REGULAMENTUL (CE) NR. 2223/96 din 25 iunie 1996 privind Sistemul European de conturi naţionale şi regionale din Comunitate

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunităţii Europene, în special articolul 213,

având în vedere proiectul de regulament prezentat de Comisie,

având în vedere avizul Parlamentului European ([1]),

([1])JO C 287, 30.10.1995, p. 114.

având în vedere avizul Institutului Monetar European ([2]),

([2])Aviz adoptat la 21.6.1995 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

având în vedere avizul Comitetului Economic şi Social ([3]),

([3])JO C 133, 31.5.1995, p. 2.

(1) întrucât punerea în practică şi supravegherea Uniunii Economice şi Monetare necesită informaţii comparabile, actualizate şi fiabile cu privire la structura şi evoluţia situaţiei economice din fiecare ţară şi/sau regiune;

(2) Întrucât Comisia trebuie să aibă un rol în gestionarea Uniunii Economice şi Monetare şi, în special, să raporteze Consiliului cu privire la progresele înregistrate de statele membre în îndeplinirea obligaţiilor acestora de realizare a Uniunii Economice şi Monetare;

(3) Întrucât conturile economice sunt un instrument de bază pentru analiza situaţiei economice a unei ţări şi/sau regiuni, cu condiţia ca ele să fie elaborate pe baza unui set unic de principii, care să nu poată fi interpretate diferit;

(4) Întrucât Comisia trebuie să utilizeze agregate de conturi naţionale pentru calculele administrative ale Comunităţii şi, în special, pentru cele bugetare;

(5) Întrucât în 1970 a fost publicat un document administrativ intitulat "Sistemul european de conturi economice integrate" (SEC), care se referă la domeniul reglementat prin prezentul regulament şi care a fost întocmit în exclusivitate de Biroul de Statistică al Comunităţilor Europene şi numai pe răspunderea acestuia; întrucât documentul în cauză este rezultatul unei activităţi de şapte ani în cadrul Biroului de Statistică a Comunităţilor Europene, împreună cu institutele naţionale de statistică ale statelor membre, pentru elaborarea unui sistem de conturi naţionale care să respecte cerinţele politicii economice şi sociale a Comunităţilor Europene; întrucât acesta a reprezentat varianta comunitară a sistemului naţiunilor Unite de conturi naţionale, utilizat de Comunitate până la data respectivă;

(6) Întrucât, pentru actualizarea textului original, în 1979 a fost publicată a doua ediţie a documentului (denumit în continuare "a doua ediţie a SEC") ([4]);

([4])Eurostat: "Sistemul european de conturi economice integrate" (SEC), ediţia a doua, Biroul de Statistică al Comunităţilor Europene, Luxemburg, 1979.

(7) Întrucât Comisia pentru statistică a Organizaţiei Naţiunilor Unite adoptă în februarie 1993 noul sistem de conturi naţionale (SCN), astfel încât rezultatele din toate ţările membre ale ONU să fie comparabile pe plan internaţional;

(8) Întrucât, în cazul conturilor de mediu, trebuie să se ţină seama de comunicarea Comisiei din 21 decembrie 1994 adresată Parlamentului European şi Consiliului, intitulată "Orientări pentru Uniunea Europeană cu privire la indicatorii de mediu şi contabilitatea naţională de mediu";

(9) Întrucât Comunitatea colaborează cu ţări terţe pe principiul avantajului reciproc, mai ales cele din Spaţiul Economic European (SEE);

(10) întrucât trebuie stabilit un sistem european de conturi care să fie conform cu cerinţele Uniunii Economice şi Monetare, care va trebui să fie utilizat pentru întocmirea conturilor naţionale şi regionale prevăzute de legislaţia comunitară;

(11) întrucât Comisia trebuie să pună la dispoziţia utilizatorilor, la date precise, rezultatele conturilor şi tabelelor tuturor statele membre, întocmite în conformitate cu sistemul prevăzut de prezentul regulament, mai ales pe cele referitoare la supravegherea convergenţei economice şi realizarea unei maxime coordonări ale politicilor economice ale statelor membre;

(12) întrucât sistemul stabilit de prezentul regulament va înlocui treptat toate celelalte sisteme, ca un cadru de referinţă de standarde, definiţii, clasificări şi norme contabile comune, în vederea întocmirii de către statele membre a unor conturi conforme cu cerinţele comunitare, astfel încât să se obţină rezultate comparabile între statele membre;

(13) întrucât aceste rezultate statistice trebuie să devină accesibile cetăţenilor, în conformitate cu principiul transparenţei;

(14) întrucât sistemul stabilit prin prezentul regulament, care constituie o variantă a SCN (sistemul de conturi naţionale), adaptată la structurile economice ale statelor membre, trebuie să respecte formatul SCN, astfel încât datele comunitare să fie comparabile cu cele obţinute de principalii săi parteneri internaţionali;

(15) întrucât datele trebuie să fie grupate în aşa fel încât să corespundă categoriei ample de conturi şi tabele şi întrucât numai informaţiile esenţiale pentru cerinţele comunitare trebuie prelucrate şi comunicate Comisiei, la date precise;

(16) întrucât, cu toate acestea, având în vedere volumul şi dimensiunea conturilor în cauză, nivelul de detaliere şi acoperirea geografică, precum şi situaţia corespunzătoare din statele membre, pot fi acordate, în mod excepţional şi cu titlu temporar, statelor membre care nu pot respecta, din cauze obiective, termenele prevăzute de prezentul regulament, anumite perioade suplimentare pentru transmiterea datelor;

(17) întrucât decizia referitoare la modul de defalcare a serviciilor de intermediere financiară măsurate indirect (SIFIM) urmează a fi luată la o dată ulterioară;

(18) întrucât, în conformitate cu principiul subsidiarităţii, crearea standardelor statistice comune în vederea producerii unor informaţii comparabile este o sarcină care poate fi abordată în mod eficient numai la nivel comunitar şi întrucât astfel de standarde urmează a fi puse în aplicare în fiecare stat membru sub egida organizaţiilor şi instituţiilor responsabile de întocmirea statisticilor oficiale;

(19) întrucât este necesar să se stabilească o procedură pentru adaptarea şi actualizarea dispoziţiilor prezentului regulament, în colaborare cu Comitetul pentru programul statistic al Comunităţii Europene (CPS), înfiinţat prin Decizia 89/382/CEE, Euratom a Consiliului ([1]); întrucât procedura de adaptare va fi limitată la modificări care nu vor determina creşterea resurselor proprii;

([1])JO L 181, 28.6.1989, p. 47.

(20) întrucât Comitetul pentru programul statistic şi Comitetul pentru statistici monetare, financiare şi ale balanţei de plăţi (CMFB), înfiinţat prin Decizia 91/115/CEE ([2]), s-au declarat în favoarea acestui proiect de regulament;

([2])JO L 59, 6.3.1991, p. 19.

(21) întrucât Directiva 89/130/CEE, Euratom a Consiliului din 13 februarie 1989 privind armonizarea calculării produsului intern brut la preţurile pieţei (PIBpp) ([3]), prevede că PIBpp poate fi comparabil numai dacă se aplică definiţiile şi normele contabile ale Sistemului european de conturi economice integrate şi întrucât Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1553/89 al Consiliului din 29 mai 1989 privind dispoziţiile unitare definitive de colectare a resurselor proprii, acumulate din taxa pe valoarea adăugată ([4]), prevede că pentru calcularea ratei medii ponderate a TVA, defalcarea operaţiunilor impozabile se efectuează cu ajutorul conturilor naţionale întocmite în conformitate cu Sistemul european de conturi economice integrate, şi întrucât pentru aceste instrumente şi în cadrul Regulamentului (CE) nr. 3605/93 al Consiliului din 22 noiembrie 1993 privind aplicarea Protocolului referitor la procedura deficitului excedentar ([5]), al Deciziei 94/728/CE, Euratom a Consiliului din 31 octombrie 1994 privind sistemul resurselor proprii ale Comunităţilor Europene ([6]) şi al Deciziei 94/729/CE a Consiliului din 31 octombrie 1994 privind disciplina bugetară ([7]) trebuie să se prevadă o perioadă tranzitorie pentru aplicarea sistemului stabilit în conformitate cu prezentul regulament,

([3])JO L 49, 21.2.1989, p. 26. Directivă, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Actul de aderare din 1994.

([4])JO L 155, 7.6.1989, p. 9.

([5])JO L 332, 31.12.1993, p. 7.

([6])JO L 293, 12.11.1994, p. 9.

([7])JO L 293, 12.11.1994, p. 14.

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

-****-

Art. 1: Obiectiv

1. Obiectivul prezentului regulament îl constituie alcătuirea Sistemului european de conturi 1995, denumit în continuare "SEC 95", prin asigurarea:

a) unei metodologii privind standardele, definiţiile, clasificările şi normele comune de contabilitate, destinate utilizării pentru întocmirea conturilor şi a tabelelor, pe baze comparabile, în scopuri comunitare, împreună cu rezultatele solicitate în temeiul articolului 3;

b) unui program de transmitere, în scopuri comunitare, la date precise, a conturilor şi tabelelor întocmite conform SEC 95.

2. În temeiul articolelor 7 şi 8, prezentul regulament se aplică tuturor actelor comunitare care se referă la SEC sau la definiţiile sale.

3. Prezentul regulament nu obligă nici unul dintre statele membre să utilizeze SEC 95 la întocmirea conturilor în scopuri proprii.

Art. 2: Metodologie

1. Metodologia sistemului SEC 95 menţionată la articolul 1 alineatul (1) litera (a) este prezentată în anexa A.

2. Modificările aduse metodologiei SEC 95, care au rolul de a-i modifica şi îmbunătăţi conţinutul, se adoptă prin decizie a Comisiei, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 4, cu condiţia ca acestea să nu-i modifice conceptele pe care se întemeiază, să nu necesite resurse suplimentare pentru punerea în aplicare şi să nu determine creşterea resurselor proprii.

3. În conformitate cu dispoziţiile corespunzătoare din tratat, Consiliul adoptă până la 31 decembrie 1997 o decizie privind introducerea sistemului de defalcare a serviciilor de intermediere financiară măsurate indirect (SIFIM), descris în anexa I din anexa A, şi adoptă, dacă este cazul, măsurile necesare pentru aplicarea acestei decizii.

Art. 3: Transmiterea către Comisie

1. Statele membre transmit Comisiei (Biroului de Statistică) conturile şi tabelele prezentate în anexa B, la termenele specificate pentru fiecare tabel.

Perioadele suplimentare acordate anumitor state membre, în conformitate cu anexa B, expiră la 1 ianuarie 2005.

După consultarea Comitetului pentru programul statistic, Comisia raportează Consiliului până la 1 iulie 2003 cu privire la aplicarea perioadelor suplimentare acordate pentru a se verifica dacă acestea se mai justifică. Dacă este necesar, raportul este însoţit de o propunere a Comisiei privind acordarea unor perioade suplimentare statelor membre care le solicită.

2. Statele membre trimit Biroului de Statistică al Comunităţilor Europene ([1]), rezultatele anexei B, inclusiv datele declarate confidenţiale de către statele membre, în conformitate cu legislaţia sau practica naţională referitoare la confidenţialitatea statistică, în temeiul dispoziţiilor din Regulamentul (Euratom, CEE) nr. 1588/90 al Consiliului din 11 iunie 1990 privind transmiterea de date supuse confidenţialităţii statistice, care reglementează caracterul confidenţial al informaţiilor.

([1])JO L 151, 15.6.1990, p. 1. Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin actul de aderare din 1994.

În limitele stabilite la articolul 2 alineatul (2), orice modificare a datelor solicitate ţărilor membre - tabele, ţări şi/sau regiuni noi - face obiectul deciziilor Comisiei, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 4.

Art. 4: Procedura

1. Comisia este asistată de Comitetul pentru programul statistic, denumit în continuare "comitetul".

2. Reprezentantul Comisiei prezintă comitetului un proiect de măsuri ce urmează a fi adoptate. Comitetul emite un aviz cu privire la proiect într-un termen pe care preşedintele îl poate stabili în funcţie de urgenţa chestiunii în cauză. Avizul se emite cu majoritatea prevăzută la articolul 148 alineatul (2) din tratat, în cazul deciziilor pe care Consiliul trebuie să le adopte la propunerea Comisiei. Voturile reprezentanţilor statelor membre în comitet se ponderează în conformitate cu metoda prevăzută la articolul respectiv. Preşedintele nu participă la vot.

3. Comisia adoptă măsuri de aplicare imediată. Cu toate acestea, în cazul în care măsurile nu sunt în conformitate cu avizul comitetului, Comisia le notifică de îndată Consiliului. În acest caz:

a) Comisia amână cu trei luni, de la data comunicării, aplicarea măsurilor decise;

b) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate adopta o decizie diferită, în termenul stabilit la litera (a).

Art. 5: Atribuţiile comitetului

Comitetul examinează toate chestiunile ridicate de preşedinte în legătură cu aplicarea prezentului regulament, fie din proprie iniţiativă, fie la cererea unui stat membru.

Art. 6: Colaborarea cu alte comitete

1. În toate chestiunile care sunt de competenţa Comitetului pentru statisticile monetare, financiare şi ale balanţei de plăţi (CMFB), Comisia solicită avizul acestui comitet, în conformitate cu articolul 2 din Decizia 91/115/CEE.

2. Comisia transmite Comitetului pentru produsul intern brut, înfiinţat prin Directiva 89/130/CEE, Euratom, toate informaţiile referitoare la aplicarea prezentului regulament, necesare pentru îndeplinirea atribuţiilor sale.

Art. 7: Data aplicării şi a primei transmiteri de date

1. SEC 95 se transmit până în luna aprilie 1999.

2. Datele se transmit Comisiei (Biroului de Statistică) în conformitate cu termenele stabilite în anexa B.

3. În conformitate cu alineatul (1), până la prima transmitere bazată pe SEC 95, statele membre continuă să trimită Comisiei (Biroului de Statistică) conturile şi tabelele obţinute prin aplicarea SEC, ediţia a doua.

4. Fără a aduce atingere articolului 19 din Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1552/89 al Consiliului din 29 mai 1989 ([1]) de aplicare a Deciziei 88/376/CEE, Euratom privind Sistemul resurselor

proprii ale Comunităţilor, Comisia şi statul membru verifică aplicarea prezentului regulament şi prezintă rezultatele acestor verificări comitetului prevăzut la articolul 4 alineatul (1) din prezentul regulament.

([1])JO L 155, 7.6.1989, p. 1. Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 2729/94 (JO L 293, 12.11.1994, p. 5).

Art. 8: Dispoziţii tranzitorii

1. În vederea stabilirii bugetului şi a resurselor proprii şi prin derogare de la articolul 1 alineatul (2) şi de la articolul 7, Sistemul european de conturi economice integrate, în vigoare în sensul articolului 1 alineatul (1) din Directiva 89/130/CEE, Euratom, şi textele juridice corespunzătoare, în special regulamentele (CEE, Euratom) nr. 1552/89 şi nr. 1553/89 şi deciziile 94/728/CE, Euratom şi 94/729/CE, va fi SEC ediţia a doua, în timp ce Decizia 94/728/CE, Euratom rămâne în vigoare.

2. În vederea întocmirii de către statele membre a rapoartelor pentru Comisie, în conformitate cu procedura deficitului excedentar prevăzută de Regulamentul (CE) nr. 3605/93, Sistemul european de conturi economice integrate va fi SEC, ediţia a doua, până la rapoartele întocmite începând cu data de 1 septembrie 1999.

3. Aplicarea sistemului SEC ediţia a doua, în conformitate cu alineatele (1) şi 2 din prezentul articolul este asigurată prin ajustarea datelor primite în temeiul articolului 7 alineatul (1), pe baza SEC 95, pentru a se ţine seama de schimbările care rezultă din diferenţele de concepte, definiţii sau nomenclaturi dintre SEC, ediţia a doua şi SEC 95.

Aplicarea acestui principiu se stabileşte în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 6 din Directiva 89/130/CEE, Euratom a Consiliului, până în luna decembrie 1996.

Art. 9

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în Jurnalul Oficial al Comunităţilor Europene.

Dispoziţiile prezentului regulament sunt obligatorii şi se aplică direct în toate statele membre.

-****-

Adoptat la Bruxelles, 25 iunie 1996.

Pentru Consiliu
Preşedintele
M. PINTO

ANEXA A: SISTEMUL EUROPEAN DE CONTURI SEC 1995

CUPRINS

CAPITOLUL 1. CARACTERISTICI GENERALE
FUNCŢIILE SEC
Cadrul de analiză şi definire a politicilor
Cele opt caracteristici ale conceptelor SEC
SEC 1995 şi SCN 1993
SEC 1995 şi SEC 1970
SEC CA SISTEM
Unităţile statistice şi grupările lor
Unităţi şi sectoare instituţionale
Unităţi şi ramuri cu activitate economică la nivel local
Unităţi rezidente şi nerezidente; economie totală şi restul lumii
Fluxurile şi stocurile
Fluxuri
Operaţiuni
Proprietăţile operaţiunilor
Operaţiuni între unităţi instituţionale şi operaţiuni interne
Operaţiuni monetare şi nemonetare
Operaţiuni cu şi fără contrapartidă
Modificări în modul de tratare a anumitor operaţiuni
Reclasarea operaţiunilor
Divizarea operaţiunilor
Identificarea părţii principale a unei operaţiuni
Caz particular
Alte modificări de active
Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor
Câştiguri şi pierderi din deţinere
Stocuri
Sistemul de conturi şi agregate
Norme contabile
Terminologia referitoare la cele două părţi ale contului
Intrări duble şi cvadruple
Evaluarea
Norme speciale de evaluare a produselor
Evaluarea în preturi constante
Momentul înregistrării
Consolidarea şi înregistrarea netă
Consolidarea
Înregistrarea netă
Conturile, soldurile contabile şi agregatele
Secvenţa conturilor
Contul de bunuri şi servicii
Contul restului lumii
Solduri contabile
Agregate
Sistemul intrări-ieşiri
CAPITOLUL 2. UNITĂŢI SI GRUPAREA LOR
DELIMITAREA ECONOMIEI NAŢIONALE
UNITĂŢI INSTITUŢIONALE
SECTOARE INSTITUŢIONALE
Societăţile nefinanciare (S. 11)
Subsectorul: Societăţi nefinanciare publice (S.11001)
Subsectorul: Societăţi nefinanciare private naţionale (S.11002)
Subsectorul: Societăţi nefinanciare sub control străin (S.11003)
Societăţi financiare (S.12)
Subsectorul: Banca centrală (S.121)
Subsectorul: Alte instituţii financiare monetare (S.122)
Subsectorul: Alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii (S.123.)
Subsectorul: Auxiliari financiari (S.124)
Subsectorul: Societăţi de asigurare şi fonduri de pensii (S.125)
Administraţia publică (S.13.)
Subsectorul: Administraţia centrală (S.1311)
Subsectorul: Administraţia de stat (S.1312)
Subsectorul: Administraţia locală (S.1313)
Subsectorul: Fondurile de securitate socială (S.l314)
Gospodăriile populaţiei (S.14.)
Subsectorul: Angajatori (inclusiv lucrători independenţi) (S.141 + S.l42)
Subsectorul: Angajaţi (S.l43.)
Subsectorul: Beneficiari de venituri din proprietate (S.l441)
Subsectorul: Beneficiari de pensii (S.1442)
Subsectorul: Beneficiari de alte venituri din transferuri (S.l443)
Subsectorul: Alte gospodării ale populaţiei (S.145)
Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (S.15)
Restul lumii (S.2.)
Clasificarea sectorială a unităţilor producătoare din punct de vedere al formelor juridice standardizate de proprietate
CAPITOLUL 2. UNITĂŢILE CU ACTIVITATE ECONOMICA LA NIVEL LOCAL SI RAMURILE DE ACTIVITATE
Unitatea cu activitate economică la nivel local
Ramura de activitate
CLASIFICAREA RAMURILOR DE ACTIVITATE
UNITĂŢILE DE PRODUCŢIE OMOGENE SI RAMURILE OMOGENE
Unitatea cu producţie omogenă
Ramura omogenă
CLASIFICAREA RAMURILOR OMOGENE
CAPITOLUL 3. OPERAŢIUNI PE PRODUSE
PRODUCŢIA
Activităţi principale, secundare şi auxiliare
Producţia (P.1)
Momentul înregistrării şi evaluării producţiei
CONSUMUL INTERMEDIAR (P.2)
Momentul înregistrării şi evaluării consumului intermediar
CONSUMUL FINAL (P.3/P.4)
Cheltuielile pentru consumul final (P. 3)
Consumul final efectiv (P. 4)
Momentul înregistrării şi evaluării cheltuielilor pentru consumul final
Momentul înregistrării şi evaluării consumului final efectiv
FORMAREA BRUTĂ DE CAPITAL (P. 5)
Formarea brută de capital fix (P. 51)
Momentul înregistrării şi evaluării formării brute de capital fix
Variaţia stocurilor (P. 52)

Momentul înregistrării şi evaluării variaţiei stocurilor
Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare (P. 53)
IMPORTURILE SI EXPORTURILE DE BUNURI SI SERVICII (P.6/P.7)
Importurile şi exporturile de bunuri (P. 61/P.71)
Importurile şi exporturile de servicii (P.62/P.72)
OPERAŢIUNI CU BUNURI EXISTENTE
CAPITOLUL 4. OPERAŢIUNI DISTRIBUTIVE
REMUNERAREA ANGAJAŢILOR (D.1)
Salarii (D.11)
Salarii în numerar
Salarii şi indemnizaţii în natură
Contribuţii sociale suportate de angajatori (D. 12)
Contribuţii sociale efective suportate de angajatori (D.121)
Contribuţii sociale suportate de angajatori (D.122)
IMPOZITE PE PRODUCŢIE SI IMPORTURI (D.2)
Impozite pe produse (D.21)
Taxe de tip TVA (D.211)
Impozite pe importuri şi drepturi de import, exclusiv TVA (D.212)
Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri (D.214)
Alte impozite pe producţie (D.29)
Impozite pe producţie şi import plătite instituţiilor Uniunii Europene
SUBVENŢII (D. 3)
Subvenţii pe produse (D. 31)
Subvenţii pe importuri (D.311)
Alte subvenţii pe produse (D.319)
Alte subvenţii pe producţie (D. 39)
VENITURI DIN PROPRIETATE (D.4)
Dobânzi (D.41)
Dobânzi la depozite, credite, conturi de primit şi conturi de plătit
Dobânzi din titluri
Dobânzi din titluri şi instrumente similare pe termen scurt
Dobânzi din obligaţiuni
Operaţiuni swap pe rata dobânzii şi contracte de garanţie a ratelor
Dobânzi pe leasingul financiar
Alte dobânzi
Momentul înregistrării
Venituri distribuite ale societăţilor (D.42)
Dividende (D.421)
Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor (D.422)
Beneficii reinvestite din investiţii străine directe (D.43)
Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor (D.44)
Chirii (D.45)
Chirii pe terenuri
Chirii pe zăcăminte
IMPOZITE CURENTE PE VENIT, PE PATRIMONIU ETC. (D 5)
Impozite pe venit (D. 51)
Alte impozite curente (D. 59)
CONTRIBUŢII SI ALOCAŢII SOCIALE (D.6)
Contribuţii sociale (D.61)
Contribuţii sociale efective (D.611)
Contribuţii sociale imputate (D.612)
Alocaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură (D.62)
Alocaţii de securitate socială în numerar (D.621)
Contribuţii de asigurare socială ale sistemelor private (D.622)
Alocaţii de asigurare socială directe ale angajatorilor (D 623)
Alocaţii de asistentă socială în numerar (D 624)
Transferuri sociale în natură (D.63)
Alocaţii sociale în natură (D.631)
Alocaţii de securitate socială restituiri (D 6311)
Alte alocaţii de securitate socială în natură (D 6312)
Alocaţii de asistentă socială în natură (D 6313)
Transferuri de bunuri şi servicii individuale nedestinate pieţei (D 632)
ALTE TRANSFERURI CURENTE (D 7)
Prime nete de asigurare generală (D 71)
Indemnizaţii de asigurare daune (D 72)
Transferuri curente între administraţiile publice (D 73)
Cooperare internaţională curentă (D 74)
Transferuri curente diverse (D 75)
Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor
Transferuri curente între gospodăriile populaţiei
Amenzi şi penalităţi
Loterii şi jocuri de noroc
Plăti compensatorii
A patra resursă proprie a Comunităţii
Altele
AJUSTARE PENTRU VARIAŢIA DREPTURILOR GOSPODĂRIILOR POPULAŢIEI ASUPRA FONDURILOR DE PENSIE (D.8)
TRANSFERURI DE CAPITAL (D.9)
Impozite pe capital (D.91)
Ajutoare nerambursabile pentru investiţii (D.92)
Alte transferuri de capital (D.99)
CAPITOLUL 5 OPERAŢIUNI FINANCIARE
CLASIFICAREA OPERAŢIUNILOR FINANCIARE
Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST) (F.1)
Aur monetar (F.11)
Drepturi speciale de tragere (DST) (F 12)
Numerar şi depozite (F 2)
Numerar (F 21)
Depozite transferabile (F. 22)
Alte depozite (F. 29)
Titluri, altele decât acţiuni (F. 3)
Titluri, altele decât acţiuni, exclusiv produsele financiare derivate (F. 33)
Titluri pe termen scurt, altele decât acţiuni, exclusiv produse financiare derivate (F.331)
Titluri pe termen lung, altele decât acţiuni, exclusiv produse financiare derivate (F. 332)
Produse financiare derivate (F.34)
Credite (F.4)
Credite pe termen scurt (F 41)
Credite pe termen lung (F 42)
Acţiuni şi alte participaţii (F 5)
Acţiuni şi alte participaţii, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F. 51)
Acţiuni cotate, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F. 511) şi acţiuni necotate, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F 512)
Alte participaţii (F. 513)
Acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F. 52)
Provizioane tehnice de asigurare (F. 6)
Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensii (F.61)
Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viată (F.611)
Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii (F.612)
Provizioane pentru primele neachitate şi provizioane pentru calamităţi (F. 62)
Alte conturi de primit/de plătit (F.7)
Credite comerciale şi avansuri (F. 71)
Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv creditele comerciale şi avansurile (F. 79)
Post memo: investiţii străine directe (F m)
REGULI DE ÎNREGISTRARE A OPERAŢIUNILOR FINANCIARE
Evaluare
Momentul înregistrării
Calculul operaţiunilor financiare pornind de la modificările din contul de patrimoniu
Anexa 5.1: Legătura cu agregatele monetare
CAPITOLUL 6. ALTE FLUXURI
CONSUMUL DE CAPITAL FIX (K.1)
ACHIZIŢII MINUS CEDĂRI DE ACTIVE NEFINANCIARE NEPRODUSE (K.2)
ALTE MODIFICĂRI DE ACTIVE (K.3-K.12)
ALTE MODIFICĂRI DE VOLUM (K.3-K.10 şi K.12)

APARIŢIA ECONOMICĂ A ACTIVELOR NEPRODUSE (K.3)
APARIŢIA ECONOMICĂ A ACTIVELOR PRODUSE (K.4)
CREŞTEREA NATURALĂ A RESURSELOR BIOLOGICE NECULTIVATE (K. 5).....
DISPARIŢIA ECONOMICĂ A ACTIVELOR NEPRODUSE (K 6)
PIERDERI DATORATE CATASTROFELOR (K 7)
CONFISCĂRI FĂRĂ COMPENSAŢIE (K 8)
ALTE MODIFICĂRI DE VOLUM ALE ACTIVELOR NEFINANCIARE, NECLASIFICATE ÎN ALTĂ PARTE (K.9)
ALTE MODIFICĂRI DE VOLUM ALE ACTIVELOR SI PASIVELOR FINANCIARE, NECLASIFICATE ÎN ALTĂ PARTE (K.10)
CAPITOLUL 6. MODIFICĂRI DE CLASIFICARE SAU DE STRUCTURA (K. 12)
Modificări de clasificare sectorială sau de structură (K. 12.1)
Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor (K.12.2)
CÂŞTIGURI/PIERDERI NOMINALE DIN DEŢINERE (K.11)
Câştiguri/pierderi neutre din deţinere (K. 11.1)
Câştiguri/pierderi reale din deţinere (K.11.2)
Câştiguri din deţinere pe tipuri de active financiare
Numerar şi depozite (AF.2)
Credite (AF.4) şi alte conturi de primit/de plătit (AF. 7)
Titluri, altele decât acţiuni (AF. 3)
Acţiuni şi alte participaţii (AF. 5)
Provizioane tehnice de asigurare (AF.6)
Active financiare în devize
CAPITOLUL 7. BILANŢUL
TIPURI DE ACTIVE
Active nefinanciare produse (AN.1)
Active nefinanciare neproduse (AN.2)
Active şi pasive financiare (AF.)
EVALUAREA ÎNREGISTRĂRILOR ÎN BILANŢ
Principii generale de evaluare
ACTIVE NEFINANCIARE (AN.)
Active produse (AN. 1)
Active fixe (AN. 11)
Active fixe corporale (AN. 111)
Active fixe necorporale (AN. 112)
Stocuri (AN. 12)
Obiecte de valoare (AN. 13)
Active neproduse (AN.2)
Active corporale neproduse (AN.21)
Terenuri (AN.211)
Zăcăminte (AN. 212)
Alte active naturale (AN.213 şi AN.214)
Active necorporale neproduse (AN.22)
Active şi pasive financiare (AF.)
Aur monetar şi DST (AF.1)
Numerar şi depozite (AF.2)
Titluri de valoare, altele decât acţiunile (AF.3)
Credite (AF.4)
Acţiuni şi alte participaţii (AF. 5)
Provizioane tehnice de asigurare (AF.6)
Alte conturi debitoare/creditoare (AF. 7)
Posturi memo
Bunuri de consum de folosinţă îndelungată (AN.m)
Investiţii străine directe (AF.m)
Bilanţul financiar
Anexa 7.1: Definiţiile diferitelor categorii de active
Anexa 7.2: Secvenţa de înregistrări dintre bilanţul iniţial şi bilanţul final
CAPITOLUL 8. SECVENŢA DE CONTURI ŞI SOLDURILE CONTABILE
SECVENŢA DE CONTURI
Conturile curente
Contul de producţie (I)
Distribuirea şi utilizarea conturilor de venituri (II)
Conturile de distribuire primară a venitului (II.1)
Contul de producere a veniturilor (II. 1.1)
Contul de alocare a veniturilor primare (II. 1.2)
Contul de venit al întreprinderii (II.1.2.1)
Contul de alocare a altor venituri primare (II. 1.2.2)
Contul de distribuire secundară a venitului (II.2)
Contul de redistribuire a venitului în natură (II. 3)
Contul de utilizare a venitului (II.4)
Contul de utilizare a venitului disponibil (II.4.1)
Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat (II.4.2)
Conturile de acumulare (III)
Contul de capital (III.1)
Contul variaţiei valorii nete datorate economilor şi transferurilor de capital (III. 1.1)
Contul de achiziţie al activelor (III.1.2)
Contul financiar (III.2)
Contul altor modificări de active (III. 3)
Contul altor modificări de volum al activelor (III.3.1)
Contul de reevaluare (III.3.2)
Contul câştigurilor şi pierderilor neutre din deţinere (III.3.2.1)
Contul câştigurilor şi pierderilor reale din deţinere (III.3.2.2)
BILANŢURILE (IV)
Bilanţul iniţial (IV.1)
Variaţia bilanţului (IV.2)
Bilanţul final (IV. 3)
CONTURILE RESTULUI LUMII (V)
Conturile curente
Contul de bunuri şi servicii externe (V.1)
Contul veniturilor primare şi transferurilor curente externe (VII)
Conturile de acumulare externă (V.III)
Contul de capital (V.III. 1)
Contul financiar (V.III.2)
Contul altor modificări de active (V.III. 3)
Bilanţurile (V.IV)
CONTUL DE BUNURI SI SERVICII (0)
CONTURILE ECONOMICE INTEGRATE
AGREGATELE
Produsul intern brut la preturi de piaţă (PIB)
Excedentul de exploatare al economiei totale
Venitul mixt al economiei totale
Venitul întreprinderii în economia totală
Venitul naţional (la preturi de piaţă)
Venitul naţional disponibil
Economiile
Soldul curent extern
Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare a economiei totale
Valoarea netă a economiei totale
PREZENTAREA MATRICIALĂ
Prezentarea matricială a conturilor SEC
Proprietăţile matricelor contabile
Adaptarea matricei de format redus la tipuri de analiză specifice
CAPITOLUL 9. SISTEMUL INTRĂRI-IESIRI
TABELELE RESURSELOR SI UTILIZĂRILOR
TABELE CARE COROBOREAZĂ TABELELE DE RESURSE SI UTILIZĂRI CU CONTURILE SECTOARELOR
TABELELE INTRĂRI-IESIRI SIMETRICE
CAPITOLUL 10 MĂSURAREA PRETURILOR ŞI A VOLUMELOR
DOMENIUL DE APLICARE A INDICILOR DE PREŢ SI DE VOLUM ÎN SISTEMUL CONTURILOR
Sistemul integrat de indici de preţ şi de volum
Indici de preţ şi de volum pentru alte agregate
PRINCIPII GENERALE DE MĂSURARE A INDICILOR DE PREŢ SI VOLUM
Definiţia preturilor şi a volumelor produselor de piaţă
Diferenţele de calitate şi diferenţele de preţ
Principii aplicabile serviciilor necomerciale
Principii de evaluare a valorii adăugate şi a produsului intern brut
DIFICULTĂŢI LA APLICAREA PRINCIPIILOR GENERALE

Aplicare generală
Aplicare la fluxuri specifice
Fluxuri de bunuri şi servicii de piaţă
Fluxuri de servicii non-piaţă
Impozite şi subvenţii pe produse şi importuri
Consumul de capital fix
Remunerarea angajaţilor
Stocurile de active fixe produse şi variaţia stocurilor
Măsurarea venitului real din economie
ALEGEREA FORMULELOR INDICELUI SI A ANULUI DE BAZĂ
COMPARABILITATEA INTERNAŢIONALĂ A INDICILOR DE PREŢ SI DE VOLUM
CAPITOLUL 11. POPULAŢIA SI FORŢA DE MUNCĂ
POPULAŢIA TOTALĂ
POPULAŢIA ACTIVĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC
POPULAŢIA OCUPATĂ
Angajaţii
Lucrătorii care desfăşoară o activitate independentă
Populaţia ocupată şi rezidentă
ŞOMAJUL
LOCURI DE MUNCĂ
Locuri de muncă şi rezidentă
TOTALUL ORELOR LUCRATE
ECHIVALENT NORMĂ ÎNTREAGĂ
VOLUMUL MUNCII SALARIATE CU REMUNERARE CONSTANTĂ
CAPITOLUL 12. CONTURI ECONOMICE TRIMESTRIALE
CAPITOLUL 13. CONTURILE REGIONALE
TERITORIUL REGIONAL
UNITĂŢILE SI REZIDENTA
METODE DE REGIONALIZARE
PRINCIPALELE AGREGATE PE RAMURI DE ACTIVITATE
CONTURILE SECTORULUI GOSPODĂRIILE POPULAŢIEI
ANEXE
I. SERVICIILE DE INTERMEDIERE FINANCIARĂ INDIRECT MĂSURATE (SIFIM)
Modificări de adus textului SEC în cazul repartizării SIFIM
II. CONTRACTUL DE LEASING, ÎNCHIRIEREA ŞI CONTRACTUL DE ÎNCHIRIERE-VÂNZARE A BUNURILOR DE FOLOSINŢĂ ÎNDELUNGATĂ
Definiţii
Închirierea
Închirierea simplă
Contractul de leasing
Contractul de închiriere-vânzare
Înregistrarea contabilă
Închirierea simplă
Contractul de leasing
Contractul de închiriere-vânzare
III. ASIGURĂRI
Introducere
Definiţii
Asigurări sociale
Sisteme de asigurări sociale ale administraţiilor publice
Sisteme private de asigurări sociale cu constituirea de rezerve
Sisteme de asigurări sociale fără constituirea de rezerve, administrate de angajatori
Alte asigurări
Alte asigurări de viată
Alte asigurări generale
Reasigurare
Auxiliarii de asigurare
Înregistrarea contabilă
Asigurări sociale
Sisteme de asigurări sociale ale administraţiilor publice
Sisteme private de asigurări sociale ou constituirea de rezerve
Sisteme de asigurări sociale fără constituirea de rezerve, administrate de angajatori
Alte asigurări
Alte asigurări de viată
Alte asigurări generale
Reasigurarea
Auxiliarii de asigurare
Exemplu numeric de asigurare
IV. CLASIFICĂRI SI CONTURI
Clasificări
Clasificarea sectoarelor instituţionale (S)
Clasificarea operaţiunilor şi a altor fluxuri
Clasificarea soldurilor contabile (B)
Clasificarea activelor (A)
Regruparea şi codificarea ramurilor de activitate (a), a produselor (p) şi a investiţiilor (formarea de capital fix) (PI)
Clasificarea consumului individual după scop (COICOP)
Clasificarea funcţiilor administraţiilor publice (CFAP)
Conturi
TABELE
2.1 Sectoare şi subsectoare
2.2 Categorii de producători activităţi şi funcţii principale clasificate pe sectoare
2.3 Clasificarea sectorială a unităţilor producătoare din punctul de vedere al formelor juridice standardizate de proprietate
3.1 Distincţia între producătorii de piaţă/pentru consumul final propriu/alţi producători non-piaţă aplicată unităţilor instituţionale
3.2 Distincţia între producătorii de piaţă/pentru consumul final propriu/alţi producători non-piaţă aplicată unităţilor instituţionale UTA locale şi producţiei lor
3.3 Distincţia între producătorii de piaţă/pentru consum final propriu/alţi producători non-piaţă aplicată UTA locale şi producţiei acestora
3.4 Modul de tratare a transportului de bunuri exportate
3.5 Modul de tratare a transportului de bunuri importate
5.1 Clasificarea operaţiunilor financiare
8.1 Prezentarea sinoptică a conturilor, soldurilor contabile şi a principalelor agregate
8.2 Contul I: Contul de producţie
8.3 Contul II 1.1: Contul de producere a veniturilor
8.4 Contul II 1.2: Contul de alocare a veniturilor primare
8.5 Conturile II. 1.2.1: Contul de venit al întreprinderii şi II.1.2.2: Contul de alocare a altor venituri primare
8.6 Contul II.2: Contul de distribuire secundară a venitului
8.7 Contul II.3: Contul de redistribuire a venitului în natură
8.8 Contul II 4.1: Contul de utilizare a venitului disponibil
8.9 Contul II 4.2: Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat
8.10 Contul III. 1.1: Contul variaţiilor valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital
8.11 Contul III. 1.2: Contul de achiziţie al activelor nefinanciare
8.12 Contul III.2: Contul financiar
8.3 Contul III 3 1: Contul altor modificări de volum al activelor
8 14 Contul III 3.2: Contul de reevaluare
8.15 Contul IV: Bilanţurile
8.16 Secvenţa completă a conturilor restului lumii (conturile operaţiunilor externe)
8.17 Contul 0: Contul de bunuri şi servicii
8.18 Conturile economice integrate
8.19 Prezentarea matricială a secvenţei complete a conturilor şi soldurilor contabile pentru economia totală
8.20 Prezentarea schematică a unei matrice de contabilitate socială (MCS)
8.21 Exemplul unei matrice de contabilitate socială mai detaliată
8.22 Exemplul unei submatrice detaliate: valoarea adăugată netă (la preturile de bază)
9.1 Exemplu simplificat de tabel al resurselor
9.2 Exemplu simplificat de tabel al utilizărilor
9.3 Exemplu simplificat de tabel combinat al resurselor şi utilizărilor
9.4 Exemplu simplificat de tabel intrări-ieşiri simetric (produs × produs)
9.5 Tabelul resurselor la preţ de bază, inclusiv trecerea de la preţul de bază la preţul de achiziţie
9.6 Tabelul utilizărilor la preţ de achiziţie
9.7 Tabelul simplificat al adaosului comercial şi de transport
9.8 Tabelul simplificat al impozitelor minus subvenţiile pe produs
9.9 Tabelul utilizărilor importurilor
9.10 Tabelul utilizărilor producţiei interne la preţ de bază

9.11 Tabelul care coroborează tabelele de resurse şi utilizări cu conturile sectoarelor
9.12 Tabel intrări-ieşiri simetric la preţ de bază (produs × produs)
9.13 Tabel intrări-ieşiri simetric pentru producţia internă (produs × produs)
A.I.1 Consecinţele repartizării SIFIM pe sectoare instituţionale, inclusiv modificările pentru producătorii necomerciali
A.1.2 Consecinţele repartizării SIFIM pe un singur sector ficticv
A.III.1 Sisteme de asigurări sociale ale administraţiilor publice
A III 2 Sisteme private de asigurări sociale cu constituire de rezerve
A.III.3 Sisteme de asigurări sociale fără constituirea de rezerve, administrate de angajatori
A III 4 Alte asigurări de viată
A.III. 5 Alte asigurări generale
A.IV.1 Contul 0: Contul de bunuri şi servicii
A.IV.2 Secvenţa completă a conturilor pentru totalul economiei
AIV 3 Secvenţa completă a conturilor societăţilor nefinanciare
AIV 4 Secvenţa completă a conturilor societăţilor financiare
AIV 5 Secvenţa completă a conturilor administraţiilor publice
A.IV.6 Secvenţa completă a conturilor gospodăriilor populaţiei
A.IV.7 Secvenţa completă a conturilor instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei

CAPITOLUL 1: CARACTERISTICI GENERALE

SUBCAPITOLUL 0:

1.01. Sistemul european de conturi naţionale şi regionale (SEC 1995 sau simplu SEC) este un cadru contabil aplicabil pe plan internaţional care permite descrierea analitică şi sistematică a unei economii totale (cu alte cuvinte, o regiune, o ţară sau un grup de ţări), a componentelor şi relaţiilor ei cu celelalte economii.

SEC 1995 înlocuieşte Sistemul european al conturilor economice integrate publicat în 1970 (SEC 1970; o a doua ediţie uşor modificată a apărut în 1978).

SEC 1995 este perfect consecvent cu metodologia revizuită la nivel mondial a contabilităţii naţionale, Sistemului Contabilităţii Naţionale (SCN 1993 sau, mai simplu, SCN; metodologia a fost publicată sub îndrumarea comună a Organizaţiei Naţiunilor Unite, FMI, Comisia Comunităţii Europene, OECD şi Banca Mondială). Cu toate acestea, SEC se axează mai mult pe condiţiile şi cerinţele de date ale Uniunii Europene. Ca şi SCN, SEC este armonizat cu conceptele şi clasificările utilizate în multe alte statistici economice şi sociale. Cazuri concrete sunt statistica forţei de muncă, a industriei şi a comerţului exterior. Prin urmare, SEC poate servi drept cadru central de referinţă pentru statisticile sociale şi economice ale Uniunii Europene şi ale statelor membre.

1.02. Cadrul SEC cuprinde două serii de tabele principale:

a) conturile sectoarelor ([1]);

b) sistemul intrări-ieşiri ([2]) şi conturile pe ramuri de activitate ([1]).

([1])A se vedea capitolul 8: "Secvenţa de conturi şi soldurile contabile".

([2])A se vedea capitolul 9: "Sistemul intrări-ieşiri".

Conturile sectoarelor furnizează, pentru fiecare sector instituţional, o descriere sistematică a diferitelor etape ale procesului economic: producţie, formare, distribuire, redistribuire şi utilizare a veniturilor şi acumulare financiară şi nefinanciară. Conturile sectoarelor cuprind, de asemenea, conturile de patrimoniu ce descriu situaţia stocurilor de active şi pasive şi valoarea netă de la începutul şi sfârşitul perioadei contabile.

Sistemul intrări-ieşiri şi conturile pe ramuri de activitate descriu mai detaliat procesul de producţie (structura costurilor, formarea veniturilor şi forţa de muncă) şi fluxurile de bunuri şi servicii (producţie, importuri, exporturi, consum final, consum intermediar şi formarea de capital pe grupe de produse).

SEC cuprinde şi conceptele de populaţie şi forţă de muncă ([3]). Aceste concepte sunt relevante atât pentru conturile sectoarelor cât şi pentru sistemul intrări-ieşiri.

([3])A se vedea capitolul 11: "Populaţia şi forţa de muncă".

SEC nu se limitează doar la stabilirea conturilor anuale, ci se aplică şi conturilor trimestriale ([4]) şi conturilor regionale ([5]).

([4])A se vedea capitolul 12: "Conturile economice trimestriale".

([5])A se vedea capitolul 13: "Conturile regionale".

SUBCAPITOLUL 1: FUNCŢIILE SEC

SECŢIUNEA 1: Cadrul de analiză şi definire a politicilor

1.03. Cadrul contabil al SEC poate fi utilizat pentru a analiza şi evalua:

a) structura unei economii totale, prin:

1.valoarea adăugată şi forţa de muncă pe ramuri de activitate;
2.valoarea adăugată şi forţa de muncă pe regiuni;
3.venitul distribuit pe sectoare;
4.importurile şi exporturile pe grupe de produse;
5.cheltuielile pentru consumul final pe grupe de produse;
6.formarea de capital fix şi stocul de capital fix pe ramuri de activitate;
7.structura stocurilor şi fluxurilor de active financiare pe tipuri de active şi pe sector;

b) părţile sau aspectele specifice unei economii total, prin:

1.locul sectorului bancar şi financiar în economia naţională;
2.rolul administraţiei publice;
3.structura economică a unei regiuni date (raportată la ţară, în ansamblul ei);

c) evoluţia unei economii totale în timp, prin:

1.rata de creştere a PIB;
2.analiza inflaţiei;
3.analiza caracterului sezonier al cheltuielilor gospodăriilor populaţiei pe baza conturilor trimestriale;
4.analiza importanţei diferitelor tipuri de instrumente financiare în timp, de exemplu, creşterea importanţei opţiunilor;
5.analiza comparativă a structurilor industriale din economia naţională pe termen lung, de exemplu, pe 30 de ani;

d) relaţiile economiei totale cu alte economii totale, prin:

1.comparaţia dintre rolurile jucate de administraţiile publice ale statelor membre ale Uniunii Europene;
2.analiza interdependenţelor între economiile Uniunii Europene;
3.analiza structurii şi destinaţiei exporturilor Uniunii Europene;
4.compararea ratelor de creştere a PIB sau a venitului disponibil pe locuitor din Uniunea Europeană şi în Statele Unite şi Japonia.

1.04. Datele obţinute în cadrul SEC sunt esenţiale pentru definirea şi urmărirea politicilor economice şi sociale ale Uniunii Europene şi statelor membre.

În plus, există unele utilizări specifice, foarte importante, privind:

a) urmărirea şi orientarea politicii monetare europene: criteriile de convergenţă pentru Uniunea Monetară Europeană sunt definite pe baza agregatelor contabilităţilor naţionale (deficit public, datoria publică şi PIB);

b) acordarea de subvenţii regiunilor Uniunii Europene: cheltuielile din fondurile structurale ale Uniunii Europene se bazează, în parte, pe datele conturilor regionalizate ale conturilor naţionale;

c) calculul resurselor proprii ale Uniunii Europene. Acestea depind de datele din conturile naţionale în trei moduri:

1.totalul resurselor Uniunii Europene este calculat ca procent din produsele naţionale brute (PNB) ale statelor membre;

2.a treia resursă proprie a Uniunii Europene este resursa proprie bazată pe TVA. Contribuţiile statelor membre la această resursă sunt mult influenţate de datele contabilităţii naţionale, întrucât sunt utilizate la calcularea unei rate medii a TVA;

3.contribuţia relativă a fiecărui stat membru la a patra resursă proprie a Uniunii Europene este bazată pe produsul naţional brut.

SECŢIUNEA 2: Cele opt caracteristici ale conceptelor SEC

1.05. Pentru a asigura un bun echilibru între cerinţele de date şi posibilităţile de colectare, conceptele utilizate în SEC prezintă opt caracteristici esenţiale. Aceste concepte sunt:

a) compatibile pe plan internaţional;

b) armonizate cu cele din alte statistici economice şi sociale;

c) consecvente;

d) operaţionale;

e) diferite de cea mai mare parte a conceptelor administrative;

f) recunoscute şi stabilite pe o perioadă îndelungată;

g) axate pe descrierea procesului economic în termeni monetari şi uşor observabili;

h) flexibile şi multifuncţionale.

1.06. Conceptele sunt compatibile pe plan internaţional deoarece:

a) pentru statele membre ale Uniunii Europene, SEC constituie norma pentru transmiterea datelor contabilităţilor naţionale către organismele internaţionale. Stricta aliniere la SEC nu este obligatorie doar în publicaţiile naţionale;

b) conceptele SEC sunt, din toate punctele de vedere, în consonanţă cu cele stabilite pe plan mondial prin contabilitatea naţională, adică SCN.

Compatibilitatea internaţională este esenţială pentru comparaţiile statistice între ţări.

1.07. Conceptele sunt armonizate cu cele din alte statistici economice şi sociale pentru că:

a) SEC utilizează multe concepte şi clasificări (de exemplu, NACE Rev. 1) care sunt, de asemenea, folosite de către statele membre ale Uniunii Europene pentru elaborarea altor statistici economice şi sociale, de exemplu statisticile industriale, de comerţ exterior, ale forţei de muncă; diferenţele conceptuale au fost reduse la minimum. în plus, aceste concepte şi clasificări ale Uniunii Europene sunt armonizate cu cele ale Organizaţiei Naţiunilor Unite;

b) ca şi în SCN, conceptele utilizate în SEC sunt, de asemenea, armonizate cu cele din principalele orientări internaţionale referitoare la alte statistici economice, în special cu Manualul balanţei de plăţi (MBP) al FMI, Statistica finanţelor publice (MSFP) a FMI, statistica OECD privind veniturile publice şi rezoluţiile Organizaţiei Internaţionale a Muncii (OIM) privind conceptele de "forţă de muncă", "ore lucrate" şi "costurile mâinii de lucru".

Această armonizare a SEC cu celelalte metode de elaborare a statisticilor economice şi sociale ajută foarte mult la corelarea şi compararea cifrelor. In consecinţă, se pot elabora cifre ale conturilor naţionale calitativ superioare. În plus, informaţiile cuprinse în aceste statistici specifice pot fi mai bine raportate la statisticile generale ale economiei naţionale, adică agregatele conturilor naţionale cum ar fi PNB sau valoarea adăugată pe sector sau pe ramură de activitate.

1.08. Identităţile definite în cadrul contabil dau, în plus, coerenţă conceptelor utilizate pentru a descrie diferitele etape ale procesului economic (producţie, distribuţie şi utilizare a venitului, acumulare). Ca rezultat al acestei coerenţe interne, se pot combina între ele statisticile din diferitele părţi ale cadrului contabil. Astfel, de exemplu, se pot calcula următoarele rate:

a) cifre privind productivitatea, cum ar fi valoarea adăugată pe oră de muncă (acest indicator impune consecvenţă între conceptele valorii adăugate şi orele lucrate);

b) venitul naţional disponibil pe locuitor (această rată presupune consecvenţă între conceptele de venit naţional disponibil şi populaţie);

c) formarea de capital fix ca procent din stocul de capital fix (această rată impune consecvenţă între definiţiile fluxurilor şi stocurilor);

d) deficitul public şi datoria publică, ca procente din produsul intern brut (aceste cifre necesită consecvenţă între conceptele de deficit public, datorie publică şi produs intern brut).

Consecvenţa internă dintre concepte permite, de asemenea, calculul unor estimări prin sold; de exemplu, economia poate fi estimată ca diferenţă între venitul disponibil şi cheltuielile consumului final ([7]).

([7])A se vedea capitolul 8: "Secvenţa conturi şi solduri contabile"

1.09. Conceptele utilizate de SEC sunt operaţionale în sensul că ele au fost create special pentru a permite calcule uşoare. Caracterul operaţional al conceptelor este concretizat în mai multe feluri:

a) anumite activităţi sau posturi trebuie să fie descrise numai dacă au o dimensiune semnificativă. Este cazul, spre exemplu, al producţiei de bunuri pentru consumul propriu al gospodăriilor populaţiei: confecţionarea hainelor şi olăritul nu sunt înregistrate ca producţie, deoarece aceste tipuri de activităţi sunt considerate nesemnificative în cadrul ţărilor Uniunii Europene. Un alt exemplu, cel al uneltelor mici şi ieftine care sunt înregistrate ca formare de capital fix numai atunci când valoarea lor de achiziţie depăşeşte 500 ECU (la preţurile din 1995) pe articol (sau pe

total, în cazul unei achiziţii în cantităţi mari); când acest prag nu este depăşit, articolele respective sunt înregistrate drept consum intermediar;
b) procedura de estimare a anumitor concepte face obiectul unor indicaţii clare şi precise. De exemplu, pentru definirea consumului de capital, se face trimitere la amortizarea liniară, în timp ce pentru estimarea stocului de capital fix se recomandă aplicarea metodei inventarului permanent. Un alt caz este cel al evaluării producţiei pentru consumul propriu: în principiu ar trebui să aibă loc la preţul de bază, dar, în caz de necesitate, preţurile de bază pot fi aproximate prin însumarea diferitelor costuri implicate;
c) au fost adoptate unele convenţii simplificate. De exemplu, prin convenţie, serviciile colective prestate de administraţiile publice se includ, în totalitate, în cheltuiala de consum final;
d) conceptele sunt armonizate cu cele ale statisticilor economice şi sociale care servesc ca bază la stabilirea conturilor naţionale.
1.10. Cu toate acestea, în acelaşi timp, conceptele respective nu sunt totdeauna uşor de pus în practică, deoarece, în general, ele se deosebesc, în anumite puncte, de cele utilizate în sursele de date administrative. Cazurile în discuţie sunt statisticile referitoare la conturile întreprinderilor, diferitele tipuri de impozite (TVA, impozit pe venit, taxe vamale etc.), statisticile privind securitatea socială şi datele furnizate de organele de supraveghere a sectorului bancar şi de asigurări. Aceste date administrative folosesc adesea pentru stabilirea conturilor naţionale. In general, vor fi prelucrate şi transformate pentru a fi conforme cu SEC.
Conceptele din SEC diferă de obicei, în unele privinţe, de cele administrative întrucât:
a) diferă de la o ţară la alta. În consecinţă, nu se poate obţine compatibilitatea internaţională prin conceptele administrative;
b) conceptele administraţie se modifică în timp. În consecinţă, nu se poate obţine comparabilitatea în timp, princoncepte administrative;
c) conceptele care stau la baza surselor de date administrative nu sunt, în general, consecvente între ele. Cu toate acestea, interconexiunea şi compararea datelor, elemente esenţiale pentru compilarea conturilor naţionale, se pot realiza numai pe baza aceloraşi concepte;
d) în general, conceptele administrative nu sunt optime pentru analize economice şi pentru evaluarea politicii economice. Cu toate acestea, uneori datele administrative sunt conforme cu necesităţile conturilor naţionale şi ale altor statistici, întrucât:
a)conceptele şi clasificările realizate iniţial în scopuri statistice pot fi adoptate, de asemenea, pentru scopuri administrative, de exemplu, clasificarea cheltuielilor administraţiilor publice pe tipuri;
b)sursele administrative de date pot ţine cont, în mod explicit, de anumite necesităţi statistice (specifice); este cazul, de exemplu, sistemului Intrastat pentru furnizarea de informaţii referitoare la schimburile de bunuri între statele membre ale Uniunii Europene.
1.11. Principalele concepte ale SEC sunt bine definite şi stabilite pentru o perioadă îndelungată, deoarece:
a) au fost adoptate ca norme internaţionale pentru următoarele decenii;
b) în diferitele metodologii internaţionale de stabilire a conturilor naţionale care s-au succedat, majoritatea conceptelor de bază au rămas neschimbate.
Această continuitate conceptuală reduce nevoia de recalculare a seriilor cronologice şi de familiarizare cu noi concepte. Mai mult decât atât, ea limitează vulnerabilitatea conceptelor la presiunile politice naţionale şi internaţionale. Din aceste motive, datele contabilităţii naţionale au putut servi ca bază obiectivă de date pentru analizele şi politicile economice timp de câteva decenii.
1.12. Conceptele SEC sunt axate pe descrierea procesului economic în termeni monetari şi uşor observabili. Majoritatea stocurilor şi fluxurilor care nu sunt uşor observabile în termeni monetari ori care nu au o contrapartidă monetară clară nu sunt luate în calcul.
Acest principiu nu a fost aplicat cu stricteţe, pentru că trebuie să se ţină seama în egală măsură de cerinţele privind consecvenţa şi de cerinţele diferite privind datele. De exemplu, consecvenţa cere ca valoarea serviciilor colective furnizate de către administraţiile publice să fie înregistrată ca o producţie, deoarece plata compensaţiilor angajaţilor şi achiziţia multor bunuri şi servicii de către administraţia publică este uşor observabilă în termeni monetari. în plus, din perspectiva analizei şi politicii economice, descrierea serviciilor colective ale administraţiilor publice în raport cu restul economiei naţionale nu face decât să dea mai multă importanţă contabilităţii naţionale în ansamblul ei.
1.13. Gama conceptelor din SEC poate fi ilustrată prin abordarea câtorva cazuri limită semnificative.
Următoarele se află la limita producţiei din SEC(a se vedea punctele 3.07.-3.09.):
a) producţia de servicii individuale şi colective ale administraţiilor publice;
b) producţia pentru sine de servicii locative furnizate de către proprietarii-ocupanţi;
c) producţia de bunuri pentru consum final propriu, de exemplu produsele agricole;
d) activităţi de construcţie pentru sine, inclusiv cele realizate de gospodăriile populaţiei;
e) serviciile oferite de către personalul intern remunerat;
f) piscicultura în ferme piscicole;
g) activităţi ilegale de producţie, de exemplu prostituţia şi producţia de droguri;
h) activităţile de producţie ale căror venituri nu sunt declarate în totalitate autorităţilor fiscale, de exemplu, producţia clandestină de textile.
Următoarele cad în afara sectorului productiv:
a)serviciile personale şi gospodăreşti produse şi consumate în cadrul aceleiaşi gospodării, de exemplu curăţenia, gătitul sau îngrijirea unor bolnavi sau bătrâni;
b)serviciile voluntare care nu reprezintă o producţie de bunuri, de exemplu îngrijirea benevolă a persoanelor sau activităţi neremunerate de menaj;
c)creşterea naturală a peştelui în mări deschise.
În general, SEC contabilizează tot ce se obţine din producţie în sectorul productiv. Cu toate acestea, există unele excepţii specifice de la regulă:
a)producţia activităţilor auxiliare nu se înregistrează; toate intrările consumate de către o activitate auxiliară - materiale, consum de capital fix etc. - sunt considerate ca intrări ale activităţii principale sau secundare pe care le susţin;
b)producţia destinată consumului intermediar în aceeaşi unitate locală de activitate economică (UAE, a se vedea punctul 1.29.) nu trebuie înregistrată; cu toate acestea, producţia destinată altor UAE locale aparţinând aceleiaşi unităţi instituţionale va fi înregistrată ca producţie.
Logica contabilă a SEC presupune că dacă activităţile sunt contabilizare ca producţie şi rezultatul lor este înregistrat, atunci trebuie înregistrate şi venitul, forţa de muncă, consumul final etc. aferente. De exemplu, dacă producţia pentru sine a serviciilor locative furnizate de proprietarii-ocupanţi este înregistrată ca producţie, la fel se înregistrează venitul şi cheltuielile de consum final care rezultă pentru proprietari. Principiul invers este aplicabil atunci când activităţile nu sunt înregistrate ca producţie: serviciile gospodăreşti produse şi consumate în cadrul aceleiaşi gospodării nu generează venit şi cheltuieli de consum final şi, în conformitate cu conceptele SEC, nu implică recurgerea la forţa de muncă.
SEC conţine, de asemenea, multe convenţii specifice, cum ar fi:
a)evaluarea producţiei administraţiilor publice;
b)evaluarea producţiei serviciilor de asigurare şi de intermediere financiară indirect măsurate;
c)înregistrarea tuturor serviciilor colective furnizate de administraţiile publice în cheltuiala de consum final şi nu în consum intermediar;
d)înregistrarea utilizării serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate drept consumul intermediar al unui sector nominal sau al unei ramuri de activitate nominală.
1.14. Conceptele SEC sunt multifuncţionale: pentru o gamă largă de utilizatori conceptele SEC sunt acceptabile, dar ar putea fi necesară o suplimentare pentru o altă parte dintre utilizatori (a se vedea punctul 1.18.).
1.15. Detalierea cadrului conceptual SEC oferă posibilitatea unei mari flexibilităţi de utilizare: unele concepte nu sunt explicit definite în SEC, cu toate acestea ele pot fi uşor deduse din el. De exemplu, valoarea adăugată la costul factorilor poate fi derivată prin scăderea altor impozite nete pe producţie din valoarea adăugată la preţurile de bază. Un alt exemplu îl reprezintă crearea de noi sectoare prin rearanjarea sectoarelor definite în SEC.
1.16. De asemenea este posibilă utilizarea flexibilă, prin introducerea unor criterii suplimentare, care să nu fie în contradicţie cu logica sistemului. De exemplu, aceste criterii pot fi clasa de mărime a forţei de muncă pentru unităţile de producţie sau mărimea venitului pentru gospodăriile populaţiei. Pentru forţa de muncă, se pot introduce subclasificări pe nivele de educaţie, vârstă şi sex.
1.17. Această utilizare flexibilă poate fi încorporată într-o matrice de contabilitate socială (MCS). MCS este o prezentare matricială care permite legătura între tabelul intrări-ieşiri şi conturile sectoarelor (a se vedea punctele 8 133.-8 155.). O MCS furnizează, în general, informaţii suplimentare referitoare la volumul şi structura forţei de muncă sau a şomajului, prin subdivizarea remunerării angajaţilor pe categorii de persoane angajate. Această repartizare se aplică atât pentru utilizarea populaţiei ocupate pe ramuri de activitate, aşa cum rezultă din tabelul utilizărilor, cât şi repartizării forţei de muncă pe subgrupe social-economice, aşa cum reiese din contul de afectare a veniturilor primare pe subsectoare ale gospodăriilor populaţiei. în acest mod, distribuţia şi utilizarea diferitelor categorii de forţă de muncă sunt prezentate într-un mod sistematic.
1.18. Pentru a răspunde anumitor necesităţi specifice în materie de date, cea mai bună soluţie constă în construirea de conturi satelit distincte. Acestea se referă la cerinţele de date pentru:
a) analiza rolului turismului în economia naţională;
b) analiza costului şi finanţării asistenţei medicale;
c) analiza importanţei cercetării şi dezvoltării (C & D) şi a resurselor umane pentru economia naţională;
d) analiza veniturilor şi cheltuielilor gospodăriilor populaţiei pe baza conceptelor microeconomice de venituri şi cheltuieli;
e) analiza interacţiunii între economie şi mediu;
f) analiza producţiei la nivelul gospodăriilor populaţiei;
g) analiza evoluţiei bunăstării populaţiei;
h) analiza diferenţelor dintre conturile naţionale şi conturile întreprinderilor şi influenţa lor asupra bursei şi pieţei de schimb; (i) estimarea veniturilor fiscale.
1.19. Conturile satelit pot să răspundă acestor cerinţe de date prin:
a) furnizarea de detalii suplimentare acolo unde este necesar şi eliminarea detaliilor inutile;
b) extinderea conţinutului cadrului contabil prin suplimentarea informaţiilor nemonetare referitoare, de exemplu, la poluare sau la active de mediu;
c) modificarea anumitor concepte de bază, de exemplu, prin extinderea conceptului de formare de capital cu suma referitoare la cheltuielile de cercetare, de dezvoltare sau de educaţie.
1.20. O caracteristică importantă a conturilor satelit este aceea că ele păstrează, în principiu, ansamblul de concepte şi clasificări de bază ale cadrului standard. Numai în cazul în care obiectul specific al conturilor satelit impune o modificare se introduc schimbări în conceptele de bază. In astfel de cazuri, contul satelit trebuie să includă, de asemenea, un tabel în care se prezintă legăturile între principalele agregate din cont şi agregatele din cadrul standard. Astfel, cadrul standard îşi menţine rolul său de cadru de referinţă, şi în acelaşi timp, vor fi îndeplinite mai multe nevoi specifice.
1.21. Cadrul standard nu acordă multă atenţie fluxurilor şi stocurilor care nu sunt uşor observabile în termeni monetari (sau care nu au o contrapartidă monetară evidentă). Natura acestor fluxuri şi stocuri face posibilă analiza lor şi prin elaborarea unor statistici nemonetare, spre exemplu:
a) producţia gospodăriilor populaţiei poate fi mai uşor descrisă ca ore alocate activităţilor alternative;
b) educaţia poate fi descrisă ca tip de învăţământ, număr de elevi, număr mediu al anilor de studiu pentru obţinerea unei diplome etc.;
c) efectele poluării sunt descrise cel mai bine dacă se bazează pe elemente cum ar fi variaţia numărului de specii vii, sănătatea copacilor din păduri, volumul de deşeuri, cantitatea de monoxid de carbon şi de emisiuni radioactive etc.
Conturile satelit oferă posibilitatea de a face legături între aceste statistici de tip nemonetar şi cadrul standard al conturilor naţionale. Legătura este posibilă prin utilizarea pentru aceste statistici nemonetare, pe cât posibil, a clasificărilor care sunt utilizate în cadrul standard, de exemplu, clasificări pe tipuri de gospodării ale populaţiei sau pe ramuri de activitate. În acest fel se obţine un cadru extins şi coerent. Acest cadru poate servi ca bază de date pentru analizarea şi evaluarea tuturor tipurilor de interacţiuni între variabilele cadrului standard şi cele ale cadrului extins.
1.22. Cadrul standard şi agregatele sale principale nu descriu schimbările în evoluţia bunăstării. Pot fi întocmite conturi extinse pentru a include valorile monetare imputate, în special pentru:
a) serviciile personale şi gospodăreşti produse şi consumate în cadrul aceleiaşi gospodării;
b) variaţia timpului liber;
c) avantajele şi dezavantajele vieţii urbane;
d) inegalităţile în distribuirea veniturilor între persoane.
Ele pot reclasifica, de asemenea, cheltuielile finale pentru cerinţe nedorite (de exemplu, pentru apărare) ca fiind consum intermediar, pentru că nu contribuie la bunăstare. In mod similar, pagubele provocate de inundaţii sau de alte calamităţi naturale pot fi considerate ca făcând parte din consumul intermediar, pentru că au ca efect reducerea bunăstării (în termeni absoluţi).
Astfel, se poate încerca să se construiască un indicator foarte general şi imperfect de evoluţie a bunăstării. Cu toate acestea, bunăstarea are multiple dimensiuni, însă majoritatea lor nu au cea mai bună exprimare în termeni monetari. Prin urmare, o soluţie mai bună pentru a măsura bunăstarea este utilizarea unor indicatori şi unităţi de măsură distincte pentru fiecare dimensiune. Aceşti indicatori ar putea fi, de exemplu, mortalitatea infantilă, speranţa de viaţă, rata de alfabetizare a adulţilor şi venitul naţional pe locuitor. Aceşti indicatori pot fi încorporaţi într-un cont satelit.
1.23. Pentru a realiza un cadru consecvent şi compatibil pe plan internaţional, SEC nu a recurs la concepte administrative. Cu toate acestea, pentru toate tipurile de funcţiuni naţionale, se poate dovedi foarte utilă obţinerea datelor pornind de la concepte naţionale. De exemplu, pentru estimarea veniturilor fiscale este necesar să se dispună de statistici privind veniturile impozabile. Aceste statistici pot fi obţinute prin operarea unor modificări în statisticile conturilor naţionale. O abordare similară ar putea fi adaptată pentru anumite concepte utilizate în politica economică naţională, de exemplu, pentru:
a) conceptul de inflaţie utilizat pentru majorarea pensiilor, a ajutorului de şomaj sau a remuneraţiei funcţionarilor publici;
b) conceptele de impozit, contribuţii sociale, administraţie publică şi sector colectiv utilizate în dezbaterile cu privire la dimensiunea optimă a sectorului public;
c) conceptul de sectoare sau de ramuri de activitate "strategice" utilizat în politica economică naţională sau a UE;
d) conceptul de "investiţii de afaceri" utilizat în politica economică naţională.
Conturile satelit sau tabelele complementare simple pot fi suficiente pentru a răspunde cerinţelor de date, de obicei şi în mod expres, naţionale.
SECŢIUNEA 3: SEC 1995 şi SCN 1993

1.24. Noul SEC(SEC 1995) este deplin consecvent cu versiunea revizuită a Sistemului Contabilităţii Naţionale (SCN 1993) care oferă orientări la nivel mondial cu privire la conturile naţionale. Cu toate acestea, există câteva diferenţe între SEC 1995 şi SCN 1993:
a) diferenţe în prezentare, de exemplu:
1. în SEC există capitole distincte pentru operaţiunile pe produse, pentru operaţiunile distributive şi pentru operaţiile financiare. Dimpotrivă, în SCN aceste operaţii sunt prezentate în şapte capitole, fiecare abordând un anume cont, de exemplu, contul de producţie, contul de distribuire primară a venitului, contul de capital şi contul restului lumii;
2. SEC descrie un concept prin prezentarea definiţiei şi a listei de elemente incluse şi excluse. De obicei, SCN descrie conceptele în termeni generali şi explică logica pe care se bazează convenţiile adoptate;
3. SEC conţine, de asemenea, capitole privind conturile regionale şi conturile trimestriale;
4. de asemenea, SCN conţine un capitol al conturilor satelit;
b) în unele cazuri conceptele din SEC sunt mai specifice şi mai precise decât cele din SCN. De exemplu:
1.SCN nu are definiţii foarte precise privind diferenţa dintre piaţă pentru consum final propriu şi altă non-piaţă pentru unităţile instituţionale, UAE locale şi producţiile lor. Acest lucru presupune că, din acest punct de vedere, evaluarea producţiei şi clasificarea sectoarelor nu sunt definite cu destulă precizie. SEC aduce astfel câteva clarificări suplimentare şi, în câteva cazuri specifice, adaugă criteriul conform căruia vânzările unui producător de piaţă trebuie să acopere cel puţin 50 % din costurile de producţie (a se vedea tabelul 3.1);
2.SEC prevede praguri de înregistrare concrete, de exemplu, pentru înregistrarea uneltelor şi instrumentelor mici în consumul intermediar;
3.SEC pleacă de la principiul conform căruia mai multe tipuri de producţii de bunuri realizate în gospodăriile populaţiei, cum ar fi ţesăturile şi mobila, nu sunt semnificative în statele membre ale Uniunii Europene şi, prin urmare, nu trebuie înregistrate;
4.SEC face trimitere explicită la sistemele instituţionale din Uniunea Europeană, cum ar fi Sistemul Intrastat pentru înregistrarea fluxurilor de bunuri intra-comunitare şi contribuţiilor statelor membre la Uniunea Europeană;
5.SEC prevede clasificări specifice Uniunii Europene, de exemplu CPA pentru produse şi NACE Rev.1 pentru ramurile de activitate (specifice, dar armonizate cu clasificările corespunzătoare ale Organizaţiei Naţiunilor Unite);
6.SEC conţine o clasificare suplimentară pentru toate operaţiunile externe: ele trebuie defalcate în operaţiuni care au loc între rezidenţii Uniunii Europene şi operaţiuni cu rezidenţii din afara Uniunii Europene.
SEC poate fi mai specific decât SCN, deoarece SEC se adresează în primul rând statelor membre ale Uniunii Europene. Pentru necesităţile de date ale Uniunii Europene, ESA trebuie sa fie mai specific.

SECŢIUNEA 4: SEC 1995 şi SEC 1970

1.25. SEC 1995 diferă de SEC 1970 atât din punct de vedere al domeniului de aplicare, cât şi al conceptelor. Majoritatea acestor diferenţe corespund celor observate între SCN 1968 şi SCN 1993. Câteva diferenţe majore privind domeniul de aplicare sunt următoarele:
a) includerea conturilor de patrimoniu;
b) includerea conturilor altor modificări de active, adică introducerea conceptelor de alte modificări de volum, câştiguri nominale din deţinere şi câştiguri reale din deţinere;
c) descompunerea sectorului gospodăriilor populaţiei în subsectoare;
d) introducerea unui nou concept de consum final: consum final efectiv;
e) introducerea unui nou concept de venit corectat de inflaţie: venitul naţional real disponibil;
f) includerea conceptului de paritate a puterii de cumpărare.
Câteva dintre diferenţele majore privind conceptele sunt următoarele:
a)înregistrarea lucrărilor literare şi artistice (scrieri, compoziţii muzicale) ca producţie; retribuţia vărsată în contrapartidă la aceste lucrări constituie din acel moment o remunerare de servicii şi nu un venit pe proprietate;
b)evaluarea producţiei de servicii de asigurare s-a modificat în unele privinţe, de exemplu, la evaluarea producţiei de asigurare generală se ţine seama şi de venitul obţinut din plasamentul provizioanelor tehnice de asigurări;
c)adaosul comercial şi adaosul de transport sunt tratate mai detaliat;
d)introduce înlănţuirea indicilor pentru calcularea preţurilor constante;
e)introduce conceptul de leasing financiar (SCN 1968 şi SEC 1970 aveau numai conceptul de leasing operaţional);
f)înregistrează ca formare de capital (în loc de consum intermediar) cheltuielile pentru prospectarea de zăcăminte şi pentru programe de calculatoare;
g)consumul de capital este înregistrat, de asemenea, pentru lucrările de infrastructură realizate de administraţiile publice (drumuri, diguri etc.);
h)identifică noi instrumente financiare, cum ar fi acordurile de răscumpărare şi produsele financiare derivate, cum ar fi opţiunile etc.
De asemenea, există diferenţe care nu rezultă din modificările aduse SCN, de exemplu:
a)introducerea tabelelor de resurse şi utilizări (care erau deja incluse în SCN 1968);
b)aplicarea anumitor praguri de înregistrare şi trimiterea la sisteme instituţionale specifice din Uniunea Europeană (a se vedea punctul 1.24.);
c)opţiunea clară pentru evaluarea producţiei la preţuri de bază (SEC 1970, SCN 1968 şi SCN 1993 permit, de asemenea, evaluarea la preţul producătorului);
d)introducerea conceptelor de populaţie activă economic şi şomaj (aceste concepte nu există în SCN 1968 şi în SCN 1993).

SUBCAPITOLUL 2: SEC CA SISTEM

SECŢIUNEA 0:

1.26. Principalele caracteristici ale sistemului sunt:
a) unităţile statistice şi grupările lor;
b) fluxurile şi stocurile;
c) sistemul de conturi şi agregate;
d) cadrul intrări-ieşiri.

SECŢIUNEA 1: UNITĂŢILE STATISTICE ŞI GRUPĂRILE LOR ([8])

Subsecţiunea 0:

([8])A se vedea capitolul 2: "Unităţi şi gruparea lor".

1.27. O trăsătură caracteristică a sistemului este utilizarea a două tipuri de unităţi şi a două moduri de subdivizare a economiei care sunt destul de diferite şi răspund unor necesităţi analitice specifice.
Pentru descrierea fluxului de venituri şi cheltuieli, a fluxului financiar şi a conturilor de patrimoniu, sistemul grupează unităţile instituţionale în sectoare, pe baza funcţiilor, comportamentului şi obiectivelor lor principale.
Pentru reprezentarea proceselor de producţie şi în acelaşi timp pentru analiza intrări-ieşiri, sistemul grupează unităţile de activitate economică la nivel local (UAE locale) pe ramuri de activitate, pe baza tipului de activitate desfăşurată. Orice activitate este caracterizată de o intrare de produse, un proces de producţie şi o ieşire de produse.

Subsecţiunea 1: Unităţi şi sectoare instituţionale

1.28. Prin unităţi instituţionale se înţeleg unităţile economice care au capacitate de a deţine bunuri şi active, să subscrie angajamente, să exercite activităţi economice şi să realizeze, în nume propriu, operaţii cu alte unităţi. În cadrul sistemului, unităţile instituţionale sunt grupate în cinci sectoare, care se exclud reciproc şi care sunt alcătuite din următoarele tipuri de unităţi:
a) societăţi nefinanciare;
b) societăţi financiare;
c) administraţii publice;
d) gospodăriile populaţiei;
e) instituţii fără scop lucrativ care servesc gospodăriile populaţiei.
Împreună, cele cinci sectoare constituie economia totală. Fiecare sector este, de asemenea, divizat în subsectoare. Sistemul prevede stabilirea unui ansamblu complet de conturi de flux şi de patrimoniu pentru fiecare sector şi, eventual, pentru fiecare subsector, cât şi pentru economia totală.

Subsecţiunea 2: Unităţi şi ramuri cu activitate economică la nivel local

1.29. Cea mai mare parte a unităţilor instituţionale, în calitatea lor de producători, desfăşoară mai mult de o singură activitate; pentru a pune în evidenţă relaţiile de ordin tehnico-economic, ele trebuie împărţite ţinând cont de tipul de activitate.
Conceptul de unitate cu activitate economică la nivel local a fost creat pentru a răspunde acestei exigenţe din punct de vedere operaţional. O UAE locală grupează ansamblul părţilor unei unităţi instituţionale în calitatea sa de producător, care sunt situate într-un singur loc sau în mai multe locuri apropiate şi care contribuie la exercitarea unei activităţi la nivel clasă (patru cifre) al NACE Rev.1.
În principiu, trebuie înregistrate atâtea unităţi cu activitate economică locală câte activităţi secundare există; cu toate acestea, chiar în absenţa documentelor contabile care ar permite să se stabilească o distincţie între aceste activităţi secundare, o unitate cu activitate economică locală poate să exercite una sau mai multe activităţi secundare.
Toate UAE locale care exercită aceeaşi activitate sau activităţi similare constituie o ramură de activitate.
Există o relaţie ierarhică între unităţile instituţionale şi UAE locale. O unitate instituţională este compusă din una sau mai multe UAE locale; o UAE locală aparţine unei şi numai unei singure unităţi instituţionale.
Pentru adâncirea analizei proceselor de producţie, s-a recurs la o unitate de analiză. Această unitate, care nu este observabilă (cu excepţia cazului unei UAE locale care realizează numai un singur tip de produs), este unitatea de producţie omogenă, care este definită ca o unitate care nu realizează nici o activitate secundară. Grupările de astfel de unităţi constituie ramuri omogene.

Subsecţiunea 3: Unităţi rezidente şi nerezidente; economie totală şi restul lumii

1.30. Economia totală este definită ca unităţi rezidente. O unitate este considerată ca rezidentă a unei ţări când centrul său de interes economic este situat pe teritoriul economic al acelei ţări - ceea ce înseamnă că ea desfăşoară diferite activităţi economice pe o perioadă relativ lungă (un an sau mai mulţi) pe acest teritoriu. Sectoarele instituţionale prezentate anterior grupează unităţi instituţionale rezidente.
Unităţile rezidente angajate în operaţiuni cu unităţile nerezidente (adică, unităţi care sunt rezidente în alte ţări). Aceste operaţiuni reprezintă tranzacţiile externe ale economiei şi sunt grupate în contul restului lumii. Astfel, în structura contabilă a sistemului, restul lumii joacă un rol identic cu acela al unui sector instituţional, deşi unităţile nerezidente nu sunt incluse decât în momentul în care ele realizează operaţiuni cu unităţile instituţionale rezidente. În consecinţă, când ne referim la codificarea unei clasificări, o subdiviziune specifică este prevăzută pentru restul lumii, la sfârşitul clasificării pe sectoare.
Unităţile rezidente fictive, tratate în sistem ca unităţi instituţionale, sunt definite astfel:
a)acele părţi ale unităţilor nerezidente care au un centru de interes economic pe teritoriul economic al ţării (adică, în general, care efectuează operaţiuni economice în timpul unei perioade de un an sau mai mulţi sau care exercită o activitate de construcţie pentru o perioadă mai mică de un an, cu condiţia ca rezultatele producţiei să constituie o formare brută de capital fix);
b)unităţile nerezidente în calitatea lor de proprietare de terenuri sau clădiri pe teritoriul economic al ţarii, doar pentru operaţiunile care afectează aceste terenuri şi clădiri.

SECŢIUNEA 2: FLUXURILE ŞI STOCURILE

Subsecţiunea 0:

1.31. Sistemul înregistrează două mari tipuri de informaţii: pentru fluxuri şi stocuri. Fluxurile fac referire la acţiunile şi efectele evenimentelor care au loc în cursul unei perioade date, în timp ce stocurile reflectă o situaţie la un moment dat.

Subsecţiunea 1: Fluxuri

1.32. Fluxurile reflectă crearea, transformarea, schimbarea, transferul sau dispariţia unei valori economice. El determină o variaţie a valorii activelor şi pasivelor unei unităţi instituţionale. Se disting două tipuri de fluxuri economice: operaţiuni şi alte modificări de active. Operaţiunile apar în toate conturile şi tabelele în care sunt contabilizate fluxurile, cu excepţia contului altor modificări de volum al activelor şi al contului de reevaluare. Celelalte modificări de active apar numai în aceste ultime două conturi.
Există o mulţime de operaţiuni şi de alte fluxuri elementare. Sistemul le grupează într-un număr relativ limitat de categorii, în funcţie de natura lor.

(1) Operaţiuni

1.33. O operaţiune este un flux economic ce reprezintă o interacţiune între unităţile instituţionale ce acţionează de comun acord sau o acţiune în interiorul aceleiaşi unităţi instituţionale pe care aceasta este interesată să o trateze ca o operaţiune, deseori pentru că unitatea în discuţie prezintă două calităţi diferite. Pentru comoditate putem clasifica operaţiunile în patru categorii principale:
a)operaţiuni pe produse: care descriu originea (producţia internă sau importuri) şi utilizarea produselor (consumul intermediar, consum final, formare de capital sau exporturi) ([9]);
([9])A se vedea capitolul 3: "Operaţiuni pe produse".
b)operaţiuni de repartiţie: care descriu cum valoarea adăugată generată de producţie este distribuită între mâna de lucru, capital şi administraţiile publice şi detaliază procesul de redistribuire a venitului şi a averii (impozit pe venit şi avere şi alte transferuri) ([10]);

([10])A se vedea capitolul 4: "Operaţiuni de repartiţie".
c)operaţiuni financiare: care descriu achiziţia netă de active financiare sau creşterea netă de pasive pe fiecare tipuri de instrument financiar. Astfel de operaţiuni sunt adesea contrapartida operaţiunilor nefinanciare, dar ele pot fi, de asemenea, şi consecinţa operaţiunilor care implică numai instrumente financiare ([11]);
([11])A se vedea capitolul 5: "Operaţiuni financiare".
d)operaţiuni care nu sunt incluse în cele trei grupe menţionate mai sus: la consumul de capital fix şi achiziţiile minus cedările de active nefinanciare neproductive ([12]).
([12])A se vedea capitolul 6: "Alte fluxuri".
(2) Proprietăţile operaţiunilor
A. Operaţiuni între unităţi instituţionale şi operaţiuni interne
1.34. Majoritatea operaţiunilor implică o relaţie între două unităţi instituţionale sau mai multe. Cu toate acestea, sistemul înregistrează ca operaţiuni şi pe cele care au loc în interiorul aceleiaşi unităţi instituţionale. Înregistrarea acestor operaţiuni interne are ca scop obţinerea unei descrieri mai bune din punct de vedere analitic a producţiei, a utilizărilor finale şi a costurilor.
O operaţiune internă importantă este consumul de capital fix pe care sistemul îl contabilizează ca un cost. Majoritatea celorlalte operaţiuni interne sunt tranzacţii pe produse, cazul tipic fiind acela al unei unităţi instituţionale care, acţionând în acelaşi timp în calitate de producător şi de consumator final, consumă o parte din producţia sa proprie. Acest lucru este frecvent întâlnit în cazul gospodăriilor populaţiei şi al administraţiilor publice.
1.35. Se înregistrează totalitatea producţiei pe care o unitate instituţională o afectează propriului consum final. Producţia utilizată pentru consumul intermediar din cadrul aceleiaşi unităţi instituţionale este contabilizată numai dacă producţia şi consumul intermediar au loc în unităţi administrative economice locale diferite din cadrul aceleiaşi unităţi instituţionale. Producţia rezultată şi utilizată drept consum intermediar în cadrul aceleiaşi unităţi administrative economice locale nu este înregistrată.
B.Operaţiuni monetare şi nemonetare
1.36. Majoritatea operaţiunilor înregistrate în sistem sunt de natură monetară, unde unităţile instituţionale respective efectuează sau primesc plăţi sau intră în posesia activelor exprimate în unităţi monetare.
Operaţiunile care nu implică schimbul în numerar sau modificări de active şi pasive exprimate în unităţi monetare constituie operaţiuni nemonetare. Operaţiunile interne sunt, de obicei, operaţiuni de tip nemonetar. Operaţiunile nemonetare implicând mai multe unităţi instituţionale apar prin operaţiuni de produse (barter), operaţiuni de repartiţie (remuneraţii în natură, transferuri în natură) şi alte operaţiuni (barterul activelor nefinanciare şi neproduse).
Sistemul înregistrează toate operaţiunile de tip monetar. Valorile corespunzătoare de înregistrat trebuind deci să fie calculate indirect sau estimate într-un alt mod.
C.Operaţiuni cu şi fără contrapartidă
1.37. Operaţiunile ce implică mai mult decât o singură unitate sunt de două tipuri:
"ceva contra ceva" sau "ceva contra nimic". Primele constituie schimburi între unităţile instituţionalele exemplu furnizarea de bunuri, servicii sau active în schimbul unei contrapartide, de exemplu bani. Cele din a doua categorie cuprind plăţile în numerar sau în natură efectuate de către o unitate instituţională către o alta, fără contrapartidă. Operaţiunile "ceva pentru ceva" se regăsesc în toate cele patru grupe de operaţiuni, în timp ce operaţiunile "ceva pentru nimic" apar mai ales printre operaţiunile de repartiţie, de exemplu sub formă de impozite, contribuţii de asistenţă socială sau donaţii.
D.Modificări în modul de tratare a anumitor operaţiuni
1.38. Sistemul tratează majoritatea operaţiunilor în mod direct; cu alte cuvinte, operaţiunile sunt înregistrate în modul în care ele sunt percepute de către unităţile instituţionale implicate. Cu toate acestea, anumite operaţiuni sunt tratate diferit pentru a se evidenţia mult mai clar relaţiile economice. Operaţiunile pot fi rearanjate în trei moduri: reclasarea operaţiunilor, împărţirea operaţiunilor şi identificarea părţii principale a unei operaţiuni.
(i)Reclasarea operaţiunilor
1.39. O operaţiune care, pentru unităţile implicate, are loc direct între o unitate A şi o unitate C poate fi înregistrată ca şi cum se derulează în mod indirect prin intermediul unei a treia unităţi B. Astfel, operaţiunea unică între A şi C este înregistrată ca două operaţiuni: una între A şi B şi o alta între B şi C. În acest caz, operaţiunea este reclasată.
Un exemplu bine cunoscut este acela al contribuţiilor sociale plătite direct de angajator către fondurile sociale de asigurări. Sistemul înregistrează aceste plăţi ca două operaţiuni: angajatorii plătesc mai întâi contribuţiile sociale către salariaţii lor, iar aceştia le varsă fondurilor de asigurări sociale. Ca în toate cazurile de reclasare, scopul reclasării contribuţiilor sociale ale angajatorilor este de a evidenţia realitatea economică. Astfel se demonstrează că acele contribuţii de asigurări sociale suportate de angajatori sunt plătite în beneficiul angajaţilor.
Un alt tip de reclasare este acela al operaţiunilor care se înregistrează ca derulându-se între două unităţi instituţionale sau mai multe, deşi în realitate între părţile implicate, nu a avut loc nici o operaţiune. Ca exemplu se poate cita modul de tratare a veniturilor din proprietate care sunt obţinute din plasarea provizioanelor tehnice de asigurare, care sunt păstrate de către societăţile de asigurare. Sistemul consideră că aceste venituri din proprietate sunt plătite de către societăţile de asigurări asiguraţilor, care la rândul lor le revarsă integral societăţilor de asigurare sub formă de supliment de primă.
(ii)Divizarea operaţiunilor
1.40. Acest tratament constă în defalcarea unei operaţiuni considerată unică de către părţile implicate în două sau mai multe operaţiuni, care sunt apoi înregistrate în mod diferit. În acest caz, nu intervin în mod normal alte unităţi instituţionale în afara celor implicate prin operaţiune.
Un exemplu clasic de operaţiune scindată este acela al plăţilor primelor pentru asigurare generală. Asiguratul şi asigurătorul consideră o asemenea plată ca o operaţiune unică, sistemul în schimb o împarte în două operaţiuni total distincte: pe de o parte, remunerarea serviciului de asigurări altele decât asigurarea de viaţă furnizat şi, pe de altă parte, prima netă de asigurare generală. Înregistrarea adaosului comercial constituie un alt exemplu important de împărţire a operaţiunilor.
(iii)Identificarea părţii principale a unei operaţiuni
1.41. Atunci când o unitate efectuează o operaţiune în numele unei alte unităţi, operaţiunea se înregistrează exclusiv în contul unităţii principale. Ca regulă, nu trebuie extins acest principiu şi să se încerce, spre exemplu, să se aloce debitorilor sau beneficiarilor finali impozitele sau subvenţiile, pornind de la presupuneri.
E.Caz particular
1.42. Definiţia unei operaţiuni prevede că trebuie să existe un acord comun între unităţile instituţionale implicate. Atunci când o acţiune este întreprinsă de comun acord, cunoaşterea şi consimţământul prealabil al unităţilor instituţionale sunt implicite. Cu toate acestea, aceasta nu înseamnă că toate unităţile iau parte voluntar la operaţiuni, deoarece unele operaţiuni sunt impuse de lege. Aceasta se aplică, în principal, anumitor operaţiuni distributive, cum ar fi plata impozitelor, amenzilor sau penalităţilor. Cu toate acestea, sechestrarea fără compensare a unui activ nu este considerată operaţiune, chiar dacă este impusă prin lege.
Activităţile economice ilegale sunt considerate operaţiuni numai atunci când toate unităţile implicate participă voluntar. Astfel, achiziţia, vânzarea sau schimbul ilicit de droguri sau proprietăţi furate constituie operaţiuni, în timp ce furtul nu este.
(3)Alte modificări de active
1.43. Alte modificări de active înregistrează modificările care nu sunt rezultatul operaţiunilor ([13]). Acestea sunt:
([13])A se vedea capitolul 6: "Alte fluxuri".
a) alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor sau
b) câştiguri şi pierderi din deţinere.
A. Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor
1.44. Aceste modificări pot fi împărţite, în mare, în trei categorii principale:
a) apariţiile sau dispariţiile normale ale activelor, altfel decât prin operaţiuni;
b) modificări ale activelor şi pasivelor datorită unor evenimente excepţionale, neaşteptate;
c) modificări în clasificare sau structură.
1.45. Exemple de modificări în cadrul categoriei (a) sunt descoperirea sau epuizarea de zăcăminte sau creşterea naturală a resurselor biologice necultivate. Categoria (b) cuprinde modificările (în general, pierderi) de active datorate calamităţilor naturale, războaielor sau delictelor majore ([14]). Anulările unilaterale de datorii şi sechestrele de active fără compensare aparţin, de asemenea, categoriei (b). Categoria (c) constă în modificări ca urmare a reclasării sau restructurării unităţilor instituţionale sau ale activelor şi pasivelor.
([14])Efectele delictelor minore (furtul de mărfuri din magazin) pot fi înregistrate în variaţiile de stoc şi, prin urmare, se consideră drept operaţiune.
B. Câştiguri şi pierderi din deţinere
1.46. Câştigurile şi pierderile din deţinere sunt consecinţa variaţiilor de preţ ale activelor. Ele implică toate tipurile atât de active financiare şi nefinanciare, cât şi pasivele. Câştigurile şi pierderile din deţinere cresc numai pentru proprietarii de active şi pasive ca rezultat al deţinerii activelor şi pasivelor în timp, fără a le transforma în vreun fel.
Câştigurile şi pierderile din deţinere măsurate pe baza preţurilor curente ale activelor pe piaţă se numesc câştiguri şi pierderi nominale din deţinere. Ele pot fi descompuse în câştiguri şi pierderi neutre din deţinere, care reflectă variaţia nivelului general al preţurilor, şi în câştiguri şi pierderi reale din deţinere, care ţin cont de fluctuaţia preţurilor relative ale activelor.
Subsecţiunea 2: Stocuri
1.47. Prin stocuri se înţeleg active şi pasivele deţinute la un anumit moment. Stocurile sunt înregistrate la începutul şi la sfârşitul fiecărei perioade contabile. Conturile care pun în evidenţă stocurile se numesc conturi de patrimoniu ([15]).
([15])A se vedea capitolul 7: "Conturile de patrimoniu".
De asemenea, stocurile sunt contabilizate pentru populaţie şi pentru forţa de muncă. Cu toate acestea, aceste stocuri sunt înregistrate ca valori medii pe toată perioada contabilă.
Valorile stocurilor sunt contabilizate pentru toate activele definite în sistem; cu alte cuvinte, activele şi pasivele financiare sau activele nefinanciare produse sau neproduse. Cu toate acestea, acoperirea este limitată la activele care sunt utilizate în activităţile economice şi fac obiectul dreptului de proprietate. Astfel, stocurile nu sunt înregistrate în cazul activelor, cum ar fi capitalul uman şi resursele naturale care nu au proprietar.
În aceste limite, sistemul este exhaustiv în ceea ce priveşte fluxurile şi stocurile. Acest lucru presupune că toate variaţiile de stoc pot fi explicate în totalitate prin fluxurile înregistrate.
SECŢIUNEA 3: SISTEMUL DE CONTURI SI AGREGATE ([16])
([16])A se vedea capitolul 7: "Conturile de patrimoniu" şi capitolul 8: "Secvenţa de conturi şi soldurile contabile".
Subsecţiunea 1: Norme contabile
1.48. Un cont este un mijloc de înregistrare a unui anumit aspect al vieţii economice, a utilizării şi resurselor, a variaţiilor de active şi pasive din timpul perioadei contabile, a stocurilor de active şi pasive existente la începutul sau la sfârşitul acestei perioade.
A. Terminologia referitoare la cele două părţi ale contului
1.49. Sistemul utilizează termenul "resurse" pentru a desemna partea dreaptă a contului de operaţiuni curente în care se înregistrează operaţiunile care au ca efect creşterea valorii economice a unei unităţi sau a unui sector. În partea stângă a acestor conturi, numită "utilizări", sunt înregistrate operaţiunile care au ca efect reducerea valorii economice a unei unităţi sau a unui sector.
- Partea dreaptă a conturilor de acumulare se numeşte "variaţia pasivelor şi a valorii nete" şi partea lor stângă este numită "variaţia activelor".
Conturile de patrimoniu înregistrează "pasivele şi valoarea netă" (diferenţa dintre active şi pasive) în partea dreaptă şi activele în partea stângă. Din compararea a două conturi de patrimoniu succesive reiese variaţia pasivelor şi a valorii nete, cât şi variaţia activelor.
B. Intrări duble şi cvadruple
1.50. În contabilitatea naţională, operaţiunile efectuate de către o unitate sau un sector fac obiectul unei înregistrări în partidă dublă. Fiecare operaţiune trebuie înregistrată de două ori, o dată ca resursă (sau ca variaţie de pasive) şi o dată ca utilizare (sau ca variaţie de active). Totalul operaţiunilor înregistrate ca resurse sau ca variaţia pasivelor trebuie să fie egal cu cel al operaţiunilor înregistrate ca utilizări sau ca variaţie a activelor, ceea ce permite verificarea coerenţei conturilor.
În practică, cu toate acestea, conturile naţionale - cu toate unităţile şi sectoarele lor - sunt bazate pe principiul intrărilor cvadruple, întrucât majoritatea operaţiunilor implică două unităţi instituţionale. Fiecare operaţiune de acest tip trebuie să fie înregistrată de două ori, pe fiecare dintre cele două operaţiuni implicate. De exemplu, o contribuţie socială plătită în numerar de către o unitate a administraţiei publice pentru o gospodărie este contabilizată în conturile administraţiilor publice în utilizări, pe postul de transferuri şi în achiziţii negative de active, pe postul numerar şi depozite; în timp ce în contul sectorului de gospodării ale populaţiei, ea este înregistrată ca o resursă, pe postul de transferuri şi în achiziţii de active, pe postul numerar şi depozite.
Pe de altă parte, operaţiunile care au loc în interiorul aceleiaşi unităţi (cazul unităţilor care consumă propria producţie) nu necesită decât două intrări ale căror valori trebuie să fie estimate.
C. Evaluarea
1.51. Cu excepţia anumitor variabile referitoare la populaţie şi forţa de muncă, toate fluxurile şi stocurile prezentate în sistem sunt exprimate în termeni monetari. Sistemul nu încearcă să determine utilitatea acestor fluxuri şi stocuri. În schimb, fluxurile şi stocurile sunt măsurate în conformitate cu valoarea lor de schimb, adică valoarea la care fluxurile şi stocurile sunt sau pot fi schimbate contra numerar. Prin urmare, preţurile de piaţă reprezintă conceptul de bază din SEC în materie de evaluare.
1.52. În cazul operaţiunilor monetare, al deţinerilor de active şi pasive în numerar, valorile necesare sunt direct disponibile. În alte cazuri se preferă metoda evaluării care ia în considerare preţul practicat pe piaţă pentru bunuri, servicii sau active similare. Această metodă se foloseşte spre exemplu pentru operaţiunile de barter şi serviciile locative furnizate de proprietarii-ocupanţi. Atunci când nu sunt disponibile preţurile de piaţă pentru servicii similare, de exemplu în cazul serviciilor non-piaţă produse de administraţiile publice, evaluarea trebuie să fie bazată pe costurile de producţie. În cazul în care nici una dintre cele două metode nu poate fi aplicată, se convine înregistrarea fluxurilor şi a stocurilor la valoarea actualizată a veniturilor viitoare scontate. Cu toate

acestea, având în vedere existenţa unei incertitudini majore, această metodă este recomandată doar ca ultimă variantă.
1.53 Stocurile se evaluează la preţurile curente la data stabilirii contului de patrimoniu şi nu la data producţiei sau achiziţiei bunurilor sau activelor care formează stocurile. Uneori este necesar să se evalueze stocurile pe baza estimării valorii de achiziţie amortizate sau a costurilor de producţie.

(i)Norme speciale de evaluare a produselor ([17])

([17])A se vedea capitolul 3: "Operaţiuni pe produse".

1.54. Din cauza cheltuielilor de transport, a adaosurilor comerciale şi impozitelor, minus subvenţiile pe produs, producătorul şi utilizatorul unui produs dat are o percepţie diferită a valorii acestuia. Pentru a apropia pe cât posibil punctele de vedere ale operatorilor, sistemul înregistrează toate utilizările la preţul de achiziţie, care include costurile de transport, adaosurile comerciale şi impozitele, minus subvenţiile pe produs, în timp ce producţia se înregistrează la preţul de bază, care exclude aceste elemente.

1.55. Importurile şi exporturile de produse se înregistrează la valoarea din frontieră. Toate importurile şi exporturile sunt evaluate la punctul vamal de frontieră al exportatorului, sau "free on board" (FOB). Serviciile de transport extern şi asigurarea între frontiera exportatorului şi cea a importatorului nu sunt incluse în valoarea bunului, dar sunt înregistrate ca servicii. Deoarece nu este posibilă obţinerea valorii FOB pentru toate subdiviziunile de produse, tabelele detaliate de comerţ exterior prezintă importurile evaluate la frontiera importatorului (valorile CIF). Toate serviciile de transport şi asigurare până la frontiera vamală a importatorului sunt incluse în valoarea mărfurilor importate. În măsura în care, aceste servicii sunt furnizate de întreprinderi naţionale, se face o ajustare globală FOB/CIF în cadrul acestei prezentări.

(ii)Evaluarea în preţuri constante ([18])

([18])A se vedea capitolul 10: "Măsurarea preţurilor şi a volumelor".

1.56. Evaluarea în preţuri constante constă în evaluarea fluxurilor şi stocurilor unei perioade contabile la preţurile perioadei anterioare. Scopul acestei evaluări în preţuri constante este descompunerea în timp a variaţiilor valorii fluxurilor şi stocurilor în variaţii de preţ şi variaţii de volum. Fluxurile şi stocurile în preţuri constante sunt exprimate în termeni de volum.

Multe fluxuri şi stocuri, ca de exemplu veniturile, nu au dimensiuni proprii în termeni de preţ şi cantitate. Cu toate acestea, puterea de cumpărate a acestor variabile poate fi obţinută prin deflatarea valorilor curente cu un indice mediu de preţ adecvat, ca de exemplu indicele de preţ al utilizărilor finale naţionale, exceptând variaţia stocurilor. Fluxurile şi stocurile astfel deflatate sunt denumite în termeni reali. Un exemplu ar putea fi venitul real disponibil.

D. Momentul înregistrării

1.57. Sistemul înregistrează fluxurile pe baza creanţelor scadente; adică atunci când se creează, se transformă sau se stinge o valoare economică sau când apar, se transformă ori se anulează cereri de despăgubire sau obligaţii.

În acest fel, producţia este înregistrată în momentul în care este realizată şi nu în momentul în care este achitată de către cumpărător, iar vânzarea unui activ se înregistrează atunci când are loc transferul de proprietate şi nu atunci când se efectuează plata corespunzătoare. Dobânzile se înregistrează în perioada contabilă în care se acumulează, indiferent dacă sunt plătite sau nu în perioada respectivă. Înregistrarea pe baza creanţelor scadente se aplică tuturor fluxurilor, atât pentru cele monetare, cât şi pentru cele nemonetare, fie că au avut loc între unităţi sau în interiorul aceleiaşi unităţi.

Cu toate acestea, în unele cazuri este necesară o anumită flexibilitate în ceea ce primeşte momentul înregistrării. Aceasta se aplică, în special, impozitelor şi altor fluxuri legate de administraţiile publice, care sunt adesea înregistrate în conturile lor ca numerar. Uneori este dificil să se realizeze o transformare exactă a acestor fluxuri din numerar în creanţe scadente. Prin urmare, în aceste cazuri este necesar să se recurgă la aproximări.

Orice flux trebuie să fie înregistrat în acelaşi moment pentru toate unităţile instituţionale implicate şi în toate conturile în cauză. Acest principiu poate părea simplu, dar punerea lui în practică nu este simplă. Unităţile instituţionale nu aplică întotdeauna aceleaşi norme contabile. Chiar atunci când ele o fac, diferenţe la nivelul înregistrării efective se pot produce din motive practice, cum ar fi întârzierile în comunicare. În consecinţă, operaţiunile se pot înregistra la momente diferite de către părţile implicate. Aceste discrepanţe trebuie să fie eliminate prin ajustări.

E. Consolidarea şi înregistrarea netă

a) Consolidarea

1.58. Consolidarea înseamnă eliminarea atât din utilizări, cât şi din resurse, a operaţiunilor care au loc între unităţile regrupate, precum şi eliminarea activelor şi pasivelor financiare reciproce.

La nivelul sectoarelor şi subsectoarelor fluxurile şi stocurile dintre unităţile componente nu sunt, în principiu, consolidate între unităţi.

Cu toate acestea, conturile consolidate pot fi elaborate în vederea descrierilor sau a analizelor complementare. Pentru anumite tipuri de analize, informaţiile privind operaţiunile din aceste (sub)sectoare cu celelalte sectoare şi poziţiile financiare "externe" corespunzătoare sunt mai semnificative decât cifrele globale brute.

În plus, conturile şi tabelele ce prezintă relaţia creditor-debitor oferă un aspect detaliat al finanţării economiei şi sunt considerate foarte utile pentru cunoaşterea canalelor prin care surplusurile financiare sunt transferate de la creditorii finali la debitorii finali.

b) Înregistrarea netă

1.59. Orice operaţie realizată de o unitate individuală sau de un sector poate fi contabilizată fie în utilizări, fie în resurse (de exemplu, a plăti şi a primi dobânzi); în acelaşi fel, orice instrument financiar poate fi înregistrat fie ca activ, fie ca un pasiv.

Sistemul recomandă înregistrarea pe o bază brută, făcând astfel abstracţie de modul detaliat de înregistrare netă care este specifică clasificărilor.

De fapt, pentru numeroase categorii de operaţiuni, înregistrarea netă este implicită, cazul cel mai cunoscut fiind cel al "variaţiei stocurilor", care mai mult decât a urmări intrările şi ieşirile zilnice, redă în mod global formarea de capital, aspect sensibil mai interesant pentru analiză.

În acelaşi mod, cu câteva excepţii, contul financiar şi contul altor modificări de active înregistrează creşterile de active şi pasive pe o bază netă, prezentând rezultatul final al acestor fluxuri, la sfârşitul perioadei contabile.

F. Conturile, soldurile contabile şi agregatele

1.60. Pentru unităţi (unităţi instituţionale, unităţi cu activitate economică la nivel local) sau grup de unităţi (sector instituţional şi, prin extensie, restul lumii, ramuri de activitate), diferite subconturi contabilizează operaţiunile şi alte fluxuri legate de anumite aspecte specifice ale vieţii economice (spre exemplu, producţia). Aceste ansamble de operaţiuni, în general, nu se echilibrează; sumele totale ale plăţilor şi încasărilor fiind adesea diferite. În consecinţă, trebuie să se introducă un sold contabil. În general, trebuie să se introducă, de asemenea, un sold contabil între totalul de active şi totalul de pasive ale unei unităţi sau ale unui sector instituţional. Soldurile contabile, prin ele însele, constituie deja instrumente precise de măsurare a performanţelor economice. Atunci când sunt însumate la nivelul economiei totale, ele devin agregate semnificative.

Subsecţiunea 2: Secvenţa conturilor

1.61. Sistemul este construit în jurul unei secvenţe de conturi interconectate.

Secvenţa completă de conturi ale unităţilor şi sectoarelor instituţionale cuprinde conturile de operaţiuni curente, conturile de acumulări şi conturile de patrimoniu.

Conturile de operaţiuni curente tratează producţia, formarea, distribuirea şi redistribuirea venitului şi utilizarea acestui venit sub formă de consum final. Conturile de acumulare cuprind toate variaţiile de active, pasive şi valoarea netă (adică, pentru fiecare unitate sau grup de unităţi instituţionale, diferenţele între activele şi pasivele sale). Conturile de patrimoniu se ocupă de stocurile de active şi pasive şi de valoarea netă.

1.62. Stabilirea unei secvenţe complete de conturi, inclusiv cele de patrimoniu, pentru o UAE locală nu are sens, o asemenea unitate neavând, în general, capacitatea de a deţine bunuri sau active în nume propriu, sau să primească şi să distribuie venituri. Pentru unităţile cu activitate economică la nivel local şi pentru ramurile de activitate, secvenţa conturilor este limitată la primele conturi de operaţiuni curente, adică contul de producţie şi cel de exploatare, acesta din urmă având ca sold contabil excedentul de exploatare.

Subsecţiunea 3: Contul de bunuri şi servicii

1.63. Contul de bunuri şi servicii prezintă, pentru economia totală sau pentru grupe de produse, totalul resurselor (producţia şi importurile) şi utilizările de bunuri şi servicii (consumul intermediar, consumul final, variaţia de stoc, formarea brută de capital fix, achiziţiile minus cedările de obiecte de valoare şi exporturile).

Subsecţiunea 4: Contul restului lumii

1.64. Contul restului lumii acoperă operaţiunile între unităţi instituţionale rezidente şi nerezidente şi stocurile de active şi de pasive corespunzătoare, atunci când este cazul.

Restul lumii jucând în structura contabilă un rol identic cu cel al unui sector instituţional, contul său este elaborat din punctul de vedere al restului lumii. O resursă pentru restul lumii este deci o utilizare pentru economia totală şi viceversa. Un sold contabil pozitiv reprezintă un surplus pentru restul lumii şi un deficit pentru economia totală şi invers, dacă soldul contabil este negativ.

Subsecţiunea 5: Solduri contabile

1.65. Un sold contabil este un concept contabil obţinut prin deducerea valorii totale a intrărilor pe o parte a unui cont din valoarea totală de pe cealaltă parte. El nu poate fi măsurat independent de alte intrări; ca intrare derivată, el reflectă aplicarea normelor contabile generale utilizate la diferite intrări în cele două părţi ale contului respectiv.

Soldurile contabile nu sunt numai instrumente ce servesc la echilibrarea conturilor. Ele furnizează numeroase informaţii utile, unele dintre ele cuprinzând înregistrări contabile importante, aşa cum poate fi observat din următoarele exemple: valoarea adăugată, excedentul de exploatare, venitul disponibil, economia, creditarea netă/împrumutul net.

Subsecţiunea 6: Agregate

1.66. Agregatele sunt valori complexe care măsoară rezultatul activităţii economiei totale văzut dintr-un unghi particular; de exemplu, cel al producţiei, valorii adăugate, venitului disponibil, consumului final, economiilor, formării de capital etc. Deşi calculul agregatelor nu constituie unicul obiectiv şi nici scopul principal, sistemul recunoaşte importanţa acestora ca indicatori de sinteză şi ca valori de referinţă pentru analize macroeconomice şi pentru compararea în timp şi în spaţiu.

Pot fi distinse două tipuri de agregate:

a) agregate care fac trimitere directă la operaţiunile înregistrate în sistem, cum ar fi producţia de bunuri şi servicii, consumul final efectiv, formarea brută de capital fix, remunerarea salariaţilor etc.;

b) agregate care constituie solduri contabile în conturi, precum produsul intern brut (PIB) la preţul pieţei, excedentul de exploatare al economiei totale, venitul naţional, venitul naţional disponibil, economiile, soldul operaţiunilor curente cu exteriorul şi valoarea netă a economiei totale (patrimoniul naţional).

1.67. Un anumit număr de indicatori ai contabilităţii naţionale permit o dimensiune suplimentară dacă sunt exprimaţi pe cap de locuitor. Pentru agregatele importante precum PIB, venitul naţional sau consumul final al gospodăriilor, numitorul curent utilizat este populaţia (rezidentă) totală. Atunci când se foloseşte descompunerea în subsectoare a conturilor sau a unei părţi din conturile sectorului gospodăriilor populaţiei este la fel de indispensabil de a dispune de date referitoare la numărul de persoane şi de gospodării aparţinând fiecărui subsector ([19]).

([19])A se vedea capitolul 11: "Populaţia şi forţa de muncă".

SECŢIUNEA 4: SISTEMUL INTRARI-IEŞIRI ([20])

([20])A se vedea capitolul 9: "Sistemul intrări-ieşiri".

1.68. Sistemul intrări-ieşiri cuprinde tabelele resurselor şi utilizărilor pe ramuri de activitate, tabele ce fac legătura între cele de resurse şi utilizări şi conturile sectoarelor şi tabelele intrări-ieşiri simetrice pe ramuri omogene (produs).

1.69. Tabelele de resurse şi utilizări sunt matrice (produse pe linie, ramuri de activitate pe coloană) care detaliază producţia ramurilor pe tipuri de produse şi arată cum resursele interne şi importurile de bunuri şi servicii sunt alocate între diferite utilizări intermediare şi finale, inclusiv exporturile. Tabelul de utilizări prezintă, de asemenea, structura costurilor de producţie şi a venitului generat, pe ramuri de activitate.

Tabelele de resurse şi de utilizări constituie un cadru central în jurul căruia sunt articulate toate tabelele pe ramuri de activitate şi (sau) pe produse, tabele care cuprind date despre forţa de muncă, formarea brută de capital fix, stocurile de active fixe şi indicii detaliaţi de preţ, descriind astfel, în detaliu, structura costurilor, a veniturilor generate, forţa de muncă, productivitatea muncii şi intensitatea capitalului.

1.70. Este posibilă realizarea unei legături între tabelele de resurse şi utilizări şi conturile sectoarelor încrucişând producţia, consumul intermediar şi componentele valorii adăugate pe sectoare şi pe ramuri de activitate.

CAPITOLUL 2: UNITĂŢI ŞI GRUPAREA LOR

SUBCAPITOLUL 0:

2.01. Economia unei ţări este rezultatul activităţii unui număr foarte mare de unităţi care efectuează numeroase operaţiuni de natură diferită, în scopul producţiei, finanţării, asigurării, redistribuirii şi consumului.

2.02. Unităţile şi grupările unităţilor utilizate în cadrul contabilităţii naţionale trebuie să fie definite în funcţie de tipul analizelor economice cărora le sunt destinate şi nu după tipurile de unităţi utilizate în mod obişnuit în anchetele statistice. Acestea din urmă (întreprinderi, societăţi holding, unităţi-tip de activitate, unităţi locale, administraţiile publice, instituţii fără scop lucrativ, gospodăriile populaţiei etc.) nu pot întotdeauna satisface cerinţele conturilor naţionale, deoarece ele se bazează, în general, pe criterii tradiţionale de natură juridică, administrativă sau contabilă.

Statisticienii ar trebui să ţină seama de definiţiile unităţilor de analiză utilizate în SEC pentru a se asigura că în anchetele prin care datele sunt efectiv culese sunt introduse, în mod progresiv, toate elementele informative necesare pentru compilarea datelor referitoare la unităţile analizate în SEC.

2.03. Una dintre caracteristicile sistemului este utilizarea a trei tipuri de unităţi corespunzătoare celor două moduri net diferite de divizare a economiei naţionale. Pentru analiza procesului de producţie este indispensabil să se aleagă unităţi care pun în evidenţă relaţiile de ordin tehnico-economic; pentru analiza fluxurilor care afectează veniturile, operaţiunile financiare şi de capital şi bilanţurile absolut necesar să se aleagă unităţile care pun în evidenţă relaţiile de comportament între agenţii economici.

Plecând de la aceste două obiective, sunt definite în continuare, pe de o parte unităţile instituţionale, adecvate pentru analiza relaţiilor de comportament şi pe de altă parte, unităţile cu activitate de tip local şi unităţile de producţie omogenă, adecvate pentru analiza relaţiilor tehnico-economice. În practică, aceste trei tipuri de unităţi sunt formate prin combinarea sau subdivizarea unităţilor de bază ale anchetelor statistice sau sunt primite direct din anchetele statistice. Înainte de a defini exact cele trei tipuri de unităţi utilizate în SEC este necesar să se fixeze limitele

economiei naţionale.

SUBCAPITOLUL 1: DELIMITAREA ECONOMIEI NAŢIONALE

2.04. Unităţile instituţionale, cu activitate de tip local sau de producţie omogenă care constituie economia unei ţări şi ale căror operaţiuni sunt înregistrate în SEC sunt acelea care au un centru de interes economic pe teritoriul economic al ţării. Aceste unităţi, denumite unităţi rezidente, pot avea sau nu naţionalitatea ţării, pot fi sau nu persoane juridice şi pot fi prezente sau nu pe teritoriul economic al ţării la data la care efectuează o tranzacţie. După ce am delimitat în acest fel economia naţională prin unităţi rezidente este necesar să se definească înţelesul termenilor de teritoriu economic şi centru de interes economic.

2.05. Termenul teritoriul economic al unei ţări reprezintă:

a) teritoriul geografic administrat de un guvern, în interiorul căruia persoanele, bunurile, serviciile şi capitalul circulă liber;

b) orice zone libere, inclusiv depozitele şi uzinele sub control vamal;

c) spaţiul aerian naţional, apele teritoriale şi platforma continentală situată în apele internaţionale, asupra cărora ţara dispune de drepturi exclusive ([1]);

([1])Navele de pescuit, alte nave, platformele mobile şi aeronavale sunt tratate în SEC ca orice alt echipament mobil aparţinând şi/sau exploatate de unităţile rezidente sau care aparţin de unităţi nerezidente şi exploatate de unităţi rezidente. Operaţiunile referitoare la proprietatea (formarea brută de capital fix) şi la exploatarea (închirierea, asigurarea etc.) echipamentelor de acest tip sunt atribuite economiei ţării în care proprietarul şi/sau exploatatorul sunt respectiv rezidenţi. În cazul leasingului financiar se presupune existenţa unei schimbări de proprietate.

d) enclavele teritoriale [adică teritoriile geografice situate în restul lumii şi utilizate în virtutea tratatelor internaţionale sau acordurilor dintre state de către administraţiile publice ale ţărilor (ambasade, consulate, baze militare, baze ştiinţifice etc.)];

e) zăcăminte de petrol, gaze naturale etc. situate în apele internaţionale în afara platformei continentale a ţării şi exploatate de unităţi rezidente pe teritoriul care a fost definit în alineatele precedente.

2.06. Teritoriul economic nu include enclavele extrateritoriale [adică părţile din teritoriul geografic al ţării utilizate de administraţiile publice ale altor ţări, de instituţiile Uniunii Europene sau de organizaţiile internaţionale, în virtutea tratatelor internaţionale sau acordurilor dintre state ([2])].

([2])Teritoriile utilizate de instituţiile Uniunii Europene şi alte organisme internaţionale constituie, prin urmare, teritoriul statelor sui generis. Caracteristica acestor ţări este că nu au alţi rezidenţi în afara unităţilor rezidente [a se vedea punctul 2.10. litera (e)].

2.07. Expresia "centru de interes economic" arată că există, pe teritoriul economic, un loc în care sau plecând de la care o unitate exercită sau înţelege să continue să exercite activităţi economice şi să efectueze operaţiuni de oarecare amploare într-o anumită perioadă, fie nedeterminată, fie determinată, dar relativ lungă (un an sau mai mult). Astfel, dacă o unitate efectuează în aceste condiţii operaţiuni pe teritoriul economic al mai multor ţări, ea poate să aibă un centru de interes economic în fiecare dintre acestea. Proprietatea asupra unui teren sau al unei clădiri de pe teritoriul economic este considerată a fi suficientă în sine pentru ca proprietarul să aibă acolo un centru de interes economic.

2.08. Pe baza acestor definiţii, unităţile rezidente într-o ţară pot fi subdivizate în:

a) unităţi angajate în principal în activitatea de producţie, finanţare, asigurare sau redistribuire, în legătură cu toate operaţiunile lor, cu excepţia celor legate de proprietatea asupra terenurilor şi clădirilor;

b) unităţi al căror principal obiect de activitate îl reprezintă consumul ([3]), în legătură cu toate operaţiunile, cu excepţia proprietăţii asupra terenurilor şi clădirilor;

([3])Consumul nu este singura activitate posibilă a gospodăriilor populaţiei. În calitate de antreprenori, acestea pot exercita orice tip de activitate economică.

c) toate unităţile care au în proprietate terenuri şi clădiri, cu excepţia proprietarilor de enclave extrateritoriale care fac parte din teritoriul economic al altor ţări sau constituie state sui generis (a se vedea punctul 2.06.)

2.09. În cazul unităţilor angajate în principal în producţie, finanţe, asigurări sau redistribuire, în legătură cu toate operaţiunile lor, cu excepţia proprietăţii asupra terenurilor şi clădirilor, pot fi identificate următoarele două cazuri:

a) activitate exercitată exclusiv pe teritoriul economic al ţării: unităţile care efectuează aceste activităţi sunt unităţi rezidente ale ţării;

b) activitatea exercitată pe o durată de un an sau mai mult pe teritoriul economic al mai multor ţări; numai partea unităţii care are centrul de interes economic pe teritoriul economic al ţării este considerată ca unitate rezidentă. Aceasta poate fi:

1.fie o unitate instituţională rezidentă (a se vedea punctul 2.12.), a cărei activitate exercitată timp de un an sau mai mult în restul lumii ([4]) este exclusă şi tratată separat;

2.fie o unitate rezidentă fictivă (a se vedea punctul 2.15.) căreia i se atribuie activitatea exercitată în ţară timp de cel puţin un an, de către o unitate nerezidentă. ([4])

([4])Atunci când această activitate este exercitată mai puţin un an, ea nu trebuie să fie separată de cea a unităţii instituţionale productive. De asemenea, această activitate nu va fi separată, chiar dacă este exercitată un an sau mai mult, atunci când este mai puţin importantă şi în nici un caz atunci când se referă la instalarea echipamentelor în străinătate. Cu toate acestea, o unitate rezidentă a unei ţări care desfăşoară activităţi de construcţie în alte ţări pe o durată mai mică de un an va fi considerată ca având un centru de interes economic pe teritoriul economic al acesteia din urmă, dacă producţia sa reprezintă o formare brută de capital fix. Această unitate va trebui să fie tratată ca unitate rezidentă fictivă.

2.10. În cazul unităţilor a căror principală activitate este în domeniul consumului, cu excepţia cazului în care acţionează ca proprietari de terenuri şi clădiri, gospodăriile populaţiei care au un centru de interes economic în ţară, chiar dacă ele se găsesc în străinătate pentru o perioadă scurtă (mai puţin de un an). Acestea includ, în special, următoarele:

a) lucrători din zona de frontieră, adică persoane care trec zilnic frontiera unei ţări pentru a lucra în ţara vecină;

b) lucrători sezonieri, adică persoane care părăsesc ţara pentru o perioadă de câteva luni, dar pentru mai puţin de un an, ca să lucreze într-o altă ţară în sectoarele în care este necesară periodic forţă de muncă suplimentară;

c) turişti, pacienţi, studenţi ([5]), oficialităţi invitate, oameni de afaceri, comercianţi, artişti şi membri unor echipaje care călătoresc în străinătate.

([5])Studenţii sunt consideraţi întotdeauna ca rezidenţi, indiferent de durata studiilor în străinătate.

d) personalul local care lucrează în enclavele extrateritoriale ale administraţiilor publice străine;

e) personalul din instituţiile Uniunii Europene şi din organizaţiile internaţionale, atât civile, cât şi militare, având reşedinţa în enclavele extrateritoriale;

f) reprezentanţii oficiali, atât civili, cât şi militari, ai administraţiilor publice naţionale (inclusiv familiile lor) stabilite în enclavele teritoriale.

2.11. Toate unităţile care au în proprietate terenuri şi/sau clădiri situate pe teritoriul economic sunt considerate unităţi rezidente sau unităţi rezidente virtuale (a se vedea punctul 2.15.) ale ţării în care sunt situate geografic aceste terenuri sau clădiri.

SUBCAPITOLUL 2: UNITĂŢI INSTITUŢIONALE

2.12. Definiţie: Unitatea instituţională este un centru elementar de decizie economică caracterizată printr-un comportament unitar şi autonomie de decizie în exercitarea funcţiei principale. O unitate rezidentă este unitate instituţională în cazul în care beneficiază de autonomie decizională în exercitarea funcţiei principale şi când dispune de o contabilitate completă sau ar fi în măsură să elaboreze un set complet de conturi la cerere, atunci când este posibil şi necesar, atât din punct de vedere economic, cât şi legal.

Pentru a spune că o unitate beneficiază de autonomie de decizie în exercitarea funcţiei principale, unitatea trebuie:

a) să aibă dreptul să deţină în nume propriu bunuri şi active; prin urmare, este în măsură să schimbe proprietatea asupra bunurilor sau activelor prin operaţiuni cu alte unităţi instituţionale;

b) să aibă capacitatea de a lua decizii economice şi de a exercita activităţi economice, pentru care este direct responsabilă în faţa legii;

c) să aibă capacitatea de a face plăţi în nume propriu, de a-şi asuma obligaţii sau alte angajamente şi de a încheia contracte în nume propriu.

Pentru a putea spune că o unitate deţine un set complet de conturi, unitatea trebuie să ţină documente contabile care să cuprindă toate operaţiunile economice şi financiare pe care le-a efectuat în cursul unei perioade de referinţă contabilă, precum şi un bilanţ al activelor şi pasivelor.

2.13. În cazul unităţilor care în mod evident nu au cele două caracteristici ale unităţii instituţionale se vor aplica următoarele principii:

a) gospodăriile populaţiei beneficiază întotdeauna de autonomie de decizie în exercitarea funcţiei principale şi, prin urmare, trebuie să fie întotdeauna unităţi instituţionale, chiar dacă nu dispun de contabilitate completă;

b) unităţile care nu au o contabilitate completă şi pentru care nu este posibil sau util să se realizeze un set complet de conturi la cerere sunt tratate împreună cu unităţile instituţionale în a căror contabilitate sunt cuprinse şi conturile lor parţiale;

c) unităţile care, deşi au o contabilitate completă, nu dispun de autonomie de decizie în exercitarea funcţiei principale sunt cuprinse în unităţile care le controlează;

d) unităţile care corespund definiţiei unităţii instituţionale sunt considerate ca atare, chiar dacă nu îşi dau publicităţii conturile;

e) unităţile care fac parte dintr-un grup de unităţi ce execută activităţi de producţie şi dispun de o contabilitate completă sunt considerate ca fiind unităţi instituţionale, chiar dacă ele cedează o parte din autonomia lor de decizie organizaţiei centrale (societatea holding) care îşi asumă conducerea generală a grupului; însăşi societatea holding este considerată ca unitate instituţională distinctă de unităţile pe care ea le controlează, cu excepţia cazului de la litera (b) de mai sus;

f) cvasi-societăţile dispun de o contabilitate completă şi nu au statut juridic independent. Cu toate acestea, ele au un comportament economic şi financiar diferit de cel al proprietarilor lor şi similar cel al societăţilor. Pentru aceasta se consideră că se bucură de autonomie de decizie şi sunt definite ca unităţi instituţionale distincte.

2.14. Societăţile holding sunt unităţi instituţionale a căror funcţie principală este de a controla şi conduce un grup de filiale.

2.15. Unităţile rezidente virtuale sunt definite ca:

a) părţi ale unităţilor nerezidente care au un centru de interes economic pe teritoriul economic al ţării (adică, în majoritatea cazurilor, efectuează operaţiuni economice timp de un an sau mai mult sau care exercită acolo activităţi de construcţie în timpul unei perioade mai scurte de un an, cu condiţia ca producţia realizată să constituie o formare brută de capital fix);

b) unităţile nerezidente, în calitate de proprietari de terenuri sau clădiri pe teritoriul economic al ţării, dar numai pentru operaţiuni care au ca obiect aceste terenuri sau clădiri.

Chiar dacă ţin numai o contabilitate parţială şi nu beneficiază întotdeauna de autonomie de decizie, unităţile rezidente fictive sunt tratate ca unităţi instituţionale.

2.16. În concluzie, se consideră unităţi instituţionale următoarele:

a) unităţile care ţin o contabilitate completă şi beneficiază de autonomie de decizie:

1.societăţile cu capital privat şi public;

2.societăţile cooperatiste şi asociaţiile care au personalitate juridică;

3.producătorii publici care, în virtutea unei legislaţii speciale sunt recunoscuţi ca persoane juridice;

4.instituţiile fără scop lucrativ recunoscute ca persoane juridice;

5.agenţiile administraţiilor publice;

b) unităţile care ţin o contabilitate completă şi care beneficiază de autonomie de decizie: cvasi-societăţi [a se vedea punctul 2.13 litera (f)];

c) unităţi care nu ţin în mod obligatoriu o contabilitate completă, dar care prin convenţie, sunt considerate a avea autonomie de decizie:

1.gospodăriile populaţiei;

2.unităţi rezidente virtuale (a se vedea punctul 2.15).

SUBCAPITOLUL 3: SECTOARE INSTITUŢIONALE

SECŢIUNEA 0:

2.17. Necesităţile de agregare înseamnă că este imposibil să se ia în considerare unităţile instituţionale în mod individual; ele trebuie să fie combinate în grupuri denumite sectoare instituţionale sau, mai simplu, sectoare, din care unele pot fi subdivizate în subsectoare.

Tabelul 2.1 Sectoare şi subsectoare

Sectoare şi subsectoare	♦	Publice	Private naţionale	Sub control străin
Societăţi nefinanciare	S.11	S.11001	S.11002	S.11003
Societăţi financiare	S.12	♦	♦	♦
Banca centrală	S.121	♦	♦	♦
Alte instituţii financiare monetare	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
Alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Auxiliari financiari	S.124	S.12401	S.12402	S.12403
Societăţi de asigurare şi fonduri de pensii	S.125	S.12501	S.12502	S.12503
Administraţii publice	S.13	♦	♦	♦
Administraţia centrală	S.1311	♦	♦	♦
Administraţia statelor	S.1312	♦	♦	♦
Administraţii locale	S.1313	♦	♦	♦
Fonduri de securitate socială	S.1314	♦	♦	♦
Gospodăriile populaţiei	S.14	♦	♦	♦
Angajatori (inclusiv lucrători independenţi)	S.141 +S.142	♦	♦	♦
Angajaţi	S.143	♦	♦	♦

Beneficiari de venituri din proprietate	S.1441	◆	◆	◆
Beneficiari de pensii	S.1442	◆	◆	◆
Beneficiari de alte venituri din transferuri	S.1443	◆	◆	◆
Alte gospodării ale populaţiei	S.145	◆	◆	◆
Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	S.15	◆	◆	◆
Restul lumii	S.2	◆	◆	◆
Uniunea Europeană	S.21	◆	◆	◆
Statele membre ale Uniunii Europene	S.211	◆	◆	◆
Instituţii ale Uniunii Europene	S.212	◆	◆	◆
Ţări terţe şi organizaţii internaţionale	S.22	◆	◆	◆

2.18. Fiecare sector sau subsector grupează unităţile instituţionale care au comportamente economice asemănătoare.

Unităţile instituţionale sunt grupate în sectoare în funcţie de categoria de producători şi de natura activităţilor şi a funcţiilor lor principale, aceste două caracteristici fiind considerate ca reprezentative pentru comportamentul lor economic. Defalcarea unui sector în subsectoare are loc conform criteriilor relevante pentru acest sector; acest fapt permite o descriere mult mai exactă a comportamentului economic al unităţilor.

Conturile sectoarelor şi subsectoarelor înregistrează toate activităţile, principale sau secundare, ale unităţilor instituţionale care se găsesc în sectoarele respective.

O unitate instituţională nu poate aparţine decât unui singur sector sau subsector.

2.19. Atunci când funcţia principală a unităţii instituţionale constă în producţia de bunuri şi servicii este necesar, pentru a decide apartenenţa sectorială, să se identifice în primul rând categoriile de producători din care fac parte.

În SEC distingem trei categorii de producători:

(a) producători de piaţă privaţi şi publici (a se vedea punctul 3.24. şi tabelul 3.1 din capitolul 3);

(b) producători privaţi pentru consumul final propriu (a se vedea punctul 3.25. şi tabelul 3.1 din capitolul 3);

(c) alţi producători non-piaţă privaţi şi publici (a se vedea punctul 3.26. şi tabelul 3.1 din capitolul 3).

Unităţile instituţionale care sunt producători de piaţă aparţin sectorului societăţilor nefinanciare (S.11), societăţilor financiare (S.12) sau gospodăriilor populaţiei (S.14).

Unităţile instituţionale care sunt producători privaţi pentru consumul final propriu aparţin sectorului gospodăriilor populaţiei (S.14), la fel ca şi întreprinderile neconstituite în societăţi aparţinând gospodăriilor populaţiei (a se vedea 3.30).

Unităţile instituţionale care sunt alţi producători non-piaţă aparţin sectorului administraţiilor publice (S.13) sau al instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (S.15).

2.20. Categoriile de producători şi activităţile şi funcţiile principale care permit caracterizarea fiecărui sector figurează în tabelul 2.2.

Tabelul 2.2 Categorii de producători, activităţi şi funcţii principale clasificate pe sectoare

Sector	Categorii de producători	Activităţi şi funcţii principale
Societăţi nefinanciare (S.11) (a se vedea punctul 2.21.)	Producători de piaţă	Producţia de bunuri şi servicii nefinanciare de piaţă
Societăţi financiare (S.12) (a se vedea punctul 2.32.)	Producători de piaţă	Intermediere financiară, inclusiv asigurare Activităţi financiare auxiliare
Administraţii publice (S.13) (a se vedea punctul 2.68.)	Alţi producători non-piaţă publici	Producţia şi furnizarea de alte bunuri şi servicii nedestinate pieţei destinate consumului individual şi colectiv; efectuarea operaţiunilor de redistribuire a venitului şi a avuţiei naţionale
Gospodăriile populaţiei (S.14) - în calitate de consumatori - în calitate de antreprenori (a se vedea punctul 2.75.)	Producători de piaţă sau producători privaţi pentru utilizarea finală proprie	Consum Producţia de bunuri şi servicii de piaţă şi de bunuri şi servicii pentru consumul final propriu
Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (S.15) (a se vedea punctul 2.87.)	Alţi producători non-piaţă privaţi	Producţia şi furnizarea de alte bunuri şi servicii non-piaţă destinate consumului individual

Restul lumii (S.2) constituie un ansamblu de unităţi instituţionale (a se vedea punctul 2.89.) care nu sunt caracterizate prin obiective şi comportamente similare; el grupează unităţi instituţionale nerezidente în măsura în care ele efectuează operaţiuni cu unităţile instituţionale rezidente.

SECŢIUNEA 1: SOCIETĂŢILE NEFINANCIARE (S.11)

Subsecţiunea 0:

2.21. Definiţie: Sectorul societăţilor nefinanciare (S.11) grupează unităţi instituţionale ale căror operaţiuni distributive şi financiare sunt distincte de cele ale proprietarilor lor şi care sunt producători de piaţă (a se vedea punctele 3.31., 3.32, şi 3.37.), a căror activitate principală constă în producţia de bunuri şi servicii nefinanciare. ([6])

([6])Prin convenţie, agenţiile de reglementare a pieţei a căror activitate principală sau exclusivă este de a cumpăra, de a deţine şi de a vinde produse agricole şi alte produse alimentare sunt clasificate în sectorul S.11 [a se vedea punctul 2.69. litera (a), nota 11].

2.22. Sectorul societăţilor nefinanciare include şi cvasi-societăţile nefinanciare.

2.23. Sintagma societăţi nefinanciare denumeşte toate unităţile recunoscute drept entităţi cu personalitate juridică independente care sunt producători de piaţă şi a căror activitate principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare.

Unităţile instituţionale sunt:

a) societăţile cu capital privat şi public care sunt producători de piaţă şi a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare;

b) societăţile cooperatiste şi asociaţiile recunoscute ca entităţi cu personalitate juridică independentă care sunt producători de piaţă, a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare;

c) producători publici care, în temeiul unei legislaţii speciale, sunt recunoscuţi ca entităţi cu personalitate juridică independentă, care sunt producători de piaţă, a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare;

d) instituţiile fără scop lucrativ sau asociaţiile care deservesc societăţile nefinanciare recunoscute ca entităţi cu personalitate juridică independentă care sunt producători de piaţă, a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare ([7]);

([7])Inclusiv instituţiile finanţate prin contribuţii benevole cu caracter cvasi-fiscal impuse producătorilor de către unităţi a căror activitate principală constă în furnizarea de servicii în contrapartidă. Aceste contribuţii sunt considerate achiziţionare de servicii de piaţă.

e) societăţile holding ce controlează (a se vedea punctul 2.26.) un grup de societăţi care sunt producători de piaţă, dacă activitatea preponderentă a acestui grup de societăţi în ansamblu - măsurată pe baza valorii adăugate - este producţia de bunuri şi servicii nefinanciare;

f) cvasi-societăţile private şi publice care sunt producători de piaţă, a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare.

2.24. Expresia cvasi-societăţi nefinanciare reprezintă toate unităţile fără personalitate juridică independentă, care sunt producători de piaţă, a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare şi care îndeplinesc condiţiile pentru a fi considerate drept cvasi-societăţi [a se vedea punctul 2.13 litera (f)].

Cvasi-societăţile trebuie să ţină o contabilitate completă şi să fie administrate ca societăţi; relaţia de facto cu proprietarii este asemănătoare cu cea dintre o societate şi acţionarii săi.

Astfel, cvasi-societăţile nefinanciare care aparţin gospodăriilor populaţiei, administraţiilor publice sau instituţiilor fără scop lucrativ sunt grupate împreună cu societăţile nefinanciare în sectorul societăţilor nefinanciare.

Existenţa unei contabilităţi complete, inclusiv a bilanţului contabil, nu este o condiţie suficientă pentru ca producătorii de piaţă să fie consideraţi cvasi-societăţi. Prin urmare, chiar dacă dispun de o contabilitate completă, asociaţiile şi producătorii publici, alţii decât cei de la punctul 2.23. literele (a), (b), (c) şi (f), cât şi întreprinderile individuale nu sunt, în general, unităţi instituţionale, pentru că nu se bucură de autonomie de decizie, gestionarea lor rămânând de fapt, plasată sub controlul gospodăriei populaţiei, instituţiilor fără scop lucrativ sau administraţiilor publice care sunt proprietarii.

2.25. Sectorul societăţilor nefinanciare cuprinde, de asemenea, toate unităţile rezidente fictive (a se vedea punctul 2.15.) care, prin convenţie, sunt tratate drept cvasi-societăţi.

2.26. Controlul asupra unei societăţi se defineşte ca puterea de a determina politica generală, alegând directorii adecvaţi, dacă este necesar.

Pentru a avea controlul asupra unei societăţi, o unitate instituţională (o altă societate, o gospodărie a populaţiei sau o unitate a administraţiei publice) trebuie să deţină mai mult de jumătate din acţiuni cu drept de vot, sau să controleze într-un alt mod, mai mult de jumătate din voturile atribuite acţionarilor săi. În plus, o administraţie publică, poate exercita controlul asupra unei societăţi ca rezultat al unui act cu putere de lege sau regulament care îi conferă puterea să determine politica societăţi sau să-i numească directorii.

Pentru a controla mai mult de jumătate din drepturile de vot, o unitate instituţională nu are nevoie să deţină propriile ei acţiuni. O societate C poate fi o filială a unei societăţi B unde majoritatea acţiunilor cu drept de vot sunt deţinute de o a treia societate, A.

Se consideră că o societate C este filiala unei societăţi B, atunci când fie societatea B controlează mai mult de jumătate din drepturile de vot din societatea C, fie este acţionar la societatea C şi dispune de dreptul de a numi sau revoca directorii societăţii C.

2.27. Sectorul societăţilor nefinanciare este subdivizat în trei subsectoare:

a) societăţi nefinanciare publice (S.11001);

b) societăţi nefinanciare private naţionale (S.11002);

c) societăţi nefinanciare sub control străin (S.11003).

Subsecţiunea 1: Subsectorul Societăţi nefinanciare publice (S.11001)

2.28. Definiţie: Subsectorul societăţilor nefinanciare publice (S.11001) grupează toate unităţile şi cvasi-societăţile nefinanciare care sunt supuse controlului (a se vedea punctul 2.26.) administraţiilor publice.

2.29. Cvasi-societăţile publice sunt cvasi-societăţile deţinute direct de administraţiile publice.

Subsecţiunea 2: Subsectorul Societăţi nefinanciare private naţionale (S.11002)

2.30. Definiţie: Subsectorul societăţilor nefinanciare private naţionale (S.11002) cuprinde toate societăţile şi cvasi-societăţile nefinanciare care nu sunt controlate de administraţiile publice sau de unităţile instituţionale nerezidente. Acest subsector cuprinde, de asemenea, toate instituţiile fără scop lucrativ care fac parte din sectorul societăţilor nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. litera (d)].

Acest subsector cuprinde societăţile şi cvasi-societăţile de investiţii străine directe (a se vedea punctul 4.65.) care nu sunt clasificate în subsectorul societăţilor nefinanciare sub control străin (S.11003)

Subsecţiunea 3: Subsectorul Societăţi nefinanciare sub control străin (S.11003)

2.31. Definiţie: Subsectorul societăţilor nefinanciare sub control străin (S.11003) grupează toate societăţile şi cvasi-societăţile nefinanciare controlate (a se vedea punctul 2.26.) de unităţile instituţionale nerezidente.

Acest subsector cuprinde:

(a)toate filialele societăţilor nerezidente;

(b)toate societăţile controlate de o unitate instituţională nerezidentă care nu este ea însăşi o societate: de exemplu, o societate controlată de o administraţie publică străină; sunt incluse unităţile controlate de un grup de unităţi nerezidente care acţionează concertat;

(c)toate sucursalele sau alte agenţii neconstituite în societăţi, aparţinând societăţilor nerezidente sau producătorii care nu sunt constituiţi în societăţi, care sunt unităţi rezidente fictive şi se tratează drept cvasi-societăţi nefinanciare (a se vedea punctul 2.25.).

SECŢIUNEA 2: SOCIETĂŢI FINANCIARE (S.12)

Subsecţiunea 0:

2.32. Definiţie: Sectorul societăţilor financiare (S.12) cuprinde toate societăţile şi cvasi societăţile a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi/sau în exercitarea de activităţi financiare auxiliare (auxiliari financiari) ([8]).

([8])Prin convenţie, sectorul S.12 cuprinde societăţi holding având ca unic obiect controlarea şi dirijarea unui grup de filiale, a căror activitate principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi/sau în exercitarea de activităţi financiare auxiliare (a se vedea punctul 2.43.), ca şi instituţiile nonprofit recunoscute ca persoane juridice independente care servesc societăţile financiare (a se vedea punctul 2.44.).

Intermedierea financiară este activitatea prin care o unitate instituţională achiziţionează active financiare şi, simultan, contractează angajamente (a se vedea punctul 2.34.) pentru sine (a se vedea punctul 2.33.) prin intermediul operaţiunilor financiare de piaţă (a se vedea punctele 2.37. şi 2.38.). Activele şi pasivele intermediarilor financiari prezintă caracteristici diferite, ceea ce

presupune că în cadrul proceselor de intermediere financiară fondurile colectate sunt transformate sau regrupate pe baza unor criterii, cum ar fi cel de scadenţă, volum, gradul de risc etc.
Activităţile financiare auxiliare sunt activităţile strâns legate de intermedierea financiară, dar care nu fac parte cu toate acestea din acesta (a se vedea punctul 2.39.).
2.33. Activitatea de intermediere financiară constă în a evidenţia prezenţa unei unităţi instituţionale care dispune de mijloace excedentare şi de o altă unitate care caută fonduri. Intermediarul financiar nu este pur şi simplu un agent care acţionează în contul acestor unităţi instituţionale; el însuşi suportă un risc achiziţionând active financiare şi contractând angajamente pentru sine.
2.34. Operaţiile de intermediere financiară pot da naştere la orice tip de pasiv, cu excepţia categoriei altor conturi de plătit (AF.7).
Activele financiare, cu excepţia provizioanelor tehnice de asigurare (AF.6), dar inclusiv alte conturi de primit, pot face obiectul operaţiilor de intermediere financiară. În plus, intermediarii financiari pot investi fondurile lor în active nefinanciare, inclusiv în bunuri imobiliare. Cu toate acestea, pentru a fi considerat intermediar financiar, o societate trebuie să subscrie angajamente pe piaţă şi să transforme fonduri. Acesta este motivul pentru care societăţile imobiliare (diviziunea 70. din NACE Rev.1) sunt excluse.
2.35. Funcţia primordială a societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii este gruparea riscurilor. Pasivele acestor instituţii sunt constituite, în principal, din provizioanele tehnice de asigurare (AF.6). Contravaloarea acestor provizioane sunt investiţii ale societăţilor de asigurare şi ale fondurilor de pensii, care acţionează astfel în calitate de intermediari financiari.
2.36. Rolul principal al organismelor de plasament colectiv este de a contracta angajamente prin emisiunea de acţiuni ale acestora (AF.52). Ele transferă apoi capitalurile astfel colectate, achiziţionând active financiare şi/sau bunuri imobiliare. Din această cauză, organismele de plasament colectiv fac parte din intermediarii financiari. Ca şi pentru alte societăţi, orice variaţie a valorii activelor şi pasivelor, altele decât propriile acţiuni este reflectată în fondurile lor proprii (a se vedea punctul 7.05). Valoarea acestor fonduri proprii fiind în mod normal egală cu cea a părţilor, orice variaţie a valorii activelor şi pasivelor organismelor de plasament colectiv se va reflecta în valoarea pe piaţă a acţiunilor.
Organismele de plasament colectiv care investesc numai în bunuri imobiliare sunt considerate, de asemenea, intermediari financiari.
2.37. Intermedierea financiară se limitează în general la operaţiuni financiare pe piaţă. Cu alte cuvinte, achiziţiile de active şi subscrierea de angajamente au loc în general cu public, sau cu subgrupe specifice relativ importante ale acestuia. Atunci când operaţiile privesc numai gospodăriile populaţiei sau subgrupe restrânse de persoane, nu va avea loc, în general, o intermediere financiară. Nu fac parte, astfel, din intermediari financiari unităţile instituţionale care furnizează servicii de gestionare a trezoreriei unui grup de societăţi. Alocarea acestor unităţi instituţionale unui sector se bazează pe funcţia preponderentă exercitată de grupul respectiv pe teritoriul economic. Cu toate acestea, dacă unitatea instituţională care furnizează servicii de gestionare a trezoreriei este supusă unui control financiar, ea este, prin convenţie, clasificată în sectorul societăţilor financiare.
2.38. Pot exista excepţii de la regula care limitează intermedierea financiară la operaţiuni financiare pe piaţă. De exemplu, băncile municipale de credit şi economii, care sunt strâns legate de municipalităţile respective, sau societăţile leasing financiar care depind de un grup mamă de societăţi pentru a cumpăra sau investi fonduri. Cu toate acestea, pentru a fi considerate intermediari financiari, activitatea acestor societăţi de împrumut sau de economie trebuie să fie independentă de municipalitatea implicată sau de grupul mamă.
2.39. Activităţile financiare auxiliare cuprind activităţile auxiliare de efectuare a operaţiunilor cu active şi pasive financiare şi de regrupare/transformare de fonduri. Auxiliarii financiari nu se expun ei înşişi la riscuri atunci când achiziţionează active sau subscriu angajamente. Ei facilitează numai încheierea operaţiunilor de intermediere financiară.
2.40. Unităţile instituţionale incluse în sectorul societăţilor financiare (S.12) sunt următoarele:
(a) societăţile cu capital privat sau public a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi/sau în exercitarea de activităţi financiare auxiliare;
(b) societăţile cooperatiste şi asociaţiile recunoscute ca persoane juridice a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi/sau în exercitarea de activităţi financiare auxiliare;
(c) producătorii publici care, în virtutea unei legislaţii speciale, sunt recunoscuţi ca persoane juridice, a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediare financiară şi/sau în exercitarea de activităţi financiare auxiliare;
(d) instituţiile fără scop lucrativ recunoscute ca persoane juridice, a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediare financiară şi/sau în exercitarea de activităţi financiare auxiliare sau care sunt în serviciul societăţilor financiare;
(e) societăţile holding (a se vedea punctul 2.14.) dacă activitatea preponderentă pe teritoriul economic a grupului de filiale este furnizarea de servicii de intermediare financiară şi/sau de servicii financiare auxiliare;
(f) organismele de plasament colectiv neconstituite în societăţi, care îmbracă forma unor titluri de portofoliu constituite de către grupări de investitori, a căror gestiune este, în general, asigurată de alte societăţi financiare. Prin convenţie, aceste fonduri constituie unităţi instituţionale distincte de societăţile financiare care le administrează;
(g) cvasi-societăţile financiare:
1.unităţile neconstituite în societăţi a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi care sunt supuse unei reglementări şi unui control (în majoritatea cazurilor clasificate în subsectorul altor instituţii financiare monetare sau subsectorul societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii), se bucură de autonomie decizională şi au o gestiune autonomă de cea a proprietarilor lor. Comportamentul lor economic şi financiar este similar celui al societăţilor financiare. Din această cauză ele sunt tratate ca unităţi instituţionale distincte. De exemplu, sucursalele societăţilor financiare nerezidente;
2.celelalte unităţi neconstituite în societăţi, a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediare financiară, dar care nu sunt supuse nici unei reglementări sau nici unui control, sunt considerate ca fiind cvasi-societăţi financiare, numai dacă îndeplinesc condiţiile impuse pentru a fi recunoscute drept cvasi-societăţi [a se vedea punctul 2.13. litera (f)];
3.unităţile neconstituite în societăţi a căror funcţie principală constă în exercitarea de activităţi financiare auxiliare, sunt considerate ca fiind cvasi-societăţi financiare numai dacă satisfac condiţiile impuse pentru a fi considerate drept cvasi-societăţi [a se vedea punctul 2.13. litera (f)].
2.41. Sectorul societăţilor financiare este divizat în 5 subsectoare:
(a) banca centrală (S.121);
(b) alte instituţii financiare monetare (S.122);
(c) alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii (S.123);
(d) auxiliari financiari (S.124);
(e) societăţi de asigurare şi fonduri de pensii (S.125).
Subsectorul altor instituţii financiare monetare este considerat echivalent cu cel al altor societăţi de depozite din SCN 1993 (punctele 4.88.-4.94.). Dacă definiţia subsectorului altor instituţii financiare monetare (a se vedea punctul 2.48.) este destinată să acopere intermediarii financiari prin intermediul cărora efectele politicii monetare a băncii centrale se repercutează asupra celorlalte niveluri ale economiei, subsectorul altor societăţi de depozite este, din contră, definit în SCN 1993 prin referire la măsurile şi masa monetară. Combinaţia dintre subsectoarele S.121 şi S.122 coincide cu instituţiile financiare monetare în scopuri statistice, aşa cum sunt definite de IME (a se vedea punctul 2.49.).
2.42. Cu excepţia subsectorului S.121, fiecare subsector poate fi subdivizat în:
(a) societăţi financiare publice;
(b) societăţi financiare private naţionale;
(c) societăţi financiare sub control străin.
Criteriile de subdivizare sunt identice cu cele aplicate societăţilor nefinanciare (a se vedea punctele 2.26.-2.31.).
2.43. Societăţile holding având ca unic obiect controlarea şi dirijarea unui grup de filiale a căror activitate principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi/sau în exercitarea de activităţi financiare auxiliare sunt clasificate în subsectorul altor intermediari financiari, cu excepţia societăţilor de asigurare şi fondurilor de pensii (S.123) ([9]) Cu toate acestea, societăţile holding care sunt societăţi financiare trebuie alocate subsectorului corespunzător tipului principal de activitate financiară pe care le exercită.
([9])Clasificarea societăţilor holding în cadrul sectorului societăţilor financiare se abate de la SCN 1993 4 100 pentru a fi consecvent cu instituţiile financiare monetare din motive statistice, astfel cum sunt definite de IME şi cu statisticile oficiale privind societăţile de asigurare.
2.44. Instituţiile fără scop lucrativ recunoscute ca persoane juridice independente care servesc societăţile financiare, dar care nu exercită nici o activitate de intermediere financiară sau nici o activitate financiară auxiliară sunt clasificate în subsectorul auxiliarilor financiari (S.124).
Subsecţiunea 1: Subsectorul Banca centrală (S.121)
2.45. Definiţie: Subsectorul banca centrală (S.121) grupează toate societăţile şi cvasi-societăţile financiare a căror funcţie principală constă în emiterea de monedă, în menţinerea valorii sale interne şi externe şi în administrarea unei părţi sau a totalităţii rezervelor de schimb (valutare) ale ţării.
2.46. Următorii intermediari financiari sunt clasificaţi în subsectorul S. 121:
(a) banca centrală a ţării, chiar când ea participă la Sistemul European de Bănci Centrale (SEBC);
(b) organisme monetare centrale, care, în esenţă, sunt de origine publică (de exemplu, organismele care au sarcina administrării rezervelor de schimb sau de a emite monedă), care ţin o contabilitate completă şi beneficiază de o autonomie de decizie în raport cu administraţia centrală. În majoritatea cazurilor aceste activităţi sunt exercitate fie de administraţia centrală, fie de banca centrală. În aceste cazuri nu există unităţi instituţionale distincte.
2.47. Subsectorul S.121 exclude organismele şi agenţiile, altele decât banca centrală care au sarcina de a reglementa sau controla societăţile financiare sau pieţele financiare. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.124 [a se vedea punctul 2.58. litera (g)]. ([10])
([10])Aceasta este o abatere de la SCN 1993 4.86. şi 4.101 pentru a menţine consecvenţa cu instituţiile monetare financiare, din motive statistice, astfel cum sunt definite de IME.
Subsecţiunea 2: Subsectorul Alte instituţii financiare monetare (S.122)
2.48. Definiţie: Subsectorul altor instituţii financiar monetare (S.122) cuprinde toate societăţile şi cvasi-societăţile financiare, cu excepţia celor clasificate în subsectorul banca centrală care exercită, în principal, activităţi de intermediere financiară, ce constă în primirea de depozite şi/sau subtitluri de depozite din partea unităţilor instituţionale, altele decât societăţile financiare monetare şi, pentru sine, acordarea de credite şi/sau în efectuarea de plasamente.
2.49. Instituţiile financiare monetare cuprind subsectorul băncii centrale (S.121) şi subsectorul altor instituţii financiare monetare (S.122) şi coincid cu instituţiile financiare monetare în scopuri statistice, aşa cum sunt definite de către IME (a se vedea punctul 2.41.).
2.50. Instituţiile financiare monetare nu pot fi denumite pur şi simplu "bănci", pentru că aceste instituţii pot cuprinde, pe de o parte, anumite societăţi financiare care nu-şi pot lua denumirea de bănci şi unele care nu sunt autorizate să o facă în anumite ţări, în timp ce alte unităţi financiare care se descriu drept bănci nu pot fi instituţii financiare monetare. În general, următorii intermediari financiari sunt clasificaţi în subsectorul S.122:
(a) băncile comerciale, băncile "universale", băncile "multifuncţionale";
(b) băncile de economii (inclusiv bănci cooperatiste de economii şi casele de economii şi asociaţiile de credit);
(c) instituţii de cecuri şi viramente poştale, băncile poştale;
(d) băncile şi casele de credit comunal, rural sau agricol;
(e) cooperativele de credit bancar, casele de credit mutual;
(f) băncile specializate (de exemplu, băncile de afaceri, casele de emisiuni sau băncile private).
2.51. Următorii intermediari financiari pot fi, de asemenea, clasificaţi în subsectorul S.122, atunci când primesc fonduri publice, sub formă de depozite, sau de o altă manieră (emisiune continuă de obligaţiuni sau titluri comparabile). Dacă nu este cazul, acestea se regăsesc în subsectorul S.123:
(a) societăţile care acordă credite ipotecare (inclusiv băncile ipotecare, societăţi de construcţii şi societăţi de credit imobiliar);
(b) organismele de plasament colectiv, (inclusiv fondurile de investiţii, societăţile de investiţii de capital variabil (SICV), societăţile de investiţii etc.;
(c) instituţiile de credit municipal.
2.52. Subsectorul S.122 nu cuprinde:
(a) societăţile holding având ca unic obiect controlarea şi dirijarea unui grup format în principal din alte instituţii financiare monetare, dar care nu sunt de fapt alte instituţii financiare monetare. Acestea se regăsesc în subsectorul S.123 (a se vedea punctul 2.43.).
(b) instituţiile fără scop lucrativ recunoscute ca entităţi cu personalitate juridică ce servesc alte instituţii financiare monetare, dar care nu exercită o activitate de intermediere financiară. Aceste instituţii se regăsesc în subsectorul S.124 (a se vedea punctul 2.44.).
Subsecţiunea 3: Subsectorul Alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii (S.123.)
2.53. Definiţie: Subsectorul alţi intermediari financiari, cu excepţia societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii (S.123), cuprinde toate societăţile şi cvasi-societăţile financiare a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară, subscriind angajamente sub alte forme decât cea în numerar, provizioane tehnice de asigurare sau depozite şi/sau substituiri apropiate de depozite provenite de la unităţile instituţionale, altele decât societăţile financiare monetare.
2.54. Subsectorul S.123 regrupează diferite tipuri de intermediari financiari, în special cei care exercită activităţi financiare pe termen lung. În cele mai multe cazuri această scadenţă predominantă permite separarea lor de subsectorul alte instituţii financiare monetare. Inexistenţa unor pasive sub formă de provizioane tehnice de asigurare permite trasarea liniei de demarcaţie faţă de subsectorul societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii.
2.55. Următoarele societăţi şi cvasi-societăţi financiare sunt clasificate în subsectorul S. 123, cu excepţia cazului în care sunt instituţii financiare monetare:
(a) societăţile de leasing financiar;
(b) societăţile ce exercită activităţi de închiriere-vânzare şi oferă finanţări personale sau comerciale;
(c) societăţile de intermediere;
(d) brokerii în valori mobiliare şi produse financiare derivate (pentru sine);
(e) societăţile financiare specializate ca, de exemplu, cele ce propun capital-risc, capital de amortizare, sau finanţare a exportului şi importului;

(f) vehiculele financiare create pentru deţinerea de creanţe securitizate;
(g) intermediarii financiari care primesc depozite şi/sau substituiri apropiate de depozite numai din partea instituţiilor financiare monetare;
(h) societăţile holding având ca unic obiect controlarea şi dirijarea unui grup de filiale a căror activitate principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi/sau exercită activităţi financiare auxiliare, dar care nu sunt ele însele societăţi financiare (a se vedea punctul 2.43.)
2.56. Sunt excluse din subsectorul S. 123 instituţiile fără scop lucrativ recunoscute ca entităţi cu personalitate juridică independentă care servesc alţi intermediari financiari, cu excepţia societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii, dar care nu exercită o activitate de intermediere financiară. Aceste instituţii se găsesc în subsectorul S.124 (a se vedea punctul 2.44.).
Subsecţiunea 4: Subsectorul Auxiliari financiari (S.124)
2.57. Definiţie: Subsectorul auxiliari financiari (S.124) cuprinde toate societăţile şi cvasi-societăţile financiare a căror funcţie principală constă în exercitarea de activităţi financiare auxiliare, adică activităţi strâns legate de intermedierea financiară, fără a face parte din acest domeniu (a se vedea punctul 2.39.).
2.58. Sunt incluse în acest subsector, în special, următoarele societăţi şi cvasi-societăţi financiare:
(a) brokerii de asigurări, organismele de salvare şi de avarie, consilierii în asigurări şi în pensii etc.;
(b) brokerii de credit, în valori mobiliare, consilierii în plasament etc.
(c) societăţile de emisiuni de titluri;
(d) societăţile a căror funcţie principală constă în girarea efectelor şi instrumentelor similare;
(e) societăţile ce pregătesc (fără a emite) produse financiare derivate şi instrumentele de acoperire, precum swap-urile, opţiunile şi contractele la termen;
(f) societăţile ce furnizează infrastructurile necesare pentru funcţionarea pieţelor financiare;
(g) autorităţile centrale de control a intermediarilor financiari şi pieţelor financiare, atunci când ele constituie unităţi instituţionale distincte;
(h) gestionarii fondurilor de pensii, ai organismelor de plasament colectiv etc.;
(i) bursele de valori mobiliare sau contractele de asigurări;
(j) instituţiile fără scop lucrativ recunoscute ca persoane juridice ce servesc societăţile financiare, dar care nu exercită nici o activitate de intermediere financiară şi nici o activitate financiară auxiliară (a se vedea punctul 2.44.).
2.59. Subsectorul S.124 nu include societăţile holding având ca unic obiect controlul şi dirijarea grupelor de filiale, a căror funcţie principală constă în exercitarea de activităţi financiare auxiliare, dar care nu sunt ele însele auxiliari financiari. Acestea se regăsesc în subsectorul S.123 (a se vedea punctul 2.43.).
Subsecţiunea 5: Subsectorul Societăţi de asigurare şi fonduri de pensii (S.125)
2.60. Definiţie: Subsectorul societăţi de asigurare şi fonduri de pensii (S.125) cuprinde toate societăţile şi cvasi-societăţile financiare a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară rezultate din gruparea riscurilor (a se vedea punctul 2.35.).
2.61. Contractele de asigurare pot fi încheiate individual şi/sau colectiv, la care subscripţia rezultă sau nu dintr-o obligaţie impusă de administraţiile publice. Mai mult, o parte importantă din contracte o poate reprezenta contractele de asigurări sociale (a se vedea punctele 4.83.-4.91.).
2.62. Subsectorul S.125 cuprinde, de asemenea, societăţile de asigurare "captive" şi societăţile de reasigurare.
2.63. Subsectorul S.125 nu cuprinde:
(a) unităţile instituţionale care îndeplinesc cele două criterii menţionate la punctul 2.74. Acestea se regăsesc în subsectorul S.1 314;
(b) societăţile holding având ca unic obiect controlarea şi dirijarea unui grup de societăţi, în cadrul cărora predomină societăţile de asigurare şi fondurile de pensii, dar care nu fac parte din această categorie. Acestea sunt grupate în subsectorul S. 123 (a se vedea punctul 2.43.);
(c) instituţiile fără scop lucrativ recunoscute ca entităţi cu personalitate juridică independentă care servesc societăţile de asigurare şi fondurile de pensii, dar care nu exercită nici o activitate de intermediere financiară. Aceste instituţii sunt clasificate în subsectorul S.124 (a se vedea punctul 2.44.).
2.64. Subsectorul societăţi de asigurare şi fonduri de pensii poate fi subdivizat în:
(a) societăţi de asigurare;
(b) fonduri de pensii (autonome).
Fondurile de pensii autonome sunt fondurile de pensii cu autonomie de decizie şi care ţin o contabilitate completă. Prin urmare, ele sunt unităţi instituţionale. Fondurile de pensii neautonome nu sunt unităţi instituţionale şi rămân parte integrantă din unităţile instituţionale care le-au creat.
2.65. Riscurile la care sunt expuse persoanele sau grupurile pot fi incluse atât în activităţile societăţilor de asigurare de viaţă, cât şi ale societăţilor de asigurare alta dec#t asigurarea de viaţă. Anumite societăţi de asigurări îşi pot limita activitatea la asigurările de grup. Aceste societăţi sunt autorizate să asigure orice grup.
2.66. Fondurile de pensii pot fi definite ca instituţii ce acoperă riscurile colective legate de riscurile şi necesităţile sociale (a se vedea punctul 4.84.) ale asiguraţilor. Tipologiile de grupe de persoane acoperite de polițe includ angajaţii de la aceeaşi întreprindere sau acelaşi grup de întreprinderi, angajaţii din acelaşi sector sau aceeaşi ramură sau persoanele ce exercită aceeaşi profesie. Indemnizaţiile incluse în contractele de asigurare pot include indemnizaţii plătite după decesul asiguratului soţiei (soţului) şi copiilor (în principal, în cazul decesului în exercitarea funcţiei), indemnizaţii plătite după pensionare şi indemnizaţii plătite după ce asiguratul a devenit invalid.
2.67. În anumite ţări, toate aceste tipuri de riscuri pot fi asigurate atât de către societăţile de asigurare de viaţă, cât şi de fondurile de pensii. În alte ţări, unele din aceste categorii de riscuri trebuie asigurate prin societăţi de asigurare de viaţă. Spre deosebire de societăţile de asigurare de viaţă, fondurile de pensii au fost limitate (prin lege) la anumite grupe specifice de angajaţi şi lucrători independenţi.
SECŢIUNEA 3: ADMINISTRAŢIA PUBLICĂ (S.13.)
Subsecţiunea 0:
2.68. Definiţie: Sectorul administraţiei publice (S.1 3) cuprinde toate unităţile instituţionale care sunt alţi producători non-piaţă (a se vedea punctul 3.26.) a căror producţie este destinată consumului individual şi colectiv, iar resursele provin, în cea mai mare parte, din contribuţiile obligatorii vărsate de unităţile aparţinând altor sectoare şi/sau toate unităţile instituţionale, a căror activitate principală o constituie efectuarea de operaţii de redistribuire a veniturilor şi a avuţiei naţionale.
2.69. Unităţile instituţionale clasificate în sectorul S.13 sunt următoarele:
(a) entităţile administraţiei publice (exclusiv producătorii publici constituiţi în societăţi publice sau care, în virtutea unei legislaţii speciale sunt recunoscute ca persoane juridice sau cvasi-societăţi, atunci când aceşti producători aparţin sectoarelor societăţilor financiare sau nefinanciare) care conduc şi finanţează un ansamblu de activităţi ce constă, în principal, în furnizarea de bunuri şi servicii non-piaţă, dar în beneficiul comunităţii ([11]);
([11])Prin convenţie, organismele de reglementare a pieţei, care sunt exclusiv sau în principal simple distribuitoare de subvenţii, sunt clasificate în S.13 la subsectorul administraţiei centrale S.1 311. Cu toate acestea, organizaţiile care au drept activitate principală sau exclusivă cumpărarea, deţinerea şi vânzarea produselor agricole sau alimentare sunt clasificate în sectorul S.11 (a se vedea punctul 2.21., nota 6).
(b) instituţiile fără scop lucrativ recunoscute ca entităţi cu personalitate juridică independente din categoria altor producători non-piaţă, controlate şi finanţate în principal de către administraţiile publice;
(c) fondurile de pensii autonome, în cazul în care îndeplinesc cele două criterii menţionate la punctul 2.74.
2.70. Sectorul administraţiei publice este subdivizat în patru subsectoare:
(a) administraţia centrală (S.1 311);
(b) administraţia de stat (S.1 312);
(c) administraţiile locale (S.1 313);
(d) administraţiile de securitate socială (S.1 314).
Subsecţiunea 1: Subsectorul Administraţia centrală (S.1311)
2.71. Definiţie: Subsectorul administraţiei centrale (S.1 311) cuprinde toate organismele administraţiei de stat şi alte organisme centrale a căror competenţă se întinde pe întreg teritoriul economic, cu excepţia administraţiilor de securitate socială.
Fac parte din subsectorul S.1 311 instituţiile fără scop lucrativ ce sunt controlate şi majoritar finanţate de administraţia centrală şi ale căror competenţe se întind pe întreg teritoriul economic.
Subsecţiunea 2: Subsectorul Administraţia de stat (S.1 312)
2.72. Definiţie: Subsectorul administraţiei statului (S.1 312) reuneşte administraţiile care, în calitate de unităţi instituţionale distincte, exercită anumite funcţii de administraţie la un nivel inferior celui ale administraţiei centrale şi superior celui al unităţilor instituţionale publice locale, cu excepţia administraţiilor de securitate socială ale administraţiei de stat.
Fac parte din subsectorul S.1 312 instituţiile fără scop lucrativ ce sunt controlate şi majoritar finanţate de administraţia statului şi ale căror competenţe se întind pe teritoriul economic al statelor.
Subsecţiunea 3: Subsectorul Administraţia locală (S.1313)
2.73. Definiţie: Subsectorul administraţiei locale (S.1 313) cuprinde toate administraţiile publice a căror competenţă se întinde numai pe o subdiviziune locală din teritoriul economic, cu excepţia administraţiilor de securitate socială locale ale administraţiilor locale.
Fac parte din subsectorul S.1313 instituţiile fără scop lucrativ ce sunt controlate şi majoritar finanţate de administraţiile locale şi a căror competenţe se extind asupra teritoriului economic al administraţiei locale.
Subsecţiunea 4: Subsectorul Fondurile de securitate socială (S.1314)
2.74. Definiţie: Subsectorul administraţiilor de securitate socială (S.1314) reuneşte toate unităţile instituţionale centrale, de stat şi locale a căror activitate principală constă în a furniza contribuţii sociale şi care îndeplinesc următoarele două criterii:
(a) anumite grupuri ale populaţiei, sunt obligate să participe la sistem sau să verse contribuţii în virtutea unor acte cu putere de lege sau norme administrative;
(b) independent de rolul pe care ele îl îndeplinesc în calitate de organisme tutelare sau în calitate de angajatori, administraţiile publice sunt responsabile de gestionarea acestor unităţi în ceea ce priveşte fixarea sau aprobarea contribuţiilor şi a contribuţiilor (a se vedea punctul 4.89.).
De obicei, nu există nici o legătură directă între valoarea cotizaţiei sociale vărsate de un individ şi riscurile la care el este expus.
SECŢIUNEA 4: GOSPODĂRIILE POPULAŢIEI (S.14.)
Subsecţiunea 0:
2.75. Definiţie: Sectorul gospodăriilor populaţiei (S.14) cuprinde persoane sau grupuri de persoane atât în calitate de consumatori, cât şi, eventual, de întreprinzători, producători de bunuri de piaţă sau de servicii financiare şi nefinanciare de piaţă (producători de piaţă), pentru care, în acest ultim caz, activităţile corespunzătoare nu sunt cele ale unităţilor distincte tratate drept cvasi-societăţi. Acest sector include, în egală măsură, persoane sau grupuri ce produc bunuri şi servicii nefinanciare exclusiv pentru consumul final propriu (a se vedea punctele 3.20, 3.25. şi 3.30.).
În calitate de consumatori, gospodăriile populaţiei se pot defini ca mici grupuri de persoane ce împart aceeaşi locuinţă, folosesc în comun o parte sau totalitatea veniturilor şi a patrimoniului lor şi consumă colectiv anumite bunuri şi servicii, în principal locuinţa şi alimentele. Această definiţie poate fi completată pe criterii de existenţă a legăturilor familiale sau afective.
Resursele principale ale acestor unităţi provin din remunerarea angajaţilor, veniturile din proprietate, transferurile efectuate de alte sectoare sau încasările obţinute din vânzarea producţiei sau încasările imputate pentru producţia destinată consumului final propriu.
2.76. Sectorul gospodăriilor populaţiei cuprinde:
(a) persoanele sau grupurile de persoane a căror funcţie principală este consumul;
(b) persoanele ce trăiesc în permanenţă în instituţii şi a căror autonomie de acţiune sau de decizie în sfera economică este foarte limitată sau inexistentă (este cazul de exemplu, al membrilor cultelor religioase ce trăiesc în mănăstiri, al pacienţilor spitalizaţi pe perioade lungi, deţinuţilor ce efectuează pedepse pe o durată lungă sau persoanelor în vârstă ce trăiesc în case de bătrâni). Se consideră că aceste persoane constituie împreună, o singură unitate instituţională adică o singură gospodărie;
(c) persoane sau grupuri a căror funcţie principală este consumul şi care produc bunuri şi servicii nefinanciare numai pentru propriul consum; SEC se interesează numai de cele două categorii de servicii produse pentru consumul propriu: serviciile locative ocupată de proprietari şi serviciile gospodăreşti rezultate din utilizarea de personal remunerat;
(d) întreprinderile individuale şi asociaţiile de persoane fără personalitate juridică (altele decât cvasi-societăţile) care sunt producători de piaţă;
(e) instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei fără personalitate juridică, precum şi cele care au personalitate juridică, dar a căror importanţă este redusă (a se vedea punctul 2.88.).
2.77. Sectorul gospodăriilor populaţiei cuprinde următoarele şase subsectoare:
(a) angajatori (inclusiv lucrători independenţi) (S.141 + S.142);
(b) angajaţi (S.143);
(c) beneficiari de venituri din proprietate (S.1441);
(d) beneficiari de pensii (S.1442.);
(e) beneficiari de alte venituri din transferuri (S.1443);
(f) alte gospodării ale populaţiei (S.145).
2.78. Cele mai importante surse de venituri (veniturile angajatorilor, remunerarea angajaţilor etc.), din cadrul gospodăriilor populaţiei sunt cele care determină subsectoarele din care aparţin. Când o gospodărie primeşte mai multe venituri de la aceeaşi sursă, clasificarea se face pe baza venitului total al gospodăriei pentru fiecare categorie distinctă.

Subsecţiunea 1: Subsectorul Angajatori (inclusiv lucrători independenţi) (S.141 + S.142)

2.79. Definiţie: Subsectorul angajatori (inclusiv lucrători independenţi) (S.141.+S.142.) cuprinde gospodăriile populaţiei a căror principală sursă de venit este constituită din veniturile (mixte) (B.3) primite de către proprietarii de întreprinderi individuale neconstituite în societăţi, ca producători de bunuri şi servicii de piaţă cu sau fără angajaţi plătiţi, obţinând cele mai mari surse de venituri pentru gospodărie din această activitate, chiar dacă această sursă de venit nu întotdeauna contribuie cu mai mult de jumătate la venitul total al gospodăriei.

Subsecţiunea 2: Subsectorul Angajaţi (S.143.)

2.80. Definiţie: Subsectorul angajaţilor (S.143) cuprinde gospodăriile populaţiei a căror sursă principală de venit este constituită din remunerarea angajaţilor (D.1).

Subsecţiunea 3: Subsectorul Beneficiari de venituri din proprietate (S.1441)

2.81. Definiţie: Subsectorul beneficiarilor de venituri din proprietate (S.1441) cuprinde gospodăriile populaţiei a căror sursă principală de venit este constituită din veniturile din proprietate (D.4).

Subsecţiunea 4: Subsectorul Beneficiari de pensii (S.1442).

2.82 Definiţie: Subsectorul beneficiarilor de pensii (S.1442) cuprinde gospodăriile populaţiei a căror principală sursă de venit este constituită din pensii.

Gospodăriile de pensionari au cea mai mare parte a veniturilor lor din pensii pentru limită de vârstă sau altele, inclusiv pensiile vărsate de foşti angajatori.

Subsecţiunea 5: Subsectorul Beneficiari de alte venituri din transferuri (S.1443)

2.83. Definiţie: Subsectorul beneficiarilor de alte venituri din transferuri (S.1443) cuprinde gospodăriile a căror sursă principală de venit este constituită din alte venituri din transferuri.

Alte transferuri curente cuprind toate transferurile curente, altele decât veniturile din proprietate, pensiile şi veniturile persoanelor ce trăiesc în permanenţă în instituţii.

Subsecţiunea 6: Subsectorul Alte gospodării ale populaţiei (S.145)

2.84. Definiţie: Subsectorul altor gospodării ale populaţiei (S.145) cuprinde toate persoanele ce trăiesc în permanenţă în instituţii.

Persoanele ce trăiesc în permanenţă în instituţii sunt clasificate separat într-o altă categorie datorită faptului că aplicarea criteriului sursei de venit cea mai importantă, nu permite clasificarea corectă într-un alt subsector prezentat anterior.

2.85. În cazul în care principala sursă de venit a gospodăriei ce permite determinarea subsectorului de care aceasta aparţine nu este cunoscută, atunci cea mai bună soluţie constă în a se baza pe venitul persoanei de referinţă din cadrul gospodăriei. Persoana de referinţă este în mod normal cea care beneficiază de venitul cel mai mare. În cazul când aceste informaţii nu sunt disponibile, se poate considera venitul persoanei care declară că este persoana de referinţă.

2.86. Cu toate acestea, pentru anumite tipuri de analize sau ca bază pentru stabilirea politicilor ar putea fi mai adecvate alte criterii; de exemplu, pentru o repartizare pe tipuri de activităţi a gospodăriilor populaţiei în calitatea lor de întreprinzători: gospodării agricole/gospodării neagricole (activităţi de natură industrială/producţia de servicii).

SECŢIUNEA 5: INSTITUŢII FĂRĂ SCOP LUCRATIV ÎN SERVICIUL GOSPODĂRIILOR POPULAŢIEI (S.15)

Subsecţiunea 0:

2.87. Definiţie: Sectorul instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (IFSLSGP)(S.15) cuprinde instituţiile fără scop lucrativ cu personalitate juridică ce servesc gospodăriile populaţiei şi care sunt alţi producători de non-piaţă privaţi (a se vedea punctul 3.32.). Resursele lor principale, altele decât cele rezultate din vânzări ocazionale, provin din contribuţii voluntare, în numerar sau în natură, efectuate de gospodăriile populaţiei în calitate de consumatori, din vărsămintele provenite de la administraţiile publice, ([12]) la fel ca şi din veniturile din proprietate.

([12])INPSGP controlate şi majoritar finanţate de către administraţiile publice aparţin de sectorul administraţiei publice [a se vedea punctul 2.69. litera (b)].

2.88. Atunci când aceste instituţii sunt mai puţin importante, ele nu sunt cuprinse în prezentul subsector, operaţiunile fiind combinate cu cele ale gospodăriilor populaţiei (S.14).

Sectorul S.15 cuprinde două mari categorii de IFSLSGP ce furnizează bunuri şi servicii non-piaţă gospodăriilor populaţiei:

a) sindicatele, grupurile profesionale, societăţile ştiinţifice, asociaţiile de consumatori, partidele politice, bisericile şi comunităţile religioase (inclusiv cele finanţate, dar necontrolate de administraţiile publice), cluburile sociale, culturale, recreative şi sportive;

b) organizaţiile de caritate şi asociaţiile de binefacere finanţate prin transferuri voluntare, în numerar sau în natură, provenite de la alte unităţi instituţionale.

Organismele de caritate şi asociaţiile de binefacere în serviciul unităţilor nerezidente fac parte din sectorul S.1 5, contrar unităţilor pentru care calitatea de membru dă dreptul la un ansamblu predefinit de bunuri şi/sau de servicii.

SECŢIUNEA 6: RESTUL LUMII (S.2.)

2.89. Definiţie: Restul lumii (S.2.) este o grupare de unităţi fără funcţii şi resurse caracteristice; cuprinde unităţile nerezidente ([13]) în măsura în care acestea efectuează operaţiuni cu unităţi instituţionale rezidente sau au alte relaţii economice cu unităţile rezidente. Conturile acestui sector furnizează o vedere de ansamblu a relaţiilor economice care leagă economia ţării cu restul lumii.

([13])Inclusiv instituţiile Uniunii Europene şi organizaţiile internaţionale (a se vedea, de asemenea, punctul 2.06.).

2.90. Restul lumii nu este un sector care dispune de contabilitate completă, cu toate că deseori ar fi mai simplu de a-l trata ca şi cum ar fi un sector complet. Sectoarele sunt obţinute din dezagregarea economiei totale în grupe mai omogene de unităţi instituţionale rezidente ce au comportament economic, obiective şi funcţii similare. Aceasta nu este cazul pentru restul lumii, care contabilizează operaţiuni şi alte fluxuri ale societăţilor financiare şi nefinanciare, ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei, ale gospodăriilor populaţiei şi ale administraţiilor publice cu unităţile instituţionale nerezidente, cât şi alte relaţii economice între rezidenţi şi nerezidenţi (de exemplu, creanţele rezidenţilor asupra nerezidenţilor).

2.91. Trebuie menţionat că regula conform căreia conturile restului lumii nu includ decât operaţiunile efectuate de unităţile instituţionale rezidente cu unităţile nerezidente are şi următoarele excepţii:

(a) serviciile de transport (până la frontiera ţării exportatoare) referitoare la bunurile importate produse de unităţile rezidente sunt contabilizate în restul lumii împreună cu importurile FOB, chiar dacă este vorba de o producţie a unităţilor rezidente (a se vedea punctul 3.144.);

(b) operaţiunile referitoare la creanţele asupra străinătăţii, efectuate între rezidenţi aparţinând unor sectoare diferite sunt preluate în contul financiar detaliat al restului lumii; deşi acestea nu modifică poziţia financiară a ţării faţă de restul lumii, ele au influenţă asupra relaţiilor financiare ale fiecărui sector cu restul lumii;

(c) operaţiunile referitoare la angajamentele ţării, efectuate între nerezidenţi aparţinând diferitelor zone geografice, sunt reluate în contul restului lumii şi defalcate geografic. Deşi aceste operaţiuni nu modifică angajamentele financiare globale ale ţării faţă de restul lumii, ele au influenţă asupra angajamentelor financiare ale ţării faţă de subdiviziunile din restul lumii.

2.92. Sectorul restul lumii este subdivizat în:

a) Uniunea Europeană (S.21):

1. State membre ale Uniunii Europene (S.211);

2. Instituţii ale Uniunii Europene (S.212);

b) Ţări terţe şi organizaţii internaţionale (S.22).

SECŢIUNEA 7: CLASIFICAREA SECTORIALĂ A UNITĂŢILOR PRODUCĂTOARE DIN PUNCT DE VEDERE AL FORMELOR JURIDICE STANDARDIZATE DE PROPRIETATE

2.93. Tabelul următor şi punctele 2.94.-2.101. recapitulează principiile clasificării sectoriale ale unităţilor producătoare, utilizând terminologia standardizată de descriere a principalelor tipuri de instituţii.

2.94. Societăţile de capital privat şi public care sunt producători de piaţă sunt clasate în felul următor:

(a) cele a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare: în sectorul S.11 Societăţi nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. litera (a)];

(b) cele a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi exercitarea activităţilor financiare auxiliare: în sectorul S.12 Societăţi financiare [a se vedea punctul 2.40 litera (a) şi 2.40 litera (f)].

2.95. Societăţile cooperatiste şi asociaţiile de persoane având personalitate juridică care sunt producători de piaţă sunt clasificate în felul următor:

(a) cele a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare: în sectorul S.11 Societăţi nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. litera (b)];

(b) cele a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi în exercitarea activităţilor financiare auxiliare: în sectorul S.12 Societăţi financiare [a se vedea punctul 2.40. litera (b)].

Tabelul 23 Clasificarea sectorială a unităţilor producătoare din punct de vedere al formelor juridice standardizate de proprietate

Terminologia juridică standardizată	Producători de piaţă	a căror activitate principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare	a căror activitate principală este intermedierea financiară	alţi producători non-piaţă	
	♦ ♦	♦ ♦	♦ ♦	producători publici (a se vedea punctul 3.28.)	producători privaţi (a se vedea punctul 3.29.)
Societăţi cu capital privat şi public		S.11. Societăţi nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. litera (a)]	S.I2. Societăţi financiare [a se vedea punctul 2.40. litera (a) şi 2.40. litera (f)]	♦	♦
Societăţi cooperatiste şi asociaţii având personalitate juridică		S.11. Societăţi nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. litera (b)]	S.I2. Societăţi financiare [a se vedea punctul 2.40. litera (b)]	♦	♦
Producători publici care, în virtutea unei legislaţii speciale, sunt recunoscuţi ca persoane juridice		S.11. Societăţi nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. litera (c)]	S.I2. Societăţi financiare [a se vedea punctul 2.40. litera (c)]	♦	♦
Producători publici fără personalitate juridică	care prezintă caracteristici de cvasi-societăţi	S.11. Societăţi nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. litera (f)]	S.I2. Societăţi financiare [a se vedea punctul 2.40. litera (g)]	♦	♦
♦ ♦	altele	♦	♦	S. 13 Administraţii publice [ase vedea punctul 2.69. litera(a)]	♦
Instituţiile fără scop lucrativ recunoscute ca persoane juridice		S.11. Societăţi nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. litera (d)]	S.I2. Societăţi financiare [a se vedea punctul 2.40. litera (d)]	S. 13 Administraţii publice [ase vedea punctul 2.69. litera (b)]	S.1 5 Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei ([1]) (a se vedea punctul 2.87.)
Asociaţii de persoane fără personalitate juridică; întreprinderi individuale	care prezintă caracteristicile cvasi-societăţilor	S.I1. Societăţi nefinanciare [a se vedea, punctul 2.23. litera (f)]	S.12.Societăţi financiare [a se vedea punctul 2.40. litera (g)]	♦	♦
♦ ♦	altele	S.I4 Gospodăriile populaţiei (a se vedea punctul 2.75.)	S.I4 Gospodăriile populaţiei (a se vedea punctul 2.75.)	♦	♦
Societăţile holding care controlează grupul de societăţi a căror activitate principală este	de bunuri şi servicii nefinanciare	S.11. Societăţi nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. litera (e)]	♦	♦	♦

producţia	de servicii financiare	◆	S.12. Societăţi financiare [a se vedea punctul 2.40. litera (e)]	◆	◆

([1])Excepţie cele de importanţă minoră (a se vedea 2.88).

2.96. Producătorii publici care, în temeiul unei legislaţii speciale sunt recunoscuţi ca persoane juridice şi care sunt producători de piaţă sunt clasificaţi în felul următor:

(a) cei a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare: în sectorul S.1 1 Societăţi nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. litera (c)];

(b) cei a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi în exercitarea activităţilor financiare auxiliare: în sectorul S.12 Societăţi financiare [a se vedea punctul 2.40. litera (c)].

2.97. Producătorii publici - producători de piaţă - fără personalitate juridică, sunt clasificaţi în felul următor:

(a) dacă sunt cvasi-societăţi [a se vedea punctul 2.13. litera (f)]:

1.cele a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare: în sectorul S.11 Societăţi nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. litera (f)];

2.cele a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi în exercitarea activităţilor financiare auxiliare: în sectorul S.12 Societăţi financiare [a se vedea punctul 2.40. litera (g)];

(b) dacă nu sunt cvasi-societăţi: în sectorul S.13 Administraţia publică, deoarece rămân înglobaţi în unităţile care le controlează [a se vedea punctul 2.69. litera (a)].

2.98. Instituţiile fără scop lucrativ (asociaţii, fundaţii) cu personalitate juridică sunt clasificate după cum urmează:

(a) cele care sunt producători de piaţă a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare destinate pieţei: în sectorul S.11. Societăţi nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. litera (d)];

(b) cele a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi în exercitarea activităţilor financiare auxiliare: în sectorul S.12. Societăţi financiare [a se vedea punctul 2.40. litera (d)];

(c) cele care sunt producători non-piaţă:

1.în sectorul S.13 Administraţia publică, în cazul în care sunt controlate şi majoritar finanţate de administraţia publică [a se vedea punctul 2.69. litera (b)]

2.în sectorul S.15. Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei, în cazul în care sunt producători privaţi (a se vedea punctul 2.87.).

2.99. Întreprinderile individuale şi asociaţiile de persoane fără personalitate juridică, producători de piaţă, sunt clasificate astfel:

(a) dacă sunt cvasi-societăţi [a se vedea punctul 2.13. litera (f)]:

1. cele a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare: în sectorul S. 11 Societăţi nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. (f)];

2. cele a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi în exercitarea activităţilor financiare auxiliare: în sectorul S.12. Societăţi financiare [a se vedea punctul 2.40. litera (g)];

(b) dacă nu sunt cvasi-societăţi, în sectorul S.14 Gospodăriile populaţiei (a se vedea punctul 2.75.)

2.100.Societăţile holding (adică societăţile care asigură coordonarea unui grup de societăţi) sunt clasificate astfel:

(a)în sectorul S.1 1. Societăţi nefinanciare, dacă activitatea predominantă grupului (de producători de piaţă) este producţia de bunuri şi servicii nefinanciare [a se vedea punctul 2.23. litera (e)];

(b)în sectorul S.12. Societăţi financiare, în cazul în care activitatea predominantă a grupului este furnizarea de servicii de intermediere financiară [a se vedea punctul 2.40. litera (e)].

2.101.Tabelul 2.3 prezintă sub formă schematică diversele cazuri care au fost enumerate.

SUBCAPITOLUL 4: UNITĂŢILE CU ACTIVITATE ECONOMICĂ LA NIVEL LOCAL ŞI RAMURILE DE ACTIVITATE

SECŢIUNEA 0:

2.102.În practică, majoritatea unităţilor instituţionale ce produc bunuri şi servicii exercită simultan o combinaţie de activităţi. Acestea pot exercita o activitate principală, mai multe activităţi secundare şi mai multe activităţi auxiliare (a se vedea punctele 3.10.-3.13.).

2.103.O activitate rezultă prin participarea mai multor mijloace (echipamente, manoperă, procedee de fabricaţie, reţele de informaţii şi produse) ce conduc la crearea de bunuri sau de servicii specifice. Orice activitate este caracterizată de intrări de produse (bunuri sau servicii), un proces de producţie şi prin ieşiri de produse.

Activităţile pot fi determinate în funcţie de nivelul specific din NACE Rev.1 ([14]).

([14])Clasificarea statistică a activităţilor economice ale Comunităţii Europene, conform Regulamentului (CEE) nr. 3037/90 al Consiliului din 9 octombrie 1990.

2.104.Atunci când mai multe activităţi sunt exercitate în cadrul aceleiaşi unităţi, acelea care nu sunt activităţi auxiliare sunt ordonate în funcţie de valoarea adăugată brută pe care ele o realizează. În acest caz se poate face distincţia între activitatea principală, adică cea care generează valoarea adăugată brută cea mai importantă şi activităţile secundare. Activităţile auxiliare nu sunt separate pentru a forma entităţi distincte, nici disociate de activităţile principale sau secundare pe care le servesc.

2.105.Pentru a analiza fluxurile generate de procesele de producţie şi de utilizarea bunurilor şi serviciilor este necesar să se aleagă unităţile ce permit să se evidenţieze relaţiile de ordin tehnico-economic. Această cerinţă înseamnă că, de regulă, unităţile instituţionale trebuie să fie împărţite în unităţi mai mici şi mai omogene din punct de vedere al tipului de producţie la care se referă. Unităţile cu activitate de tip local sunt destinate satisfacerii acestei cerinţe ca o primă abordare de tip operaţional, orientată spre practică.

SECŢIUNEA 1: UNITATEA CU ACTIVITATE ECONOMICĂ LA NIVEL LOCAL

2.106.Definiţie: Unitatea cu activitate de tip local (UTA locală) este o parte dintr-o unitate cu activitate relevantă la nivel local. ([15]) Unitatea cu activitate de tip local (UTA) grupează părţile ale unei unităţi instituţionale în calitate de producător ce participă la exercitarea unei activităţi la nivelul de clasă (patru cifre) al NACE Rev. 1 şi corespunde la una sau mai multe subdiviziuni operaţionale ale unităţii instituţionale. Unitatea instituţională trebuie să dispună de un sistem de informaţii ce permite furnizarea sau calculul pentru fiecare UTA locală, cel puţin a valorii producţiei, consumului intermediar, remunerării angajaţilor, excedentului de exploatare, formării brute de capital fix, cât şi a forţei de muncă ocupate.

([15])În SCN şi în CITI Rev. 3, UTA locală este denumită "unitate".

Unitatea locală corespunde unei unităţi instituţionale sau unei părţi dintr-o unitate instituţională producătoare de bunuri şi/sau de servicii într-un loc identificabil din punct de vedere geografic.

UTA locală poate să corespundă unei unităţi instituţionale sau unei părţi dintr-o unitate instituţională în calitatea sa de producător; pe de altă parte, ea nu poate să aparţină la două unităţi instituţionale diferite.

2.107.Dacă o unitate instituţională producătoare de bunuri şi servicii exercită o activitate principală şi una sau mai multe activităţi secundare, ea va fi împărţită în tot atâtea UTA şi activităţile secundare, vor fi clasificate la alte rubrici ale clasificării decât activitatea principală. Pe de altă parte, activităţile auxiliare nu se pot despărţi de activitatea principală sau secundară pe care le servesc. Cu toate acestea, UTA ce sunt afectate unei anumite poziţii din clasificare pot genera produse în afara grupelor omogene ce caracterizează activitatea lor, din cauza activităţilor secundare ce le sunt ataşate şi care nu pot fi identificate separat din documentele contabile disponibile. O UTA poate, deci, exercita una sau mai multe activităţi secundare.

SECŢIUNEA 2: RAMURA DE ACTIVITATE

2.108.Definiţie: O ramură de activitate cuprinde un grup de unităţi locale cu activitate de tip local exercită o activitate economică identică sau similară. La nivelul cel mai detaliat de clasificare, o ramură de activitate cuprinde toate UTA locale ce aparţin aceleaşi clase (patru cifre) din NACE Rev. 1 şi care exercită aceeaşi activitate, aşa cum este definită în NACE Rev. 1.

Ramurile de activitate regrupează atât UAE locale producătoare de bunuri şi servicii de piaţă, cât şi bunuri şi servicii non-piaţă. Prin definiţie, o ramură de activitate constituie o regrupare de UAE locale ce exercită acelaşi tip de activitate productivă, independent de faptul că unităţile instituţionale de care ele aparţin generează sau nu o producţie de piaţă sau de non-piaţă.

2.109.Ramurile de activitate pot fi clasificate în trei categorii:

(a) ramurile de activitate producătoare de bunuri şi servicii de piaţă (ramuri cu activitate de piaţă) sau bunuri şi servicii pentru utilizarea finală proprie ([16]);

([16])Serviciile pentru utilizarea finală proprie privesc numai serviciile de locuinţe produse de proprietarii-ocupanţi şi serviciile gospodăreşti rezultate din utilizarea personalului remunerat (a se vedea punctul 3.21.).

(b) ramurile de activitate ale administraţiilor publice producătoare de bunuri şi servicii nedestinate pieţei, ramuri de activitate cu producţie nedestinată pieţei ale administraţiilor publice;

(c) ramurile de activitate ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei producătoare de bunuri şi servicii nedestinate pieţei, ramurile de activitate non-piaţă ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei.

SUBCAPITOLUL 5: CLASIFICAREA RAMURILOR DE ACTIVITATE

2.110.Clasificarea utilizată pentru gruparea UTA locale în ramuri de activitate este NACE Rev. 1.

SUBCAPITOLUL 6: UNITĂŢILE DE PRODUCŢIE OMOGENE ŞI RAMURILE OMOGENE

Partea 0:

2.111.UTA locale nu îndeplinesc decât într-o anumită măsură exigenţele cerute pentru analiza proceselor de producţie (a se vedea punctele 2.105. şi 2.107.). Pentru acest tip de analiză (adică pentru analiza intrări-ieşiri), unitatea optimă pentru acest tip de analiză este unitatea de producţie omogenă.

Partea 1: UNITATEA DE PRODUCŢIE OMOGENĂ

2.112.Definiţie: Trăsătura caracteristică a unităţii de producţie omogenă (UPO) este activitatea unică identificată prin intrări de produse, un proces de producţie şi ieşiri de produse. Produsele care constituie intrările şi ieşirile sunt ele însele caracterizate atât în funcţie de natura lor, de stadiul de prelucrare şi tehnica de producţie utilizată; ele pot fi identificate prin referinţă la o clasificare a produselor (a se vedea punctul 2.118.).

2.113.În cazul în care o unitate instituţională producătoare de bunuri şi servicii exercită o activitate principală şi una sau mai multe activităţi secundare, ea va fi divizată în tot atâtea unităţi de producţie omogene. Dimpotrivă, activităţile auxiliare nu sunt disociate de activităţile principale sau secundare pe care ele le servesc. Ca şi în cazul UTA locală, unitatea de producţie omogenă poate corespunde unei unităţi instituţionale sau unei părţi a acesteia; pe de altă parte, nu poate să aparţină la două unităţi instituţionale diferite.

Partea 2: RAMURA OMOGENĂ

2.114.Definiţie: Ramura omogenă este formată dintro grupare de unităţi cu producţie omogenă. Ansamblul de activităţi acoperite de o ramură omogenă este descris prin trimitere la o clasificare de produse. Ramura omogenă produce numai bunurile şi serviciile descrise în clasificare.

2.115.Ramurile omogene sunt unităţi concepute pentru analiza economică. De regulă, unităţile de producţie omogenă nu pot fi observate direct; datele primite de la unităţi, utilizate în anchetele statistice, trebuie rearanjate pentru a forma ramuri omogene.

2.116.Ramurile omogene pot fi clasificate în trei categorii:

(a)ramuri omogene producătoare de bunuri şi servicii de piaţă (ramuri de piaţă) şi bunuri şi servicii pentru utilizare finală proprie ([17]);

([17])Serviciile pentru utilizarea finală proprie privesc numai serviciile de locuinţe produse de proprietarii ocupanţi şi serviciile gospodăreşti rezultate din utilizarea personalului remunerat (a se vedea punctul 3.21.).

(b)ramuri omogene producătoare de bunuri şi servicii non-piaţă, ale administraţiilor publice: ramuri non-piaţă ale administraţiilor publice);

(c)ramuri omogene producătoare de bunuri şi servicii non-piaţă ale instituţiilor fără scop lucrativ care deservesc gospodăriile populaţiei: ramuri non-piaţă ale instituţiilor fără scop lucrativ care deservesc gospodăriile populaţiei.

2.117.Ramurile omogene producătoare de bunuri şi servicii de piaţă sau bunuri şi servicii pentru utilizare finală proprie cuprind toate unităţile de producţie omogenă din toate sectoarele instituţionale a căror activitate exclusivă constă în producerea aceloraşi tipuri de bunuri sau servicii sau de bunuri şi servicii pentru utilizare finală proprie. Producţia de bunuri şi servicii de piaţă în cadrul administraţiei publice sau al sectoarelor instituţiilor fără scop lucrativ (inclusiv bunurile şi serviciile pentru folosinţă proprie) sunt tratate ca unităţi de producţie omogenă şi sunt clasificate într-o ramură de piaţă corespunzătoare.

Ramurile omogene non-piaţă ale administraţiilor publice şi care produc bunuri şi servicii non-piaţă sunt formate din toate unităţile cu producţie omogenă din sectoarele administraţiei publice, care produc bunuri şi servicii non-piaţă.

Ramurile omogene non-piaţă ale instituţiilor fără scop lucrativ care deservesc gospodăriile populaţiei includ toate unităţile cu producţie omogenă din sectorul instituţiilor fără scop lucrativ care deservesc gospodăriile populaţiei ce produc bunuri şi servicii non-piaţă.

SUBCAPITOLUL 7: CLASIFICAREA RAMURILOR OMOGENE

2.118.Clasificarea ramurilor omogene utilizată în tabelul intrări-ieşiri are la bază Clasificarea produselor asociate activităţilor (CPA) ([18]).

([18])Clasificarea produselor asociate activităţilor, conform Regulamentului (CEE) nr. 3696/93 al Consiliului din 29 octombrie 1993.

CPA este o clasificare a produselor ale cărei elemente sunt structurate în funcţie de criteriul ramurii de origine, definit de NACE Rev.1.

CAPITOLUL 3: OPERAŢIUNI PE PRODUSE

SUBCAPITOLUL 0:

3.01. Definiţie: Produsele reprezintă toate bunurile şi serviciile create în sfera producţiei. Aceasta este definită în punctul 3.07.

3.02. În SEC sunt identificate următoarele categorii principale de operaţiuni pe produse:

Categorii de operaţiuni	Cod
Producţie	P.1
Consumul intermediar	P.2

Cheltuiala pentru consum final	P.3
Consumul final efectiv	P.4
Formarea brută de capital	P.5
Exporturi de bunuri şi servicii	P.6
Importuri de bunuri şi servicii	P.7

3.03. În conturi, operaţiunile pe produse sunt înregistrate în următoarele conturi:
(a) în contul bunurilor şi serviciilor, producţia şi importurile sunt înregistrate ca resurse, iar celelalte operaţiuni pe produse ca utilizări;
(b) în contul producţiei, producţia este înregistrată ca resurse, iar consumul intermediar ca utilizare;
(c) în contul de utilizare a veniturilor disponibile, cheltuielile pentru consum final sunt înregistrate ca utilizări;
(d) în contul de utilizare a venitului disponibil ajustat, consumul final efectiv este înregistrat ca utilizări;
(e) în contul de capital, formarea brută de capital este înregistrată ca utilizări (variaţia activelor);
(f) în contul extern de bunuri şi servicii, importurile de bunuri şi servicii sunt înregistrate ca resurse, iar exporturile de bunuri şi servicii ca utilizări.
3.04. În tabelul resurselor, producţia şi importurile sunt înregistrate ca resurse. În tabelul utilizărilor, consumul intermediar, formarea brută de capital, cheltuiala pentru consum final şi exporturile sunt înregistrate ca utilizări. În tabelul simetric intrări-ieşiri, producţia şi importurile sunt înregistrate ca resurse, iar celelalte operaţiuni pe produse ca utilizări.
3.05. Resursele pentru produse sunt evaluate la preţurile de bază (a se vedea punctul 3.48.). Utilizările produselor sunt evaluate la preţurile de achiziţie (a se vedea punctul 3.06.). Pentru unele tipuri de resurse şi utilizări, de exemplu, importurile şi exporturile de bunuri, se aplică principii de evaluare specifice.
3.06. Definiţie: Preţul de achiziţie reprezintă valoarea produsului plătită efectiv de către cumpărător în momentul achiziţionării produselor, inclusiv toate impozitele, minus subvenţiile pe produse (exclusiv taxele deductibile, cum ar fi TVA pe produse); inclusiv toate cheltuielile de transport plătite separat de către cumpărător pentru a lua în posesie produsele la momentul şi locul dorit; după deducerile pentru orice reduceri acordate în cazul cumpărării unor cantităţi mari sau la preţ redus; exclude dobânzile sau tarifele serviciilor care se adaugă în cazul acordării unui credit; exclude orice plăţi suplimentare suportate în cazul neplăţii în intervalul de timp prevăzut la data la care se face achiziţia.
În cazul în care data utilizării produsului nu coincide cu aceea a cumpărării, se iau măsuri pentru efectuarea unei ajustări care ţine seama de variaţia preţului în cursul perioadei scurse dintre cele două date (în acelaşi mod în care se modifică preţul stocurilor). Asemenea corecţii sunt importante mai ales atunci când preţurile produselor se modifică drastic în cursul anului contabil.

SUBCAPITOLUL 1: PRODUCŢIA

SECŢIUNEA 0:

3.07. Definiţie: Producţia este o activitate exercitată sub controlul şi responsabilitatea unei unităţi instituţionale care utilizează resursele - mâna de lucru, capitalul, bunurile şi serviciile - pentru a produce bunuri sau servicii. Nu fac parte din producţie procesele pur naturale, fără intervenţia sau controlul uman, cum ar fi creşterea naturală a stocului de peşte din apele internaţionale (dar piscicultura este producţie).
3.08. Producţia cuprinde:
(a) producţia tuturor bunurilor şi serviciilor individuale sau colective, care sunt furnizate (sau destinate a fi furnizate) altor unităţi decât cele care le-au produs;
(b) producţia pentru sine a tuturor bunurilor reţinute de producătorii lor în scopul consumului final propriu sau formării brute de capital fix pentru sine. Producţia pentru sine pentru formarea brută de capital fix include producţia activelor fixe, cum ar fi construcţiile, realizarea software-ului, prospecţiunile miniere pentru propria formare brută de capital fix) (pentru conceptul de formare brută de capital fix, a se vedea punctele 3.100.-3.127.).
Producţia de bunuri pentru sine a gospodăriilor populaţiei se referă în general, la:
1. construcţia de locuinţe pentru sine;
2. producţia şi stocarea produselor agricole;
3. prelucrarea produselor agricole, cum ar fi măcinarea grâului, uscarea şi conservarea fructelor, producţia produselor lactate (de exemplu, unt, brânzeturi), producţia de bere, de vin sau băuturi alcoolice;
4. producţia altor produse primare: extracţia sării sau a turbei, aprovizionarea cu apă;
5. alte tipuri de prelucrări: ţesături pentru confecţii, olărit, fabricarea mobilei.
Producţia de bunuri pentru sine a unei gospodării trebuie să fie înregistrată dacă este semnificativă, adică în cazul în care cantităţile de produse sunt semnificative în raport cu oferta totală a acestui bun la nivel de ţară.
Prin convenţie, SEC include numai construcţiile de locuinţe pentru sine şi producţia, stocarea şi prelucrarea produselor agricole; toate celelalte producţii pentru sine sunt considerate nesemnificative în ţările membre ale Uniunii Europene;
(c) producţia pentru sine a serviciilor de locuinţe ale proprietarilor-ocupanţi;
(d) producţia de servicii personale şi gospodăreşti de către personalul casnic remunerat;
(e) activităţile benevole care au ca rezultat producţia unui bun, de exemplu, construcţia unei locuinţe, a unui edificiu de cult sau a altei clădiri va fi înregistrată ca producţie. Activităţile benevole care nu reprezintă producţia unui bun; de exemplu, îngrijirea persoanelor şi curăţenia fără remunerare - sunt excluse.
Toate aceste activităţi sunt incluse, chiar dacă sunt ilegale sau nu sunt cunoscute oficial de administraţiile fiscale şi de securitatea socială, de serviciile statistice oficiale sau de alte organisme publice.
3.09. Producţia exclude serviciile personale şi gospodăreşti care sunt produse şi consumate în aceeaşi gospodărie (cu excepţia serviciilor locative ale proprietarilor-ocupanţi, precum şi cele rezultate din utilizarea personalului casnic remunerat). De exemplu:
(a) curăţarea, decorarea şi întreţinerea locuinţei, în măsura în care se referă la activităţi care revin în egală măsură locatarilor;
(b) curăţarea, întreţinerea şi repararea bunurilor de folosinţă îndelungată;
(c) pregătirea şi servirea hranei;
(d) supravegherea, formarea şi educarea copiilor;
(e) îngrijirea bolnavilor, a persoanelor infirme sau a persoanelor în vârstă;
(f) transportul membrilor unei gospodării sau a bunurilor aparţinând acestora din urmă.

SECŢIUNEA 1: ACTIVITĂŢI PRINCIPALE, SECUNDARE ŞI AUXILIARE

Subsecţiunea 0:

3.10. Definiţie: Activitatea principală a unei unităţi-tip cu activitate locală (UTA locală) este activitatea a cărei valoare adăugată este superioară valorii oricărei alte activităţi ale unităţii respective. Activitatea principală este clasificată în NACE Rev.1 plecând de la cel mai înalt nivel de agregare şi apoi la nivele mai detaliate.
3.11. Definiţie: Activitatea secundară este o activitate exercitată de către o UTA locală în plus faţă de activitatea sa principală. Rezultatul unei activităţi secundare este un produs secundar.
3.12. Definiţie: Rezultatul unei activităţi auxiliare nu este destinat utilizării în afara întreprinderii. Activitatea auxiliară este activitatea de sprijin exercitată în cadrul întreprinderii cu scopul de a crea condiţii ce permit unei UTA locală să-şi desfăşoare activitatea principală sau secundară. De regulă, din activitatea auxiliară rezultă produse considerate intrări în aproape orice activitate productivă, de nivel redus ori amplă.
Activităţile auxiliare pot fi serviciile de cumpărare, vânzare, marketing, contabilitate, prelucrarea datelor, transport, stocare, întreţinere, curăţare sau pază. Întreprinderile pot să aleagă între a executa aceste activităţi auxiliare sau a le achiziţiona de pe piaţă, de la producători specializaţi.
Formarea brută de capital pentru sine nu este considerată ca o activitate auxiliară.
3.13. Activităţile auxiliare sunt tratate ca parte integrantă din activităţile principale sau secundare cărora le sunt asociate. În consecinţă:
a)producţia unei activităţi auxiliare nu este explicit recunoscută şi înregistrată separat. Rezultă că nu va fi înregistrată nici utilizarea acestei producţii;
b)toate intrările care sunt consumate în cadrul unei activităţi auxiliare - materii prime, mână de lucru, consum de capital fix etc. - sunt tratate ca intrări (consum intermediar) pentru activităţile principale sau secundare pe care le sprijină.

SECŢIUNEA 2: PRODUCŢIA (P.1)

Subsecţiunea 0:

3.14. Definiţie: Producţia cuprinde toate produsele fabricate în cursul unei perioade contabile.
Cazurile particulare incluse în producţie sunt:
a)bunurile şi serviciile pe care o UTA locală le furnizează altei UTA locală aparţinând aceleiaşi unităţi instituţionale;
b)bunurile care sunt produse de către o UTA locală şi care rămân în stoc la sfârşitul perioadei în cursul căreia au fost produse, oricare ar fi utilizarea ulterioară.
Cu toate acestea, bunurile şi serviciile produse şi consumate în cursul aceleiaşi perioade contabile de către aceeaşi UTA locală sunt identificate separat. Prin urmare, ele nu sunt înregistrate nici ca parte din producţie, nici drept consum intermediar al acestei unităţi.
3.15. Atunci când o unitate instituţională cuprinde mai multe UTA locale, inclusiv produse pe care unităţile le schimbă între ele.
3.16. În SEC sunt identificate trei tipuri de producţie:
a)producţia de piaţă (P.11);
b)producţia pentru consumul final propriu (P.12);
c)altă producţie non-piaţă (P.1 3).
Aceeaşi distincţie se aplică şi UTA locale şi unităţilor instituţionale care pot fi:
a)producători de piaţă;
b)producători pentru consumul final propriu;
c)alţi producători non-piaţă.
Această distincţie între piaţă, consum final propriu şi alţi producători non-piaţă este fundamentală deoarece determină principiile de evaluare ce urmează a se aplica producţiei: producţia de piaţă, producţia pentru consumul final propriu şi producţia totală a producătorilor de piaţă şi a producătorilor de bunuri sau servicii pentru consumul final propriu sunt evaluate la preţurile de bază, în timp ce producţia totală a altor producători de bunuri sau servicii non-piaţă (UTA locale) este măsurată pe baza costurilor. Producţia totală a unei unităţi instituţionale este evaluată ca sumă a producţiilor totale ale UTA locale şi deci depinde de distincţiile precizate (a se vedea punctele 3.54.-3.56.). Mai mult, distincţia este utilizată şi pentru clasificarea unităţilor instituţionale pe sectoare (a se vedea punctele 3.27.-3.37.).
Distincţia între cele trei categorii este făcută "de sus în jos", adică în primul rând pentru unităţile instituţionale, apoi pentru UTA locale şi în final pentru producţia lor. În consecinţă, semnificaţia exactă pe care o are la nivelul bunurilor şi serviciilor (definirea conceptelor de producţie de piaţă, pentru consumul final propriu şi altă producţie non-piaţă) poate fi înţeleasă numai dacă se ţine seama şi de caracteristicile unităţii instituţionale şi ale UTA locale care produce aceste bunuri sau servicii.
După definiţiile generale ale celor trei tipuri de producţie şi de producători (a se vedea punctele 3.17 - 3.26), distincţia între producţia de piaţă, pentru consum final propriu şi cea nedestinată pieţei este prezentată "de sus în jos".
3.17. Definiţie: Producţia de piaţă reprezintă producţia vândută sau destinată vânzării pe piaţă (a se vedea punctul 3.18.).
3.18. Producţia de piaţă cuprinde:
a)produsele vândute la preţuri semnificative din punct de vedere economic;
b)schimbul în natură al produselor;
c)produsele utilizate pentru efectuarea de plăţi în natură (inclusiv produsele pentru remunerarea angajaţilor în natură şi veniturile mixte în natură);
d)produsele livrate de către o UTA locală unei alte UTA locale aparţinând aceleiaşi unităţi instituţionale şi destinate a fi utilizate de către aceasta din urmă ca un consum intermediar sau final;
e)produsele adăugate la stocurile de produse finite şi în curs de execuţie destinate uneia sau mai multor utilizări precizate mai sus, inclusiv creşterea naturală a animalelor şi a plantelor, precum şi construcţiile neterminate al căror cumpărător nu se cunoaşte.
3.19. Definiţie: În SEC noţiunea de "preţ semnificativ din punct de vedere economic" al unui produs este parţial definită în raport cu unitatea instituţională şi UTA locală în calitate de producători (a se vedea punctele 3.27.-3.40.). De exemplu, prin convenţie, totalitatea producţiei întreprinderilor neconstituite în societăţi aparţinând gospodăriilor populaţiei, care este vândută altor unităţi instituţionale, este considerată a fi vândută la preţ semnificativ din punct de vedere economic, deci trebuie considerată producţie de piaţă. Producţia altor unităţi instituţionale este considerată ca fiind vândută la preţ semnificativ din punct de vedere economic numai în condiţiile în care peste 50 % din costurile de producţie sunt acoperite prin vânzare.
3.20. Definiţie: Producţia pentru consumul final propriu constă în bunurile sau serviciile pe care o unitate instituţională le produce şi le păstrează fie în scopul consumului final în cadrul aceleiaşi unităţi instituţionale, fie în scopul formării brute de capital fix de către aceeaşi unitate instituţională.
3.21. Produsele păstrate în scopul consumului final propriu pot fi produse numai în sectorul gospodăriilor. Exemple-tip sunt:
a)produsele agricole păstrate de către agricultori;
b)serviciile de locuinţe produse de către proprietarii-ocupanţi;
c)serviciile gospodăreşti produse de către personal remunerat.
3.22. Produsele utilizate în scopul formării brute de capital fix pot fi produse de orice sector. Exemple:

a)maşinile-unelte speciale fabricate de către întreprinderile de construcţii mecanice;
b)locuinţele sau extinderea locuinţelor construite de către gospodăriile populaţiei;
c)construcţiile pentru sine, inclusiv acelea care rezultă în urma activităţilor realizate în comun de către mai multe gospodării ale populaţiei.

3.23. Definiţie: Prin altă producţie non-piaţă (P.13) se înţelege producţia care este furnizată altor unităţi, fie gratuit, fie la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic.

3.24. Definiţie: Producătorii de piaţă sunt UTA locale sau o unităţi instituţionale a căror producţie este, în cea mai mare parte, destinată pieţei.

Trebuie menţionat că, în cazul în care o UTA locală sau o unitate instituţională este un producător de piaţă, producţia sa principală este, prin definiţie, o producţie de piaţă deoarece conceptul producţiei de piaţă este definit după ce s-a aplicat distincţia între noţiunile de piaţă/pentru consumul final propriu/altă non-piaţă, unei UTA locală sau unei unităţi instituţionale.

3.25. Definiţie: Producătorii pentru consumul final propriu sunt UTA locale sau unităţi instituţionale a căror producţie este, în cea mai mare parte, destinată consumului final propriu.

3.26. Definiţie: Alţi producători non-piaţă sunt UTA locale sau unităţi instituţionale a căror producţie, în cea mai mare parte este cedată gratuit sau la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic.

Unităţi instituţionale: Distincţia între producătorii de piaţă/pentru consumul final propriu/alţi producători non-piaţă

3.27. În cazul unităţilor instituţionale ca producători, distincţia între producătorii de piaţă/pentru consumul final propriu şi alţi producători non-piaţă este rezumată în tabelul 3.1. Sunt de asemenea prezentate implicaţiile asupra clasificării pe sectoare.

Tabelul 3.1 Distincţia între producătorii de piaţă/pentru consumul final propriu/alţi producători non-piaţă aplicată unităţilor instituţionale

Tipul unităţii instituţionale				Clasificare	
Privată sau publică?	◆	Instituţie fără scop lucrativ sau nu?	Produsele vândute acoperă mai mult de 50 % din costurile de producţie?	Tipul de producător	Sectorul (sectoarele)
1. Producători privaţi	1.1 Întreprinderi neconstituite în societăţi aparţinând gospodăriilor (exclusiv cvasi-societăţi aparţinând gospodăriilor populaţiei)	◆	◆	1.1. = de piaţă sau pentru consumul final propriu	Gospodării
◆	1.2 Alţi producători privaţi (inclusiv cvasi-societăţi aparţinând gospodăriilor populaţiei)	1.2.1 Instituţie fără scop lucrativ	1.2.1.1. Da 1.2.1.2. Nu	1.2.1.1. = de piaţă 1.2.1.2. = alţi non-piaţă	Societăţi Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei
◆	◆	1.2.2 Altele	◆	1.2.2. = de piaţă	Societăţi
2. Producători publici	◆	◆	2.1. Da 2.2. Nu	2.1. = de piaţă 2.2. = alţi non-piaţă	Societăţi Administraţie publică

Acest tabel arată că, pentru a stabili dacă o unitate instituţională trebuie să fie considerată un producător de piaţă, un producător pentru consumul final propriu sau dacă poate intra în categoria altor producători non-piaţă, trebuie făcute mai multe distincţii succesive.

3.28. Prima distincţie este între producătorii privaţi şi producătorii publici. Un producător public este un producător controlat de către administraţia publică. În cazul instituţiilor fără scop lucrativ, un producător public este o instituţie fără scop lucrativ controlată şi majoritar finanţată de către administraţia publică. Toţi ceilalţi producători sunt producători privaţi. Controlul se defineşte ca fiind capacitatea de a determina politica generală sau strategia unităţii instituţionale, prin numirea directorilor sau administratorilor săi. Deţinerea a mai mult de jumătate din acţiunile unei societăţi este o condiţie suficientă, dar nu necesară pentru asigurarea controlului (a se vedea punctul 2.26.).

3.29. Aşa cum reiese din tabelul 3.1, producătorii privaţi se regăsesc în orice sector, cu excepţia sectorului administraţiei publice. Dimpotrivă, producătorii publici nu pot aparţine decât sectoarelor societăţilor (nefinanciare şi financiare) sau administraţiei publice.

3.30. O categorie particulară de producători privaţi o reprezintă întreprinderile neconstituite în societăţi, deţinute în proprietate de gospodării. Acestea sunt întotdeauna fie producători de piaţă, fie, în cazul producţiei de servicii de locuinţe realizate de către proprietarii-ocupanţi sau al producţiei de bunuri pentru sine, producători pentru consumul final propriu. Toate întreprinderile neconstituite în societăţi aparţinând gospodăriilor sunt clasificate în sectorul gospodăriilor. O singură excepţie, cea a cvasi-societăţilor aparţinând gospodăriilor. Acestea care sunt producători de piaţă şi sunt clasificate în sectoarele societăţilor nefinanciare sau financiare.

3.31. În cazul altor producători privaţi, trebuie făcută distincţia între instituţiile fără scop lucrativ şi alţi producători privaţi.

Definiţie: O instituţie fără scop lucrativ (INP) este definită drept o persoană juridică sau socială creată în scopul producerii de bunuri şi servicii şi al cărei statut nu îi permite să fie o sursă de venit, de profit sau de orice alt câştig financiar pentru unitatea care a creat-o, o controlează sau o finanţează. În practică, activităţile lor productive trebuie să creeze excedente sau deficite, dar nici o altă unitate instituţională nu poate să-şi însuşească eventualul excedent.

Toţi ceilalţi producători privaţi care nu sunt instituţii fără scop lucrativ sunt producători de piaţă. Aceştia sunt clasificaţi în sectoarele societăţilor nefinanciare sau financiare.

3.32. Pentru a stabili tipul de producător şi sectorul unei instituţii fără scop lucrativ se aplică criteriul de 50 %:

a) în cazul în care mai mult de 50 % din costurile de producţie sunt acoperite din vânzări, unitatea instituţională este producător de piaţă şi este clasificată în sectorul societăţilor nefinanciare sau financiare;

b) în cazul în care mai puţin de 50 % din costurile de producţie sunt acoperite din vânzări, unitatea instituţională este un alt producător non-piaţă şi este clasificată în sectorul instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei. Însă celelalte instituţii fără scop lucrativ non-piaţă care sunt controlate şi majoritar finanţate de către administraţia publică sunt clasificate în sectorul administraţiei publice.

3.33. Pentru a face distincţia între producătorii de piaţă şi alţi producători non-piaţă pe baza criteriului de 50 %, "vânzările" şi "costurile de producţie" sunt definite după cum urmează:

a)Vânzările acoperă toate încasările rezultate din vânzarea produselor, exclusiv impozitele pe produse, dar inclusiv toate vărsămintele efectuate de către administraţia publică sau de către instituţiile Uniunii Europene şi acordate oricărui tip de producător care exercită aceeaşi activitate, respectiv toate vărsămintele legate de volumul sau valoarea producţiei sunt incluse, contrar acelora destinate să acopere un deficit global, care sunt excluse.

Această definiţie a vânzărilor corespunde celei a producţiei la preţurile de bază, în afară de:

1. producţia la preţuri de bază nu este definită decât după ce s-a decis dacă este o producţie de piaţă sau non-piaţă: vânzările produselor servesc numai la evaluarea producţiei de piaţă; producţia non-piaţă este estimată pe baza costurilor;

2. vărsămintele efectuate de către administraţia publică pentru a acoperi un deficit global al societăţilor sau cvasi-societăţilor publice reprezintă alte subvenţii pe produse, definite la punctul 4.35. litera (c). Ca urmare, producţia de piaţă la preţ de bază cuprinde şi vărsămintele de această natură.

(b) Costurile de producţie reprezintă suma consumului intermediar, remunerării angajaţilor, a consumului de capital fix şi a altor impozite legate de producţie. Pentru aplicarea criteriului de 50 %, alte subvenţii pe producţie nu sunt deduse. În scopul asigurării coerenţei între conceptele de vânzare şi costuri de producţie, ultimele exclud toate costurile legate de formarea de capital pentru sine.

Criteriul de 50 % ar trebui să fie aplicat luând în considerare mai mulţi ani consecutivi; se va aplica numai dacă se verifică pentru mai mulţi ani sau este valabil pentru anul în curs, cu condiţia să se extindă şi pentru anii următori. Variaţiile mici de volum ale vânzărilor de la un an la altul nu impun o reclasificare a unităţilor instituţionale (şi a unităţilor cu activitate de tip local şi a producţiei lor).

3.34. Vânzările pot cuprinde mai multe elemente. Astfel, în cazul serviciilor de ocrotire a sănătăţii furnizate de către un spital, vânzările pot corespunde:

(a) cumpărărilor efectuate de angajatori, care trebuie înregistrate drept remunerare în natură plătită angajaţilor lor şi drept cheltuieli pentru consumul final ale acestora din urmă;

(b) cumpărărilor efectuate de societăţile private de asigurări;

(c) cumpărărilor efectuate de fondurile de securitate socială şi administraţiile publice, care trebuie clasificate ca contribuţii sociale în natură;

(d) cumpărărilor efectuate de gospodăriile populaţiei care nu beneficiază de o restituire (cheltuieli pentru consum final). Numai donaţiile (rezultând, de exemplu, din operele de caritate) şi alte subvenţii pe producţie, nu trebuie să fie tratate ca vânzări.

În mod similar, vânzarea serviciilor de transport de către o întreprindere poate corespunde consumului intermediar al producătorului, plăţii în natură efectuate de către un angajator, unei contribuţii sociale în natură furnizate de către administraţia publică şi cumpărărilor efectuate de o gospodărie a populaţiei care nu beneficiază de o restituire.

3.35. Instituţiile fără scop lucrativ care furnizează servicii întreprinderilor constituie un caz special. De regulă, ele sunt finanţate din contribuţiile sau contribuţiile unui anumit grup de întreprinderi. Aceste contribuţii nu sunt tratate ca transferuri, ci ca plăţi ale serviciilor furnizate, adică drept vânzări. Instituţiile fără scop lucrativ de acest tip sunt deci producători de piaţă, aparţinând sectoarelor societăţilor nefinanciare sau financiare.

3.36. Atunci când se aplică criteriul de 50 % referitor la vânzări şi la costurile de producţie ale instituţiilor fără scop lucrativ, private sau publice, includerea în vânzări a tuturor vărsămintelor legate de producţie poate, în anumite cazuri particulare, să inducă în eroare. Aceasta se poate aplica de exemplu, la finanţarea producţiei şcolilor private şi publice: sumele vărsate de către administraţia publică pot să fie în funcţie de numărul de elevi sau să fie rezultatul unei negocieri cu şcoala. În acest caz, plăţile respective nu trebuie considerate ca făcând parte din vânzări, chiar dacă au o legătură explicită cu volumul producţiei (numărul elevilor). Rezultă că o şcoală, a cărei finanţare provine în principal din acest tip de vărsăminte este un alt producător non-piaţă. Atunci când şcoala este un producător public, adică este finanţată şi controlată în primul rând de către administraţia publică, ea trebuie să fie clasificată în sectorul administraţiei publice. în cazul în care şcoala este un alt producător privat non-piaţă, ea aparţine sectorului instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei.

3.37. Producătorii publici pot fi producători de piaţă sau alţi producători non-piaţă. Dacă o unitate instituţională trebuie să fie considerată ca un producător de piaţă în virtutea criteriului de 50 %, ea va fi încadrată în sectoarele societăţilor nefinanciare sau financiare. Acest criteriu permite în egală măsură să se determine dacă o unitate a administraţiei publice trebuie să fie considerată ca o cvasi-societate aparţinând administraţiei publice: aceasta se va realiza numai dacă criteriul de 50 % este respectat. Atunci când o unitate instituţională este un alt producător non-piaţă, ea aparţine sectorului administraţiei publice. Distincţia între instituţiile fără scop lucrativ şi alţi producători este irelevantă atunci când se referă la clasificarea producătorilor publici.

UTA locale şi producţia acestora: Distincţia între producătorii de piaţă/pentru consumul final propriu/alţi producători non-piaţă

3.38. După ce s-a aplicat distincţia între producători de piaţă/pentru consumul final propriu/alţi producători non-piaţă unităţilor instituţionale în calitate de producători, distincţia poate fi aplicată UTA locale şi producţiei acestora. Această relaţie este arătată în tabelul 3.2.

Tabelul 3.2. Distincţia între producătorii de piaţă/pentru consumul final propriu/alţi producători non-piaţă aplicată unităţilor instituţionale, UTA locale şi producţiei lor

Unitate instituţională	UTA locală principală	UTA locală secundară	Producţie principală a unei UTA locală principală	Producţie secundară a unei UTA locală principală	Producţie principală a unei UTA locală secundară	Producţie secundară a unei UTA locală secundară
Producător de piaţă	Producător de piaţă	Producător de piaţă Producător pentru consum final propriu	Producţie de piaţă	Producţie de piaţă Producţie pentru consum final propriu	Producţie de piaţă Producţie pentru consum final propriu	Producţie de piaţă Producţie pentru consum final propriu Producţie de piaţă
Producător pentru consum final propriu	Producător pentru consum final propriu	◆	Producţie pentru consum final propriu	Producţie de piaţă	◆	◆

Alt producător non-piaţă	Alt producător non-piaţă	Producător de piaţă Alt producător non-piaţă	Altă producţie non-piaţă	Producţie de piaţă Producţie pentru consum final propriu Altă producţie non-piaţă	Producţie de piaţă Altă producţie non-piaţă	Producţie de piaţă Producţie pentru consum final propriu Producţie de piaţă Producţie pentru consum final propriu Altă producţie non-piaţă

3.39. Pentru unităţile instituţionale care sunt producători de piaţă, UTA locală principală este, în egală măsură, un producător de piaţă. UTA locală secundară poate să fie atât un producător de piaţă, cât şi un producător pentru consumul final propriu. Cu toate acestea, prin convenţie, UTA locală secundară nu poate fi un alt producător non-piaţă. Înseamnă că UTA locale secundare din sectoarele societăţilor nefinanciare şi financiare sunt toate producători de piaţă sau pentru consumul final propriu.

3.40. Pentru unităţile instituţionale care sunt incluse în categoria altor producători non-piaţă, UTA locală principală va fi un alt producător non-piaţă. UTA locală secundară ar putea fi un producător de piaţă sau un alt producător non-piaţă. Ca urmare, sectorul administraţiei publice şi cel al instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei pot cuprinde un anumit număr de UTA locale (secundare) care sunt producători de piaţă (deşi toate unităţile instituţionale din aceste sectoare sunt alţi producători non-piaţă). Pentru a determina, dacă o UTA locală secundară este un producător de piaţă sau un alt producător non-piaţă, trebuie să se aplice criteriul de 50 %.

3.41. După ce a fost aplicată unităţilor instituţionale şi UTA locale distincţia între producători de piaţă/pentru consumul final propriu/alţi producători non-piaţă, aceeaşi distincţie se poate aplica şi producţiei UTA locale. Relaţiile care rezultă sunt prezentate în tabelul 3.3.

Tabelul 3.3 Distincţia între producătorii de piaţă/pentru consum final propriu/alţi producători non-piaţă aplicată UTA locale şi producţiei acestora

◆	Producători de piaţă	Producători pentru consum final propriu	Alţi producători non-piaţă	Total
Producţie de piaţă	X	X	X	Total producţie de piaţă
Producţie pentru consum final propriu	X	X	X	Total producţie pentru consum final propriu
Altă producţie non-piaţă	0	0	X	Total altă producţie non-piaţă
Total	Totalul producţiei producătorilor de piaţă	Totalul producţiei producătorilor pentru consum final propriu	Totalul producţiei altor producători non-piaţă	Total producţie
X - producţie cu o pondere mare; x - producţie cu o pondere mică; 0 - nici o producţie (prin convenţie).				

3.42. Prin convenţie, UTA locale acţionând în calitate de producători de piaţă şi de producători pentru consum final propriu nu pot furniza o altă producţie non-piaţă. Producţia lor nu poate deci să fie decât de piaţă sau pentru consumul final propriu şi trebuie să fie evaluată în consecinţă (a se vedea punctele 3.46.-3.52.).

3.43. UTA locale în calitate de alţi producători non-piaţă pot furniza, cu titlu secundar, o producţie de piaţă sau o producţie pentru consum final propriu. Aceasta din urmă corespunde formării brute de capital fix pentru sine. Existenţa unei producţii de piaţă poate fi determinată prin aplicarea criteriului de 50 % diferitelor produse: este considerată ca fiind de piaţă producţia care este vândută la cel puţin 50 % din costurile sale de producţie. Este cazul, de exemplu, al producţiei serviciilor de sănătate dintr-un spital public care facturează anumite servicii la preţuri semnificative din punct de vedere economic. Alte exemple sunt vânzarea reproducerilor de artă de către un muzeu public sau a previziunilor meteorologice de către un institut specializat.

3.44. În practica statistică, poate fi dificil să se facă o distincţie clară între diferitele produse fabricate de către UTA locale ale administraţiei publice şi instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei. Mai mult, acelaşi lucru se poate spune şi despre costurile de producţie ale acestor produse. În acest caz, o soluţie destul de simplă constă în a considera că toate veniturile altor producători non-piaţă, din activitatea lor secundară, provin dintr-un anume tip de producţie de piaţă. De exemplu, veniturile care sunt obţinute de către muzee din vânzarea posterelor, cărţilor poştale şi a altor reproduceri.

3.45. Alţi producători non-piaţă pot avea, de asemenea, venituri din vânzări la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic a producţiei non-piaţă, de exemplu, veniturile pe care un muzeu le obţine din vânzarea biletelor de intrare. Aceste venituri se adaugă la altă producţie non-piaţă. Cu toate acestea, în cazul în care este dificil să se facă distincţia între cele două tipuri de venituri (biletele de intrare şi vânzarea de postere, cărţi poştale şi a altor reproduceri), acestea pot fi tratate fie ca venituri ale unei producţii de piaţă, fie ca venituri ale unei alte producţii non-piaţă. Alegerea între aceste două posibilităţi depinde de importanţa relativă a ambelor tipuri de venit (din bilete/venituri din vânzarea posterelor şi cărţilor poştale) ([1])

SECŢIUNEA 3: MOMENTUL ÎNREGISTRĂRII ŞI EVALUĂRII PRODUCŢIEI

Subsecţiunea 0:

3.46. Producţia trebuie să fie evaluată şi înregistrată în momentul în care ea este generată prin procesul de producţie.

Cu toate că aceste venituri pot să nu fie suficiente pentru a acoperi 50 % din totalul cheltuielilor de funcţionare a punctelor de desfacere ale muzeului, în special pentru că acestea cuprind şi plata salariilor aferente personalului acestui punct de desfacere.

3.47. Producţia trebuie întotdeauna evaluată la preţ de bază; cu toate acestea se aplică mai multe convenţii specifice pentru:

(a) evaluarea altei producţii non-piaţă;

(b) evaluarea producţiei totale a altui producător non-piaţă (UTA locală);

(c) evaluarea producţiei totale a unei unităţi instituţionale în care o unitate locală este un alt producător non-piaţă (a se vedea punctele 3.53-3.56).

3.48. Definiţie: Preţul de bază este contravaloarea primită de către producător de la cumpărător pentru o unitate de produs sau serviciu realizat, din care se scad eventualele impozite de plătit pe unitatea de produs sau serviciu, ca rezultat al producerii sau vânzării sale (adică impozitele pe produse), plus eventualele subvenţii pe unitatea de produs sau serviciu, ca rezultat al producerii sau vânzării sale (adică subvenţiile pe produse). Preţul de bază exclude eventualele cheltuieli de transport facturate separat de către producător. Include eventualul adaos de transport care apare pe factura stabilită de către producător, chiar dacă este într-un post separat.

3.49. Producţia pentru consumul final propriu (P.12) se evaluează la preţurile de bază ale produselor similare vândute pe piaţă; în consecinţă, această producţie poate deci să genereze un excedent net din exploatare sau un venit mixt. Această regulă se aplică la fel şi serviciilor de locuinţe produse de către proprietarii-ocupanţi (a se vedea punctul 3.64.). Cu toate acestea, evaluarea producţiei activităţilor de construcţii pentru sine se va face, de regulă, pe baza costurilor de producţie.

3.50. Ceea ce se adaugă la lucrările în curs de execuţie se evaluează proporţional cu preţul de bază curent estimat al produsului finit.

3.51. În cazul în care valoarea producţiei tratată ca lucrare în curs de execuţie va fi estimată anticipat, calculul său se va baza pe costurile efective suportate, majorate cu suma corespunzătoare excedentului de exploatare sau a veniturilor mixte scontate. Aceste estimări provizorii trebuie înlocuite ulterior cu cele obţinute prin repartizarea valorii efective (de îndată ce este cunoscută) a produselor finite. Aceasta din urmă este egală cu suma valorilor:

(a) produselor finite vândute sau schimbate;

(b) intrărilor în stoc ale produselor finite, minus ieşiri;

(c) produselor finite pentru utilizare finală proprie.

3.52. Pentru construcţiile şi lucrările achiziţionate înainte de a fi finalizate, valoarea este estimată pe baza costurilor suportate la data achiziţionării, incluzând o majorare pentru excedentul de exploatare sau venitul mixt. Acest adaos rezultă din faptul că valoarea poate să fie estimată pe baza preţului clădirilor sau structurilor similare. O bună aproximare a valorii formării brute de capital fix generate în cursul unei perioade date este adesea constituită din valoarea plăţilor parţiale efectuate de către cumpărător (presupunând că nu ar avea nici avans şi nici plăţi restante).

În cazul în care durata de construcţie pentru sine a unei lucrări depăşeşte perioada contabilă, valoarea producţiei şi a formării brute de capital fix corespunzătoare trebuie să fie estimată înmulţind preţul de bază curent estimat cu procentul costurilor de producţie totale angajate în cursul perioadei respective. Dacă se dovedeşte imposibilă estimarea preţului de bază al lucrării terminate, vor trebui să se utilizeze costurile totale de producţie. Dacă forţa de muncă este total sau parţial furnizată gratuit, de exemplu, atunci când construcţia este realizată în acelaşi timp de către mai multe gospodării ale populaţiei este necesar să se adauge costurilor de producţie totale o estimare a costurilor mâinii de lucru utilizând pentru aceasta bareme ale salariilor aplicabile lucrărilor identice pe piaţa locală a forţei de muncă.

3.53. Producţia totală a unui alt producător non-piaţă (UTA locală) se evaluează pe baza costurilor de producţie totale, cu alte cuvinte, pe baza sumei următoarelor posturi:

(a) consum intermediar (P.2);

(b) remunerarea angajaţilor (D.1);

(c) consum de capital fix (K.1);

(d) alte impozite pe producţie (D.29) minus alte subvenţii pe producţie (D.39).

Alte subvenţii pe producţie trebuie să fie deduse. Cu toate acestea, trebuie menţionat că alte subvenţii pe produse la alţi producători non-piaţă, adeseori lipsesc în practică sau vor include numai sume foarte mici (a se vedea punctul 4.36.).

Prin convenţie, dobânzile plătite nu fac parte din costurile suportate de către alţi producători non-piaţă, deşi în anumite cazuri ar putea fi considerate drept costuri de producţie importante (de exemplu, în cazul societăţilor de construcţii de locuinţe). Acelaşi lucru se poate spune şi despre valoarea locativă a construcţiilor nerezidente aparţinând altor producători non-piaţă şi destinate exercitării activităţii lor.

3.54. Producţia totală a unei unităţi instituţionale este suma producţiilor totale ale UTA locale care îi aparţin. Acelaşi lucru se aplică şi unităţilor instituţionale în calitate de alţi producători non-piaţă.

3.55. Atunci când alţi producători non-piaţă (UTA locale) nu au nici o producţie secundară de piaţă, producţia lor trebuie să fie evaluată la costurile de producţie. În caz contrar, valoarea producţiei lor va fi calculată prin diferenţă, scăzând din costurile de producţie totale, veniturile legate de vânzarea producţiei lor de piaţă.

3.56. În principiu, producţia de piaţă a altor producători non-piaţă trebuie evaluată la preţurile de bază. Cu toate acestea, chiar dacă o altă UTA locală non-piaţă poate obţine venituri în urma vânzărilor, producţia sa totală, adică atât producţia de piaţă şi altă producţie non-piaţă (eventual producţia sa pentru consumul final propriu), va fi evaluată pe baza costurilor sale de producţie. Valoarea producţiei de piaţă va corespunde încasărilor din vânzarea produselor de piaţă, valoarea altei producţii non-piaţă fiind obţinută ca diferenţă între valoarea producţiei sale totale şi valoarea combinată a producţiei de piaţă şi a producţiei pentru consumul final propriu. încasările obţinute din vânzarea altor bunuri şi servicii non-piaţă la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic vor continua să facă parte din valoarea altei producţii non-piaţă.

3.57. Pentru unele tipuri specifice de producţie, data înregistrării şi evaluării producţiei cunosc anumite excepţii şi necesită câteva explicaţii; produsele care fac obiectul acestor venituri sunt analizate în funcţie de clasificarea lor în Clasificarea Produselor şi Activităţilor (CPA).

3.58. _

A. Produsele agricole şi forestiere şi vânatul

B. Peşte

Producţia produselor agricole trebuie să fie înregistrată ca şi cum s-ar întinde pe toată perioada de producţie (şi nu doar la momentul când culturile sunt recoltate sau animalele sacrificate).

Culturile în creştere, masa lemnoasă pe picior şi peştii sau animalele destinate consumului trebuie să fie tratate ca stocuri de lucrări în curs de execuţie în timpul procesului de producţie şi transformate, odată cu terminarea procesului, în stocuri de produse finite.

3.59. _

D. Produse industriale

F. Lucrări de construcţii

În cazul încheierii unui contract de vânzare al unei clădiri sau altei lucrări, a cărei construcţie se va desfăşura de-a lungul mai multor perioade contabile, producţia realizată pe parcursul fiecărei perioade este considerată ca vândută cumpărătorului la sfârşitul perioadei; ea este deci, înregistrată ca o formare brută de capital fix a cumpărătorului şi nu ca o lucrare în curs de execuţie a ramurii "Construcţii". De fapt, această producţie este considerată ca fiind vândută cumpărătorului în mai multe etape, pe măsură ce acesta devine posesor din punct de vedere juridic. Atunci când contractul prevede plăţi eşalonate, valoarea plăţilor parţiale efectuate pe parcursul fiecărei perioade constituie adesea o bună aproximare a valorii producţiei. Cu toate acestea, în absenţa unui contract de vânzare, producţia fiecărei perioade trebuie să fie înregistrată ca lucrări în curs de execuţie.

3.60. _

G. Servicii comerciale cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor şi articolelor personale şi de uz casnic

Producţia serviciilor de comerţ cu ridicata şi amănuntul este măsurată prin adaosul comercial aplicat bunurilor cumpărate pentru a fi revândute.

Definiţie: Adaosul comercial reprezintă diferenţa între preţul de vânzare efectiv sau imputat al unui bun cumpărat pentru a fi revândut şi preţul care ar trebui să fie plătit de către distribuitor pentru înlocuirea acestuia în momentul când este vândut sau utilizat.

Prin convenţie, câştigurile şi pierderile din deţinere nu sunt incluse în adaosul comercial. Cu toate acestea, în practică, sursele de date nu permit totdeauna identificarea separată a câştigurilor şi pierderilor din deţinere.

3.61. _

H. Servicii hoteliere şi restaurante
Valoarea producţiei serviciilor furnizate de hoteluri, restaurante şi cafenele include valoarea mâncărurilor, a băuturilor etc. consumate.
3.62. _
I. Servicii de transport, depozitare şi comunicaţii
Producţia serviciilor de transport este măsurată prin valoarea sumelor primite pentru transportul de bunuri sau persoane. Transportul pentru sine în cadrul unei UTA locală este considerat ca o activitate auxiliară care nu este identificată sau înregistrată separat.
Producţia serviciilor de depozitare este măsurată ca valoare a unei lucrări în curs de execuţie suplimentare, corespunzând fie unei producţii suplimentare sub forma unui "transport efectuat în timp" (de exemplu, stocarea în contul altor UTA locale), fie unei modificări a caracteristicilor fizice ale unui bun (de exemplu, învechirea vinului).
Producţia serviciilor agenţiilor de voiaj este măsurată ca valoare a tarifelor serviciilor prestate (taxe sau comisioane) şi nu prin preţul total plătit de către călător agenţiei. Acest preţ poate include, de exemplu, costul transportului efectuat de către un terţ.
Producţia serviciilor executate de către operatorii de turism în circuit este măsurată prin preţul total plătit de către călător.
Diferenţa între o agenţie de voiaj şi un operator de turism în circuit constă în faptul că prima furnizează numai un serviciu de intermediere călătorului, în timp ce a doua creează un produs nou, ştiind că o călătorie organizată este cumpărată la un preţ global pe care călătorul nu este în măsură să-l subdivizeze în mai multe etape (de exemplu, transport, cazare şi activităţi recreative).
3.63. _
J. Servicii de intermediere financiară (inclusiv serviciile de asigurare şi pensii sociale)
Producţia intermediarilor financiari care nu facturează explicit serviciile lor este prin convenţie considerată ca fiind egală cu totalul veniturilor din proprietăţi încasate de unităţile care asigură serviciile, din care se scade totalul dobânzilor pe care le-a vărsat, exclusiv veniturile rezultate din plasamentele fondurilor proprii (deoarece aceste venituri nu provin din intermediere financiară), iar în cazul activităţilor de asigurare secundară printr-un intermediar financiar, sunt excluse veniturile obţinute din plasamentele de provizioane tehnice de asigurare. Câştigurile şi pierderile din deţinere trebuie excluse din calculul producţiei, deoarece SEC nu le înregistrează niciodată în contul de producţie, ci într-un cont separat, acela al altor schimbări de active. Acelaşi lucru este valabil şi pentru câştigurile din deţinere realizate de către agenţii de schimb şi de agenţii de valori imobiliare (deşi aceste câştiguri sunt de obicei pozitive şi considerate de specialişti ca făcând parte din veniturile lor normale). Cu toate acestea, adaosul comercial realizat din operaţiile de schimb şi curtaj pentru cumpărarea sau vânzarea unor titluri (adică diferenţa normală între preţul de achiziţie al agentului şi preţul de achiziţie al cumpărătorului) trebuie să fie înregistrat în producţie, ca şi în cazul comercianţilor cu ridicata şi amănuntul. Pentru aceştia din urmă, datele disponibile nu vor permite totdeauna să se facă distincţia între adaosul comercial şi câştigurile din deţinere; ar trebui să se încerce găsirea unei căi de a rezolva aceste dificultăţi.
Producţia serviciilor de intermediere financiară furnizate de băncile centrale trebuie să fie măsurată la fel ca aceea a altor intermediari financiari.
Activităţile de împrumut desfăşurate de cămătari, care nu împrumută decât fondurile lor proprii, nu trebuie să fie considerate ca o producţie de servicii.
Intermediarii financiari pot furniza, de asemenea, diverse tipuri de servicii financiare şi servicii prestate în special întreprinderilor, cărora le facturează explicit taxe sau comisioane. De exemplu, operaţiile de schimb sau consultanţa în materie de plasamente, de cumpărări de bunuri imobiliare sau de fiscalitate. Această producţie de servicii este evaluată pe baza taxelor sau comisioanelor facturate.
Producţia serviciilor de asigurare ("tariful serviciului") se măsoară ca:
Total prime efective încasate plus total prime suplimentare (ce corespund venitului obţinut din plasamentele provizioanelor tehnice de asigurare)
minus total indemnizaţii datorate
minus variaţia rezervelor actuariale şi a provizioanelor pentru participarea persoanelor asigurate la beneficii.
Câştigurile şi pierderile din deţinere trebuie ignorate la măsurarea producţiei serviciilor de asigurare; ele nu se iau în considerare nici ca venituri din plasamentele provizioanelor tehnice de asigurare, şi nici ca o variaţie a rezervelor actuariale sau a provizioanelor pentru participarea persoanelor asigurate la beneficii.
De notat că provizioanele tehnice de asigurare pot fi investite în activităţi secundare ale societăţilor de asigurări, de exemplu, închirierea locuinţelor sau birourilor. În acest caz, excedentul net din exploatare provenind din aceste activităţi secundare constituie un venit al plasamentelor provizioanelor tehnice de asigurare.
Producţia serviciilor legate de fondurile de pensie se măsoară într-o manieră asemănătoare, adică:
Totalul contribuţiilor efective pentru pensie
plus totalul contribuţiilor suplimentare (care corespunde venitului obţinut din plasamentele provizioanelor tehnice din fondurile de pensie)
minus contribuţiile datorate
minus variaţia rezervelor actuariale.
3.64. _
K. Servicii imobiliare, închirieri şi servicii prestate în principal întreprinderilor
Producţia serviciilor locative ale proprietarilor-ocupanţi trebuie să fie evaluată pe baza chiriei pe care ar trebui să o plătească un locatar pentru o locuinţă similară, ţinând cont de factori ca: localizare, apropiere de mijloacele în comun etc., precum şi de mărimea şi calitatea locuinţei. Această regulă este valabilă, de asemenea, pentru garajele separate de locuinţă, care sunt utilizate de către proprietarii lor pentru consumul final fiind asociate utilizării locuinţei. Garajele utilizate de către proprietarii lor pentru a parca în apropierea locului de muncă nu se contabilizează. Valoarea de închiriere a locuinţei ocupate de proprietari, dar situată în străinătate - case de vacanţă - nu trebuie înregistrată în producţia internă, ci ca un import de servicii, excedentul net din exploatare corespunzător fiind considerat ca un venit primar din restul lumii. Un demers asemănător se impune şi pentru locuinţele situate în ţară, dar care aparţin proprietarilor-ocupanţi nerezidenţi. În cazul locuinţelor cu drept de utilizare pe perioadă limitată, va trebui să fie tratat ca un procentaj al serviciului.
În cazul clădirilor nerezidente, producţia de servicii imobiliare este măsurată prin valoarea chiriilor datorate.
Producţia serviciilor de închiriere simplă (închirierea maşinilor sau echipamentelor etc.) este măsurată prin valoarea chiriilor vărsate de către locatari unităţii care închiriază. Închirierea simplă trebuie să fie clar diferenţiată de leasing, care constituie un mod de finanţare a achiziţiilor de active fixe, prin acordarea unui împrumut locatarului de către unitatea care închiriază. În cazul leasing-ului financiar, chiria serveşte (aproape în exclusivitate) la acoperirea rambursării împrumutului şi a dobânzilor; valoarea serviciilor furnizate este minimă în raport cu totalul chiriei vărsate (a se vedea Anexa II "Leasing, închirierea şi - vânzarea bunurilor de folosinţă îndelungată").
Atunci când este posibil, va trebui identificată UTA locală responsabilă cu activităţi de cercetare şi dezvoltare (C&D). În caz contrar, toate activităţile de cercetare şi dezvoltare având o importanţă semnificativă (raportată la activitatea principală) trebuie să fie considerate ca o activitate secundară a UTA locală.
Producţia serviciilor de cercetare şi dezvoltare este, după caz, măsurată astfel:
(a)activităţile de cercetare şi dezvoltare exercitate de către laboratoare sau instituţii de cercetare specializate sunt evaluate în mod normal pe baza sumelor încasate din vânzări, contracte, comisioane, drepturi etc.;
(b)activităţile de cercetare şi dezvoltare ale căror rezultate sunt destinate a fi utilizate în cadrul aceleiaşi întreprinderi trebuie, în principiu, să fie evaluate pe baza preţurilor de bază estimate ce s-ar plăti dacă activitatea ar fi fost subcontractată comercial. În practică, cu toate acestea, s-ar putea ca ele să fie evaluate pe baza costurilor de producţie totale;
(c)activităţile de cercetare-dezvoltare realizate de către unităţile administraţiei publice, universităţi, instituţii de cercetare fără scop lucrativ sau alte organisme constituie o altă producţie non-piaţă şi sunt deci evaluate pe baza costurilor de producţie. Veniturile obţinute din vânzarea serviciilor de cercetare-dezvoltare de către alţi producători non-piaţă trebuie să fie considerate ca fiind o producţie de piaţă secundară.
Este necesar să se facă distincţia între cheltuielile de cercetare şi dezvoltare şi cele pentru învăţământ şi pregătire profesională. Cheltuielile de cercetare şi dezvoltare nu includ costurile dezvoltării software-ului atunci când această activitate are un caracter principal sau secundar. Cu toate acestea, din punct de vedere al contabilităţii naţionale, modul de tratare este aproape identic, cu o singură diferenţă, şi anume că software-ul este considerat ca un activ necorporal produs şi este nebrevetat.
3.65. _
L. Serviciile de administraţie publică şi apărare, servicii de securitate socială obligatorie
Serviciile de administraţie publică, apărare şi securitate socială obligatorie sunt întotdeauna furnizate sub forma serviciilor non-piaţă şi trebuie deci să fie evaluate în consecinţă.
3.66. _
M. Învăţământ
N. Servicii de sănătate şi asistenţă socială
Pentru serviciile de ocrotire a sănătăţii şi învăţământ este deseori necesar să se traseze o delimitare foarte netă între producătorii de piaţă şi alţi producători non-piaţă, dar şi între producţiile lor. De exemplu, organismele publice (sau alte organisme beneficiind de subvenţii specifice) pot practica preţuri "nominale" pentru unele tipuri de învăţământ sau de tratamente medicale şi să aplice tarife comerciale pentru altele. Alt caz frecvent este acela unde acelaşi tip de serviciu (de exemplu, învăţământul superior) este furnizat în acelaşi timp, fie de către administraţia publică (sau prin intermedierea lor), fie de către institutele comerciale. Mai mult, deseori se vor observa diferenţe notabile între preţurile practicate şi calitatea serviciului propus.
Serviciile de sănătate şi învăţământ exclud activităţile de cercetare şi dezvoltare; în plus, serviciile de sănătate nu includ învăţământul gratuit din spitalele universitare.
3.67. _
O. Alte servicii colective, sociale şi personale
Producţia de cărţi, înregistrări, filme, software, benzi magnetice, discuri etc. este un proces în două etape care trebuie să fie măsurat în consecinţă:
1.producţia unei lucrări originale (un activ fix necorporal) este măsurată prin preţul plătit, dacă el este vândut; dacă nu, se va recurge la preţul de bază plătit pentru lucrările originale asemănătoare, la costurile de producţie sau la valoarea actualizată a încasărilor viitoare scontate a fi obţinute din utilizarea acestor lucrări în procesul de producţie;
2.proprietarul activului poate să-l utilizeze direct, fie să realizeze ulterior copii. Dacă proprietarul, pe bază de licenţă, a acordat autorizaţie altor producători să utilizeze lucrarea originală într-un proces de producţie, producţia sa de servicii va fi egală cu drepturile, comisioanele, redevenţele etc. primite. Cu toate acestea, vânzarea activului necorporal reprezintă o formare brută de capital fix negativă.
3.68. _
P. Serviciile gospodăreşti furnizate de personal remunerat
Prin convenţie, producţia serviciilor gospodăreşti rezultată prin utilizarea de personal remunerat este evaluată pe baza remunerării angajaţilor care este vărsată şi care cuprinde toate formele de plată în natură, cum ar fi hrana şi locuinţa.
SUBCAPITOLUL 2: CONSUMUL INTERMEDIAR (P.2)
SECŢIUNEA 0:
3.69. Definiţie: Consumul intermediar reprezintă valoarea bunurilor şi serviciilor utilizate ca intrări în cursul unui proces de producţie,
excluzând activele fixe, al căror consum este înregistrat ca un consum de capital fix. Bunurile şi serviciile respective sunt fie transformate, fie în totalitate consumate în timpul procesului de producţie.
3.70. Consumul intermediar include următoarele cazuri limită:
(a) valoarea tuturor bunurilor şi serviciilor utilizate ca intrări în cadrul activităţilor auxiliare. De exemplu, cumpărări şi vânzări, marketing, contabilitate, prelucrarea datelor, transport, depozitare, întreţinere, pază etc.). Nici o diferenţă nu este stabilită între aceste bunuri şi servicii şi acelea consumate în cadrul activităţilor principale (sau secundare) ale unei UTA locală;
(b) valoarea bunurilor şi serviciilor primite de o altă UTA locală aparţinând aceleiaşi unităţi instituţionale (numai dacă corespunde definiţiei generale de la punctul 3.69.);
(c) costurile de utilizare a activelor fixe închiriate (de exemplu, maşini sau vehicule) sub leasing operaţional;
(d) contribuţiile, contribuţiile sau drepturile plătite de organismele profesionale fără scop lucrativ;
(e) bunurile şi serviciile care nu sunt tratate ca formare brută de capital fix, cum ar fi:
1.uneltele mici şi ieftine, utilizate pentru a efectua lucrări sau operaţii relativ simple: fierăstraie, ciocane, şurubelniţe; mici accesorii, cum ar fi calculatoare de buzunar. Prin convenţie, SEC înregistrează ca un consum intermediar toate cheltuielile referitoare la achiziţionarea de astfel de bunuri durabile care nu depăşesc 500 ECU (la preţurile din 1995) pe fiecare articol în parte (sau a căror valoare totală nu depăşeşte acest plafon, în cazul cumpărării în cantităţi mari);
2.lucrările obişnuite periodice de întreţinere şi reparaţii ale activelor fixe utilizate în scopuri productive;
3.armele de război şi materialele de lansare (exclusiv armele uşoare sau vehiculele blindate achiziţionate de către forţele de poliţie şi securitate, care sunt tratate ca formare brută de capital fix);
4.serviciile de cercetare şi dezvoltare, pregătirea personalului, analizele de piaţă şi contribuţiile asemănătoare cumpărate din exterior sau furnizate de către o altă UTA locală aparţinând aceleiaşi unităţi instituţionale;
(f) plăţile efectuate pentru a putea utiliza active necorporale neproduse, cum ar fi activele brevetate, mărcile etc. (exclusiv plăţile pentru cumpărarea acestor drepturi de proprietate; acestea sunt tratate ca achiziţionări de active necorporale neproduse);
(g) cheltuielile pe care angajaţii le fac pentru cumpărarea de bunuri sau servicii necesare procesului de producţie şi care sunt rambursate de către angajator (de exemplu, obligaţiile contractuale impuse angajaţilor de a-şi cumpăra uneltele sau hainele de protecţie);
(h) cheltuielile efectuate de către angajatori şi de care beneficiază atât aceştia, cât şi angajaţii, deoarece sunt necesare procesului de producţie. De exemplu:
1.rambursarea cheltuielilor de călătorie, de depărtare, de mutare şi de reprezentare a angajaţilor în exerciţiul funcţiunii;
2.cheltuieli pentru îmbunătăţirea locului de muncă.
[O listă mai completă a acestor cheltuieli este prezentată în secţiunea referitoare la remunerarea angajaţilor (D.1)];

(i) serviciul de asigurare generală plătit de către UTA locale (a se vedea anexa III "Asigurări"): pentru a înregistra numai serviciul tratat drept consum intermediar, primele vărsate trebuie să fie diminuate, de exemplu, cu valoarea pagubelor produse şi cu variaţia netă a provizioanelor tehnice. Aceasta din urmă poate fi atribuită UTA locale proporţional cu primele vărsate;
(j) exclusiv pentru economia totală: ansamblul serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) furnizate de către producătorii rezidenţi.
3.71. Consumul intermediar exclude:
(a) bunurile şi serviciile tratate ca formare brută de capital, cum ar fi:
1.obiectele de valoare;
2.prospecţiunile miniere şi petroliere;
3.îmbunătăţirile majore care depăşesc cadrul a ceea ce este necesar pentru simpla menţinere a activelor fixe în stare de bună funcţionare (de exemplu, lucrările de renovare, de reconstrucţie sau extindere);
4.software cumpărat sau produs pentru sine;
(b) cheltuielile angajatorilor, considerate ca salarii în natură (a se vedea punctul 4.05.);
(c) utilizarea de către unităţile producătoare de bunuri sau servicii de piaţă pentru sine a serviciilor colective furnizate de către unităţile administraţiei publice (tratate drept cheltuieli de consum colectiv al administraţiei publice);
(d) bunurile sau serviciile produse şi consumate pe parcursul aceleiaşi perioade contabile în cadrul aceleiaşi UTA locală (aceste bunuri şi servicii nu sunt nici ele contabilizate ca o producţie);
(e) plăţile către administraţia publică pentru obţinerea licenţelor, permiselor etc. care sunt tratate ca impozite pe producţie (a se vedea punctele 4.79. şi 4.80.).
SECŢIUNEA 1: MOMENTUL ÎNREGISTRĂRII ŞI EVALUĂRII CONSUMULUI INTERMEDIAR
3.72. Produsele utilizate pentru consumul intermediar trebuie să fie înregistrate şi evaluate în momentul includerii în procesul de producţie. Acestea vor fi evaluate la preţurile de achiziţie ale bunurilor sau serviciilor similare în vigoare la această dată.
3.73. În practică, în mod normal, unităţile producătoare nu înregistrează direct utilizarea efectivă a bunurilor în producţie. De fapt, ele contabilizează bunurile cumpărate destinate consumului intermediar şi variaţia valorii acestor bunuri din stoc. În consecinţă, se va estima consumul intermediar scăzând din cumpărări variaţia stocurilor de bunuri destinate consumului intermediar (pentru evaluarea corectă a acestei variaţii, a se vedea punctele 3.120.-3.124.).
SUBCAPITOLUL 3: CONSUMUL FINAL (P.3/P.4)
SECŢIUNEA 0:
3.74. Se aplică două concepte ale consumului final:
(a) cheltuieli pentru consumul final (P.3);
(b) consumul final efectiv (P.4).
Conceptul de cheltuieli pentru consumul final acoperă cheltuielile unui sector pentru a achiziţiona bunuri şi servicii pentru consum. Dimpotrivă, acela de consum final efectiv se referă la achiziţionarea de bunuri şi servicii pentru consum. Diferenţa între aceste două noţiuni constă în modul de tratare a anumitor bunuri şi servicii care sunt finanţate de către administraţia publică sau de către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor, dar care sunt furnizate acestora din urmă sub forma transferurilor sociale în natură.
SECŢIUNEA 1: CHELTUIELILE PENTRU CONSUMUL FINAL (P. 3)
3.75. Definiţie: Cheltuielile pentru consumul final acoperă cheltuielile destinate achiziţionării de către unităţile instituţionale rezidente a bunurilor sau serviciilor, care sunt utilizate pentru a satisface direct nevoile individuale sau colective ale membrilor colectivităţii. Cheltuielile pentru consum final pot fi efectuate pe teritoriul economic sau în restul lumii.
3.76. Cheltuielile pentru consumul final al gospodăriilor populaţiei include următoarele cazuri limită:
(a) serviciile locative produse de către proprietarii-ocupanţi;
(b) veniturile în natură, cum ar fi:
1. bunurile şi serviciile primite de către angajaţi sub forma veniturilor în natură;
2. bunurile sau serviciile produse de către întreprinderi neconstituite în societăţi aparţinând gospodăriilor populaţiei, care sunt utilizate pentru consum de către membrii acestor gospodării. Cazuri tipice, hrana şi alte produse agricole, servicii locative produse de către proprietarii-ocupanţi şi serviciile casnice rezultate din utilizarea de personal plătit (servitori, bucătari, grădinari, şoferi etc.);
(c) anumite bunuri care nu fac parte din consumul intermediar, astfel:
1.materialele utilizate pentru mici reparaţii şi decorarea interioară a locuinţelor, în mod normal efectuate atât de locatari, cât şi de proprietari;
2.materialele utilizate pentru repararea şi întreţinerea bunurilor de consum durabile, inclusiv vehiculele;
(d) bunurile care nu sunt tratate ca formare de capital, în special, bunurile de consum durabile, dar a căror durată de viaţă acoperă mai multe perioade contabile; este inclus transferul proprietăţii anumitor bunuri de folosinţă îndelungat de la o întreprindere la o gospodărie (a se vedea operaţiunile cu bunurile existente, punctul 3.148.);
(e) serviciile de intermediere financiară explicit facturate;
(f) serviciile de asigurare, prin valoarea serviciilor implicite prestate (a se vedea punctul 3.63.);
(g) serviciile de finanţare a pensiilor, prin valoarea serviciilor implicite prestate (a se vedea punctul 3.63.);
(h) plăţile efectuate de către gospodăriile populaţiei în vederea obţinerii licenţelor, permiselor etc., considerate ca nişte cumpărări de servicii (a se vedea punctele 4.79. şi 4.80.);
(i) cumpărarea unei producţii la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic, cum ar fi taxa de intrare într-un muzeu (a se vedea punctul 3.45.).
3.77. Cheltuielile pentru consumul final al gospodăriilor populaţiei exclud:
(a) transferurile sociale în natură, de exemplu, cheltuielile pe care gospodăriile populaţiei le efectuează, dar care sunt ulterior rambursate de securitatea socială (de exemplu, anumite cheltuieli medicale);
(b) cheltuielile referitoare la achiziţionarea bunurilor şi serviciilor ce fac parte din consumul intermediar sau din formarea brută de capital, cum ar fi:
1. cheltuielile efectuate pentru scopuri profesionale de către gospodăriile populaţiei proprietare de întreprinderi neconstituite în societăţi, de exemplu, pentru achiziţionarea bunurilor de folosinţă îndelungată, cum ar fi: vehicule, mobilă sau aparate electrice (formarea brută de capital fix) şi, de asemenea, pentru achiziţionarea de bunuri consumabile, cum ar fi combustibilii (consumul intermediar);
2. cheltuielile pe care proprietarii-ocupanţi le fac pentru amenajarea, întreţinerea şi repararea locuinţelor lor, atunci când aceste activităţi nu sunt în mod normal efectuate de către locatari (şi sunt tratate ca un consum intermediar pentru producţia de servicii de locuinţe);
3. cumpărarea de locuinţe (tratată ca formare brută de capital fix);
4. cheltuielile pentru achiziţionarea obiectelor de valoare (considerate ca o formare brută de capital);
(c) cheltuielile referitoare la achiziţionarea activelor neproduse, în particular terenurile;
(d) toate plăţile efectuate de către gospodăriile populaţiei, care vor fi tratate drept impozite, de exemplu, acelea necesare utilizării vehiculelor, ambarcaţiunilor şi avioanelor sau obţinerea permisului pentru tir, vânătoare sau pescuit (a se vedea punctele 4.79. şi 4.80.);
(e) contribuţiile, contribuţiile şi drepturile plătite de către gospodăriile populaţiei instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor: sindicate, organisme profesionale, asociaţii ale consumatorilor, instituţii religioase, asociaţii sociale, culturale, recreative şi sportive etc.;
(f) transferurile voluntare în numerar sau în natură, efectuate de către gospodăriile populaţiei către organizaţiile de caritate, de binefacere sau asistenţă.
3.78. Cheltuielile pentru consum final ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei se împart în două categorii:
(a) valoarea bunurilor şi serviciilor produse de INP, altele decât formarea de capital pentru sine şi cheltuielile gospodăriilor populaţiei şi ale altor unităţi;
(b) cheltuielile pe care instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei le consacră achiziţionării de bunuri şi servicii produse de către producătorii de bunuri sau servicii destinate pieţei în vederea furnizărilor - fără prelucrări - gospodăriilor populaţiei, cu titlu de transferuri sociale în natură.
3.79. Cheltuielile pentru consum final ale administraţiei publice cuprind două categorii de cheltuieli, similare celor efectuate de instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei:
(a) valoarea bunurilor şi serviciilor produse de însăşi administraţia publică, altele decât formarea de capital pentru sine sau vânzări;
(b) cheltuielile pe care administraţiile publice le efectuează pentru achiziţionarea de bunuri şi servicii produse de către producătorii de bunuri sau servicii destinate pieţei în vederea furnizărilor - fără prelucrare - gospodăriilor populaţiei cu titlu de transferuri sociale în natură. Aceasta presupune că administraţiile publice plătesc numai bunurile şi serviciile pe care vânzătorul le furnizează gospodăriilor populaţiei.
3.80. Societăţile nu au cheltuieli pentru consum final. Cumpărările lor de bunuri şi servicii, astfel cum sunt utilizate de către gospodăriile populaţiei pentru consum final, servesc fie pentru consumul intermediar, fie pentru remunerarea în natură a angajaţilor (care corespund unei cheltuieli pentru consum final imputată gospodăriilor populaţiei). Chiar şi atunci când societăţile finanţează consumul individual, de exemplu, cheltuielile pentru publicitate, acestea se regăsesc în consumul intermediar.
SECŢIUNEA 2: CONSUMUL FINAL EFECTIV (P.4)
3.81. Definiţie: Consumul final efectiv (P.4) cuprinde bunurile şi serviciile achiziţionate de către unităţile instituţionale rezidente pentru satisfacerea directă a nevoilor umane, atât individuale, cât şi colective.
3.82. Definiţie: Consumul individual acoperă bunurile şi serviciile ("individuale") achiziţionate de către gospodăriile populaţiei în scopul satisfacerii nevoilor şi dorinţelor membrilor lor. Bunurile şi serviciile individuale prezintă următoarele caracteristici:
(a) trebuie să dea posibilitatea observării şi înregistrării bunurilor şi serviciilor achiziţionate de către o gospodărie a populaţiei sau de către un membru al acesteia, cât şi a momentului în care această operaţie a avut loc;
(b) furnizarea de bunuri şi servicii trebuie să aibă acordul gospodăriei populaţiei care, în schimb, ia toate măsurile necesare pentru a le primi (de exemplu, prin frecventarea şcolii sau efectuarea controalelor medicale);
(c) aceste bunuri şi servicii trebuie să fie de o anumită natură astfel încât achiziţionarea lor de către o gospodărie, o persoană sau eventual un grup limitat de persoane să excludă toate posibilităţile achiziţionării acestora de către alte gospodării sau persoane.
3.83. Definiţie: Consumul colectiv acoperă serviciile ("colective") sunt furnizate simultan tuturor membrilor comunităţii sau tuturor membrilor dintr-un anumit sector al comunităţii (de exemplu, ansamblul gospodăriilor populaţiei existente într-o regiune). Serviciile colective prezintă următoarele caracteristici:
(a) pot fi furnizate simultan fiecărui membru în parte al comunităţii sau anumitor sectoare din comunitate, cum ar fi gospodăriile celor ce locuiesc într-o anumită regiune sau într-un anumit oraş;
(b) utilizarea acestor servicii este în general pasivă şi nu presupune acordul explicit sau participarea activă a tuturor persoanelor în cauză;
(c) furnizarea unui serviciu colectiv către un individ nu reduce cantitatea disponibilă pentru ceilalţi membri ai comunităţii sau pentru un sector al comunităţii. Nu există nici o rivalitate în ceea ce priveşte achiziţionarea.
3.84. Cheltuielile pentru consumul final al gospodăriilor populaţiei sunt individuale. Prin convenţie, toate bunurile şi serviciile furnizate de către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei sunt considerate ca individuale.
3.85. In ceea ce priveşte bunurile şi serviciile furnizate de către unităţile administraţiei publice, distincţia între bunurile şi serviciile "individuale" şi "colective" este stabilită pe baza Clasificării funcţiilor administraţiei publice (CFAP).
Prin convenţie, toate cheltuielile pentru consum final ale administraţiei publice, cuprinse în fiecare dintre următoarele categorii, trebuie tratate drept cheltuieli pentru consum individual, cu excepţia celor ale administraţiei generale:
(a) 04 Învăţământ;
(b) 05 Sănătate;
(c) 06 Securitate socială şi acţiuni sociale;
(d) 08.01 Sport şi activităţi recreative;
(e) 08.02 Cultură.
În plus, şi cheltuielile clasificate în următoarele subrubrici trebuie să fie considerate ca fiind individuale, atunci când ele au valori semnificative:
(a)07.11 Mobilier pentru locuinţe (în parte);
(b)07.31 Colectarea de deşeuri menajere (în parte);
(c)12.12 Exploatarea mijloacelor de transport (în parte).
Cheltuielile de consum colectiv ale administraţiei publice reprezintă cheltuielile pentru consum final, acestea acoperind în special:
(a)serviciile publice generale;
(b)apărarea naţională şi securitatea teritoriului;
(c)menţinerea ordinii şi securităţii publice; activităţile legislative şi de reglementare;
(d)menţinerea sănătăţii publice;
(e)protecţia mediului;
(f)cercetarea şi dezvoltarea;
(g)infrastructură şi dezvoltare economică.

3.86. Relaţiile între diferitele concepte utilizate pot fi sintetizate într-un tabel:

	Sectorul care efectuează cheltuielile			Total achiziţionări
	Administraţia publică	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (INPSGP)	Gospodăriile populaţiei	
Consum individual	X (transferuri sociale în natură)	X (transferuri sociale în natură)	X	Consum final individual efectiv al gospodăriilor
Consum colectiv	X	0	0	Consum final colectiv efectiv al gospodăriilor
Total	Cheltuieli pentru consum final ale administraţiei publice	Cheltuieli pentru consum final ale INPSGP	Cheltuielile pentru consum final ale gospodăriilor populaţiei	Consum final efectiv total Cheltuieli pentru consum final total

3.87. Toate cheltuielile pentru consum final a instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor sunt, prin convenţie, considerate ca individuale. În consecinţă, consumul final efectiv total este egal cu suma dintre consumul final efectiv al gospodăriilor şi consumul final efectiv al administraţiei centrale.

3.88. Prin convenţie, se consideră că nu există transferuri sociale în natură cu restul lumii (deşi există, de tipul celor monetare). În consecinţă, consumul final efectiv total este egal cu cheltuielile pentru consumul final total.

SECŢIUNEA 3: MOMENTUL ÎNREGISTRĂRII ŞI EVALUĂRII CHELTUIELILOR PENTRU CONSUMUL FINAL

3.89. Conform explicaţiilor din capitolul 1, bunurile şi serviciile ar trebui să fie înregistrate, în general, atunci când apar obligaţiile de plată, adică atunci când cumpărătorul încheie un angajament faţă de vânzător. În consecinţă, cheltuielile legate de achiziţionarea unui bun trebuie înregistrate în momentul transferului proprietăţii, în timp ce cheltuielile pentru un serviciu trebuie contabilizate în momentul în care contribuţia este finalizată.

3.90. Cheltuielile efectuate pentru achiziţionarea unui bun în cadrul unui contract de închiriere-vânzare sau a unei convenţii de creditare similară (conform unui contract de leasing) trebuie înregistrate la momentul livrării bunului, chiar dacă la acel moment nu există, din punct de vedere juridic, transferul de proprietate.

3.91. Consumul pentru sine trebuie să fie înregistrat în momentul când are loc producţia destinată acestui scop.

3.92. Cheltuielile pentru consumul final al gospodăriilor populaţiei sunt înregistrate la preţurile de achiziţie ale produselor. Acestea reprezintă preţul efectiv plătit de către cumpărător în momentul cumpărării. O definiţie mai precisă se găseşte la punctul 3.06.

3.93. Bunurile şi serviciile oferite ca plată în natură compensatorie pentru angajaţi sunt evaluate la preţurile de bază, atunci când ele sunt produse de către angajatori şi la preţ de achiziţie, atunci când sunt cumpărate de aceştia.

3.94. Bunurile şi serviciile păstrate pentru consumul propriu sunt evaluate la preţurile de bază.

3.95. Cheltuielile pentru consumul final al administraţiei publice sau al instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei, aferente bunurilor şi serviciilor pe care le-au produs se înregistrează la momentul producţiei, care coincide cu acela al furnizării. în ceea ce priveşte cheltuielile pentru consumul final de bunuri şi servicii furnizate prin intermediul producătorilor de piaţă, momentul înregistrării corespunde cu acela al furnizării.

3.96. Cheltuielile pentru consumul final al administraţiei publice şi al instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei reprezintă suma producţiilor, plus cheltuielile efectuate cu produsele furnizate gospodăriilor populaţiei prin intermediul producătorilor de bunuri sau servicii de piaţă (adică transferurile sociale în natură), minus plăţile efectuate de către alte unităţi, minus formarea de capital pentru sine.

SECŢIUNEA 4: MOMENTUL ÎNREGISTRĂRII SI EVALUĂRII CONSUMULUI FINAL EFECTIV

3.97. Bunurile şi serviciile sunt achiziţionate de către unităţile instituţionale atunci când devin proprietare ale bunurilor sau atunci când furnizarea acestor bunuri şi servicii este încheiată.

3.98 Achiziţiile (consumul final efectiv) sunt evaluate la preţurile de achiziţie plătite de către unităţile care suportă cheltuielile.

Transferurile în natură, altele decât transferurile sociale în natură ale administraţiei publice şi ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei, sunt tratate ca transferuri în numerar. In mod corespunzător, valoarea bunurilor şi serviciilor este efectiv înregistrată ca o cheltuială a unităţilor sau sectoarelor instituţionale care le achiziţionează.

3.99. Valoarea celor două agregate care sunt cheltuieli pentru consum final şi pentru consum final efectiv este identică. Bunurile şi serviciile achiziţionate de către gospodăriile populaţiei rezidente, sub formă de transferuri sociale în natură, sunt în consecinţă evaluate la aceleaşi preţuri la care sunt evaluate în agregatele cheltuielilor.

SUBCAPITOLUL 4: FORMAREA BRUTĂ DE CAPITAL (P.5)

SECŢIUNEA 0:

3.100.Formarea brută de capital cuprinde:
(a)formarea brută de capital fix (P.51);
(b)variaţia stocurilor (P.52);
(c)achiziţiile minus cedările de obiecte de valoare (P.53).
3.101.Formarea brută de capital reprezintă consumul de capital fix. Formarea netă de capital este obţinută scăzând consumul de capital fix din formarea brută de capital.

SECŢIUNEA 1: FORMAREA BRUTĂ DE CAPITAL FIX (P.51)

3.102.Definiţie: Formarea brută de capital fix (P.51) reprezintă achiziţiile producătorilor rezidenţi, minus cedările de active fixe într-o anumită perioadă, mărind plus-valoarea activelor neproduse, ce rezultă din activitatea de producţie a unităţilor productive sau instituţionale. Activele fixe reprezintă activele corporale sau necorporale produse în procesul de producţie şi utilizate în mod repetat sau continuu în alte procese de producţie, pentru o perioadă care depăşeşte un an.
3.103.Formarea brută de capital fix poate cuprinde atât valori pozitive, cât şi negative:
(a)valori pozitive:
1.active fixe noi sau existente cumpărate;
2.active fixe produse şi păstrate de către producători pentru consumul final propriu (incluzând activele fixe produse pentru sine, încă nefinalizate sau care nu au ajuns la maturitate);
3.active fixe noi sau existente achiziţionate în cadrul operaţiilor de schimb (troc);
4.active fixe noi sau existente primite cu titlu de transferuri de capital în natură;
5.active fixe noi sau existente achiziţionate de către utilizatorii lor în cadrul unui contract de leasing financiar;
6.ameliorări majore aduse activelor fixe şi monumentelor istorice existente;
7.creşterea naturală a activelor cultivate cu producţie periodică;
(b)valori negative (adică cedările de active fixe contabilizate ca achiziţii negative):
1.active fixe existente vândute;
2.active fixe existente cedate în cadrul operaţiilor de schimb (troc);
3.active fixe existente cedate cu titlu de transferuri de capital în natură.
3.104.Cedările de active fixe exclud:
(a)consumul de capital fix (care cuprinde pagubele ocazionale curente anticipate);
(b)pierderile excepţionale rezultând, de exemplu, din situaţiile de secetă sau alte catastrofe naturale (înregistrate ca alte modificări în volumul activelor).
3.105.Se pot identifica următoarele tipuri ale formării brute de capital fix:
(a)achiziţiile de active fixe corporale, minus cedări:
1.locuinţe;
2.alte clădiri şi structuri;
3.maşini şi echipamente;
4.active cultivate (de exemplu, pomi şi animale);
(b)achiziţii de active fixe necorporale, minus cedări:
1.prospecţiuni miniere şi petroliere;
2.programe de calculator;
3.lucrări recreative, literare sau artistice originale;
4.alte active fixe necorporale.
(c)îmbunătăţirile majore aduse activelor corporale neproduse, în particular terenurile (deşi achiziţionarea activelor neproduse se exclude);
(d)costurile asociate transferului de proprietate asupra activelor neproduse, cum ar fi terenurile sau activele brevetate (deşi achiziţionarea acestor active nu este inclusă).
3.106.îmbunătăţirile majore aduse terenurilor cuprind:
(a)obţinerea de terenuri din mare prin construcţia de diguri, stabilopozi sau baraje;
(b)lucrările de despădurire, de îndepărtare a pietrelor din albia râurilor sau de pe terenuri, cu scopul de a permite utilizarea pentru producţie a acestor terenuri nefolosite până atunci;
(c)desecarea terenurilor mocirloase sau irigarea terenurilor aride prin construirea de diguri sau de canale de desecare sau irigare;
(d)prevenirea inundaţiilor sau eroziunii marine şi fluviale prin înălţarea de stabilopozi, diguri sau baraje împotriva furtunilor.
Aceste activităţi pot conduce la crearea unor noi structuri semnificative, cum ar fi stabilopozi, baraje împotriva furtunilor, diguri, dar acestea nu sunt utilizate direct pentru a produce alte bunuri şi servicii, spre deosebire de majoritatea lucrărilor de construcţii. Acest tip de lucrări permite obţinerea de terenuri mai mari sau de o mai bună calitate, iar terenurile, ca active neproduse, sunt necesare producţiei. De exemplu, un baraj destinat producţiei de electricitate, îndeplineşte o funcţie cu totul diferită comparativ cu un baraj construit pentru a opri înaintarea apei mării. Numai construirea celui de-al doilea tip de baraj trebuie considerată drept îmbunătăţire adusă terenurilor.
3.107.Formarea brută de capital fix include următoarele cazuri limită:
(a)achiziţii de ambarcaţiuni, barje, remorci rezidenţiale etc. Utilizate de către gospodăriile populaţiei ca reşedinţă principală, ca şi construcţiile lor anexe (de exemplu, garaje);
(b)infrastructurile şi echipamentele militare (similare celor utilizate de către producătorii civili), cum ar fi: aeroporturi, instalaţii portuare, şosele şi spitale;
(c)arme uşoare şi vehicule blindate utilizate de către unităţile nemilitare;
(d)variaţia efectivelor de animale utilizate în scopul producţiei pe parcursul a mai multor ani: creşterea animalelor domestice, a vacilor pentru lapte, a oilor pentru lână şi a animalelor de tracţiune;
(e)variaţia numărului de pomi cu producţie permanentă: pomi fructiferi, viţă-de-vie, arbori de cauciuc, palmieri etc.;
(f)ameliorarea activelor fixe existente, care depăşesc cadrul larg al lucrărilor curente de întreţinere şi reparaţie;
(g)achiziţii de active fixe prin leasing financiar.
3.108.Formarea brută de capital fix exclude:
(a)operaţiunile incluse în consumul intermediar, de exemplu:
1.cumpărarea de mici unelte în scopul producţiei [a se vedea punctul 3.70. litera (e)];
2.lucrările curente de întreţinere şi reparaţii;
3.cumpărarea armelor de război şi a echipamentelor conexe;
4.cumpărarea de active fixe destinate a fi utilizate în cadrul contractelor de închiriere simplă (a se vedea anexa II "Leasing, închiriere şi închiriere-vânzare de bunuri de folosinţă îndelungată");
(b)operaţiunile contabilizate ca variaţie a stocurilor:
1.animalele destinate sacrificării, inclusiv păsările de curte;
2.arborii plantaţi pentru lemnul lor (lucrări în curs);
(c)maşinile şi echipamentele achiziţionate de către gospodăriile populaţiei necesare consumului final (cheltuieli pentru consum final);
(d)câştigurile şi pierderile din deţinerea activelor fixe (alte schimbări ale activelor);
(e)distrugerile de active provocate de catastrofele naturale (alte schimbări de active), de exemplu, pierderile de active cultivate şi de animale (în mod normal neacoperite prin asigurări) sau pierderile provocate de către inundaţii, furtuni sau incendii ale pădurilor (a se vedea capitolul 6).
3.109.Formarea brută de capital fix care corespunde îmbunătăţirilor aduse activelor fixe existente trebuie să fie clasificată împreună cu achiziţiile de active fixe noi de acelaşi tip.
3.110.Activele fixe necorporale sunt formate, în mod normal, din informaţii, cunoştinţe specializate etc. şi cuprind:
(a)prospecţiunile miniere şi petroliere, inclusiv costurile de încercare în ceea ce priveşte sondarea şi forarea, studii aeriene şi altele, cheltuielile de transport etc.;
(b)software şi bazele mari de date utilizate în cadrul activităţilor de producţie pe o durată de cel puţin un an;

(c)lucrările literare şi artistice originale (manuscrise, traduceri, machete, filme, înregistrări sonore etc.).
3.111.Atât pentru activele fixe, cât şi pentru activele nefinanciare neproduse costurile legate de transferul proprietăţii suportate de către noii proprietari cuprind:
(a)cheltuielile angajate pentru a lua în posesie active (noi sau existente) la momentul şi locul cerut: taxe de transport, cheltuieli de instalare, de montaj etc.;
(b)onorariile sau comisioanele plătite inginerilor, notarilor, experţilor, agenţilor imobiliari, evaluatorilor de obiecte scoase la licitaţie etc.;
(c)impozitul care trebuie plătit de noii proprietari pentru transferul de proprietate asupra activului.
Toate aceste costuri trebuie să fie înregistrate ca formare brută de capital fix de către noii proprietari. De notat că aceste impozite trebuie să fie considerate ca fiind legate de serviciile de intermediere şi nu de activele cumpărate.
SECŢIUNEA 2: MOMENTUL ÎNREGISTRĂRII ŞI EVALUĂRII FORMĂRII BRUTE DE CAPITAL FIX
3.112.Formarea brută de capital fix este înregistrată în momentul transferului de proprietate al activelor fixe către o unitate instituţională care are intenţia de a le utiliza în scopul producţiei.
Excepţiile de la această regulă generală se referă la:
(a)leasingul financiar (pentru care există un schimb fictiv al proprietăţii);
(b)formarea de capital fix în nume propriu.
Activele dobândite prin contract de leasing financiar sunt înregistrate ca şi când utilizatorul ar deveni proprietar în momentul preluării posesiei bunurilor. Formarea de capital pentru sine este înregistrată în momentul producţiei activelor respective.
3.113.Formarea brută de capital fix este evaluată la preţurile de achiziţie, inclusiv cheltuielile de instalare şi alte costuri ale transferului de proprietate. Atunci când are loc pentru sine este evaluată la preţurile de bază ale activelor fixe similare (ceea ce presupune o majorare pentru excedentul net din exploatare sau pentru veniturile mixte) sau la costurile de producţie, dacă aceste preţuri nu sunt disponibile.
3.114.Achiziţionarea activelor fixe necorporale se evaluează în mod diferit:
(a)pentru prospecţiunile miniere şi petroliere: prin costurile de încercare necesare sondării şi forării şi costurile anexe (de exemplu, studiile aeriene şi altele);
(b)pentru software: prin preţurile de achiziţie atunci când sunt cumpărate de pe piaţă şi la preţuri de bază estimate (sau, în lipsă, la costurile de producţie) atunci când sunt elaborate pentru sine;
(c)pentru lucrările recreative literare sau artistice originale: prin preţurile plătite de către cumpărător atunci când sunt vândute sau dacă nu, preţurile de bază plătite pentru originale asemănătoare, costurile de producţie sau valoarea actualizată a încasărilor viitoare anticipate din utilizarea lor în procesul de producţie.
3.115.Cedările de active fixe existente prin vânzări sunt evaluate la preţurile de bază după deducerea eventualelor cheltuieli de transfer de proprietate suportate de către vânzător.
3.116.Costurile transferului de proprietate privesc atât activele produse, inclusiv activele fixe, cât şi activele neproduse, cum ar fi terenurile.
Pentru activele produse, aceste costuri sunt integrate în preţul de achiziţie. Pentru terenuri şi alte active neproduse, trebuie să fie separate de cumpărări şi vânzări şi înregistrate la o rubrică distinctă în clasificarea formării brute de capital fix.
SECŢIUNEA 3: VARIAŢIA STOCURILOR (P. 52)
3.117.Definiţie: Variaţia stocurilor este măsurată prin valoarea intrărilor în stoc, din care se scade valoarea ieşirilor din stoc şi eventualele pierderi recurente ale bunurilor din stoc.
3.118.Pierderile recurente datorate deteriorărilor fizice, pagubelor accidentale sau furturilor pot afecta toate tipurile de bunuri stocate, cum ar fi:
(a)materiile prime şi materiale;
(b)lucrările în curs;
(c)bunurile finite;
(d)bunurile destinate revânzării (de exemplu, bunurile furate din magazine).
3.119.Stocurile cuprind:
(a)materii prime şi materiale: materiile prime şi materialele se referă la toate bunurile pe care întreprinderile le păstrează în stoc cu intenţia de a le utiliza ca intrări intermediare în procesul de producţie; sunt incluse mărfurile stocate de către administraţia publică. Sunt incluse aurul, diamantele etc., atunci când sunt destinate utilizării industriale sau pentru alte activităţi de producţie;
(b)lucrările în execuţie: lucrările în execuţie se referă la producţia întreprinderilor care nu este încă terminată. Această producţie este înregistrată în stocurile la producător şi poate îmbrăca forme variate:
1.culturile pe picior;
2.plantele şi animalele în faza de creştere;
3.structuri neterminate (exclusiv acelea realizate în cadrul contractelor de vânzare încheiate în avans sau pentru sine care sunt tratate ca formare de capital fix);
4.alte active fixe neterminate (de exemplu, navele sau platformele petroliere);
5.cercetările parţial terminate în cadrul activităţilor juridice sau de consultanţă;
6.filmele parţial terminate;
7.programe de calculator parţial terminate.
Lucrările în execuţie trebuie înregistrate pentru toate procesele de producţie care nu sunt ajunse la termen la sfârşitul perioadei contabile. Acest tip de înregistrare se întâlneşte în special, în cazul conturilor trimestriale (atunci când se referă, de exemplu, la înregistrarea culturilor agricole care nu au ajuns la maturitate în interval de trei luni).
Atunci când procesul de producţie s-a încheiat, se înregistrează o ieşire a lucrărilor în curs. La acest moment, toate lucrările în execuţie sunt transformate în produse finite;
(c)produsele finite: produsele finite, ca parte a stocurilor, sunt produsele ai căror producători nu mai au intenţia de a le transforma înainte să le livreze altora (chiar dacă acestea sunt utilizate ca intrări intermediare în alte procese de producţie);
(d)bunurile destinate revânzării: bunurile destinate revânzării sunt bunuri achiziţionate pentru a fi revândute ca atare.
SECŢIUNEA 4: MOMENTUL ÎNREGISTRĂRII ŞI EVALUĂRII VARIAŢIEI STOCURILOR
3.120.Momentul înregistrării şi evaluării variaţiei stocurilor trebuie să fie consecvent cu cel al altor operaţiuni pe produse. Acest lucru se aplică, în special, la consumul intermediar (de exemplu, materii prime şi materiale), la producţie (de exemplu, lucrările în curs şi producţia rezultată din stocarea produselor agricole) şi la formarea brută de capital fix (de exemplu, lucrările în curs). Consecvenţa trebuie respectată şi în ceea ce priveşte fluxul de lucru. Astfel, dacă bunurile suferă transformări în străinătate care modifică într-un mod substanţial caracteristicile fizice, ele trebuie incluse în export (şi ulterior în import) (a se vedea punctul 3.135.). Acest export va determina o ieşire din stocuri, în timp ce importurile ulterioare vor fi înregistrate ca intrări în stocuri (dacă nu sunt imediat utilizate sau vândute).
3.121.Variaţia stocurilor trebuie să fie evaluată în momentul intrărilor în stoc sau ieşirilor din stoc.
3.122.Preţurile utilizate trebuie să fie consecvente cu cele din alte fluxuri, implicând în special faptul că:
(a)produsele finite stocate de către producători sunt evaluate ca şi cum ar fi vândute în acel moment, adică la preţurile de bază curente;
(b)intrările în lucrări în execuţie (producţie neterminată) sunt evaluate proporţional cu preţul de bază curent estimat al produsului finit;
(c)ieşirile de lucrări în execuţie (adică ieşirile din stocuri odată cu producţia terminată) sunt evaluate la preţurile de bază curente ale bunurilor neterminate;
(d)bunurile scoase din stocuri pentru a fi vândute trebuie evaluate la preţurile de bază;
efective sau estimate ale comercianţilor;
(f)bunurile destinate revânzării ieşite din stoc sunt evaluate la preţurile de achiziţie la care ar putea fi înlocuite în momentul ieşirii lor (şi nu cu preţul achiziţionării lor efective).
3.123.Pierderile rezultate în urma deteriorărilor fizice, daunelor accidentale care pot fi asigurate sau a furturilor sunt înregistrate şi contabilizate astfel:
(a)pentru materii prime şi materialele: în acelaşi fel ca materiile prime şi materialele efectiv scoase pentru a fi utilizate în scopuri productive (consum intermediar);
(b)pentru lucrările în execuţie: prin scăderea din intrările rezultate din producţia realizată pe parcursul aceleiaşi perioade;
(c)pentru produsele finite şi produsele destinate revânzării: ca ieşiri de bunuri nedeteriorate, înregistrate la preţul curent.
3.124.Paragrafele precedente au descris evaluarea corectă din punct de vedere conceptual a tuturor operaţiunilor individuale corespunzătoare intrărilor şi ieşirilor din stocuri, necesare din perspectiva consecvenţei cu evaluarea producţiei, consumului intermediar şi utilizărilor finale. In practică, adesea se dovedeşte foarte dificil de a fi puse în aplicare şi trebuie utilizate metode de aproximare:
(a)atunci când variaţiile de volum ale stocurilor sunt relativ periodice, o metodă practică, relativ apropiată de principiile teoretice de evaluare, constă în înmulţirea variaţiei de volum a stocurilor cu preţurile medii ale perioadei (preţurile de achiziţie pentru stocurile deţinute de către utilizatori, comercianţi cu ridicata sau amănuntul şi preţurile de bază pentru cele deţinute de către producători);
(b)atunci când preţurile bunurilor rămân relativ constante, nici măcar fluctuaţiile semnificative ale volumului stocurilor nu afectează validitatea unei aproximări simple, adică creşterea variaţiei volumului cu preţurile medii;
(c)în cazul în care atât volumul, cât şi preţurile stocurilor au variaţii semnificative în perioada contabilă, sunt necesare metode de evaluare mai sofisticate. De exemplu, evaluarea trimestrială a variaţiei stocurilor sau exploatarea datelor existente anterior, referitoare la distribuţia fluctuaţiei de-a lungul perioadei contabile (aceste variaţii pot fi mai importante la sfârşitul anului calendaristic, în timpul perioadei de recoltare etc.);
(d)dacă sunt disponibile numai informaţiile referitoare la valori, la începutul şi sfârşitul perioadei contabile (de exemplu, în cazul comerţului cu ridicata sau cu amănuntul, unde adesea stocurile sunt alcătuite din numeroase produse diferite), ar trebui estimată, de asemenea, variaţia în volum între începutul şi sfârşitul perioadei. Acest lucru se poate face prin estimarea (presupunerea) ritmului de rotaţie pe tip de produs.
De notat că fluctuaţiile sezoniere ale preţurilor pot reflecta, în parte, o schimbare a calităţii (de exemplu, preţurile practicate în timpul soldărilor sau preţurile fructelor şi legumelor în afara sezonului). Astfel de modificări ale calităţii trebuie să fie tratate ca schimbări de volum.
SECŢIUNEA 5: ACHIZIŢII MINUS CEDĂRI DE OBIECTE DE VALOARE (P.53)
3.125.Definiţie: Obiectele de valoare sunt bunurile nefinanciare care nu sunt primordial utilizate în scopul producţiei sau al consumului, care în condiţii normale nu se deteriorează în timp şi care sunt în principal achiziţionate şi păstrate pentru a servi ca rezerve de valori.
3.126.Obiectele de valoare cuprind următoarele tipuri de bunuri:
(a)pietrele şi metalele preţioase, cum ar fi diamantele, aurul nemonetar, platina, argintul etc.;
(b)antichităţile şi alte obiecte de artă, cum ar fi picturile, sculpturile etc.;
(c)alte obiecte de valoare, cum ar fi colecţiile sau bijuteriile fabricate din pietre sau metale preţioase.
Aceste tipuri de bunuri sunt înregistrate drept achiziţii sau cedări de obiecte de valoare în cazul:
(a)achiziţiei sau cedării de aur nemonetar, argint etc. de către băncile (centrale) şi alţi intermediari financiari;
(b)achiziţiei sau cedării de obiecte de valoare de către întreprinderi a căror activitate principală sau secundară nu include producţia sau comercializarea acestora; în consecinţă, aceste achiziţii sau cedări nu fac parte din consumul intermediar sau formarea de capital fix ale întreprinderilor în cauză;
(c)achiziţiei sau cedării de obiecte de valoare de către gospodăriile populaţiei; în consecinţă, aceste achiziţii nu sunt incluse în cheltuielile pentru consumul final al gospodăriilor populaţiei.
Prin convenţie, în SEC se înregistrează ca achiziţii sau cedări de obiecte de valoare:
(a)achiziţiile sau cedările de astfel de bunuri de către bijutieri şi comercianţii de obiecte de artă (definiţia generală a obiectelor de valoare impune ca achiziţiile de bunuri de acest tip de către bijutierii şi comercianţii de opere de artă să fie înregistrate ca variaţie a stocurilor);
(b)achiziţiile sau cedările de astfel de bunuri de către muzee (aplicând definiţia generală a obiectelor de valoare, achiziţiile acestor bunuri de către muzee trebuie să fie înregistrate ca formare de capital fix).
Prin această convenţie se evită reclasificarea frecventă între cele trei tipuri principale ale formării brute de capital, adică între achiziţii minus cedarea de obiecte de valoare, formarea brută de capital fix şi variaţia stocurilor (de exemplu, în cazul operaţiunilor cu astfel de bunuri între gospodăriile populaţiei şi comercianţii de obiecte de artă).
3.127.Producţia obiectelor de valoare este evaluată la preţurile de bază (a se vedea punctul 3.67. cu privire la producţia de opere originale). Toate celelalte achiziţii de obiecte de valoare sunt evaluate la preţurile de achiziţie achitate, care includ eventualele comisioane ale agenţilor sau intermediarilor. Ele includ, de asemenea, adaosul comercial, în cazul cumpărării de la comerciant. Cedările de obiecte de valoare sunt evaluate la preţurile percepute de către vânzători, după deducerea eventualelor comisioane plătite agenţilor sau altor intermediari. Făcând abstracţie de producţia obiectelor de valoare, achiziţiile şi cedările între sectoarele rezidente se anulează la nivel global, lăsând numai adaosul agenţilor şi comercianţilor.
SUBCAPITOLUL 5: IMPORTURILE ŞI EXPORTURILE DE BUNURI ŞI SERVICII (P.6/P.7)
SECŢIUNEA 0:
3.128.Definiţie: Exporturile de bunuri şi servicii sunt operaţiunile cu bunuri şi servicii (vânzări, troc, donaţii sau transferuri) de la rezidenţi către nerezidenţi.
3.129.Definiţie: Importurile de bunuri şi servicii sunt operaţiunile (cumpărări, troc, donaţii sau transferuri) prin care nerezidenţii furnizează bunuri şi servicii rezidenţilor.
3.130.Exporturile şi importurile de bunuri şi servicii nu includ:
(a)schimburile între filiale (unităţi de comerţ), adică:
1.livrările către nerezidenţi de către filiale nerezidente ale întreprinderilor rezidente (de exemplu, vânzările efectuate în străinătate de către filiale străine ale întreprinderilor multinaţionale deţinute/controlate de către rezidenţi);

2.livrările către rezidenţi de către filialele rezidente ale întreprinderilor nerezidente (de exemplu, vânzările efectuate de către filialele unei întreprinderi multinaţionale străine stabilite pe teritoriul economic);
(b)fluxurile veniturilor primare către sau dinspre restul lumii, cum ar fi remunerarea angajaţilor, dobânzile şi veniturile din investiţii directe. Acestea din urmă pot îngloba o componentă neidentificabilă, corespunzătoare furnizării de servicii diverse: pregătirea personalului, servicii de management şi utilizarea brevetelor şi mărcilor;
(c)vânzarea sau cumpărarea de active financiare sau de active neproduse (de exemplu, terenuri sau brevete).
3.131.Importurile de bunuri şi servicii trebuie să fie împărţite în:
(a)livrări intracomunitare;
(b)importuri şi exporturi extracomunitare.
Pentru simplificare, livrările intracomunitare, importurile şi exporturile extracomunitare vor fi denumite importuri şi exporturi.

SECŢIUNEA 1: IMPORTURILE ŞI EXPORTURILE DE BUNURI (P.61/P.71)

3.132.Importurile şi exporturile de bunuri au loc atunci când se modifică dreptul de proprietate asupra acestor bunuri între rezidenţi şi nerezidenţi (indiferent dacă acest transfer este sau nu însoţit de circulaţia fizică a bunurilor peste frontiere).
3.133.Cu toate acestea, schimbarea principiului privind dreptul de proprietate suferă patru excepţii care se referă la:
(a)leasing financiar: transferul de proprietate de la locator la locatar pentru un bun aflat sub contract de leasing; se va înregistra atunci când locatarul intră în posesia bunului (a se vedea anexa II "Leasing, închiriere şi închiriere-vânzare de bunuri de folosinţă îndelungată");
(b)livrările între societăţile afiliate (sucursale, filiale sau întreprinderi străine): transferul de proprietate are loc de fiecare dată când bunurile sunt schimbate între întreprinderi afiliate;
(c)bunurile care trec prin etape de prelucrare sau reparaţii semnificative: aceste bunuri sunt înregistrate atât în exporturi, cât şi în importuri, deşi nu are loc un transfer de proprietate;
(d)comerţul internaţional de mărfuri ("merchanting"): nu se înregistrează nici un export sau import atunci când comercianţii sau mijlocitorii de mărfuri cumpără bunurile nerezidenţilor şi le revând altor nerezidenţi, pe parcursul aceleiaşi perioade contabile. Un tratament asemănător se va aplica pentru operaţiile de "merchanting" efectuate de către nerezidenţi.
3.134.În următoarele cazuri, exportul de bunuri are loc fără ca bunurile să treacă frontiera:
(a)bunurile produse de către unităţile rezidente care operează în apele internaţionale sunt vândute direct nerezidenţilor din străinătate (petrol, gaze naturale, produse din peşte, produse obţinute din recuperări marine etc.);
(b)utilajele de transport sau alte echipamente mobile fără punct de legătură fix: nu este necesar să treacă frontiera ţării exportatoare în urma vânzării de către un rezident unui nerezident;
(c)bunurile sunt pierdute sau distruse după ce a intervenit transferul de proprietate, dar înainte ca bunurile să treacă frontiera ţării exportatoare.
Cazuri similare se întâlnesc şi la importurile de bunuri.
3.135.Exporturile şi importurile de bunuri cuprind operaţiunile între rezidenţi şi nerezidenţi cu:
(a)aur nemonetar, adică aurul care nu este utilizat pentru obiectivele politicii monetare;
(b)lingouri de argint, diamante şi alte pietre şi metale preţioase;
(c)bancnote şi monede care nu sunt în circulaţie şi titlurile neemise (evaluate ca bunuri şi nu la valoarea nominală);
(d)energia electrică, gazele şi apa;
(e)efective de animale ce trec frontiera;
(f)coletele poştale;
(g)exporturile administraţiilor publice, inclusiv bunurile finanţate prin subvenţii şi împrumuturi;
(h)bunurile transferate de la sau în proprietatea unui organism pentru reglarea pieţei;
(i)bunurile livrate de către o întreprindere rezidentă filialelor nerezidente;
(j)bunurile primite de către o întreprindere rezidentă de la filialele sale nerezidente;
(k)bunurile de contrabandă;
(l)alte expedieri neînregistrate cum ar fi: cadourile şi bunurile a căror valoare nu depăşeşte un anume prag stabilit;
(m)bunurile trimise în străinătate pentru a suporta o prelucrare ce implică o schimbare substanţială a stării fizice. Bunurile similare ce suportă acelaşi tip de transformare pe teritoriul economic, în contul nerezidenţilor;
(n)bunurile de investiţii reparate în străinătate atunci când presupun un volum substanţial de activităţi de recondiţionare sau de fabricaţie. Bunurile similare reparate pe teritoriul economic în contul nerezidenţilor.
3.136.Exporturile şi importurile de bunuri exclud următoarele bunuri, chiar dacă ele pot trece cu toate acestea frontierele naţionale:
(a)bunuri în tranzit;
(b)bunuri trimise spre sau de către ambasade, baze militare şi alte enclave ale unei ţări în interiorul frontierelor naţionale ale altei ţări;
(c)materiale pentru transport şi alte echipamente mobile ce părăsesc ţara temporar, fără ca să aibă loc un transfer de proprietate (de exemplu, materialele necesare executării de lucrări de instalaţii sau de construcţii efectuate în străinătate);
(d)echipamente şi alte bunuri trimise în străinătate în scopul efectuării unor transformări minore, întreţinere, revizie sau reparaţii;
(e)alte bunuri care părăsesc temporar ţara şi care, în general, sunt retrimise pe parcursul anului în ţara de origine fără să fi avut loc transferul de proprietate (de exemplu, bunurile destinate a fi expuse sau a fi utilizate în scopuri recreative, bunuri închiriate chiar şi pentru mai mulţi ani, reîntoarcerea în ţară a bunurilor nevândute);
(f)bunurile de expediţie pierdute sau distruse după trecerea frontierei, dar înainte ca schimbul de proprietate să fi intervenit.
3.137.în principiu, exporturile şi importurile de bunuri trebuie înregistrate în momentul transferului de proprietate. În practică, transferul de proprietate este considerat a interveni în momentul în care părţile înregistrează tranzacţia în evidenţele sau în conturile lor. Acest moment nu coincide neapărat cu diferitele etape ale contractului, şi anume:
(a)data angajamentului (data contractului);
(b)data de furnizare a bunurilor şi serviciilor şi contractarea unei creanţe de plată (data transferului);
(c)data regularizării creanţei (data plăţii).
3.138.Importurile şi exporturile de bunuri trebuie evaluate franco frontiera ţării exportatoare (FOB). Preţul FOB cuprinde:
(a)valoarea bunurilor la preţurile de bază;
(b)plus serviciile de transport şi distribuţie până la frontieră, inclusiv costurile de încărcare la bordul unui mijloc de transport (dacă este cazul) (a se vedea a doua coloană din partea a doua a tabelului 3.4.);
(c)plus impozitele minus subvenţiile pe bunurile exportate; pentru livrările intra-comunitare, acestea includ TVA şi alte impozite pe bunuri plătite în ţara exportatoare.
În tabelul resurselor şi utilizărilor şi în tabelul simetric intrări-ieşiri, importurile de bunuri pentru toate grupele de produse trebuie evaluate în mod diferit, şi anume, la preţul CIF la frontiera ţării importatoare.
Definiţie: Preţul CIF (cost, insurance, freight) este preţul unui bun livrat la frontiera ţării importatoare sau preţul unui serviciu furnizat unui rezident înaintea achitării drepturilor sau altor taxe la import sau a adaosurilor comerciale şi de transport în ţară. ([2])
3.139.În anumite cazuri, pot fi necesare măsuri de substituţie pentru valoarea FOB, de exemplu:
(a)schimbul de bunuri în natură trebuie evaluat la preţurile de bază care ar fi fost plătite dacă ar fi fost vândute în numerar;
([2])Pentru a afla adaosurile respective se consultă a treia coloană din a doua parte a tabelului 3.5.
(b)operaţiunile între întreprinderile afiliate: de regulă, se utilizează preţul de transfer efectiv. Cu toate acestea, dacă acesta se îndepărtează sensibil de preţul pieţei trebuie înlocuit printr-un echivalent estimat al acestuia sau să fie identificat separat, în scopuri analitice;
(c)bunurile transferate în cadrul unui contract de leasing financiar trebuie evaluate pe baza preţului de achiziţie plătit de către persoana care dă cu chirie (şi nu de valoarea cumulată a chiriilor);
(d)importurile de bunuri trebuie estimate plecând de la datele vamale (pentru comerţul extracomunitar) sau de la informaţiile sistemului Intrastat (pentru schimburile intracomunitare). Aceste două surse de date nu aplică evaluarea FOB, dar recurg la valorile CIF, atât la frontierele comunitare cât şi la cele naţionale. Deoarece valorile FOB sunt utilizate numai la cel mai agregat nivel, iar valoarea CIF la nivel de grupe de produse, aceste modificări trebuie aplicate numai la acest nivel, adică la acela al ajustării CIF/FOB;
(e)exporturile şi importurile de bunuri care trebuie estimate pe baza datelor din anchete sau a diferitelor tipuri de informaţii ad-hoc. În astfel de cazuri, nu este în general posibil să se obţină decât o singură valoare totală a vânzărilor repartizate pe produse. In consecinţă, estimările se vor baza pe preţul de achiziţie şi nu pe valorile FOB.

SECŢIUNEA 2: IMPORTURILE ŞI EXPORTURILE DE SERVICII (P.62/P.72)

3.140.Definiţie: Exporturile de servicii cuprind toate serviciile furnizate de către rezidenţi nerezidenţilor.
3.141.Definiţie: Importurile de servicii cuprind toate serviciile furnizate de către nerezidenţi rezidenţilor.
3.142.Exporturile de servicii cuprind următoarele cazuri limită:
(a)transportul bunurilor exportate efectuat de către un transportator rezident, plecând de la frontiera ţării exportatoare (cazurile 2 şi 3 din tabelul 3.4);
(b)transportul bunurilor importate efectuat de către un transportator rezident:
1.până la frontiera ţării exportatoare, atunci când bunurile sunt evaluate FOB, pentru a anula valoarea serviciilor de transport incluse în valoarea FOB (cazul 3 din tabelul 3.5);
2.până la frontiera ţării importatoare, atunci când bunurile sunt evaluate CIF, pentru a anula valoarea serviciilor de transport incluse în valoarea CIF (cazurile 3 şi 2 CIF din tabelul 3.5);
(c)transporturile de bunuri efectuate de rezidenţi în contul nerezidenţilor, care nu dau naştere unor importuri sau exporturi de bunuri (de exemplu, transportul de bunuri care nu părăsesc ţara ca exporturi);
(d)transporturile naţionale şi internaţionale de pasageri în contul nerezidenţilor, efectuate de transportatori rezidenţi;
(e)transformările şi reparaţiile minore efectuate în contul nerezidenţilor;
(f)activităţile de construcţii realizate în străinătate, atunci când unitatea instalată acolo nu este tratată ca o cvasi-societate. Este cazul proiectelor de construcţii a căror durată este mai mică de un an şi a căror producţie nu constituie o formare brută de capital fix (a se vedea punctul 2.09. şi, în special, nota 4.);
(g)instalarea echipamentelor în străinătate, în cadrul proiectelor având prin natura lor o durată limitată;
(h)serviciile financiare, în valoarea comisioanelor şi taxelor explicit facturate;
(i)serviciile de asigurare în valoarea serviciilor prestate;
(j)cheltuielile turiştilor şi ale oamenilor de afaceri nerezidenţi (clasificate prin convenţie, ca servicii; cu toate acestea, pentru nevoile tabelului resurse-utilizări şi ale tabelului simetric intrări-ieşiri, poate fi utilă folosirea unei defalcări globale pe produse);
(k)cheltuielile efectuate de nerezidenţi pentru serviciile de sănătate şi învăţământ, furnizate de rezidenţi; sunt incluse serviciile furnizate atât pe teritoriul ţării, cât şi în străinătate;
(l)serviciile caselor de vacanţă ocupate de proprietarii lor nerezidenţi (a se vedea punctul 3.64.);
(m)redevenţele şi drepturile percepute în schimbul autorizaţiei de utilizare a activelor necorporale nefinanciare neproduse şi a drepturilor de proprietate (brevete, dreptul de autor, mărci depuse, procedee industriale, scutiri de taxe) sau de folosire a produselor originale sau a prototipurilor produse (manuscrise, picturi etc.) în cadrul acordurilor de licenţă.
3.143.Pentru importurile de servicii, majoritatea cazurilor limită sunt aceleaşi cu cele ale exporturilor de servicii; de aceea, nu sunt necesare decât unele clarificări specifice importurilor de servicii.
3.144.Importurile de servicii de transport cuprind următoarele cazuri limită:
(a)transportul bunurilor exportate efectuat de un transportator nerezident până la frontiera ţării exportatoare, pentru anularea valorii serviciului de transport cuprinsă în valoarea FOB a bunurilor exportate (cazul 4 din tabelul 3.4);
(b)transportul bunurilor importate efectuat de un transportator nerezident
1.plecând de la frontiera ţării exportatoare, în calitate de servicii de transport distincte, atunci când bunurile importate sunt evaluate FOB (cazurile 4 şi 5 FOB din tabelul 3.5);
2.plecând de la frontiera ţării importatoare, în calitate de servicii de transport distincte, atunci când bunurile importate sunt evaluate CIF (în acest caz, valoarea serviciului de transport între frontierele ţării exportatoare şi importatoare este deja inclusă în valoarea CIF a bunurilor) (cazul 4 din tabelul 3.5);
(c)transporturile de bunuri efectuate de către nerezidenţi în contul rezidenţilor, care nu dau naştere unor importuri sau exporturi (de exemplu, transportul de bunuri în tranzit sau transportul în afara teritoriului naţional);
(d)transporturile naţionale şi internaţionale de pasageri în contul rezidenţilor efectuate de către transportatori nerezidenţi.
Importurile de servicii de transport nu includ transporturile bunurilor exportate efectuate de transportatorii nerezidenţi după ce acestea au trecut frontiera ţării exportatoare (cazurile 5 şi 6 din tabelul 3.4). Exporturile de bunuri fiind evaluate FOB, toate serviciile de transport de acest fel sunt deci considerate ca operaţiuni ce au loc între nerezidenţi, adică între transportatori nerezidenţi şi importatori nerezidenţi. Acest principiu se aplică chiar şi atunci când serviciile de transport sunt plătite de către exportator, în virtutea unui contract de export CIF.
3.145.Importurile prin cumpărări directe efectuate în străinătate de către rezidenţi acoperă toate cumpărările de bunuri şi servicii efectuate de către rezidenţii ce călătoresc în străinătate în interes profesional sau particular. Din acest punct de vedere, se disting două categorii diferite:
(a)cheltuielile efectuate de oamenii de afaceri, care fac parte din consumul intermediar;
(b)cheltuielile efectuate de alţi călători care se deplasează în interes particular, care fac parte din cheltuielile pentru consum final al gospodăriilor populaţiei.

3.146.Exporturile şi importurile de servicii se înregistrează la momentul efectuării lor care, în general, coincide cu momentul în care sunt produse. Exporturile de servicii trebuie să fie evaluate la preţ de bază şi importurile la preţ de achiziţie.

Tabelul 3.4 Modul de tratare a transportului de bunuri exportate

Explicaţii privind modul de citire a tabelului: prima parte a tabelului prezintă cele şase posibilităţi de transport, după cum transportatorul este rezident sau nu, după cum transportul are loc dintr-un anumit loc din interiorul ţării exportatoare şi până la frontiera ei, de la frontiera ţării exportatoare până la frontiera ţării importatoare sau de la frontiera ţării importatorului până la un loc oarecare în ţara acestuia. Partea a doua a tabelului prezintă, pentru fiecare dintre cele şase posibilităţi, dacă operaţia respectivă trebuie înregistrată ca un export de bunuri, un export de servicii, un import de bunuri sau un import de servicii.

Teritoriul ţării	Teritoriul de tranzit	Teritoriul ţării importatoare
1. transportator rezident =>	2. transportator rezident =>	3. transportator rezident =>
4. transportator nerezident =>	5. transportator nerezident =>	6. transportator nerezident =>

◆	Exporturi de bunuri	Exporturi de servicii	Importuri de bunuri (CIF/FOB)	Importuri de servicii
1	X	-	-	-
2	-	X	-	-
3	-	X	-	-
4	X	-	-	X
5	-	-	-	-
6	-	-	-	-

Tabelul 3.5 Modul de tratare a transportului de bunuri importate

Explicaţii privind modul de citire a tabelului: prima parte a tabelului arată că există şase posibilităţi de transport, în funcţie de transportator (dacă este rezident sau nu) şi de locul unde se desfăşoară transportul (dintr-un loc determinat din cadrul teritoriului naţional până la frontiera naţională, de la frontiera naţională până la frontiera ţării importatoare sau de la frontiera ţării importatoare până într-un loc oarecare în interiorul ţării importatoare). - Partea a doua a tabelului prezintă, pentru fiecare dintre cele şase posibilităţi, dacă operaţia trebuie înregistrată ca un import de bunuri, un import de servicii, un export de bunuri sau un export de servicii. în anumite cazuri (cazul 2 şi 5), înregistrarea va depinde de principiul evaluării aplicat bunurilor importate.

Teritoriul ţării	Teritoriul de tranzit	Teritoriul ţării exportatoare
1. transportator rezident <=	2. transportator rezident <=	3. transportator rezident <=
4. transportator nerezident <=	5. transportator nerezident <=	6. transportator nerezident <=

◆	Evaluarea bunurilor importate	Importuri de bunuri	Importuri de servicii	Exporturi de bunuri	Exporturi de servicii
1	CIF/FOB	-	-	-	-
2	FOB	-	-	-	-
◆	CIF	X	-	-	X
3	CIF/FOB	X	-	-	X
4	CIF/FOB	-	X	-	-
5	FOB	-	X	-	-
◆	CIF	X	-	-	-
6	CIF/FO	X	-	-	-

De notat că trecerea de la evaluarea CIF la evaluarea FOB a bunurilor importate cuprinde:

(a)ajustarea CIF/FOB, adică de la 2 CIF la 2 FOB (care are ca efect reducerea totalului importurilor şi exporturilor);

(b)reclasificarea CIF/FOB, adică de la 5 CIF la 5 FOB (care nu modifică totalul importurilor şi exporturilor).

SUBCAPITOLUL 6: OPERAŢIUNI CU BUNURI EXISTENTE

3.147.Definiţie: Bunuri existente sunt bunurile (altele decât stocurile) care au deja un utilizator.

3.148.Bunurile existente cuprind:

(a)clădirile şi alte bunuri de capital fix existente care sunt vândute de către unităţile producătoare altor unităţi:

1.pentru a fi refolosite ca atare;

2.pentru a fi demolate; produsele obţinute servesc, în general, ca materii prime (de exemplu, fier vechi) pentru producerea de bunuri noi (de exemplu, oţel);

(b)obiectele de valoare care sunt vândute de către o unitate altei unităţi;

(c)bunurile de folosinţă îndelungată existente, care sunt vândute de către gospodăriile populaţiei sau autorităţile militare altor unităţi:

1.pentru a fi refolosite ca atare;

2.pentru a fi distruse şi transformate în materiale de demolare;

(d)bunurile consumabile existente (de exemplu, hârtii vechi, haine vechi, zdrenţe, sticlă uzată) care sunt vândute de către unităţi fie pentru a fi reutilizate, fie pentru a fi transformate în materii prime care vor servi la fabricarea unor bunuri noi (bunuri reciclate).

3.149.Transferul de bunuri existente este înregistrat ca o cheltuială (achiziţie) negativă pentru vânzător şi ca o cheltuială (achiziţie) pozitivă pentru cumpărător.

3.150.Rezultă că:

(a)atunci când vânzarea unui activ fix sau a unui obiect de valoare existent are loc între doi producători rezidenţi, valorile pozitive şi negative înregistrate pentru formarea brută de capital fix se anulează la nivelul întregii economii, cu excepţia costurilor asociate transferului de proprietate;

(b)atunci când un bun imobil existent (de exemplu o clădire) este vândut unui nerezident, se consideră, prin convenţie, că acesta cumpără un activ financiar corespunzător capitalului unei unităţi rezidente fictive. Unitatea rezidentă fictivă poate cumpăra activul fix respectiv. In consecinţă, vânzarea şi cumpărarea activului fix se face între rezidenţi;

(c)când un bun mobil existent (de exemplu, o navă sau un avion) este exportat, nu este înregistrată nici o formare brută de capital fix pozitivă, şi nici contrapartida formării brute de capital fix negativă ce s-ar imputa vânzătorului;

(d)anumite bunuri de folosinţă îndelungată, cum ar fi vehiculele, se pot clasifica în active fixe sau în bunuri de consum durabile, în funcţie de calitatea proprietarilor şi de modul de utilizare rezervat acestora. În consecinţă, când proprietatea unui astfel de bun este transferată de la o întreprindere la o gospodărie a populaţiei pentru consumul ei final, întreprinderea înregistrează o formare brută de capital fix negativă, iar gospodăria populaţiei o cheltuială pentru consum pozitivă. Un caz mai rar întâlnit, când proprietatea unui astfel de bun este transferată de la o gospodărie a populaţiei la o întreprindere, gospodăria populaţiei va înregistra o cheltuială pentru consum final negativă, iar întreprinderea o formare brută de capital fix pozitivă;

(e)operaţiunile cu obiecte de valoare existente se vor înregistra ca achiziţionare de obiect de valoare (formare brută de capital pozitivă) de către cumpărător şi cedarea unui obiect de valoare (formare brută de capital negativă) de către vânzător. Dacă tranzacţia are loc cu restul lumii, se va contabiliza ca un import sau un export de bunuri (a se vedea punctul 3.135.). Vânzarea unui obiect de valoare de către o gospodărie a populaţiei nu trebuie să fie contabilizată ca o cheltuială pentru consum final negativă;

(f)atunci când bunurile militare de folosinţă îndelungată existente sunt vândute în străinătate de către administraţia publică, sectorul administraţiei publice trebuie să înregistreze un export de bunuri şi un consum intermediar (şi final) negativ.

3.151.În ceea ce priveşte costurile legate de vânzare, care sunt suportate de vechiul proprietar (costurile asociate transferului de proprietate), ele trebuie să se înregistreze ca pierderi din deţinere. O intrare similară trebuie să se efectueze pentru partea de costuri de achiziţii iniţiale care nu au fost amortizate cu titlu de consum de capital fix.

3.152.Operaţiunile cu bunuri existente trebuie înregistrate la momentul transferului de proprietate. Principiile de evaluare sunt cele stabilite pentru tipul sau tipurile respectiv (respective) de operaţiuni pe produse.

CAPITOLUL 4: OPERAŢIUNI DISTRIBUTIVE

SUBCAPITOLUL 0:

4.01. Definiţie: Operaţiunile distributive reprezintă operaţiunile prin care valoarea adăugată generată de producţie este distribuită între mâna de lucru, capital şi administraţia publică, precum şi operaţiunile care implică redistribuirea venitului şi avuţiei.

Sistemul face deosebirea între transferurile curente şi transferurile de capital, acestea din urmă menite să participe mai mult la redistribuirea economiilor sau avuţiei decât a venitului.

SUBCAPITOLUL 1: REMUNERAREA ANGAJAŢILOR (D.1)

SECŢIUNEA 0:

4.02. Definiţie: Remunerarea angajaţilor (D.1) reprezintă remuneraţia totală, în bani sau în natură, pe care un angajator o plăteşte unui salariat pentru a compensa munca prestată de acesta din urmă în timpul perioadei contabile.

Remunerarea angajaţilor este defalcată în:

a) salarii (D.11):

- salarii în numerar;
- salarii în natură;

b) contribuţii sociale plătite de angajatori (D.12):

- contribuţii sociale efective suportate de angajatori (D.121);
- contribuţii sociale suportate de angajatori (D.122).

SECŢIUNEA 1: SALARII (D.11)

Subsecţiunea 1: Salarii în numerar

4.03. Salariile în numerar includ contribuţiile sociale, impozitele pe venit etc. plătite de salariat, chiar dacă în fapt sunt reţinute de angajator şi vărsate direct administraţiilor securităţii sociale, autorităţilor fiscale şi altora, în numele salariatului.

Salariile în numerar cuprind următoarele tipuri de remunerări:

(a) salarii de bază care se plătesc la intervale regulate;

(b) majorări pentru ore suplimentare, muncă de noapte sau la sfârşitul săptămânii, munci penibile sau periculoase;

(c) indemnizaţii pentru viaţă scumpă, de reşedinţă şi de expatriere;

(d) prime acordate pe baza productivităţii sau profiturilor, gratificaţii de Crăciun şi de sfârşit de an, cu excepţia beneficiilor sociale ale salariatului [a se vedea punctul 4.07. litera (c)], plata pentru "a 13-a lună până la a 14-a lună" (plata anuală suplimentară);

(e) alocaţii de transport către şi de la locul de muncă, cu excepţia indemnizaţiilor sau rambursărilor pentru cheltuieli de călătorie, de izolare, de mutare cu locuinţa şi de reprezentare, suportate de angajaţi în exerciţiul funcţiei lor [a se vedea punctul 4.07. litera (a)];

(f) remuneraţii pentru zile de sărbătoare nelucrătoare şi zile de concediu plătit;

(g) comisioane, bacşişuri, onorarii plătite angajaţilor;

(h) prime şi alte plăţi excepţionale legate de rezultatele globale ale întreprinderii vărsate în cadrul sistemului de cointeresare;

(i) vărsăminte alocate de angajatori angajaţilor în sistemele de economii;

(j) plăţi excepţionale efectuate către angajaţii care părăsesc întreprinderea, atunci când aceste vărsăminte nu rezultă din aplicarea unei convenţii colective;

(k) indemnizaţii de locuinţă plătite în numerar angajaţilor de către angajatori.

Subsecţiunea 2: Salarii şi indemnizaţii în natură

4.04. Definiţie: Salariile în natură reprezintă bunurile, serviciile sau alte avantaje furnizate gratuit sau la preţ redus de către angajatori,

care pot fi utilizate oricând şi oricum se doreşte pentru satisfacerea nevoilor lor sau ale celorlalţi membri ai gospodăriei. Aceste bunuri, servicii sau alte avantaje nu sunt necesare procesului de producţie. Ele constituie un venit suplimentar pentru angajaţi: aceştia ar fi trebuit să plătească preţul pieţei dacă ar fi dorit să le achiziţioneze ei înşişi.

4.05. Cele mai des întâlnite sunt:

(a) hrana şi băuturile, inclusiv cele consumate în deplasări de afaceri (pentru că ele ar fi fost oricum consumate), cu excepţia celor primite datorită condiţiilor de muncă excepţionale. Trebuie să fie incluse în salariile în natură, de asemenea, reducerile de preţ în cantinele gratuite sau subvenţionate sau obţinute prin acordarea de bonuri de masă;

(b) serviciile locative sau de găzduire pentru sine sau cumpărate, care pot fi utilizate de toţi membrii gospodăriei salariatului;

(c) uniformele sau alte haine speciale, pe care salariatul le poate purta frecvent la muncă, dar şi acasă;

(d) serviciile cu vehicule sau alte bunuri de folosinţă îndelungată furnizate pentru uzul personal al salariatului;

(e) bunurile şi serviciile produse în întreprindere şi oferite gratuit de către angajator personalului său, cum ar fi transport pentru angajaţii din companiile de căi ferate sau de aviaţie, cărbune

furnizat gratuit minerilor sau hrană gratuită pentru muncitorii agricoli;
(f) echipamentele sportive sau recreative şi locuinţele de vacanţă furnizate angajaţilor şi familiilor lor;
(g) transportul de la domiciliu către locul de muncă, cu excepţia celui organizat în timpul lucrului; facilităţile de parcare;
(h) creşele pentru copiii angajaţilor;
(i) vărsămintele efectuate de către angajator comitetelor de întreprindere sau organelor similare;
(j) acţiunile gratuite distribuite angajaţilor;
(k) remunerarea în natură poate include şi valoarea bonificaţiilor la dobânzi aprobate de angajatori angajaţilor, atunci când le acordă acestora împrumuturi cu dobândă redusă sau nulă. Valoarea acestui avantaj poate fi estimată calculând diferenţa dintre suma totală a dobânzilor pe care salariatul ar fi trebuit în mod normal să o plătească dacă s-ar fi aplicat rata uzuală a dobânzii ipotecare (în cazul achiziţionării unor locuinţe) sau a împrumuturilor pentru consum (în cazul cumpărării altor bunuri şi servicii) şi suma totală a dobânzilor pe care le-a plătit efectiv. Dobânda imputată salariatului se înregistrează, în contrapartidă, în contul de distribuire primară a venitului angajatorului.
4.06. Bunurile, serviciile sau alte avantaje trebuie evaluate la preţurile de achiziţie (adică la preţurile efectiv plătite) sau la preţurile de bază, dacă ele sunt cumpărate sau produse de angajator.
Valoarea totală a salariilor în natură corespunde preţurilor de achiziţie/preţurilor de bază ale bunurilor, serviciilor sau altor avantaje, atunci când acestea sunt furnizate gratuit, sau corespunde diferenţei dintre preţurile de achiziţie/preţurile de bază şi sumele totale plătite de angajaţi, atunci când ele sunt furnizate la preţ redus.
4.07. Salariile nu includ:
a) cheltuielile angajatorilor atât în beneficiul propriu, cât şi al angajaţilor pentru că sunt necesare pentru procesul de producţie:
1.indemnizaţiile sau ramboursările pentru cheltuieli de călătorie, de izolare, de mutare şi de reprezentare a angajaţilor în exerciţiul funcţiunii lor;
2.cheltuielile destinate amenajării locurilor de muncă, pentru examene medicale impuse de natura muncii sau furnizarea de haine de lucru purtate exclusiv sau în principal la locul de muncă;
3.serviciile pentru cazarea la locul de muncă, de genul celor care nu pot fi utilizate de familiile angajaţilor: barăci de şantier, dormitoare comune, barăci militare etc.;
4.băuturile sau alimentele speciale impuse de condiţiile de muncă excepţionale;
5.indemnizaţiile plătite angajaţilor pentru cumpărarea de instrumente, echipamente sau îmbrăcăminte specială, necesare activităţii lor profesionale şi pe care ei le rezervă exclusiv sau în principal acestei întreburinţări, sau partea de salarii şi indemnizaţii pe care, în temeiul contractului de muncă, angajaţii sunt obligaţi să le aloce acestui tip de cumpărături.
Cheltuielile cu bunuri şi servicii pe care un angajator este obligat să le furnizeze angajaţilor pentru ca aceştia să poată cumpăra bunuri şi servicii de care angajaţii săi au nevoie pentru a-şi desfăşura activitatea fac parte din consumul intermediar al angajatorului;
b) totalul salariilor pe care angajatorii continuă să le plătească temporar angajaţilor în caz de boală, maternitate, accident de muncă, invaliditate, concediere şi situaţii similare. Aceste vărsăminte sunt considerate contribuţii de asigurare socială directe suportate de angajatori (D.623) şi figurează cu aceeaşi sumă în contribuţiile sociale imputate (D.122);
c) alte contribuţii de asigurare socială suportate de angajatori, sub formă de alocaţii pentru copii, indemnizaţii pentru soţ/soţie, indemnizaţii de familie, alocaţii pentru studii sau orice altă alocaţie sau indemnizaţie pentru persoanele aflate în întreţinere, precum şi sub formă de servicii medicale gratuite (altele decât cele impuse de natura muncii) furnizate gratuit angajaţilor şi familiilor lor;
d) orice reţineri din salarii suportate de angajator, de exemplu, impozitele pe salarii. Aceste impozite sunt considerate ca fiind alte impozite pe producţie.
SECŢIUNEA 2: CONTRIBUŢII SOCIALE SUPORTATE DE ANGAJATORI (D.12)
Subsecţiunea 0:
4.08. O sumă egală cu valoarea contribuţiilor sociale suportate de angajatori pentru a asigura pentru angajaţii lor dreptul la beneficiile sociale trebuie să fie înregistrată ca remunerare a angajaţilor. Contribuţiile sociale suportate de angajatori pot să fie efective sau imputate.
Subsecţiunea 1: Contribuţii sociale efective suportate de angajatori (D.121)
4.09. Definiţie: Contribuţiile sociale efective suportate de angajatori (D.121) cuprind plăţile efectuate de angajatori în beneficiul angajaţilor lor către organismele de asigurare (fondurile de securitate socială şi sistemele private cu constituire de rezerve). Aceste plăţi se referă la contribuţiile legale, convenţionale contractuale şi benevole cu titlu de asigurare a riscurilor şi nevoilor sociale [a se vedea punctul 4.92. litera (a)].
Deşi vărsate direct de angajatori la organismele de asigurare, aceste contribuţii sunt considerate ca un element de plată al angajaţilor, pe care aceştia din urmă le varsă apoi organismelor de asigurare.
Subsecţiunea 2: Contribuţii sociale suportate de angajatori (D.122)
4.10. Definiţie: Contribuţiile sociale suportate de angajatori (D.122) reprezintă contravaloarea contribuţiilor reprezentând beneficiile sociale (eventual, minus contribuţiile sociale suportate de angajaţi) plătite direct de angajatori angajaţilor lor sau foştilor angajaţi şi altora care au acest drept ([1]) fără să fi recurs în acest scop la o societate de asigurări sau la un fond de pensii autonom şi fără constituirea unui fond specific sau a unei rezerve distincte în acest scop.
([1])Contribuţiile sociale suportate de angajatori includ o sumă egală ca valoare cu salariile pe care angajatorii continuă temporar să le plătească în caz de boală, maternitate, accident de muncă, invaliditate, concediere ş.a.m.d. a angajaţilor, în cazul în care sumele respective pot fi menţionate separat.
Faptul că anumite contribuţii sociale sunt plătite direct de angajatori şi nu prin intermediul fondurilor de asigurare socială sau al altor organisme de asigurare nu denaturează cu nimic caracterul lor de contribuţii de asigurare socială. Cu toate acestea, întrucât costul acestor contribuţii constituie o parte din costurile muncii plătite de angajatori, ar trebui să fie incluse, de asemenea, în remunerarea angajaţilor.
4.11. În conturile sectoarelor, costurile reprezentând contribuţiile sociale directe apar prima dată la utilizări la crearea contului de venituri, ca o componentă a remunerării angajaţilor, şi a doua oară la utilizări în contul de distribuire secundară a contului de venituri, drept contribuţie de asigurare socială. Pentru a echilibra acest ultim cont, se presupune că gospodăriile angajaţilor restituie sectoarelor contribuţiile sociale suportate de angajatori, împreună cu contribuţiile sociale suportate de angajaţi, care finanţează contribuţiile sociale directe, pe care aceiaşi angajatori le furnizează. Acest circuit fictiv este similar celui al contribuţiilor sociale efective suportate de angajatori, care trec prin conturile gospodăriilor populaţiei şi care sunt considerate a fi vărsate apoi de aceştia organismelor de asigurare.
În ceea ce priveşte evaluarea contribuţiilor sociale suportate de angajatori, a căror sumă totală nu coincide întotdeauna cu cea a contribuţiilor sociale directe, se va face referire la rubrica D. 612.
4.12. Momentul înregistrării remunerării angajaţilor:
a) salariile (D.11) sunt înregistrate în perioada în care se efectuează munca respectivă. Cu toate acestea, primele ad hoc şi alte plăţi excepţionale, a 13-a lună etc., sunt înregistrate în momentul în care trebuie plătite;
b) contribuţiile sociale efective suportate de angajatori (D.121) sunt înregistrate în perioada în care se efectuează munca;
c) contribuţiile sociale suportate de angajatori (D.122):
1. cele care reprezintă contravaloarea contribuţiilor sociale directe obligatorii se înregistrează în perioada în care este efectuată munca;
2.cele care reprezintă contravaloarea contribuţiilor sociale directe voluntare se înregistrează în momentul în care se plătesc aceste contribuţii.
4.13. Remunerarea angajaţilor poate consta din:
a) remunerarea angajaţilor rezidenţi de către angajatori rezidenţi;
b) remunerarea angajaţilor rezidenţi de către angajatori nerezidenţi;
c) remunerarea angajaţilor nerezidenţi de către angajatori rezidenţi.
SEC înregistrează aceste elemente diferite în modul următor:
1. remunerarea angajaţilor rezidenţi şi nerezidenţi de către angajatori rezidenţi grupează posturile (a) şi (c) şi figurează la utilizări la crearea contului de venituri al sectoarelor şi ramurilor de activitate din care fac parte angajatorii;
2. remunerarea angajaţilor rezidenţi de către angajatori rezidenţi şi nerezidenţi grupează posturile (a) şi (b) şi figurează la resurse în contul de venituri primare ale gospodăriilor populaţiei;
3. postul (b), remunerarea angajaţilor rezidenţi de către angajatori nerezidenţi figurează între utilizări în contul extern de venituri primare şi transferuri curente;
4. postul (c), remunerarea angajaţilor nerezidenţi de către angajatori rezidenţi figurează la resurse în contul extern de venituri primare şi transferuri curente.
SUBCAPITOLUL 2: IMPOZITE PE PRODUCŢIE ŞI IMPORTURI (D.2)
SECŢIUNEA 0:
4.14. Definiţie: Impozitele pe producţie şi importuri (D.2) sunt vărsăminte obligatorii fără contrapartidă, în numerar sau în natură,
prelevate de administraţiile publice sau de instituţiile Uniunii Europene, în funcţie de producţia şi importul de bunuri şi de servicii, ocuparea forţei de muncă, dreptul de proprietate sau de utilizare a terenurilor, clădirilor sau altor active utilizate în producţie. Aceste impozite sunt datorate independent de realizarea beneficiilor de exploatare.
4.15. Impozitele pe producţie şi importuri se descompun în:
a) impozite pe produse (D.21):
1.taxe de tip TVA (D.211);
2.impozite pe importuri şi drepturi de import, exclusiv TVA (D.212):
- impozite pe importuri (D.2121);
- impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile de import (D.2122);
3.impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri (D.214).
b) alte impozite pe producţie (D.29).
SECŢIUNEA 1: IMPOZITE PE PRODUSE (D.21)
Subsecţiunea 0:
4.16. Definiţie: Impozitele pe produse (D.21) sunt impozite datorate per unitate de bun sau de serviciu produs sau tranzacţionat.
Impozitul poate fi o sumă anume per unitate sau cantitate de bun sau de serviciu sau poate fi calculat ad valorem ca procent determinat din preţul unitar sau din valoarea bunurilor şi serviciilor produse sau tranzacţionate. Ca principiu general, impozitul aferent unui produs trebuie inclus în impozitele pe produse, exceptând cazul în care este inclus în altă rubrică în mod specific, indiferent de unitatea instituţională care îl achită.
Subsecţiunea 1: Taxe de tip TVA (D.211)
4.17. Definiţie: Taxa de tip TVA (D.211) este un impozit pe bunuri şi servicii colectat, în etape, de întreprinderi şi integral suportate în ultima etapă, de ultimul cumpărător.
Taxele de tip TVA - denumite simplu în continuare "TVA" - cuprind taxa pe valoarea adăugată percepută de sectorul administraţiei publice pentru produsele fabricate în ţară sau importate, precum şi, dacă e cazul, alte taxe deductibile aplicate în baza unor modalităţi similare celor în vigoare pentru TVA.
Producătorii sunt obligaţi să plătească numai diferenţa dintre TVA aferent vânzărilor şi TVA aferent cumpărărilor destinate propriului consum intermediar sau formării brute de capital fix.
TVA este înregistrată la o valoare netă, în sensul că:
(a) producţia de bunuri şi servicii, precum şi importurile, sunt evaluate exceptând TVA facturată;
(b) cumpărările de bunuri şi servicii sunt înregistrate cu includerea TVA nedeductibilă. TVA este înregistrată ca şi când ar fi suportată de cumpărători - şi nu de vânzători - şi chiar numai de cumpărătorii care nu au posibilitatea să o deducă. Din această cauză, cvasi-totalitatea TVA este înregistrată în sistem ca şi când ea ar afecta utilizările finale, în principal consumul gospodăriilor. Se poate cu toate acestea întâmpla ca întreprinderile să achite de asemenea TVA. Este cazul acelora care exercită activităţi exonerate (şi care nu pot deci să deducă TVA din vânzările lor).
La nivelul întregii economii, TVA este egală cu diferenţa dintre totalul TVA facturată şi totalul TVA deductibilă.
Subsecţiunea 2: Impozite pe importuri şi drepturi de import, exclusiv TVA (D.212)
4.18. Definiţie: Impozitele pe importuri şi drepturile de import, exclusiv TVA (D.212), sunt formate din plăţile obligatorii prelevate de administraţiile publice sau de instituţiile Uniunii Europene în legătură cu bunurile importate, exclusiv TVA, pentru a le pune în liberă circulaţie pe teritoriul economic, şi cu serviciile furnizate unităţilor rezidente de către unităţi nerezidente.
Aceste plăţi includ:
(a) drepturi de import (D.2121): acestea sunt drepturi vamale şi alte prelevări asupra importurilor plătibile în funcţie de tarifele vamale pentru bunurile de un anumit tip atunci când ele pătrund pe teritoriul economic al ţării în care se utilizează;
(b) impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile de import (D.2122).
Sunt incluse în acest titlu:
1.prelevările asupra produselor agricole importate;
2.sumele monetare compensatorii prelevate la import;
3.drepturile de accize şi taxele speciale asupra anumitor produse importate, numai dacă aceste drepturi şi taxe asupra unor produse similare ale pieţii interne sunt plătite de ramura producătoare;
4.impozitele generale pe vânzări care privesc bunurile şi serviciile importate;
5.impozitele pe servicii specifice furnizate de întreprinderi nerezidente către unităţile rezidente pe teritoriul economic;
6.beneficiile întreprinderilor publice care exercită un monopol pe importul anumitor bunuri şi servicii, care sunt transferate statului.
Valoare netă a impozitelor şi drepturilor, exclusiv TVA, se calculează prin deducerea subvenţiilor la import (D.311) din drepturile şi impozitele asupra importurilor, exclusiv TVA (D.212).

Subsecţiunea 3: Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri (D.214)

4.19. Definiţie: Impozitele pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri (D.214), sunt impozite pe bunuri şi servicii produse, care sunt datorate ca efect al producţiei, exportului, vânzării, transferului, leasingului sau livrării de bunuri şi servicii sau ca rezultat al utilizării acestora în scopul consumului final pentru sine sau formării de capital pentru sine.

4.20. Acest titlu include, în special:

(a) drepturile de accize şi impozitele de consum (altele decât cele care sunt incluse în impozitele şi drepturile pe import);

(b)taxe de timbru pe vânzarea de produse specifice, cum ar fi băuturi alcoolice sau tutun etc. şi pe emisiunea de documente oficiale sau de cecuri;

(c) impozitele pe operaţiunile mobiliare şi imobiliare care se achită în momentul cumpărării sau vânzării activelor financiare şi nefinanciare, inclusiv a devizelor. Aceste impozite sunt datorate în momentul schimbării dreptului de proprietate asupra terenurilor sau altor active, cu excepţia celor care rezultă din transferurile de capital (în principal moşteniri şi donaţii). Ele sunt tratate ca impozite pe servicii de intermediere;

(d) taxele de înmatriculare a vehiculelor;

(e) taxele pentru spectacole şi divertisment;

(f) taxele pentru loterie, jocuri de noroc şi pariuri, altele decât cele care privesc câştigurile realizate;

(g) taxele aferente primelor de asigurare;

(h) alte taxe pentru servicii specifice: hoteluri şi restaurante, locuinţă, transporturi, comunicaţii, publicitate;

(i) impozite generale pe vânzări sau pe cifra de afaceri (exclusiv TVA): acestea includ taxe asupra vânzărilor producătorilor şi comercianţilor cu ridicata şi cu amănuntul, taxe pe cumpărări, impozite pe cifra de afaceri;

(j) beneficiile monopolurilor fiscale transferate statului, cu excepţia celor care exercită un monopol asupra importurilor unor bunuri sau servicii (incluse în D.2122). Prin monopol fiscal trebuie să se înţeleagă o întreprindere publică care dispune de un monopol legal asupra producţiei sau distribuţiei unui tip specific de bun sau de serviciu, în scopul de a colecta încasările publice şi nu de a participa la o politică economică sau socială determinată. Atunci când unei întreprinderi publice i se garantează o putere de monopol în cadrul politicii economice şi sociale în baza naturii unui bun, unui serviciu sau unei tehnologii de producţie (utilităţi publice, oficii poştale şi de telecomunicaţii, căi ferate etc.), acest monopol nu va trebui să fie considerat ca fiscal. Ca regulă generală, monopolurile fiscale produc bunuri sau servicii care în alte ţări sunt supuse unor taxe mari; ele tind deci să se limiteze la producţia anumitor bunuri de consum (băuturi alcoolice, tutun, chibrituri etc.) sau a carburanţilor;

(k) drepturile la export şi sumele monetare compensatorii prelevate la export.

4.21. Prin deducerea din impozitele pe produse (D.21) a subvenţiilor pe produse (D.31), se obţin impozitele nete pe produse.

SECŢIUNEA 2: ALTE IMPOZITE PE PRODUCŢIE (D.29)

4.22. Definiţie: Alte impozite pe producţie (D.29) cuprind toate impozitele pe care întreprinderile le suportă ca urmare a activităţii lor de producţie, independent de cantitatea sau de valoarea bunurilor şi serviciilor produse sau vândute.

Ele pot fi impozite pe terenuri, pe active fixe, pe forţa de muncă ocupată sau pe anumite activităţi sau operaţiuni.

4.23. Alte impozite pe producţie (D.29) cuprind în special:

a) impozitele pe proprietate sau pe utilizarea de terenuri, clădiri sau alte structuri folosite de întreprinderi (inclusiv proprietarii-ocupanţi de locuinţe) în scopul realizării producţiei;

b) impozitele pe utilizarea activelor fixe (vehicule, maşini, echipamente) aflate în proprietate sau închiriate de întreprinderi, în scopul realizării producţiei;

c) impozitele pe valoarea totală a salariilor;

d) impozitele pe operaţiunile internaţionale (călătorii şi trimiteri de fonduri în străinătate, operaţiuni similare cu nerezidenţi) în cadrul activităţilor productive;

e) impozitele plătite de întreprinderi pentru a obţine autorizaţiile de exercitare a activităţilor comerciale sau profesionale, cu condiţia ca acordarea acestor autorizaţii să fie subordonată exclusiv plăţii sumelor datorate. Cu toate acestea, dacă pentru acordarea unei autorizaţii de acest tip, o administraţie publică este obligată să verifice conformitatea sau securitatea localurilor industriale, fiabilitatea sau securitatea echipamentelor, competenţa profesională a personalului ocupat sau calitatea şi conformitatea cu normele a bunurilor sau serviciilor produse, suma plătită trebuie să fie considerată ca o cumpărare de servicii, cu excepţia cazului în care suma plătită pentru autorizaţie depăşeşte cu mult costul verificării efectuate de administraţia publică respectivă;

f) impozitele pe emisiile poluante care rezultă din activitatea de producţie. Acestea sunt impozite care privesc emisia sau evacuarea în mediul înconjurător a gazelor şi lichidelor toxice sau altor substanţe poluante. Ele nu cuprind sumele vărsate pentru colectarea şi eliminarea de către autorităţile publice a deşeurilor sau substanţelor toxice, care constituie cheltuieli de consum intermediar ale întreprinderilor;

g) subcompensarea TVA care rezultă din aplicarea regimului forfetar, frecvent în agricultură.

4.24. Acest titlu exclude impozitele pe utilizarea personală a vehiculelor etc. de către gospodării, care sunt înregistrate în impozitele curente pe venit, patrimoniu etc.

SECŢIUNEA 3: IMPOZITE PE PRODUCŢIE ŞI IMPORT PLĂTITE INSTITUŢIILOR UNIUNII EUROPENE

4.25. Impozitele pe producţie şi import plătite instituţiilor Uniunii Europene includ, în special:

a) impozitele vărsate direct de unităţile productive rezidente instituţiilor din Uniunea Europeană (prelevare CECO de la întreprinderile miniere şi siderurgice);

b) impozitele percepute de administraţiile naţionale în numele instituţiilor Uniunii Europene, şi anume:

1.încasările provenite din politica agricolă comună: prelevări pe produse agricole importate, sume monetare compensatorii la exporturi şi importuri, prelevări pe producţia de zahăr şi taxa pe izoglucoză, taxe de responsabilitate comună pe lapte şi cereale;

2.încasările provenite din comerţul cu terţe ţări: drepturile de vamă prelevate pe baza tarifului integrat al Uniunii Europene (TARIC);

3.încasările provenite din TVA în fiecare stat membru.

4.26. Momentul înregistrării impozitelor pe producţie şi import: impozitele pe producţie şi import sunt înregistrate în momentul în care au loc activităţile, operaţiunile sau alte acţiuni care dau naştere la obligaţia fiscală.

4.27. Cu toate acestea, unele activităţi economice, operaţiuni sau acţiuni care, în temeiul legislaţiei fiscale, trebuie să impună unităţilor respective obligaţia de a plăti impozite sunt în permanenţă în afara atenţiei autorităţilor fiscale. Nu ar fi realist să presupunem că aceste activităţi, operaţiuni sau acţiuni dau naştere la active sau pasive financiare sub formă de sume de plătit sau de primit. Din acest motiv, sumele care urmează a fi înregistrate în sistem se stabilesc pe baza sumelor datorate atunci când sunt prevăzute prin rapoarte de evaluare fiscală, declaraţii sau alte instrumente care dau naştere la pasive sub forma unor obligaţii certe de plată de către contribuabili. Sistemul nu pune în sarcina contribuabilului impozitele neprevăzute şi care nu sunt menţionate în rapoartele de evaluare fiscală.

Impozitele prevăzute în rapoartele de evaluare fiscală, dar care nu au fost achitate vreodată (din cauza falimentului, de exemplu) sunt tratate ca şi cum ar fi fost achitate; există două situaţii:

(a)ştergerea unei creanţe nerecuperabile de către administraţia centrală care admite că îşi poate recupera suma datorată; ştergerea creanţei se înregistrează alături de celelalte modificări ale volumului activelor al administraţiei respective şi al debitorului neplatnic;

(b)anularea datoriei prin acordul dintre administraţia publică şi debitor. Anularea se înregistrează ca transfer de capital de la administraţia publică la debitor în contul de capital, simultan ca stingerea creanţei în contul financiar.

4.28. Valoarea totală înregistrată reprezentând impozitele include dobânzile de întârziere şi amenzile fiscale impuse de autorităţi în cazul în care este imposibil să se înregistreze aceste dobânzi şi amenzi separat de impozite; ea cuprinde, de asemenea, orice alte sume care pot fi impuse legat de colectarea sau recuperarea impozitelor datorate. în acelaşi fel, valoarea totală este redusă cu suma oricăror reduceri de impozite, aplicată de administraţia publică în cadrul politicii lor economice, precum şi orice restituiri de impozite efectuate ca rezultat al plăţilor necuvenite.

4.29. În sistemul conturilor, impozitele pe producţie şi importuri (D.2) apar:

a) între utilizări la crearea contului de venituri al economiei totale;

b) între resurse în contul destinat veniturilor primare al sectorului administraţiei publice şi în contul extern de venituri primare şi transferuri curente.

Impozitele pe produse sunt înregistrate ca resurse în contul de bunuri şi servicii din economia totală. Acest lucru permite echilibrarea resurselor de bunuri şi servicii - evaluate fără impozitele pe produse - cu utilizările, evaluate cu includerea acestor impozite.

Alte impozite pe producţie (D.29) apar între utilizări la crearea contului de venituri din ramurile de activitate sau sectoarele care le varsă.

SUBCAPITOLUL 3: SUBVENŢII (D.3)

SECŢIUNEA 0:

4.30. Definiţie: Subvenţiile (D.3) sunt transferuri curente fără contrapartidă pe care administraţia publică sau instituţiile Uniunii Europene le varsă producătorilor rezidenţi ([2]) în scopul influenţării nivelurilor lor de producţie, preţurilor lor sau remunerării factorilor de producţie.

([2])Subvenţiile se acordă de către instituţiile Uniunii Europene unităţilor rezidente oriunde pe teritoriul Comunităţii.

Ceilalţi producători non-piaţă pot primi alte subvenţii pe producţie numai dacă acestea sunt vărsate în cadrul dispoziţiilor generale, aplicabile în acelaşi timp, producătorilor, comercianţilor şi producătorilor non-piaţă. Prin convenţie, altă producţie non-piaţă (P.13) nu poate beneficia de subvenţii pe produs.

4.31. Subvenţiile acordate de instituţiile Uniunii Europene se referă exclusiv la transferurile directe ale acestora către unităţile producătoare rezidente.

4.32. Subvenţiile se descompun în:

a) subvenţii pe produse (D.31):

1. subvenţii pe importuri (D.311);

2. alte subvenţii pe produse (D.319);

b) alte subvenţii pe producţie (D.39)

SECŢIUNEA 1: SUBVENŢII PE PRODUSE (D.31)

Subsecţiunea 0:

4.33. Definiţie: Subvenţiile pe produse (D. 31) sunt subvenţii vărsate pe unitatea de bun sau de serviciu produs sau importat. Subvenţiile pot consta într-o valoare monetară pe unitatea cantitativă a bunului sau a serviciului sau pot fi calculate ad valorem sub forma unui procent determinat din preţul lor unitar. Subvenţiile pot, de asemenea, să fie calculate ca diferenţă între un preţ ţintă şi preţul pieţei efectiv plătit de către cumpărător. Subvenţiile pe produs sunt, în general, datorate începând din momentul în care un bun sau un serviciu este produs, vândut sau importat. Prin convenţie, subvenţiile pe produse se referă numai la producţia de piaţă (P.11) sau producţia pentru consumul final propriu (P.12).

Subsecţiunea 1: Subvenţii pe importuri (D.311)

4.34. Definiţie: Subvenţiile pe importuri (D.311) sunt subvenţii care sunt datorate atunci când bunurile trec frontiera pentru a fi utilizate pe teritoriul economic sau când serviciile sunt furnizate unităţilor instituţionale rezidente. Aceste subvenţii pot include pierderile înregistrate în mod deliberat de către organismele comerciale publice a căror funcţie este de a cumpăra produse de la unităţi nerezidente şi de a le revinde la preţuri mai mici unităţilor rezidente.

Subsecţiunea 2: Alte subvenţii pe produse (D.319)

4.35. Alte subvenţii pe produse (D.319) cuprind:

a) subvenţiile pe produsele utilizate în interiorul ţării: subvenţiile ce se plătesc întreprinderilor rezidente pentru producţia lor utilizată sau consumată pe teritoriul economic;

b) pierderile organismelor comerciale publice specializate în cumpărarea de produse de la întreprinderile rezidente şi revinderea lor la preţuri mai mici rezidenţilor sau nerezidenţilor, atunci când ele sunt suportate în mod deliberat în cadrul politicii economice şi sociale promovate de autorităţile publice;

c) subvenţiile societăţilor şi cvasi-societăţilor publice pentru acoperirea pierderilor persistente pe care le înregistrează în activitatea lor productivă, practicând în mod deliberat, în cadrul unei politici economice şi sociale trasate de autorităţile naţionale sau europene, preţuri care sunt inferioare costurilor lor medii de producţie;

d) subvenţii directe pe exporturi, vărsate direct producătorilor rezidenţi, atunci când bunurile părăsesc teritoriul economic sau când sunt furnizate servicii nerezidenţilor, exclusiv rambursarea la frontierele vamale a impozitelor pe produse achitate anterior şi valoarea impozitelor care ar fi trebuit să fie achitate dacă produsele ar fi fost vândute sau utilizate pe teritoriul economic.

SECŢIUNEA 2: ALTE SUBVENŢII PE PRODUCŢIE (D.39)

4.36. Definiţie: Alte subvenţii pe producţie (D.39) cuprind subvenţiile, cu excepţia subvenţiilor pe produse, de care pot beneficia unităţile producătoare rezidente, în funcţie de activităţile lor de producţie.

Pentru producţia nedestinată pieţei, ceilalţi producători non-piaţă pot primi alte subvenţii pe producţie numai dacă sumele acordate de administraţiile publice intră sub incidenţa dispoziţiilor generale ce se aplică atât producătorilor de piaţă, cât şi celor non-piaţă.

4.37. Acest titlu include, în special:

a) subvenţiile pe salarii sau forţa de muncă: acestea sunt fie subvenţii legate de masa salarială, de mâna de lucru totală sau de ocuparea categoriilor determinate de persoane (cu handicap fizic, şomeri de lungă durată), fie subvenţii bazate pe costul formării profesionale organizate sau finanţate de către întreprinderi;

b) subvenţiile destinate reducerii poluării: acestea sunt subvenţiile curente destinate să acopere parţial sau în întregime costul măsurilor luate pentru reducerea sau eliminarea emisiilor de substanţe poluante din mediul înconjurător;

c) subvenţii pentru compensarea dobânzilor, acordate unităţilor producătoare rezidente, chiar dacă ele au scopul de a facilita formarea de capital. ([3])Ele constituie de fapt transferuri curente, al căror scop este de a reduce cheltuielile de funcţionare ale producătorilor. Subvenţiile sunt contabilizate ca subvenţii în beneficiul producătorilor, chiar atunci când, în fapt, diferenţa de dobândă este vărsată direct de administraţia publică instituţiei de credit care acordă împrumutul;

([3])Cu toate acestea, atunci când subvenţia are rol dublu, de a finanţa amortizarea datoriei şi plata dobânzii aferente şi atunci când nu poate fi împărţită între cele două elemente, totalitatea subvenţiei este considerată ajutor pentru investiţii.
d) supracompensaţia de TVA care rezultă din aplicarea regimului forfetar, frecvent în agricultură.
4.38. Nu sunt tratate ca subvenţii:
a) transferurile curente de la administraţiile publice către gospodării în calitate de consumatori. Acestea sunt înregistrate fie ca contribuţii sociale, fie drept transferuri curente diverse (D.75);
b) transferurile curente între diferite departamente ale administraţiei publice, în calitatea lor de producători de bunuri şi servicii nedestinate pieţei, exclusiv alte subvenţii pe producţie (D.39). Transferurile curente sunt înregistrate în rubrica Transferuri curente în cadrul administraţiei publice (D.73);
c) ajutoare pentru investiţii (D.92);
d) vărsăminte excepţionale la fondurile de asigurare socială, în măsura în care ele sunt destinate să mărească rezervele actuariale ale acestor fonduri. Aceste vărsăminte sunt înregistrate în rubrica Alte transferuri de capital (D.99);
e) transferurile operate de administraţia publică societăţilor şi cvasi-societăţilor nefinanciare având ca scop acoperirea pierderilor acumulate în cursul mai multor exerciţii sau acoperirea pierderilor excepţionale datorate unor cauze exterioare întreprinderii; asemenea transferuri sunt clasate în rubrica Alte transferuri de capital (D.99);
f) anulările de datorii pe care unităţile producătoare le aveau contractate către administraţia publică (rezultând, de exemplu, din creditele acordate de o administraţie publică unei întreprinderi nefinanciare având acumulate pierderi de exploatare în cursul mai multor exerciţii). Aceste operaţiuni sunt contabilizate în rubrica Alte transferuri de capital (D.99);
g) despăgubirile acordate de administraţia publică sau de restul lumii proprietarilor de bunuri de capital din cauza distrugerii sau deteriorărilor suferite de acestea în urma actelor din război, altor evenimente politice sau catastrofelor naturale; în general, aceste sume totale sunt contabilizate în rubrica alte transferuri de capital (D.99) (a se vedea punctul 4.165.f);
h) participaţii şi acţiuni subscrise de administraţia publică în capitalul societăţilor; acestea sunt înregistrate în rubrica acţiuni şi alte participaţii (AF.5);
i) vărsăminte care corespund plăţilor efectuate de o administraţie publică, ce şi-a asumat responsabilitatea pentru pensii anormale ce afectează o întreprindere publică. Aceste vărsăminte trebuie să fie înregistrate în rubrica Transferuri curente diverse (D.75);
j) vărsăminte pe care administraţiile publice le efectuează pentru producătorii de piaţă pentru a plăti, în totalitate sau în parte, bunuri şi servicii pe care aceştia din urmă le furnizează direct şi individual gospodăriilor în contextul protecţiei contra anumitor riscuri şi nevoi sociale (a se vedea punctul 4.84.) şi la care gospodăriile au legal dreptul. Aceste vărsăminte fac parte din cheltuielile de consum individuale ale administraţiei publice (P.31), deci din contribuţiile sociale în natură (D.631) şi din consumul individual efectiv al gospodăriilor (P.41).
4.39. Momentul înregistrării: subvenţiile sunt înregistrate în momentul în care are loc tranzacţia sau faptul (producţie, vânzare, import etc.) care le justifică.
Cazuri particulare:
a)subvenţiile care corespund diferenţei dintre preţul de cumpărare şi preţul de vânzare practicat de un organism comercial public sunt înregistrate în momentul în care bunurile sunt cumpărate de acest organism, dacă preţul de vânzare este cunoscut la acel moment;
b)subvenţiile având ca scop acoperirea unui deficit riscat de un producător sunt înregistrate în momentul în care administraţia publică decide să acopere acest deficit.
4.40. În sistemul conturilor, subvenţiile apar:
a) între utilizările negative în contul de exploatare al economiei naţionale;
b) între resursele negative în contul de venituri primare al sectorului administraţiei publice şi al contului exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente.
Subvenţiile pe produse sunt înregistrate ca resurse negative în contul de bunuri şi servicii al economiei naţionale, ceea ce permite echilibrarea resurselor şi utilizărilor de bunuri şi servicii.
Alte subvenţii pe producţie (D.39) apar între utilizările negative în contul de exploatare al ramurilor şi sectoarelor care beneficiază de ele.
Consecinţele unui sistem cu rate de schimb multiple asupra impozitelor pe producţie şi importuri şi asupra subvenţiilor. Într-un astfel de sistem (pe care statele membre ale Uniunii europene nu-l aplică actualmente între ele):
a)impozitele implicite pe importuri sunt considerate ca impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor (D.2122);
b)impozitele implicite pe exporturi sunt considerate ca impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri (D.214);
c)subvenţiile implicite pe importuri sunt considerate ca subvenţii pe importuri (D.312);
d)subvenţiile implicite pe exporturi sunt considerate ca alte subvenţii pe produse (D.319).

SUBCAPITOLUL 4: VENITURI DIN PROPRIETATE (D.4)

SECŢIUNEA 0:

4.41. Definiţie: Veniturile din proprietate (D.4) sunt veniturile pe care le primeşte proprietarul unui activ financiar sau al unui activ corporal neprodus, în schimbul furnizării de fonduri unei alte unităţi instituţionale sau punerii sale la dispoziţia unei alte unităţi instituţionale.
Sistemul clasifică veniturile din proprietate astfel:
a) dobânzi (D.41);
b) venituri distribuite ale societăţilor (D.42):
1. dividende (D.421);
2. prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor (D.422);
c) beneficii reinvestite din investiţii străine directe (D.43);
d) venituri din proprietate atribuite asiguraţilor (D.44);
e)chirii (D.45).

SECŢIUNEA 1: DOBÂNZI (D.41)

Subsecţiunea 0:

4.42. Definiţie: În temeiul instrumentului financiar convenit, dobânda (D.41) reprezintă suma pe care debitorul are obligaţia să o achite creditorului pe o perioadă dată fără a reduce suma reprezentând principalul datorat.
4.43. Operaţia de împrumut de capital realizată de creditori pentru debitorii lor, conduce la crearea unuia sau mai multor instrumente financiare, enumerate mai jos.
De această formă de venit din proprietate beneficiază deţinătorii anumitor tipuri de active financiare:
a)depozite (AF.2);
b)titluri, altele decât acţiuni (AF.3);
c)credite (AF.4);
d)alte conturi de primit (AF.7).

Subsecţiunea 1: Dobânzi la depozite, credite, conturi de primit şi conturi de plătit

4.44. Dobânzile de primit şi de plătit la aceste active şi pasive financiare sunt calculate prin aplicarea ratei dobânzii ad-hoc la valoarea de bază la fiecare dată stabilită din perioada contabilă.

Subsecţiunea 2: Dobânzi din titluri

A.Dobânzi din titluri şi instrumente similare pe termen scurt
4.45. Diferenţa între valoarea la vedere şi preţul emisiunii, numită scont, măsoară dobânzile de plătit pe durata valabilităţii titlului. Creşterea valorii unui titlu datorată acumulării majorării la dobânzi din cursul anului nu constituie un câştig de deţinere, pentru că ea rezultă din creşterea principalului datorat şi nu din modificarea preţului unui activ. Celelalte variaţii ale valorii unui titlu sunt considerate câştiguri/pierderi din deţinere.
B. Dobânzi din obligaţiuni
4.46. Obligaţiunile sunt titluri pe termen lung care dau purtătorului dreptul necondiţionat de a primi fie un venit fix sau variabil specificat prin contract şi plătibil sub formă de cupoane, fie o sumă fixată în avans, la una sau mai multe date determinate la care titlul este rambursat, sau o combinaţie a acestora.
(a)obligaţiuni cu titlu zero:
cu acest tip de obligaţiuni, nu se fac plăţi pe baza cupoanelor. Pe bază de repartizare, pe durata de viaţă a obligaţiunii, se calculează diferenţa între preţul de rambursare şi preţul de emisiune. Dobânzile din fiecare an sunt reinvestite în obligaţiuni de către purtătorul său, o corespondenţă de contrapartidă fiind contabilizată în contul financiar, sub forma unei achiziţii de obligaţiuni de către purtător şi a unei emisiuni de obligaţiuni de către emiţător sau debitor (adică o creştere "în volum" a obligaţiunii iniţiale);
(b)alte obligaţiuni, inclusiv obligaţiunile cu primă de emisiune ridicată: dobânzile se descompun în două părţi:
1.valoarea venitului cupoanelor emise din fiecare perioadă;
2.valoarea dobânzilor emise imputabilă diferenţei dintre preţul de rambursare şi preţul de emisiune, calculată ca în cazul obligaţiunilor cu titlu zero;
(c)titluri cu valoare indexată indexate:
suma reprezentând plata prin cupoane şi/sau a principalului datorat sunt legate de un indice de preţ. Variaţia valorii principalului între începutul şi sfârşitul unei perioade contabile cauzată de variaţia indicelui utilizat este considerată ca fiind dobândă majorată în perioada respectivă şi se adaugă la dobânzile datorate în acea perioadă. Dobânzile majorate prin indexare sunt reinvestite efectiv în titlu şi trebuie să fie înregistrate în conturile financiare ale titularului şi emiţătorului.

Subsecţiunea 3: Operaţiuni swap pe rata dobânzii şi contracte de garanţie a ratelor

4.47. Operaţiunile swap sunt contracte încheiate între două unităţi instituţionale care convin să facă schimb de creanţe reprezentând contractări de datorii echivalente în timp. Operaţiunile swap cele mai obişnuite au ca obiect ratele dobânzii şi devizele.
Fluxurile dobânzilor care rezultă din acordurile swap trebuie să fie contabilizate net de eventuale plăţi efectuate către terţi (de exemplu brokeri specializaţi) pentru executarea operaţiunii, acestea fiind înregistrate drept cumpărări de servicii.
Acelaşi principiu se aplică operaţiunilor efectuate în cadrul contractelor de garanţie a ratelor.

Subsecţiunea 4: Dobânzi pe leasingul financiar

4.48. Leasingul financiar constituie o alternativă la creditare ca metodă de finanţare pentru achiziţionarea de maşini şi de echipamente. Este un contract care direcţionează finanţarea de la creditor către persoana creditată: locatorul achiziţionează echipamentul şi locatarul se angajează prin contract la plata chiriilor, permiţând astfel locatorului ca pe durata contractului să-şi recupereze totalitatea sau cel puţin teoretic totalitatea costurilor sale, inclusiv a dobânzilor.
Se consideră că locatorul acordă un împrumut locatarului, egal cu preţul de achiziţie al activului plătit de locatar, împrumutul fiind restituit treptat şi integral pe durata contractului. Prin urmare, chiria plătită în fiecare perioadă de către utilizator este compusă din două elemente: o restituire de capital şi o plată a dobânzilor. Rata dobânzii pe împrumutul imputat este determinată implicit prin calcularea raportului dintre totalul chiriilor plătite pe durata împrumutului şi preţul de achiziţie al activului. Preţul chiriei ce corespunde dobânzilor scade progresiv cu rambursarea capitalului. împrumutul iniţial contractat de utilizator şi rambursările de capital sunt contabilizate în conturile financiare ale utilizatorului şi ale finanţatorului, în timp ce plăţile dobânzilor sunt înregistrate la postul "Dobânzi" din conturile lor de distribuire primară a venitului respectiv.

Subsecţiunea 5: Alte dobânzi

4.49. Sunt asimilate dobânzilor:
(a) dobânda aplicată la descoperit de cont bancar, dobânda suplimentară acordată la depozitele neridicate pe o perioadă mai mare decât cea convenită, precum şi plăţile către deţinători de obligaţiuni, stabilite prin loterie;
(b) dobânzile pe care organismele de plasament colectiv [a se vedea punctul 2.51. litera (b)] le obţin din investiţiile efectuate şi care sunt acordate acţionarilor, chiar dacă ele sunt capitalizate. Sunt excluse câştigurile sau pierderile din deţinerea instrumentelor financiare aparţinând organismelor de plasament colectiv care nu sunt înregistrate ca venituri din proprietate.

Subsecţiunea 6: Momentul înregistrării

4.50. Dobânzile sunt contabilizate pe baza drepturilor constatate: cu alte cuvinte, dobânda este înregistrată ca majorare continuă în timp la creditor, pe baza sumei reprezentând principalul datorat. Dobânda care se acumulează în fiecare perioadă contabilă trebuie înregistrată, fie că sunt efectiv vărsate, fie că sunt adăugate la principal. Atunci când ele nu sunt efectiv plătite, creşterea principalului trebuie înregistrată, de asemenea, în contul financiar sub forma unei achiziţii de către creditor a unui tip de activ financiar şi, în acelaşi timp, ca dobândirea unui pasiv de către debitor.
4.51. Dobânzile se înregistrează înainte de scăderea impozitelor pe dobânzi. Dobânzile primite şi plătite sunt întotdeauna contabilizate, incluzând bonificaţiile, chiar dacă acestea sunt vărsate direct instituţiilor financiare şi nu beneficiarilor (a se vedea subvenţiile).
Valoarea serviciilor furnizate de intermediarii financiari nefiind repartizată între clienţii lor, plăţile efective ale dobânzilor de/pentru intermediarii financiari nu sunt corectate cu adaosul ce reprezintă plata implicită a serviciilor furnizate. Este necesar un post de ajustare în contul de alocare a veniturilor primare ale intermediarilor financiari şi în cel al unei ramuri de activitate fictivă, căreia îi este atribuită, prin convenţie, întreaga producţie a intermediarilor financiari, cu titlu de consum intermediar.
4.52. În sistemul conturilor, dobânzile sunt înregistrate:
(a) între resurse şi între utilizări în contul destinat veniturilor primare ale sectoarelor ([4]);
([4])Această procedură diferă de cea utilizată în majoritatea contabilităţilor întreprinderilor, unde dobânzile vărsate apar în mod obişnuit ca prelevări fixe, asemănătoare altor costuri de producţie în contul de exploatare.
(b) între resurse şi între utilizări în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente.

SECŢIUNEA 2: VENITURI DISTRIBUITE ALE SOCIETĂŢILOR (D.42)

Subsecţiunea 1: Dividende (D.421)

4.53. Definiţie: Dividendele (D.421) constituie o formă de venit din proprietate la care au dreptul acţionarii (AF.5) care au pus capitaluri la dispoziţia unei societăţi. Emisiunea de acţiuni constituie pentru o societate o modalitate de a-şi procura capitaluri, altfel decât prin împrumut. Cu toate acestea, contrar capitalului împrumutat, capitalul din acţiuni nu este la originea unei creanţe fixe în termeni monetari şi nu permite deţinătorilor de acţiuni să perceapă un venit fix sau predefinit.

4.54. De asemenea, sunt incluse în acest titlu:

(a) acţiunile distribuite acţionarilor ca plată a dividendelor pentru exerciţiul financiar. Cu toate acestea, nu sunt incluse acţiunile gratuite distribuite acţionarilor proporţional cu aportul lor şi reprezentând capitalizarea fondurilor proprii sub formă de rezerve şi de beneficii nedistribuite;

(b) dividendele pe care organismele de plasament colectiv [a se vedea punctul 2.51. litera (b)] le obţin din investiţiile lor şi care sunt atribuite acţionarilor, chiar dacă ele sunt capitalizate. Sunt excluse câştigurile sau pierderile din deţinerea instrumentelor financiare aparţinând acestor organisme care nu sunt înregistrate ca venituri din proprietate;

(c) veniturile vărsate administraţiei publice de către întreprinderile publice care au personalitate juridică, dar care nu sunt societăţi de capital.

4.55. Momentul înregistrării: dividendele sunt înregistrate în momentul în care ele trebuie să fie plătite, aşa cum au fost stabilite de întreprindere.

În sistemul conturilor, dividendele apar:

(a) între utilizări în contul destinat veniturilor primare al sectorului unde sunt clasate societăţile;

(b) între resurse în contul destinat veniturilor primare al sectorului unde sunt clasaţi acţionarii;

(c) între utilizări şi între resurse în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente.

Subsecţiunea 2: Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor (D.422)

4.56. Definiţie: Prelevările pe veniturile cvasi-societăţilor (D.422) sunt sumele totale pe care antreprenorii le prelevează efectiv pentru propriile lor nevoi din beneficiile realizate de cvasi-societăţile care le aparţin.

4.57. Aceste sume sunt înregistrate înainte de scăderea impozitelor curente pe venit, pe patrimoniu etc., care sunt considerate a fi întotdeauna plătite de proprietari.

4.58. Atunci când o cvasi-societate realizează beneficii de exploatare, unitatea care este proprietară poate să i le lase, parţial sau în totalitate la dispoziţie, în special în scopul investiţiei. Aceste venituri lăsate la dispoziţia cvasi-societăţilor apar ca o economie proprie a acestora din urmă, numai beneficiile prelevate de unităţile proprietare fiind contabilizate la rubrica prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor.

4.59. Atunci când beneficiile sunt realizate în restul lumii de sucursale, agenţii sau birouri ale întreprinderilor rezidente, în măsura în care sunt tratate ca unităţi nerezidente, veniturile nedistribuite sunt contabilizate ca beneficii reinvestite din investiţii străine directe (D.43). Doar veniturile efectiv transferate la întreprinderea-mamă sunt contabilizate ca prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor primite din restul lumii. Aceleaşi principii sunt aplicate pentru a trata relaţiile între sucursalele, agenţiile sau birourile care activează pe teritoriul economic şi întreprinderile-mamă nerezidente, de care acestea depind.

4.60. Această rubrică include excedentul net din exploatare pe care-l primesc rezidenţii, în calitate de proprietari de terenuri şi clădiri situate în restul lumii sau nerezidenţii, în calitate de proprietari de terenuri şi clădiri situate pe teritoriul economic. Într-adevăr, pentru toate operaţiunile cu terenuri şi clădiri pe care le efectuează pe teritoriul economic al unei ţări, unităţile nerezidente sunt, conform convenţiilor adoptate în SEC, considerate ca unităţi rezidente fictive aparţinând unor proprietari nerezidenţi.

Valoarea locativă a locuinţelor din străinătate a proprietarilor-ocupanţi rezidenţi este contabilizată ca import de servicii, iar excedentul net din exploatare corespondent este tratat ca venit primar primit de la restul lumii; valoarea locativă a locuinţelor proprietarilor-ocupanţi nerezidenţi este înregistrată ca export de servicii, iar excedentul net din exploatare corespondent este considerat drept venit primar plătit către restul lumii.

4.61. Nu sunt cuprinse în rubrica prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor sumele pe care proprietarii le primesc:

(a) din vânzarea bunurilor existente de capital fix;

(b) din vânzarea terenurilor şi activelor necorporale;

(c) din retragerile de capital (de exemplu, lichidarea totală sau parţială a participării lor în cvasi-societate).

Aceste sume sunt tratate ca prelevări pe capital în contul financiar. Dimpotrivă, capitalurile furnizate de proprietarul sau proprietarii unei cvasi-societăţi în scopul achiziţiei de active sau reducerii pasivelor trebuie să fie considerate ca o creştere de capital. Cu toate acestea, dacă cvasi-societatea aparţine de o administraţie publică şi are un deficit de exploatare permanent rezultând din aplicarea deliberată a unei politici economice şi sociale determinate, transferurile de capital efectuate în mod regulat de administraţia publică către întreprindere pentru acoperirea pierderilor sale trebuie să fie tratate ca subvenţii.

4.62. Momentul înregistrării: prelevările pe veniturile cvasi-societăţilor sunt înregistrate în momentul în care ele sunt efectuate de către proprietari.

4.63. În sistemul de conturi, prelevările pe veniturile cvasi-societăţilor sunt contabilizate:

(a) între utilizări în contul destinat veniturilor primare ale sectoarelor unde sunt clasate cvasi-societăţile;

(b) între resurse în contul destinat veniturilor primare ale sectoarelor particulare;

(c) între utilizări şi între resurse în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente.

SECŢIUNEA 3: BENEFICII REINVESTITE DIN INVESTIŢII STRĂINE DIRECTE (D.43)

4.64. Definiţie: Beneficiile reinvestite din investiţiile străine directe (D.43) sunt echivalente cu:

excedentul de exploatare al întreprinderii de investiţii directe străine plus orice venituri din proprietate sau transferurile curente de primit

minus orice venituri din proprietate sau transferurile curente de plătit, inclusiv transferurile efective ale investitorilor străini şi impozitele curente pe venit, patrimoniu etc., de plătit de către întreprinderea de investiţii directe străine.

4.65. O întreprindere de investiţii străine directe este o întreprindere constituită sau nu în societate, în care un investitor rezident în altă economie deţine 10 % sau mai mult din acţiunile curente sau din acţiunile cu drept de vot (întreprindere constituită în societate) sau o participare echivalentă (întreprindere neconstituită în societate). Întreprinderile de investiţii străine directe cuprind unităţile considerate drept filiale (investitorul deţine mai mult de 50 % din capital), societăţile afiliate (investitorul deţine 50 % sau mai puţin din capital) şi sucursalele (întreprinderi neconstituite în societăţi deţinute în totalitate sau în comun) aparţinând direct sau indirect investitorului. Prin urmare, conceptul de "întreprindere de investiţii directe străine" este mai amplu decât cel de "societate sub control străin".

4.66. Venitul întreprinderii de investiţii străine directe poate face obiectul unei distribuţii efective sub formă de dividende sau prelevări pe veniturile unei cvasi-societăţi.

În plus, beneficiile nedistribuite sunt tratate ca şi cum ar fi distribuite şi transferate investitorilor direcţi străini, proporţional cu participarea lor la capitalul întreprinderii pentru a fi apoi reinvestite de ei.

Beneficiile reinvestite din investiţiile străine directe pot fi pozitive sau negative.

4.67. Momentul înregistrării: beneficiile reinvestite din investiţiile străine directe sunt înregistrate în momentul obţinerii lor.

În sistemul conturilor, ele sunt contabilizate:

(a) între utilizări şi între resurse în contul destinat veniturilor primare ale sectoarelor;

(b) între utilizări şi între resurse în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente.

SECŢIUNEA 4: VENITURI DIN PROPRIETATE ATRIBUITE ASIGURAŢILOR (D.44)

4.68. Definiţie: Veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor corespund totalului veniturilor primare pe care le obţin societăţile de asigurare şi fondurile de pensii din plasamentul provizioanelor lor tehnice fie în active financiare sau terenuri (care procură venituri nete din proprietate, adică cele din care s-au scăzut eventualele dobânzi plătite), fie în imobile (care generează un excedent din exploatare). Dacă o parte din veniturile nete din proprietate percepute de o societate de asigurare provin din plasamentul fondurilor sale proprii, se va conveni ca această parte să fie exclusă proporţional cu raportul fonduri proprii/fonduri proprii plus provizioane tehnice.

4.69. Întrucât provizioanele tehnice sunt tratate ca active aparţinând asiguraţilor, veniturile obţinute din plasamentul lor trebuie considerate ca fiind vărsate asiguraţilor de către societăţile de asigurare şi de fondurile de pensii cu titlu de venituri din proprietate.

Acest venit fiind în practică păstrat de societăţile de asigurare şi fondurile de pensii, se consideră deci că el le este restituit sub formă de suplimente de prime şi de contribuţii care se adaugă la primele şi contribuţiile efective de plătit.

Aceste suplimente de prime şi de contribuţii pe poliţele de asigurare generală şi de asigurare de viaţă contractate în cadrul sistemelor de asigurare socială sunt adăugate la primele şi contribuţiile efective care se înregistrează în conturile de distribuire secundară a venitului unităţilor respective.

Suplimentele de prime pe asigurările-viaţă individuale contractate în afara unui sistem de asigurare socială nu se constituie după exemplul primelor efective, transferurilor curente şi nu sunt deci înregistrate în contul de distribuire secundară a venitului. Ele fac parte direct din elementele care contribuie la variaţia "drepturilor nete ale gospodăriilor asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi a fondurilor de pensii" înregistrată în conturile financiare ale unităţilor respective.

4.70. Momentul înregistrării: veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor sunt înregistrate în momentul în care se formează.

4.71. În sistemul conturilor, veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor apar:

(a) între resurse în contul destinat veniturilor primare ale asiguraţilor;

(b) între utilizări în contul destinat veniturilor primare ale societăţilor de asigurare;

(c)între resurse şi între utilizări în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente.

SECŢIUNEA 5: CHIRII (D.45)

Subsecţiunea 1: Chirii pe terenuri

4.72. Chiria pe care o primeşte un proprietar de la un locatar constituie o formă de venit din proprietate.

Această rubrică include, de asemenea, chiriile de plătit proprietarilor de râuri şi suprafeţe de apă pentru a avea dreptul să le utilizeze în scopuri recreative sau de alt fel, inclusiv pescuit.

Este posibil ca un proprietar să fie obligat să achite impozite funciare sau să suporte diverse cheltuieli de întreţinere, exclusiv ca efect al calităţii pe care o are. Prin convenţie, se consideră că aceste impozite sau cheltuieli sunt suportate de persoana care utilizează terenul, care trebuie să le scadă din chiria pe care o varsă proprietarului.

4.73. Chiriile pe terenuri nu cuprind chiriile pe clădirile şi locuinţele care sunt situate pe ele; acestea sunt considerate ca plată a unui serviciu de piaţă furnizat de proprietar locatarului clădirii sau locuinţei şi sunt contabilizate în consumul intermediar sau final al unităţii locatare. Dacă nu există nici o metodă obiectivă care să permită descompunerea chiriei globale în chiria pe teren şi chiria pentru clădirea care se găseşte pe el, totalitatea sumei va fi considerată ca o chirie pe teren atunci când se presupune că valoarea terenului este superioară celei a clădirii, şi ca o chirie pe clădire în caz contrar.

Subsecţiunea 2: Chirii pe zăcăminte

4.74. Acest titlu include redevenţele percepute de proprietarii de zăcăminte minerale şi de combustibili fosili (cărbune, petrol, gaze naturale) în schimbul închirierii lor, pe timpul unei perioade determinate, de către alte unităţi instituţionale care doresc să le prospecteze sau să le exploateze.

4.75. Momentul înregistrării: chiriile sunt contabilizate în cursul perioadei pe timpul cât ele sunt datorate.

4.76. În sistemul conturilor, chiriile sunt înregistrate:

(a) între utilizări şi între resurse în contul destinat veniturilor primare ale sectoarelor;

(b) între utilizări şi între resurse în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente.

SUBCAPITOLUL 5: IMPOZITE CURENTE PE VENIT, PE PATRIMONIU ETC. (D5)

SECŢIUNEA 0:

4.77. Definiţie: Impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc. (D5) acoperă toate vărsămintele obligatorii fără contrapartidă, în numerar sau în natură, prelevate în mod periodic de administraţia publică şi de restul lumii asupra venitului şi patrimoniului unităţilor instituţionale, cât şi anumite impozite periodice, care nu sunt percepute nici asupra venitului, nici a patrimoniului.

Impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc. se împart în:

a)impozite pe venit (D.51);

b)alte impozite curente (D.59).

SECŢIUNEA 1: IMPOZITE PE VENIT (D.51)

4.78. Definiţie: Impozitele pe venit (D.51) sunt impozite care vizează veniturile, beneficiile şi câştigurile în capital. Acestea sunt stabilite asupra veniturilor efective sau presupuse ale persoanelor fizice, gospodăriilor populaţiei, societăţilor şi instituţiilor nonprofit în serviciul gospodăriilor populaţiei. Ele includ impozitele pe patrimoniu (terenuri, imobile etc.) atunci când acestea sunt folosite ca bază de estimare a venitului proprietarilor lor.

Impozitele pe venit includ:

(a) impozitele pe venitul persoanelor fizice sau al gospodăriilor populaţiei (venituri din muncă, din proprietate şi activităţi pentru sine, pensii etc.), inclusiv acelea scăzute direct de angajator (reţinute de la sursă). Impozitele pe veniturile proprietarilor de întreprinderi neconstituite în societăţi sunt incluse tot aici;

(b) impozitele pe venitul sau beneficiile societăţilor;

(c) impozitele pe câştigurile de deţinere;

(d) taxele asupra câştigurilor de la loterii şi pariuri (jocuri de noroc); ele sunt prelevări asupra sumelor vărsate câştigătorilor şi nu asupra cifrei de afaceri a organizatorilor acestor activităţi, care

sunt considerate ca impozite pe produse.
SECŢIUNEA 2: ALTE IMPOZITE CURENTE (D.59)
4.79. Alte impozite curente (D.59) includ:
(a) impozitele curente pe capital, adică impozitele care sunt datorate în mod periodic pe proprietatea sau pe utilizarea terenurilor sau a clădirilor proprietarilor, cât şi impozitele curente pe patrimoniul net şi pe alte active (bijuterii, alte semne exterioare de bogăţie), exclusiv impozitele menţionate la D.29 (care sunt achitate de întreprinderi ca rezultat al desfăşurării producţiei) şi la D.51 (impozite pe venit);
(b) impozitele de capitalizare, ale căror valori sunt fixate pe fiecare persoană adultă sau pe gospodăriile populaţiei, independent de venit sau de patrimoniu;
(c) impozitele pe cheltuieli, bazate pe totalul cheltuielilor persoanelor fizice sau ale gospodăriilor populaţiei;
(d) taxele achitate de gospodăriile populaţiei pentru deţinerea sau utilizarea (altfel decât în scopuri productive) a vehiculelor, navelor sau avioanelor, obţinerea permisului de tir, de vânătoare sau de pescuit etc. ([5]);
([5])Diferenţa dintre un impozit şi cumpărarea unui serviciu de la administraţia publică se bazează pe acelaşi criteriu cu cel aplicat pentru plăţile efectuate de întreprinderi: dacă autorizaţia este acordată în mod automat pentru plata sumei datorate, se consideră că este un impozit. Cu toate acestea, în cazul în care administraţia publică utilizează procedura de acordare a oricărei autorizaţii pentru a organiza o funcţie regulatoare corespunzătoare (de exemplu, verificarea competenţei sau a calificărilor persoanei în cauză), suma vărsată va trebui să fie considerată nu ca un impozit, ci ca plată a cumpărării unui serviciu al administraţiei publice respective, în afara cazului în care această sumă iese în evidenţă disproporţional în raport cu costul furnizării serviciului.
(e) impozitele pe operaţiunile internaţionale (călătorii şi expedieri de fonduri în străinătate, investiţii străine etc.), cu excepţia celor plătite de producători şi a drepturilor pe importuri plătite de gospodăriile populaţiei.
4.80. Sunt excluse din rubrica impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.:
(a) taxele de succesiune şi drepturile asupra donaţiilor, care se presupun a fi prelevate pe capitalul beneficiarilor şi care sunt prinse în rubrica impozite pe capital (D. 91);
(b) prelevările excepţionale pe capital sau pe patrimoniu care sunt contabilizate ca impozite pe capital (D.91);
(c) impozitele pe terenuri, clădiri şi alte active deţinute sau închiriate de întreprinderile care le utilizează pentru producţie, aceste impozite fiind contabilizate ca alte impozite pe producţie (D.29);
(d) taxele plătite de gospodării pentru obţinerea de licenţe sau de autorizaţii, altele decât cele care se referă la folosirea vehiculelor, navelor şi avioanelor şi altele decât permisele de tir, de vânătoare şi de pescuit: permise de conducere, licenţe de pilotare, redevenţele pentru dreptul de folosinţă a aparatelor de radio şi televiziune, permis de portarmă, drepturi de intrare în muzee şi biblioteci, redevenţe pentru ridicarea gunoiului etc., care sunt tratate, în majoritatea cazurilor, ca nişte cumpărări de servicii oferite de administraţia publică ([6]).
([6])Diferenţa dintre un impozit şi cumpărarea unui serviciu de la administraţia publică se bazează pe acelaşi criteriu cu cel aplicat pentru plăţile efectuate de întreprinderi: dacă autorizaţia este acordată în mod automat pentru plata sumei datorate, se consideră că este un impozit. Cu toate acestea, în cazul în care administraţia publică utilizează procedura de acordare a oricărei autorizaţii pentru a organiza o funcţie regulatoare corespunzătoare (de exemplu, verificarea competenţei sau a calificărilor persoanei în cauză), suma vărsată va trebui să fie considerată nu ca un impozit, ci ca plată a cumpărării unui serviciu al administraţiei publice respective, în afara cazului în care această sumă iese în evidenţă disproporţional în raport cu costul furnizării serviciului.
4.81. Valoarea totală a impozitelor înregistrate cuprinde dobânzile aferente restanţelor şi amenzile fiscale, în cazul în care nu este posibil ca acestea să fie înregistrate separat, cât şi cheltuielile secundare eventuale de reacoperire şi de bază; valoarea este diminuată cu ramboursările impozitelor efectuate de administraţiile publice în cadrul politicii lor economice şi cu restituirile de impozite în cazul perceperii de sume nedatorate.
4.82. Momentul înregistrării: impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc. se înregistrează în momentul în care au loc activităţile, operaţiunile sau celelalte evenimente care dau naştere unei creanţe fiscale.
Cu toate acestea, anumite activităţi economice, operaţiuni sau evenimente care, în temeiul legislaţiei fiscale, impun unităţilor respective să-şi achite impozitul, scapă în mod sistematic observării autorităţilor fiscale. Nu ar fi realist să se presupună că aceste activităţi, operaţiuni sau evenimente dau naştere la active sau la pasive financiare sub forma sumelor de plătit sau de primit. Din acest motiv, sumele ce urmează a fi înregistrate în sistem se stabilesc pe baza sumelor ce trebuie plătite numai în cazul în care ele sunt prevăzute de rapoarte de evaluare fiscală, declaraţii sau alte instrumente care dau naştere unor pasive sub forma unei obligaţii certe de plată de către contribuabil. Impozitele care nu sunt evidenţiate în sistem prin rapoarte de evaluare fiscală nu sunt imputate de sistem.
Impozitele care sunt prevăzute în declaraţiile fiscale, dar care nu sunt niciodată vărsate (din cauză de faliment, de exemplu) sunt tratate ca şi cum ele ar fi fost efectiv achitate; există două posibilităţi:
(a) ştergerea creanţei nerecuperabile de către o administraţie publică care admite că datoria nu mai poate fi recuperată; ştergerea creanţei este înregistrată în conturile celorlalte modificări ale volumului activelor administraţiei respective şi ale debitorului care nu-şi respectă obligaţiile de plată;
(b) anularea unei datorii de comun acord între o administraţie publică şi debitorul său. Anularea este înregistrată ca un transfer de capital de la administraţia publică spre debitor în contul de capital şi simultan ca o stingere a unei creanţe în contul financiar.
În anumite cazuri, obligaţia de plată a impozitului pe venit poate fi stabilită numai în cursul unei perioade contabile ulterioare celei în timpul căreia venitul a fost generat (creat). Se convine deci să se facă dovada unei anumite flexibilităţi în alegerea momentului înregistrării acestor impozite. Impozitele pe venit prelevate de la sursă (precont fiscal, impozite plătite anticipat) pot fi înregistrate în cursul perioadei în care ele sunt vărsate, în timp ce orice creanţă fiscală definitivă pe venit poate fi înregistrată în cursul perioadei în care această obligaţie este stabilită.
În sistemul conturilor, impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc. sunt înregistrate:
(a)între utilizări în contul de distribuire secundară a venitului sectoarelor impozitate;
(b)între resurse în contul de distribuire secundară a venitului administraţiilor publice;
(c)între utilizări şi între resurse în contul extern ale veniturilor primare şi transferurilor curente.
SUBCAPITOLUL 6: CONTRIBUŢII ŞI ALOCAŢII SOCIALE (D.6)
SECŢIUNEA 0:
4.83. Definiţie: Contribuţiile sociale constituie transferuri, în numerar sau în natură, către gospodăriile populaţiei, cu rolul de a reduce sarcina financiară ce reprezintă pentru acestea o protecţie contra unui anumit număr de riscuri sau de nevoi. Ele sunt efectuate prin intermediul sistemelor organizate, într-un mod colectiv sau, în afara acestor sisteme, de către unităţile administraţiilor publice sau ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor; contribuţiile includ sumele vărsate de administraţia publică producătorilor în cadrul protecţiei gospodăriilor individuale contra anumitor riscuri şi nevoi sociale.
4.84. Lista riscurilor sau nevoilor care pot genera contribuţii sociale se stabileşte, prin convenţie, în modul următor:
(a) boală;
(b) invaliditate şi infirmitate;
(c) accident de muncă sau boală profesională;
(d) bătrâneţe;
(e) supravieţuire;
(f) maternitate;
(g) familie;
(h) promovarea ocupării forţei de muncă;
(i) şomaj;
(j) locuinţă ([7])
([7])La nivel locativ, plăţile efectuate de administraţia publică locatarilor pentru reducerea chiriilor lor sunt alocaţii sociale, cu excepţia alocaţiilor speciale vărsate de administraţia publică în calitate de angajatori.
(k) învăţământ;
(l) sărăcie.
4.85. Alocaţiile sociale acoperă:
(a) transferurile curente şi forfetare în cadrul sistemelor de contribuţii care acoperă ansamblul colectivităţii sau subgrupe importante ale acesteia şi sunt acordate obligatoriu şi controlate prin unităţile administraţiei publice (sisteme de securitate socială);
(b) transferurile curente şi forfetare în cadrul sistemelor de contribuţii organizate de întreprinderi în favoarea angajaţilor lor, foştilor angajaţi şi persoanelor aflate în întreţinerea acestora (sisteme private ale întreprinderii cu şi fără constituire de rezerve). Alocaţiile pot fi vărsate atât de angajatori, cât şi de angajaţi; de asemenea, ele pot fi plătite de lucrătorii independenţi;
(c) transferurile curente efectuate de la unităţile administraţiei publice către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor care nu sunt condiţionate de plata anticipată a contribuţiilor (de asistenţă socială).
4.86. Alocaţiile sociale nu includ:
(a) indemnizaţiile de asigurare plătite în cadrul poliţelor contractate pe o bază pur individuală de către asiguraţi, independent de angajatorii lor sau de administraţiile publice;
(b) indemnizaţiile de asigurare vărsate în cadrul poliţelor contractate cu unicul scop de a obţine o reducere, chiar dacă aceste poliţe decurg dintr-o convenţie colectivă.
4.87. Pentru ca o poliţă individuală să fie considerată ca făcând parte dintr-un sistem de asigurări sociale, evenimentele sau situaţiile pentru care sunt asiguraţi participanţii trebuie, pe de o parte, să corespundă riscurilor şi nevoilor enumerate mai sus (a se vedea punctul 4.84.) şi, pe de altă parte, să îndeplinească una sau mai multe dintre condiţiile următoare:
(a) participarea la sistem este obligatorie, fie în temeiul legii pentru o categorie determinată de lucrători (angajaţi, lucrători independenţi sau persoane fără ocupaţie), fie în virtutea termenilor şi condiţiilor de angajare a unui salariat sau a unui grup de angajaţi;
(b) sistemul este de tip colectiv şi se aplică unui anumit grup de lucrători (angajaţi, lucrători independenţi sau persoane fără ocupaţie), participarea fiind limitată la membrii acestui grup;
(c) angajatorul varsă o cotizaţie (efectivă sau imputată) sistemului în contul salariatului, chiar dacă acesta plăteşte sau nu la rândul lui o cotizaţie.
4.88. Sistemele de asigurări sociale sunt sisteme la care lucrătorii sunt obligaţi sau încurajaţi să se asigure, de către angajatorii lor sau de către administraţia publică, împotriva anumitor evenimente sau situaţii care le pot afecta bunăstarea lor sau persoanelor pe care ele le au în întreţinere.
Sistemele de asigurări sociale pot fi clasificate în următoarele tipuri:
(a) sisteme de securitate socială, care garantează contribuţii întregii colectivităţi sau unor subgrupe importante ale acesteia, care sunt impuse, controlate şi finanţate de unităţile administraţiei publice;
(b) sisteme cu finanţare privată, formate din:
1.sisteme în care contribuţiile sociale sunt plătite terţilor (societăţi de asigurare, fonduri de pensii autonome);
2.sisteme în care angajatorii constituie rezerve speciale separate de alte rezerve pe care le deţin, chiar dacă ele nu constituie unităţi instituţionale separate de cele ale angajatorilor. Aceste sisteme sunt denumite fonduri de pensii neautonome. Rezervele astfel constituite sunt considerate ca active aparţinând beneficiarilor şi nu angajatorilor;
(c) sisteme fără constituire de rezerve în care angajatorii plătesc, din propriile lor resurse, alocaţii sociale angajaţilor lor, foştilor angajaţi sau persoanelor în întreţinerea acestora, fără a crea rezerve speciale în acest scop.
4.89. Sistemele de asigurare socială organizate de unităţi ale administraţiei publice pentru propriul personal sunt clasificate ca sisteme private cu constituire de rezerve sau sisteme fără constituire de rezerve, după caz, şi nu ca sisteme de securitate socială.
4.90. Contribuţiile sociale pot fi subîmpărţite în contribuţiile efectiv plătite în cadrul primelor două categorii de sisteme enumerate la punctul 4.88 de mai sus şi contribuţiile sociale imputate care se plătesc în baza sistemului fără constituire de rezerve.
4.91. Contribuţiile sociale pot fi defalcate în contribuţii obligatorii prin efectul legii şi contribuţii neobligatorii.
SECŢIUNEA 1: CONTRIBUŢII SOCIALE (D.61)
Subsecţiunea 1: Contribuţii sociale efective (D.611)
4.92. Contribuţiile sociale efective includ:
(a) Contribuţii sociale efective suportate de angajatori (D.6111). Acestea corespund fluxului D.121.
Contribuţiile sociale efective suportate de angajatori sunt vărsate de angajatori fondurilor de securitate socială, societăţilor de asigurare sau fondurilor de pensii autonome sau neautonome care administrează sistemele de asigurare socială în vederea garantării contribuţiilor sociale către angajaţii lor.
Întrucât contribuţiile sociale efective suportate de angajatori sunt vărsate în beneficiul angajaţilor lor, ele se înregistrează ca una dintre componentele remunerării angajaţilor, împreună cu salariile în numerar sau în natură. În continuare, contribuţiile sociale sunt contabilizate ca transferuri curente între angajaţi şi fondurile de securitate socială, societăţile de asigurare sau fondurile de pensii autonome sau neautonome.
(b) Contribuţii sociale suportate de angajaţi (D.6112)
Acestea sunt contribuţii sociale pe care le plătesc angajaţii fondurilor de securitate socială şi sistemelor private, cu şi fără constituire de rezerve. În afara contribuţiilor efective de plătit, contribuţiile sociale suportate de angajaţi cuprind, de asemenea, în cazul sistemelor private cu constituire de rezerve, suplimentele de contribuţii de plătit pe veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor, care se percep de la angajaţii ce participă la sisteme, şi din care se scade serviciul (contribuţia). Acesta din urmă este întotdeauna considerat ca o sarcină care grevează contribuţiile

angajaţilor şi nu pe cele ale angajatorilor.
(c) Contribuţiile sociale ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor nesalariate (D.6113):
Acestea sunt contribuţii sociale plătite în propriul beneficiu de către persoanele nesalariate, adică lucrătorii independenţi (angajatori şi lucrători) şi persoanele nesalariate. Ele includ, de asemenea, valoarea contribuţiilor suplimentare de plătit pe veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor care se percep de la aceste persoane şi pe care ele sunt obligate să le verse întreprinderilor de asigurare, în afară de celelalte contribuţii ale lor.
4.93. Contribuţiile sociale efective pot fi obligatorii în temeiul unui contract sau regulament sau pot fi suportate în baza unor contracte colective la nivel de ramură, a unui acord între angajator şi angajaţi la nivel de întreprindere sau pentru că sunt prevăzute în contractul de muncă. În anumite cazuri, contribuţiile pot fi voluntare.
Contribuţiile voluntare sus-menţionate se referă la:
(a) contribuţiile sociale pe care persoanele care nu sunt sau nu mai sunt obligate prin lege la plata acestora le varsă sau continuă să le verse unui fond de securitate socială;
(b) contribuţiile sociale vărsate la societăţile de asigurare (sau fonduri mutuale şi fonduri de pensii clasate în acelaşi sector) în cadrul sistemelor de asigurare complementară organizate de întreprinderi în favoarea angajaţilor lor şi la care acestea aderă în mod liber;
(c) contribuţiile vărsate la organismele de plasament colectiv prin adeziunea liberă a lucrătorilor salariaţi sau independenţi.
4.94. Pentru a face deosebirea între contribuţiile sociale care sunt obligatorii şi cele care nu sunt, în clasificare s-a introdus un nivel suplimentar:
(a) contribuţii sociale efective obligatorii suportate de angajatori (D.61111);
(b) contribuţii sociale efective voluntare ale angajatorilor (D.61112);
(c) contribuţii sociale obligatorii suportate de angajaţi (D.61121);
(d) contribuţii sociale voluntare ale angajaţilor (D.61122);
(e) contribuţii sociale obligatorii suportate de lucrătorii independenţi şi nesalariaţi (D.61131);
(f) contribuţii sociale voluntare suportate de lucrătorii independenţi şi nesalariaţi (D.61132).
4.95. Contribuţiile sociale efective vărsate fondurilor de securitate socială şi altor agenţii ale administraţiei publice sunt contabilizate cu valoarea lor brută în operaţiunile distributive.
Pe de altă parte, contribuţiile sociale vărsate în cadrul sistemelor private cu constituire de rezerve la societăţile de asigurare, la organismele de plasament colectiv şi la fondurile de pensii autonome incluse în acelaşi sector sunt înregistrate printr-o sumă netă, adică după deducerea părţii din cotizaţie care corespunde serviciului de asigurare furnizat gospodăriilor populaţiei (rezidente şi ne-rezidente). In virtutea convenţiilor adoptate, această parte a cotizaţiei reprezintă într-adevăr, plata unui serviciu de piaţă care intră în consumul final al gospodăriilor populaţiei sau, în ceea ce priveşte contribuţiile vărsate de gospodăriile populaţiei nerezidente, în exporturile de servicii.
În cazul sistemelor neautonome de asigurare socială cu constituire de rezerve în care angajatorii îşi formează propriile lor rezerve, nici un serviciu nu este dedus din contribuţiile plătite de angajaţi. Întrucât aceste sisteme nu reprezintă unităţi instituţionale distincte ale angajatorilor, cheltuielile pentru gestionare şi administrare a fondurilor sunt asimilate cu costurile de producţie ale angajatorilor.
4.96. Momentul înregistrării: contribuţiile sociale efective suportate de angajatori (D.6111) şi contribuţiile sociale suportate de angajaţi (D.6112) se înregistrează în momentul în care se desfăşoară activitatea care dă naştere la obligaţia de a le vărsa. Contribuţiile sociale ale lucrătorilor pentru sine şi ale persoanelor fără ocupaţie (D.6113) sunt înregistrate în momentul în care se creează obligaţia de vărsământ.
4.97. În sistemul conturilor, contribuţiile sociale efective sunt înregistrate:
(a) între utilizări în contul de distribuire secundară a venitului gospodăriilor populaţiei;
(b) între utilizări în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente (pentru gospodăriile populaţiei nerezidente);
(c) între resurse în contul de distribuire secundară a venitului asiguratorilor sau angajatorilor rezidenţi;
(d) între resurse în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente (pentru asiguratorii sau angajatorii nerezidenţi).
Subsecţiunea 2: Contribuţii sociale imputate (D.612)
4.98. Contribuţiile sociale imputate (D.612) reprezintă contrapartida contribuţiilor sociale plătite direct, adică în afara oricărui circuit de contribuţii, de către angajatori angajaţilor lor, foştilor angajaţi şi altora care au dreptul (diminuat, dacă este cazul, cu contribuţiile sociale suportate de angajaţi). Ele corespund fluxului D.122 şi trebuie, în principiu, să fie evaluate pe bază de consideraţii actuariale.
4.99. Este necesară introducerea de contribuţii sociale imputate dacă se doreşte introducerea în conturi a alocaţiilor sociale acordate direct de angajatori, la rubrica pentru alocaţii sociale şi atunci când costul acestor alocaţii (pentru partea care nu este acoperită de contribuţiile efective suportate de angajaţi) urmează a fi inclus în remunerarea angajaţilor plătită de angajator.
Atunci când angajatorii plătesc din resurse proprii alocaţii sociale direct angajaţilor, foştilor angajaţi şi persoanelor aflate în întreţinerea acestora fără să se recurgă la un fond de securitate socială, o societate de asigurare sau un fond de pensii autonom şi fără să se creeze un fond special sau o rezervă separată, beneficiarii pot fi consideraţi ca fiind protejaţi în cazul unor evenimente ori situaţii specifice, chiar dacă nu se fac plăţi pentru acoperirea lor.
Prin urmare, angajaţii ar trebui să aibă o remuneraţie egală cu cea a contribuţiilor sociale pe care ar fi trebuit să le plătească pentru a le da de facto dreptul la contribuţiile sociale respective. Sumele totale depind nu numai de nivelul contribuţiilor plătite, dar şi de modul în care aceste angajamente luate de angajatori în baza acestui sistem sunt susceptibile să evolueze în viitor sub influenţa unor factori, cum ar fi variaţiile preconizate ale numărului, categoriilor de vârstă şi speranţei de viaţă ale angajaţilor actuali şi precedenţi. Astfel, sumele reprezentând contribuţiile ar trebui, în principiu, să fie bazate pe acelaşi tip de consideraţii actuariale ca acelea care determină nivelurile primelor aplicate de societăţile de asigurare. În cazul în care, în urma schimbărilor politice sau economice, raportul dintre numărul persoanelor angajate şi numărul beneficiarilor de pensii se modifică substanţial şi devine anormal, valoarea contribuţiilor pentru angajaţii existenţi ar trebui estimată, astfel încât va fi diferită de valoarea reală a pensiilor plătite. În acest scop se poate aplica un procent rezonabil din salariile plătite angajaţilor existenţi.
Cu toate acestea, în practică se poate dovedi dificil să se determine valoarea acestor remuneraţii şi contribuţii. Întreprinderea poate face propriile estimări, eventual pe baza contribuţiilor plătite sistemelor similare cu constituire de rezerve, astfel încât să se calculeze eventualele obligaţii în viitor. Altfel, singura alternativă practică poate fi utilizarea alocaţiilor sociale directe pe care trebuie să le plătească întreprinderea în perioada contabilă respectivă (după scăderea contribuţiilor efectiv vărsate de însăşi angajaţii) ca o aproximare a remunerării imputate care ar corespunde contribuţiilor suportate. Deşi există multe motive clare pentru care valoarea contribuţiilor suportate necesare ar putea fi diferită de alocaţiile sociale directe plătite în mod real în aceeaşi perioadă, cum ar fi modificarea structurii şi a categoriilor de vârstă ale forţei de muncă din întreprindere, alocaţiile efectiv plătite în perioada curentă (minus contribuţiile sociale ale angajaţilor) pot oferi, cu toate acestea, suficiente date estimative privind contribuţiile şi remuneraţia aferentă.
4.100.În contul de venituri angajatorii sunt înregistraţi ca plătitori în beneficiul angajaţilor, a componentei din remuneraţie definită drept contribuţie socială a cărei valoare este egală cu valoarea estimată a contribuţiilor sociale necesare pentru plata alocaţiilor sociale directe la care au dreptul. În contul de distribuire secundară a venitului, angajaţii sunt înregistraţi ca plătitori către angajatorii lor ai sumei echivalente prin care restituie contribuţia socială imputată (adică transferuri curente), ca şi cum le-ar vărsa într-un sistem de asigurare socială distinct.
4.101.Momentul înregistrării: contribuţiile sociale imputate care reprezintă contrapartida alocaţiilor sociale directe obligatorii sunt înregistrate în momentul în care apare obligaţia de a vărsa aceste alocaţii.
Alocaţiile sociale imputate care reprezintă contrapartida alocaţiilor sociale directe voluntare se înregistrează în momentul în care se plătesc alocaţiile.
4.102.În sistemul conturilor, contribuţiile sociale imputate sunt înregistrate:
(a)între utilizări în contul de distribuire secundară a venitului gospodăriilor populaţiei şi în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente;
(b)între resurse în contul de distribuire secundară a venitului sectoarelor angajatorilor şi în contul extern de venituri primare şi transferuri curente.
SECŢIUNEA 2: ALOCAŢII SOCIALE, ALTELE DECÂT TRANSFERURILE SOCIALE ÎN NATURĂ (D.62)
Subsecţiunea 0:
4.103.Rubrica D.62 cuprinde patru subrubrici:
Subsecţiunea 1: Alocaţii de securitate socială în numerar (D.621)
Aceste alocaţii sunt vărsate gospodăriilor populaţiei de fondurile de securitate socială (cu excepţia rambursărilor menţionate la D.6311). Alocaţiile sunt furnizate în cadrul sistemelor de securitate socială.
Subsecţiunea 2: Contribuţii de asigurare socială ale sistemelor private (D.622)
Aceste contribuţii (în numerar sau în natură) sunt vărsate gospodăriilor populaţiei de societăţile de asigurare sau de alte unităţi instituţionale care administrează sistemele private de asigurare socială cu constituire de rezerve.
Subsecţiunea 3: Alocaţii de asigurare socială directe ale angajatorilor (D.623)
Aceste alocaţii (în numerar sau în natură) sunt vărsate angajaţilor, persoanelor în întreţinerea acestora sau urmaşilor lor de către angajatorii care administrează sistemele de asigurare socială fără constituire de rezerve. Ele reprezintă în special:
(a) plata în continuare a salariilor obişnuite sau reduse în perioada absenţei de la locul de muncă în caz de boală, accident, maternitate etc.;
(b) indemnizaţii de familie, de studii sau alte alocaţii pentru persoanele aflate în întreţinere;
(c) pensii pentru limită de vârstă şi de urmaş plătite foştilor angajaţi sau urmaşilor acestora, indemnizaţii de concediere şi de plecare de la locul de muncă respectiv plătite lucrătorilor sau urmaşilor acestora în caz de concediere, incapacitate de muncă, moarte accidentală (atunci când aceste alocaţii sunt legate de convenţii colective);
(d) servicii de medicină generală care nu au legătură cu activitatea la locul de muncă;
(e) case de sănătate şi cămine pentru pensionari.
Alocaţiile de asigurare socială directe ale angajatorilor pe care aceştia din urmă le plătesc foştilor lor angajaţi sau altor persoane eligibile se contabilizează cu includerea contribuţiilor sociale efective suportate de angajatori, adică plăţi efectuate de angajatori asiguratorilor, în folosul persoanelor respective.
Subsecţiunea 4: Alocaţii de asistenţă socială în numerar (D.624)
Aceste alocaţii se plătesc gospodăriilor populaţiei de către unităţi ale administraţiilor publice sau de instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor pentru a acoperi aceleaşi nevoi ca şi contribuţiile de asigurare socială, dar care nu se înscriu în cadrul unui sistem de asigurare socială ce prevede contribuţii sociale şi alocaţii de asigurare socială. Aceste alocaţii nu includ transferurile curente plătite în situaţii sau în condiţii care nu sunt, în mod normal, acoperite de sistemele de asigurare socială (de exemplu, transferurile efectuate în cazul catastrofelor naturale, care sunt considerate ca alte transferuri curente sau alte transferuri de capital).
SECŢIUNEA 3: TRANSFERURI SOCIALE ÎN NATURĂ (D.63)
Subsecţiunea 0:
4.104.Definiţie: Transferurile sociale în natură (D.63) corespund bunurilor şi serviciilor individuale furnizate gospodăriilor populaţiei, cu titlu de transferuri în natură, de către unităţile administraţiilor publice şi de instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor, indiferent dacă aceste bunuri şi servicii sunt cumpărate de pe piaţă de aceste unităţi sau sunt provenite din producţia lor de non-piaţă. Ele pot fi finanţate prin impozite, contribuţii de securitate socială, alte încasări ale administraţiilor publice sau, în cazul instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor, prin donaţii sau venituri din proprietate.
Cu toate că anumite servicii nedestinate pieţei furnizate de instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor prezintă anumite caracteristici ale serviciilor colective, toate serviciile nedestinate pieţei produse de acestea sunt, prin convenţie şi pentru simplificare, considerate ca având un caracter individual. Serviciile furnizate gratuit sau la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic gospodăriilor populaţiei, sunt denumite "servicii individuale", pentru a le deosebi de serviciile colective furnizate colectivităţii în ansamblul său, sau unor importante subgrupe ale acesteia. Serviciile individuale sunt tipice domeniilor educaţiei şi sănătăţii, deşi alte sectoare ca serviciile locative, cultura sau petrecerea timpului liber sunt de asemenea, în mod frecvent, beneficiare ale acestor servicii individuale.
Transferurile sociale în natură (D.63) cuprind contribuţiile sociale în natură şi transferuri de bunuri şi servicii non-piaţă individuale.
Subsecţiunea 1: Alocaţii sociale în natură (D.631)
4.105.Alocaţiile sociale în natură sunt transferuri sociale în natură destinate să reducă sarcina financiară a gospodăriilor populaţiei pentru protecţia contra unui anumit număr de riscuri sau de nevoi sociale (a se vedea punctul 4.84). Ele pot fi subîmpărţite în două categorii: pe de o parte, acelea în care gospodăriile beneficiare cumpără ele însele bunuri sau servicii şi care vor fi apoi rambursate, iar pe de altă parte, acelea în care bunurile sau serviciile sunt furnizate direct beneficiarilor printr-o administraţie publică sau o instituţie fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei care fie le produce ea însăşi, fie le cumpără - în totalitate sau în parte - de la un producător (acesta din urmă fiind însărcinat cu furnizarea).
A. Alocaţii de securitate socială, restituiri (D.6311)
Aceste alocaţii reprezintă restituirea prin fondurile de securitate socială a cheltuielilor agreate de gospodăriile populaţiei pentru achiziţionarea de bunuri sau de servicii specifice.
Atunci când o gospodărie a populaţiei cumpără un bun sau un serviciu care îi este restituit ulterior în totalitate sau parţial de un fond de securitate socială se poate considera că această gospodărie acţionează de fapt în contul fondului în cauză. În fapt, gospodăria respectivă oferă fondului de securitate socială lichidat un credit pe termen scurt care se stinge odată cu restituirea.
Cheltuielile rambursate sunt contabilizate ca fiind direct suportate de fondul de securitate socială în momentul în care gospodăria efectuează cumpărarea, în timp ce singura sumă contabilizată ca o cheltuială a gospodăriei este, eventual, diferenţa dintre preţul de achiziţie plătit şi suma rambursată. In consecinţă, valoarea cheltuielii care este rambursată nu este considerată ca un transfer curent în numerar de la fondurile de securitate socială către gospodăriile populaţiei.
B. Alte alocaţii de securitate socială în natură (D.6312)
Ele sunt transferuri sociale în natură, cu excepţia rambursărilor efectuate de fondurile de securitate socială către gospodăriile populaţiei. Majoritatea se referă la tratamente medicale, dentare sau chirurgicale, şedere în instituţii spitaliceşti, ochelari şi lentile de contact, aparate sau echipamente medicale şi bunuri sau servicii similare furnizate în cadrul protecţiei contra unor riscuri sau

nevoi sociale. Prin urmare, aceste servicii fiind furnizate direct beneficiarilor de către producătorii de piaţă sau non-piaţă fără ca să intervină o rambursare, ele trebuie evaluate şi, de asemenea, să se deducă din acestea orice plată efectuată de gospodăriile populaţiei.

C. Alocaţii de asistenţă socială în natură (D.6313)

Acestea sunt transferurile în natură în folosul gospodăriilor, efectuate de unităţile administraţiilor publice sau de instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor care au un caracter similar contribuţiilor de securitate socială în natură, dar nu sunt furnizate în cadrul unui sistem de asigurare socială. Fac parte din această categorie, cu condiţia ca să nu aparţină unui sistem de asigurare socială, locuinţele sociale, alocaţiile pentru locuinţă, creşele şi grădiniţele, formarea profesională, reducerile pe mijloacele de transport (cu condiţia ca ele să urmărească un obiectiv social) şi bunurile şi serviciile similare furnizate în contextul protecţiei contra riscurilor şi nevoilor sociale. Orice plăţi efectuate de capul gospodăriilor populaţiei trebuie deduse.

Subsecţiunea 2: Transferuri de bunuri şi servicii individuale nedestinate pieţei (D.632)

4.106.Definiţie: Transferurile de bunuri şi servicii individuale nedestinate pieţei (D.632) au ca obiect bunuri şi servicii furnizate gratuit sau la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic gospodăriilor populaţiei de către producătorii non-piaţă ce aparţin unităţilor administraţiilor publice sau instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor. Ele corespund cheltuielilor de consum individual ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor şi administraţiei publice (a se vedea punctul 3.85.), minus alocaţiile sociale în natură (D.631) acordate gospodăriilor populaţiei în cadrul sistemelor de securitate socială sau de asistenţă socială.

4.107.Momentul înregistrării alocaţiilor sociale: alocaţiile sociale în numerar sunt înregistrate în momentul în care este stabilit dreptul la alocaţii; alocaţiile sociale în natură sunt înregistrate în momentul în care sunt furnizate serviciile sau în momentul schimbării dreptului de proprietate asupra bunurilor furnizate direct gospodăriilor populaţiei de către producătorii non-piaţă.

4.108.În sistemul conturilor, alocaţiile sociale, altele decât transferurile sociale în natură (D.62), sunt înregistrate:

(a)între utilizări în contul de distribuire secundară a venitului sectoarelor care acordă alocaţiile respective;

(b)între utilizări în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente (pentru alocaţiile acordate de restul lumii);

(c)între resurse în contul de distribuire secundară a venitului gospodăriilor populaţiei;

(d)între resurse în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente (pentru alocaţiile acordate gospodăriilor populaţiei nerezidente).

Transferurile sociale în natură (D.63) sunt înregistrate:

(a)între utilizări în contul de redistribuire a venitului în natură al sectoarelor care le acordă;

(b)între resurse în contul de redistribuire a venitului în natură al gospodăriilor populaţiei.

Consumul de bunuri şi servicii transferate este înregistrat în contul de utilizare a venitului disponibil ajustat.

Prin convenţie, nu există transferuri sociale în natură cu restul lumii (sunt înregistrate la D.62 - alocaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură).

SUBCAPITOLUL 7: ALTE TRANSFERURI CURENTE (D.7)

SECŢIUNEA 1: PRIME NETE DE ASIGURARE GENERALĂ (D.71)

4.109.Definiţie: Primele nete de asigurare generală (D.71) sunt vărsăminte efectuate în cadrul poliţelor subscrise de unităţi instituţionale. Poliţele subscrise de gospodării corespund contractelor încheiate de acestea din propria lor iniţiativă şi pentru a acoperi propriile lor nevoi, independent de angajatorii lor sau de administraţia publică şi în afara oricărui sistem de asigurare socială ([8]). Primele nete de asigurare generală cuprind în acelaşi timp primele efective plătite de asiguraţi pentru a beneficia de acoperirea asigurării în cursul perioadei contabile (prime dobândite) şi suplimente de prime corespunzând veniturilor din proprietate atribuite asiguraţilor, după deducerea serviciului furnizat de societatea de asigurare.

([8])Primele de asigurare-viaţă nu apar ca atare în sistemul conturilor. Ele sunt defalcate în: (a) prime care constituie o formă de contribuţie socială (ele sunt plătite în cadrul unui sistem de asigurare socială); (b) prime de asigurare-viaţă individuale. Primele sunt prinse în rubrica contribuţii sociale efective, iar cele ce fac parte din a doua categorie nu sunt considerate operaţiuni de distribuţie. Ambele categorii de prime de asigurare-viaţă măresc provizionele tehnice de asigurare, ce apar în contul financiar şi în bilanţ.

Primele nete de asigurare generală care sunt colectate permit acoperirea riscurilor legate de diverse accidente sau evenimente de origine naturală sau umană care provoacă daune bunurilor, proprietăţii sau persoanelor (incendii, inundaţii, accidente, loviri, naufragii, furturi, violenţă, boală etc.) sau riscuri de pierderi financiare apărute în urma unor evenimente ca boală, şomaj, accident şi altele.

4.110.Momentul înregistrării: primele nete de asigurare generală sunt înregistrate în momentul în care ele sunt dobândite.

Primele de asigurare din care s-a făcut scăderea serviciului reprezintă procentul din totalul primelor vărsate în perioada curentă sau din perioadele anterioare care acoperă riscurile în timpul perioadei curente.

Primele achiziţionate în cursul perioadei curente trebuie să fie separate de primele exigibile din această perioadă, care sunt susceptibile să acopere riscurile, atât pe timpul perioadei respective, cât şi pe timpul perioadelor viitoare.

4.111.În sistemul conturilor, primele nete de asigurare generală sunt înregistrate:

(a)între utilizări în contul de distribuire secundară a venitului asiguraţilor rezidenţi;

(b)între utilizări în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente (pentru asiguraţii nerezidenţi);

(c)între resurse în contul de distribuire secundară a venitului societăţilor de asigurare rezidente;

(d)între resurse în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente (pentru societăţile de asigurare nerezidente).

SECŢIUNEA 2: INDEMNIZAŢII DE ASIGURARE DAUNE (D.72)

4.112.Definiţie: Indemnizaţiile de asigurare generală (D.72) reprezintă indemnizaţiile datorate în virtutea contractelor de asigurare generală ([9]), adică sumele pe care societăţile de asigurare sunt obligate să le plătească pentru reglarea pagubelor din calamităţi survenite la persoane sau la bunuri (inclusiv la bunurile de capital fix).

([9])Indemnizaţiile de asigurare-viaţă nu apar ca atare în sistem. Ele sunt defalcate în:

(a)indemnizaţii care constituie o formă de contribuţii sociale;

(b)indemnizaţii de asigurare-viaţă individuală. Primele sunt prinse în rubrica contribuţii sociale efective, celelalte nu sunt considerate ca operaţiuni de distribuţie. Ambele categorii de indemnizaţii de asigurare-viaţă reduc rezervele tehnice de asigurare, ce apar la contul financiar şi bilanţ.

4.113.Indemnizaţiile de asigurare generală nu cuprind vărsămintele care constituie alocaţii sociale.

4.114.Cum serviciul de asigurare generală este calculat scăzând indemnizaţiile datorate din valoarea cumulată a primelor achiziţionate şi a suplimentelor de prime, totalul indemnizaţiilor datorate de o societate de asigurare va trebui să fie egal cu primele nete de asigurare generală pe care ea (societatea de asigurare) trebuie să o primească în cursul aceleiaşi perioade contabile. Este astfel subliniat faptul că funcţia principală a asigurării contra daunelor este de redistribuire a resurselor.

Soldul contului unei indemnizaţii de asigurare generală este considerat ca un transfer curent în favoarea beneficiarului, chiar dacă el se bazează pe sumele ridicate consecutiv din distrugerea accidentală a unui activ fix sau din vătămări corporale grave. Sumele primite de beneficiari nu au în general o destinaţie particulară şi bunurile sau activele care au suferit pierderi sau au fost distruse nu trebuie, în mod necesar, să fie reparate sau înlocuite.

Anumite indemnizaţii sunt datorate pentru daune ocazionate de asiguraţi unor terţi, sau proprietăţii terţilor. În acest caz, indemnizaţiile sunt contabilizate ca şi cum ele ar fi fost plătite direct de societatea de asigurări terţilor care au suferit prejudiciul şi nu indirect prin intermediul asiguratului.

4.115.Momentul înregistrării: indemnizaţiile de asigurare generală sunt înregistrate în momentul în care se produce calamitatea sau orice alt eveniment acoperit de asigurare.

4.116.În sistemul conturilor, ele sunt înregistrate:

(a)între utilizări în contul de distribuire secundară a venitului societăţilor de asigurare rezidente;

(b)între utilizări în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente de către restul lumii (pentru societăţile de asigurare nerezidente);

(c)între resurse în contul de distribuire secundară a venitului sectoarelor beneficiare;

(d)între resurse în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente (pentru beneficiarii nerezidenţi).

SECŢIUNEA 3: TRANSFERURI CURENTE ÎNTRE ADMINISTRAŢIILE PUBLICE (D.73)

4.117.Definiţie: Transferurile curente în cadrul administraţiei publice (D.73) cuprind operaţiunile de transfer între diferite subsectoare ale administraţiei publice (administraţia centrală, administraţia statului, administraţia locală, fondurile de securitate socială), cu excepţia impozitelor, subvenţiilor, ajutoarelor pentru investiţii şi altor transferuri în capital.

4.118.Transferurile curente între subsectoarele administraţiei publice nu cuprind operaţiunile efectuate în numele altei unităţi; acestea sunt înregistrate o singură dată în resursele unităţii beneficiare pentru contul pentru care este realizată tranzacţia. Acest caz apare mai ales atunci când o agenţie a administraţiei publice (de exemplu, un departament al administraţiei centrale) percepe impozite care sunt total sau parţial transferate în mod automat către o altă agenţie a administraţiei publice (de exemplu, o autoritate locală). În acest caz, încasările fiscale destinate altei agenţii ale administraţiei publice sunt contabilizate ca impozite prelevate direct de această agenţie şi nu ca un transfer curent în cadrul administraţiei publice. Această soluţie se impune afortiori în cazul impozitelor care iau forma de adiţionale la impozitele administraţiei centrale şi care sunt destinate unei alte administraţii publice. Decalajele între încasarea impozitelor şi plata lor de către prima administraţie la cea de a doua trebuie să fie contabilizate în contul financiar la postul "Alte conturi de primit/de plătit" din contul financiar.

Pe de altă parte, transferurile curente între administraţiile publice cuprind transferurile de încasări fiscale care sunt o componentă a transferurilor totale de la administraţia centrală în favoarea altei agenţii a administraţiei publice. Aceste transferuri nu corespund nici unei categorii de impozite specifice şi nu sunt realizate în mod automat, ci în principal, prin intermediul anumitor rezerve (de exemplu, rezervele provinciilor sau comunelor) şi după chei de repartiţie fixate de administraţia centrală.

4.119.Momentul înregistrării: transferurile curente în cadrul administraţiei publice sunt înregistrate în momentul în care reglementările în vigoare stipulează că ele trebuie operate.

4.120.În sistemul conturilor, transferurile curente în cadrul administraţiei publice sunt înregistrate între utilizări şi între resurse în contul de distribuire secundară a venitului subsectoarelor administraţiei publice ([10]).

([10])Transferurile curente în cadrul administraţiei publice sunt fluxuri interne ale sectorului administraţiei publice care nu apar în contul consolidat pentru ansamblul acestuia.

SECŢIUNEA 4: COOPERARE INTERNAŢIONALĂ CURENTĂ (D.74)

4.121.Definiţie: Cooperarea internaţională curentă (D.74) acoperă toate operaţiunile de transfer în numerar sau în natură între administraţiile publice naţionale şi administraţiile publice din restul lumii sau organizaţiile internaţionale ([11]), altele decât ajutoarele pentru investiţii şi celelalte transferuri de capital.

([11])În sistemul conturilor, organizaţiile internaţionale îşi obţin mandatele fie direct din statele unde sunt membre, fie indirect, prin intermediul altor organizaţii internaţionale unde ele sunt membre.

4.122.Rubrica (D.74) cuprinde:

(a)contribuţiile nefiscale ale statului către instituţiile Uniunii Europene, cu excepţia celei de-a patra resurse proprii a Comunităţii ([12]);

([12])Prelevările operate de instituţiile Uniunii Europene asupra unităţilor producătoare rezidente sunt contabilizate ca impozite pe producţie vărsate de acestea către restul lumii. "A patra resursă proprie" sau "resursa bazată pe PNB" creată prin decizia Consiliului din 24 iunie 1988 referitoare la sistemul resurselor proprii ale Comunităţii evidenţiază transferurile curente diverse (D.75).

(b)contribuţiile statului către organizaţiile internaţionale (cu excepţia impozitelor datorate de statele membre guvernelor organizaţiilor supranaţionale);

(c)transferurile curente pe care administraţiile publice pot să le primească de la instituţiile sau organismele menţionate la punctele (a) şi (b) ([13]);

([13])Transferurile curente pe care instituţiile Uniunii europene le efectuează direct către unităţile producătoare de piaţă rezidente sunt înregistrate ca subvenţii vărsate de restul lumii.

(d)transferurile curente pe care statele şi le acordă între ele prin vărsăminte fie în numerar (de exemplu, vărsăminte destinate finanţării deficitelor bugetare ale statelor străine sau ale teritoriilor din colonii), fie în natură (de exemplu, donaţii de produse alimentare sau de material militar, ajutoare de urgenţă în cazul catastrofelor naturale sub formă de hrană, îmbrăcăminte şi medicamente etc.);

(e)salariile plătite de un stat, o instituţie a Uniunii Europene sau o organizaţie internaţională consilierilor sau personalului tehnic, pus la dispoziţie de ţările în curs de dezvoltare.

Organizaţiile internaţionale nefiind considerate ca unităţi instituţionale rezidente ale ţării în care ele sunt stabilite, cooperarea internaţională curentă include, de asemenea, transferurile între administraţia publică a unei ţări şi organizaţiile internaţionale care sunt instalate acolo.

4.123.Momentul înregistrării: cooperarea internaţională curentă trebuie să fie înregistrată în momentul în care reglementările în vigoare stipulează că transferurile trebuie să aibă loc (transferuri obligatorii) sau în momentul în care transferurile sunt efectuate (transferuri voluntare).

4.124.În sistemul conturilor, cooperarea internaţională curentă este înregistrată:

(a)între utilizări şi între resurse în contul de distribuire secundară a venitului sectorul administraţiei publice;

(b)între utilizări şi între resurse în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente.

SECŢIUNEA 5: TRANSFERURI CURENTE DIVERSE (D.75)

Subsecţiunea 1: Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor

4.125.Definiţie: Transferurile curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor includ toate contribuţiile voluntare (altele decât legatele), contribuţiile membrilor, ajutoare şi subsidii pe care instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor le primesc de la gospodării (inclusiv nerezidente) şi, în mai mică măsură, de la alte unităţi.

4.126.Sunt incluse următoarele:

(a)contribuţiile periodice vărsate de gospodării organizaţiilor sindicale, politice, sportive, culturale, religioase şi altor organizaţii similare clasificate în sectorul instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor;

(b)contribuţii voluntare (altele decât moştenirile şi donaţiile) ale gospodăriilor populaţiei, societăţilor şi restului lumii către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei. Sunt incluse transferurile în natură pentru opere de binefacere, sub formă de donaţii de produse alimentare (hrană), îmbrăcăminte, pături sau medicamente destinate gospodăriilor rezidente sau

nerezidente;
(c)ajutoarele şi subvenţiile acordate de administraţia publică, altele decât transferurile destinate în mod specific finanţării cheltuielilor pentru investiţii, care fac parte din ajutoarele pentru investiţii.
Sunt excluse plăţile contribuţiilor sau drepturilor de înscriere la instituţiile fără scop lucrativ de piaţă în serviciul întreprinderilor, cum ar fi camerele de comerţ sau grupările profesionale, care sunt tratate ca plată a serviciilor oferite.
4.127.Momentul înregistrării: transferurile curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor sunt înregistrate în momentul în care ele sunt efectuate.
4.128.În sistemul conturilor, transferurile curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor sunt înregistrate:
(a)între utilizări în contul de distribuire secundară a venitului sectoarelor donatoare;
(b)între utilizări în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente;
(c)între resurse în contul de distribuire secundară a venitului sectorului instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor.
Subsecţiunea 2: Transferuri curente între gospodăriile populaţiei
4.129.Definiţie: Acestea reprezintă toate transferurile curente în numerar sau în natură pe care gospodăriile populaţiei rezidente le primesc sau le efectuează către alte gospodării rezidente sau nerezidente. Ele se referă, în special, la trimiterea de fonduri de către emigranţi sau muncitorii stabiliţi pe o perioadă mai lungă în străinătate (sau care muncesc în străinătate pe o durată de cel puţin un an) membrilor familiei lor care rămân în ţara de origine sau de părinţii copiilor lor care trăiesc în alt loc.
4.130.Momentul înregistrării: transferurile curente între gospodării sunt înregistrate în momentul în care sunt efectuate.
4.131.În sistemul conturilor, transferurile curente între gospodării sunt înregistrate:
(a)între resurse şi între utilizări în contul de distribuire secundară a venitului gospodăriilor populaţiei;
(b)între resurse şi între utilizări în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente.
Subsecţiunea 3: Amenzi şi penalităţi
4.132.Definiţie: Amenzile şi penalităţile impuse unităţilor instituţionale de instanţele de judecată sau de alte instanţe cvasi-judiciare sunt considerate drept transferuri curente.
4.133.Acest titlu nu include:
(a)amenzile şi penalităţile impuse de autorităţile fiscale pentru fraudă fiscală sau întârziere în plata impozitelor, care nu se pot separa în general de impozitele însăşi;
(b)redevenţele achitate pentru obţinerea de permise care sunt contabilizate fie ca impozite, fie ca remunerare a serviciilor oferite de aceste unităţi administraţiilor publice (a se vedea D.29 şi D.59).
4.134.Momentul înregistrării: amenzile şi penalităţile sunt înregistrate în momentul în care apare obligaţia de plată.
Subsecţiunea 4: Loterii şi jocuri de noroc
4.135.Sumele destinate cumpărării biletelor de loterie sau pentru jocuri de noroc (pariuri) comportă două elemente: o plată a serviciului furnizat de unitatea care organizează loteria sau pariul şi un transfer curent rezidual în favoarea câştigătorilor. Serviciul poate fi relativ substanţial şi serveşte la acoperirea impozitelor care vizează producţia serviciilor de jocuri de noroc. Sistemul consideră că transferurile au loc direct între participanţii la loterie şi la pariuri, adică între gospodării. În cazul participării gospodăriilor nerezidente, pot avea loc transferuri nete importante între sectorul gospodăriilor şi restul lumii. Aceste transferuri curente sunt înregistrate în momentul în care ele sunt efectuate.
Subsecţiunea 5: Plăţi compensatorii
4.136.Definiţie: Plăţile compensatorii reprezintă transferuri curente efectuate de unităţi instituţionale către alte unităţi instituţionale pentru daune cauzate persoanelor sau bunurilor, cu excepţia indemnizaţiilor de asigurare generală. Ele pot fi indemnizaţii obligatorii acordate de tribunale sau de vărsăminte voluntare care rezultă din acorduri amiabile. Sunt incluse vărsămintele cu titlu gratuit efectuate de unităţile administraţiilor publice şi de instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor victimelor catastrofelor naturale, altele decât cele clasate în transferuri de capital.
4.137.Momentul înregistrării: plăţile compensatorii sunt înregistrate în momentul în care transferurile sunt efectuate (transferuri voluntare) sau în momentul în care trebuie să aibă loc (transferuri obligatorii).
Subsecţiunea 6: A patra resursă proprie a Comunităţii
4.138.«A patra resursă proprie" sau "resursa bazată pe PNB" creată prin Decizia Consiliului din 24 iunie 1988 referitoare la sistemul resurselor proprii ale Comunităţii constituie un transfer curent plătit de administraţia publică din fiecare stat membru către instituţiile Uniunii Europene.
Ea reprezintă o contribuţie complementară la bugetul instituţiilor europene, calculată pe baza nivelului PNB al fiecărui stat membru.
Momentul înregistrării: a patra resursă proprie a Comunităţii este contabilizată în momentul în care ea trebuie să fie plătită. În sistemul conturilor, a patra resursă proprie a Comunităţii apare:
(a)la utilizări, în contul de distribuire secundară a venitului sectorului administraţiei publice;
(b)la resurse, în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente.
Subsecţiunea 7: Altele:
4.139.Sunt incluse următoarele:
(a)transferurile curente ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei către administraţia publică şi care nu au caracterul unui impozit;
(b)vărsămintele administraţiei publice către întreprinderile publice clasificate în sectorul societăţi şi cvasi-societăţi nefinanciare, având ca scop să acopere cheltuielile privind impozitele anormale pe pensii;
(c)bursele de călătorie şi recompensele acordate gospodăriilor populaţiei rezidente sau nerezidente de către administraţia publică sau instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor;
(d)primele de economii acordate periodic de administraţia publică gospodăriilor populaţiei ca recompensă pentru operaţiuni de economie efectuate de acestea în cursul perioadei;
(e)rambursările de către gospodării ale cheltuielilor efectuate în favoarea lor de către organismele de ajutor social;
(f)transferurile curente de la instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei către restul lumii;
(g)operaţiunile de sponsorizare de către societăţi, dacă aceste plăţi nu pot fi considerate drept cumpărări de servicii publicitare sau de alte servicii (de exemplu, operaţiuni filantropice sau burse de studii);
(h)transferurile curente ale administraţiei publice către gospodăriile populaţiei în calitate de consumatori, altele decât contribuţiile sociale.
4.140.Momentul înregistrării: aceste transferuri sunt înregistrate în momentul în care sunt efectuate, exceptând pe acelea destinate sau efectuate către/de administraţia publică, care sunt înregistrate în momentul în care ele trebuie să aibă loc.
În sistemul conturilor, transferurile curente diverse apar:
(a)între resurse şi între utilizări în contul de distribuire secundară a venitului din toate sectoarele;
(b)între resurse şi între utilizări în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente.
SUBCAPITOLUL 8: AJUSTARE PENTRU VARIAŢIA DREPTURILOR GOSPODĂRIILOR POPULAŢIEI ASUPRA FONDURILOR DE PENSIE (D.8)
4.141.Definiţie: Ajustarea pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensie (D.8) este destinată să determine în economiile gospodăriilor populaţiei apariţia variaţiei rezervelor actuariale asupra cărora, acestea din urmă, au un anumit drept (drept care se regăseşte la nivel financiar ca o creanţă la rubrica F.61) şi care sunt alimentate de primele şi contribuţiile înregistrate drept contribuţii sociale în contul de distribuire secundară a venitului.
4.142.Întrucât în conturile financiare şi în bilanţul sistemului gospodăriile populaţiei sunt considerate ca fiind proprietare ale rezervelor regimurilor private, atât autonome, cât şi neautonome, este necesară introducerea unui post de ajustare pentru a se evita ca un eventual excedent al contribuţiilor la pensii faţă de pensiile încasate (adică "transferuri" de efectuat faţă de "transferuri" de primit) să afecteze economia acestor gospodării.
Pentru a neutraliza acest efect, o ajustare egală cu:
valoarea totală a contribuţiilor sociale efective referitoare la pensiile vărsate sistemelor private cu constituire de fonduri
plus valoarea totală a suplimentelor de contribuţii care corespund veniturilor din proprietate atribuite asiguraţilor
minus valoarea serviciului furnizat
minus valoarea totală a pensiilor plătite ca contribuţii de asigurare socială a sistemelor private cu constituire de fonduri este adăugată venitului disponibil sau venitului disponibil ajustat al gospodăriilor în conturile de utilizare a venitului, înainte de determinarea agregatului "Economii".
În acest fel, economiile gospodăriilor sunt identice cu ce ar trebui să fie în cazul în care contribuţiile la pensie şi pensiile încasate nu ar fi fost contabilizate ca transferuri curente în contul de distribuire secundară a venitului. Acest post de ajustare este necesar pentru a se realiza concordanţa dintre economiile gospodăriilor şi variaţia drepturilor lor nete asupra fondurilor de pensii contabilizate în contul financiar al sistemului. Ajustările în contrapartidă trebuie să fie operate în conturile de utilizare a venitului societăţilor de asigurare şi altor unităţi instituţionale care administrează fondurile de pensii neautonome.
4.143.Momentul înregistrării: ajustarea este contabilizată în funcţie de diferitele fluxuri care o compun.
4.144.În sistemul conturilor, ajustarea pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensie este înregistrată:
(a)între utilizări în conturile de utilizare a venitului sectorului societăţilor de asigurare şi ale altor sectoare care administrează fondurile de pensii neautonome;
(b)între utilizări în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente (pentru organismele nerezidente);
(c)între resurse în contul de utilizare a venitului din sectorul gospodăriilor;
(d)între resurse în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente (pentru gospodăriile nerezidente).
SUBCAPITOLUL 9: TRANSFERURI DE CAPITAL (D.9)
SECŢIUNEA 0:
4.145.Transferurile de capital se diferenţiază de transferurile curente prin faptul că implică achiziţionarea sau cedarea unuia sau mai multor active cel puţin de către unul dintre participanţii la o tranzacţie. Indiferent dacă are loc în numerar sau în natură, transferurile de capital trebuie să aibă ca rezultat evaluarea variaţiei activelor financiare sau nefinanciare prezente în conturile de patrimoniu ale uneia sau ambelor părţi ale tranzacţiei.
4.146.Definiţie: Transferul de capital în natură reprezintă transferul proprietăţii asupra unui activ (altul decât stocuri sau numerar) sau anularea unei datorii de către un creditor, fără contrapartidă.
Transferul de capital în numerar reprezintă transferul unei sume în numerar pe care una dintre părţile tranzacţiei a obţinut-o cedând unul dintre active (altele decât stocuri) sau pe care cealaltă parte doreşte sau este obligată să o utilizeze în scopul achiziţionării unuia dintre active (altele decât stocuri). Acesta a doua parte - beneficiarul - este adesea obligată să utilizeze banii respectivi pentru achiziţionarea unuia sau mai multor active, ca o condiţie a realizării transferului.
4.147.Transferurile de capital acoperă impozitele pe capital (D.91), ajutoarele pentru investiţii (D.92) şi alte transferuri de capital (D.99).
SECŢIUNEA 1: IMPOZITE PE CAPITAL (D.91)
4.148.Definiţie: Impozitele pe capital (D.91) sunt impozitele care vizează într-un mod neregulat şi puţin frecvent valoarea activelor sau avuţia netă deţinută de unităţile instituţionale sau valoarea activelor transferate între unităţi instituţionale, ca urmare a moştenirilor, donaţiilor între persoane în viaţă sau altor transferuri.
4.149.Impozitele pe capital acoperă:
(a)impozitele pe transferurile de capital: taxele de succesiune şi drepturile pe donaţii între persoane în viaţă, care sunt presupuse a fi prelevate pe capitalul beneficiarilor, cu excepţia impozitelor pe vânzările activelor care nu constituie transferuri;
(b)prelevări pe capital: prelevări excepţionale pe valoarea activelor (sau valoarea netă) deţinute de unităţile instituţionale ([14]). Sunt incluse în prelevările excepţionale impozitele pe plus-valorile funciare care vizează creşterea valorii terenurilor agricole constată cu ocazia acordării permisului de construire în scopuri comerciale sau rezidenţiale.
([14])Cu toate acestea, impozitele privind câştigurile de capital sunt contabilizate în impozite curente pe venit, patrimoniu etc.
4.150.Momentul înregistrării: impozitele pe capital sunt înregistrate în momentul în care apar creanţele fiscale.
4.151.În sistemul conturilor, impozitele pe capital sunt înregistrate:
(a)în variaţia pasivelor şi a valorii nete (-) a contului de capital al sectoarelor impuse;
(b)în variaţia pasivelor şi a valorii nete (+) a contului de capital al administraţiilor publice;
(c)în variaţia pasivelor şi a valorii nete a contului de capital al restului lumii.
SECŢIUNEA 2: AJUTOARE NERAMBURSABILE PENTRU INVESTIŢII (D.92)
4.152.Definiţie: Ajutoarele nerambursabile pentru investiţii (D.92) sunt transferuri de capital, în numerar sau în natură, efectuate de administraţia publică sau de restul lumii ([15]) către alte unităţi instituţionale rezidente sau nerezidente pentru a le permite să finanţeze, în parte sau în totalitate, costul de achiziţie al activelor fixe.
([15])Ajutoarele nerambursabile pentru investiţii provenind din restul lumii le cuprind pe cele vărsate direct de instituţiile Uniunii Europene (de exemplu, anumite transferuri ale Fondului European de Orientare şi Garantare Agricolă - FEOGA, secţia "Orientare").
4.153.Ajutoarele nerambursabile pentru investiţii pot fi acordate în numerar sau în natură. Ajutoarele pentru investiţii în natură reprezintă transferurile de material de transport, maşini sau alte echipamente, efectuate de administraţia publică, către alte unităţi rezidente sau nerezidente, ca şi punerea la dispoziţie de clădiri sau alte construcţii pentru unităţile rezidente sau nerezidente.
4.154.Sunt excluse din ajutoarele nerambursabile pentru investiţii transferurile de echipamente militare sub formă de arme sau de echipamente a căror singură funcţie este de a activa aceste arme, acestea nefiind considerate ca active fixe.
4.155.Valoarea formării de capital realizate de administraţia publică pentru profitul altor sectoare ale economiei este înregistrată, de asemenea, în contul ajutoarelor nerambursabile pentru

investiţii atunci când beneficiarul este identificabil şi dobândeşte proprietatea investiţiilor realizate. În acest caz, formarea de capital este înregistrată în variaţia activelor în contul de capital al beneficiarilor şi este finanţată printr-un ajutor pentru investiţii care apare în acelaşi cont în variaţiile pasivelor şi valorii nete.

4.156.Ajutoarele nerambursabile pentru investiţii includ nu numai vărsăminte unice destinate să finanţeze investiţiile din cursul aceleiaşi perioade, dar şi plăţi eşalonate în timp referitoare la operaţiunile de investiţii realizate în cursul unei perioade anterioare. Astfel, vărsămintele anuale ale administraţiei publice pentru amortizarea datoriilor contractate de întreprinderi în vederea realizării proiectelor de investiţii şi pe care autorităţile publice îşi asumă, în totalitate sau în parte, cheltuielile de amortizare sunt de asemenea considerate ca ajutoare pentru investiţii.

Cu toate acestea, ajutoarele nerambursabile pentru subvenţionarea dobânzii acordate de administraţia publică sunt excluse, chiar atunci când scopul ajutorului nerambursabil este de a încuraja formarea de capital. În practică, preluarea de către autorităţile publice a unei părţi din cheltuielile pentru dobânzi constituie, la fel ca fluxurile de dobânzi, o tranzacţie distributivă. Cu toate acestea, atunci când un ajutor concurează în acelaşi timp la finanţarea amortizării datoriei contractate şi la plata dobânzilor pe capital şi când aceste două elemente nu pot fi separate, el este contabilizat integral în conturi ca un ajutor nerambursabil pentru investiţii.

4.157.Ajutoarele nerambursabile pentru investiţii din sectorul societăţilor şi cvasi-societăţilor nefinanciare cuprind, în afara celor acordate societăţilor şi cvasi-societăţilor private, aporturile de capital furnizate întreprinderilor publice recunoscute ca entităţi independente cu personalitate juridică, cu condiţia ca departamentul administraţiei publice care acordă ajutorul nerambursabil să nu păstreze o creanţă asupra întreprinderii publice.

4.158.Ajutoarele nerambursabile pentru investiţii din sectorul gospodăriilor populaţiei cuprind, în afara primelor de echipament şi de modernizare acordate întreprinderilor, altele decât societăţi şi cvasi-societăţi, primele acordate gospodăriilor pentru construcţia, cumpărarea şi amenajarea de locuinţe.

4.159.Ajutoarele nerambursabile pentru investiţii către administraţia publică acoperă toate vărsămintele (cu excepţia subvenţiilor de dobânzi) efectuate către subsectoarele administraţiilor publice ([16]) în scopul finanţării formării de capital. Cazul cel mai important priveşte transferurile operate de administraţia centrală către administraţiile locale având ca obiect specific finanţarea formării brute de capital fix. Este important să se sublinieze că transferurile având un caracter general şi operate cu scopuri multiple sau nedeterminate sunt înregistrate în transferurile curente din cadrul administraţiei publice, chiar dacă sunt parţial utilizate pentru a acoperi formarea de capital.

([16])Ajutoarele nerambursabile pentru investiţii între administraţiile publice sunt fluxuri interne ale sectorului administraţiei publice şi nu apar în contul consolidat pentru ansamblul sectorului.

4.160.Ajutoarele nerambursabile pentru investiţii furnizate de administraţiile publice sau de restul lumii instituţiilor fără scop lucrativ sunt diferite de transferurile curente către instituţiile fără scop lucrativ, în baza aceluiaşi criteriu.

4.161.Ajutoarele pentru investiţii furnizate restului lumii ar trebui limitate de asemenea, la transferurile ce au ca obiect specific finanţarea operaţiunilor de investiţii ale unităţilor nerezidente. Ele privesc, de exemplu, vărsămintele la transferuri necontractuale pentru construcţia de poduri, drumuri, spitale, şcoli în ţările în curs de dezvoltare sau pentru construcţia de imobile destinate organizaţiilor internaţionale. Ele pot fi sub formă de plăţi eşalonate în timp sau de vărsământ unic. La această rubrică intră şi furnizarea gratuită de bunuri de capital fix.

4.162.Momentul înregistrării: ajutoarele nerambursabile pentru investiţii în numerar sunt înregistrate în momentul în care are loc plata;

ajutoarele nerambursabile pentru investiţii în natură sunt înregistrate în momentul transferului proprietăţii asupra activelor.

4.163.În sistemul conturilor, ajutoarele pentru investiţii sunt înregistrate:

(a)în variaţiile pasivelor şi a valorii nete (-) din contul de capital al administraţiilor publice;

(b)în variaţiile pasivelor şi a valorii nete (+) din contul de capital al sectoarelor care beneficiază de ajutoare nerambursabile;

(c)în variaţiile pasivelor şi a valorii nete din contul de capital al restului lumii.

SECŢIUNEA 3: ALTE TRANSFERURI DE CAPITAL (D.99)

4.164.Definiţie: Alte transferuri de capital (D.99) acoperă toate operaţiunile de transfer, altele decât ajutoarele pentru investiţii şi impozitele pe capital care, deşi nu constituie operaţiuni de repartiţie a venitului, operează o redistribuire a economiei sau a patrimoniului între diferitele sectoare sau subsectoare ale economiei sau cu restul lumii.

4.165.Alte transferuri de capital cuprind următoarele operaţiuni:

(a)despăgubirile efectuate de către administraţia publică sau de către restul lumii către proprietarii de bunuri de capital în urma distrugerii sau a pagubelor suferite de aceştia în urma războaielor, altor evenimente politice sau catastrofelor (calamităţilor) naturale (inundaţii etc.);

(b)transferurile administraţiei publice către societăţile sau cvasi-societăţile nefinanciare având ca scop acoperirea pierderilor acumulate în cursul mai multor exerciţii sau a pierderilor excepţionale datorate unor cauze exterioare întreprinderii;

(c)transferurile între subsectoarele administraţiilor publice având scopul de a face faţă cheltuielilor excepţionale, sau de a acoperi deficitele acumulate ([17]);

([17])Aceste transferuri între subsectoarele administraţiilor publice sunt fluxuri interne ale sectorului administraţiilor publice care dispar atunci când se stabileşte un cont consolidat pentru ansamblul sectorului.

(d)primele de economii unice vărsate de administraţiile publice gospodăriilor cu titlu de recompensă a operaţiunilor de economii efectuate de acestea pe o perioadă de mai mulţi ani;

(e)legatele şi donaţiile importante între persoane în viaţă şi între unităţi aparţinând unor sectoare diferite, inclusiv legatele şi donaţiile importante către instituţiile fără scop lucrativ (de exemplu, donaţii pentru universităţi pentru a le permite să-şi acopere costurile necesare construirii de noi clădiri, biblioteci sau laboratoare);

(f)contrapartida anulărilor de datorii hotărâtă de comun acord între unităţile instituţionale aparţinând unor sectoare sau subsectoare diferite (de exemplu, anularea datoriei unei societăţi nefinanciare sau unei ţări străine faţă de stat sau vărsămintele cu titlu de garanţie eliberând un debitor care nu-şi respectă o obligaţie, de angajamentele sale). O asemenea anulare prin acord mutual este tratată ca un transfer de capital de la creditor la debitor, egal cu datoria atrasă în momentul anulării. De asemenea, tranzacţia de contrapartidă a unei reluări de datorii constituie un transfer de capital.

Cu toate acestea, sunt excluse:

1.asumarea sau anularea de către proprietarul unei cvasi-societăţi a creanţelor financiare ale sau asupra acesteia. În cele două cazuri este o tranzacţie cu acţiuni şi alte participaţii (a se vedea punctul 5.16);

2.asumarea sau anularea de către o administraţie publică a datoriilor unei societăţi publice care dispare din sistem în calitate de unitate instituţională. În cele două cazuri, un flux este bazat pe contul celorlalte modificări în volumul activelor (a se vedea punctele 5.16., 6.29. şi 6.30.);

3.asumarea sau anularea de către o administraţie publică a datoriilor unei societăţi publice, în cadrul unui proces de privatizare, înainte de a fi încheiat pe termen scurt. În cele două cazuri, este o tranzacţie cu acţiuni şi alte participaţii (a se vedea punctul 5.16.).

Ştergerea unei datorii de către un creditor nu constituie o operaţiune între unităţi instituţionale şi nu apare deci, nici în contul de capital, nici în contul financiar al sistemului. Dacă un creditor hotărăşte ştergerea unei datorii, se va conveni să se înregistreze acest fapt în contul celorlalte schimbări în volumul activelor, ca şi în cel al debitorului [a se vedea punctul 6.27. litera (d)].Provizioanele pentru creanţele nesigure sunt tratate ca intrări contabile interne ale întreprinderii şi nu apar deci în sistem. Ştergerea unei datorii de către un debitor nu constituie o tranzacţie şi nu este nici recunoscută de sistem;

(g)- partea din câştigurile (sau pierderile) de capital realizate care este redistribuită unui alt sector, de exemplu, câştigurile de capital redistribuite de societăţile de asigurare gospodăriilor. Cu toate acestea, operaţiunile care reprezintă contrapartida transferurilor către administraţia publică a produsului privatizării realizate indirect (de exemplu, prin intermediul societăţilor holding) trebuie să fie contabilizate ca operaţiuni financiare cu acţiuni şi alte participaţii (F.5) şi nu au deci nici un efect direct asupra nivelului capacităţii/necesarului de finanţare a administraţiilor publice;

(h)plăţile majore efectuate pentru compensarea daunelor sau vătămărilor grave neacoperite de poliţele de asigurare [cu excepţia indemnizaţiilor operate de administraţia publică sau de restul lumii descrise la litera (a) de mai sus]. Sumele pot fi acordate de tribunale sau pot fi stabilite de comun acord. Vărsămintele pot fi efectuate de unităţi rezidente sau nerezidente. Exploziile puternice, deversările de hidrocarburi sau efectele nedorite ale medicamentelor sunt printre cauzele care justifică astfel de indemnizaţii;

(i)vărsămintele cu caracter excepţional la fondurile de asigurare socială efectuate de angajatori (inclusiv administraţiile publice) sau de administraţiile publice (în cadrul funcţiei lor de protecţie socială), în măsura în care aceste vărsăminte sunt destinate să mărească rezervele acestor fonduri în cazul nerespectării unui contract. Ajustarea care corespunde fondurilor de asigurări sociale pentru gospodăriile populaţiei este, de asemenea, înregistrată la D.99 Alte transferuri de capital (a se vedea punctul 20 din anexa III privind asigurările).

4.166.Momentul înregistrării:

(a)alte transferuri de capital în numerar sunt înregistrate în momentul în care plata trebuie să aibă loc;

(b)alte transferuri de capital în natură sunt înregistrate în momentul transferului proprietăţii asupra activului sau anulării datoriei de către creditor.

4.167.În sistemul conturilor, alte transferuri de capital sunt înregistrate în variaţiile pasivelor şi valorii nete din contul de capital al sectoarelor şi restului lumii.

CAPITOLUL 5: OPERAŢIUNI FINANCIARE

SUBCAPITOLUL 0:

5.01. Definiţie: Operaţiunile financiare sunt acele tranzacţii cu active şi pasive financiare care se desfăşoară între unităţi instituţionale sau între o unitate instituţională şi restul lumii.

5.02. Plecând de la definiţia unei operaţiuni (a se vedea punctul 1.33.), o tranzacţie financiară poate fi definită ca interacţiunea, stabilită de comun acord, dintre unităţile instituţionale sau între o unitate instituţională şi restul lumii, care implică fie crearea sau lichidarea simultană a unui activ financiar şi a pasivului său corespunzător, fie schimbarea proprietăţii asupra unui activ financiar, fie asumarea unui pasiv.

5.03. Activele financiare sunt active economice care se prezintă sub formă de mijloace de plată sau creanţe sau care sunt asimilabile prin natura lor cu creanţele financiare.

5.04. Mijloacele de plată sunt formate din: aurul monetar, drepturile speciale de tragere (DST), numerarul şi depozitele transferabile.

Creanţa financiară le dă proprietarilor săi - creditorii - dreptul de a primi, fără o contra-contribuţie, una sau mai multe plăţi de la alte unităţi instituţionale - debitorii - care au contractat angajamentul în contrapartidă.

Exemple de active economice asimilabile prin natura lor creanţelor sunt acţiunile şi alte participaţii, ca şi activele parţial condiţionate. Unitatea instituţională care emite astfel de active financiare se consideră că are un angajament de contrapartidă.

5.05. Activele condiţionale sunt contractele încheiate între unităţi instituţionale sau între unităţi instituţionale şi restul lumii, care prevăd una sau mai multe condiţii de îndeplinit pentru ca o tranzacţie financiară să aibă loc. De exemplu, garanţiile de plăţi ale terţilor, scrisorile de credit, liniile de credit, facilităţile de emisiune de efecte ("FEE"), precum şi majoritatea produselor financiare derivate. În sistemul contabilităţii naţionale se consideră că un activ condiţional este un activ financiar din momentul în care contractul propriu-zis are o valoare de piaţă, pentru că el poate fi negociat sau face obiectul unei compensaţii pe piaţă. Activele condiţionale care nu îndeplinesc această condiţie nu sunt înregistrate în sistemul contabilităţii naţionale ([1]).

([1])Provizioanele tehnice de asigurare (AF.6) constituie pasive necondiţionale ale întreprinderilor de asigurare şi ale fondurilor de pensii. Totodată, activele financiare în contrapartidă ale deţinătorilor şi ale beneficiarilor de poliţe sunt, în majoritatea cazurilor, condiţionale.

5.06. Se pot identifica şapte categorii de active financiare: aur monetar şi drepturi speciale de tragere (AF.1), Numerar şi depozite (AF.2), Titluri, altele decât acţiuni (AF.3), Credite (AF.4), Acţiuni şi alte participaţii (AF.5), Provizioane tehnice de asigurare (AF.6) şi Alte conturi de primit/de plătit (AF.7).

5.07. În sistemul contabilităţii naţionale, fiecărui activ financiar îi corespunde un pasiv în contrapartidă, cu excepţia celor clasificate în categoria Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (AF.1). Se deosebesc astfel şase categorii de pasive financiare, corespunzător activelor respective.

5.08. Clasificarea operaţiunilor financiare corespunde clasificării activelor şi pasivelor. Se pot identifica prin urmare şapte categorii de operaţiuni financiare: operaţiuni cu aur monetar şi drepturi speciale de tragere (F1.), operaţiuni cu numerar şi depozite (F.2), operaţiuni cu titluri, altele decât acţiuni (F.3), operaţiuni cu credite (F.4), operaţiuni cu acţiuni şi alte participaţii (F.5), operaţiuni cu provizioane tehnice de asigurare (F.6) şi operaţiuni cu alte conturi de primit/de plătit (F.7).

5.09. Activele financiare deţinute şi pasivele exigibile la un moment dat (ale unui sector sau restului lumii) sunt înregistrate într-un cont de patrimoniu (a se vedea capitolul 7). Operaţiunile financiare au ca efect modificarea conturilor de patrimoniu. Cu toate acestea, modificările ce au loc între conturile de patrimoniu de deschidere şi cel de închidere pot fi datorate şi altor fluxuri (a se vedea capitolul 6). Ele nu se datorează interacţiunilor dintre unităţile instituţionale sau dintre acestea şi restul lumii. Celelalte fluxuri sunt defalcate în reevaluările activelor şi pasivelor financiare, precum şi modificările intervenite în volumul activelor şi pasivelor financiare ce nu rezultă în urma operaţiunilor financiare. Primele se înregistrează în contul de reevaluare, iar celelalte în contul altor modificări în volumul activelor, la rubrica pierderi datorate catastrofelor, pierderi necompensate, alte modificări în volumul activelor şi pasivelor financiare neclasificate în altă parte, precum şi schimbări de clasificări sau structură.

5.10. Operaţiunile financiare desfăşurate între unităţi instituţionale se înregistrează în conturile financiare ale diferitelor sectoare implicate. Cele dintre unităţile instituţionale şi restul lumii se înregistrează în conturile financiare ale sectoarelor corespunzătoare ca şi în contul financiar extern, corespunzător contului financiar al restului lumii (a se vedea capitolul 8).

Contul financiar (al unui sector sau al restului lumii) cuprinde în partea stângă achiziţiile minus cedările de active, iar în partea dreaptă creşterile minus rambursările de pasive. Soldul contului financiar, care este egal cu achiziţiile nete de active din care se scad creşterile nete ale pasivelor, se numeşte capacitatea(+)/necesarul (-) de finanţare (B.9).

5.11. Contul financiar al unui sector poate fi consolidat sau nu. Contul financiar neconsolidat al unui sector prezintă modificările de active şi pasive financiare rezultate în urma operaţiunilor financiare la care participă unităţi instituţionale din acest sector. Contul financiar consolidat al unui sector indică modificările de active şi pasive financiare rezultate în urma operaţiunilor financiare dintre unităţi instituţionale aparţinând acestui sector şi alte unităţi instituţionale sau restul lumii. În comparaţie cu contul neconsolidat, contul consolidat nu ia în consideraţie operaţiunile financiare dintre unităţile instituţionale ce aparţin aceluiaşi sector. Prin definiţie, contul financiar extern este consolidat.

5.12. O tranzacţie financiară între două unităţi instituţionale are ca efect creşterea capacităţii/necesarului de finanţare a/al uneia dintre ele şi descreşterea, cu aceeaşi sumă, a capacităţii/necesarului de finanţare a/al celeilalte. Operaţiunile financiare ce au loc între unităţi instituţionale aparţinând aceluiaşi sector nu modifică capacitatea/necesarul de finanţare a/al acestuia. Contul financiar consolidat şi cel neconsolidat aparţinând aceluiaşi sector au aceeaşi capacitate/necesar de finanţare. În acelaşi fel, operaţiunile financiare ce au loc între unităţi instituţionale nu modifică valoarea capacităţii/necesarului de finanţare pe economia totală, care este egală, dar de semn contrar, cu cea a contului financiar extern. În consecinţă, valoarea capacităţii/necesarului de finanţare a ansamblului tuturor unităţilor instituţionale şi cea/cel a/al restului lumii este nulă.

5.13. Contul financiar pe debitor/creditor ([2]) (al unui sector sau al restului lumii) constituie o extensie a contului financiar şi prezintă repartiţia achiziţiilor nete de active pe sectoare debitoare şi creşterile nete de pasive pe sectoare creditoare. Acest cont furnizează deci informaţii asupra relaţiilor dintre debitori şi creditori, fiind coerent cu contul de patrimoniu financiar pe debitor/creditor (a se vedea punctul 7.69.). Cu toate acestea, în cazul operaţiunilor financiare ce au loc pe pieţe secundare, contul nu furnizează nici o informaţie referitoare la sectoarele instituţionale cărora le-au fost vândute sau de la care au fost cumpărate activele financiare; el nu dă prin urmare un răspuns complet la întrebarea referitoare la "cine finanţează pe cine" de-a lungul unei perioade contabile.

([2])SCN 1993 (II 103-II 111) utilizează expresia "Contul detaliat al operaţiunilor financiare".

5.14. Contul financiar este ultimul din secvenţa de conturi ce înregistrează operaţiuni contabile (a se vedea capitolul 8). Nu este deci nevoie ca soldul său contabil să apară în alt cont. În cadrul sistemului, soldul contabil al contului financiar este identic cu cel al contului de capital. În practică, se va constata însă un decalaj între cele două, întrucât se calculează plecând de la surse de date statistice diferite.

5.15. În cadrul sistemului, fiecare tranzacţie financiară are întotdeauna o tranzacţie în contrapartidă, fie o tranzacţie financiară, fie una nefinanciară.

Creşterea sau reducerea simultană a activelor şi pasivelor financiare sau schimbul unui activ pentru un altul trebuie înregistrate în contul financiar (al unui sector sau al restului lumii). În cazul în care o tranzacţie şi contrapartida sa sunt de natură financiară, ele modifică portofoliul de active şi pasive financiare, putând modifica, de asemenea, şi totalul activelor şi pasivelor financiare ale unităţilor instituţionale implicate sau ale restului lumii, fără a afecta capacitatea/necesarul de finanţare, ca de altfel nici valoarea netă.

Operaţiunile financiare pot avea în contrapartidă şi operaţiuni pe produse (a se vedea capitolul 3), operaţiuni distributive (a se vedea capitolul 4) sau operaţiuni cu active nefinanciare neproduse (a se vedea punctul 6.06.). În cazul în care contrapartida unei operaţiuni financiare este de natură nefinanciară, valoarea capacităţii/necesarului de finanţare a unităţilor implicate sau a restului lumii se va modifica.

5.16. O tranzacţie financiară poate avea în contrapartidă un transfer (curent sau de capital) (a se vedea capitolul 4). În acest caz, tranzacţia financiară implică fie schimbarea de proprietate asupra unui activ financiar, fie preluarea unui angajament în calitate de debitor (asumarea unei datorii), fie chiar lichidarea simultană a unui activ financiar şi a pasivului său corespunzător (anularea datoriei sau abandonarea creanţei). Tranzacţia în contrapartidă de preluare sau anulare a unei datorii este clasificată în rubrica transferuri de capital (D.9) şi se înregistrează în contul de capital.

Dacă proprietarul unei cvasi-societăţi preia sau anulează creanţele financiare pe care societatea sa le are, tranzacţia în contrapartidă se va înscrie la acţiuni şi alte participaţii (F.5).

Preluarea sau anularea de către administraţia publică a datoriilor unei instituţii publice care va dispare ca unitate instituţională din sistem nu generează nici o tranzacţie în contul de capital sau în cel financiar, ci numai înregistrarea unui flux în Alte modificări de volum ale conturilor de active (a se vedea capitolul 6).

Preluarea sau anularea de către administraţia publică a datoriilor unei societăţi publice, în cadrul procesului de privatizare ce se va realiza într-un termen scurt, are ca tranzacţie în contrapartidă o tranzacţie cu acţiuni şi alte participaţii. Prin cedarea acţiunilor şi altor participaţii, privatizarea presupune renunţarea la controlul exercitat asupra societăţii publice în cauză (a se vedea punctul 2.26.). Astfel de preluări sau anulări conduc la creşterea fondurilor proprii (a se vedea punctul 7.05.), indiferent dacă acestea rezultă sau nu în urma unei emisii de acţiuni sau de alte titluri de participaţie.

Ştergerea sau diminuarea unei creanţe irecuperabile, precum şi anularea unilaterală a unei creanţe de către un debitor (repudierea unei datorii) nu sunt considerate drept operaţiuni financiare, pentru că nu rezultă în urma unei acţiuni reciproce convenite de comun acord între unităţi instituţionale sau între acestea şi restul lumii. Reducerea sau abandonarea unilaterală a unei creanţe irecuperabile de către un creditor este înregistrată în contul alte modificări în volumul activelor [a se vedea punctul 6.27. litera (d)]. Repudierea unei datorii nu este recunoscută de sistemul contabilităţii naţionale.

5.17. Contrapartida unei operaţiuni financiare poate fi o dobândă (D.41). Dobânzile sunt primite de creditori şi vărsate de debitori pentru anumite tipuri de creanţe financiare clasificate la rubrica numerar şi depozite (AF.2), titluri, altele decât acţiuni (AF.3), credite (AF.4) şi alte conturi de primit/de plătit (AF.7). În cadrul sistemului, dobânzile sunt înregistrate pe baza dreptului constatat, adică se poate spune că ele revin creditorului în mod continuu, în funcţie de suma rămasă de plătit la fiecare moment (a se vedea punctul 4.50.). Înregistrarea dobânzilor (D.41) are întotdeauna în contrapartidă o tranzacţie financiară care să îi creeze un drept suplimentar creditorului asupra debitorului. Ca efect, dobânzile se consideră ca fiind reinvestite. Plata efectivă a dobânzii nu se înregistrează la rubrica dobânzi (D.41), ci constituie o tranzacţie ce are ca rezultat transferul de proprietate asupra mijloacelor de plată. Tranzacţia în contrapartidă este o tranzacţie financiară ce are ca efect reducerea creanţei financiare nete a creditorului, deţinute faţă de debitor. Dacă dobânzile acumulate nu sunt plătite la data specificată, aceasta dă naştere la dobânzi de întârziere. Întrucât dobânzile acumulate sunt deja înregistrate în sistem, dobânzile de întârziere nu modifică totalul activelor sau pasivelor financiare, dar este posibil să modifice clasificarea acestora (a se vedea punctul 5.131.).

5.18. O tranzacţie financiară poate avea în contrapartidă veniturile din proprietate alocate, dar nedistribuite. Exemple de acest fel sunt dobânzile (D.41) şi dividendele (D.421) pe care organismele de plasament colectiv le primesc în urma investiţiilor efectuate şi care sunt alocate, dar nu distribuite, acţionarilor lor [a se vedea punctele 4.49. litera (b) şi 4.54. litera (b)], beneficiile reinvestite din investiţii străine directe (D.43), precum şi veniturile din proprietate atribuite deţinătorilor de poliţe de asigurare (D.44), în cazul poliţelor individuale de asigurare de viaţă contractate în afara schemelor de asigurare socială. Tranzacţia financiară în contrapartidă are ca rezultat înregistrarea veniturilor din proprietate (pozitive sau negative) ca fiind reinvestite.

SUBCAPITOLUL 1: CLASIFICAREA OPERAŢIUNILOR FINANCIARE

SECŢIUNEA 0:

5.19. Operaţiunile financiare sunt clasificate în categorii divizate la rândul lor în subcategorii, dintre care unele se subîmpart în subpoziţii. Clasificarea operaţiunilor financiare cu active şi pasive financiare corespunde clasificării activelor şi pasivelor financiare (a se vedea punctele 5.06-5.08). Prin urmare, definiţiile categoriilor, subcategoriilor şi subpoziţiilor, ca şi explicaţiile care le însoţesc, apar o singură dată în SEC, în cadrul prezentei secţiuni din acest capitol. Capitolul consacrat conturilor de patrimoniu nu repetă definiţiile şi explicaţiile în cadrul textului, dar prezintă în anexa 7.1 un rezumat al ansamblului activelor şi pasivelor definite de sistem.

5.20. Clasificarea operaţiunilor financiare şi a activelor şi pasivelor financiare se bazează în primul rând pe gradul de lichiditate şi pe caracteristicile juridice ale activelor financiare. Ea nu conţine categorii funcţionale, cu excepţia unui post excepţional ce cuprinde investiţiile străine directe. Definiţiile categoriilor, subcategoriilor şi subpoziţiilor sunt în general independente de clasificarea unităţilor instituţionale. Dacă este necesar, clasificarea activelor şi pasivelor financiare poate fi detaliată suplimentar, încrucişând-o cu clasificarea unităţilor instituţionale, ceea ce permite obţinerea, spre exemplu, a unei clase "depozite între instituţii financiare monetare". Gradul de detaliere la care se utilizează clasificarea activelor şi pasivelor financiare depinde de sectorul instituţional studiat.

Tabelul 5.1 Clasificarea operaţiunilor financiare

Clasificarea operaţiunilor financiare	Cod		
Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	F.1	◆	◆
Aur monetar	◆	F.11	◆
Drepturi speciale de tragere (DST)	◆	F.12	◆
Numerar şi depozite	F.2	◆	◆
Numerar	◆	F.21	◆
Depozite transferabile	◆	F.22	◆
Alte depozite	◆	F.29	◆
Titluri, altele decât acţiuni	F.3	◆	◆
Titluri, altele decât acţiuni, exclusiv produse financiare derivate	◆	F.33	◆
Pe termen scurt	◆	◆	F.331
Pe termen lung	◆	◆	F.332
Produse financiare derivate	◆	F.34	◆
Credite	F.4	◆	◆
Pe termen scurt	◆	F.41	◆
Pe termen lung	◆	F.42	◆
Acţiuni şi alte participaţii	F.5	◆	◆
Acţiuni şi alte participaţii, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv	◆	F.51	◆
Acţiuni cotate	◆	◆	F.511
Acţiuni necotate	◆	◆	F.512
Alte participaţii	◆	◆	F.513
Acţiuni ale organismelor de plasament colectiv	◆	F.52	◆
Provizioane tehnice de asigurare	F.6	◆	◆
Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare-viaţă şi asupra fondurilor de pensie	◆	F.61	◆
Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă	◆	◆	F.611
Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensie	◆	◆	F.612
Provizioane pentru primele neachitate şi provizioane pentru calamităţi	◆	F.62	◆
Alte conturi de primit/de plătit	F.7	◆	◆
Credite comerciale şi avansuri	◆	F.71	◆
Altele	◆	F.79	◆
Post excepţional: Investiţii străine directe	F.m		

5.21. Analiza canalelor de transmitere a politicii monetare poate impune identificarea agregatelor monetare în cadrul conturilor de patrimoniu şi în cele financiare ale sectoarelor şi restului lumii. Cu toate acestea, definiţiile acestor agregate monetare pot varia de la o ţară la alta şi de la o perioadă la alta. În plus, elementele componente nu corespund în general categoriilor, subcategoriilor sau subpoziţiilor activelor şi pasivelor financiare definite de sistem. De altfel, delimitarea sectoarelor creatoare de bani, deţinătoare de bani şi neutre depinde de definiţia agregatului monetar în cauză. De aceea, sistemul nu dă nici o definiţie agregatului monetar. Cu toate acestea, anexa 5.1. propune o metodă care să permită prezentarea oricărui agregat monetar plecând de la conturile de patrimoniu şi conturile financiare.

5.22. Procesul de înnoire permanentă ce caracterizează pieţele financiare face mai puţin pertinentă distincţia între active şi pasivele financiare pe termen scurt şi cele pe termen lung. Cu toate acestea, atunci când scadenţa este un element important de analiză, spre exemplu pentru studiul ratelor dobânzii sau al randamentului activelor, o împărţire pe diverse termene de scadenţă se poate dovedi indispensabilă. Din acest motiv, scadenţa este considerată ca un criteriu secundar de clasificare.

Definiţie: Activele (pasivele) financiare pe termen scurt reprezintă activele (pasivele) financiare ale căror scadenţe iniţiale sunt, în mod normal, de un an sau mai puţin (maximum doi ani în anumite cazuri excepţionale) ([3]).

([3])În anumite cazuri, titlurile, altele decât acţiunile, emise de către sectorul administraţiei publice şi ale căror scadenţe sunt de maximum cinci ani, pot fi considerate ca fiind pe termen scurt.

Activele (pasivele) financiare pe termen lung reprezintă activele (pasivele) financiare ale căror scadenţe iniţiale sunt, în mod normal, de cel puţin un an şi în anumite cazuri excepţionale de peste doi ani.

5.23. Majoritatea categoriilor, subcategoriilor şi subpoziţiilor de active şi pasive financiare pot fi împărţite în funcţie de unitatea monetară în care sunt exprimate.

Definiţie: Activele (pasivele) financiare exprimate în moneda naţională reprezintă activele (pasivele) financiare exprimate în unitatea sau unităţile monetare cu circulaţie legală în ţară.

Activele (pasivele) financiare exprimate în valută reprezintă activele (pasivele) financiare care nu sunt exprimate în unitatea sau unităţile monetare cu circulaţie legală în ţară.

Activele financiare în valută includ activele financiare exprimate în aur sau coş valutar (spre exemplu ECU, DST). Această distincţie între moneda naţională şi valută este utilă în special pentru categoria numerar şi depozite (AF.2).

SECŢIUNEA 1: AUR MONETAR ŞI DREPTURI SPECIALE DE TRAGERE (DST) (F.1)

Subsecţiunea 0:

5.24. Categoria F.1 cuprinde două subcategorii de operaţiuni financiare:

(a) aur monetar (F.11);

(b) drepturi speciale de tragere (DST) (F.12).

5.25. Activele financiare clasificate în categoria aur monetar şi DST (AF.1) sunt singurele active financiare din sistem pentru care nu există pasive în contrapartidă. În consecinţă, operaţiunile cu aur monetar şi DST (F.1) implică întotdeauna o schimbare de proprietate asupra acestor active financiare (a se vedea punctul 5.02.).

Subsecţiunea 1: Aur monetar (F.11)

5.26. Definiţie: Subcategorii aur monetar (F.11) acoperă toate operaţiunile cu aur monetar (AF.11), adică aurul deţinut - cu titlu de rezervă oficială - de către autorităţile monetare sau de alte unităţi supuse controlului efectiv al acestora.

5.27. Bazat pe un concept funcţional, sectorul autorităţilor monetare cuprinde subsectorul băncii centrale (S.121) şi instituţiile administraţiei centrale ce execută operaţiuni atribuite în mod normal băncii centrale, cum ar fi emisiunea monetară, păstrarea şi gestionarea rezervelor internaţionale, precum şi gestionarea fondurilor necesare pentru stabilizarea schimburilor.

Prin urmare, aurul poate fi în mod normal un activ financiar numai pentru banca centrală sau administraţia centrală. În anumite cazuri, cu toate acestea, şi alte societăţi financiare pot deţine aur pe care nu îl pot vinde decât cu aprobarea expresă a autorităţilor monetare. În astfel de cazuri rare, conceptul de control efectiv se poate aplica aurului deţinut de societăţile financiare, altele decât banca centrală.
5.28. Aurul monetar se prezintă, în mod obişnuit, sub formă de bare cu puritate de cel puţin 995/1000.
5.29. Operaţiunile cu aur monetar se referă în special la cumpărările şi vânzările ce se fac între autoritătile monetare. Cumpărările de aur monetar se înregistrează în conturile financiare ale autorităţilor monetare din ţară sub formă de creşteri de active financiare; tranzacţia în contrapartidă se înregistrează sub formă de diminuări de active financiare ale restului lumii.
5.30. Operaţiunile cu aur nemonetar, adică altfel de aur, sunt considerate drept achiziţii minus cedări de valori, dacă singurul scop al deţinerii acestui aur este acela de a servi ca rezervă de avuţie; în caz contrar, acestea sunt clasificate în consum intermediar sau final şi/sau în variaţia de stocuri. Operaţiunile cu aur nemonetar cuprind operaţiunile cu aur care nu este deţinut cu titlu de rezervă oficială de către autoritătile monetare.
5.31. În cazul în care autoritătile monetare adaugă sau scad aur nemonetar la/din rezervele lor de aur monetar în scopuri nemonetare, se consideră că are loc o monetizare/demonetizare a acestui aur. Monetizarea sau demonetizarea aurului nu dă naştere la nici o înregistrare în contul financiar; în schimb, modificarea valorilor înscrise în contul de patrimoniu determină o reclasificare în contul alte modificări în volumul activelor, aurul clasificat mai înainte la obiecte de valoare (AN.13) fiind reclasificat la aur monetar (AF.11) (a se vedea punctul 6.32.) şi invers, în cazul demonetizării.
5.32. Depozitele, titlurile şi creditele acoperite în aur sunt tratate drept active financiare, altele decât aurul monetar, şi clasificate într-o categorie corespunzătoare, împreună cu activele financiare similare exprimate în devize.
Swap-urile cu aur nemonetar, adică schimburile temporare de aur nemonetar cu depozite, sunt tratate drept împrumuturi garantate [a se vedea punctul 5.81.litera (e)].
Subsecţiunea 2: Drepturi speciale de tragere (DST) (F.12)
5.33. Definiţie: Subcategoria drepturi speciale de tragere (DST) (F.12) acoperă toate operaţiunile cu DST (AF.12), altfel spus toate rezervele internaţionale de active create de Fondul Monetar Internaţional (FMI) şi alocate membrilor săi, pentru a permite creşterea rezervelor existente de active ale acestora.
5.34. DST-urile nu sunt considerate ca un pasiv al FMI, iar membrii FMI cărora le sunt alocate nu au o obligaţie efectivă (necondiţionată) de a le rambursa. DST-urile sunt deţinute exclusiv de către deţinătorii oficiali - în mod obişnuit băncile centrale - şi pot fi transferate între participanţii din cadrul Departamentului de drepturi speciale de tragere al FMI şi alţi deţinători desemnaţi de către aceştia (alte bănci centrale şi anumite agenţii internaţionale). DST-urile le conferă deţinătorilor un drept garantat şi necondiţionat de a obţine alte rezerve de active, în special devize.
5.35. Eventualele variaţii ale posesiunilor de DST-uri ale unei autorităţi monetare pot fi consecinţa operaţiunilor cu DST-uri, care implică plăţi în favoarea sau din partea FMI, a altor participanţi din Departamentul de DST al FMI sau a altor deţinători. Aceste modificări sunt înregistrate în conturile financiare respective ale autorităţilor monetare şi ale restului lumii. Alte variaţii ale posesiunilor de DST-uri pot fi rezultatul fie al modificării valorii DST-urilor ce se înregistrează în contul de reevaluări, fie al alocării/anulării DST-urilor, înregistrată în contul alte modificări în volumul activelor [a se vedea punctul 6.27. litera (a)].
SECŢIUNEA 2: NUMERAR ŞI DEPOZITE (F.2)
Subsecţiunea 0:
5.36. Definiţie: Categoria numerar şi depozite (F.2) cuprinde toate operaţiunile în numerar şi depozite (AF.2), adică moneda aflată în circulaţie şi depozitele de orice natură în moneda naţională sau în valută.
5.37. Categoria F.2 cuprinde trei subcategorii de operaţiuni financiare:
(a) numerar (F.21);
(b) depozite transferabile (F.22);
(c) alte depozite (F.29).
Este posibil ca distincţia între depozite transferabile şi netransferabile să fie dificilă şi să nu fie foarte utilă din punct de vedere analitic pentru unele ţări (pentru distincţia între depozite şi credite, a se vedea punctele 5.74-5.76).
Subsecţiunea 1: Numerar (F.21)
5.38. Definiţie: Subcategoria numerar (F.21) cuprinde toate operaţiunile în numerar (AF.21), adică bancnotele şi monezile în circulaţie care sunt utilizate în mod curent ca mijloc de plată.
5.39. Din subcategoria AF.21 fac parte:
(a) bancnotele şi monezile în circulaţie emise de autoritătile monetare rezidente;
(b) bancnotele şi monezile în circulaţie emise de autoritătile monetare nerezidente şi deţinute de către rezidenţi.
5.40. Subcategoria AF.21 nu cuprinde:
(a) bancnotele şi monezile ce nu sunt în circulaţie, spre exemplu stocul de bancnote al unei bănci centrale sau stocul de urgenţă de bancnote;
(b) monedele jubiliare care nu sunt utilizate în mod obişnuit ca mijloc de plată.
5.41. Toate sectoarele şi restul lumii pot deţine numerar. În schimb, emisiunea de numerar nu se poate face decât de către banca centrală, administraţia centrală, restul lumii, precum şi - în cazuri excepţionale - de către alte instituţii financiare monetare. Numerarul este considerat a fi un pasiv pentru unitatea instituţională care îl emite.
Subsecţiunea 2: Depozite transferabile (F.22)
5.42. Definiţie: Subcategoria depozite transferabile (F.22) cuprinde toate operaţiunile cu depozite transferabile (AF.22), adică depozitele (în monedă naţională sau valută) care se pot converti imediat în numerar sau care pot fi transferabile prin cecuri, virament, înscrisuri de datorii sau similare, fără nici un fel de cheltuieli importante, nici restricţii semnificative sau penalizări.
5.43. Subcategoria AF.22 include depozitele transferabile ale instituţiilor financiare monetare rezidente şi nerezidente. Ea cuprinde depozitele transferabile între instituţiile financiare monetare, cum ar fi depozitele constituite de către alte instituţii financiare monetare la banca centrală pentru a satisface cerinţele de rezerve obligatorii, în măsura în care aceste rezerve rămân transferabile, conturile de corespondenţă, precum şi depozitele de devize în cadrul contractelor de swap stabilite între băncile centrale sau/şi alte instituţii financiare monetare.
5.44. Toate sectoarele, ca şi restul lumii, pot deţine depozite transferabile. Acestea constituie pasive, în special ale instituţiilor financiare monetare, ale restului lumii şi, câteodată, ale administraţiei publice.
Subsecţiunea 3: Alte depozite (F.29)
5.45. Definiţie: Subcategoria alte depozite (F.29) cuprinde toate operaţiunile cu alte depozite (AF.29), adică depozite în monedă naţională şi valută, altele decât depozitele transferabile. Depozitele din această subcategorie nu pot fi utilizate în orice moment ca mijloc de plată şi nu pot fi transformate în numerar sau în depozite transferabile fără a le fi impuse cheltuieli importante sau restricţii semnificative.
5.46. Subcategoria AF.29 include:
(a) depozitele la termen. Aceste depozite nu sunt disponibile imediat deoarece au un termen fix sau necesită un preaviz. Aici se includ, spre exemplu, depozitele la termen, depozitele constituite la banca centrală cu titlu de rezerve obligatorii, în măsura în care titularii lor nu pot dispune de ele în orice moment şi fără restricţii;
(b) depozitele de economii, carnetele de economii, certificatele de economii (obligaţiunile) care nu sunt negociabile sau a căror negociere - posibilă din punct de vedere teoretic - este foarte restrictivă;
(c) depozitele ce rezultă în urma unui contract sau a unui plan de economii. Aceste depozite presupun adesea obligaţia depunătorului de a efectua cu regularitate vărsăminte pe parcursul unei perioade date, iar capitalul depus şi dobânda acumulată nu sunt disponibile până la expirarea termenului. Uneori acestea sunt combinate cu atribuirea - la sfârşitul perioadei de economii - de credite proporţionale cu economia acumulată, destinate finanţării achiziţiei sau construcţiei unei locuinţe;
(d) titlurile de depozite, uneori denumite şi acţiuni, emise de societăţi de economii şi de credite, societăţi de credit mutual imobiliar, case de credit mutual şi alte organisme asemănătoare care, în drept sau în fapt, sunt rambursabile la vedere sau la un termen relativ scurt;
(e) cotele rambursabile (depozite de garanţie) referitoare la produse financiare derivate ce constituie pasive ale instituţiilor financiare monetare [a se vedea punctul 5.81. litera (c)];
(f) acordurile de răscumpărare pe termen scurt ce constituie pasive ale instituţiilor financiare monetare [a se vedea punctul 5.81. litera (d)] ([4]).
([4])SCN 1993 (11.32, 11.72 şi 11.83) clasifică acordurile de răscumpărate în cadrul creditelor, cu condiţia ca ele să nu implice angajamente bancare şi să nu fie incluse în definiţiile utilizate la nivel naţional pentru monedă în sens larg, caz în care acestea apar la rubrica alte depozite.
5.47. Subcategoria AF.29 nu include nici certificatele de depozite negociabile, nici certificatele de economii negociabile care sunt clasificate în categoria titluri, altele decât acţiuni, exclusiv produsele financiare derivate (AF.33).
5.48. Tot în subcategoria AF.29 se includ următoarele:
(a) masa oficială de ECU deţinută de banca centrală. Aceste active financiare corespund masei de ECU emise de Institutul Monetar European (IME), în contrapartidă la rezervele monetare ale băncilor centrale naţionale ale statelor membre, în scopul implementării acordului Sistemului Monetar European (SME). Această masă de ECU poate fi utilizată de către IME şi băncile centrale naţionale ca mijloc de reglementare, precum şi pentru operaţiunile dintre ele şi IME. IME poate acorda autorităţilor monetare ale terţelor ţări şi institutelor monetare internaţionale statutul de "alţi deţinători" de ECU ([5]);
([5])Articolele 6.2 şi 6.3 din Protocolul privind statutul Institutului Monetar European anexat la Tratatul de instituire a Comunităţii Europene.
(b) creanţele şi angajamentele financiare ale băncii centrale rezultând din mecanismul de finanţare pe termen scurt şi din sistemul de susţinere monetară pe termen scurt administrat de IME ([6]);
([6])- Articolul 6.1, pasajul al doilea, din Protocolul privind statutul Institutului Monetar European anexat la Tratatul de instituire a Comunităţii Europene.
(c) creanţele financiare deţinute la FMI care fac parte din rezervele internaţionale şi care nu sunt materializate prin împrumuturi. Ele corespund poziţiei unei ţări membre a FMI în tranşa de rezerve, ce rezultă din vărsămintele unei părţi din subscrierea acestei ţări membre în active de rezervă şi în utilizarea netă a monedei sale de către Fond;
(d) angajamentele faţă de FMI care nu sunt materializate în împrumuturi. Acestea corespund utilizării de credite acordate de FMI în cadrul contului de resurse generale, cont ce măsoară cantitatea de monedă proprie pe care o ţară membră a FMI este obligată să o răscumpere.
5.49. Toate sectoarele, precum şi restul lumii pot deţine alte depozite. Acestea constituie pasive, în special ale instituţiilor financiare monetare şi ale restului lumii, dar şi ale altor sectoare cum este, de exemplu, cel al administraţiilor publice (a se vedea punctele 5.74.-5.76.).
SECŢIUNEA 3: TITLURI, ALTELE DECÂT ACŢIUNI (F.3)
Subsecţiunea 0:
5.50. Definiţie: Categoria titluri, altele decât acţiuni (F.3) acoperă toate operaţiunile cu titluri, altele decât acţiuni (AF.3), adică activele financiare la purtător care sunt, în general, negociabile şi comercializate pe pieţe secundare sau care pot face obiectul unei compensaţii, dar care nu-i conferă deţinătorului nici un drept de proprietate asupra unităţii instituţionale emitente.
5.51. Categoria AF.3 acoperă activele financiare care sunt reprezentate în mod obişnuit prin documente destinate să circule şi a căror valoare nominală se determină la emitere: efecte, obligaţiuni, certificate de depozite, hârtii comerciale, obligaţii negarantate, produse financiare derivate şi instrumente similare negociate pe pieţele financiare (pentru observarea distincţiei între titluri, altele decât acţiuni şi credite (a se vedea punctele 5.77.-5.80.).
5.52. Toate sectoarele, precum şi restul lumii pot deţine titluri, altele decât acţiuni. Acestea constituie, în special, pasive ale societăţilor financiare şi nefinanciare, ale administraţiei centrale, ale administraţiei statului, ale administraţiilor locale şi ale restului lumii.
5.53. Categoria F.3 cuprinde două subcategorii de operaţiuni financiare ([7]):
([7])SCN 1993(11.79,11.80 şi 11.81) recomandă o subclasificare opţională a operaţiunilor cu titluri, altele decât acţiuni, în funcţie de scadenţă, fie pe termen scurt (F.31), fie pe termen lung (F.32). Cu toate acestea, SCN 1993 (11.82) are în vedere o altă clasificare posibilă, constând în prezentarea separată a operaţiunilor cu produse financiare derivate care prezintă interes din punct de vedere analitic sau politic. Această a doua opţiune, care nu utilizează cu toate acestea codurile F.31 şi F.32 pentru a nu crea confuzii cu codurile SCN 1993, este cea reţinută de SEC. Ea facilitează stabilirea unei corespondenţe cu subcategoria "titluri de creanţă" definită în Manualul balanţei de plăţi din 1993, care se subîmparte în obligaţiuni şi alte titluri de împrumut, instrumente ale pieţii monetare şi produse financiare derivate.
(a) titluri, altele decât acţiuni, exclusiv produsele financiare derivate (F.33);
(b) produse financiare derivate (F.34).
Subsecţiunea 1: Titluri, altele decât acţiuni, exclusiv produsele financiare derivate (F.33)
5.54. Definiţie: Subcategoria titluri, altele decât acţiuni, exclusiv produsele financiare derivate (F.33) cuprinde toate operaţiunile cu titluri, altele decât acţiuni, exclusiv produsele financiare derivate (AF.3 3), care îi conferă deţinătorului dreptul necondiţionat de a obţine venituri băneşti - la nivelul unei sume fixe sau a unei sume variabile fixate prin contract - sub formă de cupoane (dobânzi) şi/sau sub forma unei sume forfetare vărsate la una sau mai multe date prestabilite sau pornind de la o dată precizată în momentul emiterii.
5.55. Subcategoria F.33 se poate împărţi în două subpoziţii, atunci când acest lucru este relevant:
(a) titluri pe termen scurt, altele decât acţiuni, exclusiv şi produse financiare derivate (F.331);
(b) titluri pe termen lung, altele decât acţiuni, exclusiv produse financiare derivate (F.3 32).
A. Titluri pe termen scurt, altele decât acţiuni, exclusiv produse financiare derivate (F.331)
5.56. Definiţie: Subpoziţia titluri pe termen scurt, altele decât acţiuni, exclusiv produse financiare derivate (F. 331) cuprinde toate operaţiunile cu titluri pe termen scurt, altele decât acţiuni, exclusiv produse financiare derivate (AF.331), adică titlurile care nu sunt nici acţiuni, nici produse financiare derivate, a căror scadenţă iniţială este pe termen scurt (a se vedea punctul 5.22.).
5.57. Titlurile pe termen scurt, altele decât produse financiare derivate sunt emise, în general, cu o reducere.

5.58. Subpoziţia AF.331 include:
(a) bonurile de trezorerie şi alte titluri pe termen scurt emise de unităţile administraţiei publice, inclusiv cele subscrise de către alte instituţii financiare monetare, pentru a satisface exigenţele ce le sunt impuse privind rezervele obligatorii;
(b) titluri pe termen scurt negociabile emise de societăţi financiare şi nefinanciare, având denumiri variate, precum: hârtie comercială, bon de trezorerie, bilet la ordin, efect de comerţ, scrisoare de schimb, certificat de depozit etc.;
(c) titluri pe termen scurt emise în cadrul facilităţilor de emisiune de efecte ("NIF") subscrise pe termen lung;
(d) acceptarea bancară. O acceptare bancară este operaţiunea prin care o societate financiară acceptă, prin semnătură, o poliţă, o scrisoare de schimb sau un efect de comerţ emise de o societate nefinanciară şi se angajează, în mod necondiţionat, să plătească o sumă determinată, la o anumită dată. Acceptarea bancară reprezintă o creanţă necondiţionată pentru deţinător şi o datorie necondiţionată pentru societatea financiară care l-a acceptat. Contrapartida acceptării bancare este o tranzacţie prin care societatea financiară îi acordă un împrumut pe termen scurt clientului său. Din acest motiv, sistemul recomandă ca acceptarea bancară să fie tratată ca un pasiv efectiv din punct de vedere al societăţii financiare şi ca un activ financiar din punct de vedere al deţinătorului hârtiei, chiar dacă nu a avut loc încă nici un vărsământ de fonduri. Se impune o anumită flexibilitate în aplicarea acestei recomandări, având în vedere diferenţele ce există în practica diverselor ţări şi în caracteristicile intrinseci ale acestor instrumente.
5.59. Subpoziţia AF.331 nu include titlurile a căror negociere, teoretic posibilă, este foarte restrictivă şi care sunt clasificate în subcategoria alte depozite (AF.29) sau credite pe termen scurt (AF.41) (a se vedea punctele 5.74.-5.76.).
B. Titluri pe termen lung, altele decât acţiuni, exclusiv produse financiare derivate (F.332)
5.60. Definiţie: Subpoziţia titluri pe termen lung, altele decât acţiuni şi produse financiare derivate (F.332) cuprinde toate operaţiunile cu titluri pe termen lung, altele decât acţiuni şi produse financiare derivate (AF.332), adică titluri care nu sunt nici acţiuni, nici produse financiare derivate, având o scadenţă iniţială pe termen lung (a se vedea punctul 5.22.).
5.61. Titlurile pe termen lung sunt, în general, însoţite de cupoane la emitere.
5.62. Subpoziţia AF.332 include:
(a) obligaţiuni la purtător;
(b) obligaţiuni subordonate, deseori numite şi titluri de datorii subordonate sau creanţe de ultimul rang/de rang inferior;
(c) obligaţiuni cu scadenţă facultativă, ultima fiind de peste un an;
(d) obligaţiuni continue sau cu durată nedeterminată;
(e) obligaţiuni cu rate flotante;
(f) titluri indexate a căror valoare de bază este legată de un indice de preţ, un indice al cursului de schimb sau de preţul unei mărfi;
(g) obligaţiunile însoţite de o reducere mare la emisiune şi obligaţiunile cu cupon zero;
(h) euro-obligaţiunile, adică obligaţiunile emise simultan pe piaţa a cel puţin două ţări, exprimate într-o monedă care nu este neapărat necesar să fie moneda uneia din cele două ţări, şi plasate în mod obişnuit prin sindicatele instituţiilor financiare ale mai multor ţări;
(i) obligaţiunile ce fac obiectul unui plasament privat, adică rezervat prin acord bilateral anumitor investitori, dacă le este conferită o transmisibilitate, cel puţin potenţială; în caz contrar, aceste valori sunt considerate credite pe termen lung;
(j) credite devenite negociabile de facto, numai dacă sunt negociate pe o piaţă secundară organizată (a se vedea punctul 5.79.);
(k) titlurile rezultate din conversia unui credit; acestea dau naştere la două operaţiuni financiare: lichidarea creditului şi emisiunea de titluri noi;
(l) obligaţiunile convertibile în acţiuni, fie că acestea sunt acţiuni ale societăţii emitente sau ale alteia, atâta timp cât conversia nu a avut loc. O conversie generează două operaţiuni financiare: lichidarea obligaţiunilor şi emisia de acţiuni. Atunci când poate fi separată de obligaţiune, opţiunea de conversie trebuie considerată ca un activ financiar distinct, clasificat în subcategoria produse financiare derivate (AF.34) [a se vedea punctul 5.67. litera (a) şi 5.67. litera (b)];
(m) acţiunile şi titlurile de participaţie care asigură un venit fix, dar care nu oferă nici un drept de participare la repartizarea valorii reziduale a unei societăţi în caz de lichidare şi nici la acţiunile preferenţiale neparticipative.
5.63. Subpoziţia AF.332 include activele financiare emise ca parte a garanţiei creditelor, a creditelor ipotecare, a datoriilor contractate prin cărţi de credit, a conturilor de primit şi a altor drepturi. În anumite cazuri, titlurile noi sunt emise pentru a înlocui activele iniţiale care sunt lichidate efectiv. În alte cazuri, activele iniţiale sunt transferate la o altă unitate instituţională, cedând locul noilor titluri în contul de patrimoniu al unităţii instituţionale care le poseda. În acest caz, activele iniţiale se vor înregistra în contul de patrimoniu al noii unităţi instituţionale care le deţine.
5.64. Subpoziţia F332 nu include:
(a) operaţiunile cu titluri ce fac obiectul unui acord de răscumpărare. Aceste operaţiuni sunt clasificate în categoria alte depozite [a se vedea punctul 5.46. litera (f)] sau în categoria credite [a se vedea punctul 5.81. litera (d)], în funcţie de unităţile instituţionale implicate. Titlurile împrumutate sau răscumpărate nu modifică contul de patrimoniu, rămânând clasificate în categoria AF.332;
(b) operaţiunile cu titluri nenegociabile, clasificate în subcategoria credite pe termen lung;
(c) operaţiunile cu credite nenegociabile, inclusiv cele vândute la terţi, dar pentru care nu există o piaţă secundară organizată (a se vedea punctul 5.79.).
Subsecţiunea 2: Produse financiare derivate (F.34)
5.65. Definiţie: Subcategoria produse financiare derivate (F.34) cuprinde toate operaţiunile cu produse financiare derivate (AF.34),
adică activele financiare bazate pe sau derivând din alte instrumente subiacente. Instrumentul subiacent este, în general, un alt active financiar, dar poate fi, de asemenea, o marfă sau un indice.
5.66. Produsele financiare derivate sunt denumite şi instrumente secundare sau instrumente de acoperire, crearea lor fiind adesea dictată de teama evitării riscurilor. Numai acele instrumente secundare care au o valoare de piaţă pentru că sunt negociabile sau pot face obiectul unei compensaţii pe piaţă sunt considerate active financiare de către sistem şi pot fi clasificate în subcategoria AF.34 (a se vedea punctul 5.05.).
5.67. Subcategoria AF.34 cuprinde:
(a) opţiunile negociabile şi derivative tranzacţionate pe pieţe secundare. Opţiunile sunt active condiţionale care îi conferă deţinătorului dreptul, dar nu obligaţia, de a cumpăra de la (în cazul opţiunii de cumpărare sau "call") sau vinde la (în cazul opţiunii de vânzare sau "put") emitentul opţiunii (vânzătorul opţiunii) active financiare sau nefinanciare (instrument subiacent), la un preţ predeterminat (preţul de exerciţiu), pe o perioadă determinată (opţiune americană) sau la o dată specificată (opţiune europeană). Cumpărătorul opţiunii plăteşte o primă (preţ al opţiunii) emiţătorului în schimbul angajamentului acestuia din urmă de a vinde sau cumpăra cantitatea specificată din activul subiacent sau de a vărsa, la cererea cumpărătorului, remuneraţia convenită. Prin convenţie, acest angajament este considerat un pasiv pentru emiţătorul opţiunii, pentru că preţul acestuia reprezintă costul curent ce l-ar plăti emiţătorul pentru răscumpărarea angajamentului său condiţionat;
(b) warrant-urile (sau bonurile de subscriere). Sunt o formă de opţiuni negociabile care îi dau deţinătorului dreptul de a cumpăra de la emiţător (de obicei o societate) un anumit număr de acţiuni sau obligaţiuni, în condiţii specificate şi pe parcursul unei perioade de timp determinate. Există, de asemenea, şi warrant-uri în valută ("currency warrants") a căror valoare se bazează pe existenţa unei sume dintr-o anumită monedă, necesară pentru a cumpăra o altă monedă, la data sau înaintea expirării warrant-ului, ca şi warrant de opţiune de schimb ("cross currency warrants"), legat de o a treia monedă. Prin convenţie, emiţătorul warrant-ului este considerat ca având subscris un angajament corespunzător nivelului costului ce l-ar suporta pentru răscumpărarea angajamentului său condiţionat;
(c) contractele la termen ("futures"), numai dacă acestea au o valoare de piaţă, deoarece sunt negociabile sau pot face obiectul unei compensaţii pe piaţă. Contractele la termen reprezintă angajamente de a livra sau de a prelua o cantitate determinată dintr-o marfă, valută sau titluri, la un preţ fix şi la o dată specificată, sau în funcţie de un calendar fix. Contractele la termen se pot baza şi pe un indice, mai degrabă decât pe un activ financiar sau nefinanciar;
(d) swap-urile (sau contractele de schimb), numai dacă acestea au o valoare de piaţă deoarece sunt negociabile sau pot face obiectul unei compensaţii pe piaţă. Swap-urile reprezintă contracte încheiate între două părţi ce convin să schimbe, în cursul unei perioade date şi după reguli prestabilite, plăţile referitoare la o anumită sumă datorată. Categoriile cel mai des întâlnite sunt: swap-uri asupra ratei dobânzii şi cel asupra devizelor. Swap-urile asupra ratei dobânzii implică un schimb al plăţii dobânzilor de natură diversă, cum ar fi cele cu rată fixă, cele cu rată variabilă, cu două rate variabile diferite, cu rată fixă într-o anumită monedă şi rată variabilă în cealaltă monedă etc. (a se vedea punctul 4.47.). Swap-urile asupra devizelor implică un schimb, în cursul unei perioade date şi după reguli prestabilite, al unor sume specificate, exprimate în două monezi diferite, cu rambursarea la o dată ulterioară, care să acopere atât dobânda, cât şi capitalul;
(e) contractele de garantare a ratelor ("FRA" - forward rate agreements), numite şi acorduri de rate viitoare, numai dacă acestea au o valoare de piaţă, deoarece sunt negociabile sau pot face obiectul unei compensaţii pe piaţă. Contractele de garantare a ratelor reprezintă acorduri încheiate între două părţi, în scopul protejării lor contra variaţiilor ratelor dobânzii, prin care cele două părţi convin asupra unei rate a dobânzii ce se va plăti, la o dată specificată, pentru o sumă fictivă care nu este niciodată schimbată. Singura plată care are loc reprezintă diferenţa dintre rata convenită în contract şi cea existentă pe piaţă la data reglării. Sistemul înregistrează această plată la veniturile din proprietate (a se vedea punctul 4.47.).
5.68. Subcategoria AF.34 nu include:
(a)i nstrumentele subiacente pe care se bazează produsele financiare derivate;
(b) cotele rambursabile, referitoare la produsele financiare derivate. Acestea sunt clasificate în rubrica alte depozite (AF.29) [a se vedea punctul 5.46. litera (e)] sau credite (AF.4) [a se vedea punctul 5.81. litera (c)], în funcţie de unităţile instituţionale implicate;
(c) instrumentele secundare care nu sunt negociabile şi nu pot face obiectul unei compensaţii pe piaţă.
SECŢIUNEA 4: CREDITE (F.4)
Subsecţiunea 0:
5.69. Definiţie: Categoria credite (F.4) cuprinde toate operaţiunile cu credite (AF.4), adică active financiare constituite în momentul în care creditorii avansează fondurile debitorilor lor, direct sau prin intermediul brokerilor, şi care nu se materializează prin nici un document, sau apar evidenţiate într-un document nenegociabil.
5.70. Un credit prezintă, în general, caracteristicile următoare:
(a) condiţiile sale sunt fie fixate de către societatea financiară care îl acordă, fie sunt negociate între creditor şi debitor, direct sau prin intermediul unui broker;
(b) iniţiativa îi aparţine debitorului;
(c) reprezintă o datorie necondiţionată către creditor care trebuie rambursată la scadenţă şi care este purtătoare de dobândă.
5.71. Categoria F.4 poate, după caz, să fie subdivizată în două subcategorii:
(a) credite pe termen scurt (F.41);
(b) credite pe termen lung (F.42).
Subsecţiunea 1: Credite pe termen scurt (F.41)
5.72. Definiţie: Subcategoria credite pe termen scurt (F.41) cuprinde toate operaţiunile cu credite pe termen scurt (AF.41), adică creditele a căror scadenţă iniţială este pe termen scurt (a se vedea punctul 5.22.), precum şi creditele rambursabile la cerere.
Subsecţiunea 2: Credite pe termen lung (F.42)
5.73. Definiţie: Subcategoria credite pe termen lung (F.42) cuprinde toate operaţiunile cu credite pe termen lung (AF.42), adică creditele a căror scadenţă iniţială este pe termen lung (a se vedea punctul 5.22.).
5.74. Distincţia între operaţiunile cu credite (F.4) şi operaţiunile cu depozite (F.22 şi F.29) se bazează adesea pe criteriul iniţiativei tranzacţiei. Dacă iniţiativa îi aparţine debitorului, tranzacţia se înscrie în categoria credite; dacă creditorul este cel ce are iniţiativa, tranzacţia se va înscrie în subcategoria depozite. Cu toate acestea, criteriul după care se hotărăşte a cui este iniţiativa este adesea o chestiune de apreciere.
5.75. Prin convenţie, creditele pe termen scurt acordate instituţiilor financiare monetare rezidente sau nerezidente sunt clasificate, în mod normal, într-una din subcategoriile depozitelor (AF.22 şi AF.29), în timp ce depozitele pe termen scurt acceptate de către unităţile instituţionale, altele decât instituţiile financiare monetare, atât rezidente, cât şi nerezidente, sunt contabilizate, în mod curent, în subcategoria credite pe termen scurt (AF.41). Prin urmare, depozitele constituie pasive ale instituţiilor financiare monetare rezidente şi nerezidente (a se vedea punctele 5.44. şi 5.49.), în timp ce instituţiile financiare monetare nu au în mod normal, în cadrul sistemului, pasive sub forma creditelor pe termen scurt.
5.76. Din punct de vedere analitic, ar putea fi utile unele excepţii de la convenţiile prezentate anterior, în special în ceea ce priveşte depozitele de economii la administraţia publică şi swap-urile în aur nemonetar dintre instituţiile financiare monetare [a se vedea punctul 5.81. litera (e)] ([8]).
([8])Swap-urile în valută ce au loc între banca centrală şi alte instituţii financiare monetare, operaţiuni care, pentru banca centrală, constau în obţinerea de valută de la o altă instituţie financiar-monetară, în contrapartidă pentru un depozit deschis la banca centrală, urmând ca operaţiunea inversă să aibă loc la o dată ulterioară, nu se includ în categoria credite. Aceasta reprezintă o abatere de la prevederile SCN1993 (11.33).
5.77. Distincţia între operaţiunile cu credite (F.4) şi operaţiunile cu titluri, altele decât acţiuni (F.3) se poate baza pe gradul de negociabilitate a activelor financiare şi pe implicaţiile ce decurg.
5.78. Emisiunile de titluri constau într-un număr mare de documente identice, fiecare evidenţiind o anumită sumă rotundă şi constituind împreună totalul sumei împrumutate. Comparativ, creditele se materializează, în general, într-un document unic, o tranzacţie de credit având loc între un singur creditor şi un singur debitor. În cazul creditelor sindicalizate, împrumutul este acordat simultan de către mai mulţi creditori.
5.79. Există o piaţă secundară a creditelor. Cu toate acestea, creditele individuale nu se negociază decât ocazional. Atunci când un credit devine negociabil pe o piaţă organizată, acesta se va reclasifica în categoria titluri, altele decât acţiuni. Ca regulă generală, acest caz implică o conversie explicită a creditului iniţial [a se vedea punctul 5.62. litera (j) şi 5.62. litera (k)].
5.80. Creditele standard sunt acordate, în majoritatea cazurilor, de către societăţi financiare pentru gospodăriile populaţiei. Condiţiile se fixează de către societăţi, iar gospodăriile populaţiei nu pot decât să accepte sau să refuze. Comparativ, condiţiile impuse de creditele speciale se negociază de regulă între creditor şi debitor. Este un criteriu important care facilitează distincţia între

credite speciale şi titluri, altele decât acţiuni. În cazul emisiunilor publice de titluri, condiţiile sunt impuse de creditor, eventual după o consultare prealabilă cu banca care dirijează operaţiunea. În cazul emisiunilor private de titluri, termenii vor fi negociaţi între creditor şi debitor [a se vedea punctul 5.62. litera (i)].
5.81. Categoria AF.4 include:
(a) soldurile conturilor curente, de exemplu soldurile interne dintre societăţile nefinanciare şi filialele lor nerezidente, exclusiv soldurile ce constituie angajamente ale instituţiilor financiare monetare, clasificate în categoria depozite;
(b) creanţele salariaţilor asupra întreprinderii, ce rezultă din participarea acestora la beneficiile întreprinderii;
(c) cotele rambursabile legate de produsele financiare derivate, constituind pasive ale unităţilor instituţionale, altele decât instituţiile financiare monetare [a se vedea punctul 5.46. litera (e)];
(d) acordurile de răscumpărare pe termen scurt ce constituie pasive ale unităţilor instituţionale, altele decât instituţiile financiare monetare [a se vedea punctul 5.46. litera (f)], ca şi acordurile de răscumpărare pe termen lung;
(e) creditele ce decurg din swap-uri în aur nemonetar, adică acorduri ce implică un schimb temporar de aur nemonetar cu depozite. Natura lor economică este similară cu cea a unui împrumut garantat, în sensul că acela care cumpără aurul îi procură vânzătorului avantaje garantate asupra aurului, pe perioada acordului, primind în schimb o sumă ce rezultă din faptul că aurul va fi revândut la un preţ fix;
(f) creditele ce reprezintă contrapartida acceptărilor bancare [a se vedea punctul 5.58. litera (d)];
(g) contractul de leasing financiar şi de închiriere-vânzare ([9]);
([9])A se vedea anexa II ce se referă la leasingul financiar şi la acordul de închiriere-vânzare de bunuri de folosinţă îndelungată.
(h) împrumuturile destinate finanţării creditelor comerciale;
(i) credite ipotecare;
(j) creditele pentru consum;
(k) creditele revolving;
(l) credite eşalonate;
(m) împrumuturile acordate pentru a servi drept garanţie la executarea anumitor obligaţiuni.
5.82. Categoria AF.4 mai include:
(a) creanţele şi angajamentele financiare ce rezultă din derularea mecanismului de susţinere financiară pe termen scurt a balanţelor de plăţi ale statelor membre, mecanism gestionat de către IME ([10]);
([10])A se vedea articolul 6.1 paragraful al treilea din Protocolul privind statutul Institutului Monetar European anexat la Tratatul de instituire a Comunităţii Europene.
(b) creanţele deţinute la FMI, materializate sub forma împrumuturilor acordate în baza Acordului general privind împrumuturile sau a acordurilor speciale de împrumut încheiate cu ţările membre;
(c) angajamentele faţă de FMI materializate sub forma împrumuturilor acordate în baza Instrumentului de ajustare structurală, a Instrumentului de ajustare structurală consolidată şi a Fondului de plasament (Trust Fund).
5.83. Categoria AF.4 nu include:
(a) alte conturi de primit/de plătit (AF.7), inclusiv creditele comerciale şi avansurile (AF.71);
(b) activele sau pasivele financiare ce rezultă din posesia de bunuri imobile, cum ar fi terenuri sau construcţii de către nerezidenţi, clasificate la subpoziţia alte participaţii (AF.513) [a se vedea punctul 5.95. litera (f)].
5.84. Creditele pot constitui active sau pasive financiare pentru toate sectoarele şi pentru restul lumii. Cu toate acestea, în mod normal, instituţiile financiare monetare nu deţin în cadrul sistemului pasive sub formă de credite pe termen scurt.
5.85. Sistemul nu prevede divizarea în subpoziţii şi subcategorii a creditelor pe termen scurt şi pe termen lung. Cu toate acestea, din punct de vedere analitic, ar fi utilă defalcarea creditelor pe termen lung în credite pentru consum ([11]), credite ipotecare ([12]) şi alte credite.
([11])Creditul pentru consum este un împrumut acordat gospodăriilor populaţiei, având alt scop decât cel legat de profesie sau afaceri. Împrumuturile ipotecare destinate finanţării construcţiilor sau achiziţiilor de locuinţe, nu fac parte din această categorie. Creditul pentru consum serveşte exclusiv la achiziţionarea de bunuri şi/sau servicii consumate individual de gospodăriile populaţiei. În practica fiecărei ţări se pot impune mici modificări ale acestei definiţii.
([12])Creditele ipotecare sunt credite pe termen lung garantate printr-o ipotecă asupra unui imobil folosit de debitor ca locuinţă proprie. În practica fiecărei ţări se pot impune mici modificări ale acestei definiţii.
SECŢIUNEA 5: ACŢIUNI ŞI ALTE PARTICIPAŢII (F.5)
Subsecţiunea 0:
5.86. Definiţie: Categoria acţiuni şi alte participaţii (F.5) acoperă toate operaţiunile cu acţiuni şi alte participaţii (AF.5), adică activele financiare ce reprezintă drepturi asupra proprietăţii societăţilor şi cvasi-societăţilor. În general, acestea permit deţinătorilor lor să participe la împărţirea, nu numai a beneficiilor, dar şi a activelor nete în cazul lichidării societăţii sau cvasi-societăţii. ([13])
([13])Activele nete în caz de lichidare sunt definite ca valoarea activelor unei întreprinderi rămasă după scăderea tuturor angajamentelor financiare, altele decât acelea cu titlu de aporturi în capitalul investit al proprietarului.
Acţiunile emise spre vânzare, dar care nu sunt eliberate în momentul emiterii, nu sunt înregistrate în sistem. Acţiunile şi alte participaţii sunt rambursate din momentul în care sunt răscumpărate de către societatea emitentă, sau schimbate pe active nete ale societăţii, în caz de lichidare.
5.87. Categoria F.5 se divide în două subcategorii de operaţiuni financiare:
(a) acţiuni şi alte participaţii, exclusiv acţiunile organismelor de plasament colectiv (F.51);
(b) acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F.52).
Subsecţiunea 1: Acţiuni şi alte participaţii, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F.51)
5.88. Definiţie: Subcategoria acţiuni şi alte participaţii, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F.51) cuprinde toate operaţiunile cu acţiuni şi alte participaţii, exclusiv acţiunile organismelor de plasament colectiv (AF.51), adică active financiare, altele decât acţiuni ale organismelor de plasament colectiv ce reprezintă drepturi de proprietate asupra societăţilor şi cvasi-societăţilor. Aceste active financiare permit deţinătorilor să participe la împărţirea, nu numai a beneficiilor, dar şi a activelor nete în cazul lichidării societăţii sau cvasi-societăţii.
5.89. Subcategoria F.51 se poate diviza, după caz, în trei subpoziţii de operaţiuni financiare:
(a) acţiuni cotate, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F.511);
(b) acţiuni necotate, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F.512);
(c) alte participaţii (F.513).
A. Acţiuni cotate, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F.511) şi acţiuni necotate, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F.512)
5.90. Definiţie: Subpoziţia acţiuni cotate, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F.511) cuprinde toate operaţiunile cu acţiuni cotate, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (AF.511), în timp ce subpoziţia acţiuni necotate, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F.512) cuprinde toate operaţiunile cu acţiuni necotate, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (AF.512). Acţiunile reprezintă o participaţie la capitalul unei societăţi sub formă de titluri, în principiu negociabile. Subpoziţia AF. 512 cuprinde acţiunile care fac obiectul unei cotaţii la bursa oficială sau pe o altă piaţă secundară, în timp ce subpoziţia AF.512 acoperă titlurile ce nu fac obiectul unei cotaţii.
5.91. Subpoziţiile AF. 511 şi AF. 512 cuprind:
(a) acţiuni de capital emise de societăţi cu răspundere limitată; acestea sunt titluri care le conferă deţinătorilor calitatea de asociat şi le dă dreptul atât la o parte din totalul beneficiilor repartizate, cât şi la o parte din totalul activelor nete, în caz de lichidare;
(b) acţiuni de folosinţă emise de societăţi cu răspundere limitată: acestea reprezintă acţiuni al căror capital social a fost rambursat, dar care lasă deţinătorilor calitatea de asociaţi şi le conferă dreptul de a participa la beneficiile rămase de împărţit după ce au fost plătite dividendele, precum şi la eventualul surplus ce poate rămâne în caz de lichidare (activele nete rămase după scăderea capitalului social);
(c) acţiuni de dividende emise de către societăţi cu răspundere limitată: acestea reprezintă titluri:
1.care, în funcţie de ţară şi de circumstanţele creării lor, poartă denumiri diverse, cum ar fi acţiuni ale fondatorilor, părţi din profit, acţiuni de dividende etc., şi care nu fac parte din capitalul social înregistrat;
2.care nu le conferă deţinătorilor drepturi propriu-zise de asociaţi (dreptul de rambursare a capitalului social, dreptul la dividende, dreptul de vot în adunarea acţionarilor etc.);
3.care le conferă deţinătorilor dreptul la un procent din beneficiul rămas de distribuit după ce au fost plătite dividendele, precum şi la un procent din surplusul rămas după lichidare;
(d)acţiunile sau părţile preferenţiale din capital care permit participarea la distribuirea valorii reziduale a unei societăţi, în caz de lichidare, şi care pot fi sau nu cotate pe o piaţă bursieră oficială.
5.92. Subpoziţiile AF.511 şi AF.512 nu includ:
(a) acţiunile emise spre vânzare, dar care nu sunt eliberate în momentul emiterii. Acestea nu sunt înregistrate în sistem;
(b) obligaţiunile convertibile în acţiuni, care sunt înregistrate în subcategoriile AF.33 până în momentul în care sunt convertite [a se vedea punctul 5.62. litera (l)];
(c) părţi din societăţi în comandită prin acţiuni subscrise de către societăţile în comandită. Acestea sunt clasificate la subpoziţia AF.513;
(d) participaţii ale administraţiei publice la capitalul organizaţiilor internaţionale care au forma juridică de societăţi pe acţiuni. Aceste creanţe sunt clasificate în subpoziţia AF.513 [a se vedea punctul 5.92. litera (c)].
5.93. Subpoziţiile F.511 şi F.512 nu acoperă emisiunile de acţiuni gratuite care dau naştere la remiterea de acţiuni noi acţionarilor, în raport cu participarea lor. Astfel de emisiuni, care nu modifică nici pasivele societăţilor faţă de acţionari, nici partea de creanţe deţinută de fiecare acţionar faţă de societate, nu constituie operaţiuni financiare şi nu sunt înregistrate în sistem (a se vedea punctul 6.56.). Acest lucru este valabil şi pentru emisiunile fracţionate.
B. Alte participaţii (F. 513)
5.94. Definiţie: Subpoziţia alte participaţii (F.513) acoperă toate operaţiunile cu alte participaţii (AF.513), adică toate formele de participaţii, altele decât cele clasificate la subpoziţiile AF.511 şi AF.512, sau la subcategoria AF.52.
5.95. Subpoziţia AF. 513 include:
(a) toate formele de participare la societăţile cu capital, altele decât acţiuni:
1.părţi din societăţi în comandită prin acţiuni subscrise de către comanditaţi;
2.părţi sociale în societăţile cu răspundere limitată, deţinătorii fiind angajatori şi nu acţionari;
3.capitalul investit al societăţilor de către persoane având personalitate juridică;
4.capitalul investit al cooperativelor având personalitate juridică;
(b) investiţii ale administraţiei publice la întreprinderi publice al căror capital nu este împărţit în acţiuni şi care, în virtutea unei legislaţii speciale sunt recunoscute ca persoane juridice independente [a se vedea punctul 2.16. litera (c)];
(c) investiţii ale administraţiei publice la capitalul organizaţiilor internaţionale şi supranaţionale, cu singura excepţie a FMI, chiar dacă acestea din urmă au forma juridică de societăţi pe acţiuni (de exemplu Banca Europeană de Investiţii);
(d) resursele financiare ale IME provenind din contribuţii ale băncilor centrale naţionale ([14]);
([14])- Articolul 16.2 din Protocolul privind statutul Institutului Monetar European anexat la Tratatul de instituire a Comunităţii Europene.
(e) capitalul investit în cvasi-societăţile financiare şi nefinanciare [a se vedea punctul 2.13. litera (f)]. Valoarea acestor investiţii corespunde valorii investiţiilor noi (în numerar sau în natură) din care se scad retragerile de capital (a se vedea punctul 4.61.);
(f) creanţele financiare pe care le deţin unităţile nerezidente asupra unităţilor rezidente fictive (a se vedea punctul 2.15.) şi invers.
Subsecţiunea 2: Acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F.52)
5.96. Definiţie: Subcategoria acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F.52) acoperă toate operaţiunile cu acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (AF.52), adică titluri emise de către o anumită categorie de societăţi financiare al căror unic scop este de a investi capitalurile colectate de la public pe pieţele monetare şi de capital şi/sau în bunuri imobiliare.
5.97. Subcategoria AF.52 acoperă acţiunile emise de societăţile financiare denumite, în funcţie de ţară, fonduri mutuale, societăţi de investiţii, fonduri de investiţii colective etc., fie că aceste societăţi sunt de tip deschis (cu capital variabil), semideschis (cu capital mixt) sau închis (cu capital fix). Aceste acţiuni pot fi cotate sau necotate. Când sunt necotate, sunt de regulă rambursabile la cerere, la o valoare corespunzătoare ponderii lor în fondurile proprii ale societăţii financiare pe care o reprezintă. Aceste fonduri proprii sunt reevaluate în mod regulat, pe baza preţului de piaţă al diferitelor componente ale lor.
SECŢIUNEA 6: PROVIZIOANE TEHNICE DE ASIGURARE (F.6) ([15])
Subsecţiunea 0:
([15])A se vedea anexa III privind asigurările, pentru descrierea modului de tratare a asigurărilor sociale şi a altor categorii de asigurări din sistem.
5.98. Definiţie: Categoria provizioane tehnice de asigurare (F.6) cuprinde toate operaţiunile cu provizioane tehnice de asigurare (AF.6), adică provizioanele constituite de către societăţile de

asigurare şi fondurile de pensii (autonome şi neautonome) pentru deţinătorii sau beneficiarii poliţelor, aşa cum sunt definite în Directiva 91/674/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1991 privind conturile anuale şi conturile consolidate ale întreprinderilor de asigurare. ([16])

([16])JO L 374, 31.12.1991, pp. 7-31.

5.99. Categoria AF.6 include:

a) drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă;

b) drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii;

c) provizioane pentru primele neachitate;

d) provizioane pentru calamităţi.

5.100.Provizioanele tehnice de asigurare constituie active financiare:

a)pentru deţinătorii de poliţe, în ceea ce priveşte drepturile nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare şi a fondurilor de pensii, cât şi provizioanele pentru primele neachitate;

b)pentru beneficiarii de poliţe de asigurare, în ceea ce priveşte provizioanele pentru calamităţi.

5.101.Provizioanele tehnice de asigurare constituie pasive financiare:

a)pentru societăţile de asigurare de viaţă şi de asigurare generală, ca şi pentru fondurile de pensie autonome incluse în subsectorul societăţilor de asigurare şi fondurilor de pensie (F.125);

b)pentru fondurile de pensii neautonome grupate în sectoarele unităţilor instituţionale care le-au constituit.

Rezervele sau fondurile similare constituite de către angajatori în scopul garantării pensiilor salariaţilor lor (fonduri de pensii neautonome) sunt grupate în categoria AF.6 numai dacă sunt calculate aplicând aceleaşi criterii actuariale ca şi cele utilizate de societăţile de asigurare şi fondurile de pensii autonome. În caz contrar, aceste rezerve sau alte fonduri sunt acoperite de acţiuni sau alte participaţii emise de unităţile instituţionale care le constituie.

5.102.Categoria AF.6 nu cuprinde rezervele constituite de către unităţile instituţionale clasificate în subsectorul fondurilor de securitate socială (S.1314). În cadrul sistemului, aceste rezerve nu sunt considerate drept angajamente ale acestui subsector.

5.103.Categoria F.6 cuprinde două subcategorii de operaţiuni financiare:

a)drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi a fondurilor de pensii (F.61);

b)provizioane pentru prime neachitate şi provizioane pentru calamităţi (F.62).

Subsecţiunea 1: Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensii (F.61)

5.104.Definiţie: Subcategoria drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensii (F.61) cuprinde toate operaţiunile referitoare la drepturile nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensii (AF.61), adică provizioanele constituite de către societăţile şi cvasi-societăţile respective care au drept scop acoperirea pierderilor provocate de catastrofe şi prestarea de servicii prevăzute în cazul în care anumite condiţii prestabilite au fost întrunite.

5.105.Subcategoria F.61 este divizată în două subpoziţii de operaţiuni financiare:

a)drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă (F.611);

b)drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii (F.612).

A. Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă (F.611)

5.106.Definiţie: Subpoziţia drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă (F.611)

cuprinde toate operaţiunile legate de drepturile nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă (AF.611), adică provizioanele pentru riscuri în curs şi provizioane de participare a celor asiguraţi la beneficiile care se adaugă la valoarea scadentă a poliţelor de asigurare a capitalului, în raport cu valoarea participării la beneficii sau a poliţelor similare.

5.107.Subpoziţia AF.611 cuprinde provizioanele de asigurare de viaţă, provizioanele pentru participarea la beneficii şi reduceri acordate, precum şi provizioanele de asigurare de viaţă, al căror risc de plasament este suportat de către deţinătorul poliţei de asigurare, aşa cum este definit în articolele 27, 29 şi 31 din Directiva 91/674/CEE a Consiliului din 31 decembrie 1991 referitoare la conturile anuale şi conturile consolidate ale întreprinderilor de asigurare.

5.108.Operaţiunile referitoare la drepturile nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă comportă creşteri şi diminuări ale acestor drepturi, care se vor deosebi de câştigurile sau pierderile nominale de deţinere realizate de societăţile de asigurare din plasamentele lor (a se vedea punctul 6.57.).

Creşterile se referă la:

a)primele efective obţinute de-a lungul perioadei contabile curente;

b)plus suplimentele de prime corespunzătoare veniturilor rezultate din plasamente ale rezervelor care sunt atribuite gospodăriilor populaţiei ce deţin poliţe de asigurare;

c)minus serviciile de asigurare de viaţă. Diminuările se referă la:

a)sumele datorate deţinătorilor de poliţe de tipul asigurare de capitalizare ajunse la scadenţă, precum şi beneficiarilor în cazul decesului persoanei asigurate;

b)plus plăţile datorate pentru răscumpărarea poliţelor înainte de scadenţă.

5.109.Provizioanele tehnice de asigurare de viaţă constituie active financiare ale gospodăriilor populaţiei rezidente sau nerezidente şi pasive pentru societăţile de asigurare rezidente sau nerezidente.

În cazul unui contract colectiv (asigurare în grup) subscris, de exemplu, de către o societate în beneficiul salariaţilor săi, salariaţii asiguraţi, şi nu angajatorul, sunt consideraţi a fi creditori, întrucât se consideră că ei sunt deţinătorii reali ai poliţei de asigurare.

B. Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii (F.612)

5.110.Definiţie: Subpoziţia drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii (F.612) cuprinde toate operaţiunile referitoare la drepturile nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii (AF.612), adică rezervele fondurilor de pensii autonome şi neautonome constituite de angajatori şi/sau salariaţi sau de către grupuri de lucrători independenţi, în scopul garantării pensiilor angajaţilor sau lucrătorilor independenţi.

5.111.Operaţiunile referitoare la drepturile nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii înregistrează creşteri şi diminuări ale acestor drepturi, care se deosebesc de câştigurile sau pierderile nominale de deţinere realizate de fondurile de pensii din plasamentele lor (a se vedea punctul 6.57.).

Creşterile se referă la:

a)contribuţiile efective la fondurile de pensii datorate de salariaţi, angajatori, lucrători independenţi sau de către alte unităţi instituţionale persoanelor individuale sau gospodăriilor populaţiei ce au dreptul la aceste fonduri şi care sunt achiziţionate în cursul perioadei contabile curente;

b)plus suplimentele de contribuţii corespunzătoare veniturilor rezultate din plasamentul rezervelor din fondurile de pensii atribuite gospodăriilor populaţiei participante;

c)minus serviciul de gestionare a fondurilor pe parcursul perioadei.

Diminuările se referă la:

a)contribuţiile sociale care sunt egale cu sumele de plătit pensionarilor sau celor ce depind de ele sub forma vărsămintelor regulate sau a altor beneficii;

b)plus contribuţiile sociale corespunzătoare sumelor forfetare de plătit beneficiarilor care se pensionează.

5.112.Operaţiunile referitoare la drepturile nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii nu cuprind sumele transferate din fondurile de pensii neautonome către fondurile de pensii autonome, clasificate în subsectorul societăţilor de asigurare şi fondurilor de pensie (S.125), în urma conversiei primelor fonduri în celelalte. Această tranzacţie trebuie înregistrată în categoria schimbări de clasificare sectorială sau de structură (K.12.1), în contul alte modificări de volum ale activelor (a se vedea punctul 6.30.).

5.113.Rezervele fondurilor de pensii constituie active financiare ale gospodăriilor populaţiei rezidente sau nerezidente, şi nu ale unităţilor instituţionale care le gestionează.

Subsecţiunea 2 : Provizioane pentru primele neachitate şi provizioane pentru calamităţi (F.62)

5.114.Definiţie: Subcategoria provizioane pentru primele neachitate şi provizioane pentru calamităţi (F.62) cuprinde toate operaţiunile cu provizioane pentru primele neachitate şi provizioane pentru calamităţi (AF.62), adică provizioanele constituite de către societăţile de asigurare şi fonduri de pensii (autonome sau neautonome) pentru a acoperi:

a)primele brute emise care trebuie să fie alocate în perioada contabilă următoare (provizioane pentru prime neachitate);

b)costul final total estimat rezultat din reglementările efectuate privind acoperirea tuturor pierderilor rezultate în urma calamităţilor, declarate sau nu, care s-au petrecut până la sfârşitul perioadei contabile, din care se scad sumele deja plătite în acest scop (provizioane pentru calamităţi).

5.115.Provizioanele pentru primele neachitate îşi au originea în faptul că primele de asigurare trebuie plătite, în general, la începutul perioadei acoperite prin asigurare, iar această perioadă nu coincide în mod obişnuit cu perioada contabilă. Prin urmare, la sfârşitul perioadei contabile, când se întocmeşte bilanţul, o parte din primele de asigurare plătibile în cursul perioadei contabile sunt destinate a acoperi riscurile din perioada următoare. Provizioanele pentru primele neachitate se calculează proporţional cu perioada de timp rămasă de acoperit până la expirarea contractului de asigurare.

În contul financiar, provizioanele pentru primele neachitate înregistrate ca operaţiuni între deţinătorii poliţelor şi societăţile de asigurare reprezintă acea parte a primelor vărsate de-a lungul perioadei contabile destinate acoperirii riscurilor specificate în poliţele de asigurare pe parcursul perioadei contabile.

5.116.Provizioanele pentru primele neachitate reprezintă active financiare pentru deţinătorii de poliţe. Dacă aceste prime sunt prime de asigurare de viaţă, deţinătorii lor pot face parte din gospodăriile populaţiei rezidente sau nerezidente. Dacă se referă la asigurarea-daune, deţinătorii poliţelor pot aparţine oricărui sector al economiei sau restului lumii. Primele de asigurare sau contribuţiile sociale plătite de către deţinătorii poliţelor pot servi drept criterii de distribuţie a provizioanelor pentru primele neachitate între sectoarele economiei şi restul lumii.

5.117.Provizioanele pentru calamităţi sunt constituite de societăţile de asigurare pentru a acoperi indemnităţile ce urmează a se plăti pentru calamităţile care n-au fost încă soluţionate, în special cele care fac obiectul unor litigii. Se consideră că societăţile de asigurare dau curs cererilor de indemnitate valide pe care le-au acceptat la data la care a avut loc evenimentul generator, indiferent de timpul necesitat pentru reglarea cererilor litigioase.

5.118.Provizioanele pentru calamităţi constituie active financiare pentru beneficiarii ce pot aparţine oricărui sector al economiei sau restului lumii.

5.119.Subcategoria AF.62 include provizioane pentru primele neachitate, alte provizioane tehnice, provizioane pentru calamităţi, precum şi provizioane de egalizare, după cum sunt definite în articolele 25, 26, 28 şi 30 ale Directivei 91/674/CEE a Consiliului din 19 septembrie 1991 referitoare la conturile anuale şi la conturile consolidate ale întreprinderilor de asigurare.

SECŢIUNEA 7: ALTE CONTURI DE PRIMIT/DE PLĂTIT (F.7)

Subsecţiunea 0:

5.120.Definiţie: Categoria alte conturi de primit/de plătit (F.7) acoperă toate operaţiunile cu alte conturi de primit/de plătit (AF.7), adică active financiare create drept contrapartidă la operaţiunile financiare şi nefinanciare pentru care se observă un decalaj între momentul în care are loc tranzacţia şi momentul efectuării plăţii corespunzătoare.

5.121.Categoria F.7 cuprinde operaţiunile cu creanţe financiare care rezultă din reglementarea anticipată sau diferenţiată în timp a operaţiunilor cu bunuri sau servicii, a operaţiunilor distributive sau de schimburi de active financiare pe pieţe secundare. Aceste operaţiuni constituie contrapartida sumelor datorate, dar nevărsate încă. Tot în această categorie intră şi datoriile corespunzătoare veniturilor acumulate în timp şi restanţele.

5.122.Categoria F.7 nu cuprinde:

a)discrepanţele statistice, altele decât cele cronologice ce apar între operaţiunile cu bunuri şi servicii, între operaţiunile distributive sau operaţiunile financiare şi plăţile corespunzătoare;

b)operaţiunile a căror natură nu este bine cunoscută. Acestea trebuie clasificate pe bază de informaţii disponibile;

c)operaţiunile a căror natură este total necunoscută;

d)postul ce rezultă ca reziduu în balanţa de plăţi, denumit "erori şi omisiuni nete";

(e)plăţile anticipate sau diferenţiate în timp (inclusiv restanţele), în cazul creării activelor financiare sau rambursării pasivelor, altele decât cele înscrise în categoria F.7. Aceste operaţiuni rămân clasificate în continuare în categoriile corespunzătoare.

5.123.Categoria F.7 cuprinde două subcategorii de operaţiuni financiare:

(a)credite comerciale şi avansuri (F.71);

b)alte conturi de primit/de plătit, exclusiv creditele comerciale şi avansurile (F.79).

Subsecţiunea 1: Credite comerciale şi avansuri (F.71)

5.124.Definiţie: Subcategoria credite comerciale şi avansuri (F.71) acoperă toate operaţiunile cu credite comerciale şi avansuri (AF.71), adică creanţele financiare ce rezultă din acordarea directă a creditelor de către furnizori cumpărătorilor în cadrul operaţiunilor cu bunuri şi servicii, ca şi avansurile pentru lucrările în curs de execuţie sau comandate care pot fi asociate cu astfel de operaţiuni.

5.125.Subcategoria AF.71 include:

(a)creanţele financiare legate de livrarea de bunuri şi servicii pentru care plata n-a avut loc încă;

(b)creditele comerciale acceptate de societăţile producătoare, cu excepţia cazului când acestea sunt considerate împrumuturi;

(c)chiria de primit pe clădiri;

(d)restanţele de plată pentru bunuri şi servicii care nu se materializează într-un împrumut.

5.126.Subcategoria AF.71 nu cuprinde împrumuturile destinate a finanţa creditele comerciale. Acestea se vor clasifica în categoria AF.4 [a se vedea punctul 5.81. litera (h)].

5.127.Creditele comerciale şi avansurile pot constitui active şi pasive financiare pentru toate sectoarele şi pentru restul lumii.
Subsecţiunea 2: Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv creditele comerciale şi avansurile (F.79)
5.128.Definiţie: Subcategoria alte conturi de primit/de plătit, exclusiv creditele comerciale şi avansurile (F.79,) acoperă toate operaţiunile cu alte conturi de primit/de plătit cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor (AF.79), adică creanţele ce rezultă din decalajele între momentul în care are loc tranzacţia distributivă sau tranzacţia financiară pe piaţa secundară şi momentul efectuării plăţii corespunzătoare. Se includ, de asemenea, şi creanţele ce rezultă din venitul de primit.
5.129.Subcategoria AF.79 include creanţele care îşi au originea în întârzierile în timp între încheierea unei operaţiuni şi plata contrapartidei sale financiare, referindu-se de exemplu la:
(a)impozite;
(b)contribuţii sociale;
(c)salarii;
(d)chirii pe terenuri şi zăcăminte;
(e)dividende;
(f)dobânzi;
(g)sume diverse rezultate din operaţiunile cu active financiare efectuate pe piaţa secundară.
5.130.Din punct de vedere contabil este preferabil să se considere că tranzacţia financiară în contrapartidă a dobânzilor de plătit pentru un activ financiar (a se vedea punctul 5.17.) este o reinvestire în acelaşi activ financiar. Înregistrarea dobânzilor va trebui cu toate acestea să respecte practicile naţionale. Dacă dobânzile de plătit nu se vor considera ca fiind reinvestite în activul financiar, ele vor trebui clasificate la subcategoria F.79.
5.131.La data stabilită pentru plata dobânzilor, se vor înregistra două operaţiuni financiare (a se vedea punctul 5.17.): pe de-o parte o tranzacţie cu activul financiar utilizat pentru plată sau, dacă aceasta nu a avut loc, o creştere a dobânzilor restante, care se va înregistra în subcategoria F.79; pe de altă parte, tranzacţia financiară în contrapartidă care să reducă creanţa financiară netă deţinută de creditor asupra debitorului.
SECŢIUNEA 8: POST MEMO: INVESTIŢII STRĂINE DIRECTE (F.m)
5.132.Definiţie: Investiţiile străine directe (F.m) cuprind toate operaţiunile cu investiţii străine directe [AF. litera (e)], adică investiţiile efectuate de o unitate instituţională rezidentă într-o economie ("investitor direct") pentru a câştiga un avantaj de durată în cadrul unei unităţi instituţionale rezidente într-o altă economie ("întreprindere de investiţie directă"). Obiectivul investitorului direct este de a exercita, în cadrul unei relaţii pe termen lung, o influenţă semnificativă asupra conducerii întreprinderii. Investiţiile directe cuprind atât tranzacţia iniţială care stabileşte relaţia între investitor şi întreprindere, cât şi operaţiunile ulterioare cu capital ce se desfăşoară între întreprinderile afiliate fie că sunt constituite sau nu în societăţi ([17]).
([17])A se vedea "Definiţia de referinţă detaliată pentru investiţii directe internaţionale a OECD", ediţia a 3-a.
5.133.Operaţiunile cu active şi pasive financiare ce constituie investiţii străine directe trebuie înregistrate în categoriile corespunzătoare de operaţiuni financiare, adică credite (F.4), acţiuni şi alte participaţii (F.5) precum şi alte conturi de primit/de plătit (F.7). în acelaşi timp, sumele reprezentând investiţiile străine directe incluse în fiecare din aceste categorii trebuie înregistrate separat ca post memo.
SUBCAPITOLUL 2: REGULI DE ÎNREGISTRARE A OPERAŢIUNILOR FINANCIARE
SECŢIUNEA 1: EVALUARE
5.134.Operaţiunile financiare se înregistrează la valoarea de tranzacţionare, adică acea valoare exprimată în moneda naţională prin care activele şi/sau pasivele financiare sunt create, stinse, schimbate sau subscrise între unităţi instituţionale sau între unităţi instituţionale şi restul lumii, pe bază de considerente pur comerciale.
5.135.Operaţiunile financiare şi operaţiunile corespunzătoare în contrapartidă - atât financiare cât şi nefinanciare - trebuie înregistrate la aceeaşi valoare de tranzacţionare. Există trei posibilităţi:
(a)tranzacţia financiară este o tranzacţie ale cărei mijloace de plată se exprimă în moneda naţională (a se vedea punctele 5.04 şi 5.23.): valoarea tranzacţiei este, în acest caz, egală cu suma mijloacelor de plată schimbate;
(b)tranzacţia financiară este o tranzacţie ale cărei mijloace de plată se exprimă în valută (a se vedea punctele 5.04. şi 5.23.), în timp ce tranzacţia în contrapartidă nu foloseşte ca mijloace de plată moneda naţională: valoarea tranzacţiei este egală cu valoarea mijloacelor de plată schimbate, convertite în moneda naţională cu ajutorul cursului de schimb în vigoare pe piaţă, la data efectuării plăţii;
(c)nici tranzacţia financiară şi nici tranzacţia în contrapartidă nu implică mijloace de plată (a se vedea punctul 5.04.): valoarea tranzacţiei corespunde valorii curente de pe piaţă a activelor şi/sau pasivelor financiare implicate.
5.136.Valoarea tranzacţiei se referă la o tranzacţie financiară specifică şi la contrapartida sa. Din punct de vedere teoretic, se face distincţia între valoarea tranzacţiei şi o valoare bazată pe preţul observat pe piaţă, un preţ "corect" al pieţei sau orice alt preţ care să reflecte preţurile practicate în mod obişnuit pentru o categorie de active şi/sau pasive financiare similare sau identice. Cu toate acestea, în cazul în care contrapartida unei operaţiuni financiare este, de exemplu, un transfer şi deci tranzacţia financiară nu are la bază numai interese comerciale, valoarea tranzacţiei va corespunde valorii curente pe piaţă a activelor şi/sau pasivelor financiare implicate.
5.137.Valoarea tranzacţiei nu include valoarea serviciului, onorariul, comisioanele şi alte cheltuieli legate de serviciul prestat pentru executarea tranzacţiei; toate aceste elemente trebuie înregistrate ca remunerare a serviciului prestat. Impozitele pe operaţiunile financiare sunt excluse, de asemenea, ele fiind înregistrate la impozite pe produse, ca impozite pe servicii. Atunci când o tranzacţie financiară implică o creare de pasive, valoarea tranzacţiei este egală cu suma pasivului contractat, excluzând eventualele dobânzi plătite în avans. Similar, atunci când un pasiv se stinge, valoarea tranzacţiei trebuie să fie egală, atât pentru creditor, cât şi pentru debitor, cu valoarea de reducere a pasivului respectiv.
Criterii de evaluare specifice pentru anumite subcategorii de operaţiuni financiare
5.138.Titluri, altele decât acţiuni, exclusiv produse financiare derivate (F.33):
(a)atunci când agenţii emitenţi încredinţează plasarea titlurilor lor sindicatelor emitente sau altor intermediari, operaţiune ce antrenează o majorare a preţului plătit de investitorul final, activele şi pasivele financiare implicate trebuie înregistrate la valoarea efectiv plătită de către investitor. Diferenţa între suma plătită de investitor şi cea percepută de agentul emitent trebuie considerată drept remuneraţia agentului emitent pentru un serviciu furnizat de intermediar;
(b)titlurile noi trebuie înregistrate la valoarea lor de emisiune. Dacă aceste titluri sunt emise cu o reducere, se înregistrează ca valoare efectivă de emisiune sumele efectiv încasate de către agentul emitent în momentul vânzării, şi nu valoarea lor înscrisă. Diferenţa dintre valoarea de emisiune şi valoarea de rambursare trebuie considerată drept dobândă înregistrată pe parcursul întregii vieţi a titlului;
(c)obligaţiunile cu prime de emisiune mari şi obligaţiunile cu cupon zero trebuie considerate drept titluri emise cu prime de emisiune. Dobânzile sunt înregistrate de-a lungul întregii vieţi a obligaţiunilor şi se tratează ca fiind reinvestite în astfel de obligaţiuni (a se vedea punctul 4.46);
(d)în cazul titlurilor pe termen lung emise cu o reducere foarte mică, diferenţa dintre valoarea de emisiune şi valoarea de rambursare poate fi înregistrată la data emiterii;
(e)în ceea ce priveşte titlurile a căror valoare iniţială depinde de un indice de preţ, de un indice al ratei de schimb sau de preţul unei mărfi, preţul de emisiune va fi cel de bază, iar plăţile indexate vărsate periodic şi/sau la scadenţă se vor trata drept dobânzi înregistrate pe parcursul vieţii titlului, având drept contrapartidă o reinvestiţie în titluri, altele decât acţiunile din contul financiar;
(f)investiţiile în titluri ce circulă pe piaţa secundară se vor înregistra la cursul de la bursă sau la preţul pieţei;
(g)titlurile ajunse la scadenţă se înregistrează la valoarea de rambursare ce include primele de rambursare, dar exclude plăţile din loterii sau primele din economii care se vor înregistra ca dobânzi;
(h)conversia obligaţiunilor în acţiuni dă naştere la două operaţiuni: vânzarea obligaţiunilor şi cumpărarea acţiunilor [a se vedea punctul 5.62. litera (l)]. Valoarea tranzacţiei rezultă din valoarea de pe piaţă a obligaţiunilor cedate, eventualele câştiguri sau pierderi din deţinerea acţiunilor fiind înregistrate în contul de reevaluare (a se vedea punctul 6.54.).
5.139.Produsele financiare derivate (F.34):
(a)dacă opţiunile sunt negociate pe pieţe secundare sau sunt lichidate înainte de data expirării, se consideră că are loc o tranzacţie financiară. O opţiune ce ajunge la scadenţă poate să fie exercitată sau nu. În primul caz, agentul emitent al opţiunii poate să efectueze o plată către posesorul opţiunii egală cu diferenţa dintre preţul de piaţă al activului subiacent şi preţul exerciţiului contabil; în acelaşi timp, poate avea loc o achiziţie/vânzare, la preţul pieţei, a activului financiar sau nefinanciar de bază, fiind însoţită de o plată în contrapartidă, ce are loc între deţinătorul şi agentul emitent al opţiunii, la preţul exerciţiului contabil. Diferenţa dintre preţul activului subiacent de pe piaţă şi preţul exerciţiului contabil este, în ambele cazuri, egal cu valoarea de lichidare a opţiunii, adică preţul opţiunii la data scadenţei. Dacă opţiunea nu a fost exercitată, nu are loc nici o tranzacţie. Cu toate acestea, agentul emitent şi posesorul opţiunii realizează un câştig, respectiv o pierdere din deţinerea opţiunii, care se va înregistra în contul de reevaluare;
(b)produsele financiare derivate, altele decât opţiunile, se referă în special la contractele prin care cele două părţi convin să schimbe anumite active, reale sau financiare, la una sau mai multe date viitoare. Operaţiunile ce se vor înregistra în raport cu astfel de produse derivate trebuie să includă eventualele comisioane prevăzute prin contract, precum şi valoarea netă a reglementărilor efectuate. Poate fi necesară şi înregistrarea de operaţiuni legate de încheierea de contracte asupra produselor derivate. Cu toate acestea, în majoritatea cazurilor, cele două părţi încheie un contract asupra produselor derivate, fără a se face nici o plată de la o parte contractantă la cealaltă; în astfel de cazuri, valoarea tranzacţiei este nulă, iar în contul financiar nu se va înregistra nici o înscriere;
(c)comisioanele explicite plătite sau primite de către brokeri sau alţi intermediari pentru organizarea opţiunilor, a contractelor la termen, a swap-urilor sau altor contracte sau produse derivate sunt tratate drept remunerare a serviciilor, înregistrându-se în conturile corespunzătoare. Fluxurile de dobânzi rezultate din acordurile de swap se înregistrează ca venituri din proprietate, în timp ce rambursările valorilor înscrise iniţial trebuie să figureze în contul de capital. Participanţii la un swap nu se consideră că îşi furnizează un serviciu reciproc, ci orice plată efectuată unei terţe părţi pentru organizarea swap-ului trebuie tratată ca o remunerare a unui serviciu (a se vedea punctul 4.47.). Teoretic, se poate considera că prima vărsată vânzătorului opţiunii include un serviciu. În practică însă, de cele mai multe ori, nu se poate distinge serviciul respectiv. Prin urmare, se convine a se înregistra achiziţia unui activ financiar de către cumpărător şi subscrierea unui angajament de către vânzător la valoarea totală a primei;
(d)când un contract de swap implică schimbul valorii iniţiale a capitalului înscris - cum este cazul unui swap în valută - schimbul iniţial trebuie înregistrat drept o operaţiune cu instrumentul subiacent schimbat şi nu ca o tranzacţie cu produse financiare derivate (F.34). Implicit, în acel moment se creează un derivat financiar având valoarea iniţială zero. Prin urmare, valoarea acestui derivat financiar va cuprinde cel puţin următoarele componente:
1.valoarea de piaţă curentă a diferenţei dintre valorile de piaţă viitoare previzionate pentru sumele ce urmează a se schimba şi cele ale sumelor prevăzute în contract;
2.valoarea de piaţă curentă a fluxului viitor de dobânzi sau alte sume în numerar prevăzute în contract.
Modificările în timp ale valorii instrumentului derivat se vor înregistra în contul de reevaluare.
Modificările ulterioare ale valorilor iniţiale se vor face în termenii şi condiţiile prevăzute prin contractul de swap şi vor putea include schimbul de active financiare la un preţ diferit de cel practicat pe piaţă. Plăţile în contrapartidă ce vor interveni între participanţii la un swap vor fi cele prevăzute în contract. Diferenţa dintre preţul de pe piaţă şi cel prevăzut în contract va fi, deci, egal cu valoarea de lichidare a activului/pasivului, la data prevăzută şi se va înregistra ca o operaţiune cu produse financiare derivate (F.34). Această din urmă tranzacţie cu produse financiare derivate şi fluxul final net al dobânzilor va trebui să corespundă câştigului sau pierderii totale din reevaluare realizat de-a lungul întregii durate a contractului. Acest tratament este analog celui prevăzut pentru opţiunile ce ajung la scadenţă [a se vedea litera (a) de mai sus].
5.140.Acţiuni şi alte participării, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F.51):
(a)titlurile noi trebuie înregistrate la preţul de emisiune, care corespunde în mod normal valorilor nominale majorate cu prima de emisiune;
(b)operaţiunile cu acţiuni în circulaţie se vor înregistra la valoarea lor de tranzacţie. Când aceasta nu se cunoaşte, ele se pot evalua pe baza cursului de la bursă sau a preţului de pe piaţă, pentru acţiunile cotate, şi pe baza valorii contabile, pentru acţiunile necotate;
(c)dividendele în acţiuni se evaluează la valoarea dividendului propus de agentul emitent;
(d)emisiunile de acţiuni gratuite nu se înregistrează în sistem (a se vedea punctul 5.93.). Cu toate acestea, dacă ele au ca efect modificarea valorii de piaţă totale a acţiunilor emise, această schimbare trebuie înregistrată în contul de reevaluare (a se vedea punctul 6.56.);
(e)valoarea de tranzacţionare a altor participaţii include totalul fondurilor transferate către societăţi sau cvasi-societăţi de către proprietarii acestora. Acest tip de transfer poate, în unele cazuri, să ia forma unei preluări de pasive ale societăţilor sau cvasi-societăţilor.
5.141.Acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (F.52):
(a)operaţiunile cu acţiuni ale organismelor de plasament colectiv se evaluează pe baza contribuţiilor nete la fonduri;
(b)veniturile din proprietate percepute de organismele de plasament colectiv (neincluzând o parte din cheltuielile de gestionare) şi atribuite acţionarilor, chiar dacă nu sunt distribuite, dau naştere la o tranzacţie în contrapartidă, înregistrându-se în contul financiar la rubrica acţiuni ale organismelor de plasament colectiv, pe baza principiului reinvestirii lor.
SECŢIUNEA 2: MOMENTUL ÎNREGISTRĂRII
5.142.Tranzacţia financiară şi contrapartida sa trebuie înregistrate la aceeaşi dată.
5.143.Dacă o tranzacţie financiară are în contrapartidă o tranzacţie nefinanciară, cele două trebuie înregistrate la data la care are loc tranzacţia nefinanciară. De exemplu, când o vânzare de bunuri sau servicii dă naştere la un credit comercial, tranzacţia financiară ce are loc trebuie înregistrată la data la care se vor face înscrierile în contul nefinanciar corespunzător.
5.144.În cazul în care contrapartida unei operaţiuni financiare este tot o tranzacţie financiară, pot apare trei posibilităţi:
(a)cele două operaţiuni financiare implică mijloace de plată (a se vedea punctul 5.04.): se vor înregistra la data la care are loc prima plată;
(b)numai una din cele două operaţiuni financiare implică mijloace de plată (a se vedea punctul 5.04.): cele două operaţiuni se vor înregistra la data efectuării plăţii;
(c)nici una din cele două operaţiuni financiare nu implică mijloace de plată (a se vedea punctul 5.04.): cele două operaţiuni se vor înregistra la data la care are loc prima.
SECŢIUNEA 3: CALCULUL OPERAŢIUNILOR FINANCIARE PORNIND DE LA MODIFICĂRILE DIN CONTUL DE PATRIMONIU

5.145.În cazul în care statisticile de bază privind operaţiunile financiare nu sunt disponibile, este posibil să se calculeze estimări ale operaţiunilor financiare pornind de la modificările din contul de patrimoniu financiar, adică a variaţiilor totalului de active financiare deţinute şi pasive atrase, între conturile de patrimoniu de deschidere şi de închidere. Întreaga diferenţă constatată între totalul operaţiunilor financiare şi modificările din contul de patrimoniu financiar se va înregistra în contul de reevaluare şi în contul alte modificări în volumul activelor.

- Anexa 5.1: Legătura cu agregatele monetare

5.146.Prezenta anexă propune o metodă care să permită obţinerea agregatelor monetare plecând de la conturile de patrimoniu şi conturile financiare.

5.147.Definiţiile date agregatelor monetare variază sensibil de la o ţară la alta şi de la o perioadă la alta. În plus, ele nu se bazează neapărat pe clasificarea activelor financiare şi pe cea a sectoarelor, aşa cum sunt definite de sistem. Din această cauză, agregatele monetare nu sunt definite în mod expres de către sistem.

5.148.Integrarea agregatelor monetare în conturile de patrimoniu şi în conturile financiare pune multiple probleme. Pe de-o parte, componentele unui agregat monetar pot să nu corespundă claselor (categorii, subcategorii şi subpoziţii) de active şi pasive financiare prevăzute de sistem. De asemenea, poate exista, de exemplu, un agregat monetar care să acopere numai o subclasă din categoria numerar şi depozite (AF.2), subclasa putând fi definită prin referire la scadenţă şi/sau la unităţile instituţionale deţinătoare sau emitente de numerar şi depozite. Pe de altă parte, agregatele monetare pot releva existenţa sectoarelor creatoare de monedă, deţinătoare de monedă, sau neutre faţă de monedă şi nu este posibil să se facă o corespondenţă cu sectoarele şi subsectoarele, aşa cum sunt definite de sistem. În fine, sursele de date necesare calculării agregatelor monetare pot diferi în practică de cele utilizate pentru constituirea contului de patrimoniu şi a conturilor financiare ale sectoarelor instituţionale şi al restului lumii.

5.149.Pentru identificarea unui agregat monetar MX în conturile de patrimoniu sau în cele financiare, poate fi necesar să se subdividă o clasă i de active şi pasive financiare definite prin sistem în două subclase, şi anume:

(a)MX_i: subclasa de active (pasive) financiare din clasa i incluse în agregatul MX;

(b)MX_{-i}: subclasa de active (pasive) financiare din clasa i neincluse în agregatul MX.

În practică, anumite clase de active (pasive) financiare nu fac parte din agregatele monetare în sens larg. Este cazul aurului monetar şi DST-urilor (AF.1) sau al provizioanelor tehnice de asigurare (AF.6). MX_1 şi MX_6 fiind nule, o distribuţie a lui AF.1 în MX_1 şi MX_{-1} sau a lui AF.6 în MX_6 şi MX_{-6} nu se mai justifică.

5.150.Agregatul MX este egal cu suma tuturor subclaselor de active financiare MXi ale sectoarelor deţinătoare de monedă, ca şi cu suma tuturor subclaselor de pasive MXi ale sectoarelor emitente de monedă.

5.151.Unul dintre principalele avantaj e ale acestei metode este flexibilitatea sa. În cazul modificării definiţiei unui agregat monetar, numai împărţirea anumitor clase de active şi pasive financiare în MX; şi MX_{-i} trebuie adaptate.

AGREGATELE MONETARE DIN CONTURILE DE PATRIMONIU ŞI DIN CONTURILE FINANCIARE

Active financiare ale sectoarelor deţinătoare de monedă			Pasive ale sectoarelor emitente de monedă	
Total	Repartiţia pe sectoare		Repartiţia pe sectoare	Total
		AF.1		
		AF.2		
		din care MX_2		
		MX_{-2}		
		AF.3		
		AF.33		
		din care MX_{33}		
		MX_{-33}		
		AF.34		
		din care MX_{34}		
		MX_{-34}		
		AF.4		
		AF.41		
		din care MX_{41}		
		MX_{-41}		
		AF.42		
		din care MX_{42}		
		MX_{-42}		
		AF.5		
		AF.51		
		din care MX_{51}		
		MX_{-51}		
		AF.52		
		din care MX_{52}		
		MX_{-52}		
		AF.6		
		AF.7		
		AF.71		
		din care MX_{71}		
		MX_{-71}		
		AF.79		
		Total active şi pasive financiare, din care MX		

CAPITOLUL 6: ALTE FLUXURI

SUBCAPITOLUL 0:

6.01. Alte fluxuri cuprind consumul de capital fix (K.1),achiziţiile şi cedările de active nefinanciare neproduse (K.2), precum şi alte modificări de active (K.3-K.12).

Alte modificări de active acoperă diverse variaţii ale activelor, pasivelor şi valorii nete care nu sunt consecinţa operaţiilor înregistrate în contul de capital sau în contul financiar. Ele cuprind celelalte modificări de volum (K.3-K.10 şi K.12) precum şi câştigurile şi pierderile din deţinere (K.11).

SUBCAPITOLUL 1: CONSUMUL DE CAPITAL FIX (K.1)

6.02. Definiţie: Consumul de capital fix (K.1) reprezintă deprecierea suferită de activele fixe în cursul perioadei considerate ca urmare a uzurii fizice şi morale anticipate, inclusiv rezervele pentru pierderile suferite datorită pagubelor accidentale asigurabile.

6.03. Consumul de capital fix trebuie calculat pentru toate activele fixe (cu excepţia animalelor), atât corporale, cât şi necorporale (de exemplu, prospectarea minieră şi petrolieră sau software-ul), pentru îmbunătăţirile majore aduse activelor neproduse şi pentru costurile transferului de proprietate asupra activelor neproduse.

6.04. Consumul de capital fix (care trebuie deosebit de amortizarea fiscală sau de cea practicată în contabilitatea de întreprindere) trebuie evaluat pe baza stocului de active fixe şi a duratei de viaţă economică probabilă (medie) a diferitelor categorii de bunuri. În absenţa informaţiilor directe referitoare la stocurile active fixe, se recomandă calculul acestuia aplicând metoda inventarului permanent (MIP) şi de evaluare la preţurile de achiziţie din perioada curentă.

În calculul duratei medii de viaţă a activelor fixe trebuie ţinut cont de pierderile de active fixe datorate deteriorării accidentale asigurabile. La nivelul economiei totale, se poate presupune că numărul deteriorărilor accidentale care survin efectiv în cursul unei perioade contabile va fi egal sau apropiat de cel mediu. Dimpotrivă, pentru o unitate individuală sau un grup de unităţi, rata efectivă poate fi diferită de cea medie. La nivel sectorial, orice diferenţă constatată trebuie să fie înregistrată ca alte modificări de volum ale activelor fixe.

Consumul de capital fix se calculează după metoda amortizării liniare, adică prin repartizarea valorii de amortizat în mod egal pe toată durata de utilizare a unui bun de capital.

Cu toate acestea, pentru a ţine cont de modul particular în care diferite active fixe îşi pierd din randament cu timpul, se poate dovedi necesară aplicarea unei metode de amortizare geometrică.

6.05. În sistemul conturilor, consumul de capital fix este totdeauna înregistrat în cadrul soldului contabil, care este deci prezentat, pe rând, "brut" şi "net". Înregistrarea "brută" este realizată fără a se deduce consumul de capital fix, în timp ce înregistrarea "netă" se realizează după deducerea consumului de capital fix.

SUBCAPITOLUL 2: ACHIZIŢII MINUS CEDĂRI DE ACTIVE NEFINANCIARE NEPRODUSE (K.2)

6.06. Definiţie: Activele nefinanciare neproduse (:) cuprind, pe de o parte, terenurile şi alte active corporale neproduse ce pot fi utilizate pentru producţia bunurilor şi serviciilor (K.21) şi, pe de altă parte, activele necorporale neproduse (K.22).

6.07. Terenurile se definesc drept solul propriu-zis şi suprafeţele de apă asociate ([1]). Acestea din urmă includ apele interioare - bazine, lacuri, râuri etc. - asupra cărora poate fi exercitat dreptul de proprietate.

([1])Pentru definiţia activelor a se vedea anexa 7.1 din capitolul 7.

6.08. Nu fac parte din terenuri:

(a) clădirile şi alte structuri de suprafaţă sau nu (şosele, tunele etc.);

(b) vii, li a se vedea şi alte plantaţii, precum şi toate celelalte culturi pe picior;

(c) zăcăminte;

(d) resursele biologice necultivate;

(e) rezervele subterane de apă.

Poziţiile (a) şi (b) reprezintă active fixe produse, poziţiile (c), (d) şi (e) active corporale neproduse.

6.09. Achiziţiile şi cedările de terenuri sunt evaluate la preţurile curente în vigoare pe piaţă în momentul în care au loc operaţiunile şi înregistrate cu o valoare identică în conturile cumpărătorului şi ale vânzătorului. Această valoare exclude costurile legate de transferul de proprietate, care sunt contabilizate în formarea brută de capital fix.

6.10. Alte active corporale neproduse ce pot face obiectul achiziţiilor şi cedărilor sunt zăcămintele, resursele biologice necultivate şi rezervele de apă. Zăcămintele cuprind rezervele de cărbune, de petrol şi de gaze naturale, rezervele de minereuri metalifere şi rezervele de minereuri nemetalifere ([1]).

([1])Pentru definiţia activelor a se vedea anexa 7.1 din capitolul 7.

6.11. Achiziţiile şi cedările de alte active corporale neproduse sunt evaluate la preţurile curente în vigoare pe piaţă la momentul în care ele intervin. Sunt excluse costurile legate de transferul de proprietate, care sunt contabilizate în formarea brută de capital fix.

6.12. Activele necorporale nefinanciare neproduse cuprind brevetele, contractele de închiriere şi alte contracte transferabile, fondurile comerciale şi alte active necorporale neproduse (:). Contractele de închiriere au ca obiect terenurile, zăcămintele şi construcţiile rezidenţiale sau nerezidenţiale. Contractele transferabile pot fi încheiate, de exemplu, cu sportivi sau artişti. Valoarea achiziţiilor sau cedărilor de contracte de închiriere sau alte contracte transferabile corespunde sumelor vărsate proprietarilor sau locatarilor iniţiali sau ulteriori, în momentul vânzării sau transferului contractelor de închiriere sau a concesionării altor unităţi instituţionale. Valoarea achiziţiilor şi cedărilor de active necorporale neproduse nu cuprinde costurile legate de transferul de proprietate care sunt înregistrate în formarea brută de capital fix.

6.13. Achiziţiile minus cedările de active nefinanciare sunt înregistrate în conturile de capital ale sectoarelor, ale economiei naţionale şi ale restului lumii.

SUBCAPITOLUL 3: ALTE MODIFICĂRI DE ACTIVE (K.3-K.12)

6.14. Definiţie: Alte modificări de active reprezintă fluxuri care nu sunt rezultatul operaţiunilor înregistrate în contul de capital sau în contul financiar. Se pot identifica două categorii: pe de o parte, modificările de volum ale activelor de capital şi, pe de altă parte, modificările valorii activelor, pasivelor şi valorilor nete imputabile variaţiilor nivelului şi structurii preţurilor lor care generează câştiguri sau pierderi din deţinere.

SUBCAPITOLUL 4: ALTE MODIFICĂRI DE VOLUM (K.3-K.10 şi K.12)

6.15. Alte modificări de volum reprezintă fluxuri cu diferite funcţii. Una dintre cele mai importante funcţii este aceea de a permite diferitelor active să intre în sistem sau să-l părăsească în cursul normal al evenimentelor (de exemplu, intrarea şi ieşirea activelor naturale). Această funcţie este esenţială pentru a putea înregistra descoperirea, degradarea sau epuizarea activelor naturale. O

a doua funcţie a altor modificări de volum este de a înregistra efectele evenimentelor excepţionale neprevăzute care afectează avantajele economice pe care le creează activele.
6.16. Alte modificări de volum se subdivid în nouă categorii:
(a) apariţia economică a activelor neproduse (K.3);
(b) apariţia economică a activelor produse (K.4);
(c) creşterea naturală a resurselor biologice necultivate (K5);
(d) dispariţia economică a activelor neproduse (K6);
(e) pierderi datorate catastrofelor (K7);
(f) confiscări fără compensaţie (K8);
(g) alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte (K.9);
(h) alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte (K10);
(i) modificări de clasificare sau de structură (K12).

SUBCAPITOLUL 5: APARIŢIA ECONOMICĂ A ACTIVELOR NEPRODUSE (K.3)

6.17. Apariţia economică a activelor nefinanciare neproduse (K3) corespunde unei părţi a creşterii în volum a acestor active care nu sunt rezultat al procesului de producţie.
Sunt incluse:
(a) creşterile brute ale nivelului zăcămintelor exploatabile, adică a rezervelor descoperite de cărbune, petrol, gaze naturale şi de minereuri metalifere sau nemetalifere care sunt exploatabile din punct de vedere economic. Se include, de asemenea, creşterea rezervelor a căror exploatare a devenit rentabilă din punct de vedere economic la un moment dat, ca urmare a progresului tehnologiei sau a variaţiei preţurilor relative;
(b) transferul altor active naturale către activităţile economice. Sunt cuprinse activele naturale care, în urma modificării statutului lor, sunt transformate în active economice, acestea din urmă fiind definite ca active asupra cărora drepturile de proprietate sunt exercitate de unităţi instituţionale şi care sunt susceptibile de a produce avantaje economice proprietarilor lor (de exemplu, darea în exploatare a pădurilor virgine, transformarea terenurilor sălbatice sau poluate în terenuri care pot fi folosite în scopuri economice, recuperarea de terenuri din mare);
(c) modificarea calităţii activelor reproduse datorată schimbării destinaţiei economice. Modificarea calităţii este tratată ca modificare de volum. Cea înregistrată în cadrul acestui punct reprezintă contrapartida modificării destinaţiei economice care apare prezentată ca modificarea de clasificare (a se vedea punctul 6.32.), cum ar fi de exemplu, transformarea terenurilor agricole în terenuri destinate construcţiilor;
(d)apariţia activelor necorporale neproduse. Crearea de active necorporale nefinanciare neproduse rezultă din patentarea brevetelor sau din încheierea de contracte transferabile. Când o întreprindere este vândută la un preţ superior valorii fondurilor sale proprii (a se vedea punctul 7.05.), diferenţa constatată corespunde unui activ numit fond comercial (sau fond de comerţ).
Un fond comercial care nu este materializat printr-o operaţiune de vânzare-cumpărare nu este considerat ca un activ economic.

SUBCAPITOLUL 6: APARIŢIA ECONOMICĂ A ACTIVELOR PRODUSE (K.4)

6.18. Apariţia economică a activelor produse (K.4) se referă la bunurile care nu sunt încă înregistrate în bilanţurile contabile, dar care au o valoare semnificativă sau specială ce se consideră ca o altă modificare de volum.
Apariţia economică a activelor produse cuprinde:
(a) obiectele de valoare cum ar fi pietrele preţioase sau operele de artă, din momentul în care le este recunoscută o valoare sau o calitate artistică deosebită şi care n-au fost încă înregistrate în conturile de patrimoniu;
(b) monumentele istorice, din momentul în care acestora le este recunoscută o valoare arheologică, istorică sau culturală, neînregistrate încă în conturile de patrimoniu.

SUBCAPITOLUL 7: CREŞTEREA NATURALĂ A RESURSELOR BIOLOGICE NECULTIVATE (K.5)

6.19. Deoarece nu este organizată, gestionată şi controlată de unităţi instituţionale, creşterea naturală a resurselor biologice necultivate (K. 5) nu reprezintă producţie. în consecinţă, creşterea naturală a masei lemnoase pe picior sau creşterea resurselor piscicole într-un estuar trebuie considerată ca o apariţie economică.
6.20. Creşterea naturală a resurselor biologice necultivate trebuie tratată ca o creştere de active (K.5) şi epuizarea lor ca o dispariţie economică (K.61). În practică, cu toate acestea, creşterea naturală nu poate fi înregistrată decât pe o bază netă, deoarece valorile fizice care permit observarea ei sunt valori nete.

SUBCAPITOLUL 8: DISPARIŢIA ECONOMICĂ A ACTIVELOR NEPRODUSE (K.6)

6.21. Dispariţia economică a activelor nefinanciare neproduse (K.6) include:
(a) epuizarea activelor economice naturale (K.61), adică a zăcămintelor şi resurselor biologice necultivate considerate ca active (a se vedea punctul 6.19);
(b) alte dispariţii economice de active neproduse (K.62):
1.alte reduceri ale nivelului zăcămintelor exploatabile (reevaluarea rentabilităţii de exploatare ca urmare a progresului tehnologic sau a unor variaţii de preţuri relative);
2.variaţii ale calităţii activelor neproduse datorate schimbării destinaţiei economice;
3.degradarea activelor neproduse ca urmare a activităţii economice. Este inclusă aici degradarea terenurilor, a rezervelor de apă şi, în principiu, a altor active naturale;
4.deprecierea fondurilor comerciale, anularea contractelor transferabile şi expirarea protecţiei asigurate prin brevet.

SUBCAPITOLUL 9: PIERDERI DATORATE CATASTROFELOR (K.7)

6.22. Pierderile de active datorate catastrofelor (K.7), care sunt înregistrate ca alte modificări de volum ale activelor, sunt consecinţa fenomenelor cu caracter excepţional, de mare amploare, identificabile şi care pot conduce la distrugerea activelor economice (financiare sau nefinanciare) ce aparţin categoriilor prezentate.
6.23. Aceste fenomene sunt cutremurele de pământ de mare intensitate, erupţiile vulcanice, valurile produse de flux, uraganele, seceta şi alte catastrofe naturale; războaiele, insurecţiile şi alte evenimente politice, precum şi accidentele tehnologice cu emanaţii masive de gaze toxice sau radioactive în atmosferă.
Sunt incluse, în special:
a)deteriorarea calităţii terenurilor ca urmare a inundaţiilor sau furtunilor;
b)distrugerea activelor cultivate din cauza secetei sau a epidemiilor;
c)distrugerea clădirilor, echipamentelor sau obiectelor de valoare ca urmare a incendiilor de pădure sau cutremurelor de pământ;
d)distrugerea accidentală de numerar sau de titluri de proprietate ca urmare a catastrofelor naturale sau a evenimentelor politice.

SUBCAPITOLUL 10: CONFISCĂRI FĂRĂ COMPENSAŢIE (K.8)

6.24. Există confiscări fără compensaţie (K.8) atunci când administraţia publică sau alte unităţi instituţionale iau în proprietate, fără compensaţie, active aparţinând altor unităţi instituţionale, inclusiv nerezidente, din alte motive decât achitarea impozitelor, taxelor sau a prelevărilor similare. Confiscarea nu dă naştere unei compensări şi deci nu constituie un transfer de capital care trebuie înregistrat în contul de capital.

SUBCAPITOLUL 11: ALTE MODIFICĂRI DE VOLUM ALE ACTIVELOR NEFINANCIARE, NECLASIFICATE ÎN ALTĂ PARTE (K.9)

6.25. Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare neclasificate în altă parte (K. 9) înregistrează efectele evenimentelor neprevăzute asupra avantajelor economice pe care le creează activele.
Această categorie cuprinde:
(a) uzura morală neprevăzută. Consumul de capital fix nu acoperă uzura morală neprevăzută a activelor fixe şi este posibil ca valoarea înscrisă ca titlu de uzură normală să nu corespundă cu uzura constatată efectiv. În cazul progresului tehnic, este necesar să se înregistreze diminuarea corespunzătoare a valorii anumitor active fixe;
(b) diferenţa constatată între sumele contabilizate în consumul de capital fix drept pagube normale şi pierderile efectiv suferite. Consumul de capital fix nu include pagubele neprevăzute şi este posibil ca sumele prevăzute pentru pagubele normale să fie mai mici (sau mai mari) decât valoarea pagubelor efective. În acest caz, trebuie să se aducă corecţiile necesare care să ţină cont de scăderea (sau creşterea) neprevăzută a valorii activelor fixe respective;
(c) degradarea anumitor active fixe neluate în calcul în consumul de capital fix. Unele active fixe îşi pot pierde din valoare datorită, de exemplu, efectelor neprevăzute ale ploii acide sau acidităţii aerului asupra clădirilor sau vehiculelor;
(d) abandonarea echipamentelor productive neterminate încă sau înainte de a fi puse în funcţiune;
(e) pierderile excepţionale din stocuri (datorate, de exemplu, incendiilor, furturilor sau pagubelor provocate de insecte cerealelor însilozate);
(f)diferenţele statistice constatate pentru anumite active nefinanciare între conturile de patrimoniu de deschidere şi închidere.

SUBCAPITOLUL 12: ALTE MODIFICĂRI DE VOLUM ALE ACTIVELOR ŞI PASIVELOR FINANCIARE, NECLASIFICATE ÎN ALTĂ PARTE (K.10)

6.26. Acest post serveşte la înregistrarea tuturor modificărilor de active şi de pasive financiare care nu se datorează nici operaţiunilor financiare înregistrate în conturile financiare, nici câştigurilor sau pierderilor din deţinere înregistrate în contul de reevaluare, nici modificărilor de clasificare sau de structură, nici pierderilor datorate catastrofelor, nici confiscărilor fără compensaţie.
6.27. Categoria K.10 include:
(a) alocările şi anulările de DST (AF. 12) (a se vedea punctele 5.33.-5.35.). Pentru DST nu există un pasiv teoretic. Din acest motiv, mecanismul de creare ("de alocare") de DST sau de eliminare ("de anulare") de DST nu este considerat ca dând naştere la operaţiuni, ci mai curând la înregistrări în contul altor modificări de volum al activelor. Alocările de DST au ca efect creşterea activelor financiare ale autorităţilor monetare iar anularea DST conduce la reducerea acestora;
(b) alte modificări de volum în raport cu sistemele de pensii cu contribuţii prestabilite. În acest tip de sisteme, nivelul pensiilor este garantat salariaţilor participanţi. Valoarea contribuţiei este calculată cu ajutorul unor formule care ţin cont de vechimea în muncă şi salariul realizat şi nu sunt deci în funcţie numai de activele existente în fonduri. O înregistrare în contul altor modificări de volum al activelor permite deci să se evidenţieze modificările pasivelor, calculate după o metodă bazată pe actualizare, care sunt consecinţa modificărilor în structura contribuţiilor, modificări ce trebuie deosebite de cele ce afectează structura pe vârste şi pe vechime în muncă a populaţiei beneficiare. Exemple de modificări ce afectează structura contribuţiilor sunt modificarea formulei de calcul, creşterea vârstei de pensionare, sau introducerea unei clauze de ajustare anuală (în general definită ca procent anual fix) a pensiilor viitoare sau a tuturor pensiilor aflate deja în plată;
(c) pierderile excepţionale de numerar sau de titluri la purtător datorate îndeosebi incendiilor sau furturilor;
(d) reducerile sau anulările creanţelor nerecuperabile. Recunoaşterea unilaterală de către un creditor că nu mai poate recupera un activ financiar din cauza unui faliment sau din alte motive şi, în consecinţă, eliminarea activului respectiv din contul său de patrimoniu împreună cu pasivul de contrapartidă al debitorului. Cu toate acestea, atunci când unitatea instituţională debitoare este controlată de creditor, ştergerea sau diminuarea unei datorii de către creditor, în cazul în care nu se datorează falimentului, se înregistrează în contul de acumulare;
(e) diferenţele statistice constatate pentru unele active şi pasive financiare între conturile de patrimoniu de deschidere şi cele de închidere.
6.28. Categoria K.10 nu cuprinde:
(a) anularea datoriilor convenită de comun acord între creditor şi debitor (anularea sau restituirea datoriilor) care este tratată ca tranzacţie între aceştia [a se vedea punctul 4 165. litera (f) şi 5.16.] şi nu ca alte modificări de volum;
(b) refuzarea plăţii datoriei, anularea unilaterală a unei datorii financiare de către debitor nefiind o operaţiune recunoscută de SEC.

SUBCAPITOLUL 13: MODIFICĂRI DE CLASIFICARE SAU DE STRUCTURĂ (K.12)

SECŢIUNEA 0:

6.29. Modificările de clasificare sau de structură (K.12) se subdivid în modificări de clasificare sectorială sau de structură a unităţilor instituţionale (K.12.1) şi în modificări de clasificare a activelor şi pasivelor (K.12.2).

SECŢIUNEA 1: MODIFICĂRI DE CLASIFICARE SECTORIALĂ SAU DE STRUCTURĂ (K.12.1)

6.30. Reclasificarea unei unităţi instituţionale dintr-un sector într-altul atrage după sine transferul în totalitate al patrimoniului său. Astfel, o unitate instituţională din sectorul gospodăriilor populaţiei care devine o cvasi-societate va fi reclasificată în sectorul societăţilor.
Modificările în structura unităţilor instituţionale acoperă apariţia şi dispariţia unor active şi pasive financiare rezultând din operaţiuni de restructurare. Când o societate dispare ca entitate juridică distinctă pentru că ea a fost absorbită de una sau mai multe alte societăţi, toate legăturile financiare (active şi pasive), inclusiv acţiunile şi alte participaţii, care există între această unitate şi cea (cele) care a (au) absorbit-o, dispar din sistem. Cu toate acestea, cumpărarea de acţiuni şi alte participaţii ale unei societăţi în cadrul unei operaţiuni de fuzionare trebuie să fie înregistrată ca o tranzacţie financiară între societatea care le-a dobândit şi proprietarul cedent. Înlocuirea acţiunilor societăţii absorbite prin acţiunile societăţii absorbante sau ale noii societăţi trebuie să dea loc la două înregistrări, pe de o parte rambursarea acţiunilor existente şi, pe de altă parte, emisiunea de noi acţiuni. Legăturile financiare (active şi pasive) care există între societatea absorbită şi terţi rămân neschimbate şi sunt transferate societăţilor absorbante.
În acelaşi mod, când o societate este scindată din punct de vedere juridic în două sau mai multe unităţi instituţionale, activele şi pasivele financiare noi (apariţia activelor financiare) sunt contabilizate în acest post (K.12.1).

SECŢIUNEA 2: MODIFICĂRI DE CLASIFICARE A ACTIVELOR ŞI PASIVELOR (K.12.2)

6.31. Categoria K.12.2. cuprinde monetizarea/demonetizarea aurului (K.12.21.) şi modificările de clasificare ale activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului (K.12.22.).
6.32. Monetizarea/demonetizarea aurului este înregistrată în Alte modificări de volum ale conturilor de active instituţiilor monetare, adică fie în subsectorul băncii centrale (S.121), fie în cel al administraţiei centrale (S.1311).
Monetizarea aurului are loc atunci când instituţiile monetare transformă în active de rezervă o parte din aurul pe care-l deţin cu titlul de obiecte de valoare. Alte modificări de volum ale conturilor de active înregistrează în acest caz o diminuare a obiectelor de valoare şi o majorare a aurului monetar deţinut de aceste autorităţi monetare.

Cumpărarea de aur monetar de la alte autorităţi monetare este considerată ca o tranzacţie cu aur monetar (F.11). Toate celelalte cumpărări, inclusiv de la intermediari financiari sau pe piaţa organizată, trebuie înregistrate drept cumpărări de obiecte de valoare, urmată de o modificare de clasificare.
Demonetizarea aurului se produce atunci când autoritătile monetare transformă în obiecte de valoare aurul pe care îl deţin ca active de rezervă, ceea ce are ca efect diminuarea stocului lor de aur monetar şi creşterea stocului de obiecte de valoare. Vânzarea directă de aur monetar către alte autorităţi monetare este considerată ca o operaţiune cu aur monetar (F.1 1). Orice altă vânzare, inclusiv către intermediari financiari sau pe piaţa organizată, trebuie înregistrate drept cumpărări de obiecte de valoare, urmată de o modificare de clasificare.
6.33. Modificările de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului (K.12.22.) cuprind, de exemplu, modificarea destinaţiei terenurilor şi transformarea locuinţelor în clădiri cu destinaţie comercială sau invers. În cazul terenurilor, două intrări echivalente - una negativă pentru rubrica veche, una pozitivă pentru cea nouă - trebuie efectuate în K.12.22. Modificarea valorii unui teren ca urmare a modificării destinaţiei sale este considerată ca o modificare de volum înregistrându-se ca o apariţie economică [a se vedea punctul 6.17. litera (c)] sau dispariţie economică [a se vedea punctul 6.21. litera (b)] de active neproduse.
Categoria K.12.22 nu cuprinde conversia obligaţiunilor în acţiuni care dă naştere la înregistrarea a două operaţiuni financiare [a se vedea punctul 5.62. litera (I)].
6.34. Intrările în raport cu celelalte modificări de volum (K. 3-K. 10 şi K. 12) sunt atribuite conturilor altor modificări de volum al activelor diferitelor sectoare, ale economiei naţionale şi restului lumii.

SUBCAPITOLUL 14: CÂŞTIGURI/PIERDERI NOMINALE DIN DEŢINERE (K.11)

SECŢIUNEA 0:

6.35. Câştigurile nominale din deţinere ([2]) constituie o categorie a altor modificări de active, de pasive şi deci a avuţiei nete care reflectă variaţiile nivelului şi structurii preţurilor lor. Câştigurile nominale din deţinere se descompun în câştiguri neutre din deţinere şi în câştiguri reale din deţinere.
([2])Expresia "câştiguri din deţinere" se referă atât la câştiguri cât şi la pierderi din deţinere, înţelegându-se că un câştig din deţinere poate fi nu numai pozitiv, dar şi negativ. În această ordine de idei, termenul de "active" este adesea utilizat cu referire atât la active cât şi la pasive.
6.36. Definiţie: Câştigul nominal din deţinere (K.11) a unui activ se defineşte ca o modificare a valorii de înregistrare efectuată de proprietarul acestui activ ca urmare a unei modificări de preţ. Un câştig nominal din deţinere asupra unui pasiv se defineşte ca o modificare a valorii acestui pasiv care rezultă din variaţia sa de preţ, dar cu semn schimbat.
6.37. Un câştig din deţinere pozitiv rezultă din creşterea valorii unui activ sau dintr-o reducere a valorii unui pasiv. Un câştig din deţinere negativ - de fapt o pierdere din deţinere - rezultă din reducerea valorii unui activ sau din creşterea valorii unui pasiv.
6.38. Câştigurile nominale din deţinere înregistrate în contul de reevaluare sunt cele care afectează active sau pasivele, fie că sunt realizate sau nu. Un câştig din deţinere este considerat realizat când activul este vândut, restituit, consumat sau altfel folosit, sau când pasivul este restituit. Prin analogie, un câştig nerealizat este un câştig care afectează un activ deţinut sau un pasiv care este exigibil la sfârşitul perioadei contabile. Printr-un câştig realizat se înţelege, în general, un câştig realizat pe parcursul întregii perioade în care activul este deţinut, sau pasivul este contractat, fie că această perioadă coincide sau nu cu perioada contabilă. Totodată, cum sistemul contabilizează câştigurile din deţinere pe baza dreptului constatat, distincţia între câştigurile realizate şi câştigurile nerealizate, deşi utilă în anumite situaţii, nu apare în clasificări şi conturi.
6.39. Câştigurile din deţinere se referă la toate tipurile de active, atât financiare (produse sau neproduse), cât şi nefinanciare. Sunt deci, în egală măsură, acoperite câştigurile din deţinere realizate din stocurile de bunuri de orice tip deţinute de producători, inclusiv producţia neterminată.
6.40. Câştigurile nominale din deţinere pot fi realizate din active deţinute în timpul unei părţi din perioada contabilă; aceasta înseamnă că activele respective nu trebuie să fi fost în mod obligatoriu contabilizate în conturile de patrimoniu de deschidere şi/sau de închidere. Câştigul nominal din deţinere realizat între două momente date de către proprietarul unui activ sau al unei cantităţi date dintr-un activ se defineşte după cum urmează:
valoarea curentă a activului la sfârşitul perioadei
minus valoarea curentă a activului la începutul perioadei,
presupunând că în intervalul respectiv de timp activul nu suferă nici o modificare, nici calitativă, nici cantitativă. Câştigul nominal din deţinere C realizat dintr-o cantitate q a unui activ dat între momentele o şi t poate fi exprimat după cum urmează:
$C = (p_t - p_o) \times q$
unde p_o şi p_t reprezintă preţul activului respectiv la momentele o şi t. Pentru active şi pasivele financiare ale căror valoare curentă este constantă şi deci, pentru care p_o şi p_t sunt egale prin definiţie, câştigurile nominale din deţinere sunt totdeauna nule.
6.41. Pentru calculul câştigurilor nominale din deţinere este indispensabil, pe de o parte, ca achiziţiile şi cedările de active să fie evaluate în acelaşi mod ca în contul de capital şi contul financiar şi, pe de altă parte, ca stocurile de active să fie evaluate în acelaşi mod ca în diferitele conturi de patrimoniu. Pentru mijloacele fixe, valoarea unei achiziţii o reprezintă suma plătită de cumpărător producătorului sau vânzătorului, majorată cu costurile legate de transferul de proprietate suportate de cumpărător, în timp ce valoarea unei cedări este egală cu suma primită de vânzător de la cumpărător, micşorată cu costurile legate de transferul de proprietate suportate de vânzător.
Se pot distinge patru situaţii diferite care dau naştere la câştiguri nominale din deţinere:
(a) activ deţinut pe toată perioada contabilă: în acest caz, câştigul nominal din deţinere este egal cu valoarea înregistrată în contul de patrimoniu de închidere minus valoarea înregistrată în contul de patrimoniu de deschidere. Aceste valori sunt valori estimate ale activului, dacă ar trebui achiziţionat în momentul stabilirii conturilor de patrimoniu. Câştigul nominal este nerealizat;
(b) activul deţinut la începutul perioadei contabile este vândut pe parcursul acesteia; în acest caz, câştigul nominal din deţinere este egal cu valoarea de cedare efectivă sau estimată minus valoarea înregistrată în contul de patrimoniu de deschidere. Câştigul nominal este realizat;
(c) activul achiziţionat în timpul perioadei contabile şi deţinut până la sfârşitul acesteia: în acest caz, câştigul nominal din deţinere este egal cu valoarea înregistrată în contul de patrimoniu de închidere minus valoarea de achiziţionare efectivă sau estimată a activului. Câştigul nominal este nerealizat;
(d) activul achiziţionat este cedat în cursul perioadei contabile: în acest caz, câştigul nominal din deţinere este egal cu valoarea de cedare efectivă sau estimată minus valoarea de achiziţionare efectivă sau estimată. Câştigul nominal este realizat.
6.42. Câştigurile nominale din deţinere contabilizate sunt cele referitoare la activele şi pasivele care sunt realizate sau nu. Ele sunt înregistrate în contul de reevaluare al diferitelor sectoare, al economiei naţionale şi restului lumii.

SECŢIUNEA 1: CÂŞTIGURI/PIERDERI NEUTRE DIN DEŢINERE (K.11.1)

6.43. Definiţie: Câştigul neutru din deţinere (K.11.1) asupra unui activ reprezintă valoarea câştigului din deţinere care ar fi realizat dacă preţul activului va urma evoluţia nivelului general al preţurilor.
Câştigurile neutre din deţinere sunt identificate pentru a simplifica metoda de calcul a câştigurilor reale din deţinere care permit redistribuirea puterii reale de cumpărare între sectoare.
6.44. Fie r nivelul general al preţurilor. Câştigul neutru din deţinere CN a unei cantităţi q dintr-un activ între momentul o şi momentul t este dat de formula următoare:
$CN = p \times q(r_t/r_o - 1)$
unde $p_o \times q$ corespunde valorii curente a activului la momentul o şi r_t/r_o este raportul variaţiei nivelului general al preţurilor între momentele o şi t. Raportul r_t/r_o este aplicat la toate activele şi pasivele.
6.45. Nu există un indice general al preţurilor ideal adecvat pentru calculul câştigurilor neutre din deţinere. Prin convenţie, se va aplica indicele de preţ al utilizărilor finale naţionale, exclusiv variaţia stocurilor.
6.46. Câştigurile neutre din deţinere sunt înregistrate în contul de câştiguri/pierderi neutre din deţinere, care este de fapt un subcont al contului de reevaluare al sectoarelor, economiei naţionale şi restului lumii.

SECŢIUNEA 2: CÂŞTIGURI/PIERDERI REALE DIN DEŢINERE (K.11.2)

6.47. Definiţie: Câştigul real din deţinere (K.11.2) asupra unui activ reprezintă diferenţa între câştigul nominal din deţinere şi câştigul neutru din deţinere realizate pe baza acestui activ.
Câştigul real din deţinere CR asupra unei cantităţi q dintr-un activ între momentele o şi t va fi egal cu:
CR = C-CN
sau:
$CR = (p_t/p_o - r_t/r_o) \times p_o \times q$
Valoarea câştigului real din deţinere realizat pe baza activelor depinde deci de fluctuaţiile de preţ ale acestora din perioada respectivă în raport cu fluctuaţiile medii ale altor preţuri exprimate prin indicele general al preţurilor.
6.48. Câştigurile reale din deţinere sunt înregistrate în contul de câştiguri/pierderi reale din deţinere care este un subcont al contului de reevaluare al sectoarelor, al economiei naţionale şi restului lumii.

SECŢIUNEA 3: CÂŞTIGURI DIN DEŢINERE PE TIPURI DE ACTIVE FINANCIARE

Subsecţiunea 1: Numerar şi depozite (AF.2)

6.49. Valorile curente de numerar şi depozitele exprimate în monedă naţională rămân constante în timp. "Preţul" unui activ de acest tip este totdeauna egal cu unitatea, în timp ce cantitatea corespunde cu numărul de unităţi monetare în care este exprimat.
Câştigurile nominale din deţinere a unor astfel de active sunt totdeauna nule. Din acest motiv diferenţa între valoarea stocurilor de la începutul şi de la sfârşitul perioadei pentru aceste active este în întregime inclusă în valoarea operaţiunilor care le implică, cu excepţia altor modificări de volum al activelor. În acest caz, este posibil calculul valorii operaţiunilor plecând de la datele din bilanţ.
6.50. Dimpotrivă, pentru calculul câştigurilor neutre şi reale din deţinere asupra unui activ cu valoare curentă fixă, trebuie să se dispună de informaţii asupra datei şi valorii operaţiunilor efectuate, cât şi de valorile înregistrate în conturile de patrimoniu de deschidere şi de închidere. Să presupunem că există un credit contractat şi rambursat în cursul unei perioade contabile în care nivelul general al preţurilor este în creştere. Din punct de vedere al creditorului, câştigul neutru asupra creditului este pozitiv şi câştigul real negativ cu o valoare care este în funcţie de durata pentru care e acordat creditul şi de rata inflaţiei. Este imposibil să se evidenţieze aceste pierderi reale în absenţa informaţiilor asupra valorii creditelor acordate şi rambursate în cursul perioadei contabile, ca şi asupra datelor în care aceste operaţiuni au intervenit. La modul general, se poate presupune că dacă valoarea absolută totală a operaţiunilor pozitive şi negative este importantă comparativ cu valorile înscrise în conturile de patrimoniu de deschidere şi de închidere, orice estimare a câştigurilor neutre şi reale din deţinere a activelor şi pasivelor financiare la valoarea curentă fixă care va fi bazată numai pe informaţii din conturile de patrimoniu, nu va fi, fără îndoială, suficient de fiabilă. Chiar dacă valorile operaţiunilor financiare au fost înregistrate pe bază brută, adică dacă s-au înregistrat creditele acordate şi rambursate într-un mod independent de valoarea totală a creditelor minus rambursările, o astfel de metodă ar putea să nu fie suficientă fără informaţii asupra datelor de acordare şi rambursare a creditelor.

Subsecţiunea 2: Credite (AF.4) şi alte conturi de primit/de plătit (AF.7)

6.51. Consideraţiile formulate pentru numerar şi depozite se aplică în mod similar creditelor şi altor conturi de primit/de plătit care nu fac obiectul operaţiunilor. Totodată, când un credit sau un împrumut comercial existent este vândut unei alte unităţi instituţionale, diferenţa între preţul de rambursare şi preţul de tranzacţionare trebuie să fie înregistrată în conturile de reevaluare ale vânzătorului şi ale cumpărătorului în momentul efectuării operaţiunii.

Subsecţiunea 3: Titluri, altele decât acţiuni (AF.3)

6.52. În cazul emisiunilor de obligaţiuni însoţite de o primă sau un scont, inclusiv obligaţiunile cu primă de emisiune ridicată sau cu cupon zero, diferenţa între preţul de emisiune şi valoarea nominală sau de rambursare la scadenţă măsoară dobânda pe care emitentul trebuie să o plătească pe durata existenţei titlului. Aceste dobânzi sunt înregistrate ca venituri din proprietate plătite de emiţătorul obligaţiunii şi încasate de deţinătorul său în plus faţă de cupoanele deja vărsate de emiţător la intervale fixe, pe timpul duratei de viaţă a obligaţiunii. În principiu, dobânzile în curs sunt înregistrate în contul financiar ca şi când ar fi reinvestite în obligaţiuni de deţinătorul lor (a se vedea punctul 5.17.). Ele sunt deci înregistrate în contul financiar ca achiziţie de activ care se adaugă la activul existent ([3]). Astfel, creşterea treptată a valorii de piaţă a unei obligaţiuni care se datorează cumulului dobânzilor încasate şi reinvestite corespunde unei creşteri a bazei acesteia, adică a mărimii activului. De fapt, este o creştere cantitativă sau de volum şi nu de o creştere de preţuri. Ea nu determină nici un câştig din deţinere pentru deţinătorul obligaţiunii, nici o pierdere din deţinere pentru emiţătorul său. O analogie poate fi făcută cu bunurile care, ca în cazul vinului, îşi îmbunătăţesc calitatea pe timpul depozitării. Creşterea preţului vinului care rezultă din îmbunătăţirea calităţii sale trebuie să fie considerată ca o creştere de volum şi nu de preţ. Obligaţiunile suportă modificări de calitate în timp, pe măsură ce li se apropie scadenţa, şi este esenţial să recunoaştem că o creştere a valorii care rezultă din creşterea dobânzii acumulate nu constituie o variaţie de preţ şi nu generează câştiguri din deţinere.
([3])Se referă la modul de înregistrare recomandat de SEC care permite contabilizarea acestor dobânzi în alte conturi de primit/de plătit (AF. 7) atunci când este vorba de a se conforma practicilor naţionale (a se vedea punctul 5.130).
6.53. Preţul obligaţiunilor cu rată fixă poate să varieze în cazul fluctuaţiilor pe piaţă a ratei dobânzii, variaţia preţului fiind în acest caz invers proporţională cu variaţia ratei dobânzii. Efectul variaţiei ratei dobânzii în raport cu preţul unei obligaţiuni descreşte pe măsură ce scadenţa acesteia se apropie. Modificările preţului obligaţiunii care se datorează evoluţiei ratei dobânzii constituie variaţii de preţ şi nu de volum. Ele atrag prin urmare câştiguri sau pierderi nominale din deţinere atât pentru emiţători, cât şi pentru
deţinătorii de obligaţiuni. O creştere a ratei dobânzii generează un câştig nominal din deţinere pentru emiţătorul obligaţiunii şi o pierdere nominală din deţinere în valoare echivalentă pentru purtătorul său, şi invers în cazul unei descreşteri a ratei dobânzii.
Câştiguri sau pierderi nominale din deţinere pot fi, de asemenea, constatate la poliţele pe termen scurt. Cu toate acestea, având în vedere că aceste poliţe ajung la scadenţă mult mai repede, câştigurile din deţinere atribuite fluctuaţiilor ratei dobânzii sunt, în general, mai puţin importante comparativ cu cele ale obligaţiunilor cu aceeaşi valoare nominală.
6.54. Transformarea obligaţiunilor în acţiuni, care dă naştere la înregistrarea a două operaţiuni financiare [a se vedea punctul 5.62 litera (I)], se efectuează, în general, la un preţ inferior cursului acţiunilor pe piaţă. Întregul câştig din deţinere care rezultă trebuie înregistrat ca variaţie de preţ în contul de reevaluare.

6.55. Valoarea produselor financiare derivate (a se vedea AF.34) poate oscila în funcţie de variaţia valorii instrumentelor subiacente, de volatilitatea preţurilor acestor instrumente, sau de apropierea datei scadenţei sau a lichidării. Toate aceste modificări de valoare trebuie considerate ca variaţii de preţ şi contabilizate în cadrul postului K.11.

Subsecţiunea 4: Acţiuni şi alte participării (AF.5)

6.56. Atribuirea de acţiuni gratuite (a se vedea punctul 5.93.), dacă are ca efect creşterea numărului de acţiuni existente şi a valorii nominale a acţiunilor emise, nu modifică cu toate acestea, teoretic, valoarea de piaţă a totalităţii acţiunilor. Prin convenţie, ele nu trebuie deci niciodată înregistrate în conturi. Cu toate acestea, aceste emisiuni având ca scop creşterea lichidităţii acţiunilor pe piaţă, ar putea genera o apreciere a valorii totale de piaţă a acţiunilor emise care va trebui contabilizată ca o reevaluare.

Subsecţiunea 5: Provizioane tehnice de asigurare (AF.6)

6.57. Variaţiile drepturilor nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensii (AF.61) care intervin între începutul şi sfârşitul perioadei contabile şi care sunt rezultatul câştigurilor sau pierderilor nominale din deţinere asupra provizioanelor investite de societăţile de asigurare şi fondurile de pensii trebuie să fie înregistrate în contul de reevaluare, în acelaşi mod ca şi variaţia provizioanelor pentru primele neîncasate sau a provizioanelor pentru calamităţi (AF. 62) care decurg din câştigurile sau pierderile din deţinere.

SECŢIUNEA 4: ACTIVE FINANCIARE ÎN DEVIZE

6.58. Valoarea activelor financiare în valută este măsurată prin valoarea lor de piaţă curentă în valută convertită în monedă naţională pe baza ratei de schimb curente. Câştigurile nominale din deţinere pot deci să fie constatate nu numai pentru că preţul activului exprimat în monedă naţională s-a modificat, dar şi pentru că rata de schimb a fluctuat. Valoarea totală a câştigurilor nominale din deţinere înregistrate în cursul exerciţiului contabil poate fi calculată în mod obişnuit, adică scăzând valoarea operaţiunilor din diferenţa dintre valorile înregistrate în conturile de patrimoniu de deschidere şi de închidere. În acest scop valoarea operaţiunilor asupra activelor financiare în devize trebuie convertită în monedă naţională cu ajutorul ratei de schimb în vigoare la data la care ele au avut loc, în timp ce valorile figurând în contul de patrimoniu de deschidere şi de închidere trebuie convertite pe baza ratei de schimb în vigoare la data elaborării lor. Aceasta înseamnă că valoarea totală a operaţiunilor - achiziţii minus cedări - exprimată în valută este, de fapt, convertită cu ajutorul unei rate de schimb medii ponderate, ponderile corespunzând valorilor operaţiunilor efectuate la diferite date.

CAPITOLUL 7: BILANŢUL

SUBCAPITOLUL 0:

7.01. Definiţie: Bilanţul este o situaţie a valorii activelor deţinute şi a pasivelor neachitate, întocmită la un moment dat în timp. Soldul său contabil se numeşte valoare netă (B. 90).

Activele şi pasivele înregistrate într-un bilanţ sunt evaluate la preţurile pieţei la data de referinţă a acestui bilanţ.

7.02. Un bilanţ poate fi întocmit pentru fiecare sector, pentru economia totală şi pentru restul lumii.

Atunci când se referă la un sector, bilanţul oferă ca sold ceea ce denumim adesea avuţia naţională, adică suma activelor nefinanciare şi a activelor financiare nete asupra restului lumii.

Bilanţul pentru restul lumii, denumit cont de active şi pasive externe, cuprinde numai activele şi pasivele financiare.

7.03. Societăţile sunt prezentate ca având o valoare netă mai mare decât valoarea acţiunilor şi a altor titluri de valoare emise. În cazul cvasi-societăţilor, valoarea netă este nulă, întrucât se consideră că valoarea capitalului proprietarului este egală cu diferenţa dintre active şi pasivele sale. Prin urmare, valoarea netă a întreprinderilor de investiţii directe rezidente care sunt filiale ale unor întreprinderi nerezidente este nulă, deoarece ele sunt tratate drept cvasi-societăţi.

7.04. Diferenţa între totalul activelor financiare şi totalul pasivelor se numeşte active financiare nete (a se vedea punctul 7.67.).

7.05. Pentru sectorul societăţilor financiare şi nefinanciare, calculul fondurilor proprii oferă un indicator semnificativ din punct de vedere analitic.

Fondurile proprii sunt egale cu valoarea netă (B.90) majorată cu valoarea acţiunilor şi a altor titluri emise (AF.5).

7.06. Bilanţul completează secvenţa de conturi, deoarece prezintă rezultatul final al intrărilor în contul de producţie, distribuire şi utilizare a venitului şi în conturile de acumulare (a se vedea capitolul 8: Secvenţa de conturi şi soldurile contabile).

7.07. Bilanţul se referă la valoarea activelor şi pasivelor la un moment dat. Bilanţurile trebuie întocmite la începutul perioadei contabile (care coincide cu începutul perioadei anterioare) şi sfârşitul perioadei contabile.

7.08 O identitate contabilă fundamentală leagă bilanţul iniţial de cel final:

valoarea stocului unui anumit tip de activ în bilanţul iniţial;

plus operaţiunile: valoarea totală a activelor achiziţionate minus valoarea totală a activelor cedate, în cadrul operaţiunilor care au loc pe parcursul perioadei contabile; operaţiunile cu active nefinanciare sunt contabilizate în contul de capital, iar cele cu active financiare în contul financiar;

minus consumul de capital fix;

plus alte modificări de volum: modificări pozitive sau negative a volumului activelor deţinute (de exemplu, ca urmare a descoperirii unui nou zăcământ sau a distrugerii unui activ în caz de război sau catastrofă naturală), aceste variaţii fiind contabilizate în contul de modificări a volumului activelor;

plus reevaluări: valoarea câştigurilor nominale din deţinere, pozitive sau negative, acumulată în cursul perioadei ca urmare a modificării preţurilor activelor; aceste modificări sunt înregistrate în contul de reevaluare este identică cu valoarea stocului acestui activ din bilanţul final.

Legăturile contabile între bilanţul iniţial şi cel final, asigurate prin intermediul operaţiunilor şi a altor modificări de active (alte modificări de volum şi câştiguri din deţinere) sunt prezentate schematic în anexa 7.2.

SUBCAPITOLUL 1: TIPURI DE ACTIVE

SECŢIUNEA 0:

7.09. Activele înregistrate în bilanţ sunt active economice.

7.10. Definiţie: Activele economice sunt entităţi care funcţionează ca rezerve de valoare asupra cărora dreptul de proprietate poate fi executat de unităţi instituţionale, în mod individual sau colectiv, şi a căror deţinere sau utilizare, pe parcursul unei perioade determinate poate furniza avantaje economice proprietarilor lor.

7.11. Avantajele economice constau în veniturile primare (excedentul de exploatare în cazul utilizării proprii, veniturile din proprietate în cazul utilizării de către terţi) rezultate din utilizarea activului, cât şi valoarea, inclusiv eventualele câştiguri sau pierderi din deţinere, care poate fi obţinută în caz de cedare sau lichidare a activului.

7.12. O prezentare generală a clasificării activelor economice figurează în tabelul 7.1. Diferitele categorii de active sunt definite în detaliu în anexa 7.1 la prezentul capitol.

Nu fac parte din active:

(a) resursele umane;

(b) activele naturale care nu sunt active economice (de exemplu, aerul sau apa râurilor);

(c) activele denumite "ocazionale" sau "condiţionale" care nu sunt active financiare (a se vedea punctul 7.22.).

7.13. Se pot distinge trei categorii de active:

(a) active nefinanciare produse;

(b) active nefinanciare neproduse;

(c) active financiare.

SECŢIUNEA 1: ACTIVE NEFINANCIARE PRODUSE (AN.1)

7.14. Definiţie: Prin active produse (AN.1) se înţelege activele nefinanciare care sunt rezultatul procesului de producţie.

7.15. Clasificarea activele produse este menită să deosebească activele în funcţie de rolul lor în procesul de producţie. Astfel, se disting: activele fixe ([1]), care sunt utilizate în mod repetat şi continuu în procesul de producţie pe o perioadă mai mare de un an; stocurile care sunt consumate în procesul de producţie sub formă de consum intermediar, care sunt vândute sau folosite în alt mod; şi obiectele de valoare a căror utilizare primară nu este producţia sau consumul, ci sunt achiziţionate şi deţinute în principal pentru a servi ca rezerve de valoare.

([1])Două tipuri de bunuri de folosinţă îndelungată utilizate de producători sunt excluse de la formarea brută de capital fix, şi anume utilajele mici şi anumite tipuri de echipament militar; ele nu sunt deci, în mod normal, considerate ca active. În plus, echipamentele de transport şi alte maşini şi echipamente achiziţionate de gospodăriile populaţiei pentru consumul final nu sunt considerate ca active fixe. În bilanţ, ele figurează la postul excepţional "Bunuri de consum de folosinţă îndelungată" (a se vedea punctul 7.63).

SECŢIUNEA 2: ACTIVE NEFINANCIARE NEPRODUSE (AN. 2)

7.16. Definiţie: Prin active neproduse (AN.2), se înţeleg activele economice care nu sunt rezultat al procesului de producţie. Ele cuprind activele corporale şi necorporale definite mai jos.

7.17. Clasificarea activele produse este menită să deosebească activele în funcţie de originea lor. Unele dintre ele sunt de origine naturală, în timp ce altele sunt în fapt concepte create de societate, consecinţă a acţiunilor de natură juridică sau contabilă.

7.18. Toate activele corporale neproduse sunt active naturale. Includerea activelor naturale lor în prezenta categorie depinde, conform definiţiei generale a activelor economice, şi de faptul că fac obiectul unei proprietăţi efective şi că pot aduce avantaje economice proprietarilor lor, ţinând seamă de tehnologie şi de cunoştinţele ştiinţifice, de mediul economic, de resursele disponibile şi de preţurile relative existente. activele naturale asupra cărora nu a fost stabilit sau nu poate fi stabilit un drept de proprietate - aerul sau largul mării, de exemplu - nu fac parte din active corporale neproduse.

7.19. Activele necorporale neproduse cuprind brevetele, contractele transferabile şi fondurile comerciale. Bunurile necorporale a căror existenţă nu este materializată prin acţiuni de natură juridică sau contabilă - precum concesiunea unui brevet sau transferul unui avantaj economic către un terţ - nu sunt incluse.

SECŢIUNEA 3: ACTIVE ŞI PASIVE FINANCIARE (AF.)

7.20. Definiţie: Activele financiare (AF.) constituie o categorie de active economice care cuprinde mijloacele de plată, creanţele financiare şi activele economice asimilate prin natura lor creanţelor financiare.

7.21. Mijloacele de plată cuprind aurul monetar, drepturile speciale de tragere, numerarul şi depozitele transferabile.

Creanţele financiare dau proprietarilor lor, creditorilor, dreptul de a primi, fără contracontribuţie, una sau mai multe plăţi de la alte unităţi instituţionale - debitorii - care au contractat obligaţiile în contrapartidă.

Exemplele de active economice asimilate prin natura lor creanţelor financiare sunt acţiunile şi alte titluri de valoare precum şi activele parţial condiţionate. Unitatea instituţională care emite un asemenea activ financiar este considerată că a contractat obligaţiile în contrapartidă.

7.22. Prin active condiţionale se înţeleg contractele între unităţi instituţionale sau între ele pe de o parte şi restul lumii pe de altă parte şi în baza cărora una sau mai multe condiţii trebuie să fie îndeplinite pentru ca o tranzacţie financiară să aibă loc. Exemple sunt garanţiile de plată ale terţilor, scrisorile de credit, liniile de credit, facilităţile de garantare a emisiunii de efecte ("NIF") şi cea mai mare parte a instrumentelor derivate. În cadrul sistemului, un activ condiţional este un activ financiar în cazul în care contractul însuşi are o valoare de piaţă, deoarece el poate fi negociat sau poate face obiectul unei compensaţii pe piaţă. În caz contrar, sistemul nu înregistrează activele condiţionale ([2]).

([2])Provizioanele tehnice de asigurare (AF.6) constituie pasive necondiţionale ale societăţilor de asigurare şi ale fondurilor de pensii. Cu toate acestea, activele financiare în contrapartidă ale deţinătorilor şi beneficiarilor individuali de polițe sunt, în majoritatea cazurilor, active condiţionale.

7.23. În cadrul sistemului, fiecare activ financiar, cu excepţia celor cuprinse în categoria AF.1 - aur monetar şi drepturile speciale de tragere (DST) - are un pasiv în contrapartidă.

7.24. Clasificarea activelor şi pasivelor financiare corespunde clasificării operaţiunilor financiare. Prin urmare, definiţiile categoriilor, subcategoriilor şi subpoziţiilor activelor şi pasivelor financiare, precum şi notele explicative sunt date o singură dată în SEC - la capitolul referitor la operaţiunile financiare. Capitolul referitor la bilanţ nu repetă definiţiile şi explicaţiile acestora în interiorul textului, dar oferă în anexa 1 un rezumat al tuturor activelor şi pasivelor definite în cadrul sistemului.

Tabelul 7.1 Clasificarea activelor

AN.	ACTIVE NEFINANCIARE (AN.1 + AN.2)
AN.1	Active produse
AN.11	Active fixe ([1])
AN.111	Active fixe corporale
AN.1111	Locuinţe
AN.1112	Alte clădiri şi construcţii civile
AN.11121	Clădiri nerezidenţiale
AN.11122	Alte construcţii civile
AN.1113	Maşini i echipamente
AN.11131	Echipamente de transport
AN.11132	Alte maşini şi echipamente
AN.1114	Active cultivate
AN.11141	Animale de prăsilă, animale de lapte, animale de povară etc.
AN.11142	Podgorii, li a se vedea şi alte plantaţii permanente care produc recolte repetate
AN.112	Active fixe necorporale
AN.1121	Prospecţiuni miniere şi petroliere
AN.1122	Software
AN.1123	Lucrări recreative, opere literare sau artistice originale

AN.1129	Alte active fixe necorporale
AN.12	Stocuri
AN.121	Materii prime şi semifabricate
AN.122	Producţia neterminată
AN.1221	Producţia neterminată de active cultivate
AN.1222	Producţia neterminată de alte produse
AN.123	Produse finite
AN.124	Bunuri destinate revânzării
AN.13	Obiecte de valoare
AN.131	Pietre şi metale preţioase
AN.132	Antichităţi şi alte obiecte de artă
AN.139	Alte obiecte de valoare
AN. 2	Active neproduse
AN. 21	Active corporale neproduse
AN.211	Terenuri
AN.2111	Terenuri pe care sunt amplasate construcţii şi lucrări civile
AN.2112	Terenuri cultivate
AN.2113	Terenuri şi suprafeţe de apă pentru recreare
AN.2119	Alte terenuri şi suprafeţe de apă
AN.212	Zăcăminte
AN.2121	Rezerve de cărbune, petrol şi gaze naturale
AN.2122	Rezerve de minereuri metalifere
AN.2123	Rezerve de minereuri nemetalifere
AN.213	Resurse biologice necultivate
AN.214	Rezerve de apă
AN.22	Active necorporale neproduse
AN.221	Brevete
AN.222	închiriere de active şi alte contracte transferabile
AN.223	Fonduri comerciale cumpărate
AN.229	Alte active necorporale neproduse
AF.	ACTIVE FINANCIARE ([2]) (AF.1 + AF.2 + AF.3 + AF.4 + AF.5 + AF.6 + AF.7)
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
AF.11	Aur monetar
AF.12	Drepturi speciale de tragere (DST)

([1])Post memo: AN.m.: bunuri de consum de folosinţă îndelungată.

([2])Post memo: AF.m: investiţii străine directe.

AF.2	Numerar şi depozite
AF.21	Numerar
AF.22	Depozite transferabile
AF.29	Alte depozite
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile
AF.33	Titluri de valoare, altele decât acţiunile, exclusiv produsele financiare derivate
AF.331	Titluri de valoare pe termen scurt
AF.332	Titluri de valoare pe termen lung
AF.34	Produse financiare derivate
AF.4	Credite
AF.41	Credite pe termen scurt
AF.42	Credite pe termen lung
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii
AF.51	Acţiuni şi alte participaţii, exclusiv acţiuni ale organismelor de plasament colectiv
AF.511	Acţiuni cotate
AF.512	Acţiuni necotate
AF.513	Alte participaţii
AF.52	Acţiuni ale organismelor de plasament colectiv
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare
AF.61	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurări de viaţă şi provizioanelor fondurilor de pensii
AF.611	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurări de viaţă
AF.612	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor fondurilor de pensii
AF.62	Plăţi anticipate ale primelor de asigurare şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate
AF.7	Alte conturi debitoare/creditoare
AF.71	Credite comerciale şi avansuri
AF.79	Altele

SUBCAPITOLUL 2: EVALUAREA ÎNREGISTRĂRILOR ÎN BILANŢ

PRINCIPII GENERALE DE EVALUARE

7.25. Posturile înregistrate în bilanţ trebuie să fie evaluate ca şi cum ar fi achiziţionate la data la care se referă acest bilanţ, inclusiv eventualele costuri legate de transferul de proprietate în cazul activelor nefinanciare. Acest lucru presupune că activele şi pasivele trebuie să fie evaluate la preţurile lor curente de piaţă la momentul de referinţă al bilanţului.

În consecinţă, activele trebuie să fie evaluate pe baza:

(a) preţului de achiziţie, dacă sunt cumpărate;

(b) preţurilor de bază dacă sunt produse pentru sine şi pe baza preţurilor de bază ale bunurilor similare sau a costului său total dacă preţurile de bază nu sunt disponibile.

7.26. Ideal, aceste preţuri ar trebui să fie observabile pe piaţă. Când nu există nici o informaţie disponibilă referitoare la preţuri - ca de exemplu din cauza absenţei pe piaţă a operaţiunilor recente de vânzare/cumpărare ale articolului respectiv, trebuie încercată o estimare a preţului la care aceste active ar putea fi achiziţionate pe piaţă la data de referinţă a bilanţului.

7.27. În plus faţă de preţurile observate pe piaţă sau de estimările realizate pornind de la preţurile observate sau costurile suferite, preţurile curente mai pot fi aproximate în vederea evaluării de bilanţ, prin:

(a) reevaluarea şi cumularea achiziţiilor minus cedările

sau

(b) valoarea curentă sau actualizată a veniturilor viitoare.

7.28. În general, preţurile de piaţă sunt observabile pentru un număr mare de active financiare cât şi pentru bunurile imobiliare existente (adică clădiri şi alte construcţii cât şi terenurile pe care sunt construite), pentru echipamentele de transport existente, recolte şi şeptel şi, de asemenea, pentru active fixe noi şi stocuri.

7.29. Pentru anumite active, costurile de achiziţie iniţiale reevaluate sunt amortizate pe parcursul duratei lor de viaţă normate. În acest caz, valoarea unui activ la un moment dat al duratei sale de viaţă economică este egală cu preţul său de achiziţie curent diminuat cu valoarea cumulată a acestor amortizări. Majoritatea activelor fixe pot fi înregistrate în bilanţ la preţul lor de achiziţie curent, diminuat cu consumul cumulat de capital fix (costul de înlocuire contabilă) ([3]).

([3])Suma valorilor contabile ale tuturor activelor fixe în utilizare se numeşte "stoc net de capital". "Stocul brut de capital" se obţine prin adăugarea consumului cumulat de capital fix.

7.30. Pentru activele ale căror venituri sunt fie amânate (lemnul, de exemplu) fie desfăşurate pe o perioadă îndelungată (zăcămintele, de exemplu) trebuie aplicată o rată de actualizare pentru calcularea valorii curente a veniturilor viitoare scontate.

În locul aplicării unei rate a dobânzii unice, trebuie calculată o rată de actualizare pentru fiecare tip distinct de active - păduri, mine şi cariere - pornind de la informaţiile privind operaţiunile cu aceste active.

7.31. Valoarea activelor şi pasivelor exprimată în valută trebuie convertită în monedă naţională pe baza cursului de schimb în vigoare la data de referinţă a bilanţului. Acest curs trebuie stabilit pe baza unui curs mediu între cursurile de vânzare şi de cumpărare la vedere ale operaţiunilor valutare.

7.32. Pentru diverse scopuri analitice, în locul valorii curente de piaţă, ar putea fi utilă folosirea altor tipuri de evaluări, evidenţiate la posturile excepţionale ale bilanţului. Un exemplu de evaluare alternativă este valoarea nominală a obligaţiunilor pe termen lung sau valoarea actualizată a aportului şi valoarea în contrapartidă a acţiunilor societăţilor.

SUBCAPITOLUL 3: ACTIVE NEFINANCIARE (AN.)

SECŢIUNEA 1: ACTIVE PRODUSE (AN.1)

Subsecţiunea 1: Active fixe (AN.11)

A. Active fixe corporale (AN.111)

7.33. Activele fixe corporale trebuie să fie înregistrate la preţurile de piaţă (sau la preţurile de bază în cazul activelor noi produse pentru sine) sau, în lipsă, la preţurile de achiziţie curente diminuate cu consumul cumulat de capital fix. Costurile suportate de către cumpărători legate de transferul de proprietate asociat acestor active, amortizate în mod corespunzător, trebuie să fie incluse în valoarea înregistrată în bilanţ.

B. Active fixe necorporale (AN.112)

7.34. Prospecţiunile miniere şi petroliere trebuie evaluate fie pe baza sumelor cumulate plătite în virtutea contractelor încheiate în acest scop cu alte unităţi instituţionale, fie pe baza costurilor suportate dacă activitatea este întreprinsă pentru sine. Partea de lucrări de prospecţiuni terminată, dar care nu este încă complet amortizată trebuie reevaluată la preţurile şi costurile perioadei curente.

7.35. Programele de calculator trebuie evaluat pe baza preţului de achiziţie de pe piaţă, fie pe baza preţului de bază estimat în cazul producţiei interne a societăţii respective; sau, în lipsa acestora, pe baza costurilor de producţie. Programele de calculator achiziţionate în anii anteriori şi care nu sunt complet amortizate trebuie să fie reevaluat la preţurile sau costurile curente (care pot fi inferioare costurilor sau preţurilor iniţiale).

7.36. Lucrările recreative, literare sau operele artistice originale şi alte active fixe necorporale trebuie evaluate la preţurile de achiziţie dacă ele fac efectiv obiectul operaţiunilor pe piaţă. În cazul activelor necorporale produse pentru sine este posibil să fie nevoie de o evaluare pe baza costurilor de producţie, reevaluate în mod corespunzător la preţurile perioadei curente şi amortizate. Altfel, poate fi nevoie să se folosească estimări ale valorii curente a veniturilor viitoare scontate de către proprietarii acestor active.

Subsecţiunea 2: Stocuri (AN.12)

7.37. Stocurile trebuie evaluate la preţurile în vigoare la data de referinţă a bilanţului şi nu la preţurile la care produsele au fost evaluate în momentul intrării lor în stoc.

7.38. Stocurile de materii prime şi de semifabricate trebuie evaluate la preţurile de achiziţie, iar stocurile de produse finite şi producţie neterminată, la preţurile de bază. Stocurile de bunuri destinate revânzării, fără prelucrare suplimentară, de către comercianţi cu ridicata şi cu amănuntul, sunt evaluate la preţurile în vigoare la data de referinţă a bilanţului, excluzând costurile de transport suferite de aceşti comercianţi. În cazul stocului de produse în curs de execuţie, valoarea bilanţului final poate fi calculată aplicând raportul dintre costul total de producţie înregistrat la sfârşitul perioadei şi preţul de bază al unui produs finit similar la data de referinţă a bilanţului. Dacă preţul de bază al produsului finit nu este disponibil, el poate fi estimat pe baza costului de producţie majorat cu excedentul net din exploatare estimat sau a venitului mixt (net estimat).

Culturile de producţie unică (cu excepţia lemnului) şi animalele de sacrificiu pot fi evaluate pe baza preţurilor observabile pe piaţă. Metoda de evaluare a lemnului pe picior constă în a aduce la preţurile curente veniturile viitoare rezultate din vânzarea lemnului, diminuate cu cheltuielile efectuate pentru aducerea lemnului la maturitate, cu cheltuielile pentru tăierea arborilor etc.

Subsecţiunea 3: Obiecte de valoare (AN.13)

7.39. Obiectele de valoare [opere de artă, antichităţi, bijuterii, pietre preţioase, aurul nemonetar (a se vedea punctul 5.30) şi alte metale preţioase] trebuie evaluate la preţurile curente. În

măsura în care există pieţe organizate pentru aceste active, ele trebuie evaluate la preţurile efective sau estimate - incluzând eventualele comisioane ale agenţilor sau intermediarilor - care ar fi plătite pentru ele dacă ar fi cumpărate de pe piaţă la data de referinţă a bilanţului. În caz contrar, ele trebuie să fie evaluate la preţurile de achiziţie reevaluate la nivelul preţurilor curente.

SECŢIUNEA 2: ACTIVE NEPRODUSE (AN.2)

Subsecţiunea 1: Active corporale neproduse (AN.21)

A. Terenuri (AN.211)

7.40. În contul de capital, cheltuielile de îmbunătăţiri funciare şi costurile legate de transferul de proprietate asupra terenurilor sunt înregistrate ca formare brută de capital fix distinct de terenurile în sine.

În cazul în care valoarea terenului nu poate fi separată de aceea a clădirii sau a altei construcţii situate pe el, aceste active trebuie clasificate împreună în funcţie de componenta a cărei valoare este cea mai mare.

În bilanţ, terenul este evaluat la preţul său curent de piaţă. Acest preţ nu este neapărat egal cu suma tuturor componentelor costului de achiziţie a terenului la momentul cumpărării sale. În special, preţul curent de piaţă poate să nu acopere costurile legate de transferul de proprietate sau cheltuielile efectuate pentru îmbunătăţiri funciare care nu au fost încă integral amortizate. Aşadar, se poate dovedi necesar ca aceste sume să fie înregistrate, integral sau parţial, în contul de reevaluare, sub formă de pierderi din deţinere.

B. Zăcăminte (AN.212)

7.41. Rezervele identificate de minerale, atât de suprafaţă, cât şi subterane, care sunt exploatabile din punct de vedere economic ţinând seama de cunoştinţele tehnologice şi de preţurile relative ale momentului, sunt evaluate pe baza valorii curente a veniturilor nete scontate în urma exploatării lor comerciale.

C. Alte active naturale (AN.213 şi AN.214)

7.42. Întrucât este puţin probabil să poată fi observate preţurile acestor active, ele trebuie evaluate pe baza valorii curente a veniturilor viitoare scontate.

Subsecţiunea 2: Active necorporale neproduse (AN.22)

7.43. Activele necorporale neproduse (brevete, închirieri şi alte contracte transferabile, fonduri comerciale cumpărate) trebuie să fie evaluate la preţurile lor curente atunci când fac efectiv obiectul operaţiunilor pe piaţă. În caz contrar, se va estima valoarea curentă a veniturilor viitoare scontate care urmează să fie primite de proprietarii acestor active.

SECŢIUNEA 3: ACTIVE ŞI PASIVE FINANCIARE (AF.)

Subsecţiunea 0:

7.44. Activele şi pasivele financiare trebuie în principiu să fie evaluate la preţurile curente şi contabilizate cu aceeaşi valoare ca activ sau ca pasiv. Preţurile trebuie să excludă onorariile, comisioanele şi alte remuneraţii înregistrate ca servicii legate de efectuarea operaţiunilor.

Subsecţiunea 1: Aur monetar şi DST (AF.1)

7.45. Aurul monetar (AF.11) trebuie să fie evaluat la preţul în vigoare pe pieţele organizate ale aurului.

Valoarea DST-urilor (AF.12) este fixată zilnic de către FMI, iar paritatea în raport cu moneda naţională se obţinute pe pieţele de schimb valutar.

Subsecţiunea 2: Numerar şi depozite (AF.2)

7.46. Pentru numerar (AF.21), evaluarea este bazată pe valoarea nominală sau înscrisă a numerarului.

În ceea ce priveşte depozitele (AF.22 şi AF.29), valorile care trebuie înregistrate în bilanţ sunt volumele principalului pe care debitorul este obligat prin contract să le ramburseze creditorului său în condiţiile care guvernează depozitele dacă acestea ar fi lichidate la data întocmirii bilanţului. Valorile contabilizate pot include dobânzile datorate până la acea dată (a se vedea punctul 5.130.).

Subsecţiunea 3: Titluri de valoare, altele decât acţiunile (AF.3)

7.47. Modul de evaluare adoptat trebuie să fie coerent cu cel de tratare al dobânzilor capitalizate şi cu clasificarea lor ca rubrică specifică de active (a se vedea punctele 5.128., 5.130. şi 5.138.). Dacă în contul financiar, dobânzile datorate sunt tratate ca fiind reinvestite în titlurile de valoare la care ele se raportează, atunci în bilanţ, titlurile de valoare, altele decât acţiunile, cu excepţia produselor financiare derivate (AF.33), trebuie să fie evaluate la preţurile curente de piaţă într-un mod care să includă valoarea acestor dobânzi capitalizate. Valoarea curentă globală a acestor titluri de valoare pe piaţă are două componente de volum distincte, una reprezentând principalul şi cealaltă dobânda capitalizată. Volumul global total de titluri include deci, dobânzile capitalizate (adică numărul de titluri de valoare în circulaţie majorat cu volumul suplimentar rezultând din dobânzile datorate - a se vedea punctul 6.52.), în timp ce preţul care trebuie aplicat pentru fiecare unitate de volum, exclude dobânzile capitalizate.

În cazul în care, în contul financiar, valoarea dobânzilor capitalizate este inclusă în F.79 "Alte conturi debitoare/creditoare" mai degrabă decât în F.33 "Titluri de valoare, altele decât acţiuni, exclusiv produsele financiare derivate", atunci valoarea dobânzilor capitalizate ar trebui, de asemenea, să fie inclusă în AF.79, în bilanţ.

7.48. Titlurile de valoare pe termen scurt, altele decât acţiunile şi excluzând produsele financiare derivate (AF.331), trebuie să fie evaluate la valoarea lor de piaţă curentă.

Atunci când nu există informaţii privind valoarea curentă de piaţă:

a) titlurile de valoare pe termen scurt emise la paritate trebuie să fie evaluate la valoarea înscrisă majorată cu dobânzile datorate încă neexigibile sau neplătite;

b) titlurile de valoare emise sub paritate trebuie să fie evaluate la preţul lor de emisiune plus dobânzile datorate. Aceste aproximări ar trebui limitată la titlurile de valoare a căror scadenţă iniţială nu depăşeşte trei luni.

7.49. Titlurile de valoare pe termen lung, altele decât acţiunile, exclusiv produsele financiare derivate (AF.332), trebuie întotdeauna evaluate la valoarea lor curentă de piaţă, indiferent dacă sunt obligaţiuni care dau naştere unui vărsământ regulat de dobânzi, obligaţiuni cu primă de emisiune mare sau obligaţiuni cu cupon zero cu dobândă mică sau fără dobândă.

7.50. Produsele financiare derivate (AF.34) trebuie înregistrate în bilanţ la preţul lor de piaţă curent. În cazul în care aceste produse nu fac obiectul unei cotaţii pe o piaţă organizată (de exemplu, opţiunile de comun acord - OTC), ele trebuie evaluate fie pe baza valorii de răscumpărare sau de compensare a contractului, fie pe baza valorii primei plătite.

Prin convenţie, se consideră că emiţătorul unui produs financiar derivat a contractat o obligaţie în contrapartidă.

Subsecţiunea 4: Credite (AF.4)

7.51. Valorile care trebuie înregistrate în bilanţul atât al creditorului cât şi al debitorului sunt principalul pe care acesta din urmă este obligat prin contract să o ramburseze, chiar dacă creditul a fost comercializat cu un rabat sau cu o primă.

Subsecţiunea 5: Acţiuni şi alte participări (AF.5)

7.52. Acţiunile şi alte participaţii trebuie să fie evaluate la preţurile lor curente. Acelaşi preţ curent este folosit şi pentru activ şi pentru pasiv, deşi din punct de vedere juridic, acţiunile şi celelalte participaţii nu constituie un pasiv al emitentului, ci un drept de proprietate asupra valorii de lichidare a societăţii, care nu este cunoscută în avans.

7.53. Acţiunile cotate (AF.511) trebuie să fie evaluate la preţul mediu reprezentativ observat la bursă sau pe alte pieţe financiare organizate.

7.54. Valoarea acţiunilor necotate (AF.512) adică cele care nu fac obiectul operaţiunilor regulate pe pieţele organizate, trebuie estimată în funcţie de cea a acţiunilor cotate. Cu toate acestea, această estimare trebuie să ţină cont pe de o parte, de diferenţele care există între cele două tipuri de acţiuni, în special din punct de vedere al lichidităţilor şi, pe de altă parte, de rezervele acumulate de către societate şi ramura de activitate în care aceasta se încadrează.

7.55. Alegerea metodei de estimare depinde într-o mare măsură de datele statistice de bază disponibile. De exemplu, se poate ţine cont de datele privind acţiunile de fuziune punând în JO C acţiunile necotate. În plus, atunci când rezervele unei societăţi care emite acţiuni necotate diferă ca medie şi proporţional cu capitalul nominal al unei societăţi care emite acţiuni cotate, este bine să se calculeze preţul curentă al acţiunilor necotate pornind de la datele care includ rezervele, cum sunt valoarea netă evidenţiată în bilanţul societăţii respective sau fondurile proprii evaluate conform principiilor SEC:

fonduri proprii (societăţi necotate)

preţul curent al acţiunilor necotate = preţul curent al acţiunilor cotate × (fonduri proprii (societăţi cotate))

Raportul dintre preţul curent şi fondurile proprii poate varia în funcţie de ramura de activitate. De aceea, este preferabil să se calculeze preţul curent al acţiunilor necotate pe fiecare ramură. Pot exista şi alte diferenţe între societăţile cotate şi necotate care pot avea şi ele un impact asupra metodei de estimare.

7.56. Foarte frecvent, alte participaţii (AF.513) constituie pasive ale unor unităţi instituţionale specifice (cvasi-societăţi, societăţi publice, organizaţii internaţionale, unităţi fictive etc.). În general, ele trebuie să fie evaluate conform metodelor specifice cu sunt, de exemplu, fondurile proprii sau valoarea nominală. Se recomandă să se recurgă în mod sistematic la fondurile proprii pentru cvasi-societăţi, deoarece valoarea lor netă este, prin convenţie, egală cu zero.

7.57. Acţiunile organismelor de plasament colectiv (organisme de plasament colectiv) (AF.52) trebuie să fie evaluate la cursul lor bursier curent dacă ele sunt cotate sau la valoarea lor de rambursare curentă, dacă ele sunt rambursabile de către acelaşi fond mutual.

Subsecţiunea 6: Provizioane tehnice de asigurare (AF.6)

7.58. În ceea ce priveşte drepturile nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurări de viaţă (AF.611), metodele de actualizare permit calcularea valorii curente a drepturilor asiguraţilor privitor la plata unui capital, sau a unei rente. Această valoare include pasivul societăţilor de asigurare de viaţă cu titlu de provizioane pentru daune sau provizioane pentru participarea asiguraţilor la beneficii, care se adaugă la valoarea de scadenţă a poliţelor de asigurare cu capitalizare şi similare. În cazul asigurărilor cu participare la beneficii, provizioanele includ câştigurile din deţinere.

7.59. În cazul drepturilor nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii (AF.612), natura pasivului unui fond determinat - şi a activelor financiare corespunzătoare ale gospodăriilor populaţiei - depind de tipul de sistem de pensionare.

În sistemele de pensionare cu contribuţii predefinite, nivelul contribuţiilor viitoare promise beneficiarilor este garantat. Pasivul unui sistem de acest tip este egal cu valoarea curentă a contribuţiilor promise. Un astfel de sistem poate avea o valoare netă pozitivă sau negativă, deoarece poate fi temporar suprafinanţat sau subfinanţat.

În sistemele de pensionare cu contribuţii proporţionale, contribuţiile depind în mod direct de activele fondurilor. Pasivul unui astfel de sistem este egal cu valoarea de piaţă curentă a activelor fondurilor. Valoarea netă a acestor fonduri este totdeauna nulă.

7.60. Valoarea plăţilor anticipate ale primele de asigurare - o componentă a AF.62 - este determinată pe baza raportului dintre riscurile acoperite/durata restantă a contractului. Valoarea provizioanelor pentru cereri de despăgubire neachitate - o altă componentă a AF.62 - este egală cu valoarea curentă a sumelor totale care sunt prevăzute a fi vărsate în soluţionarea acestor cereri de despăgubire, inclusiv a litigiilor.

Subsecţiunea 7: Alte conturi debitoare/creditoare (AF.7)

7.61. Creditele comerciale şi avansurile (AF.71) sau alte conturi debitoare/creditoare (AF.79) trebuie evaluate, atât pentru creditori cât şi pentru debitori, pe baza sumei totale pe care aceştia din urmă sunt obligaţi prin contract să o verse în momentul stingerii obligaţiei lor.

SECŢIUNEA 4: POSTURI MEMO

Subsecţiunea 0:

7.62. Pentru a evidenţia activele care prezintă un interes deosebit din punct de vedere al analizei pentru anumite sectoare, trebuie incluse în bilanţ două posturi memo, şi anume:

(a) bunuri de consum de folosinţă îndelungată (AN.m);

(b) investiţii străine directe (AF.m).

Subsecţiunea 1: Bunuri de consum de folosinţă îndelungată (AN.m)

7.63. Bunurile de consum de folosinţă îndelungată sunt bunuri durabile utilizate în mod repetat pentru consumul final al gospodăriilor populaţiei pe o durată de timp mai mare de un an. În bilanţ, ele fac doar obiectul unor înregistrări excepţionale. Includerea lor ca o componentă a bilanţului nu se justifică decât dacă sistemul ar pleca de la ipoteza că ele sunt consumate treptat în cadrul procesului de producţie de servicii, ceea ce nu este cazul.

7.64. Stocurile de bunuri de consum de folosinţă îndelungată deţinute de gospodăriile populaţiei - echipamente de transport şi alte maşini şi echipamente - trebuie să fie evaluate în preţuri curente, atât în valoare brută, cât şi netă a cheltuielilor cumulate, echivalente cu consumul de capital fix. În posturile excepţionale ale bilanţului, trebuie înregistrate sumelor nete ale cheltuielilor cumulate.

7.65. Bunurile durabile de folosinţă îndelungată deţinute de proprietarii de întreprinderi neconstituite în societăţi pot fi utilizate parţial de întreprindere pentru producţiei şi parţial de gospodăriile populaţiei pentru consumul lor final. Valorile înregistrate în bilanţul întreprinderii trebuie să reflecte cota de utilizare care este atribuită întreprinderii.

Subsecţiunea 2: Investiţii străine directe (AF.m)

7.66. Investiţiile directe reprezintă active financiare şi nu capital fizic, deoarece întreprinderea care le realizează este o societate sau o cvasi-societate rezidentă în altă ţară. Activele şi pasivele financiare care constituie investiţii directe trebuie să fie înregistrate în funcţie de natura activelor financiare în categoriile "Acţiuni şi alte participaţii", "Credite" sau "Alte conturi debitoare/creditoare". Sumele totale ale investiţiilor directe evidenţiate în fiecare din aceste categorii trebuie să fie înregistrate separat într-un post excepţional.

SECŢIUNEA 5: BILANŢUL FINANCIAR

7.67. Bilanţul financiar (al unui sector sau al restului lumii) prezintă activele financiare în partea stângă a bilanţului şi pasivele în partea dreaptă. Soldul contabil al bilanţului financiar este valoarea financiară netă (BF.90).

7.68. Bilanţul financiar al unui sector poate fi consolidat sau nu. Bilanţul financiar neconsolidat prezintă activele şi pasivele financiare ale unităţilor instituţionale clasificate în sectorul respectiv. În comparaţie cu bilanţul financiar neconsolidat, din bilanţul consolidat se elimină acele active şi pasive financiare care au în contrapartidă pasivele sau activele financiare ale unei unităţi instituţionale aparţinând aceluiaşi sector. Bilanţul de active şi de pasive externe, adică bilanţul financiar al restului lumii (a se vedea punctul 8.77.), este consolidat prin definiţie.

7.69. Bilanţul financiar pe debitori/creditori (al unui sector sau al restului lumii) constituie o extensie a bilanţului financiar şi prezintă în plus o defalcare a activelor financiare pe sectorul debitor şi o defalcare a pasivelor financiare pe sectorul creditor. El furnizează deci informaţii despre relaţiile între debitori şi creditori şi este coerent cu contul financiar pe debitor/creditor (a se vedea punctul 5.13.).

Anexa 7.1: Definiţiile diferitelor categorii de active

Clasificarea activelor	Definiţii
ACTIVE NEFINANCIARE (AN.)	Activele asupra cărora unităţile instituţionale îşi exercită dreptul de proprietate, în mod individual sau colectiv, şi din a căror deţinere sau folosire pe o perioadă pot rezulta avantaje economice pentru proprietarii lor; cuprind activele corporale produse şi neproduse precum şi majoritatea activelor necorporale pentru care nu sunt contabilizate pasive de contrapartidă.
Active produse (AN.1)	Active nefinanciare rezultate din procesul de producţie. Activele produse includ activele fixe, stocurile şi obiectele de valoare, definite mai jos.
Active fixe (AN. 11)	Activele produse care sunt utilizate în mod repetat sau continuu în procesele de producţie pe o perioadă mai mare de un an. Activele fixe includ activele fixe corporale şi activele fixe necorporale, definite mai jos.
Active fixe corporale (AN.111)	Activele fixe corporale includ locuinţele, alte clădiri şi construcţii civile, maşini şi echipamente precum şi activele cultivate, definite mai jos.
Locuinţe (AN.1 111)	Clădirile utilizate exclusiv sau în principal pentru locuit, inclusiv construcţiile anexe precum garajele etc., cât şi toate echipamentele permanente instalate de obicei în clădirile de acest tip. Sunt incluse, de asemenea, vasele-locuinţă, şlepurile, rulotele rezidenţiale şi mobile folosite ca locuinţă principală de către gospodării, precum şi monumentele istorice a căror funcţie principală este aceea de locuinţă. Costurile de curăţenie şi de amenajare a locului sunt de asemenea incluse.
◆	Exemplele includ clădirile de locuit, precum casele cu unul sau două apartamente şi celelalte imobile de locuit destinate a fi ocupate în mod permanent.
◆	Locuinţele neterminate sunt incluse dacă se consideră că utilizatorul final a dobândit dreptul de proprietate, fie pentru că este o construcţie pentru sine, fie pentru că există un contract de vânzare-cumpărare. Sunt incluse locuinţele destinate personalului militar, deoarece sunt utilizate ca şi cele achiziţionate de către unităţile civile, pentru furnizarea de servicii locative.
Alte clădiri şi construcţii civile (AN.1 112) '	Imobilele nerezidenţiale şi alte construcţii, definite mai jos. Clădirile şi lucrările neterminate sunt incluse dacă se consideră ca utilizatorul final a dobândit dreptul de proprietate, fie pentru că este o construcţie pentru sine, fie pentru că există un contract de vânzare-cumpărare. Clădirile şi lucrările achiziţionate în scop militar sunt incluse dacă sunt asemănătoare cu clădirile civile achiziţionate pentru producţie şi dacă sunt utilizate în acelaşi fel.
Locuinţe nerezidenţiale (AN.1 1121)	Clădirile care nu sunt destinate a fi locuite, includându-se aici instalaţiile, facilităţile şi echipamentele care fac parte integrantă din construcţii, precum şi costurile de curăţenie şi amenajare a locului. Monumentele istorice a căror funcţie principală nu este aceea de locuinţă sunt, de asemenea, incluse.
◆	De exemplu, depozitele şi clădirile industriale, imobilele cu destinaţie comercială, sălile de spectacol, hotelurile şi restaurantele, clădirile şcolilor, clădirile cu destinaţie medicală etc.
Alte construcţii (AN.1 1122)	Alte construcţii decât clădirile, fiind incluse cheltuielile pentru drumuri, pentru canalizare, curăţarea şi amenajarea locului, altele decât cele destinate
◆	locuinţelor rezidenţiale sau nerezidenţiale. De asemenea, sunt incluse monumentele istorice care nu pot fi asimilate locuinţelor rezidenţiale sau nerezidenţiale, cât şi puţurile, tunelele şi alte lucrări legate de exploatarea de zăcăminte minerale subterane. (îmbunătăţirile majore ale terenurilor - baraje sau diguri, de exemplu - sunt incluse în valoarea terenului.)
◆	De exemplu, autostrăzile, străzile, drumurile, căile ferate şi pistele aeroporturilor, podurile, autostrăzile suspendate, tunelurile şi căile subterane, căile şi conductele de apă, porturile, barajele şi alte lucrări hidrografice, conductele de mare distanţă, liniile de comunicaţii şi de tensiune, conductele şi cablurile reţelelor locale şi instalaţiile lor auxiliare, lucrările de construcţie destinate mineritului şi sectorului productiv, cât şi lucrările de construcţie destinate sporturilor şi recreării.
Maşini şi echipamente (AN.1113)	Echipamente de transport şi alte maşini şi echipamente, definite mai jos, exclusiv cele achiziţionate de către gospodăriile populaţiei pentru consumul final. Pot fi excluse uneltele relativ ieftine şi cumpărate la intervale relativ regulate, precum uneltele de mână. De asemenea, sunt excluse maşinile şi echipamentele care fac parte integrantă din locuinţele rezidenţiale şi nerezidenţiale.
◆	Maşinile şi echipamentele neterminate sunt excluse, cu excepţia celor produse pentru utilizare proprie, deoarece se consideră că utilizatorul final intră în posesia lor abia în momentul livrării activului respectiv. Maşinile şi echipamente achiziţionate în scop militar sunt incluse dacă sunt bunuri similare celor dobândite de unităţi civile în scopul producţiei şi sunt utilizate în acelaşi mod de către militari. Maşinile şi echipamentele achiziţionate de către gospodăriile populaţiei pentru consumul final nu sunt considerate ca active. Ele sunt clasificate într-un post excepţional "Bunuri de consum de folosinţă îndelungată" în bilanţul pentru gospodării. Vapoarele-locuinţă, şlepurile, rulotele rezidenţiale şi mobile utilizate de gospodării cu titlu de reşedinţă principală fac parte din locuinţe.
Materiale de transport (AN.11131)	Materialele destinate transportului de persoane sau de obiecte. Spre exemplu, produsele (exclusiv părţile lor componente) incluse în subsecţiunea DM a CPA ([1]) "Materiale de transport": autovehicule, remorci şi semiremorci, nave, locomotive, automotoare şi alt material feroviar rulant, vehicule aeriene şi spaţiale, motociclete şi biciclete etc.
Alte maşini şi echipamente (AN.1 1132)'	Maşinile şi echipamentele neclasificate în altă parte. Spre exemplu, produsele, altele decât piesele şi serviciile de instalare, reparare şi întreţinere, incluse în CPA grupele 29.1 "Echipamente mecanice", cu excepţia aeronavelor, vehiculelor şi motocicletelor; 29.2 "Alte maşini de utilizare generală"; 29.3 "Maşini agricole şi forestiere"; 29.4 "Maşini-unelte"; 29.5 "Alte maşini de utilizare specifică", CPA diviziunea 30 "Maşini de birou şi materiale informatice"; 31 "Maşini şi aparate electrice neclasificate în altă parte"; 32 "Echipamente şi aparate de radio, televiziune şi comunicaţii"; şi 33 "Materiale medico-chirurgicale, instrumente de precizie şi optice, ceasuri de mână şi de perete". Alte exemple includ produsele, altele decât piesele şi serviciile de instalare, reparare şi întreţinere, incluse în CPA categoria 23.30.2 "Elemente combustibile (cartuşe), neiradiate, pentru reactoare nucleare", CPA grupele 36.1 "Mobilă", 36.3 "Instrumente muzicale", 36.4 "Articole sportive" şi 28.3 "Generatoare de abur, cu excepţia cazanelor de apă caldă pentru termoficare".
Active cultivate (AN.1 114)	Animalele de prăsilă, animalele de lapte, animalele de povară etc., precum şi podgoriile, a se vedea şi alte plantaţii permanente de pomi care dau produse repetate, definite mai jos, aflate sub controlul direct, responsabilitatea şi în administrarea unităţilor instituţionale. Activele cultivate care nu au ajuns încă la maturitate sunt excluse, cu excepţia celor produse pentru sine.

([1])Clasificarea statistică a produselor asociate activităţilor (CPA), 1993.

Animale de prăsilă, animale de lapte, animale de povară etc. (AN.11141)	Animalele crescute pentru produsele pe care le furnizează în fiecare an: acestea includ şeptelul de prăsilă (inclusiv peştele şi păsările), vacile de lapte, animalele de povară, oile şi alte animale crescute pentru producţia de lână şi animale de povară, de curse şi de recreare.
Podgorii, a se vedea şi alte plantaţii permanente (AN. 11142)	Arborii (inclusiv şi viţa-de-vie şi arbuştii) cultivaţi pentru produsele pe care le furnizează anual, în special cei cultivaţi pentru fructe şi nuci, suc, răşină, scoarţă sau frunze.
Active fixe necorporale (AN.1 12)	Activele fixe care pot fi utilizate pe o perioadă mai mare de un an: prospecţiuni miniere şi petroliere, software pentru calculatoare, lucrări recreative, literare sau artistice originale şi alte active fixe necorporale, definite mai jos.
Prospecţiuni miniere şi petroliere (AN.1 121)	Valoarea cheltuielilor efectuate pentru prospectarea de zăcăminte petroliere, gaze naturale şi minereuri. Aceste cheltuieli includ costurile preliminare obţinerii licenţelor, costurile de licenţă şi de achiziţie, costul studiilor de fezabilitate, costul sondărilor şi forărilor de testare, costul antenelor şi al altor prospecţiuni, cheltuielile de transport, cât şi alte cheltuieli angajate pentru realizarea testelor.
Software pentru calculator (AN.1 122)	Programe de calculator, descrierile şi documentaţia atât pentru programele de exploatare cât şi de aplicaţii. Este inclus software-ul cumpărat şi cel produs pentru sine, atunci când cheltuielile sunt semnificative. Cheltuielile importante destinate cumpărării, dezvoltării sau extinderii bazelor de date destinate a fi utilizate pe parcursul unei perioade mai mari de un an sunt de asemenea incluse, chiar dacă aceste baze de date sunt comercializate sau nu.
Lucrări recreative, literare sau opere artistice originale (AN.1123)	Pelicule, benzi magnetice, manuscrise, machete sau alte suporturi originale pe care sunt înregistrate sau care conţin înregistrări ale reprezentaţiilor teatrale, programelor de radio sau televiziune, lucrărilor muzicale, evenimentelor sportive, lucrărilor literare sau artistice etc. Sunt incluse lucrările produse pentru folosinţă proprie. În unele cazuri, ca de exemplu filmele, pot exista mai multe originale.
Alte active fixe necorporale (AN.1 129)	Informaţii noi, cunoştinţe specializate noi etc., neclasificate în altă parte, a căror utilizare în scopuri productive este rezervată unităţilor care deţin dreptul de proprietate asupra lor sau unităţilor autorizate de acestea.
Stocuri (AN.12)	Active produse care constau din bunuri şi servicii produse pe parcursul perioadei curente sau unei perioade anterioare şi care sunt păstrate în vederea vânzării sau utilizării în producţie sau cu alte destinaţii la o dată ulterioară. Stocurile cuprind materiile prime şi semifabricatele, producţia neterminată, produsele finite şi bunurile destinate revânzării, definite mai jos.
◆	Sunt incluse toate stocurile deţinute de administraţiile publice, inclusiv dar nu numai stocurile de materii prime strategice, cereale şi alte bunuri cu o importanţă deosebită pentru naţiune.
Materii prime şi semifabricate (AN.121)	Bunurile pe care proprietarul nu are intenţia să le revândă, ci să le utilizeze ca intrări intermediare în procesul său de producţie.

Producţie neterminată (AN.122)	Bunurile şi serviciile care sunt parţial terminate, dar care nu pot, în mod normal, fi puse la dispoziţia altor unităţi fără prelucrări suplimentare sau care nu au ajuns încă la maturitate şi deci al căror proces de producţie va fi continuat pe parcursul unei perioade ulterioare, de către acelaşi producător. Sunt excluse lucrările de construcţii civile parţial terminate pentru care se consideră că proprietarul final a intrat în posesie, fie pentru că este vorba de o producţie pentru uzul său, fie pentru că există un contract de vânzare/cumpărare. Producţia neterminată cuprinde producţia neterminată de active cultivate şi alte lucrări în curs, definite mai jos.
Producţia neterminată de active cultivate (AN.1221)	Animalele de sacrificiu, inclusiv păsările şi peştii crescuţi în scop comercial, arborii şi alte vegetale care furnizează o producţie unică la tăiere; activele cultivate cu producţie repetată care nu au ajuns încă la maturitate.
Producţia neterminată a altor produse (AN.1222)	Alte bunuri în afara activelor cultivate şi a serviciilor a căror producţie, transformare sau asamblare de către producător este parţial terminată, dar sunt de obicei vândute, expediate sau predate altor unităţi numai după ce sunt supuse unor prelucrări ulterioare.
Produse finite (AN.123)	Bunurile care sunt gata de a fi vândute sau expediate de către producător.
Bunuri destinate revânzării (AN.124)	Bunurile achiziţionate de întreprinderi - cu ridicata sau cu amănuntul, spre exemplu - şi destinate a fi revândute fără prelucrări suplimentare (adică fără alte transformări decât cele necesare pentru a face produsele mai atractive pentru clienţi).
Obiecte de valoare (AN.13)	Active produse a căror utilizare principală nu este producţia sau consumul, a căror valoare se aşteaptă să crească în timp sau cel puţin să nu scadă în termeni reali, care în condiţii normale nu se deteriorează în timp şi sunt achiziţionate sau deţinute, în primul rând, cu titlu de rezervă de valorare. Obiectele de valoare constau din pietre şi metale preţioase, antichităţi şi alte obiecte de artă, cât şi alte obiecte de valoare, definite mai jos.
Pietre şi metale preţioase (AN.131)	Pietrele şi metalele preţioase care nu sunt deţinute de întreprinderi în scopul utilizării în procesul de producţie.
Antichităţi şi alte obiecte de artă (AN.132)	Picturi, sculpturi etc. recunoscute ca obiecte de artă sau antichităţi.
Alte obiecte de valoare (AN.139)	Obiecte de valoare neclasificate în altă parte, cum ar fi colecţiile sau bijuteriile de valoare ridicată fabricate din pietre şi metale preţioase.
Active neproduse (AN.2)	Active nefinanciare care nu sunt rezultatul procesului de producţie. Ele pot fi active corporale sau necorporale (a se vedea definiţiile de mai jos). De asemenea, sunt incluse cheltuielile legate de transferul de proprietate precum şi de îmbunătăţirile majore care le sunt aduse.
Active corporale neproduse (AN.21)	Active neproduse de origine naturală asupra cărora pot fi exercitate şi transferate drepturile de proprietate. Elementele de patrimoniu natural asupra cărora dreptul de proprietate sunt sau nu pot fi exercitate - aerul sau largul mărilor, de exemplu - sunt excluse. Activele corporale neproduse cuprind terenurile, zăcămintele, resursele biologice necultivate precum şi rezervele de apă, definite mai jos.
Terenuri (AN.211)	Pământul, inclusiv solul şi apele de suprafaţă asupra cărora se exercită drepturile de proprietate. Sunt, de asemenea, incluse îmbunătăţirile majore care nu pot fi disociate fizic de terenurile în sine. Sunt excluse clădirile şi alte lucrări situate pe terenuri sau care traversează terenurile, culturile, arborii, animalele, zăcămintele, resursele biologice necultivate şi rezervele de apă subterane. Se disting terenurile pe care sunt amplasate clădiri şi lucrări civile, terenurile cultivate, terenurile şi suprafeţele de apă pentru recreare, ca şi alte terenuri şi suprafeţe de apă asociate, definite mai jos.
Terenuri pe care sunt amplasate construcţii şi lucrări civile (AN.2111)	Terenuri pe care sunt construite clădiri rezidenţiale şi nerezidenţiale şi lucrări civile sau pe care au fost săpate fundaţiile, inclusiv curţile şi grădinile care sunt parte integrantă a gospodăriilor agricole şi neagricole şi drumurile de acces la gospodăriile agricole.
Terenuri cultivate (AN.2112)	Terenurile destinate activităţilor de producţie agricolă sau horticolă în scop comercial sau pentru subzistenţă incluzând în principiu terenurile plantaţiilor, lia se vedealor şi podgoriilor.
Terenuri şi suprafeţe de apă pentru recreare (AN.2113)	Teren folosit pentru relaxare aflat în proprietate privată, parcuri, spaţii şi zone de joacă şi de recreare, cât şi parcurile şi zonele de recreare aflate în proprietate publică, împreună cu suprafeţele lor de apă.
Alte terenuri şi suprafeţe de apă (AN.2119)	Terenuri neclasificate în altă parte, în special grădinile şi parcelele private care nu sunt cultivate în scop comercial sau pentru subzistenţă, păşunile publice, terenurile din jurul locuinţelor în plus faţă de curţile şi grădinile care fac parte integrantă a gospodăriilor agricole şi neagricole şi suprafeţele de apă asociate.
Zăcăminte (AN.212)	Rezervele descoperite de minerale, atât de suprafaţă cât şi subterane, care sunt exploatabile economic ţinând cont de tehnologia actuală şi de nivelul relativ al preţurilor. În general, drepturile de proprietate asupra zăcămintelor sunt separate de cele asupra terenurilor în sine. Zăcămintele cuprind rezervele de cărbune, de petrol şi gaze naturale, rezervele de minereuri metalifere şi minereuri nemetalifere, definite mai jos.
Rezerve de cărbune, petrol şi gaze naturale (AN.2121)	Rezervele de antracit, de cărbune bituminos şi de lignit, precum şi zăcămintele de petrol şi gaze naturale.
Rezerve de minereuri metalifere (AN.2122)	Zăcămintele de minereuri de metale feroase, neferoase şi preţioase.
Rezerve de minereuri nemetalifere (AN.2123)	Carierele de piatră, nisip şi argilă, rezervele de substanţe chimice şi îngrăşăminte minerale, zăcăminte de sare, zăcăminte şi depozite de cuarţ, gips, geme, bitum, asfalt, turbă şi alte minereuri nemetalifere, altele decât cărbunele şi petrolul.
Resurse biologice necultivate (AN.213)	Animalele şi vegetalele de producţie unică sau repetată asupra cărora se exercită drepturile de proprietate, dar a căror creştere naturală şi/sau regenerare nu se află sub controlul direct, responsabilitatea şi în administrarea unităţilor instituţionale. De exemplu, pădurile virgine şi resursele piscicole care fac parte din teritoriul naţional. Nu trebuie incluse decât resursele care sunt deja exploatate în scop economic sau sunt susceptibile de a fi exploatate economic într-un viitor apropiat.
Rezerve de apă (AN.214)	Întinderi de apă şi alte rezerve subterane de apă, în măsura în care raritatea lor conduce la exercitarea dreptului de proprietate şi/sau de folosinţă, primesc o valoare de piaţă şi justifică diverse măsuri de control economic.
Active necorporale neproduse (AN.22)	Active neproduse care sunt create de om. Ele sunt evidenţiate datorită operaţiilor de natură juridică sau contabilă, precum eliberarea unui brevet sau transferul unui avantaj economic unei terţe părţi. Unele dintre aceste active permit proprietarilor lor exercitarea unor activităţi determinate şi împiedicarea altor unităţi instituţionale de a face acelaşi lucru fără permisiunea acestor proprietari. Activele necorporale neproduse cuprind brevetele, închirierile şi alte contracte transferabile, fondurile comerciale cumpărate şi alte active necorporale neproduse.
Brevete (AN.221)	Invenţiile şi descoperirile de natură tehnică care, prin lege sau prin decizie judecătorească pot beneficia de protecţie prin brevet. Un brevet se poate referi, de exemplu, la compoziţia unui material, un procedeu de fabricaţie, un mecanism, un circuit sau un aparat electric sau electronic, o formulă farmaceutică sau un organism viu, nou, produs în mod artificial.
Închirieri şi alte contracte transferabile (AN.222)	Închirieri şi contracte pe care deţinătorul are dreptul de a le transmite unui terţ, independent de persoana care închiriază. Ca exemplu, se pot cita închirierea terenurilor, clădirilor şi altor construcţii, concesiunile sau drepturile exclusive de exploatare a zăcămintelor minerale şi petroliere sau a resurselor piscicole, contracte transferabile încheiate cu sportivi sau autori, cât şi opţiunea de a cumpăra active corporale neproduse încă. Contractele de închiriere a maşinilor nu fac parte din activele necorporale nefinanciare.
Fonduri comerciale cumpărate (AN.223)	Diferenţa între suma plătită pentru o întreprindere în activitate şi suma activelor sale minus suma pasivelor sale, fiecare dintre acestea fiind identificate şi evaluate separat. Valoarea fondului comercial include deci, pe de o parte, un ansamblu de elemente care, pe termen lung, creează un avantaj întreprinderii, dar care nu sunt contabilizate ca active şi, pe de altă parte, valoarea datorată faptului că grupul de active este utilizat împreună şi nu reprezintă o simplă colecţie de active izolate.
Alte active necorporale neproduse (AN.229)	Active necorporale neproduse, neclasificate în altă parte.
ACTIVE SI PASIVE FINANCIARE (AF.)	Activele financiare sunt active economice care se prezintă sub formă de mijloace de plată sau de creanţe financiare, sau care sunt asimilabile prin natura lor creanţelor financiare.
◆	Mijloacele de plată cuprind aurul monetar, drepturile speciale de tragere, numerarul şi depozitele transferabile.
◆	O creanţă financiară dă proprietarului său - creditorul - dreptul de a primi fără contracontribuţie una sau mai multe plăţi de la o altă unitate instituţională - debitorul - care a contractat angajamentul în contrapartidă.
◆	Exemple de active economice asimilabile prin natura lor creanţelor financiare sunt acţiunile şi alte participaţii sau produsele financiare derivate.
Aur monetar şi DST (AF.1)	Activele financiare clasificate în această categorie sunt singurele active financiare care nu au pasive de contrapartidă din sistem.
Aur monetar (AF.11)	Aurul deţinut cu titlu de rezervă oficială de către autorităţile monetare sau de către alte unităţi supuse controlului efectiv al acestor autorităţi.
Drepturi speciale de tragere (DST) (AF.12)	Active internaţionale de rezervă create de Fondul Monetar Internaţional (FMI) care le alocă membrilor lor pentru a permite creşterea activelor lor de rezervă existente.
Numerar şi depozite (AF.2)	Numerar în circulaţie şi depozite de toate tipurile exprimate în monedă naţională sau devize.
Numerar (AF.21)	Bancnote şi monede în circulaţie care sunt în mod obişnuit utilizate ca mijloc de plată.

Depozite transferabile (AF.22)	Depozite (în monedă naţională sau în devize) convertibile imediat în numerar sau transferabile prin cec, ordin bancar, intrări de debit sau altele, fără nici un fel de cheltuieli şi restricţii importante.
Alte depozite (AF.29)	Depozite (în moneda naţională sau în devize) altele decât depozitele transferabile, adică depozitele care nu pot fi utilizate în orice moment ca mijloc de plată şi nu pot fi transformate în numerar sau în depozite transferabile fără nici un fel de cheltuieli şi restricţii importante.
Titluri de valoare, altele decât acţiunile (AF.3)	Active financiare negociabile şi instrumente la purtător care sunt în general negociate pe pieţele secundare şi care nu dau deţinătorului lor nici un drept de proprietate asupra unităţii instituţionale emitente.
Titluri de valoare, altele decât acţiunile, exclusiv produsele financiare derivate (AF.33)	Titluri de valoare, altele decât acţiunile, care dau deţinătorului lor dreptul necondiţionat de a primi venituri bănesti - o sumă totală fixă sau o sumă variabilă fixată prin contract - sub formă de cupon (dobândă) şi/sau o sumă forfetară vărsată la una sau mai multe date sau pornind de la o dată precizată în momentul emiterii.
Titluri de valoare pe termen scurt, altele decât acţiunile şi produsele financiare derivate (AF.331)	Titlurile de valoare, altele decât acţiunile şi produsele financiare derivate, a căror scadenţă iniţială este în mod normal de un an sau mai puţin şi de cel mult doi ani în anumite cazuri excepţionale.
Titluri pe termen lung, altele decât acţiunile şi produsele financiare derivate (AF.332)	Titlurile de valoare, altele decât acţiunile şi produsele financiare derivate, a căror scadenţă iniţială este în mod normal de cel puţin un an şi de cel puţin doi ani în anumite cazuri excepţionale.
Produse financiare derivate (AF.34)	Active financiare bazate pe sau derivate din alt instrument numit "subiacent", în general un alt activ financiar, dar câteodată poate fi o marfă sau un indice.
Credite (AF.4)	Active financiare care sunt create atunci când creditorii împrumută fonduri debitorilor, direct sau prin intermediul unui mijlocitor, şi care sunt materializate prin documente care nu se negociază sau nu sunt materializate prin nici un document.
Credite pe termen scurt (AF.41)	Credite a căror scadenţă iniţială este în mod normal de un an sau mai puţin şi de cel mult doi ani în anumite cazuri excepţionale şi credite rambursabile la vedere.
Credite pe termen lung (AF.42)	Credite a căror scadenţă iniţială este în mod normal mai mare de un an şi de cel puţin doi ani în anumite cazuri excepţionale.
Acţiuni şi alte participaţii (AF.5)	Active financiare care reprezintă drepturi de proprietate asupra societăţilor sau cvasi-societăţilor şi care permit deţinătorilor lor participarea la distribuirea nu numai a beneficiilor societăţilor sau cvasi-societăţilor, dar şi a capitalului net în caz de lichidare a acestora.
Acţiuni şi alte participaţii, exclusiv cele ale organismelor de plasament colectiv (AF. 51)	Active financiare, altele decât cele ale organismelor de plasament colectiv (organisme de plasament colectiv), care reprezintă drepturi de proprietate asupra societăţilor sau cvasi-societăţilor şi care permit deţinătorilor lor participarea la distribuirea nu numai a beneficiilor societăţilor sau cvasi-societăţilor, dar şi a capitalului net în caz de lichidare a acestora.
Acţiuni cotate, exclusiv cele ale organismelor de plasament colectiv (AF.511)	Acţiuni care reprezintă titluri de participaţie la capitalul unei societăţi, în principiu negociabile. Acţiunile cotate sunt acele acţiuni ale căror preţuri sunt cotate la o bursă oficială sau pe oricare altă piaţă secundară.
Acţiuni necotate, exclusiv cele ale organismelor de plasament colectiv (AF.512)	Acţiunile necotate sunt acele acţiuni care nu sunt cotate.
Alte participaţii (AF.513)	Toate formele de participaţii, altele decât cele clasificate la subpoziţiile AF.511 şi AF.512, precum şi de la subcategoria AF.52.
Acţiuni ale organismelor de plasament colectiv (AF.52)	Acţiuni emise de o categorie determinată de societăţi financiare al căror scop unic este de a investi capitalurile pe care le colectează de la public, pe piaţa monetară, pe piaţa de capital şi/sau în bunuri imobiliară.
Provizioane tehnice de asigurare (AF.6)	Provizioane constituite de întreprinderile de asigurare şi fondurile de pensii (autonome şi neautonome) pentru deţinătorii sau beneficiarii de poliţe de asigurare, conform Directivei 91/674/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1991 privind conturile anuale şi conturile consolidate ale întreprinderilor de asigurare.
Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensii (AF.61)	Provizioane constituite de societăţile respective în scopul de a obţine, în momentul îndeplinirii anumitor condiţii, despăgubirile şi beneficiile prevăzute.
Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă (AF.611)	Provizioane pentru riscuri în curs şi provizioane pentru participarea asiguraţilor la beneficii care se adaugă la valoarea de scadenţă a poliţelor de asigurare cu participare la beneficii sau poliţe similare.
Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii (AF.612)	Provizioane ale fondurilor de pensii autonome şi neautonome constituite de către angajatori şi/sau angajaţi sau de către grupuri de lucrători independenţi cu scopul de a garanta pensiile acestor angajaţi sau lucrători independenţi.
Plăţi anticipate ale primele de asigurare şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate (AF.62)	Provizioane constituite de societăţile de asigurare şi fondurile de pensii (autonome şi neautonome) pentru acoperirea: (a) părţii din primele brute emise care trebuie alocate exerciţiului contabil următor (provizioane pentru primele de asigurare neachitate);
◆	(b) costului total final estimat pentru reglarea tuturor cererilor de despăgubire legate de evenimente apărute până la sfârşitul exerciţiului contabil, declarate sau nu, cu deducerea sumelor deja plătite pentru aceste despăgubiri (provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate).
Alte conturi debitoare/creditoare (AF.7)	Active financiare care servesc drept contrapartidă a operaţiunilor financiare şi nefinanciare, în cazurile în care există un decalaj între momentul realizării acestei operaţiuni şi cel al plăţii corespunzătoare.
Credite comerciale şi avansuri (AF.71)	Active financiare rezultate din acordarea directă de credite de către furnizori cumpărătorilor în cadrul operaţiunilor cu bunuri şi servicii, precum şi avansurile pentru lucrările în curs sau comandate, asociate unor astfel de operaţiuni.
Alte conturi debitoare/creditoare, exclusiv creditele comerciale şi avansurile (AF.79)	Active financiare rezultate din decalajul între momentul realizării operaţiunilor de repartiţie sau al operaţiunilor financiare pe piaţa secundară şi cel al plăţii corespunzătoare. De asemenea sunt incluse creanţele financiare datorate acumulării în timp a veniturilor de primit.
Posturi memo	Sistemul prevede mai multe posturi memo destinate înregistrări activelor care nu sunt prezentate separat în cadrul general, dar care prezintă un interes particular din punct de vedere al analizei.
Bunuri de consum de folosinţă îndelungată (AN.m)	Bunurile de folosinţă îndelungată obţinute de gospodăriile populaţiei pentru consumul final (adică bunurile care nu sunt utilizate de gospodării ca rezerve de valoare sau de către întreprinderile care nu sunt constituite în societăţi, aparţinând gospodăriilor în vederea producţiei).
Investiţii străine directe (AF.m)	Investiţiile străine directe implică existenţa unei relaţii pe termen lung care reflectă un interes de durată al unei unităţi instituţionale într-o economie (investitor direct) într-o unitate instituţională rezidentă a unei alte economii decât cea a investitorului (întreprindere de investiţii directe). Scopul investitorului direct este acela de a exercita o influenţă semnificativă asupra conducerii întreprinderii rezidente în cealaltă economie.

ANEXA 7.2: Secvenţa de înregistrări dintre bilanţul iniţial şi bilanţul final

Clasificarea activelor şi pasivelor şi valoarea netă	IV.1 Bilanţ iniţial	III.1 şi III.2 Operaţiuni	III.3.1 Alte modificări de volum	III.3.2 Câştiguri din deţinere		IV.3 Bilanţ final
◆ ◆	◆ ◆	◆ ◆	◆ ◆	III.3.2.1 Câştiguri şi pierderi neutre din deţinere	III.3.2.2 Câştiguri şi pierderi reale din deţinere	◆ ◆
Active nefinanciare	AN.	P.5, K.1, K.2	K.3, K.4, K.5, K.6, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.
Active produse	AN.1	P.5, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1
Active fixe ([1])	AN.11	P.51, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.11
Active fixe corporale	AN.I11	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.111
Locuinţe	AN.1111	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1111
Alte clădiri şi lucrări civile	AN.1112	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1112
Maşini şi echipamente	AN.1113	P.511, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1113
Active cultivate	AN.1114	P.511, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1114
Active fixe necorporale	AN.112P.512	P.512, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.112
Stocuri	AN.12	P.52	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.12
Obiecte de valoare	AN.13	P.53	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.13

Active neproduse	AN.2	K.2, P.513, K.5,K.61,	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.2
Active corporale neproduse	AN.21K.21	K.21,P.513, K.1K.3,K.5,K.61,	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.21
Terenuri	AN.211	K.21,P.513, K.1	K.3, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.211

([1])Post memo: AN.m.: bunuri de consum de folosinţă îndelungată.

Zăcăminte	AN.212	K.21, P.513	K.3, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.212
Resurse biologice necultivate	AN.213	K.21, P.513	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.213
Rezerve de apă	AN.214	K.21, P.513	K.3, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.214
Active necorporale neproduse	AN. 222	K.22, P.513	K.3, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.22
Active şi pasive financiare ([1])	AF	F.	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.21, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.
Aur monetar şi DST (numai active)	AF.1	AF.1	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.21, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.1
Numerar şi depozite	AF.2	F.2	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.2
Titluri de valoare altele decât acţiuni	AF.3	F.3	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.3
Credite	AF.4	F.4	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.4
Acţiuni şi alte participaţii	AF.5	F.5	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.5
Provizioane tehnice de asigurare	AF.6	F.6	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.6
Alte conturi debitoare/creditoare	AF.7	F.7	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.7
Valoarea netă	B.90	B.10.1	B.10.2	B.10.31	B.10.32	B.90

([1])Post memo: AF.m: investiţii străine directe AN.....AF provin din clasificarea activelor.

Solduri contabile	
B.10.1	Variaţiile valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital
B.10.2	Variaţiile valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor
B.10.31	Variaţiile valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere
B.10.32	Variaţiile valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere
B.90	Valoare netă
Operaţiuni cu active şi pasive financiare	
F.	Operaţiuni cu active şi pasive financiare
F.1	Aur monetar şi DST
F.2	Numerar şi depozite
F.3	Titluri de valoare, alte decât acţiuni
F.4	Credite
F.5	Acţiuni şi alte participaţii
F.6	Provizioane tehnice de asigurare
F.7	Alte conturi debitoare/creditoare
Operaţiuni cu bunuri şi servicii	
P.5	Formarea brută de capital
P.51	Formarea brută de capital fix
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe corporale
P.512	Achiziţii minus cedări de active fixe necorporale
P.513	Adăugări la valoarea activelor nefinanciare neproduse
P.52	Variaţia stocurilor
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare
Alte posturi de conturi de acumulare	
K.1	Consumul de capital fix
K.2	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse
K.21	Achiziţii minus cedări de terenuri şi alte active corporale neproduse
K.22	Achiziţii minus cedări de active necorporale neproduse
K.3	Apariţia economică a activelor neproduse
K.4	Apariţia economică a activelor produse
K.5	Creşterea naturală a resurselor biologice necultivate
K.6	Dispariţia economică a activelor neproduse
K.61	Epuizarea de active naturale
K.62	Alte dispariţii economice de active neproduse
K.7	Pierderi datorate catastrofelor
K.8	Confiscări fără compensaţie
K.9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte
K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte
K.11	Câştiguri/pierderi nominale din deţinere
K.11.1	Câştiguri/pierderi neutre din deţinere
K.11.2	Câştiguri/pierderi reale din deţinere
K.12	Modificări de clasificare sau de structură
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială sau de structură
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor
K.12.21	Monetizarea/demonetizarea aurului
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului

CAPITOLUL 8: SECVENŢA DE CONTURI ŞI SOLDURILE CONTABILE

SUBCAPITOLUL 0:

8.01. Sistemul European de Conturi înregistrează fluxurile şi stocurile într-un ansamblu ordonat de conturi, descriind un ciclu economic de la producerea venitului, trecând prin distribuire şi redistribuire, până la acumularea sa sub formă de active.

8.02. Fiecare din aceste conturi pune în evidenţă operaţiuni care se echilibrează, fie datorită definiţiilor reţinute, fie datorită unui sold semnificativ care este reportat în contul următor.

8.03. Înregistrarea structurată a operaţiunilor în conturi, realizată după o analiză logică a vieţii economice, furnizează agregatele necesare pentru studierea unei ramuri de activitate, a unui sector sau subsector instituţional sau a economiei totale. Defalcarea pe conturi a fost concepută pentru a pune în evidenţă informaţiile economice cele mai semnificative.

8.04. Conturile se grupează în trei categorii:

a) conturi curente;

b) conturi de acumulare;

c) bilanţuri.

Conturile curente tratează producţia, distribuirea şi redistribuirea venitului, ca şi utilizarea sa sub formă de consum final, permiţând în final calcularea economiile, care sunt un factor esenţial al acumulării.

Conturile de acumulare analizează diferitele componente ale modificărilor activelor şi pasivelor diverselor unităţi şi permit înregistrarea modificărilor valorii nete (diferenţa dintre active şi pasive).

Bilanţurile prezintă totalul activelor şi pasivelor diferitelor unităţi, la începutul şi la sfârşitul exerciţiului contabil, împreună cu valoarea netă. Pentru fiecare activ şi pasiv, fluxurile înregistrate în conturile de acumulare se regăsesc în modificările contului de bilanţ.

8.05. Secvenţa de conturi se aplică - în totalitate sau în parte - unităţilor instituţionale, sectoarelor şi subsectoarelor instituţionale, ramurilor de activitate şi economiei totale.

8.06. Soldurile contabile sunt stabilite atât brut, cât şi net. Ele sunt brute dacă sunt calculate înaintea deducerii consumului de capital fix, şi nete dacă sunt calculate după această deducere. Exprimarea în termeni neţi a soldurilor contabile este mai semnificativă.

8.07. Conturile sunt prezentate în diverse moduri:

a) sub forma conturilor economice integrate care prezintă conturile tuturor sectoarelor instituţionale, ale economiei totale şi ale restului lumii, într-un singur tabel;

b) sub forma unei secvenţe de conturi, care oferă informaţii mai detaliate. Tabelele de prezentare a fiecărui cont sunt incluse în secţiunea prezentului capitol intitulată "Secvenţa de conturi";

c) sub formă matricială, în care fiecare cont este reprezentat de o pereche linie/coloană.

8.08. Prezentarea sinoptică a conturilor, soldurilor contabile şi principalelor agregate:

Tabelul 8.1 - Prezentarea sinoptică a conturilor, soldurilor contabile şi a principalelor agregate

Solduri contabile

Conturi	◆	◆	◆	◆	Solduri contabile	Principalele agregate

◆	Secvenţa completă a conturilor pentru sectoarele instituţionale		◆	◆	◆	◆
Conturi ale operaţiunilor curente	I. Contul de producţie şi utilizare a venitului II. Conturile de distribuire	I. Contul de producţie a venitului II.1. Contul de distribuire primară II.2. Contul de distribuire secundară a venitului II.3. Contul de redistribuire a venitului în natură II.4. Contul de utilizare a venitului II.4.1. Contul de utilizare a venitului disponibil II.4.2. Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat	II.1.1. Contul de exploatare II.1.2 Contul de alocare a veniturilor primare	II. 1.2.1. Contul de venit al întreprinderii II.1.2.2. Contul de alocare	B.1 Valoarea adăugată B.2 Excedentul de exploatare B.3 Venitul mixt B.4 Venitul întreprinderii B.5 Soldul veniturilor primare B.6 Venitul disponibil B.7 Venitul disponibil ajustat B.8 Economie	Produsul intern (PIB/PIN) Venitul naţional (VNB/VNN) Venitul naţional disponibil Economia naţională
Conturile de acumulare	III. Conturile de acumulare	III.1. Contul de capital III.2. Contul financiar III.3. Conturile altor modificări de active	III.1.1. Contul variaţiei valorii nete datorate economiei şi transferurilor III.1.2. Contul achiziţiilor de active nefinanciare III.3.1. Contul altor modificări de volum ale activelor III.3.2. Contul de reevaluare	III.3.2.1. Contul câştigurilor/ pierderilor neutre din deţinere III.3.2.2. Contul câştigurilor/ pierderilor reale din deţinere	B. 10.1 Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital B.9 Capacitatea/ necesarul de finanţare B.9 Capacitatea/ necesarul de finanţare B. 10.2 Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor B. 10.3 Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/ pierderilor nominale din deţinere B. 10.31 Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/ pierderilor neutre din deţinere B.l0.32 Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/ pierderilor reale din deţinere	◆
Conturile de patrimoniu	IV. Conturile de patrimoniu	IV. 1. Contul de patrimoniu de deschidere IV.2 Contul de variaţie a patrimoniului IV. 3 Contul de patrimoniu de închidere	◆	◆	B.90 Valoarea netă B.10 Variaţii totale ale valorii nete B.90 Valoarea netă	Valoarea patrimoniului naţional Variaţia valorii patrimoniului naţional Valoarea patrimoniului naţional
0. Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii (contul operaţiilor cu exteriorul) 0. Contul de bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Cheltuială naţională	◆	◆	◆	◆	◆
Conturile operaţiunilor curente	V. Contul restului lumii	V.I. Contul exterior al operaţiilor cu bunuri şi servicii V.II. Contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente	◆	◆	B.11 Soldul schimburilor exterioare de bunuri şi servicii B.12 Soldul operaţiilor curente cu exteriorul B. 10.1 Variaţii ale valorii nete datorate B.9 Capacitatea/necesarul de finanţare	Soldul operaţiunilor exterioare de bunuri şi servicii Soldul operaţiilor curente cu exteriorul
Conturile de acumulare	◆	V.III. Contul de acumulare	V.III.1. Contul de capital V.III.2. Contul financiar V.III.3. Contul altor modificări de active	V.III.1.1. Contul variaţiilor valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital economiei şi transferurilor de capital V.III.1.2. Contul de achiziţii de active nefinanciare V.III.3.1. Contul altor modificări de volum ale activelor V.III.3.2. Contul de reevaluare	B.9 Capacitatea/necesarul de finanţare B.l0.2 Variaţii ale valorii nete datorate altor modificării de volum ale activelor B.l0.3 Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere B.90 Valoarea netă	Capacitatea/necesarul de finanţare
Contul de patrimoniu	◆	V.IV. Contul de active şi pasive cu exteriorul	IV.1. Contul de patrimoniu de deschidere IV.2 Contul de variaţie a patrimoniului IV.3 Contul de patrimoniu de închidere	◆	B.10 Variaţii totale ale valorii nete B.90 Valoarea netă	Poziţie financiară externă netă Poziţie financiară externă netă

SUBCAPITOLUL 1: SECVENŢA DE CONTURI

SECŢIUNEA 0:

8.09. Secvenţa de conturi se compune din trei categorii principale de conturi:

a) conturile curente:

1.contul de producţie (I);

2.conturile de distribuire şi utilizare a venitului (II);

b) conturile de acumulare (III);

c) bilanţurile (IV).

SECŢIUNEA 1: CONTURILE CURENTE

Subsecţiunea 1: Contul de producţie (I) ([1])

([1])A se vedea capitolul 3 "Operaţiuni cu produse".

8.10. Contul de producţie (I) prezintă operaţiile legate de procesul de producţie propriu-zis. Acest cont se întocmeşte pentru sectoarele instituţionale şi ramurile de activitate. Resursele sale includ producţia, iar utilizările sale includ consumul intermediar.

8.11. Contul de producţie permite obţinerea unuia din cele mai importante solduri contabile ale sistemului - valoarea adăugată sau valoarea creată de către orice unitate angajată într-o activitate de producţie - şi un agregat esenţial: produsul intern brut. Valoarea adăugată are o semnificaţie economică atât pentru sectoarele instituţionale, cât şi pentru ramurile de activitate.

8.12. La fel ca toate soldurile contabile ale conturilor următoare, valoarea adăugată (soldul contabil al contului) poate fi calculată înainte sau după consumul de capital fix, şi anume valoarea adăugată brută sau valoarea adăugată netă. Având în vedere că producţia este evaluată la preţurile de bază şi consumul intermediar la preţurile de achiziţie, valoarea adăugată nu conţine impozitele fără subvenţiile pe produse.

8.13. Contul de producţie la nivelul economiei totale include la resurse, pe lângă producţia de bunuri şi servicii, impozitele minus subvenţiile pe produse. Contul de producţie permite astfel ca produsul intern brut (la preţul pieţei) să fie obţinut ca articol din soldul contabil.

8.14. Întrucât producţia serviciilor de intermediere financiară (SIFIM) măsurate indirect nu este repartizată între sectoarele beneficiare, valoarea totală a producţiei SIFIM este tratată ca un consum intermediar al unui sector fictiv cu producţie zero şi valoare adăugată negativă egală ca dimensiune cu consumul intermediar, dar cu semn schimbat. În acest fel, valoarea adăugată a tuturor sectoarelor şi ramurilor de activitate luate împreună se reduce cu această sumă. Pentru a uşura prezentarea conturilor, există posibilitatea de a nu insera o coloană suplimentară pentru sectorul fictiv, ci de a lua în calcul cifra corespunzătoare din coloana economiei totale.

Subsecţiunea 2: Distribuirea şi utilizarea conturilor de venituri (II)

Titlul 0:

8.15. Distribuirea şi utilizarea contului de venituri sunt analizate în patru etape: distribuirea primară, distribuirea secundară, redistribuirea în natură şi utilizarea venitului.

Prima etapă se referă la producerea veniturilor rezultate direct din procesul de producţie şi repartizarea lor între factorii de producţie (capital, forţă de muncă) şi administraţia publică (prin impozitul pe producţie şi importuri şi prin subvenţii). Această etapă permite să se stabilească excedentul din exploatare (sau a venitului mixt în cazul gospodăriilor) şi a venitului primar.

A doua etapă urmăreşte redistribuirea venitului prin alte transferuri decât transferurile sociale în natură. Ea permite obţinerea venitului disponibil.

A treia etapă descrie redistribuirea venitului prin transferuri sociale în natură. Ea permite obţinerea venitului disponibil ajustat. A patra etapă arată modul în care venitul este consumat şi economisit, profitul şi economiile.

Utilizări

Tabelul 8.2 - Contul I: Contul de producţie

Utilizări										Resurse								
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.l5 Instituţii fără scop	S.14	S.13	S.12	S.11	Operaţiuni şi solduri contabile	S.11	S.12	S.13	S.14	S.l5	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
►◄	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	►◄	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor-populaţiei	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	►◄
3 595	3 595		►	►	►	►	►	►	P.1 Producţia	1 753	102	434	1 269	37	3 595	►		3 595
3 048	3 048		►	►	►	►	►	►	P.11 Producţia de piaţă/SIFIM	1 722	102	74	1 129	21	3 048	►		3 048
171	171		►	►	►	►	►	►	P.12 Producţia pentru consumul final propriu	31	0	0	140	0	171	►		171
376	376		►	►	►	►	►	►	P.l3 Altă producţie non-piaţă	►	►	360	►	16	376	►		376
1 904	►		1 904	6	694	246	29	881	P.2 Consumul intermediar/SIFIM	►	►	►	►	►	►	1 904		1 904
133	133		►	►	►	►	►	►	D.21-D.31 Impozite pe produse minus subvenţii pe produse	►	►	►	►	►	133	►		133
1 824	►		1 824	31	575	188	73	872	B.1b/B.1*b Valoarea adăugată brută/Produsul intern brut	►								
222	►		222	3	42	30	10	137	K.1 Consumul de capital fix	►								
1 602	►		1 602	28	533	158	63	735	B.1n/B.1*n Valoarea adăugată netă/Produsul intern net	►								

P.11 Societăţi financiare: 102, inclusiv 48 pentru SIFIM (P.119).

P.2 Economia totală: 1904, reprezentând totalul sectoarelor instituţionale (1856) şi de SIFIM (48).

B.1b Economia totală: 1824, reprezentând totalul sectoarelor instituţionale (1739) plus impozitele, fără subvenţiile pe produse (133) fără SIFIM (48).

Titlul►1: Conturile de distribuire primară a venitului (II.1)

A. Contul de producere a veniturilor (II.1.1)

Formatul contului de producere a veniturilor pe sectoare instituţionale este prezentat în tabelul 8.3.

8.16. Contul de producere a veniturilor este prezentat, de asemenea, pe ramuri de activitate, în coloana tabelelor de resurse şi de utilizări.

8.17. Contul de producere a veniturilor prezintă sectoarele, subsectoarele şi ramurile de activitate care reprezintă sursa şi mai puţin destinaţia veniturilor primare.

8.18. Contul de producere a veniturilor analizează în ce măsură valoarea adăugată poate acoperi remunerarea angajaţilor şi celelalte impozite, mai puţin subvenţiile pe producţie. El măsoară excedentul din exploatare, care este excedentul (sau deficitul) din activitatea de producţie înainte de a se lua în considerare dobânzile, chiriile sau impozitele pe care unitatea productivă trebuie:

a) să le plătească pentru activele financiare sau activele corporale neproduse pe care ea le-a luat cu împrumut sau le-a închiriat;

b) să le primească pentru activele financiare sau activele corporale neproduse care se află în proprietatea sa.

Excedentul din exploatare corespunde venitului pe care unităţile îl obţin din utilizarea proprie a instalaţiilor lor de producţie. Acesta este ultimul sold care poate fi calculat atât pentru ramurile de activitate, cât şi pentru sectoarele şi subsectoarele instituţionale.

8.19. În cazul întreprinderilor neconstituite în societăţi care aparţin sectorului gospodăriilor populaţiei, soldul contabil al contului de producere a veniturilor conţine implicit un element care corespunde remunerării pentru munca efectuată de proprietar sau de membrii familiei sale şi care nu poate fi separat de profitul său în calitate de întreprinzător. În această situaţie, soldul contabil este cunoscut sub numele de venit mixt.

8.20. În cazul producţiei efectuată pentru sine a serviciilor de cazare de către gospodăriile proprietarilor - ocupanţi, soldul contului de producere a veniturilor este un excedent din exploatare.

B. Contul de alocare a veniturilor primare (II.1.2)

8.21. Spre deosebire de contul de producere a veniturilor, contul de alocare a veniturilor primare priveşte unităţile şi sectoarele instituţionale rezidente în calitate de beneficiari ai veniturilor primare mai degrabă decât în calitate de producători de venituri primare.

8.22. Prin venituri primare se înţeleg veniturile primite de unităţile rezidente ca rezultat al participării lor directe la procesele de producţie şi veniturile pe care le primeşte proprietarul unui activ financiar sau al unui activ corporal neprodus pentru că a furnizat fonduri unei alte unităţi instituţionale sau pentru că a pus la dispoziţia unei astfel de unităţi un activ corporal neprodus.

8.23. Contul de alocare a veniturilor primare (II.1.2.) nu poate fi calculat decât pentru sectoare şi subsectoare instituţionale deoarece, în cazul ramurilor de activitate, defalcarea anumitor fluxuri legate de finanţare (împrumuturi de capital) şi de active este imposibilă.

8.24. Având în vedere că serviciile de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) nu sunt repartizate între sectoarele beneficiare, datele înregistrate la poziţia dobânzi reprezintă dobânzile efectiv plătite şi primite. În resurse este operată o ajustare, cu semn negativ, în coloana societăţilor financiare, şi cu semn pozitiv, în coloana care corespunde sectorului fictiv. Pentru a simplifica prezentarea conturilor, există posibilitatea de a nu insera o coloană suplimentară pentru sectorul fictiv, ci de a lua în calcul cifra corespunzătoare în coloana economiei totale.

8.25. Contul de alocare a veniturilor primare se descompune într-un cont de venit al întreprinderii (II.1.2.1.) şi un cont de alocare a altor venituri primare (II.1.2.2.).

(1) Contul de venit al întreprinderii (II.1.2.1)

8.26. Scopul contului de venit al întreprinderii este de a stabili un sold contabil corespunzător conceptului de profit curent înaintea distribuirii şi impozitării venitului, aşa cum este utilizat de obicei în contabilitatea de întreprindere.

Utilizări

Tabelul 8.3 - Contul II.1.1: Contul de producere a veniturilor

Utilizări									►	►	Resurse								►
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	►	►	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
►◄	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	Operaţiuni şi solduri contabile		Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	►◄
►	►	►	►	►	►	►	►	►	B.1b/B.1*b	Valoarea adăugată brută/Produsul intern brut	872	73	188	575	31	1 824	►	►	1 824
►	►	►	►	►	►	►	►	►	B.1n/B.1*n	Valoarea adăugată netă/Produsul intern net	735	63	158	533	28	1 602	►	►	1 602
762	►	►	762	23	39	140	15	545	D.1	Remunerarea salariaţilor	►	►	►	►	►	►	►	►	►
569	►	►	569	12	39	87	10	421	D.1	Salarii şi indemnizaţii brute	►	►	►	►	►	►	►	►	►
193	►	►	193	11	0	53	5	124	D.12	Cotizaţii sociale în sarcina patronilor	►	►	►	►	►	►	►	►	►
174	►	►	174	10	0	48	4	112	D.121	Cotizaţii sociale efective în sarcina patronilor	►	►	►	►	►	►	►	►	►
19	►	►	19	1	0	5	1	12	D.122	Cotizaţii sociale imputate în sarcina patronilor	►	►	►	►	►	►	►	►	►
235	►	0	235	0	3	2	3	86	D.2	Impozite pe producţie şi importuri	►	►	►	►	►	►	►	0	►
141	►	0	141	►	►	►	►	►	D.21	Impozite pe produse	►	►	►	►	►	►	►	0	►
121	►	0	121	►	►	►	►	►	D.211	Taxe de tip TVA	►	►	►	►	►	►	►	0	►
17	►	0	17	►	►	►	►	►	D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	►	►	►	►	►	►	►	0	►

17	◆	0	17	◆	◆	◆	◆	◆	D.2121	Drepturi asupra importurilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
0	◆	0	0	◆	◆	◆	◆	◆	D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
3	◆	0	3	◆	◆	◆	◆	◆	D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
94	◆	0	94	0	3	2	3	86	D.29	Alte impozite pe producţie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
-44	◆	0	-44	0	-1	0	0	-35	D.3	Subvenţii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
-8	◆	0	-8	◆	◆	◆	◆	◆	D.31	Subvenţii pe produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
0	◆	0	0	◆	◆	◆	◆	◆	D.311	Subvenţii pe importuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
-8	◆	0	-8	◆	◆	◆	◆	◆	D.319	Alte subvenţii pe produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
-36	◆	0	-36	0	-1	0	0	-35	D.39	Alte subvenţii pe producţie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
429	◆	◆	429	8	92	46	55	276	B.2b	Excedentul brut de exploatare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
442	◆	◆	442	◆	442	◆	◆	◆	B.3b	Venitul brut mixt	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
217	◆	◆	217	5	60	16	45	139	B.2n	Excedentul net din exploatare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
432	◆	◆	432	◆	432	◆	◆	◆	B.3n	Venitul net mixt	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Tabelul 8.4 - Contul II.1.2: Contul de alocare a veniturilor primare Utilizări Resurse

Utilizări								◆		Resurse								◆
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15 Instituţii fără scop	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15 Instituţii fără scop	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
◆	◆	◆	◆					B.2b	Excedentul brut de exploatare	276	55	46	92	8	429	◆	◆	429
◆	◆	◆	◆					B.3b	Venitul brut mixt	◆	◆	◆	442	◆	442	◆	◆	442
◆	◆	◆	◆					B.2n	Excedentul net din exploatare	139	45	16	60	5	217	◆	◆	217
◆	◆	◆	◆					B.3n	Venitul net mixt	◆	◆	◆	432	◆	432	◆	◆	432
6	◆	6	◆					D.1	Remunerarea salariaţilor	◆	◆	◆	766	◆	766	2	◆	768
6	◆	6	◆					D.11	Salariii şi indemnizaţii brute	◆	◆	◆	573	◆	573	2	◆	575
◆	◆	◆	◆					D.12	Cotizaţii sociale în sarcina patronilor	◆	◆	◆	193	◆	193	0	◆	193
◆	◆	◆	◆					D.121	Cotizaţii sociale efective în sarcina patronilor	◆	◆	◆	174	◆	174	0	◆	174
◆	◆	◆	◆					D.122	Cotizaţii sociale imputate în sarcina patronilor	◆	◆	◆	19	◆	19	0	◆	19
◆	◆	0	◆					D.2	Impozite pe producţie şi importuri	◆	◆	235	◆	◆	235	0	◆	235
◆	◆	0	◆					D.21	Impozite pe produse	◆	◆	141	◆	◆	141	0	◆	141
◆	◆	0	◆					D.211	Taxe de tip TVA	◆	◆	121	◆	◆	121	0	◆	121
◆	◆	0	◆					D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	◆	◆	17	◆	◆	17	0	◆	17
◆	◆	0	◆					◆	◆	◆	◆	◆	D.2121 Drepturi asupra importurilor	◆	◆	17	◆	◆ 17 0 ◆ 17
◆	◆	0	◆					◆	◆	◆	◆	◆	D.2122 Impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor	◆	◆	0	◆	◆ 0 0 ◆ 0
◆	◆	◆	◆					◆	◆	◆	◆	◆	D.214 Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri	◆	◆	3	◆	◆ 3 0 ◆ 3
◆	◆	0	◆					◆	◆	◆	◆	◆	D.29 Alte impozite pe producţie	◆	◆	94	◆	◆ 94 0 ◆ 94
◆	◆	0	◆					◆	◆	◆	◆	◆	D.3 Subvenţii	◆	◆	-44	◆	◆ -44 0 ◆ -44
◆	◆	0	◆					◆	◆	◆	◆	◆	D.31 Subvenţii pe produse	◆	◆	-8	◆	◆ -8 0 ◆ -8
◆	◆	0	◆					◆	◆	◆	◆	◆	D.311 Subvenţii pe importuri	◆	◆	0	◆	◆ 0 0 ◆ 0
◆	◆	0	◆					◆	◆	◆	◆	◆	D. 319 Alte subvenţii pe produse	◆	◆	-8	◆	◆ -8 0 ◆ -8
◆	◆	0	◆					◆	◆	◆	◆	◆	D.39 Alte subvenţii pe producţie	◆	◆	-36	◆	◆ -36 0 ◆ -36
446	◆	66	380					7	44	46	138	145	D.4 Venituri din proprietate	78	160	30	134	5 407 39 ◆ 446
222	◆	16	206					7	17	39	77	66	D.41 Dobânzi	25	125	12	33	5 200 22 ◆ 222
0	◆	◆	0					◆	◆	◆	◆	◆	P.119 Ajustare SIFIM	◆	-48	◆	◆	◆ 0 ◆ ◆ 0
120	◆	36	84					0	◆	0	36	48	D.42 Venituri distribuite ale societăţilor	3	25	18	57	0 103 17 ◆ 120
60	◆	0	60					◆	◆	◆	36	24	D.421 Dividende	3	25	5	13	0 46 14 ◆ 60
60	◆	36	24					◆	◆	◆	0	24	D.422 Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	◆	◆	13	44	0 57 3 ◆ 60
14	◆	14	0					0	◆	0	0	0	D.43 Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	4	7	0	3	0 14 0 ◆ 14
25	◆	◆	25					◆	◆	◆	25	◆	D.44 Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	5	0	0	20	0 25 0 ◆ 25
65	◆	◆	65					0	27	7	0	31	D.45 Chirii	41	3	0	21	0 65 ◆ ◆ 65
1 855	◆	◆	1 855					6	1 390	221	29	209	B.5b/B.5*b Soldul brut al veniturilor primare/Venitul naţional brut	◆	◆	◆	◆	◆ ◆ ◆ ◆ ◆

1 633	◆	◆	1 633	3	1 348	191	19	72	B.5n/B.5*n Soldul net al veniturilor primare/Venitul naţional net	◆	◆	◆	◆	◆◆	◆	◆◆	◆

Ajustarea SIFIM pentru economia totală ce corespunde sectorului societăţi financiare (- 48) şi sectorului fictiv (+ 48).

8.27. Pentru administraţiile publice şi instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor, acest cont se referă numai la activităţile lor de piaţă.

8.28. Venitul întreprinderii corespunde

excedentului de exploatare sau venitului mixt (în resursele contului)

plus veniturile din proprietate de primit proporţional cu activele financiare şi altele aparţinând întreprinderii (în resursele contului)

minus dobânzile de plătit de întreprindere şi chiriile de plătit pentru terenuri şi alte active corporale neproduse închiriate de întreprindere (în utilizările contului).

Nu sunt scăzute din venitul întreprinderii veniturile din proprietate de plătit sub formă de dividende sau de câştiguri reinvestite din investiţii străine directe.

(2) Contul de alocare a altor venituri primare (II.1.2.2)

8.29. Scopul contului de alocare a altor venituri primare este de a reveni de la conceptul de venit al întreprinderii la conceptul de venit primar; el conţine deci elementele de venit primar care nu sunt incluse în contul de venit al întreprinderii:

a) pentru societăţi, dividendele distribuite şi câştigurile reinvestite din investiţii străine directe (la utilizări);

b) pentru gospodării:

1.veniturile din proprietate de plătit, în afară de chiriile şi dobânzile de plătit pe activitatea întreprinderii (la utilizări);

2.remunerarea angajaţilor (la resurse);

3.veniturile din proprietate de primit, în afară de cele primite pentru activitatea întreprinderii (la resurse);

c) pentru administraţiile publice:

1.veniturile din proprietate de plătit, în afară de cele legate de activităţile de piaţă (la utilizări);

2.impozitele pe producţie şi importurile fără subvenţiile (la resurse);

3.veniturile din proprietate de primit, în afară de cele legate de activităţile de piaţă (la resurse).

Titlul 2: Contul de distribuire secundară a venitului (II.2)

8.30. Contul de distribuire secundară a venitului arată cum soldul veniturilor primare ale unui sector instituţional este alocat prin redistribuiri: impozite curente pe venit, avere etc., contribuţii şi contribuţii sociale (în afară de transferurile sociale în natură) şi alte transferuri curente.

8.31. Soldul contului este venitul disponibil, care reflectă operaţiunile curente şi exclude în mod explicit transferurile de capital, câştigurile şi pierderile reale din deţinere şi consecinţele unor evenimente cum ar fi catastrofele naturale.

8.32. Contribuţiile sociale sunt înregistrate ([2]) la utilizările contului de distribuire secundară a venitului gospodăriilor şi la resursele contului de distribuire secundară a venitului sectoarelor instituţionale care gestionează asigurările sociale. Atunci când sunt contribuţii sociale suportate de angajatori în profitul angajaţilor lor, ele sunt mai întâi incluse în remunerarea angajaţilor, la utilizările contului de venituri ale angajatorului deoarece sunt un element de cost salarial; ele sunt de asemenea înregistrate, ca remunerare a angajaţilor, la resursele contului alocat veniturilor primare ale gospodăriilor, pentru că ele corespund contribuţiilor furnizate gospodăriilor.

([2])Contribuţiile sociale care figurează la utilizările contului de distribuire secundară a venitului gospodăriilor sunt fără taxele de serviciu ale fondurilor de pensii şi ale altor întreprinderi de asigurare, ale căror resurse sunt constituite - în totalitate sau în parte - din contribuţiile sociale efective.

Tabelul 8.5 - Conturile II.1.2.1.: Contul de venit al întreprinderii şi II.1.2.2.: Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări	◆	◆		◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Resurse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆		S.1	S.l5	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.l5	S.1	◆	◆	◆
◆	◆	Intrări corespunzătoare din		◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Intrări corespunzătoare din	◆	◆
Conturi	Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	Operaţiuni şi solduri contabile		Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total	Conturi
II.1.2.1. Contul de venit	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.2b	Excedent brut de exploatare	276	55	46	92	8	429	◆	◆	429	II.1.2.1. Contul de venit
al întreprinderii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.3g	Venit brut mixt	◆	◆	◆	442	◆	442	◆	◆	442	al întreprinderii
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.2n	Excedent net din exploatare	139	45	16	60	5	217	◆	◆	217	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.3n	Venit net mixt	◆	◆	◆	432	◆	432	◆	◆	432	◆
◆	244	◆	27	217	2	7	9	102	97	D.4	Venituri din proprietate	78	160	4	5	0	247	21	◆	268	◆
◆	160	◆	13	147	2	0	2	77	66	D.41	Dobânzi	25	125	0	0	0	150	16	◆	166	◆
◆	0	◆	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	P.119	Ajustare SIFIM	◆	-48	◆	◆	◆	0	◆	◆	0	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	3	25	4	5	0	37	5	◆	42	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.421	Dividende	3	25	4	5	0	37	5	◆	42	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe venitul cvasi-societăţilor	0	0	0	0	0	0	0	◆	0	◆
◆	14	◆	14	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	4	7	0	◆	◆	11	◆	◆	11	◆
◆	25	◆	◆	25	◆	◆	◆	25	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	5	0	0	0	◆	5	◆	◆	5	◆
◆	45	◆	◆	45	0	7	7	0	31	D.45	Chirii	41	3	0	◆	◆	44	◆	◆	44	◆
◆	901	◆	◆	901	6	532	41	65	257	B.4b	Venituri brute ale întreprinderii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	679	◆	◆	679	3	490	11	55	120	B.4n	Venituri nete ale întreprinderii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
II.1.2.2. Contul	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.4b	Venituri brute ale întreprinderii	257	65	41	532	6	901	◆	◆	901	II.1.2.2. Contul
de alocare a	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.4n	Venituri nete ale întreprinderii	120	55	11	490	3	679	◆	◆	679	de alocare a
altor venituri primare	6	◆	6	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.1	Remunerarea salariaţilor	◆	◆	◆	766	◆	766	2	◆	768	altor venituri primare
◆	6	◆	6	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.11	Salarii şi indemnizaţii brute	◆	◆	◆	573	◆	573	2	◆	575	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.12	Cotizaţii sociale în sarcina patronilor	◆	◆	◆	193	◆	193	0	◆	193	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.121	Cotizaţii sociale efective în sarcina patronilor	◆	◆	◆	174	◆	174	0	◆	174	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.122	Cotizaţii sociale imputate în sarcina patronilor	◆	◆	◆	19	◆	19	0	◆	19	◆
◆	0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.2	Impozite pe producţie şi importuri	◆	◆	235	◆	◆	235	0	◆	235	◆
◆	0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.21	Impozite pe produse	◆	◆	141	◆	◆	141	0	◆	141	◆
◆	0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.211	Taxe de tip TVA	◆	◆	121	◆	◆	121	0	◆	121	◆
◆	0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	◆	◆	17	◆	◆	17	0	◆	17	◆
◆	0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.2121	Drepturi asupra importurilor	◆	◆	17	◆	◆	17	0	◆	17	◆
◆	0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA şi	◆	◆	0	◆	◆	0	0	◆	0	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	drepturile asupra importurilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri	◆	◆	3	◆	◆	3	0	◆	3	◆
◆	0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.29	Alte impozite pe producţie	◆	◆	94	◆	◆	94	0	◆	94	◆
◆	0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.3	Subvenţii	◆	◆	-44	◆	◆	-44	0	◆	-44	◆
◆	0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.31	Subvenţii pe produse	◆	◆	-8	◆	◆	-8	0	◆	-8	◆
◆	0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.311	Subvenţii pe importuri	◆	◆	0	◆	◆	0	0	◆	0	◆
◆	0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.319	Alte subvenţii pe produse	◆	◆	-8	◆	◆	-8	0	◆	-8	◆

◆	0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.39	Alte subvenţii pe producţie	◆	◆	-36	◆	◆	-36	0	◆	-36	◆
◆	202	◆	39	163	5	37	37	36	48	D.4	Venituri din proprietate	◆	◆	26	129	5	160	18	◆	178	◆
◆	62	◆	3	59	5	17	37	◆	◆	D.41	Dobânzi	◆	◆	12	33	5	50	6	◆	56	◆
◆	120	◆	36	84	◆	◆	◆	36	48	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	◆	◆	14	52	0	66	12	◆	78	◆
◆	60	◆	0	60	◆	◆	◆	36	24	D.421	Dividende	◆	◆	1	8	0	9	9	◆	18	◆
◆	60	◆	36	24	◆	◆	◆	0	24	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţi	◆	◆	13	44	0	57	3	◆	60	◆
◆	0	◆	◆	0	◆	◆	◆	0	0	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	◆	◆	◆	3	0	3	◆	◆	3	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	◆	◆	◆	20	0	20	◆	◆	20	◆
◆	20	◆	◆	20	0	20	◆	◆	◆	D.45	Chirii	◆	◆	◆	21	0	21	◆	◆	21	◆
◆	1 855	◆	◆	1 855	6	1 390	221	29	209	B.5b/B.5*b	Soldul brut al veniturilor primare/Venitul naţional brut	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	1 633	◆	◆	1 633	3	1 348	191	19	72	B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare/Venitul naţional net	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Tabelul 8.6 - Contul II.2.: Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări									◆	◆	Resurse								◆
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
◆◆	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	Operaţiuni şi solduri contabile		Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	◆◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.5b/B.5*b	Soldul brut al veniturilor primare/Venitul naţional brut	209	29	221	1 390	6	1 855	◆	◆	1 855
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare/Venitul naţional net	72	19	191	1 348	3	1 633	◆	◆	1 633
213	◆	1	212	◆	178	◆	10	24	D.5	Impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc.	◆	◆	213	◆	◆	213	◆	◆	213
204	◆	1	203	◆	176	◆	7	20	D.51	Impozite pe venit	◆	◆	204	◆	◆	204	◆	◆	204
9	◆	◆	9	◆	2	◆	3	4	D.59	Alte impozite curente	◆	◆	9	◆	◆	9	◆	◆	9
322	◆	◆	322	◆	322	◆	◆	◆	D.61	Cotizaţii sociale	14	39	268	◆	1	322	◆	◆	322
303	◆	◆	303	◆	303	◆	◆	◆	D.611	Cotizaţii sociale efective	2	38	263	◆	◆	303	◆	◆	303
174	◆	◆	174	◆	174	◆	◆	◆	D.6111	Cotizaţii sociale efective în sarcina patronilor	1	18	155	◆	◆	174	◆	◆	174
160	◆	◆	160	◆	160	◆	◆	◆	D.61111	Cotizaţii sociale efective obligatorii în sarcina patronilor	1	15	144	◆	◆	160	◆	◆	160
14	◆	◆	14	◆	14	◆	◆	◆	D.61112	Cotizaţii sociale voluntare ale patronilor	◆	3	11	◆	◆	14	◆	◆	14
97	◆	◆	97	◆	97	◆	◆	◆	D.6112	Cotizaţii sociale în sarcina salariaţilor	1	20	76	◆	◆	97	◆	◆	97
85	◆	◆	85	◆	85	◆	◆	◆	D.61121	Cotizaţii sociale obligatorii în sarcina salariaţilor	1	15	69	◆	◆	85	◆	◆	85
12	◆	◆	12	◆	12	◆	◆	◆	D.61122	Cotizaţii sociale voluntare ale salariaţilor	◆	5	7	◆	◆	12	◆	◆	12
32	◆	◆	32	◆	32	◆	◆	◆	D.6113	Cotizaţii sociale ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	◆	◆	32	◆	◆	32	◆	◆	32
22	◆	◆	22	◆	22	◆	◆	◆	D.61131	Cotizaţii sociale obligatorii ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	◆	◆	22	◆	◆	22	◆	◆	22
10	◆	◆	10	◆	10	◆	◆	◆	D.61132	Cotizaţii sociale voluntare ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	◆	◆	10	◆	◆	10	◆	◆	10
19	◆	◆	19	◆	19	◆	◆	◆	D.612	Cotizaţii sociale imputate	12	1	5	◆	1	19	◆	◆	19
332	◆	◆	332	1	◆	289	29	13	D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	◆	◆	◆	332	◆	332	◆	◆	332
232	◆	◆	232	◆	◆	232	◆	◆	D.621	Prestaţii de securitate socială în bani	◆	◆	◆	232	◆	232	◆	◆	232
29	◆	◆	29	◆	◆	◆	28	1	D.622	Prestaţii de asigurare socială a sistemelor private	◆	◆	◆	29	◆	29	◆	◆	29
19	◆	◆	19	1	◆	5	1	12	D.623	Prestaţii de asigurare socială directe ale patronilor	◆	◆	◆	19	◆	19	◆	◆	19
52	◆	◆	52	◆	◆	52	◆	◆	D.624	Prestaţii de asistenţă socială în bani	◆	◆	◆	52	◆	52	◆	◆	52
278	◆	9	269	2	71	139	46	11	D.7	Alte transferuri curente	10	49	108	36	36	239	39	◆	278
45	◆	2	43	◆	31	4	◆	8	D.71	Prime nete de asigurare generală	◆	45	◆	◆	◆	45	◆	◆	45
45	◆	◆	45	◆	◆	◆	45	◆	D.72	Indemnizaţii de asigurare-daune	6	◆	1	35	◆	42	3	◆	45
96	◆	◆	96	◆	◆	96	◆	◆	D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	◆	◆	96	◆	◆	96	◆	◆	96
32	◆	1	31	◆	◆	31	◆	◆	D.74	Cooperare internaţională curentă	◆	◆	1	◆	◆	1	31	◆	32
56	◆	2	54	2	40	8	1	3	D.75	Transferuri curente diverse	4	4	10	1	36	55	1	◆	56
1 826	◆	◆	1 826	40	1 187	382	32	185	B.6b	Venitul disponibil brut	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
1 604	◆	◆	1 604	37	1 145	352	22	48	B.6n	Venitul disponibil net	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Tabelul 8.7 - Contul II.3: Contul de redistribuire a venitului în natură

Utilizări								◆	◆	Resurse							◆
Total	Intrări corespunzătoare din	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din	Total

◆	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	Operaţiuni şi solduri contabile		Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	◆◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.6b	Venitul disponibil brut	185	32	382	1 187	40	1 826	◆	◆	1 826
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.6n	Venitul disponibil net	48	22	352	1 145	37	1 604	◆	◆	1 604
219	◆	◆	219	13	◆	206	◆	◆	D.63	Transferuri sociale în natură	◆	◆	◆	219	◆	219	◆	◆	219
162	◆	◆	162	0	◆	162	◆	◆	D.631	Prestaţii sociale în natură	◆	◆	◆	162	◆	162	◆	◆	162
78	◆	◆	78	◆	◆	78	◆	◆	D6311	Rambursări de prestaţii de securitate socială	◆	◆	◆	78	◆	78	◆	◆	78
65	◆	◆	65	◆	◆	65	◆	◆	D6312	Alte prestaţii de securitate socială în natură	◆	◆	◆	65	◆	65	◆	◆	65
19	◆	◆	19	0	◆	19	◆	◆	D6313	Prestaţii de asistenţă socială în natură	◆	◆	◆	19	◆	19	◆	◆	19
57	◆	◆	57	13	◆	44	◆	◆	D632	Transferuri de bunuri şi servicii de non-piaţă individuale	◆	◆	◆	57	◆	57	◆	◆	57
1 826	◆	◆	1 826	27	1 406	176	32	185	B.7b	Venitul disponibil ajustat brut	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
1 604	◆	◆	1 604	24	1 364	146	22	48	B.7n	Venitul disponibil ajustat net	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Titlul 3: Contul de redistribuire a venitului în natură (II.3)

8.33. Contul de redistribuire a venitului în natură prezintă o imagine mai amplă a venitului gospodăriilor prin includerea fluxurilor care corespund utilizării bunurilor şi serviciilor individuale de care aceste gospodării beneficiază cu titlu gratuit, şi anume contribuţii sociale în natură şi transferuri de bunuri şi servicii individuale non-piaţă, aceste două categorii de fluxuri fiind grupate împreună în conceptul de transferuri sociale în natură. Această metodă permite comparaţiile în timp atunci când condiţiile economice şi sociale diferă sau se modifică, şi completează analiza rolului jucat de administraţiile publice în redistribuirea venitului.

8.34. Transferurile sociale în natură sunt înregistrate la resursele contului de redistribuire a venitului în natură pentru gospodării şi la utilizări pentru administraţiile publice şi la instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor.

8.35. Soldul contului de redistribuire a venitului în natură este venitul disponibil ajustat.

Contul de utilizare a venitului (II. 4)

8.36. Pentru sectoarele instituţionale care au un consum final, contul de utilizare a venitului arată felul în care este repartizat venitul disponibil (sau venitul disponibil ajustat) între cheltuiala de consum final (sau consum final efectiv) şi economii.

8.37. În SEC, numai administraţiile publice, instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor şi gospodăriile populaţiei au un consum final. În plus, contul de utilizare a venitului include, pentru gospodării şi fondurile de pensii, un element de ajustare (D.8 Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii), care se raportează la modul în care sunt înregistrate operaţiunile între gospodării şi fondurile de pensii ([3]).

([3])A se vedea capitolul 4.

Contul de utilizare a venitului disponibil (II.4.1)

8.38. Contul de utilizare a venitului disponibil include noţiunea de cheltuială de consum final finanţată de diferitele sectoare avute în vedere: gospodăriile populaţiei, administraţiile publice şi instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei.

8.39. Soldul contului de utilizare a venitului sunt economiile.

Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat (II.4.2)

8.40. Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat include noţiunea de consum final efectiv care corespunde valorii bunurilor şi serviciilor de care dispun efectiv gospodăriile populaţiei pentru consumul lor final, chiar dacă achiziţia lor este finanţată de administraţiile publice sau de instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor.

În consecinţă, consumul final efectiv al administraţiilor publice corespunde numai consumului final colectiv. Cheltuiala pentru consum final a instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor fiind considerată ca individualizată în întregime, consumul lor final efectiv este nul.

8.41. La nivelul economiei totale, cheltuiala pentru consum final şi consumul final efectiv sunt egale. Diferă numai repartiţiile între sectoarele instituţionale. Acelaşi lucru este valabil şi pentru venitul disponibil şi pentru venitul disponibil ajustat.

8.42. Economiile sunt soldul contabil în ambele versiuni ale contului de utilizare a venitului. Valoarea lor este identică pentru toate sectoarele, indiferent dacă ele se obţin scăzând cheltuiala pentru consum final din venitul disponibil sau scăzând consumul final efectiv din venitul disponibil ajustat.

Tabelul 8.8 - Contul II.4.1: Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări									◆		Resurse								◆
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15 Instituţii fără scop	S.14	S.13	S.12	S.11	◆		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
◆◆	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	Operaţiuni şi solduri contabile		Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	◆◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.6b	Venitul disponibil brut	185	32	382	1 187	40	1 826	◆	◆	1 826
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.6n	Venitul disponibil net	48	22	352	1 145	37	1 604	◆	◆	1 604
1 371	◆		1 371	13	996	362	◆	◆	P.3	Cheltuiala pentru consum final	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	1 371	1 371
1 215	◆		1 215	13	996	206	◆	◆	P.31	Cheltuiala pentru consum individual	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	1 215	1 215
156	◆		156	◆	◆	156	◆	◆	P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	156	156
11	0		11	0	◆	0	11	0	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensie	◆	◆	◆	11	◆	11	0	◆	11
455	◆		455	27	202	20	21	185	B.8b	Economia brută	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
233	◆		233	24	160	-10	11	48	B.8n	Economia netă	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
-41	-41		◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.12	Soldul extern curent	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

8.43. Economiile reprezintă este suma (pozitivă sau negativă) rezultată din operaţiunile curente, care fac legătura cu acumularea. Dacă economiile sunt pozitive, venitul necheltuit este folosit pentru achiziţia de active sau pentru plata pasivelor. Dacă economiile sunt negative, unele active sunt lichidate sau unele pasive cresc.

Subsecţiunea 3: CONTURILE DE ACUMULARE (III) ([4])

Titlul 0:

([4])A se vedea capitolul 5 "Operaţiuni financiare" şi capitolul 6 "Alte fluxuri".

8.44. Conturile de acumulare sunt conturi de flux. Ele înregistrează diferite cauze ale variaţiilor activelor şi pasivelor unităţilor, ca şi variaţia valorii lor nete.

8.45. Variaţiile activelor sunt înregistrate în partea stângă a conturilor (cu semn pozitiv sau negativ), variaţiile pasivelor şi valorii nete în partea dreaptă (cu semn pozitiv sau negativ).

Titlul 1: Contul de capital (III.1)

8.46. Contul de capital înregistrează achiziţiile minus cedările de active nefinanciare de către unităţile rezidente şi măsoară variaţiile valorii nete datorate economiilor (soldul final al conturilor curente) şi transferurilor de capital.

8.47. Contul de capital permite să se determine măsura în care achiziţiile minus cedările de active nefinanciare au fost finanţate din economii şi transferuri de capital. El face să apară fie o capacitate de finanţare netă, care corespunde sumei de care dispune o unitate sau un sector pentru a finanţa, în mod direct sau indirect, alte unităţi sau sectoare sau o nevoie de finanţare care corespunde sumei pe care o unitate sau un sector este obligată să o împrumute de la alte unităţi sau sectoare.

A. Contul variaţiei valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital (III. 1.1)

8.48. Acest cont permite să calculul variaţiilor valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital, care corespund economiei nete majorată cu transferurile de capital de primit şi diminuată cu transferurile de capital de plătit.

B. Contul de achiziţie al activelor nefinanciare (III.1.2)

8.49. Acest cont înregistrează achiziţiile minus cedările de active nefinanciare pentru a reveni de la conceptul de variaţie a valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital la cel de capacitate netă de finanţare sau de nevoie netă de finanţare.

Titlul◆2: Contul financiar (III.2)

8.50. Contul financiar descrie, pe tipuri de instrumente financiare, variaţiile activelor şi pasivelor financiare care alcătuiesc capacitatea sau necesarul net de finanţare.

8.51. Clasificarea activelor şi pasivelor financiare utilizate în contul financiar este identică cu cea a bilanţurilor.

Contul altor modificări de active (III.3)

8.52 Contul altor modificări de active descrie variaţiile activelor şi pasivelor unităţilor, altele decât cele legate de economiile şi transferurile voluntare de avere, care sunt înregistrate în contul de capital şi în contul financiar. El se împarte în două: Alte modificări de volum ale conturilor de active (III.3.1) şi contul de reevaluare (III.3.2).

Tabelul 8.9 - Contul II.4.2: Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat

Utilizări											Resurse								
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare		Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	
									B.7b	Venitul disponibil ajustat brut	185	32	176	1 406	27	1 826			1 826
									B.7n	Venitul disponibil ajustat net	48	22	146	1 364	24	1 604			1 604
1 371			1 371		1 215	156			P.4	Consumul final efectiv								1 371	1 371
1 215			1 215		1 215				P.41	Consumul individual efectiv								1 215	1 215
156			156			156			P.42	Consumul colectiv efectiv								156	156
11		0	11	0		0	11	0	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensie				11		11	0		11
455			455	27	202	20	21	185	B.8b	Economia brută									
233			233	24	160	-10	11	48	B.8n	Economia netă									
-41		-41							B.12	Soldul extern curent									

Tabelul 8.10 - Contul III.1.1: Contul variaţiilor valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital

Variaţii ale pasivelor şi valorii nete

Variaţii ale activelor											Variaţii ale pasivelor şi valorii nete								
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15 Instituţii fără scop	S.14	S.13	S.12	S.11			S.11	S.12	S.13	S.14	S.15 Instituţii fără scop	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	Operaţiuni şi solduri contabile		Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	
									B.8n	Economia netă	48	11	-10	160	24	233			233
									B.12	Soldul operaţiilor curente cu exteriorul							-41		-41
									D.9	Transferuri de capital de primit	33		6	23		62	4		66
									D.91	Impozite pe capital			2			2			2
									D.92	Ajutoare pentru investiţii	23					23	4		27
									D.99	Alte transferuri de capital	10		4	23		37			37
									D.9	Transferuri de capital de plătit	-16	-7	-34	-5	-3	-65	-1		-66
									D.91	Impozite pe capital				-2		-2			-2
									D.92	Ajutoare pentru investiţii			-27			-27			-27
									D.99	Alte transferuri de capital	-16	-7	-7	-3	-3	-36	-1		-37
192		-38	230	21	178	-38	4	65	B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital									

Tabelul 8.11 - Contul III.1.2: Contul de achiziţie al activelor nefinanciare

Variaţii ale activelor										Variaţii ale pasivelor şi valorii nete								
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Operaţiuni şi solduri contabile	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare		Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	
									B.10.1 Variaţii ale valoni nete datorate economiei şi transferurilor de capital	65	4	-38	178	21	230	-38		192
376			376	19	61	37	9	250	P.51 Formarea brută de capital fix								376	376
303			303	14	49	23	8	209	P. 511 Achiziţii minus cedări de active fixe corporale								303	303
305			305	13	50	24	7	211	P. 5111 Achiziţii de active fixe corporale noi								305	305
11			11	1	4	1	1	4	P. 5112 Achiziţii de active fixe corporale existente								11	11
-13			-13		-5	-2		-6	P. 5113 Cedări de active fixe corporale existente								-13	-13
51			51	5	12	12	1	21	P. 512 Achiziţii minus cedări de active fixe necorporale								51	51
53			53	10	9	12	1	21	P. 5121 Achiziţii de active fixe necorporale noi								53	53
6			6		3	2		1	P.5122 Achiziţii de active fixe necorporale existente								6	6

-8	◆	◆	-8	-5	◆	-2	◆	-1	P. 512 3 Cedări de active fixe necorporale existente	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-8	-8	
22	◆	◆	22	◆	◆	2	◆	20	P. 513 Adăugări la valoarea activelor nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	22	22	
5	◆	◆	5	◆	◆	2	◆	3	P. 5131 îmbunătăţiri majore ale activelor nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	5	5	
17	◆	◆	17	◆	◆	◆	◆	17	P.5132 Costuri ale transferului de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	17	17	
-222	◆	◆	-222	-3	-42	-30	-10	-137	K.1	Consumul de capital fix	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
28	◆	◆	28	◆	2	◆	◆	26	P.52	Variaţia stocurilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	28	28
10	◆	◆	10	◆	5	3	◆	2	P. 5 3	Achiziţii minus cedările de obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	10	10
◆	◆	◆	◆	1	4	2	◆	-7	K.2	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	1	3	2	◆	-6	K.21	Achiziţii minus cedări de terenuri şi alte active corporale neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	1	◆	◆	-1	K.22	Achiziţii minus cedări de active necorporale neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	-38	38	4	148	-50	5	-69	B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) de finanţare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Tabelul 8.12 - Contul III.2: Contul financiar
Variaţii ale pasivelor şi valorii nete

Variaţii ale activelor									◆	◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete				◆	◆	◆	◆	◆
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	Operaţiuni şi solduri contabile	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
◆ ◆	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆ ◆	◆ ◆	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	◆ ◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.9	Capacitatea(+)/necesarul (-) de finanţare	-69	5	-50	148	4	38	-38	◆	0
691	◆	50	641	32	181	120	237	71	F	Achiziţii nete de active financiare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	F	Creşteri nete de pasive	140	232	170	33	28	603	88	◆	691
◆	◆	1	-1	◆	◆	◆	-1	◆	F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
130	◆	11	119	12	68	7	15	17	F.2	Numerar şi depozite	◆	130	2	◆	◆	132	-2	◆	130
37	◆	3	34	2	10	2	15	5	F.21	Numerar	◆	35	◆	◆	◆	35	2	◆	37
64	◆	2	62	7	41	4	◆	10	F.22	Depozite transferabile	◆	63	2	◆	◆	65	-1	◆	64
29	◆	6	23	3	17	1	◆	2	F.29	Alte depozite	◆	32	◆	◆	◆	32	-3	◆	29
143	◆	5	138	12	29	26	53	18	F.3	Titluri, altele decât acţiuni	6	53	64	◆	◆	123	20	◆	143
254	◆	10	244	◆	5	45	167	27	F.4	Credite	71	◆	94	28	24	217	37	◆	254
86	◆	3	83	◆	3	1	63	16	F.41	Credite pe termen scurt	16	◆	32	11	17	76	10	◆	86
168	◆	7	161	◆	2	44	104	11	F.42	Credite pe termen lung	55	◆	62	17	7	141	27	◆	168
46	◆	2	44	◆	3	36	3	2	F. 5	Acţiuni şi alte participaţii	26	13	◆	◆	4	43	3	◆	46
36	◆	◆	36	◆	36	◆	◆	◆	F.6 Provizioane tehnice de asigurare	◆	36	◆	◆	◆	36	◆	◆	36	◆
33	◆	◆	33	◆	33	◆	◆	◆	F.61 Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensii	◆	33	◆	◆	◆	33	◆	◆	33	◆
22	◆	◆	22	◆	22	◆	◆	◆	F.611 Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă	◆	22	◆	◆	◆	22	◆	◆	22	◆
11	◆	◆	11	◆	11	◆	◆	◆	F.612 Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensie	◆	11	◆	◆	◆	11	◆	◆	11	◆
3	◆	◆	3	◆	3	◆	◆	◆	F.62 Provizioane pentru primele neachitate şi provizioane pentru calamităţi	◆	3	◆	◆	◆	3	◆	◆	3	◆
82	◆	21	61	8	40	6	◆	7	F.7 Alte conturi de primit/de plătit	37	◆	10	5	◆	52	30	◆	82	◆
36	◆	18	18	◆	11	1	◆	6	F.71 Credite comerciale şi avansuri	8	◆	6	4	◆	18	18	◆	36	◆
46	◆	3	43	8	29	5	◆	1	F.79 Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv creditele comerciale şi avansurile	29	◆	4	1	◆	34	12	◆	46	◆

A. Contul altor modificări de volum al activelor (III.3.1)

8.53. Mişcările înregistrate în Alte modificări de volum ale conturilor de active afectează valoarea netă a bilanţurilor unităţilor sau sectoarelor şi subsectoarelor respective. Această modificare, denumită "variaţia valorii nete datorată altor modificări de volum ale activelor" constituie soldul contului.

B. Contul de reevaluare (III.3.2)

8.54. Contul de reevaluare înregistrează modificările valorii activelor şi pasivelor datorate variaţiei preţurilor lor.

Pentru un element dat de activ sau de pasiv, această variaţie este măsurată:

a) fie prin diferenţa între valoarea la sfârşitul perioadei contabile şi valoarea la începutul perioadei contabile sau în momentul primei sale înregistrări în bilanţ;

b) fie prin diferenţa între valoarea la momentul scoaterii din bilanţ şi valoarea la începutul perioadei contabile sau la momentul primei sale înregistrări în bilanţ.

Această diferenţă este denumită "câştig (sau pierdere) nominală din deţinere".

Un câştig nominal din deţinere corespunde unei reevaluări pozitive pentru un activ dat şi unei reevaluări negative pentru un pasiv (financiar) dat.

O pierdere nominală din deţinere corespunde unei reevaluări negative pentru un activ dat şi unei reevaluări pozitive pentru un pasiv (financiar) dat.

8.55. Fluxurile înregistrate în contul de reevaluare modifică valoarea netă a bilanţurilor unităţilor respective. Această modificare, denumită "variaţia valorii nete datorată câştigurilor şi pierderilor nominale din deţinere" constituie soldul contului. Ea este înscrisă alături de variaţiile pasivelor şi valorii nete.

8.56. Contul de reevaluare se împarte la rândul lui în două subconturi: contul câştigurilor şi pierderilor neutre din deţinere (III.3.2.1) şi contul câştigurilor şi pierderilor reale din deţinere (III.3.2.2).

(i)Contul câştigurilor şi pierderilor neutre din deţinere (III.3.2.1)

8.57. Contul câştigurilor şi pierderilor neutre din deţinere înregistrează modificările de valoare ale activelor şi pasivelor proporţional cu variaţia nivelului general al preţurilor. Aceste modificări corespund reevaluării necesare menţinerii puterii de cumpărare generală a activelor şi pasivelor. Indicele general al preţurilor utilizat pentru acest calcul este indicele preţurilor utilizărilor interne finale, cu excepţia variaţiei stocurilor.

(ii)Contul câştigurilor şi pierderilor reale din deţinere (III.3.2.2)

8.58. Câştigurile şi pierderile reale din deţinere măsoară diferenţa dintre câştigurile şi pierderile nominale din deţinere şi câştigurile şi pierderile neutre din deţinere.

8.59. Dacă, pentru un activ dat, câştigurile nominale din deţinere fără pierderile nominale din deţinere depăşesc câştigurile neutre din deţinere fără pierderile neutre din deţinere, există un câştig real din deţinere pe acest activ pentru unitatea deţinătoare. Acest câştig redă faptul că preţul efectiv al activului a crescut, în medie, mai repede decât nivelul general al preţurilor. Invers, o scădere a preţului relativ al activului induce, pentru unitatea deţinătoare, o pierdere reală din deţinere pentru activul respectiv.

În acelaşi fel, o creştere a preţului relativ al unui pasiv induce o pierdere reală din deţinere pentru acest pasiv, în timp ce o scădere a preţului relativ al unui pasiv induce un câştig real din deţinere.

Tabelul 8.13 - Contul III.3.1: Contul altor modificări de volum al activelor

Variaţii ale activelor														Variaţii ale pasivelor şi valorii nete								
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.l3	S.12	S.11		Operaţiuni şi solduri contabile	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii		Economia totală	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare			Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	
10			10				-2	-12	AN	Active nefinanciare									
-7			-7			-3	-2	-2	AN.1	Active produse									
3			3			3			K.4	Apariţia economică a activelor produse									
-9			-9			-4		-5	K.7	Distrugeri ale activelor datorate catastrofelor									
						1		-1	K.8	Confiscări fără compensaţie									
1			1					1	K9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasate în altă parte									
-2			-2			-3	-2	3	K.12	Modificări de clasare sau de structură									
						-3		3	K.12.1	Modificări de clasare sectorială sau de structură									
-2			-2				-2		K.12.2	Modificări de clasare a activelor şi a pasivelor									
-2			-2				-2		K.12.21	Monetizarea/demonetizarea aurului									
									K.12.22	Modificări de clasare a activelor şi a pasivelor, altele decât monetizarea/ demonetizarea aurului									
-4			-4			-3		-1	AN.11	din care: Active fixe									
-1			-1					-1	AN.12	Stocuri									
-2		-2			-2		AN.13 Obiecte de valoare												
17		17		3	14		AN.2	Active neproduse											
24		24			24		K.3	Apariţia economică a activelor neproduse											
4		4		4			K.5	Creşterea naturală a resurselor biologice necultivate											
-9		-9		-2	-7		K.6	Dispariţia economică a activelor neproduse											
-8		-8		-2	-6		K.61	Epuizarea de active naturale											
-1		-1			-1		K.62	Alte dispariţii economice de active neproduse											
-2		-2		-2			K.7	Distrugeri ale activelor datorate catastrofelor											
				4	-4		K.8	Confiscări fără compensaţie											
							K9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasate în altă parte											
				-1	1		K.12	Modificări de clasare sau de structură											
				-1	1		K.12.1	Modificări de clasare sectorială sau de structură											
							K.12.2	Modificări de clasare a activelor şi a pasivelor											
							K.12.21	Monetizarea/demonetizarea aurului											
							K.12.22	Modificări de clasare a activelor şi a pasivelor, altele decât monetizarea/ demonetizarea aurului											
17		17		3	14		din care: AN.21	Active corporale neproduse											
							AN.22	Active necorporale neproduse											
5		5		2	1		2	AF	-3	2	-1		-2						
							K.7	Distrugeri ale activelor datorate catastrofelor											
				3	-3		K.8	Confiscări fără compensaţie											
3		3			1		K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasate în altă parte	-4	2			-2						
2		2		-2	2	2	K.12	Modificări de clasare sau de structură	1		-1								
				-2		2	K.12.1	Modificări de clasare sectorială sau de structură	1		-1								
2		2			2		K.12.2	Modificări de clasare a activelor şi a pasivelor											
2		2			2		K.12.21	Monetizarea/demonetizarea aurului											
							K.12.22	Modificări de clasare a activelor şi a pasivelor, altele decât monetizarea/ demonetizarea aurului											
7		7			7		AF.1	din care: Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)											
							AF.2	Numerar şi depozite											
				3	-3		AF.3 Titluri, altele decât acţiuni												
-4		-4			-4		AF.4 Credite		-3				-4						
				-2		2	AF.5 Acţiuni şi alte participaţii												
2		2		2			AF.6 Provizioane tehnice de asigurare		2				2						
							AF.7 Alte conturi de primit/de plătit												

◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.10.2 Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	17	-4	2	2	◆	17	◆	◆	◆	◆				

Tabelul 8.14 - Contul III.3.2: Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor												Variaţii ale pasivelor şi valorii nete									
Conturi	Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Operaţiuni şi solduri contabile		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total	Conturi
◆ ◆	◆ ◆	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆ ◆		Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia totală	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	◆ ◆	◆ ◆
III.3.2. Contul de reevaluare	280	◆	◆	280	8	80	44	4	144	K.11 AN	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	III.3.2. Contul de reevaluare
◆	126	◆	◆	126	5	35	20	2	63	AN.1	Active produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	111	◆	◆	111	5	28	18	2	58	AN.11	Active fixe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	7	◆	◆	7	◆	2	1	◆	4	AN.l2	Stocuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	8	◆	◆	8	◆	5	1	◆	1	AN.l3	Obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	154	◆	◆	154	3	45	23	2	81	AN.2	Active neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	152	◆	◆	152	3	45	23	1	80	AN.21	Active corporale neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	2	◆	◆	2	◆	◆	◆	◆	1	AN.22	Active necorporale neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	91	◆	7	84	1	16	2	57	8	AF	Active şi pasive financiare	18	51	7	◆	◆	76	3	◆	78	◆
◆	12	◆	◆	12	◆	◆	1	11	◆	AF.1	Aur monetar şi DST	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	AF.2	Numerar şi depozite	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	44	◆	4	40	1	6	◆	30	3	AF.3	Titluri, altele decât acţiuni	1	34	7	◆	◆	42	2	◆	44	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	AF.4	Credite	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	34	◆	3	31	1	10	◆	16	5	AF.5	Acţiuni şi alte participa-ţii	16	17	◆	◆	◆	34	◆	◆	34	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	AF.7	Alte conturi de primit/de plătit	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.10.3	Variaţii ale valoni nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	134	10	38	96	10	288	4	◆	292	◆
III.. 3.2.1. Contul câştigu-	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	K.11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	III.. 3.2.1. Contul câştigu-
rilor/ pierderi-	198	◆	◆	198	6	56	32	3	101	AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	rilor/ pierderi-
lor neutre	121	◆	◆	121	5	34	20	2	60	AN.1	Active produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	lor neutre
din deţinere	111	◆	◆	111	5	28	18	2	58	AN.11	Active fixe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	din deţinere
◆	5	◆	◆	5	◆	2	1	◆	2	AN.12	Stocuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	5	◆	◆	5	◆	4	1	◆	1	AN.13	Obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	78	◆	◆	78	2	22	12	1	41	AN.2	Active neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	76	◆	◆	76	2	22	12	1	40	AN.21	Active corporale neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	1	◆	◆	1	◆	◆	◆	◆	1	AN.22	Active necorporale neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	147	◆	11	136	3	36	8	70	18	AF	Active şi pasive financiare	36	68	14	6	2	126	6	◆	132	◆
◆	15	◆	◆	15	◆	◆	2	14	◆	AF.1	Aur monetar şi DST	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	32	◆	2	30	2	17	3	◆	8	AF.2	Numerar şi depozite	1	26	2	◆	1	29	2	◆	32	◆
◆	28	◆	3	25	1	4	◆	19	2	AF.3	Titluri, altele decât acţiuni	1	21	4	◆	◆	26	2	◆	28	◆
◆	29	◆	1	28	◆	◆	2	24	1	AF.4	Credite	18	◆	7	3	1	29	◆	◆	29	◆
◆	28	◆	2	26	◆	8	◆	13	4	AF.5	Acţiuni şi alte participa-ţii	14	14	◆	◆	◆	28	◆	◆	28	◆
◆	8	◆	1	7	◆	6	◆	1	1	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	◆	7	◆	◆	◆	7	1	◆	8	◆
◆	7	◆	3	5	◆	1	◆	◆	3	AF.7	Alte conturi de primit/de plătit	3	◆	◆	2	1	6	1	◆	7	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/ pierderilor neutre din deţinere	82	5	26	87	8	208	6	◆	214	◆
III.3.2.2. Contul	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-)reale din deţinere	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	III.3.2.2. Contul
câştigurilor/	81	◆	◆	81	2	24	12	1	43	AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	câştigurilor/
pierderilor reale	5	◆	◆	5	◆	1	◆	◆	3	AN.1	Active produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	pierderilor reale
din deţinere	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	AN.11	Active fixe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	din deţinere
◆	3	◆	◆	3	◆	◆	◆	◆	3	AN.12	Stocuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	2	◆	◆	2	◆	1	◆	◆	◆	AN.13	Obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	77	◆	◆	77	2	22	12	1	40	AN.2	Active neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	76	◆	◆	76	2	22	12	1	40	AN.21	Active corporale neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	1	◆	◆	1	◆	◆	◆	◆	◆	AN.22	Active necorporale neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	-57	◆	-5	-52	-2	-20	-6	-13	-10	AF	Active şi pasive financiare	-18	-17	-7	-6	-2	-50	-3	◆	-54	◆
◆	-3	◆	◆	-3	◆	◆	◆	-3	◆	AF.1	Aur monetar şi DST	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	-32	◆	-2	-30	-2	-17	-3	◆	-8	AF.2	Numerar şi depozite	-1	-26	-2	◆	-1	-29	-2	◆	-32	◆
◆	17	◆	1	15	◆	2	◆	11	1	AF.3	Titluri, altele decât acţiuni	1	13	3	◆	◆	16	1	◆	17	◆
◆	-29	◆	-1	-28	◆	◆	-2	-24	-1	AF.4	Credite	-18	◆	-7	-3	-1	-29	◆	◆	-29	◆
◆	6	◆	◆	5	◆	2	◆	3	1	AF.5	Acţiuni şi alte participa-ţii	3	3	◆	◆	◆	6	◆	◆	6	◆
◆	-8	◆	-1	-7	◆	-6	◆	-1	-1	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	◆	-7	◆	◆	◆	-7	-1	◆	-8	◆
◆	-7	◆	-3	-5	◆	-1	◆	◆	-3	AF.7	Alte conturi de primit/de plătit	-3	◆	◆	-2	-1	-6	-1	◆	-7	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.10.32	Variaţii ale valoni nete datorate câştigurilor/ pierderilor reale din deţinere	51	5	12	9	2	80	-1	◆	78	◆

SUBCAPITOLUL 2: BILANŢURILE (IV) ([5])

SECŢIUNEA 0:

([5])A se vedea capitolul 7: "Bilanţurile".

8.60. Scopul bilanţurilor este de a prezenta o imagine a activelor, pasivelor şi valorii nete a unităţilor la începutul şi sfârşitul exerciţiului contabil, cât şi a modificărilor survenite între bilanţuri. Secvenţa lor se descompune în modul următor:

a) bilanţul iniţial (IV. 1);

b) variaţia bilanţului (IV. 2);

c) bilanţul final (IV.3).

SECŢIUNEA 1: Bilanţul iniţial (IV.1)

8.61. Bilanţul iniţial înregistrează valoarea activelor şi pasivelor deţinute de unităţi la începutul exerciţiului contabil. Activele şi pasivele sunt împărţite în categorii pe baza clasificării lor.

Ele sunt evaluate la preţurile curente de la începutul exerciţiului contabil.

Diferenţa dintre active şi pasive - care constituie soldul contului - reprezintă valoarea netă la începutul exerciţiului contabil.

SECŢIUNEA 2: Variaţia bilanţului (IV.2)

8.62. Contul de variaţie a bilanţului înregistrează modificările valorii activelor şi pasivelor în cursul exerciţiului contabil şi calculează agregatele sumelor înregistrate în diversele conturi de acumulare şi anume variaţiile valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital, variaţiile valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor şi variaţiile valorii nete datorate câştigurilor şi pierderilor nominale din deţinere.

SECŢIUNEA 3: Bilanţul final (IV.3)

8.63. Bilanţul final înregistrează valoarea activelor şi pasivelor deţinute de unităţi la sfârşitul exerciţiului contabil. Activele şi pasivele sunt clasificate conform clasificării utilizate pentru bilanţul iniţial şi sunt evaluate la preţurile curente la sfârşitul exerciţiului contabil.

Diferenţa între active şi pasive este valoarea netă la sfârşitul exerciţiului contabil.

8.64. Valoarea unui activ sau pasiv în bilanţul final este egală cu suma valorii sale din bilanţul iniţial şi a sumei înregistrate pentru acelaşi activ sau pasiv în contul de variaţie a bilanţului.

SUBCAPITOLUL 3: CONTURILE RESTULUI LUMII (V)

SECŢIUNEA 0:

8.65. Conturile restului lumii înregistrează operaţiunile între unităţile rezidente şi unităţile nerezidente. Ca urmare, restul lumii nu constituie un sector instituţional propriu-zis, dar joacă un rol similar în structura sistemului.

8.66. Secvenţa de conturi a restului lumii urmează aceeaşi schemă generală ca cea a sectoarelor instituţionale, şi anume:

a) conturile curente;

b) conturile de acumulare;

c) bilanţurile.

8.67. Aceste conturi sunt stabilite din punct de vedere al restului lumii. Astfel o resursă pentru restul lumii este o utilizare pentru totalul economiei (naţionale) şi invers. In acelaşi fel, un activ financiar deţinut de restul lumii este un pasiv pentru totalul economiei şi invers (în afară de aurul monetar şi drepturile speciale de tragere).

Tabelul 8.15 - Contul IV: Bilanţurile

Active												Pasive şi valoarea netă									
Conturi	Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		Operaţiuni, alte fluxuri, stocuri şi stocuri contabile	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total	Co
		Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare			Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia totală	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii		
IV.1 Contul de deschidere a patrimoniului	9 922			9 922	324	2 822	1 591	144	5 041	AN	Active nefinanciare										
	6 047			6 047	243	1 698	1 001	104	3 001	AN.1	Active produse										
	5 544			5 544	231	1 423	913	99	2 878	AN.11	Active fixe										
	231			231	2	97	47		85	AN.I2	Stocuri										
	272			272	10	178	41	5	38	AN.13	Obiecte de valoare										
	3 875			3 875	81	1 124	590	40	2 040	AN.2	Active neproduse										
	3 809			3 809	81	1 124	578	37	1 989	AN.21	Active corporale neproduse										
	66			66			12	3	51	AN.22	Active necorporale neproduse										
	7 365		573	6 792	172	1 819	396	3 508	897	AF	Active şi pasive financiare	1 817	3 384	687	289	121	6 298	297		6 595	IV Co pa de de
	770			770			80	690		AF.1	Aur monetar şi DST										
	1 587		105	1 482	110	840	150		382	AF.2	Numerar şi depozite	40	1 281	102	10	38	1 471	116		1 587	
	1 388		125	1 263	25	198		950	90	AF.3	Titluri, altele decât acţiuni	44	1 053	212	2		1 311	77		1 388	
	1 454		70	1 384	8	24	115	1 187	50	AF.4	Credite	897		328	169	43	1 437	17		1 454	
	1 409		113	1 296	22	411	12	651	200	AF.5	Acţiuni şi alte participa-ţii	687	715	4			1 406	3		1 409	
	396		26	370	4	291	20	30	25	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	12	335	19		5	371	25		396	
	361		134	227	3	55	19		150	AF.7 Alte conturi de primit/de plătit	137		22	108	35	302	59		361		
										B.90 Valoarea netă	4121	268	1 300	4 352	375	10416	276		10 692		
IV.2. Contul de variase a patrimoniului										Variaţii totale ale active/pasive											
	482			482	25	110	56	1	290	AN Active nefinanciare											
	289			289	21	61	25	-1	182	AN.1 Active produse											
	239			239	21	47	20	1	150	AN.11 Active fixe											
	34			34		4	1		29	AN.12 Stocuri											
	16			16		10	4	-2	3	AN.13 Obiecte de valoare											
	193			193	4	49	30	2	108	AN.2 Active neproduse											
	191			191	4	48	30	1	108	AN.21 Active corporale neproduse											
	2			2		1				AN.22 Active necorporale neproduse											
	787		57	730	33	199	123	294	81	AF Active şi pasive financiare	155	285	176	33	28	677	91		767	IV.2. Contul de variaţie a patrimoniului	
	19		1	18			1	17		AF.1 Aur monetar şi DST											
	130		11	119	12	68	7	15	17	AF.2 Numerar şi depozite		130	2			132	-2		130		
	187		9	178	13	35	29	80	21	AF.3 Titluri, altele decât acţiuni	7	87	71			165	22		187		
	250		10	240		5	45	163	27	AF.4	Credite	68		93	28	24	213	37		250	
	80		5	75	1	13	34	19	9	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	42	30			4	77	3		80	
	38			38		38				AF.6	Provizioane tehnice de asigurare		38				38			38	
	82		21	61	8	40	6		7	AF.7	Alte conturi de primit/de plătit	37		10	5		52	30		82	
										B.10	Variaţii totale ale valorii nete	216	10	2	276	31	535	-34		501	
										B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	65	4	-38	178	21	230	-38		192	
										B.10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	17	-4	2	2		17			17	
										B.10.3	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	134	10	38	96	10	288	4		292	
										B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	82	5	26	87	8	208	6		214	
										B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	51	5	12	9	2	80	-1		78	
IV. 3. Contul de închidere a patrimoniului	10 404			10 404	349	2 932	1 647	145	5 331	AN	Active nefinanciare										
	6 336			6 336	264	1 759	1026	103	3 183	AN.1	Active produse										
	5 783			5 783	252	1 470	933	100	3 028	AN.11	Active fixe										
	265			265	2	101	48		114	AN.1 2	Stocuri										
	288			288	10	188	45	3	41	AN.1 3	Obiecte de valoare										
	4 068			4 068	85	1 173	620	42	2 148	AN.2	Active neproduse										
	4 000			4 000	85	1 172	608	38	2 097	AN.21	Active corporale neproduse										
	68			68		1	12	3	51	AN.22	Active necorporale neproduse										
	8 152		630	7 522	205	2 018	519	3 802	978	AF	Active şi pasive financiare	1 972	3 669	863	322	149	6 975	388		7 362	IV Co pa de în

◆	788	◆	◆	788	◆	◆	81	707	◆	AF.1	Aur monetar şi DST	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	1 717	◆	116	1 601	122	908	157	15	399	AF.2	Numerar şi depozite	40	1 411	104	10	38	1 603	114	◆	1 717	◆
◆	1 575	◆	134	1 441	38	233	29	1 030	111	AF.3	Titluri, altele decât acţiuni	51	1 140	283	2	◆	1 476	99	◆	1 575	◆
◆	1 704	◆	80	1 624	8	29	160	1 350	77	AF.4	Credite	965	◆	421	197	67	1 650	54	◆	1 704	◆
◆	1 489	◆	118	1 371	23	424	46	670	209	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	729	745	4	◆	4	1 483	6	◆	1 489	◆
◆	434	◆	26	408	4	329	20	30	25	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	12	373	19	◆	5	409	25	◆	434	◆
◆	443	◆	155	288	11	95	25	◆	157	AF.7	Alte conturi de primit/de plătit	174	◆	32	113	35	354	89	◆	443	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	4337	278	1 302	4 628	406	10951	242	◆	11 193	◆

SECŢIUNEA 1: CONTURILE CURENTE

Subsecţiunea 1: Contul de bunuri şi servicii externe (V.I)

8.68. La resursele contului se înregistrează importurile de bunuri şi de servicii, iar la utilizări - exporturile de bunuri şi servicii. Diferenţa între resurse şi utilizări reprezintă soldul contului, denumit "soldul schimburilor externe de bunuri şi servicii". Dacă soldul este pozitiv, există un excedent pentru restul lumii şi uIV.3.n deficit pentru totalul economiei, şi invers dacă soldul este negativ.

8.69. Pentru a asigura o coerenţă cu metoda de măsurare a producţiei unităţilor rezidente, importurile sunt înregistrate la echivalentul preţului de bază, adică excluzând taxele la import dar incluzând subvenţiile la import.

Importurile de bunuri înregistrate în contul de bunuri şi servicii externe sunt exprimate FOB, adică la frontiera ţării exportatoare. Acelaşi lucru este valabil şi pentru exporturi.

Pe de altă parte, atunci când serviciile de transport şi de asigurare incluse în valoarea FOB a importurilor de bunuri (adică între uzină şi frontiera ţării exportatoare) sunt furnizate de unităţi rezidente, ele trebuie să fie incluse în valoarea exporturilor de servicii ale economiei ţării importatoare a bunurilor respective. Invers, când serviciile de transport şi asigurare incluse în valoarea FOB a exporturilor de bunuri sunt furnizate de unităţi nerezidente, ele trebuie să fie incluse în valoarea importurilor de servicii ale economiei ţării exportatoare a bunurilor respective.

Subsecţiunea 2: Contul veniturilor primare şi transferurilor curente externe (V.II)

8.70. Contul veniturilor primare şi transferurilor curente externe are ca obiectiv determinarea soldului operaţiilor externe curente care joacă, în structura sistemului, un rol echivalent cu cel al economiilor pentru sectoarele instituţionale. Acest cont este o versiune concentrată a secvenţei mergând, pentru un sector instituţional, de la contul de alocare a veniturilor primare până la contul de utilizare a venitului.

8.71. Contul veniturilor primare şi transferurilor curente externe înregistrează, la resurse, soldul schimburilor externe de bunuri şi servicii. El mai înregistrează, la resurse sau la utilizări, toate operaţiile de repartiţie care pot implica restul lumii, în afară de transferurile de capital.

SECŢIUNEA 2: CONTURILE DE ACUMULARE EXTERNĂ (V.III)

Subsecţiunea 1: Contul de capital (V.III.1)

8.72. Contul de capital al restului lumii înregistrează achiziţiile minus cedările de active nefinanciare neproduse de către unităţile nerezidente şi măsoară variaţia valorii nete datorată economiilor şi transferurilor de capital.

8.73. Soldul contului de capital reprezintă capacitatea sau necesarul net de finanţare a restului lumii. El este egal, dar cu semn schimbat, cu suma capacităţilor sau nevoilor nete de finanţare ale sectoarelor instituţionale rezidente.

Subsecţiunea 2: Contul financiar (V.III.2)

8.74. Structura contului financiar al restului lumii este identică cu a contului financiar al sectoarelor instituţionale.

Subsecţiunea 3: Contul altor modificări de active (V.III.3)

8.75. Ca şi pentru sectoarele instituţionale, se determină în mod succesiv variaţiile valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor şi datorate câştigurilor şi pierderilor nominale din deţinere, acestea din urmă fiind descompuse în câştiguri şi pierderi neutre şi reale din deţinere.

8.76. Absenţa activelor produse în conturile de acumulare şi bilanţurile restului lumii se datorează convenţiei de creare a unei unităţi instituţionale fictive, considerându-se că restul lumii a dobândit un activ financiar, şi invers pentru activele deţinute în alte economii de unităţile rezidente.

SECŢIUNEA 3: BILANŢURILE (V.IV)

8.77. Bilanţurile restului lumii conţin active şi pasive financiare. Ele înregistrează (la active) totalul achiziţiilor minus cedările de aur monetar şi DST între unităţile nerezidente şi cele rezidente.

Tabelul 8.16 - Secvenţa completă a conturilor restului lumii (conturile operaţiunilor externe)

- V.I: Contul de bunuri şi servicii externe

Utilizări	i	◆	Resurse	◆	◆
P.6	Exporturi de bunuri şi servicii	536	P.7	Importuri de bunuri şi servicii	497
P.61	Importuri de bunuri	462	P.71	Importuri de bunuri	392
P.62	Importuri de servicii	74	P.72	Importuri de servicii	105
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.11	Soldul schimburilor externe de bunuri şi servicii	-39	◆ ◆	◆ ◆	◆

- V.II: Contul veniturilor primare şi transferurilor curente externe

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.1	Remunerarea angajaţilor	6	B.11	Soldul schimburilor externe de bunuri şi servicii	-39
D.11	Salarii şi indemnizaţii	6	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.1	Remunerarea angajaţilor	2
D.2	Impozite pe producţie şi taxe la import	0	D.11	Salarii şi indemnizaţii	2
D.21	Impozite pe produse	0	D.12	Contribuţii sociale suportate de angajatori	0
D.211	Taxe de tip TVA	0	D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0
D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	0	D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.2121	Taxe la import	0	◆	◆	◆
D.2122	Taxe la importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor	0	D.2	Impozite pe producţie şi taxe la import	0
◆	◆	◆	D.21	Impozite pe produse	0
D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi taxele la import	◆	D.211	Taxe de tip TVA	0
D.29	Alte impozite pe producţie	0	D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	0
◆	◆	◆	D.2121	Taxe la import	0
D.3	Subvenţii	0	D.2122	Taxe la import, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor	0
D.31	Subvenţii pe produse	0	◆	◆	◆
D.311	Subvenţii la importuri	0	D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi taxele la importuri	0
◆	◆	◆	D.29	Alte impozite pe producţie	0
D.319	Alte subvenţii pe produse	0	◆	◆	◆
D.39	Alte subvenţii pe producţie	0	D.3	Subvenţii	0
◆	◆	◆	D.31	Subvenţii pe produse	0
D.4	Venituri din proprietate	66	D.311	Subvenţii pe importuri	0
D.41	Dobânzi	16	◆	◆	◆
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	36	D.319	Alte subvenţii pe produse	0
D.421	Dividende	0	D.39	Alte subvenţii pe producţie	0
D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	36	◆	◆	◆
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	14	D.4	Venituri din proprietate	39
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	22
D.5	Impozitele curente pe venit, pe avere etc.	1	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	17
D.51	Impozitul pe venit	1	D.421	Dividende	14
D.59	Alte impozite curente	0	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	3
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0
D.61	Contribuţii sociale	0	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	0
D.611	Contribuţii sociale efective	0	◆	◆	◆
D.6111	Contribuţii sociale efective suportate de angajatori	0	D.5	Impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc.	0
D.61111	Contribuţii sociale efective obligatorii suportate de angajatori	0	D.51	Impozite pe venit	0
D.61112	Contribuţii sociale voluntare ale angajatorilor	0	D.59	Alte impozite curente	0
D.6112	Contribuţii sociale suportate de angajaţi	0	◆	◆	◆
D.61121	Contribuţii sociale obligatorii suportate de angajaţi	0	D.61	Contribuţii sociale	0
D.61122	Contribuţii sociale voluntare ale angajaţilor	0	D.611	Contribuţii sociale efective	0
D.612	Contribuţii sociale imputate	0	D.6111	Contribuţii sociale efective suportate de angajatori	0
◆	◆	◆	D.61111	Contribuţii sociale efective obligatorii suportate de angajatori	0
D.62	Contribuţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	0	D.61112	Contribuţii sociale voluntare ale angajatorilor	0
D.622	Contribuţii de asigurare socială a sistemelor private	0	D.6112	Contribuţii sociale suportate de angajaţi	0
D.623.	Contribuţii de asigurare socială directe ale angajatorilor	0	D.61121	Contribuţii sociale obligatorii în sarcina angajaţilor	0
D.7	Alte transferuri curente	9	D.61122	Contribuţii sociale voluntare ale angajaţilor	0
D.71	Prime nete de asigurare generală	2	D.612	Contribuţii sociale imputate	0

D.74	Cooperare internaţională curentă	1	D.62	Contribuţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	0
D.75	Transferuri curente diverse	2	D.621	Contribuţii de securitate socială în bani	0
◆	◆	◆	D.622	Contribuţii de asistenţă socială ale sistemelor private	0
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensie	0	D.624	Contribuţii de asistenţă socială în bani	0
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.7	Alte transferuri curente	39
◆	◆	D.72	Indemnizaţii de asigurare generală	3	◆
◆	◆	D.74	Cooperare internaţională curentă	31	◆
◆	◆	D.75	Transferuri curente diverse	1	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensie	0	◆
B.12 Soldul curent extern	-41	◆	◆	◆	◆

- V.III: Conturi de acumulare
- V.III. 1: Conturi de capital
- V.III. 1.1: Contul variaţiilor valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	38	B.12	Soldul curent extern	-41
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.9	Transferuri de capital de primit	4
◆	◆	◆	D.91	Impozite pe capital	0
◆	◆	◆	D.92	Ajutoare pentru investiţii	4
◆	◆	◆	D.99	Alte transferuri de capital	0
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.9	Transferuri de capital de plătit	-1
◆	◆	◆	D.91	Impozite pe capital	0
◆	◆	◆	D.92	Ajutoare pentru investiţii	0
◆	◆	◆	D.99	Alte transferuri de capital	-1

- V.III. 1.2: Contul de achiziţii a activelor nefinanciare

Variaţii	ale activelor	◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
K.2	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse	0	B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	-38
K.21	Achiziţii minus cedări de terenuri şi alte active corporale neproduse	0	◆	◆	◆
K.22	Achiziţii minus cedări de active necorporale neproduse	0	◆ ◆	◆ ◆	◆ ◆
B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	-38	◆ ◆	◆ ◆	◆ ◆

- V.III.2: Contul financiar

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii de pasivelor şi valorii nete		◆
F	Achiziţii nete de active financiare	50	F	Creşteri nete de pasive	88
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST) '	1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.2	Numerar şi depozite	11	F.2	Numerar şi depozite	-2
F.21	Numerar	3	F.21	Numerar	2
F.22	Depozite transferabile	2	F.22	Depozite transferabile	-1
F.29	Alte depozite	6	F.29	Alte depozite	-3
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	5	F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	20
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.4	Credite	10	F.4	Credite	37
F.41	Credite pe termen scurt	3	F.41	Credite pe termen scurt	10
F.42	Credite pe termen lung	7	F.42	Credite pe termen lung	27
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.5	Acţiuni şi alte participaţii	2	F.5	Acţiuni şi alte participaţii	3
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	F.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
F.61	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensie	0	F.61	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensie	0
F.611	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă	0	F.612	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensie	0
F.62	Plăţi anticipate pentru primele de asigurare şi provizioane pentru obligaţii neachitate	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	F.7	Alte conturi creditoare	30
F.7	Alte conturi debitoare	21	F.71	Credite comerciale şi avansuri	18
F.71	Credite comerciale şi avansuri	18	F.79	Alte conturi creditoare exclusiv creditele comerciale şi avansurile	12
F.79	Alte conturi debitoare, exclusiv creditele comerciale şi avansurile	3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	-38

- V.III. 3: Contul altor modificări de active
- V.III. 3.1: Alte modificări de volum ale conturilor de active

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
AN	Active nefinanciare	0	AF	Pasive	0
AN.2	Active neproduse	0	K.7	Pierderi datorate catastrofelor	0
K.8	Confiscări fără compensaţie	0	K.8	Confiscări fără compensaţie	0
K.12	Modificări de clasificare şi structură	0	K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	0
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0	K.12	Modificări de clasificare şi structură	0
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	K12.1	Modificări de clasificare sectorială şi structură	0
din care AN.21	Active corporale neproduse	0	K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0
◆	◆	◆	K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0
AN.22	Active necorporale neproduse	0	din care AF.2	Numerar şi depozite	0
AF	Active financiare	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	0
K.7	Pierderi datorate catastrofelor	0	AF.4	Credite	0
K.8	Confiscări fără compensaţie	0	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	0	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
K.12	Modificări de clasificare sau structură	0	AF.7	Alte conturi creditoare	0
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0	◆	◆	◆
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	◆	◆	◆
din care AF.1	Aur monetar şi DST	0	◆	◆	◆

AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.2	Variaţi ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	0

- V.III.3.2: Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
K.11	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere	◆	K.11	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active neproduse	0	AF	Pasive	3
AN. 21	Active corporale neproduse	0	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN. 22	Active necorporale neproduse	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	2
◆	◆	◆	AF.4	Credite	0
AF	Active financiare	7	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AF.1	Aur monetar şi DST	0	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AF.2	Numerar şi depozite	0	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	4	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	3	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.3	Variaţi ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	4

- V.III.3.2.1: Contul câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
K.11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere	◆	K.11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active neproduse	0	AF	Pasive	6
AN.21	Active corporale neproduse	0	AF.2	Numerar şi depozite	2
AN.22	Active necorporale neproduse	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	2
◆	◆	◆	AF.4	Credite	0
AF	Active financiare	11	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AF.1	Aur monetar şi DST	0	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	1
AF.2	Numerar şi depozite	2	AF.7	Alte conturi creditoare	1
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	3	◆	◆	◆
AF.4	Credite	1	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	2	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	1	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.31	Variaţi ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	6

- V.III.3.2.2: Contul câştigurilor/pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale activelor		◆	Variaţia ale pasivelor şi valorii nete		◆
K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-) reale din deţinere	◆	K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-) reale din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active neproduse	0	AF	Pasive	-3
AN.21	Active corporale neproduse	0	AF.2	Numerar şi depozite	-2
AN.22	Active necorporale neproduse	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	1
◆	◆	◆	AF.4	Credite	0
AF	Active financiare	-5	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AF.1	Aur monetar şi DST	0	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	-1
AF.2	Numerar şi depozite	-2	AF.7	Alte conturi creditoare	-1
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	1	◆	◆	◆
AF.4	Credite	-1	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	-1	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	-3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	4

- V.IV: Contul de active şi pasive externe
- V.IV.1: Bilanţul iniţial

Active		◆	Pasive şi valoarea netă		◆
AN	Active nefinanciare	0	AF	Pasive	297
AN.2	Active neproduse	0	AF.2	Numerar şi depozite	116
AN.21	Active corporale neproduse	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	77
AN.22	Active necorporale neproduse	0	AF.4	Credite	17
◆	◆	◆	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	3
AF.	Active financiare	573	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	25
AF.1	Aur monetar şi DST	0	AF.7	Alte conturi creditoare	59
AF.2	Numerar şi depozite	105	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	125	◆	◆	◆
AF.4	Credite	70	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participării	113	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	26	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	134	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	B.90 Valoarea netă 276	◆

- V.IV.2: Contul de variaţie a bilanţului

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
◆	Variaţii totale ale activelor	◆	◆	Variaţii totale ale pasivelor	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	0	AF	Pasive	91
AN. 2	Active neproduse	0	AF.2	Numerar şi depozite	-2
AN. 21	Active corporale neproduse	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	22
AN. 22	Active necorporale neproduse	0	AF.4	Credite	37
◆	◆	◆	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	3
AF	Active financiare	57	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AF.1	Aur monetar şi DST	1	AF.7	Alte conturi creditoare	30
AF.2	Numerar şi depozite	11	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	9	◆	◆	◆
AF.4	Credite	10	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	5	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	21	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete datorate:	-34
◆	◆	◆	B.10.1	economiilor şi transferurilor de capital	-38
◆	◆	◆	B.10.2	altor modificări de volum al activelor	0
◆	◆	◆	B.10.3	câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	4
◆	◆	◆	B.10.31	câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	6
◆	◆	◆	B.10.32	câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	-1

- V.IV.3: Bilanţul final

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
AN	Active nefinanciare	0	AF	Pasive	388
AN.2	Active neproduse	0	AF.2	Numerar şi depozite	114
AN.21	Active corporale neproduse	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	99
AN.22	Active necorporale neproduse	0	AF.4	Credite	54
◆	◆	◆	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	6
AF	Active financiare	630	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	25
AF.1	Aur monetar şi DST	0	AF.7	Alte conturi creditoare	89
AF.2	Numerar şi depozite	116	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiuni	134	◆	◆	◆
AF.4	Credite	80	◆	◆	◆

AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	118	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	26	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	155	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	242

SUBCAPITOLUL 4: CONTUL DE BUNURI ŞI SERVICII (0)

8.78. Obiectivul contului de bunuri şi servicii este evidenţierea modului de utilizare a produselor disponibile, atât pe grupe de produse, cât şi pentru totalul economiei.

8.79. El pune deci în evidenţă, pe grupe de produse şi pentru totalul economiei, resursele (producţie şi importuri) şi utilizările de bunuri şi servicii (consum intermediar, consum final, formarea brută de capital fix, variaţia stocurilor, achiziţii minus cedări de obiecte de valoare, exporturi).

8.80. Dat fiind modul de evaluare a producţiei la preţuri de bază şi a utilizărilor la preţul de achiziţie, la resursele contului trebuie să se adauge impozitele şi să se scoată subvenţiile pe produse.

8.81. Utilizările sunt înregistrate în partea dreaptă a contului de bunuri şi servicii, iar resursele în partea stângă, adică în partea opusă celei utilizate în conturile curente ale sectoarelor instituţionale, deoarece fluxurile de produse sunt contrapartida fluxurilor monetare.

8.82. Contul de bunuri şi servicii este echilibrat prin definiţie şi deci nu degajează nici un sold.

Tabelul 8.17 - Contul 0: Contul de bunuri şi servicii

Resurse	◆	◆	Utilizări	◆	◆
P.1	Producţia	3 595	P.2	Consumul intermediar	1 904
P.11	Producţia de piaţă	3 048	◆	◆	◆
P.12	Producţia pentru consumul final propriu	171	P.3/P.4	Cheltuiala pentru consum final/Consumul final efectiv	1 371
P.1 3	Altă producţie non-piaţă	376	P.31/P.41	Cheltuiala pentru consum individual/Consumul individual efectiv	1 215
D.21	Impozite pe produse	141	P.32/P.42	Cheltuiala pentru consum colectiv/Consumul colectiv efectiv	156
D.31	Subvenţii pe produse	-8	◆	◆	◆
◆	◆	◆	P.51	Formarea brută de capital fix	376
P.7	Importuri de bunuri şi servicii	497	P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe corporale	303
P.71	Importuri de bunuri	392	P.5111	Achiziţii de active fixe corporale noi	305
P.72	Importuri de servicii	105	P.5112	Achiziţii de active fixe corporale existente	11
◆	◆	◆	P.5113	Cedări de active fixe corporale existente	-13
◆	◆	◆	P.512	Achiziţii minus cedări de active fixe necorporale	51
◆	◆	◆	P.5121	Achiziţii de active fixe necorporale noi	53
◆	◆	◆	P.5122	Achiziţii de active fixe necorporale existente	6
◆	◆	◆	P.5123	Cedări de active fixe necorporale existente	-8
◆	◆	◆	P.513	Adăugări la valoarea activelor nefinanciare neproduse	22
◆	◆	◆	P.5131	îmbunătăţiri majore ale activelor nefinanciare neproduse	5
◆	◆	◆	P.5132	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse	17
◆	◆	◆	P.52	Variaţia stocurilor	28
◆	◆	◆	P.53	Achiziţii minus cedările de obiecte de valoare	10
◆	◆	◆	P.6	Exporturi de bunuri şi servicii	536
◆	◆	◆	P.61	Exporturi de bunuri	462
◆	◆	◆	P.62	Exporturi de servicii	74

SUBCAPITOLUL 5: CONTURILE ECONOMICE INTEGRATE

8.83. Conturile economice integrate oferă o viziune sintetică a conturilor unei economii: conturile curente, conturile de acumulare şi bilanţurile.

Ele adună în acelaşi tabel conturile tuturor sectoarelor instituţionale, ale economiei totale şi ale restului lumii şi prezintă echilibrul tuturor fluxurilor şi tuturor activelor şi pasivelor. Ele permit de asemenea o lectură directă a agregatelor.

8.84. În tabelul conturilor economice integrate, utilizările, activele şi variaţiile activelor sunt înregistrate în partea stângă, iar resursele, pasivele, variaţiile pasivelor şi ale valorii nete în partea dreaptă.

8.85. Pentru a face tabelul mai uşor de citit şi a evidenţia în acelaşi timp ansamblul proceselor economice, nivelurile de agregare reţinute sunt cele mai ridicate care pot fi compatibile cu înţelegerea structurii sistemului.

8.86. Coloanele tabelului reprezintă sectoarele instituţionale, şi anume societăţile nefinanciare, societăţile financiare, administraţiile publice, instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei şi gospodăriile populaţiei. Există, de asemenea, o coloană pentru totalul economiei, una pentru restul lumii şi una care asigură echilibrul dintre resursele şi utilizările de bunuri şi servicii.

8.87. Liniile tabelului reprezintă diferite categorii de operaţiuni, de active şi de pasive, soldurile contabile şi anumite agregate.

CONTURILE OPERAŢIILOR CURENTE

Tabelul 8.18 - Conturile economice integrate

Utilizări	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Resurse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Conturi	Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	S.1 Economia totală	S.15 Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	S.14 Gospodăriile populaţiei	S.13 Administraţii publice	S.12 Societăţi financiare	S.11 Societăţi nefinanciare	Cod	Operaţiuni, alte fluxuri, stocuri şi solduri contabile	S.11 Societăţi nefinanciare	S.12 Societăţi financiare	S.13 Administraţii publice	S.14 Gospodăriile populaţiei	S.15 Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	S.1 Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total	Conturi
I. Producţia,	497	497	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.7	Importuri de bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	497	◆	497	I. Producţia,
contul exterior al opera-	536	◆	536	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.6	Exporturi de bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	536	536	contul exterior al opera-
ţiilor cu tunuri şi	3 595	3 595	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.1	Producţia	1 753	102	434	1 269	37	3 595	◆	◆	3 595	ţiunilor cu
servicii	1 904	◆	◆	1 904	6	694	246	29	881	P.2	Consumul intermediar	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	1 904	1 904	bunuri şi servicii
◆	133	133	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.21-D.31	Impozite minus subvenţii pe produse	◆	◆	◆	◆	◆	133	◆	◆	133	◆
◆	1 824	◆	◆	1 824	31	575	188	73	872	B.1b/B.1*b	Valoarea adăugată brută/Produsul intern brut	872	73	188	575	31	1 824	◆	◆	1 824	II.1.1 Contul de
◆	222	◆	◆	222	3	42	30	10	137	K.1	Consumul de capital fix	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	exploatare
◆	1 602	◆	◆	1 602	28	533	158	63	735	B.1n/B.1*n	Valoarea adăugată netă/Produsul intern net	735	63	158	533	28	1 602	◆	◆	1 602	◆
◆	-39	◆	-39	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.11	Soldul schimburilor exterioare de bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-39	◆	-39	◆
II.1.1 Contul de	768	◆	6	762	23	39	140	15	545	D.1	Remunerarea salariaţilor	◆	◆	◆	766	◆	766	2	◆	768	II.1.2 Contul de alo-
exploatare	191	◆	0	191	0	2	2	3	51	D.2-D.3	Impozite minus subvenţii pe produse	◆	◆	191	◆	◆	191	0	◆	191	care a venituri-
◆	133	◆	0	133	◆	◆	◆	◆	◆	D.21-D.31	Impozite minus subvenţii pe produse	◆	◆	133	◆	◆	133	0	◆	133	lor primare
◆	58	◆	0	58	0	2	2	3	51	D.29-D.39	Alte impozite minus subvenţii pe produse	◆	◆	58	◆	◆	58	0	◆	58	◆
◆	429	◆	◆	429	8	92	46	55	279	B.2g	Excedentul brut de exploatare	276	55	46	92	8	429	◆	◆	429	◆

CONTURILE OPERAŢIILOR CURENTE

◆	442	◆	◆	442	◆	442	◆	◆	◆	B.3b	Venitul brut mixt	◆	◆	◆	442	◆	442	◆	◆	442	◆
◆	217	◆	◆	217	5	60	16	45	139	B.2n	Excedentul net din exploatare	139	45	16	60	5	217	◆	◆	217	◆
◆	432	◆	◆	432	◆	432	◆	◆	◆	B.3n	Venitul net mixt	◆	◆	◆	432	◆	432	◆	◆	432	◆
II.1.2 Contul	446	◆	66	380	7	44	46	138	145	D.4	Venituri din proprietate	78	160	30	134	5	407	39	◆	446	◆
de alocare a veniturilor primare	1 855	◆	◆	1 855	6	1 390	221	29	209	B.5b	Soldul brut al veniturilor primare/Venitul naţional brut	209	29	221	1 390	6	1 855	◆	◆	1 855	II. 2 Contul de distribuire secun-

◆	1 633	◆	◆	1 633	3	1 348	191	19	72	B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare/Venitul naţional net	72	19	191	1 348	3	1 633	◆	◆	1 633	dară a venitului
II.2 Contul de distribuire secun-	213	◆	1	212	0	178	0	10	24	D.5	Impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc.	◆	◆	213	◆	◆	213	0	◆	213	◆
dară a venitului	322	◆	0	322	◆	322	◆	◆	◆	D.61	Cotizaţii sociale	14	39	268	0	1	322	0	◆	322	◆
◆	332	◆	0	332	1	0	289	29	13	D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	◆	◆	◆	332	◆	332	0	◆	332	◆
◆	278	◆	9	269	2	71	139	46	11	D.7	Alte transferuri curente	10	49	108	36	36	239	39	◆	278	◆
◆	1 826	◆	◆	1 826	40	1 187	382	32	185	B.6b	Venitul disponibil brut	185	32	382	1 187	40	1 826	◆	◆	1 826	II. 3. Contul de redis-
◆	1 604	◆	◆	1 604	37	1 145	352	22	48	B.6n	Venitul disponibil net	48	22	352	1 145	37	1 604	◆	◆	1 604	tribuire a veniturilor în
II. 3. Contul de redistribuire a	219	◆	◆	219	13	◆	206	◆	◆	D.63	Transferuri sociale în natură	◆	◆	◆	219	◆	219	◆	◆	219	natură
venitului în natură	1 826	◆	◆	1 826	27	1 406	176	32	185	B.7b	Venitul disponibil ajustat brut	185	32	176	1 406	27	1 826	◆	◆	1 826	II.4. Contul de utili-
◆	1 604	◆	◆	1 604	24	1 364	146	22	48	B.7n	Venitul disponibil ajustat net	48	22	146	1 364	24	1 604	◆	◆	1 604	zare a venitului
II.4. Contul	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.6b	Venitul disponibil brut	185	32	382	1 187	40	1 826	◆	◆	1 826	◆
de utilizare a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.6n	Venitul disponibil net	48	22	352	1 145	37	1 604	◆	◆	1 604	◆
◆	1 371	◆	◆	1 371	◆	1 215	156	◆	◆	P.4	Consumul final efectiv	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	1 371	1 371	◆
◆	1 371	◆	◆	1 371	13	996	362	◆	◆	P.3	Cheltuiala pentru consum final	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	1 371	1 371	◆
◆	11	◆	0	11	0	◆	0	11	0	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	◆	◆	◆	11	◆	11	0	◆	11	◆
◆	455	◆	◆	455	27	202	20	21	185	B.8b	Economia brută	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	233	◆	◆	233	24	160	-10	11	48	B.8n	Economia netă	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	-41	◆	-41	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.12	Soldul operaţiunilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	curente cu exteriorul	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

CONTURILE DE ACUMULARE

Variaţii ale activelor									◆	◆	◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete									◆
III. 1.1. Contul	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.8n	Economia netă	48	11	-10	160	24	233	◆	◆	233	III. 1.1. Contul
variaţiei valorii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.12	Soldul extern curent	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-41	◆	-41	variaţiei valorii
nete datorate economiei şi	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.9	Transferuri de capital de primit	33	0	6	23	0	62	4	◆	66	nete datorate economiei şi
transferurilor de capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.9	Transferuri de capital de plătit (-)	-16	-7	-34	-5	-3	-65	-1	◆	-66	transferurilor în capital
◆	192	◆	-38	230	21	178	-38	4	65	B.10.1	Variaţii ale valoni nete datorate economiei şi transferurilor de capital	6 5	4	-38	178	21	230	-38	◆	192	III.1.2. Contul de achi-
III.1.2. Contul de achi-	376	◆	◆	376	19	61	37	9	250	P.51	Formarea brută de capital fix	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	376	376	ziţie a activelor nefinanciare
ziţie de active nefinanciare	-222	◆	◆	-222	-3	-42	-30	-10	-137	K.1	Consumul de capital fix (-)	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	28	◆	◆	28	0	2	0	0	26	P.52	Variaţia stocurilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	28	28	◆
◆	10	◆	◆	10	0	5	3	0	2	P.53	Achiziţii minus cedările obiectelor de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	10	10	◆
◆	0	◆	0	0	1	4	2	0	-7	K.2	Achiziţii minus cedările de active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	0	◆	-38	38	4	148	-50	5	-69	B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) de finanţare	-69	5	-50	148	4	38	-38	◆	◆	III. 2. Contul financiar
III.2. Contul financiar	691	◆	50	641	32	181	120	237	71	F	Achiziţii nete de active financiare/	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	F	Creşterea netă de pasive	140	232	170	33	28	603	88	◆	691	◆
◆	0	◆	1	-1	◆	◆	0	-1	◆	F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	130	◆	11	119	12	68	7	15	17	F.2	Numerar şi depozite	0	130	2	0	0	132	-2	◆	130	◆
◆	143	◆	5	138	12	29	26	53	18	F.3	Titluri altele decât acţiuni	6	53	64	0	0	123	20	◆	143	◆
◆	254	◆	10	244	0	5	45	167	27	F.4	Credite	71	0	94	28	24	217	37	◆	254	◆
◆	46	◆	2	44	0	3	36	3	2	F.5	Acţiuni şi alte participa-ţii	26	13	0	◆	4	43	3	◆	46	◆
◆	36	◆	0	36	0	36	0	0	0	F.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	36	0	◆	0	36	0	◆	36	◆
◆	82	◆	21	61	8	40	6	0	7	F.7	Alte conturi de plătit	37	0	10	5	0	52	30	◆	82	◆
III. 3.1. Contul altor	15	◆	◆	15	0	2	1	-2	14	K.3-10 i K.12	Totalul altor modificări de volum	-3	2	-1	0	0	-2	0	◆	-2	III.3.1. Contul altor
modificări de volum	24	◆	◆	24	0	0	0	0	24	K.3	Apariţia economică a activelor neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	modificări de volum
ale activelor	3	◆	◆	3	0	0	3	0	0	K.4	Apariţia economică a activelor produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	ale activelor
◆	4	◆	◆	4	0	0	4	0	0	K.5	Creşteri naturale de resurse biologice necultivate	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	-9	◆	◆	-9	0	0	-2	0	-7	K.6	Dispariţia economică a activelor neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	-11	◆	0	-11	0	0	-6	0	-5	K.7	Distrugeri ale activelor datorate catastrofelor	0	0	0	0	0	0	0	◆	0	◆
◆	0	◆	0	0	0	0	8	-3	-5	K.8	Confiscări fără compensare	0	0	0	0	0	0	0	◆	0	◆
◆	1	◆	◆	1	0	0	0	0	1	K9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	3	◆	0	3	0	2	0	1	0	K10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	-4	2	0	0	0	-2	0	◆	-2	◆
◆	0	◆	0	0	0	0	-6	0	6	K.12 din care:	Modificări de clasare sau de structură	1	0	-1	0	0	0	0	◆	0	◆
◆	10	◆	0	10	0	0	0	-2	12	AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	-7	◆	◆	-7	0	0	-3	-2	-2	AN.1	Active produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	17	◆	0	17	0	0	3	0	14	AN.2	Active neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	5	◆	0	5	0	2	1	0	2	AF	Active şi pasive financiare	-3	2	-1	0	0	-2	0	◆	-2	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.10.2	Variaţia valorii nete datorate altor modificări în volumul de active	17	-4	2	2	0	17	0	◆	17	◆
III.3.2. Contul de reeva-	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	K.11	Câştiguri/pierderi nominale din deţinere	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	III.3.2. Contul de reeva-
luare	280	◆	0	280	8	80	44	4	144	AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	luare
◆	126	◆	◆	126	5	35	20	2	63	AN.1	Active produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	154	◆	0	154	3	45	23	2	81	AN. 2	Active neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	91	◆	7	84	1	16	2	57	8	AF	Active şi pasive financiare	18	51	7	0	0	76	3	◆	78	◆

◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.10.3	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor(+)/pierderilor (-) nominale din deţinere	134	10	38	96	10	288	4	◆	292	◆

CONTURILE DE PATRIMONIU

IV. 1. Contul de patrimoniu de deschidere	9 922	◆	0	9 922	324	2 822	1 591	144	5 041	AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	IV.1. Contul
◆	6 047	◆	◆	6 047	243	1 698	1001	104	3 001	AN.1	Active produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	de patrimoniu de deschidere
◆	3 875	◆	0	3 875	81	1 124	590	40	2 040	AN.2	Active neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	7 365	◆	573	6 792	172	1 819	396	3 508	897	AF	Active şi pasive financiare	1 817	3 384	687	289	121	6 298	297	◆	6 595	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	4121	268	1 300	4 352	375	10416	276	◆	10 692	◆
IV.2 Contul de variaţie a patrimoniului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Variaţii totale ale activelor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	IV.2 Contul de varia-
◆	482	◆	0	482	25	110	56	1	290	AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	ţie a patrimoniului
◆	289	◆	◆	289	21	61	25	-1	182	AN.1	Active produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	193	◆	0	193	4	49	30	2	108	AN.2	Active neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	787	◆	57	730	33	199	123	294	81	AF	Active şi pasive financiare	155	285	176	33	28	677	91	◆	767	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete	216	10	2	276	31	535	-34	◆	501	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	65	4	-38	178	21	230	-38	◆	192	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.10.2	volum al activelor	17	-4	2	2	0	17	0	◆	17	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.10.3	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor(+)/pierderilor (-) nominale din deţinere	134	10	38	96	10	288	4	◆	292	◆
IV.3. Contul de patri-	10 404	◆	0	10 404	349	2 932	1 647	145	5 331	AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	IV.3. Contul de pa-
moniu de închi-	6 336	◆	◆	6 336	264	1 759	1 026	103	3 183	AN.1	Active produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	trimoniu de închi-
dere	4 068	◆	0	4 068	85	1 173	620	42	2 148	AN.2	Active neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	dere
◆	8 152	◆	630	7 522	205	2 018	519	3 802	978	AF	Active şi pasive financiare	1 972	3 669	863	322	149	6 975	388	◆	7 362	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	4337	278	1 302	4 628	406	10951	242	◆	11 193	◆

SUBCAPITOLUL 6: AGREGATELE

SECŢIUNEA 0:

8.88. Agregatele sunt indicatori sintetici care măsoară rezultatul activităţii pe ansamblul economiei. Ele sunt mărimi de referinţă esenţiale pentru analiza macroeconomică şi pentru comparaţiile în timp şi spaţiu.

SECŢIUNEA 1: PRODUSUL INTERN BRUT LA PREŢURI DE PIAŢĂ (PIB)

8.89. Produsul intern brut la preţuri de piaţă reprezintă rezultatul final al activităţii de producţie a unităţilor productive rezidente. El poate fi definit în trei moduri:

a) PIB este egal cu suma valorilor adăugate brute ale diferitelor sectoare instituţionale sau ale diferitelor ramuri de activitate, la care se adaugă impozitele şi se scad subvenţiile pe produse (care nu sunt alocate sectoarelor şi ramurilor de activitate). De asemenea, acesta reprezintă soldul contului de producţie al economiei totale;

b) PIB este egal cu suma utilizărilor finale de bunuri şi servicii ale unităţilor instituţionale rezidente (consum final efectiv şi formarea brută de capital), plus exporturile şi minus importurile de bunuri şi servicii;

c) PIB este egal cu suma utilizărilor contului de producere a venitului economiei totale (remunerarea angajaţilor, impozitele pe producţie şi importurile minus subvenţiile, excedentul brut de exploatare şi venitul mixt al economiei totale).

8.90. Scăzând consumul de capital fix din PIB, se obţine produsul intern net (PIN) la preţurile pieţei.

SECŢIUNEA 2: EXCEDENTUL DE EXPLOATARE AL ECONOMIEI TOTALE

8.91. Excedentul brut (sau net) de exploatare al economiei totale este egal cu suma excedentelor brute (sau nete) de exploatare ale diferitelor ramuri de activitate sau ale diferitelor sectoare instituţionale.

SECŢIUNEA 3: VENITUL MIXT AL ECONOMIEI TOTALE

8.92 Venitul mixt brut (sau net) al economiei totale este identic cu venitul mixt brut (sau net) al sectorului gospodăriilor populaţiei.

SECŢIUNEA 4: VENITUL ÎNTREPRINDERII ÎN ECONOMIA TOTALĂ

8.93. Venitul întreprinderii brut (sau net) în totalul economiei este egal cu suma veniturilor brute (sau nete) ale veniturilor întreprinderilor din diferite sectoare.

SECŢIUNEA 5: VENITUL NAŢIONAL (LA PREŢURI DE PIAŢĂ)

8.94. Venitul naţional brut (sau net) (la preţuri de piaţă) reprezintă totalul veniturilor primare de primit de către unităţile instituţionale rezidente: remunerarea angajaţilor, impozitele pe producţie şi importuri, minus subvenţiile, veniturile din proprietate (cele de primit minus cele de plătit), excedentul de exploatare (brut sau net) şi venitul mixt (brut sau net).

Venitul naţional brut (la preţuri de piaţă) este egal cu PIB minus veniturile primare de plătit de unităţile rezidente către unităţi nerezidente plus veniturile primare de primit de la restul lumii de către unităţile rezidente.

Din punct de vedre conceptual, venitul naţional brut (la preţuri de piaţă) este identic cu produsul naţional brut (PNB) (la preţuri de piaţă) aşa cum a fost utilizat până acum în general în contabilitatea naţională.

Cu toate acestea, PNB a fost calculat diferit în SEC 79 ([6]).

([6])În SEC 79, PNB (la preţuri de piaţă) era calculat prin adăugarea la PIB (la preţuri de piaţă) a remuneraţiei angajaţilor şi veniturilor din proprietate primite de la restul lumii şi scăzând fluxurile corespunzătoare plătite restului lumii.

Venitul naţional nu este un concept de producţie, ci un concept de venit, care este mai semnificativ dacă este exprimat în termeni neţi, adică după scăderea consumului de capital fix.

SECŢIUNEA 6: VENITUL NAŢIONAL DISPONIBIL

8.95. Venitul naţional disponibil brut (sau net) este egal cu suma veniturilor disponibile brute (sau nete) ale sectoarelor instituţionale. Venitul naţional disponibil brut (sau net) este egal cu venitul naţional brut (sau net) (la preţuri de piaţă) minus transferurile curente (impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc., contribuţii sociale, contribuţii sociale, alte transferuri curente) de plătit unităţilor nerezidente plus transferurile curente de primit de la restul lumii de către unităţile rezidente.

SECŢIUNEA 7: ECONOMIILE

8.96. Acest agregat măsoară partea de venit naţional disponibil care nu este folosită pentru consumul final.

Economiile naţionale brute (sau nete) sunt egale cu suma economiilor brute (sau nete) ale diferitelor sectoare instituţionale.

SECŢIUNEA 8: SOLDUL CURENT EXTERN

8.97. Soldul contului veniturilor primare şi al transferurilor curente externe reprezintă excedentul (dacă este negativ) sau deficitul (dacă este pozitiv) economiei totale în cadrul operaţiunilor sale curente (schimburi de bunuri şi servicii, venituri primare, transferuri curente) cu restul lumii.

SECŢIUNEA 9: CAPACITATEA (+)/NECESARUL (-) NET DE FINANŢARE A ECONOMIEI TOTALE

8.98. Capacitatea (+) sau necesarul (-) net de finanţare a economiei totale este egală cu suma capacităţilor sau nevoii nete de finanţare ale sectoarelor instituţionale. Ea reprezintă suma netă a resurselor pe care totalul economiei le pune la dispoziţia restului lumii (dacă este pozitivă) sau pe care le primeşte de la restul lumii (dacă este negativă).

Capacitatea (+) sau necesarul (-) net de finanţare a economiei totale este egală, dar de semn contrar, cu necesarul (-) sau capacitatea (+) netă de finanţare a restului lumii.

SECŢIUNEA 10: VALOAREA NETĂ A ECONOMIEI TOTALE

8.99. Valoarea netă a economiei totale este egală cu suma valorilor nete ale sectoarelor instituţionale. Ea reprezintă valoarea activelor nefinanciare ale economiei totale, din care se scade soldul dintre activele financiare şi pasivele financiare ale restului lumii.

SUBCAPITOLUL 7: PREZENTAREA MATRICIALĂ

SECŢIUNEA 0:

8.100.Punctele precedente ale acestui capitol au prezentat o secvenţă de conturi în "T". Dar conceptele şi definiţiile din cadrul sistemului permit alte moduri de prezentare care oferă o perspectivă nouă şi permit realizarea unor tipuri diferite de analiză.

8.101.Tabelul intrări-ieşiri constituie un cadru matricial larg folosit pentru prezentarea coerentă a unor informaţii detaliate asupra fluxurilor de bunuri şi servicii, cât şi asupra structurii costurilor de producţie. O asemenea matrice prezintă informaţii suplimentare faţă de conturile în "T" pentru bunuri şi servicii, producţie şi producerea venitului; astfel, de exemplu, cheltuiala pentru consumul final este prezentată pe grupe de produse sau ramuri de provenienţă, iar consumul intermediar este prezentat atât pe grupe de produse sau ramuri de provenienţă, cât şi pe grupe de produse sau ramuri de destinaţie. Tabelele resurselor şi utilizărilor din SEC permit o mai bună cunoaştere a legăturilor dezagregate dintre aceste conturi, datorită clasificării producţiei grupelor de produse pe ramuri de activitate.

8.102.Restul acestei secţiuni va demonstra, în primul rând, faptul că secvenţa completă de conturi şi de solduri contabile poate să fie prezentată şi sub formă matricială. Într-un astfel de tabel, toate operaţiunile sunt prezentate pentru totalul economiei şi pentru restul lumii. In plus, este inclus aici un cont agregat de bunuri şi servicii.

8.103.În continuare, vor fi discutate obiectivele generale urmărite de o asemenea matrice contabilă. Una dintre caracteristicile esenţiale constă în gama largă de posibilităţi de extindere sau, din contră, de condensare a unei astfel de matrice, în funcţie de circumstanţele şi nevoile specifice. În final vor fi ilustrate aspectele practice ale acestei probleme, cu ajutorul câtorva exemple. În special legăturile existente între tabelele de resurse şi de utilizări şi conturile sectoriale vor fi studiate într-o manieră mai aprofundată graţie introducerii conturilor forţei de muncă, care permite obţinerea matricelor contabilităţii sociale (MCS). O MCS permite, printre altele, să se realizeze o analiză mai bine integrată a chestiunilor economice şi sociale, inclusiv şomajul.

SECŢIUNEA 1: PREZENTAREA MATRICIALĂ A CONTURILOR SEC

8.104.Tabelul 8.19 prezintă, sub formă de matrice, secvenţa completă de conturi şi solduri contabile. În acest scop, conturile de distribuire primară a venitului, de utilizare a venitului şi altor modificări de active nu au fost subdivizate. În plus, este posibil să se aleagă dacă să se combine sau nu contul de redistribuire a venitului în natură cu cel de distribuire secundară a venitului. În fine, a fost inclus un cont prezentând valoarea netă.

8.105.Cifrele care figurează în tabelele prezentei secţiuni corespund cu exactitate exemplului numeric reţinut în secţiunea precedentă a acestui capitol. În toate matricele, căsuţele unde apare un sold contabil au fost încercuite cu linie groasă.

8.106.Prezentarea matricială permite prezentarea fiecărei operaţiuni printr-o singură intrare şi deducerea naturii acestei operaţiuni din propria sa poziţie. Fiecare cont este reprezentat printr-un cuplu linie/coloană, resursele apărând, prin convenţie, pe linie, iar utilizările pe coloană. Astfel, de exemplu, produsul intern net (1602) este plătit de producătorii din economie şi primit în contul de distribuire primară a venitului. Acest lucru îl arată tabelul 8.19 în rubrica (3,2), adică la intersecţia liniei 3 cu coloana 2. Dat fiind că acest tabel face să apară operaţiunile cu restul lumii într-un cont distinct, căsuţele situate pe diagonala acestui tabel, adică căsuţele (3,3), (4,4), (5,5), (6,6), (7,7) şi (8,8), nu conţin decât operaţiunile între unităţile instituţionale rezidente.

8.107.Totalurile pe linie şi pe coloană nu au titlu. Principala lor funcţie în materie de contabilitate matricială constă în a asigura că toate conturile prezintă solduri complete, adică intrările totale (sumele pe linie) sunt egale cu ieşirile totale (sumele pe coloană). La rândul lor, soldurile contabile semnificative care leagă conturile succesive nu pot fi obţinute decât dacă această condiţie este îndeplinită.

8.108.Linia 1 arată utilizările de bunuri şi servicii, la preţul de achiziţie: consumul intermediar (1904) la coloana 2, consumul final (1371) la coloana 5, formarea brută de capital (414) la coloana 7 şi exporturile (536) la coloana 14.

8.109.Diversele cifre de pe linia 1, odată adunate, permit cunoaşterea utilizărilor totale de bunuri şi servicii la preţuri de achiziţie (4225). Coloana 1 reprezintă oferta de bunuri şi servicii (totalizând şi ea, bineînţeles, tot 4225). Producţia (la preţuri de bază) plus impozitele fără subvenţii pe produse (3728) apare la intersecţia cu linia 2. Importurile (497) apar din contul de bunuri şi servicii externe (linia 14).

8.110.Linia 2 indică producţia (la preţuri de bază) plus impozitele fără subvenţii pe produse. Din cauza acestei evaluări, suma de pe linia 2 (3728) şi, concomitent, aceea din coloana 2 includ impozitele fără subvenţiile pe produse, ceea ce asigură integrarea acestor impozite în soldul contului 2, şi anume produsul intern net (PIN) [(a se vedea rubrica (3,2)]. Cea mai mare parte a soldurilor contabile poate fi calculată în valoarea brută sau netă. În această matrice, toate soldurile contabile sunt prezentate în valoarea netă. Consumul de capital fix (222) este înscris direct în subcontul de achiziţie a activelor nefinanciare (linia 7 şi coloana 2) al contului de capital.

8.111.Linia 3 arată încasările veniturilor primare de către totalul economiei: produsul intern net în rubrica (3,2), veniturile din proprietate provenite din alte sectoare rezidente (341) pe diagonală şi fluxul de venituri primare primite de la restul lumii (72) în rubrica (3,15). Dat fiind că această matrice nu prezintă subdiviziuni ale contului de distribuire primară a venitului, ea nu propune defalcarea pe diverse categorii a valorii adăugate de plătit de către producători, aşa cum este înregistrată în contul de producere a venitului.

8.112.Cu excepţia căsuţei care figurează pe diagonală, coloana 3 scoate în evidenţă veniturile primare de plătit restului lumii (41) în rubrica (15,3) şi soldul contabil, venitul naţional net (1633), care leagă acest cont de următorul.

8.113.Această matrice dă posibilitatea de a opta sau nu pentru combinarea contului de redistribuire a venitului în natură cu cel de distribuire secundară a venitului. Dacă redistribuirea venitului în natură nu apare, atunci diagonala se referă la transferurile curente, cu excepţia transferurilor sociale în natură, între sectoarele rezidente (1096). Aceste transferuri corespund impozitelor curente pe venit, pe avere etc., contribuţiilor şi contribuţiilor sociale, altele decât transferurile sociale în natură, şi alte transferuri curente. Dacă este inclusă redistribuirea venitului în natură, atunci diagonala contului 4 prezintă şi transferurile sociale în natură care, agregate cu alte fluxuri de transferuri curente, sunt egale cu 1315. În ambele cazuri, linia 4 începe cu venitul naţional net, iar transferurile curente primite de la restul lumii (10) sunt înregistrate în rubrica (4,15). În plus faţă de rubrica de pe diagonală, coloana 4 arată transferurile curente către restul lumii (3 9) în rubrica (15,4), iar soldul contabil, adică venitul disponibil net (ajustat) (1604), apare la utilizarea contului de venit disponibil (ajustat).

8.114.Dacă se include redistribuirea venitului în natură, atunci contul 5 reprezintă utilizarea venitului disponibil ajustat. În caz contrar, acest cont reprezintă utilizarea contului de venit disponibil. La nivel agregat, este numai o problemă de terminologie, deoarece venitul disponibil total este egal cu venitul disponibil total ajustat, iar cheltuiala pentru consumul final total este egală cu consumul final total efectiv. Cu excepţia venitului disponibil, linia acestui cont prezintă, pe diagonală, o ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor asupra fondurilor de pensie rezidente (11) şi, în coloana 15, o ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor asupra fondurilor de pensie nerezidente (0). În coloană apare, în plus faţă de consumul final (1371) şi rubrica de pe diagonală, o ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor nerezidente asupra fondurilor de pensie rezidente (0), a se vedea rubrica (15,5), şi soldul contabil, economiile nete (233), care este reluat în primul subcont de capital (cont 6).

8.115.Pentru contul de capital, au fost diferenţiate două subconturi. În primul rând, pe linia contului de variaţie a valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital, economiile nete sunt sporite cu transferurile de capital de primit de la sectoarele rezidente (61), a se vedea rubrica (6,6) şi din străinătate (1), a se vedea rubrica (6,16). În coloana acestui cont apar transferurile de capital de plătit atât sectoarelor rezidente, cât şi restului lumii (4), a se vedea rubrica (16,6). Se obţine astfel un sold, variaţia valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital (230), care este transferat în contul de variaţie a bilanţului (contul 11).

8.116.În continuare, linia destinată contului de achiziţie a activelor nefinanciare prezintă consumul de capital fix [rubrica (7,2)], achiziţiile minus cedările de active nefinanciare neproduse de unităţile rezidente (0), a se vedea rubrica (7,7), şi de unităţile nerezidente (0), a se vedea rubrica (7,17) şi variaţiile de active datorate economiilor şi transferurilor de capital (833), a se vedea rubrica (7,12). Se obţine astfel suma totală de care pot dispune rezidenţii pentru achiziţia de active. Această achiziţie este prezentată în două etape: mai întâi achiziţia de active nefinanciare în coloana acestui cont, şi apoi achiziţia de active financiare (inclusiv active financiare externe) în coloana contului următor. Coloana acestui cont, contul 7, conţine deci formarea brută de capital, [rubrica (1,7)], rubrica de pe diagonală (7,7) discutată mai sus şi variaţiile pasivelor datorate economiilor şi transferurilor de capital (603), a se vedea rubrica (12,7), şi un sold contabil, capacitatea netă de finanţare a economiei totale (38), care este trecută în contul următor, acela care tratează operaţiunile financiare.

8.117.Contul 8 sau contul financiar începe cu capacitatea netă de finanţare a economiei totale (rubrica 8,7), căreia i se adaugă operaţiunile financiare între sectoare rezidente (553) pe diagonală, ca şi creşterea netă a pasivelor externe (50), a se vedea rubrica (8,18). Coloana conţine rubrica de pe diagonală şi achiziţia netă de activelor financiare externe (88) în rubrica (18,8). Bineînţeles, creşterea netă a pasivelor externe plus capacitatea netă de finanţare a economiei totale egalează achiziţiile nete de active financiare externe, astfel încât, şi în acest cont, echilibrul între totalul pe linie şi totalul pe coloană este păstrat.

8.118.Contul altor modificări ale activelor sau contul 9 prezintă, pe linie, variaţiile activelor datorate altor modificări (379), a se vedea rubrica (9,12) şi, pe coloană, variaţiile pasivelor datorate altor modificări (74), a se vedea rubrica (12,9) şi soldul contului, adică variaţiile valorii nete datorate altor modificări (305), a se vedea rubrica (11,9).

8.119.Ultimele patru conturi ale economiei totale se referă la bilanţuri şi la variaţiile sale. Mai întâi, bilanţul iniţial redă, pe linie, stocul iniţial de active(16714), a se vedea rubrica (10,12) şi, pe coloană, stocul iniţial de pasive (6298), a se vedea rubrica (12,10), ca valoare netă iniţială (10416), a se vedea rubrica (13,10). În continuare, contul de variaţie a bilanţului redă cele două componente ale acestor variaţii pe linie, a se vedea căsuţele (11,6) şi (11,9), şi variaţiile totale ale valorii nete (535) pe coloană, a se vedea rubrica (13,11). Apoi, bilanţul final prezintă, pe linie, stocul iniţial de pasive (rubrica 12,10), cele două componente de variaţie a pasivelor (căsuţele 12,7 şi 12,9) şi valoarea netă finală (10951), a se vedea rubrica (12,13). Bineînţeles, suma acestor elemente este egală cu stocul final al activelor, calculat, de asemenea, în coloana acestui cont: stocul iniţial al activelor (10,12) la care se adaugă cele două componente ale variaţiilor activelor, a se vedea căsuţele (7,12) şi (9,12). În final, contul suplimentar al valorii nete redă, pe linia sa, valoarea netă iniţială, a se vedea rubrica (13,10) şi variaţiile totale ale valorii nete (rubrica 13,11), iar pe coloană, valoarea netă finală (rubrica 12,13).

8.120.Conturile referitoare la restul lumii sunt aceleaşi cu cele pentru totalul economiei, deşi sub o formă mai agregată. Mai întâi, contul de bunuri şi servicii externe redă, pe linie, importurile efectuate de către totalul economiei (rubrica 14,1) şi, pe coloană, exporturile (rubrica 1,14) şi soldul (rubrica 15,14), adică soldul extern de bunuri şi servicii (-39). Se observă că toate soldurile conturilor restului lumii sunt considerate din punct de vedere al restului lumii. Pentru a obţine agregatele care corespund economiei totale, trebuie inversat semnul aritmetic cu care sunt afectate aceste solduri.

8.121.în al doilea rând, contul veniturilor primare şi transferurilor curente externe înregistrează soldul contului precedent, precum şi veniturile primare, transferurile curente şi ajustarea pentru variaţia drepturilor gospodăriilor asupra fondurilor de pensie, plătite şi respectiv primite de restul lumii. Aceste puncte au fost deja discutate în paragrafele precedente. Apare atunci, în rubrica (16,15), soldul curent extern (-41).

8.122.În al treilea rând, contul de capital al restului lumii a fost de asemenea subdivizat în două subconturi: primul pentru soldul curent extern, transferurile de capital plătite/primite de restul lumii şi soldul, variaţiile poziţiei financiare externe nete datorate soldului curent extern şi transferurilor de capital (-38), a se vedea rubrica (21,16); al doilea subcont prezintă variaţiile activelor datorate soldului curent extern şi transferurilor de capital (50), a se vedea rubrica (17,22), achiziţiile fără cedările de active nefinanciare neproduse realizate de unităţile nerezidente, a se vedea rubrica (7,17), variaţiile pasivelor datorate soldului curent extern şi transferurilor de capital (^^), a se vedea rubrica (22,17) şi soldul, şi anume capacitatea netă de finanţare a restului lumii (-38), care este transferat contului următor.

8.123.În al patrulea rând contul financiar, care indică, pe linie, achiziţia netă de active financiare externe (rubrica 18,8) şi capacitatea netă de finanţare a restului lumii (rubrica 18,17) şi, pe coloană, creşterea netă a pasivelor externe (rubrica 8,18). În al cincilea rând, contul altor modificări de active prezintă, pe linie, variaţii ale activelor (7), a se vedea rubrica (19,22) şi, pe coloană, variaţii ale pasivelor (3), a se vedea rubrica (22,19); cât şi soldul, adică variaţiile poziţiei financiare externe datorate altor schimbări (4), a se vedea rubrica (21,19).

8.124.În fine, bilanţurile pentru restului lumii sunt similare cu cele pentru totalul economiei. Apar aici o serie de elemente care nu au fost menţionate până acum: stocul iniţial al activelor externe (573), a se vedea rubrica (20,22), stocul iniţial al pasivelor externe (297), a se vedea rubrica (22,20), poziţia financiară externă netă iniţială a restului lumii faţă de economia totală (276), a se vedea rubrica (23,20), variaţiile totale ale poziţiei financiare externe nete ale restului lumii (-34), a se vedea rubrica (23,21) şi poziţia financiară externă netă finală a restului lumii faţă de totalul economiei (242), a se vedea rubrica (22,23).

8.125.În etapa următoare această matrice de format redus poate fi dezagregată pentru a arăta secvenţa completă de conturi, inclusiv detaliile referitoare la agenţi şi la categoriile de operaţiuni. Cu toate acestea, întregul potenţial oferit de contabilitatea matricială este valorificat atunci când nu toate conturile sunt detaliate în acelaşi mod, ci se alege clasificarea cea mai pertinentă pentru fiecare cont. Acest aspect va fi aprofundat în subsecţiunea următoare.

SECŢIUNEA 2: PROPRIETĂŢILE MATRICELOR CONTABILE

8.126.Fiecare intrare a unei matrice agregate, ca de exemplu tabelul 8.19, poate fi considerată ca total general al unei submatrice în care vor fi prezentate categoriile de agenţi implicaţi la fiecare extremitate a ansamblului operaţiunilor avute în vedere. O posibilitate foarte utilă oferită de prezentarea matricială a conturilor ţine de faptul că diferite tipuri de agenţi sau grupe de agenţi pot fi selecţionaţi în fiecare cont, fără ca acest lucru să afecteze calităţile de coerenţă şi integrare în sistemul contabil complet. Altfel spus, se poate aplica mecanismul numit "agenţi multipli şi sectoare multiple", alegând, în fiecare cont, unitatea şi clasificarea unităţilor cea mai bine pertinentă pentru ansamblul fluxurilor economice examinate.

8.127.În principiu, fiecare cont poate fi defalcat în două moduri diferite: fie subdivizând totalul economiei pe grupe de unităţi, fie repartizând categoriile de operaţii prezentate într-un cont în diferite conturi secundare (subconturi). De exemplu, o subdiviziune a economiei totale din primele cinci conturi poate:

a) să delimiteze produsele contului de bunuri şi servicii şi să le clasifice pe grupe de produse;

b) să delimiteze unităţile-tip de activitate economică la nivel local în contul de producţie şi să le clasifice pe ramuri de activitate;

c) să delimiteze unităţile instituţionale în conturile de distribuire primară şi secundară a venitului şi de utilizare a venitului şi să le clasifice pe (sub)sectoare instituţionale.

8.128.Aceste subdiviziuni au două consecinţe importante. În primul rând, pentru toate categoriile de operaţiuni regrupate într-o singură căsuţă a acestor conturi, devine clar care grup de unităţi debitoare a schimbat, ce a schimbat şi cu care grup de unităţi beneficiare, în al doilea rând, clasificările încrucişate detaliate permit cunoaşterea raporturilor reciproce existente între diverse fluxuri din economie. Astfel, în exemplul dat la alineatul precedent, un flux circular simplu de venituri se prezintă, la nivel mezoeconomic, în felul următor:

a)submatricea (3,2) arată care subsector instituţional primeşte un venit primar şi un venit disponibil şi de la care subsector instituţional (bineînţeles, în conturile de distribuire a venitului şi în contul de utilizare a venitului pot fi aplicate diferite clasificări, având drept consecinţă faptul că aceste submatrice nu mai sunt pe diagonală);

b)submatricele (4,3) şi (5,4) arată care subsector instituţional primeşte un venit primar şi un venit disponibil şi de la care subsector instituţional (bineînţeles, în conturile de distribuire a venitului şi în contul de utilizare a venitului pot fi aplicate diferite clasificări, având drept consecinţă faptul că aceste submatrice nu mai sunt pe diagonală);

c)submatricea (1,5) arată care grupă de produse este consumată şi de care subsector instituţional;

d)submatricea (2,1) arată care ramură de activitate fabrică fiecare grupă de produse.

8.129.În momentul întocmirii unei astfel de matrice, este bine să se elaboreze mai întâi o structură contabilă pertinentă pentru aplicaţiile avute în vedere. în al doilea rând, să se aleagă unităţile şi clasificările cele mai adecvate ale unităţilor pentru fiecare cont. În practică însă avem de-a face cu un proces interactiv. Să presupunem, de exemplu, că există o categorie de operaţiuni pentru care sunt cunoscute numai încasările şi plăţile totale ale agenţilor (adică totalurile pe linie şi pe coloană ale unei submatrice), fără să se ştie cine şi cui a plătit (adică fără să fie cunoscută structura internă a submatricei). Această problemă poate fi rezolvată prin inserarea unui cont ecran monobloc.

8.130.Prezentarea matricială a conturilor se caracterizează prin următoarele proprietăţi generale:

a)o prezentare matricială detaliată convine în special tratamentului matematic plecând de la algebra matricială; de asemenea ea poate fi utilă când sunt calculate soldurile diferitelor conturi;

b)o matrice detaliată prezintă o defalcare simultană a operaţiunilor legate între ele efectuate de unităţi debitoare şi unităţi creditoare; în consecinţă avem de-a face cu un format adecvat prezentării, la un nivel mezoeconomic, a relaţiilor existente între diferite fluxuri economice; aici sunt în special prezentate fluxurile care implică două tipuri diferite de unităţi (ca, de exemplu, cheltuiala pentru consum final pentru diferite categorii de bunuri şi servicii efectuată de mai multe subsectoare ale gospodăriilor populaţiei);

c)pentru o serie de conturi care furnizează o defalcare a operaţiunilor pe unităţi debitoare şi unităţi creditoare, prezentare matricială este mai concisă decât alte moduri de prezentare, pentru că plata de către o unitate şi încasarea plăţii de către altă unitate, participante la aceeaşi tranzacţie, sunt reprezentate printr-o singură intrare.

8.131.O matrice agregată corespunzând economiei totale poate servi drept tabel de referinţă pentru tabelele ulterioare, mai detaliate. De îndată ce cititorul se familiarizează cu prezentarea detaliată a diferitelor secţiuni ale unui sistem (tabelul de resurse şi utilizări, conturile de sectoare etc.), raporturile între submatricele detaliate şi matricea agregată devin clare graţie unui sistem de coduri. Formatul matricial este în special indicat dacă nu este posibil sau nu este de dorit să se prezinte toate conturile sistemului la acelaşi nivel de detaliere.

8.132.Prezentarea matricială este un instrument adecvat care permite explorarea flexibilităţii sistemului. Astfel, de exemplu, se pot analiza într-un mod mai detaliat raporturile existente între aspectele sociale şi economice ale sistemului, pentru a se ajunge la o matrice de contabilitate socială (MCS). Metoda MCS este descrisă şi ilustrată în subsecţiunea următoare a prezentului capitol.

SECŢIUNEA 3: ADAPTAREA MATRICEI DE FORMAT REDUS LA TIPURI DE ANALIZĂ SPECIFICE

8.133.Tabelele de resurse şi utilizări adoptă o clasificare a liniilor şi coloanelor adaptată în special la descrierea proceselor economice analizate, şi anume procesele de producţie şi utilizarea produselor. Cu toate acestea, aceste matrice nu includ raporturile reciproce dintre valoarea adăugată şi cheltuiala finală. Extensia unui tabel de resurse şi utilizări sau a unui tabel intrări-ieşiri, pentru a face să apară totalitatea fluxurilor circulare ale veniturilor la un nivel mezoeconomic, ne permite să surprindem o caracteristică esenţială a matricelor contabilităţii sociale.

8.134.MCS este definită astfel: o prezentare a conturilor din SEC în cadrul unei matrice care expune într-un mod detaliat raporturile dintre un tabel de resurse şi de utilizări şi conturile sectoarelor. MCS-urile se concentrează prin definiţie pe rolul indivizilor în economie, ceea ce se poate reflecta, printre altele, printr-o defalcare suplimentară a sectorului gospodăriilor şi o reprezentare dezagregată a pieţei forţei de muncă (adică o reprezentare care face distincţia între diferite categorii de persoane ocupate).

8.135.O preocupare socială de prim plan constă în a cunoaşte nivelul şi structura ocupării forţei de muncă (sau a şomajului). O MCS furnizează de obicei informaţii suplimentare asupra acestei probleme, graţie unei subdiviziuni a remunerării angajaţilor pe categorii de persoane ocupate. Această subdiviziune se aplică în acelaşi timp volumului mâinii de lucru pe ramuri de activitate, aşa cum apar în tabelele de resurse şi de utilizări, şi ofertei de mână de lucru pe subgrupe socioeconomice, aşa cum ea reiese din contul de alocare a veniturilor primare ale gospodăriilor. Rezultă că

matricea prezintă nu numai resursele şi utilizările diverselor grupe de produse, ci şi resursele şi utilizările diverselor categorii de servicii privind forţa de muncă.

8.136.Clasificarea persoanelor ocupate şi care lucrează în mod independent poate să se bazeze pe o combinaţie de caracteristici descriptive şi de caracteristici referitoare ocupaţie (sau ocupaţia principală), ca sexul, nivelul de şcolarizare, vârsta şi locul de reşedinţă pe de o parte şi, pe de altă parte, ocupaţia, tipul de contract de muncă (cu normă întreagă/normă fracţionată, permanent/temporar), regiunea şi subsectorul de ocupare a forţei de muncă. O altă analiză poate viza faptul că variaţiile relative ale tarifului de salarizare în cadrul unui grup sunt mai mici decât aceleaşi variaţii observate de la un grup la altul. O clasificare pe ramuri de ocupare a forţei de muncă este mai puţin pertinentă, deoarece aceasta este deja furnizată de MCS-uri graţie unei clasificări încrucişate a valorii adăugate.

8.137.Trebuie să se facă distincţia între atât rezidenţii angajaţi în întreprinderi nerezidente, nerezidenţii care lucrează în întreprinderi rezidente şi angajaţi care lucrează temporar în străinătate. În acest fel, nivelul de ocupare a forţei de muncă poate fi estimat prin contabilizarea numărului de unităţi de persoane ocupate (la nivel naţional). Evident, acest număr include lucrătorii independenţi, pentru a căror muncă se poate izola apoi o remuneraţie imputată, din restul venitului mixt net în cadrul MCS.

Tabelul 8.19 - Prezentarea matricială a secvenţei complete a conturilor şi soldurilor contabile pentru economia totală

								I-IV ECO NOMIE TOTALĂ					
	Conturi		0. Bunuri şi servicii	I. Producţie	II. Distribuire primară a venitului	II. 2/3 (Re)distribuirea venitului (în natură)	II. 4 Utilizarea venitului disponibil (ajustat)	III. 1.1 Economie şi transferuri de capital	III. 1.2 Achiziţii de active financiare	III.2 Financiar	III.3 Alte modificări de active	IV. 1 Patrimoniu de deschidere	VI. 2 Variaţie de patrimoniu
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	0. Bunuri şi 1 service	1	Marje comerciale şi de transport 0	intermediar 1904			Consum final 1371		Formarea brută de capital 414				
	I. Producţie	2	Producţia şi impozitele minus subvenţiile pe produse 3728										
	II.1 Distribuire primară a venitului	3		Produs intern net (PIN) 1602	Venituri proprietate 341								
	II. 2/3 (Re)distribuire secundară a venitului (în natura)	4			Venit naţional net (VNE) 1633	Transferuri curente (1 315) 1096							
	II. 4 Utilizarea venitului disponibil (ajustat)	5				Venit disponibil (ajustat) net 1604	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii 11						
E C O N O M I E T O T A L Ă	III.1.1 Economie şi transferuri de capital	6					Economia netă 233	Transferuri de capital 61					
	III. 1.2 Achiziţii de active	7		Consum de capital fix 222					Achiziţii minus cedări de active neproduse 0				
	III.2. Financiar	8							Capacitatea de finanţare a economiei totale 38	Achiziţie netă de active financiare ("creştere netă a pasivelor") 553			
	II I.3 Alte modificări de active	9											
	IV.1 Patrimoniu de deschidere	10											
	IV.2 Variaţii ale patrimoniului	11						Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital 230			Variaţii ale valorii nete datorate altor 305		
	IV.3 Patrimoniu de	12							Variaţii ale pasivelor datorate economiei şi transferurilor de capital 603		Variaţii ale pasivelor datorate altor 74	Stocul pasivelor de deschidere 6298	
	Valoarea netă	13										Valoarea netă de deschidere 10416	Variaţii totale ale valorii nete 535
	V. RESTUL LUMII	TOTAL											
IV.3 Patrimoniu de închidere	Valoarea netă	V.1 Bunuri şi servicii externe	V.2 Venituri primare şi transferuri curente externe	V.3.1 Economia şi transferuri de capital	V.3.2 Achiziţii de active	V.3.2 Financiar	V.3.3 Alte modificări de active	V.4.1 Patrimoniu de deschidere	V.4.. 2 Variaţii de patrimoniu	IV.1 Patrimoniu de închidere	Valoarea netă		
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
		Exporturi de bunuri şi servicii 536										4 225	
												3 728	
			Venituri primare primite de la restul lumii 72									2 015	
			Transferuri curente primite de la restul lumii 10									2 739	
			Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensie primite de la restul lumii 0									1 615	
				Transferuri de capital primite de la restul lumii 1								295	
Variaţii ale activelor datorate transferurilor de capital 833					Achiziţii minus cedări de active neproduse 0							1055	
						Creşterea netă a pasivelor externe 50						641	

Variaţii ale activelor datorate altor modificări 379												379	
Stocul activelor de deschidere 16714 16714												16714	
												535	
	Valoarea netă de închidere 10951											17926	
												10951	

Tabelul 8.19 - Prezentarea matricială a secvenţei complete a conturilor şi soldurilor contabile pentru economia totală (continuare)

								I-IV ECONOMIE TOTALĂ					
	Conturi		0. Bunuri şi servicii	I. Producţie	II. primară a venitului	II. 2/3 (Re)distribuire secundară a venitului (în natură)	II. 4 Utilizarea venitului disponibil (ajustat)	III. 1.1 Economie şi transferuri de capital	III. 1.2 Achiziţii de active financiare	III.2 Financiar	III.3 Alte modificări de active	IV.1 Patrimoniu de deschidere	VI.2 Variaţie de
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	V.1 Bunuri şi externe	14	Importuri de bunuri şi 497										
	V.2 Venituri primare şi transferuri externe	15			Venituri primare vărsate restului lumii 41	curente vărsate restului 39	Ajustarea pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensie vărsate restului lumii 0						
	V.3.1.1 Economii curente	16						Transferuri de capital vărsate restului lumii 4					
RESTULUMII	V.3.1.2 Achiziţii de active nefinanciare	17											
	V.3.2 Financiar	18								Achiziţie netă de active externe 88			
	V.3.3 Alte modificări de active	19											
	V.4.1 Patrimoniu de deschidere	20											
	V.4.2 Variaţii de patrimoniu	21											
	V.4.3 Patrimoniu de	22											
	Valoarea netă	23											
	TOTAL		4225	3728	2015	2739	1615	295	1055	641	379	16714	535

	V. RESTUL LUMII											TOTAL
IV.3 Patrimoniu de închidere	Valoarea netă	V.1 Bunuri şi servicii externe	V.2 Venituri primare şi transferuri externe	V.3.1 Economia şi transferuri de capital	V.3.2 Achiziţii de active nefinanciare	V.3.2 Financiar	V.3.3 Alte modificări de active	V.4.1 Patrimoniu de deschidere	V.4.. 2 Variaţii de	IV.1 Patrimoniu de	Valoarea netă	
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
												497
		Soldul schimburilor externe de servicii - 39										41
			Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul -41									-37
										Variaţii ale activelor externe datorate soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurilor de capital 50		50
					Capacitatea de finanţare a restului lumii -38							50
										Variaţii ale activelor externe datorate altor modificări 7		
										Stocul de deschidere al activelor externe 573		573
				Variaţii ale poziţiei financiare externe nete datorate soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurilor de capital -38			Variaţii ale poziţiei financiare externe nete datorate altor modificări 4					-34
					Variaţii ale pasivelor externe datorate soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurilor de capital 88		Variaţii ale pasivelor externe datorate altor modificări 3	Stocul de deschidere al pasivelor externe 297			Poziţia financiară externă netă de închidere 242	630
								Poziţia financiara netă de deschidere 276	Variaţii totale ale poziţiei financiare externe nete -34			242
17926	10951	497	41	-37	50	50	7	573	-34	630	242	

8.138.În special, comparaţia dintre (1) veniturile din muncă ale tuturor persoanelor ocupate aşa cum sunt date de MCS, (2) o descompunere a acestor venituri în număr de ore lucrate şi tarife salariale orare medii şi (3) oferta potenţială de forţă de muncă pe tipuri de persoane şi pe grupe de gospodării (exprimată în "echivalent normă întreagă"), permite să se obţină informaţii detaliate asupra structurii şomajului în acelaşi timp cu un indicator agregat ("şomaj în echivalent normă întreagă"), care este coerent, atât în plan conceptual cât şi numeric, cu ceilalţi indicatori macro-economici; aceştia pot de asemenea să fie deduşi plecând de la MCS. În plus, juxtapunerea, în acest ansamblu de date, a numărului, contabilizat, de persoane ocupate (exclusiv străinii) şi de forţă de muncă potenţială permite estimarea şomajului aşa cum este el definit în mod tradiţional.

8.139.În acest stadiu este probabil util să prezentăm, cu titlu de exemplificare, o MCS. În acest scop, tabelul 8.20 dă, de exemplu, structura unei MCS care înregistrează toate operaţiunile prevăzute de către sistem (adică ansamblul fluxurilor, cu excepţia "altor modificări de active"). Principala noutate se referă la noua semnificaţie acordată contului de producere a venitului, în vederea facilităţii trecerii de la analize detaliate ale pieţei forţei de muncă la conturile naţionale. MCS agregată prezentată aici serveşte drept tabel restrâns căruia, ulterior, i se pot adăuga tabele mai detaliate. Tipurile de clasificare posibile din fiecare cont sunt indicate între paranteze în titlurilor liniilor şi coloanelor.

8.140.Secvenţa conturilor din această matrice este aceeaşi ca în tabelul 8.19. Trecerea de la această matrice la MCS agregată aşa cum este prezentată aici presupune:

a)suprimarea contului altor modificări de active, a bilanţului iniţial, contului de variaţie a bilanţului, bilanţului final şi contului valorii nete, atât pentru economia totală, cât şi pentru restul lumii, şi suprimarea contului operaţiunilor financiare externe;

b)subdivizarea contului de distribuire primară a venitului şi a celui de-al doilea subcont de capital;

c)combinarea, pe de o parte, a celor două subconturi de capital (excluzând formarea de capital fix) şi, pe de altă parte, a contului de bunuri şi servicii externe şi a contului veniturilor primare şi transferurilor curente externe.

8.141.Primele două linii şi coloane ale tabelului 8.20 presupun o versiune agregată a tabelului de resurse şi utilizări, care este aici legată în mod explicit de celelalte conturi ale sistemului. Se observă că liniile şi coloanele tabelului resurselor (rubrica II,I) au fost transpuse.

8.142.Al treilea cont înregistrează producerea venitului şi joacă un rol important. El este împărţit pe categorii de intrări primare: (1) remunerarea diverselor tipuri de angajaţi; (2) alte impozite fără subvenţiile pe producţie; (3) excedentul net din exploatare şi (4) venitul mixt net.

8.143.Acest cont, aşa cum este organizat aici, permite prezentarea operaţiunilor între două tipuri diferite de unităţi. Acest lucru se referă în special la remunerarea angajaţilor, care este considerată ca o tranzacţie (prestarea unei munci în schimbul unei remuneraţii) între o unitate instituţională (angajatorul) şi o persoană (angajatul). În MCS, persoanele ocupate sunt considerate ca unităţi distincte care primesc o remuneraţie salarială, în contul de producere a venitului, şi care distribuie acest venit gospodăriilor lor, în contul de alocare a veniturilor primare. Aceste unităţi sunt apoi clasificate pe diferite grupe de persoane ocupate şi lucrători independenţi. Această reprezentare serveşte la integrarea analizelor pieţei forţei de muncă şi a conturilor naţionale.

8.144.Venitul mixt (rezidual) şi excedentul de exploatare rămân la unitatea producătoare, dar clasificarea unităţilor producătoare nu trebuie neapărat să fie aceeaşi cu cea din contul de producţie. Într-adevăr, o anumită clasificare pe subsectoare instituţionale este deosebit de pertinentă pentru studiul excedentului de exploatare şi al venitului mixt. Acest lucru înseamnă că, în cadrul MCS, trebuie utilizată o clasificare încrucişată a componentelor valorii adăugate pe ramuri de activitate şi pe subsectoare instituţionale.

8.145.Dat fiind că soldul din rubrica (III,II) este egal cu valoarea adăugată internă totală, categoriile de intrări primare înglobează toate persoanele ocupate în întreprinderile rezidente. În coloana III, remunerarea nerezidenţilor angajaţi în întreprinderi rezidente este apoi transferată restului lumii. Un sold naţional semnificativ poate fi obţinut în contul III numai dacă remunerarea angajaţilor rezidenţi din întreprinderi nerezidente este adăugată mai întâi. Acest lucru a fost făcut în linia III şi, în acest scop, poate fi creată o categorie distinctă, aceea a persoanelor rezidente angajate în întreprinderi nerezidente. Un alt avantaj al introducerii acestei categorii este acela că ea facilitează estimarea ocupării forţei de muncă aşa cum este definită în mod tradiţional.

8.146.Aceste operaţiuni diverse au ca rezultat faptul că se prezintă un nou sold (1473) la închiderea contului de producere a venitului, între valoarea adăugată netă totală şi venitul naţional net (VNN). Acest sold, denumit venit generat net la preţuri de bază, indică venitul total obţinut de către unităţile instituţionale rezidente pentru participarea lor la procesele de producţie.

8.147.Contul de alocare a venitului primar al unei MCS detaliată prezintă venitul (veniturile) din muncă ale unei gospodării a populaţiei sub forma contribuţiei adusă pentru unul sau mai mulţi membri ai gospodăriei, care sunt angajaţi sau lucrători independenţi. El permite printre altele să se precizeze în ce măsură fiecare grup de gospodării depinde de sursele de venituri (din muncă) multiple. În afară de acest lucru, categoriile de operaţiuni care apar în conturile de distribuire şi utilizare a venitului sunt aceleaşi ca în tabelul precedent.

8.148.În structura acestei MCS, contul de capital şi contul financiar sunt întrepătrunse, contul financiar fiind clasificat nu pe sectoare instituţionale, ci pe tipuri de active financiare. În consecinţă, o dezagregare a acestei MCS face deci să apară, pentru fiecare subsector instituţional, atât achiziţiile fără cedările diverselor tipuri de active financiare, a se vedea rubrica(IX,VII) şi creşterea fără restituirea diverselor tipuri de pasive, a se vedea rubrica (VII,IX). Aceste două categorii de operaţiuni au fost combinate pentru ceea ce se referă la restul lumii. Este astfel posibil să se includă soldul "capacitatea netă de finanţare" în tabelul 8.20, înzestrat cu toate acestea cu semn opus dacă este considerat din punctul de vedere al economiei naţionale (rubrica IX,XI).

8.149.O parte importantă a variaţiilor totale în volumul valorii nete constă probabil în creşteri ale activelor fixe. Dacă interesează în mod deosebit dinamica unei economii, este important să se arate care sunt ramurile de activitate în care capacitatea de producţie a crescut. Acesta este rolul contului de formare a capitalului fix (contul VIII) inclus în această MCS. Un tabel mai detaliat va face atunci să apară:

(a)în liniile acestui cont, cine investeşte şi unde - rubrica (VIII, VII) şi

(b)în coloanele acestui cont, unde se investeşte şi în ce - rubrica (I,VIII).

În acest caz, cine se referă la un subsector instituţional, unde se referă la o ramură de activitate şi ce la o grupă de produse. Prin acest cont de formare de capital fix, MCS face să apară, la un nivel mezoeconomic, legăturile care există între formarea de capital fix pe sector instituţional, aşa cum o scoate în evidenţă contul de capital, şi formarea de capital fix pe grupe de produse, aşa cum o scot în evidenţă tabelele de resurse şi utilizări.

8.150.Tabelul 8.21 permite evidenţierea tipurilor de informaţii care pot fi obţinute plecând de la o MCS mai detaliată. Principalele sale obiective sunt de a arăta:

(a)fluxul circular al veniturilor, inclusiv o subdiviziune a veniturilor din muncă pe câteva categorii de persoane ocupate; astfel se poate proceda la o analiză mai detaliată a legăturilor existente între valoarea adăugată pe ramuri de activitate şi venitul primar al subgrupelor de gospodării;

(b)interdependenţa dintre distribuirea venitului şi structura producţiei; printre altele, acest aspect se leagă de modelele divergente ale cererii între diferite subgrupe de gospodării;

(c)repartizarea economiilor pe subsectoare, inclusiv o subdiviziune a formării de capital fix pe ramură investitoare; este astfel posibil să se procedeze la o analiză mai detaliată a legăturilor existente între formarea de capital fix a subsectoarelor şi formarea de capital fix pe grupe de produse.

În vederea prezentării, numărul grupelor din fiecare cont a fost redus la minimum. Evident, o MCS exhaustivă face să apară, în fiecare cont, un număr mai mare de categorii.

8.151.Dat fiind că o MCS integrează în acelaşi timp fluxurile de venituri şi cheltuieli şi tabelele intrări-ieşiri la un nivel mezoeconomic, ea poate servi drept model la estimarea unei mari varietăţi de conturi. Metoda MCS este deosebit de utilă atunci când se doreşte reconcilierea unei informaţii detaliate despre, de exemplu, producţia şi comerţul internaţional, cu datele de bază provenite, de exemplu, dintr-o anchetă asupra forţei de muncă, asupra bugetelor familiale sau asupra investiţiilor pe ramuri de activitate. În plus, integrarea conturilor într-o MCS permite utilizarea algebrei matriciale pentru a calcula soldurile.

8.152.Integrarea unui volum mai important de date de bază permite urmărirea, analiza şi punerea în legătură a unui număr mai mare de aspecte de politică. Mai presus de toate, utilizarea unei MCS permite înţelegerea raporturilor dintre ocuparea forţei de muncă şi repartiţia venitului şi obiectivele care se înscriu într-o perspectivă macroeconomică mai accentuată, precum creşterea PIN, echilibrul balanţei de plăţi, stabilitatea preţurilor etc. În plus, MCS furnizează un cadru şi date coerente (în anul de bază) pentru modelele de echilibru general (privind ansamblul economiei), care prezintă clasificări detaliate ale diverşilor actori, inclusiv ramurile de activitate, tipurile de forţă de muncă şi subgrupele de gospodării.

8.153.Tabelul 8.22 prezintă o parte a informaţiilor conţinute într-o MCS exhaustivă. El studiază oarecum "cu lupa" valoarea adăugată netă totală, adică rubrica (3,2) a tabelului agregat 8.20. Pentru a facilita trimiterile la tabelul de resurse şi utilizări, ramurile de activitate sunt clasificate numai conform secţiunilor din NACE Rev.1. Veniturile din muncă pe sexe sunt defalcate pe categorii de ocupaţii şi pe locul de reşedinţă al persoanelor ocupate. Excedentul net din exploatare apare în funcţie de (sub)sectorul întreprinderii căreia îi aparţine unitatea de activitate economică locală, şi venitul mixt net în funcţie de locul de implantare a gospodăriei-întreprindere. În acest exemplu, venitul mixt include, de asemenea, o remunerare imputată pentru munca lucrătorilor independenţi. Bineînţeles, cifrele din acest tabel corespund totalului tabelelor 8.20 şi 8.21. Valoarea adăugată netă apare, de exemplu, în rubrica situată în dreapta jos.

8.154.Un asemenea tabel permite, de asemenea, să se distingă aspecte suplimentare, precum:

a)- partea de venituri din munca prestată de femei pe ramură de activitate şi pe regiune;

b)gradul de concentrare al veniturilor din munca prestată de femei în anumite categorii profesionale pe ramură de activitate şi pe regiune;

c)o repartizare a veniturilor din muncă pe profesiuni, în fiecare ramură de activitate şi în fiecare regiune, pentru ambele sexe;

d)o repartizare regională a venitului mixt pe ramură de activitate;

e)ponderea întreprinderilor publice şi a societăţilor sub control străin din totalul excedentului de exploatare pe fiecare ramură de activitate.

8.155.Informaţiile detaliate din acest tabel privitoare la remunerarea angajaţilor sunt obţinute din statisticile privind ocuparea forţei de muncă; integrarea lor în cadrul contabilităţii naţionale va îmbunătăţi pertinenţa şi fiabilitatea, atât a acestei surse, cât şi a conturilor naţionale.

Veniturile din muncă, astfel cum sunt prezentate în acest tabel pot fi descompuse într-o componentă de volum şi o componentă de preţ pe tip de muncă şi pe ramură de activitate: ocupări (în echivalent normă întreagă) şi tarif salarial (ponderat şi în echivalent normă întreagă). În plus, o MCS exhaustivă mai conţine un tabel care arată repartizarea acestor venituri din muncă şi a nivelului de ocupare a forţei de muncă corespunzător pe grupe de gospodării. Operaţiuni similare pot fi efectuate şi pentru veniturile imputate din activitatea lucrătorilor independenţi.

O serie de date estimative privind veniturile din muncă imputate ale diferitelor unităţi de lucrători independenţi, precum şi defalcarea a ansamblului veniturilor din muncă pe o componentă de volum şi o componentă de preţ permit să se obţină date detaliate asupra forţei de muncă. Aceste date sunt de o mare utilitate pentru toate tipurile de analiză şi sunt legate în mod direct de toate agregatele macroeconomice importante, inclusiv ocuparea forţei de muncă (adică numărul total de unităţi de persoane ocupate) şi ocuparea în echivalent normă întreagă (adică volumul total de intrare a forţei de muncă).

Tabelul 8.20 - Prezentarea schematică a unei matrice de contabilitate socială (MCS)

CONTURI			O. Bunuri şi servicii (produse)	TOTAL ECONOMIE								RESTUL LUMII		TOTAL
◆ ◆			◆ ◆	I. Producţia (ramuri de activitate)	II.1.1 Exploatare (categorii de intrări primare)	II.1.2 Afectarea veniturilor primare (sectoare instituţionale)	II. 2 Distribuirea secundară a venitului (sectoare instituţionale)	II.4 Utilizarea venitului disponibil (sectoare instituţionale)	Capital (sectoare instituţionale)	Formarea brută de capital fix (ramuri de activitate)	III. 2 Financiar (active financiare)	curente	de capital	◆ ◆
◆ ◆			I = 1	II = 2	III = 3a	IV = 3b	V = 4	VI = 5	VII = 6/7a	VIII = 7b	IX = 8	X = 14/15	XI = 16/17	◆ ◆
0 Bunuri şi servicii (produse)		I=1	Marje comerciale şi de transport 0	Consum intermediar 1904	◆	◆	◆	Consum final 1371	Variaţia stocurilor ([1]) 38	Formarea brută de capital 376	◆	Exportul de bunuri şi servicii 536	◆	4 225
◆	I. Producţia (ramuri de activitate)	II = 2	Producţia 3595	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	3 595
TOTAL ECONOMIE	II.1.1 Exploatare (categorii de intrări primare)	III = 3a	◆	Valoarea adăugată netă (preţ de bază) 1469	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Remunerarea salariaţilor primită de la restul lumii 6	◆	1 475
◆ ◆	II.1.2 Afectarea veniturilor primare (sectoare instituţionale)	IV = 3b	Impozite minus subvenţii pe produse 133	◆	Venit generat net (preţ de bază) 1473	Venituri din proprietate 341	◆	◆	◆	◆	◆	Venituri din proprietate şi importuri minus subvenţii pe produse primite de la restul lumii 66	◆	2013

([1])Sunt incluse achiziţiile minus cedările de obiecte de valoare.

◆	II. 2 Distribuţia secundară a venitului (sectoare Instituţionale)	V = 4	◆	◆	◆	Venit naţional net (VNN) 1633	Transferuri curente 1096	◆	◆	◆	◆	Transferuri curente primite de la restul lumii 10	◆	2 739

TOTAL ECONOMIE	II.4 Utilizarea venitului disponibil (sectoare instituţionale)	VI = 5	◆	◆	◆	◆	Venit disponibil net 1604	Ajustare pentru variaţiile drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensie 11	◆	◆	◆	Ajustare pentru variaţiile drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurile de pensie primite de restul lumii 0	◆	1 615
◆◆	Capital (sectoare instituţionale)	VII = 6/7a	◆	◆	◆	◆	◆	Economia netă 233	Transferuri de capital (*) 61	◆	Creşteri nete de pasive 603	◆	Transferuri de capital primite de la restul lumii ([1]) 1	898
◆	Formarea brută de capital fix (ramuri de activitate)	VIII = 7b	◆	Consum de capital fix 222	◆	◆	◆	◆	Formarea netă de capital fix 154	◆	◆	◆	◆	376
◆	III. Financiar (active financiare)	IX = 8	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Achiziţii nete de active financiare 641	◆	◆	◆	Capacitatea de finanţare a restului lumii -38	603

([a])Sunt incluse achiziţiile minus cedările de active nefinanciare neproduse

◆ RESTUL LUMII	curente	X= 14/15	Importuri de bunuri şi servicii 497	◆	Remunerarea salariaţilor vărsată la restul lumii 2	Venituri din proprietate şi impozite minus subvenţii pe produse vărsate la restul lumii 39	Transferuri curente vărsate la restul lumii 39	Ajustare pentru variaţiile drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurile de pensie vărsate la restul lumii 0	◆	◆	◆	◆	◆	577
◆◆	de capital	XI = 16/17	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Transferuri de capital vărsate la restul lumii 4	◆	◆	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul -41	◆	-37
Total			4225	3595	1475	2013	2739	1615	898	376	603	577	-37	◆

Tabelul 8.21 - Exemplul unei matrice de contabilitate socială mai detaliată

	CONTURI	◆			◆	0. Bunuri şi servicii		◆								
◆	◆	◆			◆	◆		I. Producţie		◆	II.1.1 Exploatare					
◆	◆	◆			◆	(produse)		(ramuri de activitate)			(categorii de intrări primare)					
◆	◆	◆			◆	Ia	Ib	Ic	Ia	IIb	IIc	IIIa	IIIb	IIIc	IIId	IIIe	IIIf	IIIg
0. B	bunuri şi servicii	Produse agricole şi forestiere; produse din pescuit (o)			Ia	◆	◆	◆	3	71	14	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	Minereuri, electricitate, produse manufacturiere şi construcţii (1-5)			Ib	◆	◆	◆	36	969	246	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
(produse)		Servicii (6-9)			Ic	2	76	-78	7	209	349	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	I. Producţie	Agricultură, vânătoare, silvicultură şi pescuit (A-B)			Ia	87	2	-	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	(ramuri de activitate)	Industria extractivă, industria prelucrătoare, electricitate si			IIb	-	2112	11	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	construcţii (C-F)			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	Servicii (G-P)			IIc	-	39	1 344	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	II. 1.1 Exploatare	Remunerarea sala-	intern	rezidenţi masc.	IIIa	◆	◆	◆	8	311	153	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	(categorii de intrări primare)	riaţilor	◆	rezidenţi fem.	IIIb	◆	◆	◆	1	95	192	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	nerezidenţi	IIIc	◆	◆	◆	-	1	1	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	rezidenţi din străinătate		IIId	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	Alte impozite minus subvenţii pe producţie			IIIe	◆	◆	◆	-2	49	11	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	Excedent net de exploatare			IIIf	◆	◆	◆	11	64	142	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	Venit mixt net			IIIg	◆	◆	◆	14	262	156	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆ TOTAL ECONOMIE	II.1.2 Destinaţia	Gospodării-salariaţi			IV a	◆	◆	◆	◆	◆	◆	452	278	-	6	-	-	16
◆◆	veniturilor primare (sectoare	Gospodării-alţii			IV b	◆	◆	◆	◆	◆	◆	20	10	-	-	-	60	416
◆◆	instituţionale)	Societăţi şi IFSLSG			IVc	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-	-	-	-	-	141	-
◆◆	◆	Administraţii publice			IVd	2	111	20	◆	◆	◆	-	-	-	-	58	16	-
◆◆	II.2 Distribuirea secundară a	Gospodării-salariaţi			Va	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆◆	venitului	Gospodării-alţii			Vb	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆◆	(sectoare instituţionale)	Societăţi şi IFSLSG			Vc	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆◆	◆	Administraţii publice			Vd	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆◆	II.4 Utilizarea	Gospodării-salariaţi			VIa	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆◆	venitului disponibil (sectoare	Gospodării-alţii			VIb	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆◆	instituţionale)	Societăţi şi IFSLSG			VIc	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆◆	◆	Administraţii publice			VId	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆◆	Capital	Gospodării-salariaţi			VIIa	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	(sectoare instituţionale)	Gospodării-al ţii			VIIb	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	Societăţi şi IFSLSG			VIIc	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	Administraţii publice			VIId	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Formarea brută de capital fix	Agricultură, vânătoare, silvicultură şi pescuit (A-B)			VIIIa	◆	◆	◆	11	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	(ramuri de activitate)	Industria extractivă, industria prelucrătoare, electricitate şi construcţii (C-F)			VIIIb	◆	◆	◆	◆	92	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	Servicii (G-P)			VIIIc	◆	◆	◆	◆	◆	119	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
RESTUL LUMII	III.2 Financiar (active financiare)	Numerar şi depozite			IXa	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

◆	◆	Credite	IXb	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	Alte active financiare	IXc	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	curente	◆	X	37	345	115	◆	◆	◆	◆	◆	2	◆	◆	◆	◆	◆
◆	de capital		XI	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total				128	2685	1 412	89	2 31383	1 383	472	288	2	6	58	217	432	

ECONOMIA TOTALĂ																										TOTAL
II.1.2 Destinaţia veniturilor primare				II.2 Distribuirea secundară a venitului				II.4 Utilizarea venitului disponibil				Capital				Formarea brută de capital fix			III.2 Financiar			Restul lumii				◆
(sectoare instituţionale)				(sectoare instituţionale)				(sectoare instituţionale)				(sectoare instituţionale)				(ramuri de activitate)			(ramuri de activitate)			◆		◆		◆
IVa	IVb	IVc	IVd	Va	Vb	Vc	Vd	VIa	VIb	VIa	VId	VIIa	VIIb	VIIc	VIId	VIIa	VIIb	VIIIc	IXa	IXb	IXc	X		XI		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	16	12	-	2	-	1	-	-	2	-	-	◆	◆	◆	7		◆		128
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	339	269	-	3	2	4	28	3	9	109	233	◆	◆	◆	435		◆		2 685
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	208	152	13	357	-	-	-	-	-	23	-	◆	◆	◆	94		◆		1 412
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		89
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		2 123
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		1 383
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		472
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		288
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		2
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	6		◆		6
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		58
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		217
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		432
-	-	15	11	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-		◆		778
-	-	52	24	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	32		◆		614
3	28	174	11	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	27		◆		384
-	-	23	-	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	7		◆		237
771	◆	◆	◆	-	-	56	197	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-		◆		1024
◆	577	◆	◆	-	-	23	92	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-		◆		692
◆	◆	94	◆	58	59	16	12	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	4		◆		243
◆	◆	◆	191	320	134	37	92	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	6		◆		780
◆	◆	◆	◆	646	◆	◆	◆	-	-	2	-	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-		◆		648
◆	◆	◆	◆	◆	499	◆	◆	-	-	9	-	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-		◆		508
◆	◆	◆	◆	◆	◆	107	◆	-	-	-	-	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-		◆		107
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	352	-	-	-	-	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-		◆		352
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	85	◆	◆	◆	-	-	-	-	◆	◆	◆	-	-	1	◆		-		86
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	75	◆	◆	-	-	16	7	◆	◆	◆	-	28	4	◆		-		130
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	83	◆	-	4	4	25	◆	◆	◆	130	95	175	◆		-		516
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-10	1	4	-	-	◆	◆	◆	2	94	74	◆		1		166
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-	-	-	-	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		11
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-	4	36	-	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		132
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	1	14	92	7	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		233
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	56	12	44	7	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		13		132
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-	5	194	45	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		-27		217
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	26	82	102	68	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		-24		254
4	9	26	-	-	-	4	35	-	-	-	-	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		577
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-	-	-	4	◆	◆	◆	◆	◆	◆	-41		◆		-37
778	614	384	237	1024	692	243	780	648	508	107	352	86	130	516	166	11	132	233	132	217	254	577		-37		◆

Tabelul 8.22 - Exemplul unei submatrice detaliate:

◆				◆	◆	RAMURI DE ACTIVITATE				
◆				◆	◆	Agricultura, vânătoarea şi silvicultura	Pescuitul, piscicultura	Industria extractivă	Industrie manufacturieră	Electricitate, gaz şi apă
Tabelul 8.20, celula (3,2)				◆	◆	IIa1	IIa2	IIb1	IIb2	IIb3
Remunerarea salariaţilor	◆	Rezidenţi bărbaţi	Agricultori	Mediu rural	IIIa1	6,2	0,5	0,0	0,0	0,0
◆	◆	◆	◆	Mediu urban	IIIa2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
◆	◆	◆	Muncitori	Mediu rural	IIIa3	0,2	0,0	3,2	21,1	0,6
◆	◆	◆	◆	Mediu urban	IIIa4	0,0	0,0	1,8	105,3	9,8
◆	◆	◆	Angajaţi, comercianţi, Prestatori de servicii	Mediu rural	IIIa5	0,2	0,0	0,5	5,9	0,0
◆	◆	◆	◆	Mediu urban	IIIa6	0,0	0,1	1,5	35,6	2,1
◆	Intern	◆	Liber profesionişti, gradaţi etc.	Mediu rural	IIIa7	0,1	0,0	1,7	17,7	0,2
◆	◆◆	◆	◆	Mediu urban	IIIa8	0,0	0,0	2,5	47,7	2,7
◆	◆◆	Rezidenţi femei	Agricultori	Mediu rural	IIIb1	1,0	0,1	0,0	0,0	0,0
◆	◆◆	◆	◆	Mediu urban	IIIb2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
◆	◆◆	◆	Muncitori	Mediu rural	IIIb3	0,0	0,0	0,0	5,7	0,0
◆	◆◆	◆	◆	Mediu urban	IIIb4	0,0	0,0	0,0	13,6	0,0
◆	◆◆	◆	Angajaţi, comercianţi, Prestatori de servicii	Mediu rural	IIIb5	0,0	0,0	0,4	5,6	0,1
◆	◆	◆	◆	Mediu urban	IIIb6	0,0	0,0	1,2	49,6	2,9
◆	◆	◆	Liber profesionişti, gradaţi etc.	Mediu rural	IIIb7	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0
◆	◆	◆	◆	Mediu urban	IIIb8	0,0	0,0	0,1	7,3	0,1
◆	◆	Salariaţi nerezidenţi			IIIc	0,1	0,1	0,1	0,9	0,0
◆	Rezidenţi ocupaţi în întreprinderi nerezidente				IIId	◆	◆	◆	◆	◆
Alte impozite minus subvenţii asupra producţiei					IIIe	-2,0	0,0	-2,0	41,1	4,9
Excedent net de exploatare	Gospodăriile populaţiei (proprietari-ocupanţi)			◆	IIIf1	◆	◆	◆	◆	◆
◆	IFSLSGP şi întreprinderi publice neconstituite în societăţi			◆	If2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
◆	Societăţi			publice	If3	0,1	0,0	2,7	8,0	9,0
◆	◆			private naţionale	If4	10,7	0,2	0,4	13,0	0,1
◆	◆			sub control străin	If5	0,0	0,0	1,4	6,0	0,0
Venitul mixt net			Mediu rural	◆	IIg1	12,3	1,4	0,0	65,4	0,0
◆			Mediu urban	◆	IIg2	0,2	0,2	0,0	161,6	0,0
Sub total				◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Remunerarea salariaţilor (vărsată de producătorii rezidenţi)				◆	◆	8,0	1,0	13,0	317,3	18,5
- Rezidenţi masculini				◆	IIIa	6,9	0,8	11,1	233,3	15,4
- Rezidenţi femimini				◆	IIIb	1,0	0,1	1,7	83,1	3,0
- Nerezidenţi				◆	IIIc	0,1	0,1	0,1	0,9	0,0
Venit mixt şi exdecedent de exploatare				◆	◆	23,2	1,8	4,5	254,0	9,1
- Excedent net de exploatare				◆	IIIf	10,8	0,2	4,5	27,0	9,1
- Venit mixt net				◆	IIIg	12,4	1,6	0,0	227,0	0,0
Valoarea adăugată netă totală					III	29,2	2,8	15,5	612,4	32,5

valoarea adăugată netă (la preţurile de bază)

	(pe secţiuni NACE Rev.1)											Total
	Construcţii	Comerţ; reparaţii de automobile şi de articole casnice	Hoteluri şi restaurante	Transporturi şi comunicaţii	Intermediere financiară	Imobiliare, locaţii şi servicii ale întreprinderilor	Administraţie publică, apărare şi securitate socială obligatorie	Educaţie	Sănătate şi acţiuni sociale	Servicii colective, sociale şi personale	Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	
	IIb4	IIc1	IIc2	IIc3	IIc4	IIc5	IIc6	IIc7	IIc8	IIc9	IIc10	II
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0		6,8
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0		0,5
	12,4	1,9	0,1	2,8	0,6	0,1	0,2	0,8	0,2	1,8		46,0
	27,4	4,0	0,4	7,9	1,5	0,4	0,9	1,0	0,8	4,7		165,9
	0,9	3,0	0,2	0,5	3,7	0,6	1,5	0,6	0,0	2,4		20,0
	3,7	6,6	0,5	1,8	6,9	3,0	5,8	0,6	0,4	7,3		75,9
	2,6	0,7	0,2	0,3	1,8	1,3	2,7	14,0	1,0	1,8		46,1
	4,4	1,3	0,4	1,0	5,6	5,9	10,6	20,1	4,1	4,7		111,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		1,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,4	0,2	0,8		7,5
	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2	0,3	0,4	0,8	2,6		18,8
	1,3	6,2	0,6	0,4	1,6	0,8	1,8	4,3	0,6	24,2		47,8
	4,6	14,3	2,5	1,0	8,8	4,7	9,0	4,9	2,0	36,6		142,1
	0,1	0,2	0,0	0,0	1,0	0,3	0,9	9,3	2,4	5,5		21,0
	0,3	0,3	0,1	0,0	3,6	1,1	4,8	10,6	9,8	11,2		49,3
	0,2	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0		2,0
	5,0	0,0	0,0	-6,0	8,3	3,7	1,0	0,0	0,0	4,0		58,0
						60,0						60,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	21,0		21,0
	1,1	-12,1	0,1	3,6	1,5	1,0		0,0	6,2	10,1	-5,0	26,3
	21,9	6,0	2,7	7,1	14,8	49,0		0,0	1,3	11,5	-35,0	103,7
	0,4	0,5	0,3	1,8	2,2	1,5		0,0	0,0	0,0	-8,0	6,1
	9,4	10,7	0,5	0,5	3,0	32,9	0,0	0,0	3,4	2,1		141,6
	25,6	20,4	4,3	2,5	2,0	61,1	0,0	0,0	7,6	4,9		290,4
	58,0	39,0	5,3	15,9	35,5	18,4	39,1	67,0	22,3	103,6		761,8
	51,4	17,5	1,8	14,3	20,1	11,3	21,9	37,1	6,5	22,7		472,2
	6,4	21,3	3,5	1,5	15,4	7,1	16,9	29,9	15,8	80,9		287,6
	0,2	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0		2,0
	58,4	25,5	8,0	15,5	23,5	205,5	0,0	0,0	18,5	49,6	-48,0	649,1
	23,4	-5,6	3,1	12,5	18,5	111,5	0,0	0,0	7,5	42,6	-48,0	217,1
	35,0	31,1	4,9	3,0	5,0	94,0	0,0	0,0	11,0	7,0		432,0
	121,4	64,5	13,3	25,4	67,3	227,6	40,1	67,0	40,8	157,2	-48,0	1 468,9

CAPITOLUL 9: SISTEMUL INTRĂRI-IEŞIRI

SUBCAPITOLUL 0:

9.01. Sistemul intrări-ieşiri cuprinde trei tipuri de tabele:

a) tabelele resurselor şi utilizărilor;

b) tabelele care leagă tabelele resurselor şi utilizărilor de cele ale conturilor sectoarelor instituţionale;

c) tabelele intrări-ieşiri (TII) simetric.

9.02. Tabelele resurselor şi utilizărilor sunt matrici pe ramuri de activitate şi pe produse care descriu, foarte detaliat, activităţile de producţie internă şi operaţiile pe produs ale economiei naţionale. Sunt prezentate:

a) structura costurilor de producţie şi venitul generat de către activităţile de producţie;

b) fluxurile de bunuri şi servicii produse în economia naţională;

c) fluxurile de bunuri şi servicii cu restul lumii.

9.03. Tabelul resurselor cuprinde resursele de bunuri şi servicii pe produs şi după provenienţă, făcând distincţia între producţia internă şi importuri. Un exemplu simplificat de tabel al resurselor este arătat în tabelul 9.1.

Tabelul 9.1 - Exemplu simplificat de tabel al resurselor

		Tabelul 9.1 - Exemplu Ramuri	simplificat de tabel al resurselor Restul lumii	Total
Resurse		(1)	(2)	(3)
Produse	(1)	Producţia pe produs şi pe ramură	Importuri pe produs	Total resurse pe produs
Total	(2)	Producţia totală pe ramuri Total importuri	Total importuri	Total resurse

9.04. Tabelul utilizărilor detaliază utilizările de bunuri şi servicii pe produs şi pe categorie; diferitele categorii de utilizări distincte sunt: consumul intermediar (pe ramuri de activitate), consumul final, formarea brută de capital şi exporturile. Acest tabel mai cuprinde şi detalierea valorii adăugate în componentele sale: remunerarea angajaţilor, alte taxe, mai puţin subvenţiile pentru producţie, venitul mixt net, excedentul net din exploatare şi consumul de capital fix. Un exemplu simplificat de tabel al utilizărilor este prezentat în tabelul 9.2.

Tabelul 9.2 - Exemplu simplificat de tabel al utilizărilor

Utilizări		Ramuri	Restul lumii	Consum final	Formarea brută de capital	Total
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produse	(1)	Consum intermediar pe produs şi pe ramură	Exporturi	Cheltuiala pentru consum final	Formarea brută de capital	Total utilizări pe produs
Componente ale valorii adăugate	(2)	Valoarea adăugată pe componentă şi pe ramură				
Total	(3)	Total intrări pe ramură				

9.05. Două tipuri de identităţi fundamentale leagă tabelul resurselor de cel al utilizărilor (cu condiţia ca resursele şi utilizările să fie evaluate în acelaşi mod, a se vedea tabelele 9.5 şi 9.6):

a) Identitatea pe ramură ([1]): Producţia pe ramură = Intrările pe ramură. În tabelul simplificat al resurselor şi utilizărilor, vectorul linie al submatricei corespunzătoare cazului (2,1) din tabelul 9.1. trebuie să fie egal cu cel din submatricea corespunzătoare cazului (3,1) din tabelul 9.2.

([1])În acest capitol şi mai ales în tabele, termenul de "ramură" se utilizează în sensul de "ramură de activitate" (a se vedea punctul 2.108.).

Pentru fiecare ramură de activitate, se verifică următoarea egalitate: Producţia = Consumul intermediar + Valoarea adăugată.

b) Identitatea pe produs: Totalul resurselor pe produs = Totalul utilizărilor pe produs

În tabelele simplificate, vectorul coloană din submatricea corespunzătoare poziţiei (1,3) din tabelul 9.1. trebuie să fie egal cu vectorul coloană din submatricea corespunzătoare poziţiei (1,5) din tabelul 9.2.

Deci, pentru fiecare produs se verifică următoarea egalitate:

Producţia + Importurile = Consumul intermediar + Exporturile + Cheltuiala pentru consum final + Formarea brută de capital

Aceste identităţi pe ramură de activitate şi pe produs servesc la verificarea şi ameliorarea coerenţei şi exhaustivităţii estimărilor (a se vedea punctul 9.11.)

9.06. Tabelele resurselor şi utilizărilor constituie baza tuturor tabelelor pe ramuri de activitate, adică a celor privind populaţia ocupată, formarea brută de capital şi stocul de capital.

9.07. Tabelele resurselor şi utilizărilor cuprind ansamblul fluxurilor înregistrate în următoarele conturi:

a) contul de bunuri şi servicii;

b) contul de producţie;

c) contul de generare venituri.

9.08. Tabelul resurselor cu cel al utilizărilor pot fi reunite în cadrul unui singur tabel. Pentru aceasta, se impune a se adăuga două linii şi o coloană, pentru producţie şi importuri (a se vedea tabelul 9.3.).Tabelul astfel obţinut integrează ansamblul liniilor şi coloanelor tabelului de resurse prezentat la punctul 9.03.

Tabelul 9.3 - Exemplu simplificat de tabel combinat al resurselor şi utilizărilor

		Produse	Ramuri	Restul lumii	Consum final	Formarea brută de capital	Total
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Produse	(1)	-	Consum intermediar	Exporturi	Cheltuiala pentru consum final	Formarea brută de capital	Total utilizări pe produs
Ramuri	(2)	Producţie	-	-	-	-	Producţia totală pe ramură
Componente ale valorii adăugate	(3)	-	Valoarea adăugată				
Restul lumii	(4)	Importuri	-				
Total	(5)	Total resurse pe produs	Total intrări pe ramură				

9.09. Tabelul intrări-ieşiri simetric este o matrice produs x produs sau ramură x ramură care descrie detaliat activităţile de producţie interne şi operaţiunile pe produs ale economiei naţionale. Construirea tabelului intrări-ieşiri simetric constituie o asamblare într-un singur tabel atât a resurselor, cât şi a utilizărilor. Există o diferenţă fundamentală conceptuală între un tabel combinat al resurselor şi utilizărilor şi un tabel intrări-ieşiri simetric; de fapt, primul tabel leagă produsele de ramuri, pe când al doilea tabel este de tipul produs x produs sau ramură x ramură. Deci, tabelul intrări-ieşiri simetric utilizează atât pe linie, cât şi pe coloană, fie un nomenclator de produse, fie un nomenclator de ramuri de activitate (a se vedea tabelul 9.4.)

Tabelul 9.4 - Exemplu simplificat de tabel intrări-ieşiri simetric (produs × produs)

		Produse	Restul lumii	Cheltuiala pentru consum final	Formarea brută de capital	Total utilizări pe produs
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produse	(1)	Consum intermediar	Exporturi	Cheltuiala pentru consum final	Formarea brută de capital	Total utilizări pe produs
Componente ale valorii adăugate	(2)	Valoarea adăugată	-	-	-	-
Restul lumii	(3)	Importuri	-	-	-	-
Total	(3)	Total resurse pe produs	-	-	-	Total resurse = Total utilizări

9.10. Majoritatea informaţiilor statistice care pot fi obţinute de la unităţile producătoare sunt referitoare la tipurile de produse care au fost produse/vândute şi, deseori, într-un mod mai puţin detaliat, informaţii referitoare la tipurile de produse care au fost cumpărate/utilizate. Formatul tabelelor resurselor şi utilizărilor a fost construit special pentru acest tip de informaţii statistice (ramură x produs). Din contră, datele de tip produs x produs sau ramură x ramură cerute de tabelul intrări-ieşiri simetric nu sunt, deseori, disponibile. Dacă anchetele realizate în ramurile de activitate furnizează în general informaţii asupra tipurilor de produse care se consumă şi care se produc, nu este posibil, în general, ca pentru fiecare produs fabricat, să se colecteze date asupra consumului intermediar, în termeni de produse şi de componente ale valorii adăugate. Ideal, serviciile administrative ale unei întreprinderi ar trebui să repartizeze costurile pe diferitele tipuri de producţie şi, în acelaşi timp, să prezinte elementele care alcătuiesc consumul intermediar pe tip de produs. Practic, datele disponibile sub forma tabelului resurselor şi utilizărilor constituie un punct de plecare comod pentru construirea tabelului intrări-ieşiri simetric, de natură mai analitică. Informaţiile ramură x produs conţinute în tabelul resurselor şi utilizărilor pot fi convertite în date produs x produs (ramură x ramură), adăugând informaţii statistice suplimentare privind structura intrărilor, sau plecând de la ipoteza structurilor constante a intrărilor pe produs sau pe ramură (a se vedea punctele 9.54.-9.60.).

9.11. Tabelele resurselor şi utilizărilor servesc obiectivelor statistice şi analitice.

Principalele necesităţi statistice care pot fi acoperite sunt:

a) identificarea lacunelor şi incoerenţelor care afectează datele de bază;

b) ponderarea şi calcularea indicilor care măsoară preţul şi volumul;

c) obţinerea estimărilor într-o manieră reziduală (pentru obţinerea unei variabile, se începe prin estimarea tuturor celorlalte variabile, cea necunoscută rezultând ca diferenţă), de ex. pentru producţia şi consumul final al produselor specifice;

d) verificarea şi ameliorarea coerenţei, fiabilităţii şi exhaustivităţii datelor conţinute în tabelele resurselor şi utilizărilor şi cifrelor derivate (ca de exemplu, cele ale conturilor de producţie). În acest scop, este bine să nu se limiteze procesul de echilibrare a conturilor numai la tabelele resurselor şi utilizărilor în preţuri curente:

1.întocmind tabelele resurselor şi utilizărilor în preţuri curente şi preţuri constante pentru doi sau mai mulţi ani, este posibil de echilibrat simultan variaţiile de volum, de valoare şi de preţ: în comparaţie cu integrarea izolată a tabelelor resurselor şi utilizărilor pentru un singur an, acesta reprezintă un progres major în materie de eficienţă a cadrului integrat;

2.cu ajutorul tabelelor care prezintă legătura cu conturile sectoarelor este posibil să se realizeze o comparaţie directă cu datele acestora din urmă, spre exemplu cele referitoare la distribuţia veniturilor, la economii şi capacitatea de finanţare netă (care reprezintă soldul operaţiunilor financiare). Această cale permite cel puţin garantarea faptului că, odată terminat procesul de echilibrare, se obţine o coerentă între tabelele resurselor şi utilizărilor şi conturile sectoarelor;

3.procesul de elaborare a tabelului intrări-ieşiri, pornind de la tabelele resurselor şi utilizărilor, poate dezvălui incoerenţele şi lacunele acestora din urmă. în acest sens, are loc deci şi un proces de feed-back de la tabelele intrări-ieşiri simetric către tabelele resurselor şi utilizărilor;

e) estimarea datelor pentru perioade caracterizate de existenţa unor informaţii mai puţin fiabile, de exemplu estimarea cifrelor anuale pornind de la datele detaliate privind resursele şi utilizările unui an de referinţă sau estimarea cifrelor trimestriale pe baza tabelelor anuale de resurse şi utilizări.

9.12. Tabelele resurselor şi utilizărilor şi tabelul intrări-ieşiri simetric dau o imagine detaliată a compoziţiei resurselor şi utilizărilor de bunuri, serviciilor şi a forţei de muncă, ca şi asupra veniturilor primare corespunzătoare. Aceste tabele şi ratele care se pot calcula cu ajutorul datelor cuprinse în ele, ca de exemplu cifrele referitoare la productivitate, constituie un subiect important în analiza economică.

9.13. Tabelele resurselor şi utilizărilor şi tabelul intrări-ieşiri simetric constituie de asemenea instrumente pentru analiza economică. Ambele tipuri de tabele îşi au rolul lor distinct. Atunci când se calculează efectele directe şi indirecte, este necesar să se adauge tabelelor resurselor şi utilizărilor informaţii statistice suplimentare sau să se formuleze anumite ipoteze specifice. Pentru calculul efectelor cumulate, aceste date suplimentare şi ipoteze specifice sunt fundamentale. În realitate, exigenţele impuse de calculul efectelor cumulate cu ajutorul tabelelor resurselor şi utilizărilor conduc la construirea unui tabel intrări-ieşiri simetric. Prin urmare, pentru acest gen de calcul tabelul intrări-ieşiri simetric este instrumentul preferabil. Cu toate acestea, pentru calculul efectelor directe şi a celor de prim ordin, tabelele resurselor şi utilizărilor ajustate cu ipotezele alese (sau cu informaţii statistice suplimentare) sunt în general de preferat, deoarece:

a) calculele depind mai puţin de ipotezele puse;

b) tabelul resurselor şi utilizărilor prezintă avantajul că este mai detaliat decât tabelul intrări-ieşiri simetric;

c) informaţiile conţinute în tabelul resurselor şi utilizărilor pot fi mai uşor legate de alte tipuri de date statistice.

Aceste caracteristici sunt în egală măsură utile atunci când se referă la integrarea tabelelor resurselor şi utilizărilor într-un model macroeconomic; modelul global obţinut se apropie mai mult de statisticile reale, poate furniza un număr important de detalii şi poate fi pus cu uşurinţă în relaţie cu domenii pentru care sunt disponibile alte date statistice (de exemplu, piaţa forţei de muncă sau mediul înconjurător).

9.14. Tabelele resurselor şi utilizărilor şi tabelul intrări-ieşiri simetric pot servi la calculul:

a) efectelor variaţiilor de preţ sau ale cotelor de impozitare asupra valorilor resurselor şi utilizărilor;

b) efectelor variaţiilor de volum asupra valorilor resurselor şi utilizărilor;

c) efectelor variaţiilor de preţ ale resurselor asupra preţului utilizărilor;

d) efectelor variaţiilor de volum ale utilizărilor asupra volumului resurselor;

e) efectelor variaţiilor de volum ale resurselor asupra volumului utilizărilor.

Calculele permit să se pună în evidenţă atât efectele directe, cât şi cele indirecte. Astfel, de exemplu, o creştere semnificativă a preţului energiei va afecta nu numai ramurile de activitate care sunt mari consumatoare de energie, ci şi pe acelea care utilizează producţia celor precedente. Cu ajutorul unor ipoteze, este posibilă estimarea amplorii unor astfel de efecte indirecte pornind de la tabelele resurselor şi utilizărilor şi de la tabelul intrări-ieşiri simetric. Printre ipotezele curente se numără:

a)structura constantă a valorii intrărilor;

b)compoziţia constantă a valorii producţiei pe ramuri şi pe produse;

c)compoziţia constantă a valorii cheltuielii de consum final a gospodăriilor populaţiei pe produs.

Aceste ipoteze sunt relativ rigide, pentru că ele presupun faptul că preţurile relative nu evoluează, că procesul de producţie rămâne identic pe plan tehnic şi că nu poate avea loc nici o substituţie între diferitele categorii ale cheltuielii pentru consum final al gospodăriilor populaţiei. Cu toate acestea, aceste ipoteze generale pot fi modificate permiţând, mai întâi de toate, modificări ale preţurilor relative (de exemplu, modelul de preţ a lui Leontief). În continuare, acestea se pot extinde la estimările econometrice (sau de alt tip) ale influenţei preţurilor relative şi ale altor variabile asupra coeficienţilor tehnologici sau asupra cheltuielilor de consum final a gospodăriilor populaţiei.

Calculele trebuie să se limiteze la resursele şi utilizările de bunuri şi servicii, dar pot să se extindă şi asupra resursei şi utilizării forţei de muncă precum şi asupra componentelor valorii adăugate.

9.15. Tabelele resurselor şi utilizărilor şi tabelul intrări-ieşiri simetric pot fi integrate în modele macro-economice, oferind acestora o bază mezo-economică detaliată. Câteva domenii foarte importante pentru care se face apel la cele două tipuri de tabele pentru scopuri de analiză sunt enumerate mai jos:

a) producţia, structura costurilor şi productivitatea;

b) preţul;

c) forţa de muncă;

d) structura formării de capital, a consumului final, a exporturilor etc.;

e) relaţiile dintre producţia internă şi mediu (de exemplu, utilizarea produselor specifice cum sunt combustibilii, hârtia sau sticla);

f) importurile de energie necesare;

g) impactul noilor tehnologii;

h) analize de sensibilitate (efectul unei modificări a cotelor de impozitare ori a legislaţiei fiscale).

SUBCAPITOLUL 1: TABELELE RESURSELOR ŞI UTILIZĂRILOR

9.16. Tabelele resurselor şi utilizărilor sunt prezentate în mod detaliat în tabelele 9.5 şi 9.6.

9.17. Clasificările folosite sunt NACE Rev.1 pentru ramurile de activitate şi CPA pentru produse. Aceste două clasificări sunt perfect coerente: la fiecare nivel de agregare, CPA acoperă principalele produse ale ramurii de activitate din NACE Rev.1.

9.18. în tabelele resurselor şi utilizărilor clasificarea produselor este cel puţin la fel de detaliată ca şi cea a ramurilor de activitate, de exemplu, la nivelul de trei cifre din CPA şi la nivelul de două cifre din NACE Rev.1.

9.19. Deosebirea dintre producţia de piaţă, producţia pentru consumul final propriu şi altă producţie necomercială nu este necesară pentru fiecare grupă de produse şi nu se stabileşte decât pentru producţia totală a ramurii de activitate.

9.20. Deosebirea între producătorii de piaţă şi producătorii pentru consumul final propriu pe de o parte şi alţi producători necomerciali pe de altă parte trebuie aplicată pentru o ramură de activitate determinată în mod unic numai dacă aceste două categorii de producători sunt reprezentate în cadrul ei. În general, această deosebire este valabilă numai pentru un număr foarte restrâns de ramuri de activitate, de exemplu, serviciile de sănătate sau cele de educaţie [a se vedea punctul 3.66].

9.21. Importurile şi exporturile pot fi împărţite în:

(a) livrări în interiorul spaţiului Uniunii Europene;

(b) importuri şi exporturi cu alte ţări.

Tabelul 9.5 - Tabelul resurselor la preţ de bază, inclusiv trecerea de la preţul de bază la preţul de achiziţie

		Ramuri de activitate (NACE Rev.1) 1 2 3 4.....n	2(1)	Importuri CIF	Total resurse la preţ de bază	Adaos comercial şi de transport	Impozite minus subvenţii pe produse	Total resurse la preţ de achiziţie
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1 2 3 4 . . Produse (CPA) . . m (Post de ajustare)	(1)	Producţia la preţ de bază pe produs şi pe ramură						
$\Sigma_{(1)}$	(2)	Producţia totală pe ramură				0		
Total, din care: Producţia de piaţă Producţia pentru consumul final propriu Altă producţie necomercială	(3)			0 0		0 0		

Tabelul 9.6 - Tabelul utilizărilor la preţ de achiziţie

	Ramuri de activitate (NACE Rev.1) 12 3 4.....n	Σ (1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)

◆ ◆		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 4 . . Produse (CPA) . . m (Post de ajustare)	(1)	Consum intermediar la preţ de achiziţie pe produs şi pe ramură	◆ ◆	Utilizări finale la preţ de achiziţie/în valoare FOB: cheltuiala pentru consum final a: (a) gospodăriilor populaţiei (b) IFSL în serviciul gospodăriilor (c) administraţiilor publice formarea brută de capital: (d) formarea brută de capital fix şi obiecte de valoare (e) variaţia stocurilor (f) Exporturi (FOB)	◆ ◆	◆ ◆
$\sum_{(1)}$	(2)	Total consum intermediar pe ramură	◆	Total utilizări finale pe categorii	◆	Total utilizări
Remunerarea angajaţilor Alte impozite nete pe producţie Consum de capital fix Excedent net din exploatare	◆ (3)	Componente ale valorii adăugate pe ramură	◆	◆		
$\sum_{(3)}$	(4)	Valoarea adăugată pe ramură	◆	◆		
$\sum_{(1)} + \sum_{(3)}$	(5)	Producţia la preţ de bază pe ramură	◆	◆		
Informaţii suplimentare: Formarea brută de capital fix Stocul de active fixe Forţa de muncă ocupată	◆	◆	◆	◆		

9.22. Fluxurile de bunuri şi servicii sunt evaluate la preţ de bază în tabelul resurselor şi la preţ de achiziţie în cel al utilizărilor. Pentru a realiza corespondenţa între resurse şi utilizări, tabelul 9.5. prevede transformarea resurselor la preţ de bază în resurse la preţ de achiziţie. Întrucât resursele trebuie să fie egale cu utilizările, tabelul indică de asemenea transformarea a utilizărilor la preţ de bază în utilizări la preţ de achiziţie. În consecinţă, aceste transformări duc la două identităţi:
(a) resursele la preţ de achiziţie = utilizările la preţ de achiziţie;
(b) resursele la preţ de bază = utilizările la preţ de bază.
9.23. Valoarea adăugată este înregistrată la preţ de bază. Este definită ca diferenţa netă între producţia evaluată la preţ de bază şi consumul intermediar la preţ de achiziţie.
9.24. În SEC, nu se utilizează conceptul de valoare adăugată la costul factorilor. Cu toate acestea, acest agregat poate fi obţinut prin scăderea din valoarea adăugată la preţ de bază a altor impozite, mai puţin subvenţiile pentru producţie.
9.25. PIB este evaluat la preţul pieţei. El poate fi calculat din tabelele resurselor şi utilizărilor prin trei metode diferite:
(a) producţia la preţ de bază pe ramuri, minus consumul intermediar la preţ de achiziţie pe ramuri, plus impozitele nete pe produse (metoda de producţie); consumul intermediar pe ramuri de activitate include utilizarea serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate care sunt înregistrate la o ramură de activitate fictivă (a se vedea punctul 9.33.);
(b) componentele valorii adăugate la preţ de bază pe ramuri, minus utilizarea de servicii de intermediere financiară indirect măsurate (înregistrate într-o ramură de activitate fictivă, a se vedea punctul 9.33.), plus impozitele nete pe produse (metoda venituri lor);
(c) suma categoriilor de utilizări finale minus importurile: exporturile minus importurile, plus cheltuiala de consum final, plus formarea brută de capital (toate aceste agregate sunt exprimate la preţ de achiziţie) (metoda cheltuielilor).
9.26. Tabelul de utilizări 9.6. conţine mai multe informaţii suplimentare: formarea brută de capital, stocuri de active fixe şi intrări ale forţei de muncă pe ramuri de activitate. Esenţiale atunci când se analizează productivitatea, aceste informaţii pot servi de asemenea şi pentru alte tipuri de analize, de exemplu, analiza ocupării forţei de muncă.
9.27. În SEC, stocurile de active fixe sunt evaluate la preţul de piaţă în vigoare la data stabilirii contului de patrimoniu. Pentru activele fixe cumpărate în anii anteriori se convine a se scădea consumul de capital fix aferent anilor anteriori din evaluările în preţurile curente de pe piaţă ale noilor active de acelaşi tip şi aceeaşi calitate. Acest concept net de stoc de capital fix poate servi pentru a calcula intensitatea capitalului. Cu toate acestea, se utilizează mai des în analizele legate de productivitate un concept brut specific stocului de capital fix. Conform acestui concept brut, toate activele fixe trebuie să fie evaluate în preţurile curente de pe piaţă ale activelor noi de acelaşi tip şi calitate, nici o deducere neputând fi efectuată pentru consumul de capital din ultimul an şi din anii anteriori. Recurgerea la un concept brut a stocului de capital fix nu este uzuală în SEC; el poate cu toate acestea să fie uşor calculat cu ajutorul metodei inventarului permanent. Datele brute fiind foarte utilizate, este recomandabil să se includă, cu titlu complementar, atât cifrele brute, cât şi cele nete ale stocului de capital fix.
9.28. În cadrul analizelor de productivitate, variabila preferată pentru volumul forţei de muncă este numărul de ore lucrate. Extinzând analiza persoanelor ocupate, numărul locurilor de muncă poate fi un indicator la fel de relevant. Cele două variabile precizate pot fi împărţite, de exemplu, între angajaţi şi lucrători care desfăşoară o activitate independentă.
9.29. Pentru buna elaborare şi interpretare a tabelelor resurselor şi utilizărilor este esenţial de amintit unele convenţii de înregistrare contabilă adoptate de SEC:
(a) producţia unei activităţi auxiliare nu este înregistrată separat: toate intrările consumate în evidenţă în cadrul unei activităţi auxiliare sunt tratate drept intrări ale activităţii principale sau secundare la care se raportează. Activităţile auxiliare se referă, de exemplu, la marketing, contabilitate, depozitare şi curăţătorie (a se vedea punctele 3.12. şi 3.13.);
(b) bunurile şi serviciile produse şi consumate în cursul aceleiaşi perioade contabile de către aceeaşi UAE locală nu sunt identificate separat şi nu sunt deci contabilizate în producţia sa sau în consumul său intermediar. De exemplu:
1.seminţele şi plantele pentru însămânţare şi plantare;
2.antracitul consumat de o întreprindere carboniferă pentru producţia de brichete;
3.electricitatea consumată de o centrală electrică;
(c) lucrările curente de transformare, întreţinere şi reparaţii efectuate în contul altor UAE locale trebuie înregistrate pe o bază netă, adică excluzând valoarea bunurilor respective. Din contră, dacă acestea suferă o modificare fizică substanţială, operaţia se va înregistra pe o bază brută, ca şi când ar fi avut loc o cumpărare şi vânzare a bunurilor respective;
(d) bunurile de folosinţă îndelungată pot fi închiriate sau pot face obiectul locaţiei operaţionale. În acest caz, ele sunt înregistrate în formarea de capital fix şi în stocul de capital fix al ramurii de activitate de care aparţine proprietarul lor, iar chiriile vărsate în consumul intermediar al ramurii de activitate în care se găseşte utilizatorul;
(e) persoanele recrutate prin agenţii de lucru sunt înregistrate ca persoane ocupate în ramura de activitate în care se încadrează aceste agenţii şi nu la ramura de activitate în care sunt clasate întreprinderile pentru care aceste persoane muncesc efectiv. În consecinţă, sumele plătite efectiv acestor persoane sunt înregistrate în consumul intermediar (şi nu la remunerarea angajaţilor) al ramurii utilizatoare. Forţa de muncă angajată prin subcontract este tratată la fel;
(f) în SEC, noţiunile forţă de muncă şi remunerarea angajaţilor sunt definite în sens destul de larg; astfel:
1.forţa de muncă acoperă şi locurile de muncă create pentru acţiuni sociale, ca de exemplu locurile de muncă pentru handicapaţi, proiecte de angajare pentru şomeri de lungă durată şi programe de angajare pentru tineri aflaţi în căutarea unui loc de muncă. În consecinţă, persoanele care beneficiază sunt angajaţii care primesc o remunerare salarială (şi nu transferuri sociale), chiar dacă productivitatea lor este câteodată (mult) mai scăzută comparativ cu a celorlalţi angajaţi;
2.forţa de muncă acoperă, de asemenea, un anumit număr de cazuri în care nu se aşteaptă ca persoanele implicate să muncească, de exemplu persoanele care sunt concediate, dar continuă să primească diverse sume de la vechiul angajator pe timpul unei perioade determinate. Această convenţie nu are cu toate acestea ca efect denaturarea datelor relative la intrările de forţă de muncă în termen de ore lucrate, deoarece în aceste cazuri nici o oră nu este efectiv lucrată.
9.30. Două poziţii de ajustare trebuie introduse în tabelele resurselor şi utilizărilor pentru a reconcilia evaluarea importurilor din tabelele resurselor şi utilizărilor cu cele din conturile sectoarelor (a se vedea şi tabelele 9.5 şi 9.6).
În tabelul resurselor, importurile de bunuri şi servicii sunt evaluate în bază CIF. De aceea, ele conduc la o supraevaluare a costurilor importurilor deoarece serviciile de transport şi asigurare încorporate în valoarea CIF sunt furnizate de rezidenţi (de exemplu, în cazul transportului pe cont propriu sau al transportului efectuat de către întreprinderile de transport specializate rezidente). Pentru a obţine un echilibru just între importuri şi exporturi, este necesar de adăugat la exportul de servicii o valoare echivalentă cu supraestimarea importurilor. În conturile sectoarelor, importurile de bunuri sunt evaluate în bază FOB. Ca şi în cazul evaluării CIF, are loc o supraestimare a importurilor. Însă în cazul evaluării FOB supraestimarea este de mai mică amploare, ceea ce limitează şi creşterea imputată exporturilor. Recurgerea la mai multe metode de evaluare are ca efect faptul că totalurile nete ale importurilor sunt identice, dar atât totalurile importurilor, cât şi totalul exporturilor vor fi mai mari în cazul evaluării CIF. Este posibil de a reconcilia aceste două metode de evaluare, introducând în tabelele resurselor şi utilizărilor posturi de ajustare pentru importuri şi exporturi. Aceste posturi trebuie să fie egale cu valoarea serviciilor de transport şi asigurare furnizate de rezidenţi, care sunt încorporate în valoarea CIF, dar nu în valoarea FOB, adică cele care se referă la transportul şi asigurare dintre frontiera ţării exportatoare şi cea a ţării importatoare. Odată încorporate în tabelele resurselor şi utilizărilor, aceste posturi de ajustare nu necesită nici un tratament particular în cadrul calculelor intrări/ieşiri.
9.31. Transferul de bunuri existente este înregistrat în tabelul utilizărilor ca o cheltuială negativă pentru vânzător şi o cheltuială pozitivă pentru cumpărător. Pentru grupa respectivă de produse, transferul unui bun existent corespunde unei reclasificări în interiorul utilizărilor. Numai costurile operaţiunii nu constituie o reclasare: ele sunt înregistrate drept o utilizare de servicii comerciale sau profesionale. în scopul descrierii şi analizei, poate fi util pentru anumite grupe de produse de a se indica separat dimensiunea relativă a transferurilor de bunuri existente; de exemplu, importanţa numărului de vehicule de ocazie sau volumul de hârtie reciclată.
9.32. Estimarea cumpărărilor directe efectuate în străinătate de către rezidenţi şi a cumpărărilor efectuate în interiorul teritoriului de către nerezidenţi constituie, în general, o activitate distinctă a procesului de stabilire a statisticilor. Acestea sunt introduse ca ajustări ale estimărilor iniţiale ale importurilor, exporturilor şi, în acelaşi timp, a părţii referitoare la cumpărăturile efectuate în străinătate, din cheltuiala de consum final. Pentru a echilibra resursele cu utilizările pe produs, toate aceste cumpărări trebuie repartizate pe diferitele grupe de produse distincte. Pentru grupele unde ele sunt importante, acestea pot fi prezentate într-o subcategorie, de exemplu, la cheltuieli pentru locuinţă.
9.33. În toate tabelele resurselor şi utilizărilor se adaugă, la clasificarea ramurilor de activitate - NACE Rev.1 - o ramură de activitate fictivă pentru utilizarea serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM). În tabelul resurselor nu se înregistrează nici o operaţiune pentru această ramură. În tabelul utilizărilor, totalul utilizărilor de servicii de intermediere financiară indirect măsurate se înregistrează în consumul intermediar al acestei ramuri de activitate fictive. Neefectuând nici o altă operaţiune, excedentul net din exploatare al acestei ramuri este negativ, fiind egal cu valoarea consumului său intermediar; toate celelalte componente ale valorii adăugate sunt nule. În consecinţă, valoarea adăugată brută totală a acestei ramuri este egală cu excedentul net din exploatare (negativ).
9.34. Pentru trecerea de la tabelele resurselor şi utilizărilor în preţuri de bază la tabele în preţuri de achiziţie este necesară:
(a) realocarea adaosului comercial;
(b) realocarea adaosului de transport;
(c) adăugarea impozitelor pe produse (exclusiv TVA deductibilă);
(d) scăderea subvenţiilor pe produse.
Aceste transformări constituie o etapă importantă a procesului de echilibrare şi sunt detaliate în tabele distincte (a se vedea tabelele 9.7 şi 9.8). Ele pot servi şi unor importante scopuri analitice, cum ar fi analiza preţurilor şi analiza efectelor variaţiilor cotelor de impozite pe produse.
9.35. În general, când se elaborează tabelele resurselor şi utilizărilor şi când se realizează echilibrul celor două părţi, se poate alege întotdeauna între două moduri opuse de ajustare a datelor statistice:
(a) la nivelul resurselor fiecărui produs, se poate trece de la preţul de bază la preţul de achiziţie pentru permite echilibrarea cu utilizările la preţ de achiziţie;
(b) la nivelul fiecărei utilizări, se poate transforma preţul de achiziţie în preţ de bază pentru a avea corespondenţa cu resursele la preţ de bază.
9.36. În practică, ambele tipuri de echilibrare pot fi necesare pentru elaborarea unui tabel de resurse şi utilizări. Ambele alternative privesc sau necesită aceleaşi tipuri de corecţii, de ex. asupra impozitelor minus subvenţiile pe produse şi asupra adaosurilor comerciale şi de transport pe produs. De fapt, prima alternativă nu este de luat în considerare fără a doua, căci, în general, nu este posibil ca în tabelul resurselor să se cunoască coloana de impozite pe produse, cea a subvenţiilor pe produs şi cea a adaosurilor comerciale şi de transport repartizate pe produs, fără a dispune de distribuţia diferitelor produse între categoriile de utilizări, fapt care se realizează în tabelul utilizărilor la preţ de achiziţie (tabelul 9.6).
9.37. De aceea, echilibrarea resurselor şi a utilizărilor necesită elaborarea următoarelor tabele:
(a) tabelele resurselor şi utilizărilor 9.5. şi 9.6., care prezintă pe produs rezultatul final al echilibrării totalului resurselor şi al totalului utilizărilor la preţ de achiziţie şi la preţ de bază;

(b) tabelele adaosurilor comerciale şi de transport şi ale impozitelor minus subvenţiile pe produse (tabelele 9.7. şi 9.8).
9.38. Trecerea de la tabelele resurselor şi utilizărilor la preţ de bază la tabelele în preţ de achiziţie (a se vedea punctul 9.34.) presupune realocarea adaosurilor comerciale: în cazul evaluării la preţ de bază, adaosurile comerciale sunt înregistrate în procesul de comercializare a produselor; în cazul evaluării la preţ de achiziţie ele sunt repartizate produselor la care se raportează. Acelaşi lucru se aplică şi în cazul adaosului de transport.
9.39. Tabelul adaosurilor comerciale pe produs este egal cu totalul adaosurilor comerciale realizate de ramura de comerţ şi adaosurile comerciale secundare ale celorlalte ramuri. Această ecuaţie se aplică în mod asemănător şi adaosurilor de transport.

Tabelul 9.7 - Tabelul simplificat al adaosului comercial şi de transport

◆		Ramuri de activitate (NACE Rev.1) 1 2 3 4.....n	Σ (1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
◆ ◆		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . Produse (CPA) . . m	(1)	Adaos comercial şi de transport pentru consumul intermediar pe produs şi pe ramură	◆	Adaos comercial şi de transport pentru utilizările finale: Cheltuiala pentru consumul final al: (a) gospodăriilor populaţiei (b) IFSL în serviciul gospodăriilor (c) administraţiilor publice Formarea brută de capital: (d) formarea brută de capital fix şi obiecte de valoare (e) variaţia stocurilor (f) exporturi	◆	◆
Σ(1)	(2)	Adaos comercial şi de transport pentru consumul intermediar pe ramură	◆	Adaos comercial şi de transport pentru utilizările finale pe categorii	◆	Total adaosuri comerciale şi de transport

Tabelul 9.8 - Tabelul simplificat al impozitelor minus subvenţiile pe produs

◆		Ramuri de activitate (NACE Rev.1) 1 2 3 4.....n	Σ (1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
◆ ◆		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . Produse (CPA) . . m	(1)	Impozite minus subvenţii pe produse destinate consumului intermediar pe produs şi pe ramură	◆	Impozite minus subvenţii pe produse destinate utilizărilor finale: Cheltuiala pentru consum final a: (a) gospodăriilor populaţiei (b) IFSL în serviciul gospodăriilor (c) administraţiilor publice Formarea brută de capital: (d) formarea brută de capital fix şi obiectele de valoare (e) variaţia stocurilor (f) exporturi	◆	◆
Σ (1)	(2)	Impozite minus subvenţii pe produse destinate consumului intermediar pe ramură	◆	Impozite minus subvenţii pe produse destinate utilizărilor finale pe categorii	◆	Total impozite minus subvenţii pe produse

9.40. Adaosurile de transport cuprind toate cheltuielile de transport achitate separat de cumpărător şi incluse în utilizările produselor la preţ de achiziţie, dar nu în preţul de bază al producţiei unui fabricant sau în adaosurile comerciale ale unui comerciant cu ridicata sau amănuntul. Ele cuprind, mai ales:
(a) costul transportului bunurilor de la locul unde se fabrică la locul de livrare, atunci când fabricantul plăteşte unei terţe părţi pentru efectuarea acestui transport, cu condiţia ca suma respectivă să fie facturată separat cumpărătorului;
(b) costul transportului de bunuri organizat de fabricant, de comerciantul cu ridicata sau cu amănuntul, astfel încât cumpărătorul să achite separat cheltuielile de transport, chiar dacă transportul este efectuat de fabricant, de comerciantul cu ridicata sau cu amănuntul.
Toate celelalte cheltuieli de transport ale bunurilor nu sunt înregistrate drept adaosuri de transport. Astfel:
(a)dacă fabricantul transportă bunurile el însuşi, costul transportului este inclus în preţul de bază al producţiei sale; un astfel de transport constituie o activitate auxiliară, al cărei cost specific nu poate fi identificat drept cost de transport;
(b)dacă fabricantul transportă bunurile fără ca serviciile de transport să fie facturate separat, cheltuielile de transport se includ în preţul de bază al producţiei sale; ele pot fi identificabile ca atare şi pot fi înregistrate în consumul său intermediar;
(c)atunci când comerciantul cu ridicata şi comerciantul cu amănuntul organizează transportul de bunuri între locul unde ei le iau în posesie şi cel unde le livrează altui cumpărător, costurile aferente acestui transport vor fi incluse în adaosul de transport cu condiţia ca ele să nu fie facturate separat cumpărătorului. Ca şi în cazul fabricantului, aceste costuri pot fi tratate drept o activitate auxiliară a comercianţilor cu ridicata sau cu amănuntul sau drept cumpărare a unui serviciu intermediar, făcând astfel parte din adaosul comercial şi nu din cel de transport;
(d)dacă o gospodărie cumpără bunuri pentru consumul său final şi le transportă apelând la serviciile unei terţe unităţi, cheltuielile de transport corespunzătoare sunt contabilizate ca o cheltuială de consum final pentru un serviciu de transport şi nu sunt incluse în adaosul comercial sau de transport.
9.41. Tabelul 9.7 oferă o imagine oarecum simplificată a matricei adaosului comercial şi de transport, deoarece:
(a) adaosul comercial şi de transport nu sunt prezentate distinct. Aceste două tipuri de adaosuri ar putea fi prezentate pentru fiecare grupă de produse. O altă soluţie constă în a dispune de tabele distincte, unul pentru adaosul comercial şi altul pentru adaosul de transport;
(b) în ceea ce priveşte adaosul comercial, ar trebuie să se facă o distincţie între adaosul comerţului cu ridicata şi cel din comerţul cu amănuntul, cu scopul de a ţine cont de diferenţele dintre preţurile lor. În alcătuirea tabelului, trebuie să nu se piardă din vedere faptul că vânzătorii cu ridicata pot să vândă, de asemenea, direct gospodăriilor (de exemplu, mobilă) şi că vânzătorii cu amănuntul pot vinde şi ramurilor (de exemplu, cafenelelor şi restaurantelor);
(c) pentru calculul şi analiza adaosurilor comerciale pe produsele intrate în cheltuiala pentru consum final al gospodăriilor populaţiei, se pot distinge, pentru fiecare grupă de produse principale, canalele de distribuţie cele mai importante, pentru a se ţine cont de diferenţele în preţurile practicate. De fapt, distincţia între comerţul cu ridicata şi comerţul cu amănuntul este foarte grosieră. Astfel, de exemplu, o gospodărie îşi poate procura aceleaşi bunuri sau servicii de la supermarket, de la băcănie, de la florărie, de la un magazin universal ori din străinătate sau poate să le primească cu titlu de remunerare în natură. Pe de altă parte, pentru anumite produse, vânzările secundare pot reprezenta un volum important: este cazul, de exemplu, al ţigărilor care pot fi cumpărate din cafenele, restaurante sau staţii de benzină. Desigur, introducerea de distincţii atât de fine nu este posibilă, decât dacă se dispune de informaţii suficiente pentru a estima, cel puţin global, importanţa fiecărui canal de distribuţie;
(d) pentru calculul adaosului de transport, o distincţie pe tipuri de transport (de ex. feroviar, aerian, maritim şi fluvial, rutier) ar putea fi foarte utilă.
9.42. Impozitele pe producţie şi importuri se compun din:
(a) impozite pe produse (D.21):
1.taxe de tip TVA (D.211);
2.impozite şi taxe de import, exclusiv TVA (D.212);
3.impozite pe produse, exclusiv TVA şi taxele de import (D.214);
(b) alte impozite pe producţie (D.29).
Categorii similare sunt prevăzute pentru subvenţiile pentru producţie şi importuri. Subvenţiile sunt tratate ca impozite negative pe producţie şi importuri.
Definiţiile tuturor acestor categorii sunt prezentate la punctele 4.14.-4.39.
9.43. Resursele la preţ de bază cuprind alte impozite minus subvenţiile pe producţie. Pentru a trece de la preţ de bază la preţ de achiziţie (sau invers, a se vedea punctul 9.34), diferitele impozite şi subvenţii pe produse trebuie să se adauge, respectiv să se scadă (sau invers).
9.44. TVA poate fi deductibilă, nedeductibilă sau pur şi simplu nu se aplică:
(a) TVA deductibilă se aplică de obicei la majoritatea consumului intermediar, formării brute de capital fix şi unei părţi din variaţia stocurilor;
(b) TVA nedeductibilă se aplică adesea cheltuielii pentru consum final şi unei părţi din formarea brută de capital fix, din variaţia de stoc şi din consumul intermediar;
(c) TVA nu se aplică, în general, pentru:
1.exporturi (cel puţin celor către ţările din afara Uniunii Europene);
2.bunurile şi serviciile supuse unei rate zero a VAT, oricare ar fi utilizarea lor;
3.producătorii exceptaţi de la înscrierea în registrul TVA (micile întreprinderi, organizaţii religioase etc.).
9.45. SEC aplică sistemul de înregistrare fără TVA; toate resursele sunt evaluate la preţ de bază, adică fără TVA facturată, în timp ce utilizările intermediare şi finale sunt contabilizate la preţ de achiziţie, adică excluzând TVA deductibilă.
9.46. Tabelul 9.8. referitor la impozite minus subvenţii pe produse este simplificat, deoarece:
(a) nu este făcută nici o distincţie între diferitele tipuri de impozite pe produse, iar subvenţiile pe produse nu sunt prezentate separat;
(b) cotele de impozite şi subvenţiile pot varia în funcţie de canalele de distribuţie; se convine a se face această din urmă distincţie atunci când există informaţii pertinente şi suficiente.
9.47. Impozitele şi subvenţiile pe produse reprezintă sume datorate numai când sunt materializate prin estimare, declaraţie etc. de impozit sau reprezintă sumele efectiv vărsate (a se vedea punctul 4.27.). Impozitele (şi subvenţiile) pe produse sunt, în general, estimate pe produs, aplicând ratele de impozitare oficiale diverselor fluxuri. În continuare, ar trebui să se examineze diferenţele constatate în raport cu sumele declarate sau cu sumele efectiv plătite:
(a) Unele dintre aceste diferenţe indică faptul că estimarea iniţială a impozitelor pe produse nu respectă definiţiile SEC:
1.în caz de scutire de impozit, estimarea iniţială a impozitelor pe produse trebuie să fie prin urmare scăzută;
2.în caz de evaziune a plăţii impozitelor pe produse (de exemplu, atunci când taxa este obligatorie, dar nu este nici o declaraţie), estimarea iniţială a impozitelor pe produse trebuie să fie prin urmare scăzută;
3.în caz de amendă, estimarea iniţială a impozitelor pe produse trebuie să fie crescută.
Corecţiile aduse estimării impozitelor pe produse au efecte asupra variabilelor care sunt estimate, adăugând sau scăzând estimarea impozitelor pe produse. Astfel, de exemplu, producţia la preţ de bază a unui grup de produse specifice poate fi estimată scăzând, inter alia, totalul impozitelor pe produse din utilizările estimate la preţ de achiziţie. Cu toate acestea, estimarea producţiei la preţ de bază poate fi combinată, inter alia, şi cu estimarea impozitelor pe produse pentru a evalua utilizările la preţ de achiziţie.
(b) Se convine să nu se ţină cont de o serie de alte tipuri de diferenţe în stabilirea tabelelor resurselor şi utilizărilor, cum sunt:
1.decalajele cronologice; plăţile impozitelor pot, de exemplu, să conţină sume aferente mai multor ani;
2.situaţii de încetare a plăţii pe care le cunosc întreprinderile (falimente); sumele respective trebuie să fie înregistrate drept alte schimbări de volum ale activelor şi pasivelor financiare şi nu intră deci, în tabelele resurselor şi utilizărilor.
(c) În anumite cazuri, diferenţele constatate pot, de asemenea, să prezinte o eroare importantă în estimarea iniţială a impozitelor şi subvenţiilor pe produse, de exemplu, o subestimare a

producţiei unui produs determinat. Într-o astfel de situaţie, o modificare a estimărilor fluxurilor de bunuri şi servicii poate fi justificată.

Atunci când utilizările pe produs la preţ de achiziţie sunt transformate în utilizări la preţ de bază, este posibil de a se prezenta într-un post distinct corecţia estimărilor iniţiale ale impozitelor şi subvenţiilor pe produse. Cu toate acestea, pentru toate calculele intrări-ieşiri, va fi necesar să se distribuie această corecţie pe produse, chiar dacă pentru aceasta trebuie recurs la o metodă matematică simplă (de exemplu, o repartizare proporţională).

9.48. Tabelul utilizărilor 9.6 nu indică în ce măsură bunurile şi serviciile utilizate au fost produse în ţară sau importate. Această informaţie este indispensabilă pentru toate tipurile de analiză pentru care legătura dintre resursele şi utilizările de bunuri şi servicii în economia naţională joacă un rol important. Este cazul analizei impactului variaţiei exporturilor sau a cheltuielii de consum final asupra importurilor, producţiei interne şi asupra diverselor variabile aferente, cum ar fi ocuparea forţei de muncă. În realitate, se aplică la majoritatea analizelor indicate la punctele 9.14. şi 9.15. De aceea, sistemul intrări-ieşiri conţine şi un tabel al utilizării produselor importate şi un altul al utilizării bunurilor şi serviciilor obţinute din producţia internă (a se vedea tabelele 9.9 şi 9.10.).

9.49. Tabelul utilizării produselor importate trebuie întocmit exploatând toate informaţiile disponibile în domeniu. Astfel, de exemplu, este posibil de cunoscut principalele întreprinderi care importă anumite produse sau volumul importurilor efectuate de unii producători. În general, cu toate acestea, în statisticile directe referitoare la utilizările importurilor rămân lacune şi ele trebuie completate cu ipoteze formulate pentru fiecare grup de produse.

9.50. Tabelul utilizării bunurilor şi serviciilor obţinute din producţia internă poate fi astfel obţinut scăzând din tabelul general al utilizărilor tabelul utilizării produselor importate.

Tabelul 9.9 - Tabelul utilizărilor importurilor

		Ramuri de activitate (NACE Rev.1) 1 2 3 4.....n	Σ (1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
◆ ◆		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . Produse (CPA) . . m	(1)	Produse importate: consum intermediar la preţ de achiziţie/în valoare CIF pe produs şi pe ramură	◆	Produse importate: utilizări finale la preţ de achiziţie/în valoare CIF: Cheltuiala pentru consumul final al: (a) gospodăriilor populaţiei (b) IFSL în serviciul gospodăriilor (c) administraţiilor publice Formarea brută de capital: (d) formarea brută de capital fix şi obiecte de valoare (e) variaţia stocurilor (f) exporturi	◆	◆
Σ(1)	(2)	Total consum intermediar de produse importate pe ramură	◆	Total utilizări finale ale produselor importate pe categorii	◆	Total importuri

Tabelul 9.10 - Tabelul utilizărilor producţiei interne la preţ de bază

		Ramuri de activitate. (NACE Rev.1) 12 3.....n	2(1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
◆ ◆		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . Produse (CPA) . . m	(1)	Producţia internă: consum intermediar la preţ de bază pe produs şi pe ramură	◆	Producţia internă: utilizării finale la preţ de bază: Cheltuiala pentru consumul final al: (a) gospodăriilor populaţiei (b) IFSL în serviciul gospodăriilor (c) administraţiilor publice Formarea brută de capital: (d) formarea brută de capital fix şi obiecte de valoare (e) variaţia stocurilor (f) exporturi	◆	◆
Σ(1)	(2)	Total consum intermediar de produse interne la preţ de bază pe ramură	◆	Utilizări finale ale produselor interne la preţ de bază	◆	Total producţie internă
Utilizări ale produselor importate	(3)	Total consum intermediar de produse interne pe ramură	◆	Utilizări finale ale produselor importate la preţ de bază	◆	Total importuri
Impozite minus subvenţii pe produse	(4)	Impozite minus subvenţii pe produse destinate consumului intermediar pe ramură	◆	Impozite minus subvenţii pe produse destinate utilizărilor finale	◆	Total impozite minus subvenţii pe produse
I (1) + (3) + (4)	(5)	Total consum intermediar la preţ de achiziţie pe ramură	◆	Total utilizări finale pe categorii	◆	Total utilizări
Remunerarea angajaţilor Alte impozite minus subvenţiile pe producţie Consumul de capital fix Excedentul net din exploatare	(6)	Componente ale valorii adăugate pe ramură	◆	◆		
Σ(6)	(7)	Valoarea adăugată pe ramură	◆	◆ ◆		
S(l)+(3)+(4)+ 1(6)	(8)	Producţia la preţ de bază pe ramură	◆	◆ ◆		
Formarea brută de capital fix Stocul de active fixe Forţa de muncă ocupată	(9)	◆	◆	◆ ◆		

9.51. Pentru scopuri mai specifice, tabelele resurselor şi utilizărilor prezentate mai sus pot fi modificate prin recurgerea la clasificări suplimentare sau alternative. Iată câteva cazuri importante:

(a) clasificări mai detaliate pe produse şi pe ramuri bazate pe clasificările naţionale sau permiţând să se acopere nevoi specifice (de exemplu, analiza rolului cercetării şi dezvoltării în economia naţională);

(b) o repartizare geografică mai detaliată a importurilor şi exporturilor; comerţul intercomunitar poate fi repartizat pe ţări, în timp ce schimburile cu terţe ţări pot fi clasificate în funcţie de marile zone economice şi de anumite state mari (de ex. SUA şi Japonia);

(c) o clasificare a importurilor în:

1.importuri de produse care sunt fabricate şi în ţară ("importuri concurenţiale");

2.importuri de produse care nu sunt fabricate în ţară ("importuri complementare").

Se poate presupune că ambele categorii de importuri au o relaţie diferită şi un rol diferit faţă de economia naţională. Putându-se substitui producţiei interne, importurile concurenţiale pot face obiectul analizelor specifice şi politicii economice; astfel, acestora le poate fi rezervată o categorie distinctă de utilizări finale (potenţiale) în tabelul utilizărilor. Pentru ceea ce reprezintă importuri complementare, analizele se pot concentra în mod esenţial asupra impactului variaţiei preţurilor şi volumului lor (de exemplu, în cazul unei crize petroliere) asupra economiei naţionale;

(d) o clasificare a remuneraţiei angajaţilor stabilită pe baza unor criterii precum nivelul studiilor, lucru cu fracţiune de normă/normă întreagă, vârsta şi sexul. Această clasificare poate fi aplicată şi informaţiilor suplimentare referitoare la forţa de muncă. Tabelele resurselor şi utilizărilor pot astfel să servească tuturor tipurilor de analize ale pieţei forţei de muncă;

(e) o împărţire a remuneraţiei angajaţilor în:

1.salarii, din care:

- cotizaţii sociale în sarcina angajaţilor ([1])

2.cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor.

Această distincţie permite să se analizeze influenţa cotizaţiilor sociale asupra costului forţei de muncă şi incidenţa acestor cotizaţii asupra excedentului brut de exploatare;

(f) o clasificare a funcţiilor consumului final (COICOP pentru gospodăriile populaţiei şi CFAP pentru administraţia publică). Clasificarea funcţională a acestor cheltuieli permite evaluarea impactului fiecărei funcţii asupra restului economiei. Astfel, este posibil să se evalueze importanţa cheltuielilor publice şi private destinate sectoarelor: sănătate, transporturi şi educaţie. Alt exemplu este analiza impactului cheltuielilor publice în materie de apărare asupra unor ramuri interioare, în special asupra producătorilor de avioane, de camioane şi de armament;

(g) o reclasare a formării de capital fix şi a stocului de capital fix relativ la activele fixe care sunt închiriate de către proprietarii lor; în cazul leasingului de exploatare, de exemplu, activele fixe pot fi înregistrate ca aparţinând utilizatorului (contrar înregistrării tip prevăzute de SEC). Obiectivul acestei reclasificări este acela de a face comparabile structura costurilor ramurilor care închiriază active fixe cu cea a ramurilor care posedă astfel de active. Pentru garantarea unei înregistrări contabile coerente, această reclasificare necesită şi modificarea consumului intermediar al locatarului şi a producţiei celui care închiriază cu suma chiriei activului fix respectiv;

(h) o reclasare a forţei de muncă şi a remunerării angajaţilor pentru forţa de muncă angajată prin subcontract şi a persoanelor care muncesc prin intermediul agenţiilor de muncă temporară: obiectul acestei reclasări îl constituie creşterea comparabilităţii structurii costurilor pe ramuri, procedând la înregistrarea persoanelor mai sus citate ca angajaţi ai ramurilor "în care ele lucrează efectiv". Această reclasare antrenează şi o modificare a conceptelor de consum intermediar şi de producţie ale ramurilor respective.

([1])O estimare globală a acestui post poate fi necesară atunci când cotizaţiile sociale ale angajaţilor nu se bazează numai pe salariile propriu-zise, ci şi pe alte elemente de venit, pe vârstă ori starea civilă.

SUBCAPITOLUL 2: TABELE CARE COROBOREAZĂ TABELELE DE RESURSE ŞI UTILIZĂRI CU CONTURILE SECTOARELOR

9.52. Informaţiile conţinute în tabelele resurselor şi utilizărilor trebuie coroborate cu conturile sectoarelor astfel încât să existe o coerenţă reciprocă. Pentru aceasta se construieşte un tabel în care variabilele sunt încrucişate pe ramură de activitate şi pe sector (a se vedea tabelul 9.11).

Tabelul 9.11- Tabel care coroborează tabelele de resurse şi utilizări cu conturile sectoarelor

	Ramuri de activitate (NACE Rev.1) 1 2 3.....n	Σ(1)
◆ ◆	(1)	(2)

I. Societăţi nefinanciare Producţia totală Producţia de piaţă Producţia pentru consumul propriu Altă producţie necomercială Consumul intermediar Valoarea adăugată brută Remunerarea angajaţilor Alte impozite minus subvenţiile pe producţie Consumul de capital fix Excedentul net de exploatare Formarea brută de capital fix II. Societăţi financiare Producţia totală Formarea brută de capital fix III. Administraţii publice IV. Gospodării ale populaţiei V. IFSL în serviciul gospodăriilor	(1)	◆	◆
Total sectoare Producţia Formarea brută de capital fix	(2)	◆	◆

SUBCAPITOLUL 3: TABELELE INTRĂRI-IEŞIRI SIMETRICE

9.53. În SEC, tabelul intrări-ieşiri produs x produs este cel mai important tabel intrări-ieşiri simetric (TII), fiind descris mai jos.

9.54. Tabelul intrări-ieşiri produs x produs (a se vedea tabelele 9.4 şi 9.12) poate fi întocmit prin convertirea, la preţ de bază, a tabelelor resurselor şi utilizărilor. Operaţiunea necesită o schimbare de format întrucât se face trecerea de la două tabele asimetrice la unul singur simetric (a se vedea punctul 9.09). Procesul de conversie se poate subdivide în trei etape:

(a) alocarea produselor secundare din tabelul resurselor la ramurile la care ele constituie produse principale;

(b) în coloanele din tabelul utilizărilor, transformarea intrărilor ramurilor de activitate în intrări ale ramurilor omogene (fără agregarea liniilor);

(c) dacă este necesar, agregarea produselor (liniilor) din noul tabel al utilizărilor pe ramurile omogene identificate în coloane.

9.55. În realitate, etapa (a) constă în a efectua, în tabelul resurselor, transferurile de producţie sub forma produselor secundare. Produsele secundare, constituind intrări "în afara diagonalei" în tabelul resurselor, se pot transforma relativ uşor. Aceste produse secundare se adaugă la ramurile la care ele constituie producţia principală şi se scad de la ramurile din care ele au provenit.

9.56. Etapa (b) este mai complicată căci datele de bază referitoare la intrări privesc ramurile şi nu produsele specifice fabricate de fiecare ramură. Conversia care urmează să fie efectuată constă în transferul intrărilor asociate producţiei secundare a unei ramuri, la ramura la care ele constituie producţia principală (caracteristică). Acest transfer poate fi realizat în două feluri:

1.cu ajutorul informaţiilor statistice şi tehnice suplimentare;

2.prin formularea diverselor ipoteze.

9.57. Informaţiile statistice şi tehnice suplimentare trebuie folosite cât mai mult posibil. Astfel, de exemplu, ar putea fi posibil să se obţină date specifice pentru intrările necesare fabricării anumitor produse. Având în vedere că informaţiile de acest gen prezintă adesea lacune, va trebui ca, de cele mai multe ori, să se formuleze anumite ipoteze simple pentru a se putea realiza transferurile.

Tabelul 9.12 - Tabel intrări-ieşiri simetric la preţ de bază (produs x produs)

◆		Produse (CPA) 1234..... n	Σ (1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
◆ ◆		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . Produse (CPA) . . n	(1)	Consum intermediar la preţ de bază (produs * produs)	◆	Utilizări finale la preţ de bază: Cheltuiala pentru consum final a: (a) gospodăriilor populaţiei (b) IFSL în serviciul gospodăriilor (c) administraţiilor publice Formarea brută de capital: (d) formarea brută de capital fix şi obiecte de valoare (e) variaţia stocurilor (f) exporturi	◆	◆
Σ(1)	(2)	Total consum intermediar la preţ de bază pe produs	◆	Utilizări finale la preţ de bază, pe categorii	◆	Total utilizări la preţ de bază
Impozite pe produse Subvenţii pe produse (-)	(3)	Impozite minus subvenţii pe produse, defalcate pe produs	◆	Impozite minus subvenţii pe produse, pe categorii de utilizare finală	◆	Total impozite minus subvenţii pe produse
Σ (1) + (3)	(4)	Total consum intermediar la preţ de achiziţie, pe produs	◆	Total utilizări finale la preţ de achiziţie, pe categorii	◆	Total utilizări la preţ de achiziţie
Remunerarea angajaţilor Alte impozite minus subvenţiile pe producţie Consum de capital fix Excedent net de exploatare	(5)	Componente ale valorii adăugate pe produs	◆	◆		
Σ (5)	(6)	Valoarea adăugată pe produs	◆	◆		
I (1) + (3) + (4) + I (5)	(7)	Producţia la preţ de bază pe produs	◆	◆		
Importuri	(8)	Importuri CIF pe produs	◆	◆		
Σ (7) + (8)	(9)	Resurse la preţ de bază pe produs	◆	◆		
Formarea de capital fix Stocul de capital fix Intrări forţa de muncă ocupată	(10)	◆	◆	◆		

9.58. Transferul producţiei şi al intrărilor intermediare corespunzătoare se bazează pe două tipuri de ipoteze tehnologice:

(a) ipoteza unei tehnologii unice pe ramură de activitate, după care toate produsele fabricate de către UAE locale ale unei ramuri au aceeaşi combinaţie de intrări intermediare;

(b) ipoteza unei tehnologii unice pe produs, conform căreia un produs din cadrul unei grupe de produse este obţinut întotdeauna prin aceeaşi combinaţie de intrări intermediare, indiferent de ramura de activitate care îl produce.

Nu este uşor de ales cea mai bună ipoteză ce poate fi reţinută pentru fiecare caz. Alegerea trebuie făcută în funcţie de structura ramurilor naţionale (de exemplu, după gradul lor de specializare) şi de omogenitatea tehnologiilor naţionale aplicate pentru fabricarea produselor din aceeaşi grupă. Cizmele, de exemplu, pot fi fabricate din piele sau din plastic. Plecând de la ipoteza unei tehnologii unice pe produs pentru toate cizmele (sau la un nivel de agregare mai ridicat, pentru toată încălţămintea) pot apărea probleme, fiind necesar să se recurgă mai degrabă la ipoteza unei tehnologii unice pe ramură de activitate.

Aplicarea pur şi simplu a ipotezei unei tehnologii unice pe produs conduce adesea la rezultate inacceptabile, în măsura în care coeficienţii intrări-ieşiri obţinuţi sunt improbabili, dacă nu imposibili (de exemplu, coeficienţi negativi). Aceşti coeficienţi improbabili se pot explica prin erorile de măsurare şi prin caracterul eterogen (din punct de vedere al gamei de produse) al ramurii de activitate pentru care produsul transferat constituie producţia principală. Această dificultate poate fi depăşită prin efectuarea de diverse ajustări, fie pe baza informaţiilor suplimentare, fie prin adaptarea unei metode care să facă apel, în cea mai mare măsură, la logică şi experienţă. O altă soluţie constă firesc în aplicarea ipotezei alternative a unei tehnologii unice pe ramură de activitate. În practică, cea mai bună strategie în alcătuirea tabelelor intrări-ieşiri simetrice constă în recurgerea la modelele tehnologice mixte, combinate cu informaţii suplimentare.

9.59. Importanţa rolului jucat de aceste ipoteze diferite depinde de amploarea producţiei secundare, care la rândul ei este influenţată nu numai de maniera în care producţia este organizată în economie, dar şi de clasificarea produselor care este folosită. Cu cât această clasificare este mai detaliată, cu atât este de aşteptat să existe o producţie secundară.

9.60. Etapa (c) constă în agregarea produselor din noul tabel al utilizărilor pe ramurile de activitate din care au provenit, conform etapei (a). Această operaţie conduce la un tabel intrări-ieşiri simetric de tipul produs × subprodus. Dacă aceste modificări pornesc de la datele de bază privind UAE locale, datele care rezultă în urma acestor transformări se referă la "unităţi cu producţie omogenă".

9.61 Clasificările utilizate în tabelul intrări-ieşiri simetric sunt identice cu cele utilizate în tabelele resurselor şi utilizărilor, întrucât primul nu este, de fapt, decât o transformare a celor din urmă (în afara celei care se referă la clasificarea pe ramuri de activitate/ramuri omogene).

9.62. Tabelul intrări-ieşiri simetric 9.12 trebuie completat utilizând cel puţin alte două tabele:

(a) o matrice detaliată cuprinzând utilizările importurilor; formatul acestui tabel este identic cu cel al tabelului importurilor care însoţeşte tabelele resurselor şi utilizărilor (a se vedea tabelul 9.10), mai puţin în cazul în care se recurge la o clasificare de tipul produs × produs;

(b) un tabel intrări-ieşiri simetric pentru producţia internă (tabelul 9.13).

Acest ultim tabel poate fi utilizat pentru calculul coeficienţilor cumulaţi, adică inversa lui Leontief. Conform tabelului 9.13, inversa lui Leontief corespunde în fapt cu inversa matricei obţinute scăzând din matricea unitară (I) matricea coeficienţilor tehnologici, ca în cazul (1,1). Inversa lui Leontief s-ar fi putut calcula şi pentru producţia internă şi importurile concurenţiale (a se vedea punctul 9.51.). În acest caz se porneşte de la ipoteza că importurile concurenţiale au fost produse în acelaşi mod ca şi produsele interne pe care le concurează.

Tabelul 9.13 - Tabel intrări-ieşiri simetric pentru producţia internă (produs x produs)

◆		Produse (CPA) 1 2 3 4..... n	Σ (1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
◆ ◆		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . Produse (CPA) . . n	(1)	Pentru producţia internă: consum intermediar la preţ de bază (produs × produs)	◆	Pentru producţia internă Utilizări finale la preţ de bază: Cheltuiala pentru consum final a: (a) gospodăriilor populaţiei (b) IFSL în serviciul gospodăriilor (c) administraţiilor publice Formarea brută de capital: (d) formarea brută de capital fix şi obiecte de valoare (e) variaţia stocurilor (f) exporturi	◆	◆
Σ (1)	(2)	Total consum intermediar de produse interne la preţ de bază, pe produs	◆	Utilizări finale ale produselor interne la preţ de bază	◆	Total producţie internă

Utilizări ale produselor importate	(3)	Total consum intermediar de produse importate, pe produs	◆	Utilizări finale ale produselor importate la preţ de bază	◆	Total importuri
Impozite minus subvenţii pe produse	(4)	Impozite minus subvenţii pe produse, destinate consumului intermediar, pe produs	◆	Impozite minus subvenţii pe produse destinate utilizărilor finale	◆	Total impozite minus subvenţii pe produse
Σ (1) + (3)+ (4)	(5)	Total consum intermediar la preţ de achiziţie, pe produs	◆	Total utilizări finale, pe categorii	◆	Total utilizări
Remunerarea angajaţilor Alte impozite minus subvenţii pentru producţie Consum de capital fix Excedent net de exploatare	(6)	Componente ale valorii adăugate, pe produs	◆	◆	◆	◆
Σ (6)	(7)	Valoare adăugată, pe produs	◆	◆	◆	◆
Σ (1) + (3) + (4) + Σ (6)	(8)	Producţia la preţ de bază, pe produs	◆	◆	◆	◆
Formare brută de capital fix Stocul de capital fix Intrări forţa de muncă ocupată	(9)	◆	◆	◆	◆	◆

CAPITOLUL 10: MĂSURAREA PREŢURILOR ŞI A VOLUMELOR

SUBCAPITOLUL 0:

10.01. Într-un sistem de conturi economice, toate fluxurile şi stocurile sunt exprimate în unităţi monetare. Unitatea monetară este în realitate singurul numitor comun care poate servi la evaluarea extrem de diverselor operaţiunilor care sunt înregistrate în conturi şi la calculul soldurilor semnificative.

Problema care se iveşte la recurgerea la o unitate monetară, ca unitate de măsură, este că această unitate nu este nici un etalon stabil şi nici unul internaţional. Una din preocupările esenţiale ale analizei economice constă în a măsura creşterea economică în termeni de volum între diverse perioade. De aceea, trebuie făcută distincţia în variaţia valorii anumitor agregate economice, între cele care exprimă simpla variaţie de preţ şi restul care sunt datorate unei componente de "volum", numite "variaţie de volum".

Analiza economică se axează, de asemenea, pe efectuarea de comparaţii în spaţiu, cu alte cuvinte între diferite economii naţionale. În esenţă, aceasta înseamnă efectuarea de comparaţii internaţionale ale nivelului de producţie şi ale venitului din punct de vedere al volumului, nivelul preţului prezintă, de asemenea, interes. Diferenţele de valori observate între agregatele economice între două ţări sau grupe de ţări trebuie astfel descompuse încât să permită separarea diferenţelor de volum şi de preţ.

10.02. În ce priveşte comparaţiile de fluxuri şi de stocuri în timp, trebuie să se acorde o importanţă egală determinării corecte a variaţiilor preţurilor şi variaţiilor de volum. Pe termen scurt, observarea variaţiilor de preţ nu prezintă un interes mai scăzut decât măsurarea volumului cererii şi ofertei. Pe termen lung, studiile de dezvoltare economică nu pot face abstracţie de evoluţia preţurilor relative referitoare la diferitele categorii de bunuri şi servicii.

Obiectivul principal nu constă numai în simpla obţinere a măsurării complete a variaţiilor de preţ şi de volum pentru principalele agregate, dar şi asamblarea unui set de măsuri interdependente care permit analize sistematice şi detaliate ale inflaţiei şi creşterii economice, ca şi a fluctuaţiilor lor.

10.03. Regula generală pentru comparaţiile în timp impune măsurători precise atât pentru componentele de volum, cât şi de preţ ale agregatelor economice. Având în vedere că diferenţa dintre formulele Laspeyres şi Paasche este adeseori importantă în cazul acestui tip de comparare, singura care poate fi acceptabilă în acest scop este formula Fischer de indexare.

10.04. Conturile economice au avantajul de a furniza un cadru potrivit construirii unui sistem de indici de volum şi de preţ şi de a asigura coerenţa datelor statistice.

Avantajele atribuite unei metode contabile se pot rezuma în felul următor:

(a) pe plan conceptual, utilizarea unui cadru contabil, care să acopere ansamblul sistemului economic, impune o specificaţie coerentă a preţurilor şi a volumului pentru diferite produse şi fluxuri ale sistemului economic. Într-un asemenea cadru, de exemplu, pentru un anumit grup de produse date este indispensabil ca, atât în resurse, cât şi în utilizări, conceptul de preţ şi de volum să fie definit în mod identic;

(b) pe plan statistic, utilizarea cadrului conturilor economice impune constrângeri contabile care trebuie respectate, atât la preţuri curente, cât şi constante, şi în mod normal sunt necesare ajustări pentru asigurarea unei coerenţe între datele de preţuri şi de volum;

(c) elaborarea unui sistem integrat de indici de preţ şi de volum în cadrul sistemului de conturi economice oferă contabilului naţional o posibilitate suplimentară de control. Presupunând existenţa unui ansamblu echilibrat al tabelelor resurselor şi utilizărilor la preţuri curente, construirea unor astfel de tabele la preţuri constante permite automat deducerea unui sistem de indici de preţuri implicite. Un control al verosimilităţii acestor indici poate conduce la revizuirea şi corectarea datelor la preţuri constante şi, dacă este cazul, a valorilor la preţuri curente;

(d) în sfârşit, metoda contabilă permite măsurarea evoluţiei preţurilor şi volumului pentru anumite solduri contabile, acestea fiind, prin definiţie, obţinute plecând de la alte elemente ale conturilor.

10.05. În ciuda avantajelor legate de sistemul integrat bazat pe echilibrul - global şi pe ramuri - al operaţiunilor cu bunuri şi servicii, trebuie recunoscut că indicii de preţ şi de volum astfel obţinuţi nu satisfac toate necesităţile şi nici nu răspund la toate întrebările care se pot pune privind evoluţia preţurilor sau a volumelor. Constrângerile contabile şi alegerea formulelor de indici de preţ şi volum, cu toate că sunt indispensabile construirii unui sistem coerent, pot deveni uneori un impediment. Apare în aceeaşi măsură necesitatea să se dispună de informaţii pentru perioade mai scurte - lună sau trimestru. În acest caz, alte tipuri de indici de preţ şi de volum se pot dovedi folositori.

SUBCAPITOLUL 1: DOMENIUL DE APLICARE A INDICILOR DE PREŢ ŞI DE VOLUM ÎN SISTEMUL CONTURILOR

SECŢIUNEA 0:

10.06. Printre fluxurile care apar în conturile economice la preţuri curente există unele (referitoare în principal la produse) pentru care distincţia efectuată între variaţiile de preţ şi variaţiile de volum este identică cu cea efectuată la nivel microeconomic. Pentru numeroase alte fluxuri din sistem, această distincţie este mult mai puţin evidentă.

În primul caz, fluxurile acoperă un ansamblu de operaţiuni elementare cu bunuri şi servicii, valoarea fiecăreia fiind egală cu produsul dintre un anumit număr de unităţi fizice şi preţul lor unitar respectiv. Este suficient în acest caz să se cunoască descompunerea fluxului în cauză în operaţiuni elementare pentru a determina variaţia sa medie în preţ şi în volum.

În cel de al doilea caz, care se referă la un număr de operaţii de repartiţie şi de intermediere financiară, cât şi la anumite solduri, cum ar fi valoarea adăugată, este dificil, chiar imposibil, de a descompune direct valorile curente în componentele lor de preţ şi volum; soluţii specifice trebuie atunci adoptate.

În acelaşi timp apare necesitatea măsurării puterii de cumpărare reale a unui anumit număr de agregate, cum ar fi remunerarea angajaţilor, venitul disponibil al gospodăriilor populaţiei sau venitul naţional. Aceasta poate, de exemplu, să fie efectuată deflatând aceste agregate printr-un indice de preţ al bunurilor şi serviciilor care pot fi cumpărate.

10.07. Trebuie subliniat că, obiectivul şi metoda de calcul a puterii reale de cumpărare diferă fundamental de cele aplicate deflatării bunurilor şi serviciilor, precum şi soldurilor contabile. Pentru acestea din urmă, se poate stabili un sistem integrat de indici de preţuri şi volum, ceea ce va fi util, printre altele, la măsurarea creşterii economice. Evaluarea în termeni reali a fluxului aparţinând ultimei categorii face apel la indicii de preţ ai altor fluxuri decât cei vizaţi, care pot să difere după obiectivul cercetării; în măsura în care evaluarea are un caracter convenţional, nu va exista numai o posibilitate, ci mai multe, de a o realiza în cadrul unui sistem integrat de indici de preţ şi de volum.

SECŢIUNEA 1: SISTEMUL INTEGRAT DE INDICI DE PREŢ ŞI DE VOLUM

10.08. Împărţirea sistematică a variaţiei valorilor curente în componentele sale "variaţia de preţ" şi "variaţia de volum" se limitează la fluxurile care reprezintă operaţiile înregistrate în conturile de bunuri şi servicii (0) şi în conturile de producţie (I); departajarea este efectuată atât pentru datele pe ramuri, cât şi pentru cele referitoare la economia totală. Fluxurile reprezentând soldurile contabile, cum ar fi valoarea adăugată, nu pot fi direct transformate în componente de preţ şi volum; aceasta nu poate fi făcută decât indirect, plecând de la fluxurile operaţiunilor corespunzătoare.

Utilizarea unui cadru contabil impune o dublă constrângere asupra procesului de elaborare a datelor:

(a) echilibrul contului de bunuri şi servicii trebuie, pentru fiecare perioadă de doi ani consecutivi, să fie realizat atât la preţuri constante, cât şi la preţuri curente;

(b) fiecare flux referitor la economia totală trebuie să fie egal cu suma fluxurilor corespunzătoare pentru diferitele ramuri.

A treia constrângere, care nu este inerentă utilizării unui cadru contabil ci decurge dintr-o alegere deliberată, presupune ca fiecare variaţie de valoare a operaţiunilor să fie atribuită fie unei variaţii de preţ, fie unei variaţii de volum sau combinaţiei dintre cele două.

Dacă aceste trei condiţii sunt îndeplinite, evaluarea conturilor de bunuri şi servicii şi a conturilor de producţie la preţuri constante permite obţinerea unui ansamblu integrat de indici de preţ şi volum.

10.09. Mărimile luate în considerare pentru construirea unui astfel de ansamblu integrat sunt următoarele:

Operaţiuni pe produse	◆	◆
Producţie Producţie de piaţă Producţie pentru consum final propriu Altă producţie necomercială	P.1	◆ P.11 P.12 P.13
Consum intermediar	P.2	◆
Cheltuiala pentru consum final Cheltuiala pentru consum final individual Cheltuiala pentru consum final colectiv	P.3	◆ P.31 P.32
Consum final efectiv Consum final individual efectiv Consum final colectiv efectiv	P.4	◆ P.41 P.42
Formare brută de capital Formare brută de capital fix Variaţia stocurilor Achiziţii minus cedări de obiecte de Valoare	P.5	◆ P.51 P.52 P.53
Exporturi de bunuri şi servicii Exporturi de bunuri Exporturi de servicii	P.6	◆ P.61 P.62
Importuri de bunuri şi servicii Importuri de bunuri Importuri de servicii	P.7	◆ P.71 P.72
Impozite şi subvenţii pe produse	◆	◆
Impozite pe produse, exclusiv TVA Subvenţii pe produse TVA pe produse	◆	D.212 şi D.214 D.31 D.211
Consum de capital fix	K.1	◆
Solduri contabile	◆	◆
Valoare adăugată	B.1	◆
Produs intern brut	B.1*b	◆

SECŢIUNEA 2: INDICI DE PREŢ ŞI DE VOLUM PENTRU ALTE AGREGATE

10.10. În afara măsurilor de preţ şi de volum analizate mai sus, următoarele agregate pot fi, de asemenea, separate în propriile lor componente de preţ şi de volum, obiectivele unei astfel de evaluări fiind diverse.

Stocuri	AN.12
Stoc de active fixe produse	AN.11
Remunerarea angajaţilor	D.1

Stocurile de la începutul şi de la sfârşitul perioadei pot să fie evaluate la preţuri constante, pentru a estima variaţia lor în volum, în cursul perioadei considerate.

Stocul de active fixe produse trebuie evaluat la preţuri constante pentru a estima coeficienţii de capital (rapoartele capital/producţie) şi dispune de o bază pentru estimarea consumului de capital fix la preţuri constante.

Remunerarea angajaţilor trebuie să fie calculată la preţuri constante pentru a putea măsura productivitatea; este, de asemenea, şi cazul când producţia a fost estimată recurgând la datele referitoare la intrările exprimate la preţuri constante.

10.11. Remunerarea angajaţilor constituie un element de venit. Puterea de cumpărare poate fi evaluată în termeni reali, prin deflatare, cu ajutorul unui indice care reflectă preţurile produselor achiziţionate de către angajaţi. Alte elemente de venit, cum ar fi venitul disponibil al gospodăriilor populaţiei şi venitul naţional, pot fi, de asemenea, măsurate în termeni reali recurgând la aceeaşi metodă generală.

SUBCAPITOLUL 2: PRINCIPII GENERALE DE MĂSURARE A INDICILOR DE PREŢ ŞI VOLUM

SECŢIUNEA 1: DEFINIŢIA PREŢURILOR ŞI A VOLUMELOR PRODUSELOR DE PIAŢĂ

10.12. Crearea unui sistem integrat de indici de preţ şi volum se bazează pe ipoteza că, pentru un bun sau un serviciu omogen dat, valoarea sa (v) este egală cu preţul unitar (p) înmulţit cu numărul de unităţi (q), adică:

$v = p * q$

10.13. Definiţie: Preţul este definit ca fiind valoarea unei unităţi de produs, ale cărui cantităţi sunt perfect omogene, nu numai în sens fizic, dar şi din punct de vedere al altor caracteristici calitative descrise la punctul 10.16. Pentru a fi aditive în termeni economici, aceste cantităţi trebuie să fie identice şi să aibă acelaşi preţ unitar. Pentru fiecare agregat al operaţiunilor cu bunuri şi servicii prezentate în conturi, măsurile de preţ şi cantitate trebuie să fie stabilite astfel încât:

indice de valoare = indice de preţ × indice de volum,

ceea ce înseamnă, că fiecare variaţie a valorii unui flux dat trebuie să fie atribuită fie unei variaţii de preţ, fie unei variaţii de volum, fie unei combinaţii între acestea două.

10.14. În cazul operaţiunilor cu bunuri, este, în mod normal, simplu să se definească unitatea fizică care face obiectul operaţiunii şi în consecinţă preţul unitar. În câteva cazuri cu toate acestea, cum este cel al bunurilor de capital unice, este mai dificil şi trebuie adoptate soluţii specifice.

În cazul operaţiunilor cu servicii, este adesea mai dificil de cunoscut caracteristicile care determină unităţile fizice şi astfel pot apărea divergenţe asupra criteriilor care pot fi aplicate. Aceasta poate apare la unele ramuri importante, cum ar fi serviciile de intermediere financiară, comerţul cu ridicata şi amănuntul, serviciile prestate în folosul întreprinderilor, învăţământul, cercetarea şi dezvoltarea, sănătatea şi activităţile de recreare. Dată fiind importanţa crescândă a ramurilor de servicii, este esenţial de găsit, în alegerea unităţilor fizice, soluţii comune, chiar dacă ele sunt convenţionale.

SECŢIUNEA 2: DIFERENŢELE DE CALITATE ŞI DIFERENŢELE DE PREŢ

10.15. Caracteristicile fizice şi altele care se iau în considerare pentru identificarea produselor constituie diferenţe de calitate şi joacă un rol important, ridicând, în acelaşi timp, probleme statistice delicate.

Realitatea este că pentru numeroase bunuri şi servicii destinate unui consum determinat există mai multe variante corespunzând unor calităţi diferite şi caracterizate prin preţuri unitare diferite.

10.16. Diferenţele de calitate se găsesc reflectate prin următorii factori:

(a) caracteristici fizice;

(b) locuri de livrare diferite;

(c) momente de livrare diferite - în timpul zilei sau al anului;

(d) diferenţe la nivelul condiţiilor de vânzare sau la nivelul circumstanţelor sau al cadrului în care bunurile şi serviciile sunt furnizate.

În condiţiile unor caracteristici fizice date, diferenţele care afectează alţi factori fac ca unităţile fizice să nu fie identice în sens economic, iar valoarea lor să se modifice de la o unitate la alta. Aceste diferenţe în valoare unitară sunt considerate ca diferenţe de volum şi nu ca diferenţe de preţ.

În realitate, plata efectuată atunci când se achiziţionează un bun nu acoperă numai preţul bunului, ci şi pe cel al serviciilor asociate furnizării acelui produs. Se consideră astfel drept produse distincte bunurile identice vândute la preţuri diferite şi în condiţii diferite. Această concluzie este în mod clar reflectată în tabelele resurselor şi utilizărilor, în care valoarea adaosului comercial şi a adaosului de transport (care reprezintă principalele servicii asociate cu furnizarea de bunuri) este înregistrată separat.

10.17. În cadrul unei pieţe date şi pentru aceeaşi perioadă, coexistenţa mai multor valori unitare pot fi considerate, cu excepţia celor descrise la punctul 10.19., o dovadă a existenţei diferenţelor calitative. Astfel, diferitele modele ale aceleiaşi game de vehicule şi chiar diferitele versiuni ale aceluiaşi model trebuie să fie tratate ca produse diferite, tot aşa cum o distincţie trebuie să fie operată între călătoriile pe calea ferată, dacă ele sunt efectuate la prima clasă sau la a doua clasă.

Stabilirea măsurărilor de preţ şi de volum impune un nomenclator de produse, la cel mai detaliat nivel posibil, astfel încât fiecare produs identificat în acest mod, să prezinte un maxim de omogenitate, oricare ar fi nivelul de dezagregare utilizat în prezentarea rezultatelor.

10.18. Dimensiunea calitativă trebuie, în egală măsură, să fie luată în considerare atunci când este supusă unor variaţii în timp. O variaţie a calităţii datorate, de exemplu, modificării caracteristicilor fizice ale unui produs, va trebui considerată ca o variaţie de volum, şi nu ca o variaţie de preţ. Dar este la fel de necesar să se ţină cont de efectele agregării: o variaţie în alcătuirea unui flux antrenând, de exemplu, o ameliorare a unei calităţi medii, va trebui să fie considerată ca o creştere de volum şi nu ca o creştere de preţ. Rezultă că pentru producţie, efectele mutărilor între pieţe pe care sunt practicate preţuri diferite, ca de exemplu piaţa internă/externă sau utilizările industriale/produsele de consum, vor fi tratate ca variaţie de volum şi nu de preţ. Rezultă în egală măsură că o variaţie de preţ pentru un flux dat nu va putea să aibă loc decât în urma variaţiilor de preţ la nivelul operaţiunilor luate individual.

10.19. Definiţie: Existenţa unor diferenţe de valoare unitară constate nu reprezintă un indiciu al unor diferenţe de calitate atunci când anumite circumstanţe sunt reunite - şi anume, lipsa de informaţii sau a unei diferenţieri de preţ, ambele reflectând o libertate de alegere limitată sau existenţa unor pieţe paralele. În aceste cazuri este necesar să se considere că diferenţele de valoare unitară reprezintă diferenţe de preţ.

10.20. Lipsa de informaţii înseamnă situaţia în care un cumpărător nu este corect informat de diferenţele de preţ în vigoare şi riscă să achiziţioneze un bun sau un serviciu la un preţ superior celui pe care l-ar putea obţine din alt loc. Această situaţie - sau situaţia inversă - poate în egală măsură să aibă loc atunci când preţul face obiectul unei negocieri sau a unei tocmeli între cumpărătorii şi vânzătorii individuali. Pe de altă parte, diferenţa observată între preţul mediu al unui bun cumpărat la o piaţă sau un bazar - unde astfel de tocmeli sunt adesea întâlnite - şi preţul aceluiaşi bun vândut într-un alt tip de comerţ, cum ar fi un mare magazin, ar trebui în mod normal să fie tratată ca o reflectare a diferenţei de calitate atribuită condiţiilor diferite de vânzare.

10.21. Discriminarea prin preţ implică faptul că vânzătorii se găsesc într-o situaţie care le permite să factureze preţuri diferite unor categorii diferite de cumpărători, şi aceasta pentru bunuri şi servicii identice, vândute în condiţii asemănătoare. Libertatea de alegere a unui cumpărător aparţinând unei categorii particulare este, în acest caz, limitată, chiar inexistentă. Principiul adoptat aici constă în a considera aceste variaţii de preţ ca o discriminare prin preţ, pentru că preţuri diferite sunt facturate pentru unităţi identice vândute în condiţii asemănătoare, pe o piaţă clar delimitată. Variaţiile de preţ datorate unei astfel de discriminări nu constituie diferenţe de volum.

Posibilitatea revinderii bunurilor pe o piaţă dată determină faptul că discriminarea prin preţ pentru aceste tipuri de produse poate adesea să fie considerată ca nesemnificativă. Eventualele diferenţe de preţ ale produselor pot, în general, să fie imputate unei lipse de informaţii sau existenţei pieţelor paralele.

În ramurile de servicii, ca de exemplu în sectorul de transporturi, producătorii pot să acorde avantaje tarifare grupurilor de persoane ale căror venituri sunt de obicei inferioare mediei, cum ar fi pensionarii sau studenţii. Dacă aceştia sunt liberi să călătorească la un moment dat unde doresc, acest lucru trebuie considerat drept o discriminare prin preţ. Cu toate acestea, dacă ei beneficiază de tarife reduse cu condiţia de a nu călători decât pe durata anumitor perioade, de obicei în afara orelor sau perioadelor de vârf, se estimează atunci că le este propusă o calitate mai slabă de transport.

10.22. Diverse motive explică existenţa pieţelor paralele: cumpărătorii pot să nu fie în măsură de a cumpăra atât cât doresc la un preţ avantajos din cauza disponibilităţilor insuficiente la preţul respectiv; dar poate să existe o piaţă secundară, paralelă, unde preţurile sunt mai mari. Există de asemenea posibilitatea existenţei unei pieţe paralele, unde vânzătorii pot percepe preţuri inferioare pentru a evita în acest fel anumite taxe. şi în aceste cazuri variaţiile de preţ constituie o diferenţă de preţ şi nu de volum.

10.23. Este posibilă modificarea structurii unui flux care să afecteze valoarea sa totală atunci când, în situaţia lipsei de informaţie, de discriminare prin preţ şi de existenţă a pieţelor paralele, produse identice sunt vândute la preţuri diferite.

Să presupunem că o anumită cantitate dintr-un produs sau dintr-un serviciu determinat este vândută la un preţ inferior unei categorii specifice de cumpărători fără să fie nici o diferenţă în ceea ce priveşte natura produsului sau a serviciului propus, a locului, a momentului sau a condiţiilor de vânzare şi nici a vreunui alt factor. Orice diminuare ulterioară a cantităţii vândute la un preţ inferior are ca efect ridicarea preţului mediu plătit de către cumpărătorii produselor sau serviciilor respective. Această variaţie trebuie înregistrată ca o creştere de preţ, nu de volum.

SECŢIUNEA 3: PRINCIPII APLICABILE SERVICIILOR NECOMERCIALE

10.24. Constituirea unui sistem comprehensiv de indici de preţ şi de volum care să acopere toate resursele şi utilizările de bunuri şi servicii este dificilă atunci când trebuie determinată producţia de servicii necomerciale. Aceste servicii diferă de serviciile de piaţă prin faptul că nu sunt vândute la preţ de piaţă şi că valoarea lor la preţuri curente este calculată prin convenţie ca sumă a costurilor suportate, adică a consumului intermediar, remunerării angajaţilor, altor impozite mai puţin subvenţiile pe producţie şi a consumului de capital fix.

10.25. În absenţa unui preţ de piaţă unitar, variaţia "costului unitar" a unui serviciu necomercial poate fi considerată ca o bună aproximare a variaţiei preţului său. Dacă serviciile necomerciale sunt consumate pe o bază individuală, este în principiu posibil să se estimeze cantităţile, care sunt omogene şi reflectă utilizarea acestor servicii, şi să se aplice apoi costurile unitare ale unui an de bază pentru obţinerea de date exprimate la preţuri constante. Cu acest tip de măsurare a producţiei este posibilă analiza variaţiilor de productivitate pentru serviciile necomerciale individuale. În ce priveşte serviciile colective, nu este în general posibil să se fixeze costul unitar, nici să se precizeze cantităţile care reflectă utilizarea lor. Utilizatorii trebuie să ţină cont de aceasta atunci când încearcă să determine prin metode indirecte variaţiile de productivitate pentru serviciile colective.

10.26. În cadrul conturilor economice, este esenţial să se adopte principiul conform căruia producţia şi consumul de servicii necomerciale, la fel ca şi producţia şi consumul de servicii de piaţă, trebuie să fie definite pe baza fluxurilor reale ale acestor bunuri şi servicii şi nu pe baza rezultatelor finale obţinute datorită utilizării lor. Aceste rezultate dependente, de asemenea, de mulţi alţi factori, nu sunt posibil de măsurat, cum ar fi de exemplu volumul serviciilor din învăţământ prin creşterea nivelului de educaţie sau volumul serviciilor de sănătate prin creşterea nivelului de sănătate al populaţiei.

SECŢIUNEA 4: PRINCIPII DE EVALUARE A VALORII ADĂUGATE ŞI A PRODUSULUI INTERN BRUT

10.27. Valoarea adăugată, care constituie soldul contului de producţie, este singura care face parte din sistemul integrat de indici de preţ şi volum. Caracteristicile foarte particulare ale acestui sold trebuie cu toate acestea să fie evidenţiate, la fel ca şi importanţa indicilor de preţ şi de volum pe care îi utilizează.

Contrar diverselor fluxuri de bunuri şi de servicii, valoarea adăugată nu reprezintă o categorie de operaţii definite în mod precis. Nu este, aşadar, posibil de a o diviza într-o componentă de preţ şi o componentă de volum.

10.28. Definiţie: Valoarea adăugată la preţuri constante se defineşte ca diferenţa între producţia în preţuri constante şi consumul intermediar la preţuri constante. Astfel:

$VA = ?P(0)Q(1)-?_{p}(0)q(1)$

unde P şi Q corespund preţurilor şi cantităţilor pentru producţie, iar p şi q sunt preţurile şi cantităţile pentru consumul intermediar. Metoda teoretică corectă pentru calcularea valorii adăugate la preţuri constante constă în a proceda la o dublă deflatare, adică la deflatarea separată a celor două fluxuri din contul de producţie (producţia şi consumul intermediar) şi de a calcula soldul acestor două fluxuri deja reevaluate.

10.29. În anumite cazuri, atunci când datele statistice sunt incomplete sau insuficient de fiabile, se poate dovedi necesară recurgerea la un indicator unic. Dacă se dispune de date statistice satisfăcătoare cu privire la valoarea adăugată la preţuri curente, în loc de a proceda la o dublă deflatare este posibilă deflatarea directă a valorii adăugate curente printr-un indice de preţ al producţiei. Acest lucru impune stabilirea drept ipoteză a faptului că evoluţia de preţ a consumului intermediar este aceeaşi cu cea de preţ a producţiei. O altă metodă posibilă constă în extrapolarea valorii adăugate a anului de bază printr-un indice de volum al producţiei. Acest indice de volum poate fi calculat, fie direct plecând de la datele cantitative, fie deflatând valoarea curentă a producţiei printr-un indice de preţ corespunzător. Această metodă pleacă de la ipoteza că variaţiile de volum sunt identice pentru producţie şi pentru consum intermediar.

Pentru anumite ramuri de servicii de piaţă şi necomerciale, cum ar fi serviciile financiare, serviciile pentru întreprinderi, învăţământ sau apărare, poate fi imposibil de a dispune de estimări satisfăcătoare ale variaţiilor de preţ sau de volum ale producţiei; în acest caz, variaţiile valorii adăugate la preţuri constante pot fi estimate în funcţie de variaţia remunerării angajaţilor utilizând rate constante ale salariului şi un consum de capital fix la preţuri constante. Este posibil ca persoanele responsabile cu stabilirea datelor să fie constrânse să adopte astfel de metode, chiar dacă nu există nici un motiv întemeiat pentru a presupune că productivitatea muncii rămâne neschimbată pe termen scurt sau lung.

10.30. Astfel, prin natura lor, indicii de volum şi de preţ utilizaţi pentru estimarea valorii adăugate sunt în mod clar diferiţi de indicii corespunzători utilizaţi pentru fluxurile de bunuri şi servicii.

Acelaşi lucru este valabil şi pentru indicii de preţ şi de volum ai soldurilor agregate, cum este produsul intern brut. Acesta corespunde sumei tuturor valorilor adăugate diminuate cu SIFIM, adică cu suma soldurilor, la care se adaugă toate impozitele, minus subvenţiile pe produse; din alt punct de vedere, produsul intern brut poate fi considerat ca reprezentând soldul între totalul utilizărilor finale şi importuri.

SUBCAPITOLUL 3: DIFICULTĂŢI LA APLICAREA PRINCIPIILOR GENERALE

SECŢIUNEA 0:

10.31. Aplicarea la diferitele fluxuri din sistem a principiilor referitoare la preţ şi volum necesită specificarea soluţiilor adoptate pentru anumite probleme care pot rezulta.

SECŢIUNEA 1: APLICARE GENERALĂ

10.32. Necesitatea de a cunoaşte care factori, dintre cei descrişi la punctul precedent, explică diferenţele de preţ apare de fiecare dată când sunt studiate seriile cronologice ale datelor valorii şi când trebuie să se distingă variaţiile de preţ de cele de volum. Aceasta presupune că şi în cazul unui nivel de analiză detaliat seriile de date cantitative pot oferi numai măsuri aproximative ale variaţiei de volum, pentru că ele nu reflectă într-un mod satisfăcător variaţiile care pot interveni în componenţa diferitelor tipuri de calitate. Astfel, de exemplu, un număr constant de unităţi fizice înregistrat pentru un flux dat va duce în realitate la subestimarea variaţiei de volum, dacă se modifică componenţa în favoarea unităţilor care au o calitate superioară. Modificările astfel operate la nivelul unei calităţi medii trebuie să fie înregistrate sub forma unei creşteri a indicelui de volum. În general, cea mai bună metodă de estimare a variaţiilor de volum ale fluxurilor de bunuri şi servicii constă în deflatarea datelor care reprezintă valoarea cu ajutorul indicilor de preţ. Orice variaţie de calitate medie fiind corect reflectată în seriile în valoare, împărţirea printr-un indice de preţ reprezentativ, ajustat pentru a ţine cont de variaţiile calitative, permite obţinerea unui indice corect de volum.

10.33. Deflatarea cu ajutorul indicilor de preţ nu constituie întotdeauna una dintre cele mai bune soluţii în practică, astfel că şi alte metode trebuie să fie adoptate. Seriile în valoare pot fi, de exemplu, obţinute prin multiplicarea datelor de preţ şi cantitate; datele la preţuri constante pot fi astfel obţinute recurgându-se la preţul anului de bază. Alternativ, ar putea exista anumite serii în valoare care să fie de o calitate inferioară sau să fie dificil de obţinut indici de preţ fiabili. Estimarea poate fi atunci efectuată plecând de la indicatorii cantitativi. În aceste cazuri trebuie să se aibă grijă ca raportarea cantităţilor să se facă la produse cât se poate de omogene. Dacă nici una dintre metodele descrise nu este aplicabilă, datele la preţuri constante referitoare la producţie ar trebui stabilite pornind de la estimarea intrărilor la preţuri constante.

10.34. Pentru serviciile necomerciale, metoda constând în deflatarea valorilor cu ajutorul indicilor de preţ nu poate fi aplicată, astfel că alte soluţii trebuie să fie adoptate. Acestea fac obiectul punctelor 10.41.-10.46.

SECŢIUNEA 2: APLICARE LA FLUXURI SPECIFICE

Subsecţiunea 1: Fluxuri de bunuri şi servicii de piaţă

10.35. Dintre toate fluxurile unei economii, fluxurile de bunuri şi servicii de piaţă pot cel mai bine descompune variaţia valorii lor într-o variaţie de volum şi o variaţie de preţ. În vederea unei astfel de descompuneri trebuie făcută o distincţie clară între:

(a) fluxurile care reprezintă operaţii realizate pe piaţă, la un preţ determinat;

(b) fluxurile care reprezintă producţia pentru consumul final propriu (de exemplu, producţia pentru consumul propriu de produse agricole şi serviciile de locuinţe produse de către proprietarii-ocupanţi);

(c) fluxurile ale căror valori sunt definite ca un sold între operaţiile de bunuri şi servicii (cum ar fi adaosul comercial);

(d) fluxurile ale căror valori sunt definite ca un sold între operaţiile de repartiţie şi/sau operaţiile financiare (cum ar fi serviciile de intermediere financiară indirect măsurate şi serviciile de asigurare).

10.36. Fluxurile din categoria (a) sunt de departe cele mai numeroase şi mai obişnuite. Variaţiile de valoare ale acestor fluxuri pot, datorită naturii lor, să fie scindate în variaţii de volum şi de preţ. Metoda generală de deflatare a valorii curente a acestor fluxuri printr-un indice de preţ este aplicabilă de fiecare dată când bunurile şi serviciile pot fi exprimate sub formă de unităţi care, în cea mai mare parte, rămân omogene de la un an la altul.

10.37. Fluxurile din categoria (b), care reprezintă operaţii fictive, se caracterizează prin absenţa unui preţ real al tranzacţiilor. Este cazul produselor agricole pentru consumul final propriu şi al bunurilor destinate formării capitalului fix în cont propriu. În ceea ce priveşte serviciile, cea mai importantă categorie se referă la locuinţele ocupate de proprietari. Valorile corespunzătoare acestor fluxuri imputate trebuie obţinute utilizând preţurile aplicate pe piaţă produselor similare, deflatorul rămânând în consecinţă neschimbat. Având în vedere că este necesară evaluarea producţiei lucrărilor de construcţii în cont propriu plecând de la costul producţiei mai degrabă decât de la preţuri, deflatorul trebuie ajustat pentru a ţine cont de aceasta.

10.38. Cele mai importante fluxuri din categoria (c) sunt cele a căror valoare la preţuri curente este obţinută sub forma soldului între valorile celor două fluxuri de bunuri. Este cazul adaosului comercial, a cărui valoare, la preţuri curente, se defineşte ca diferenţă între preţul real sau imputat practicat pentru un bun achiziţionat în scopul revinderii de către un comerciant cu ridicata sau cu amănuntul şi preţul care ar trebui să fie plătit de distribuitor pentru înlocuirea bunului în momentul în care acesta a fost vândut sau cedat, oricare ar fi modul în care s-a realizat aceasta. Valoarea adaosului comercial la preţuri constante poate fi obţinută, în egală măsură, sub formă de sold, deducând din valoarea la preţuri constante a bunurilor revândute prin comerţ, valoarea la preţuri constante a bunurilor achiziţionate în scopul revinderii. O altă metodă de măsurare ar fi extrapolarea adaosului comercial din anul de bază, fie pe baza volumului de vânzări, fie pe baza volumului de cumpărări efectuat de către comercianţii cu ridicata şi comercianţii cu amănuntul. Pentru obţinerea de rezultate corecte, această metodă trebuie să ţină cont de faptul că adaosul comercial variază pentru diferite produse şi utilizări. Tabelul resurselor şi utilizărilor reflectă clar acest lucru.

10.39. Categoria (c) include, de asemenea, producţia de servicii a agenţiilor de voiaj, măsurată ca valoare a serviciilor facturate (cheltuieli şi comisioane). Valoarea acestor servicii poate fi, de asemenea, calculată ca diferenţă între două fluxuri - valoarea totală plătită de către cumpărător şi cheltuielile de transport şi cazare suportate de către producător. Valoarea volumului poate fi obţinută sub forma diferenţei dintre cele două fluxuri calculate la preţuri constante. Alternativ, se poate defini valoarea cheltuielilor şi a comisioanelor ca preţ unitar al tipului de transport sau de cazare organizat, iar indicatorul de volum al preţului plătit pentru servicii variază în aceeaşi direcţie cu fluxurile respective.

10.40. Fluxurile din categoria (d) constă din serviciile de intermediere financiară; mai fac parte, de asemenea, şi serviciile întreprinderilor de asigurare şi fondurilor de pensii. Serviciile de intermediere financiară sunt furnizate de către bănci şi alte societăţi financiare şi constau în împrumuturi de bani acordate întreprinderilor sau gospodăriilor populaţiei, în oferirea de mijloace sigure şi convenabile de economisire, de păstrare a banilor şi a altor obiecte de valoare la loc sigur, de vânzare şi cumpărare a devizelor străine, de compensare a cecurilor, de furnizare de informaţii economice generale, de negociere a efectelor mobiliare şi de oferire a serviciilor de consultanţă în domeniul investiţiilor. În anumite cazuri, aceste servicii pot fi definite cu uşurinţă şi pot determina vărsăminte de sume precise cum ar fi, de exemplu, închirierea de către bănci a spaţiilor speciale de depozitare sau când sunt percepute comisioane în legătură cu emisiunile de acţiuni, obligaţiuni sau împrumuturi. Valoarea curentă a operaţiunilor poate fi apoi definită, precum şi preţurile şi cantităţile necesare pentru măsurarea variaţiei preţului şi a volumului. Oricum, o împărţire în componenta de preţ şi de volum pentru serviciile de intermediere financiară măsurate indirect şi pentru serviciile de asigurări se poate face de obicei pe baza anumitor convenţii, datorită caracterului lor arbitrar.

Subsecţiunea 2: Fluxuri de servicii non-piaţă

10.41. Serviciile necomerciale realizate de administraţiile publice şi de instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (IFSLSGP) acoperă o gamă largă de servicii, în acelaşi timp necesare şi utile societăţii. Ele se împart în două mari categorii:

(a) servicii furnizate persoanelor ca indivizi (individualizabile), adică cele ai căror consumatori sau beneficiari pot fi identificaţi în mod individual. Consumul unor asemenea servicii presupune o iniţiativă personală din partea celor interesaţi;

(b) servicii pur colective, adică serviciile consumate în mod colectiv de către ansamblul populaţiei.

10.42. Serviciile individualizabile pot fi acordate persoanelor luate în mod individual (este cazul serviciilor de sănătate) sau grupurilor de persoane (este cazul învăţământului). După natura lor, aceste servicii pot fi furnizate pe o bază de piaţă sau necomercială; în multe cazuri, consumatorul poate beneficia de acest gen de servicii fie adresându-se unei unităţi producătoare de servicii de piaţă (achitându-i acesteia preţul serviciului), fie recurgând la o unitate producătoare de servicii necomerciale aparţinând administraţiei publice, sau unei instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (beneficiind în acest caz de gratuitate sau cvasigratuitate pentru aceste servicii).

Pentru unităţile producătoare de servicii de piaţă, metoda care ar trebui utilizată constă în deflatarea valorilor curente prin indici de preţ, deoarece s-a demonstrat foarte clar că variaţiile suferite prin compunerea unui ansamblu de produse afectate de preţuri diferite influenţează mai mult volumele decât preţurile. Pentru serviciile individualizabile necomerciale estimările producţiei ar putea să se bazeze pe indicatori cantitativi. în cazul educaţiei, aceştia ar putea să se raporteze la numărul de ore frecventate de către elevi în clasă sau în activitatea de pregătire individuală, în timp ce pentru serviciile de sănătate necomerciale aceşti indicatori trebuie să reflecte tratamentul în mediul spitalicesc sau vizitele la doctori sau la personalul medical de calificare medie. şi într-un caz şi în altul, dimensiunea calitativă se reflectă în volumul resurselor alocate fiecărui elev sau fiecărui pacient. Trebuie urmărit ca datele utilizate să se obţină la un nivel de detaliere destul de ridicat, în aşa fel încât fiecare indicator care face obiectul calculelor să fie cât mai omogen posibil din punct de vedere al costurilor. Numai în acest caz variaţiile care afectează compoziţia unui ansamblu de produse apar ca variaţii de volum.

Variaţiile de volum al producţiei şi al consumului de servicii individualizabile ar trebui, în principiu, să fie măsurate pe baza utilizării acestor servicii; se va evita în acest fel, de a se face apel, pentru servicii de aceeaşi natură, la criterii diferite, după cum acestea au un caracter de piaţă sau necomercial. Orice variaţie de calitate trebuie, bineînţeles, tratată ca o variaţie de volum; dar acest lucru se aplică în egală măsură pentru serviciile destinate pieţei, cât şi pentru serviciile individualizabile necomerciale.

10.43. Serviciile pur colective sunt produse de către administraţiile publice în beneficiul întregii populaţii. Acestea acoperă, de fapt, o vastă gamă de activităţi, cum ar fi serviciile de administraţie generală, de apărare naţională, de relaţii externe, de justiţie şi de poliţie, de urbanism şi de mediu, de politică economică etc. Fiind servicii consumate colectiv, în mod indirect şi continuu, volumul producţiei acestora nu se poate măsura prin amploarea gradului de utilizare.

10.44. În practică poate fi imposibil să se obţină indicatori cantitativi fiabili pentru serviciile individualizabile necomerciale, fiind necesară prin urmare măsurarea în termeni de volum a acestora, recurgând la aceleaşi metode ca cele aplicate serviciilor pur colective. În aceste situaţii este necesar să se pornească de la o evaluare la preţuri constante a diferitelor elemente de cost al producţiei, adică:

(a) consumul intermediar;

(b) remunerarea angajaţilor;

(c) alte impozite pe producţie, mai puţin alte subvenţii pe producţie;

(d) consumul de capital fix.

Recurgerea la măsurarea intrărilor intermediare pentru estimarea producţiei face imposibilă orice analiză a productivităţii.

10.45. Calculul consumului intermediar la preţuri constante nu ridică probleme teoretice particulare, dat fiind că acest consum intermediar se raportează la bunuri şi servicii de piaţă. Acest calcul se poate efectua fie prin deflatarea valorilor curente printr-un indice al preţurilor de consum intermediar, fie pornind de la cantităţile reevaluate la preţurile din anul de bază.

10.46. Calculul la preţuri constante a remunerării angajaţilor şi a consumului de capital fix al ramurilor serviciilor necomerciale se efectuează prin metodele generale descrisă la punctele10.53. şi 10.54. de mai jos. Alte impozite pe producţie sunt, adesea, de o asemenea natură încât este posibil de a le lega de un indicator de volum, cum ar fi volumul forţei de muncă, numărul vehiculelor utilizate etc.

Subsecţiunea 3: Impozite şi subvenţii pe produse şi importuri

10.47. Deşi limitat în principal la operaţiunile cu bunuri şi servicii, sistemul integrat al indicilor de preţ şi de volum nu exclude posibilitatea de a se calcula mărimea variaţiilor de preţ şi de volum pentru anumite alte operaţiuni. Această posibilitate există, mai ales, în cazul impozitelor şi al subvenţiilor direct legate de cantitatea sau valoarea bunurilor şi a serviciilor care fac obiectul anumitor operaţiuni. Aceste valori sunt reluate în mod explicit în tabelul resurselor şi utilizărilor. Aplicând regulile descrise mai sus este posibilă obţinerea măsurării preţului şi a volumului pentru categoriile de impozite şi subvenţii înregistrate în conturile de bunuri şi servicii, adică:

(a) impozite pe produse, exclusiv TVA (D.212 şi D.214);

(b) subvenţii pe produse (D.31);

(c) TVA pe produse (D.211).

10.48. Cazul cel mai simplu este cel al impozitelor care reprezintă un total nominal fix pe unitatea de cantitate a produsului care face obiectul unei operaţiuni. Valoarea venitului obţinut dintr-un astfel de impozit depinde de:

(a) cantitatea produselor implicate în operaţiune;

(b) valoarea prelevată pe unitate, adică preţul de impozitare.

Descompunerea variaţiei valorii în cele două componente ale sale nu ridică practic nici o dificultate. Variaţia volumului este determinată de modificarea cantităţilor de produse impozitate; variaţia preţului corespunde variaţiei valorii prelevate pe unitate, adică modificării preţului de impozitare.

10.49. Un caz mai frecvent este acela când impozitul reprezintă un anumit procent din valoarea operaţiunii. Valoarea venitului obţinut dintr-un astfel de impozit este deci în funcţie de:

(a) cantitatea produselor implicate în operaţiune;

(b) preţul produselor implicate în operaţiune;

(c) cota de impozitare (exprimată în procente).

Preţul impozitării este deci obţinut aplicând cota de impozitare la preţul produsului. Variaţia în venitul obţinut dintr-un astfel de impozit poate fi de asemenea scindată într-o variaţie de volum, determinată de evoluţia cantităţilor produselor impozitate, şi într-o variaţie de preţ corespunzătoare evoluţiei preţului impozitării (b × c).

10.50. Valoarea impozitelor pe produse (cu excepţia TVA) (D.215 şi D.214) este măsurată din punct de vedere al volumului aplicând la cantităţile de produse fabricate sau importate preţurile de impozitare ale anului de bază sau aplicând la valoarea producţiei sau a importurilor, reevaluate la preţurile anului de bază, cotele de impozitare ale anului de bază. Nu trebuie pierdut din vedere faptul că preţul de impozitare poate fi diferit în funcţie de utilizări. Acest aspect este luat în considerare la alcătuirea tabelului de resurse şi utilizări.

10.51. La fel, valoarea subvenţiilor pe produse (D.31) este măsurată din punct de vedere al volumului aplicând la cantităţile de produse fabricate sau importate "preţurile de subvenţie" ale anului de bază sau aplicând la valoarea producţiei sau a importurilor, reevaluate la preţurile anului de bază, cotele de subvenţie ale anului de bază, ţinând cont de existenţa diferitelor preţuri de subvenţie în funcţie de utilizări.

10.52. TVA pe produse (D.211) este calculată pe o bază netă, atât pentru ansamblul economiei, cât şi la nivelul diferitelor ramuri şi al altor utilizatori şi nu priveşte decât TVA nedeductibilă. Aceasta se defineşte ca diferenţă între TVA facturată asupra produselor şi TVA deductibilă de către utilizatorii acestor produse. Este, de asemenea, posibil de a defini TVA pe produse ca sumă a tuturor valorilor nedeductibile care trebuie plătite de utilizatori.

TVA nedeductibilă la preţuri constante poate fi calculată aplicând cotele de TVA în vigoare în anul de bază la fluxurile exprimate la preţurile anului de bază. Orice variaţie a cotei de TVA intervenită în cursul anului curent se va reflecta deci în indicele de preţ şi nu în indicele de volum al TVA nedeductibile.

- Partea de TVA deductibilă din TVA facturată, şi în consecinţă TVA nedeductibilă, poate varia din următoarele motive:

(a) fie ca urmare a unei modificări a dreptului de a deduce TVA rezultând din modificări aduse legislaţiei sau reglementărilor fiscale, cu efect imediat sau nu;

(b) fie structura utilizărilor de produse s-a modificat (de exemplu, în cazul unei creşteri a utilizărilor pentru care TVA poate să fie dedusă).

O schimbare în valoarea TVA deductibile ca urmare a modificării drepturilor de deductibilitate, trebuie să fie tratată, conform metodei prezentate, ca o variaţie a preţului impozitării, la fel ca şi variaţia cotei de TVA facturate.

În schimb, o variaţie a valorii TVA deductibile ca urmare a unei modificări a structurii utilizărilor produsului reprezintă o variaţie de volum a TVA deductibile, ceea ce va trebui să fie reflectată prin indicele de volum al TVA pe produse.

Subsecţiunea 4: Consumul de capital fix

10.53. Calculul măsurilor de volum pentru consumul de capital fix ridică puţine probleme atât timp cât se dispune de o informaţie corectă asupra componenţei stocului bunurilor ce formează capitalul fix. Metoda inventarului permanent, utilizată de către cea mai mare parte a ţărilor, implică deja, pentru evaluarea consumului de capital fix la preţuri curente, necesitatea calcularii stocurilor de bunuri de capital fix la preţuri constante. Într-adevăr, pentru a trece de la evaluarea la costul de achiziţie iniţial la o evaluare la preţ de înlocuire, este necesar de a aduce mai întâi valoarea bunurilor de capital achiziţionate în cursul diferitelor perioade la un mod de evaluare omogen, adică la preţurile unui an de bază. Indicii de preţ şi de volum obţinuţi în aceste scopuri vor

putea, deci, să servească la stabilirea valorii consumului de capital fix la preţuri constante şi a indicelui de preţ corespunzător.

În cazul lipsei inventarului permanent al stocului de bunuri de capital fix, variaţia consumului de capital fix la preţuri constante poate fi obţinută prin deflatarea datelor la preţuri curente cu indicii de preţ derivaţi din datele privind formarea brută de capital fix pe produs. În acest scop, trebuie ţinut cont de structura vechimii activelor fixe achiziţionate.

Subsecţiunea 5: Remunerarea angajaţilor

10.54. Pentru măsurarea volumului intrărilor de muncă salariată, unitatea cantitativă a remunerării angajaţilor poate fi considerată ca fiind echivalentă cu o oră de muncă pentru un tip şi un nivel de calificare date. Ca şi în cazul bunurilor şi serviciilor, trebuie să se ţină cont de existenţa diferitelor calităţi de muncă şi cantităţile relative trebuie deci să fie calculate pentru fiecare tip de muncă. Preţul asociat fiecărui tip de muncă corespunde remunerării unei ore de muncă, care, evident, variază în funcţie de tipurile de muncă. O măsurare de volum a muncii efectuate poate fi calculată ca medie ponderată a cantităţilor relative corespunzătoare diferitelor tipuri de muncă, coeficienţii de ponderare fiind constituiţi din valoarea remuneraţiei angajaţilor pentru anul precedent sau anul de bază stabilit. Alternativ, poate fi calculat un indice al ratei salariului sub forma unei medii ponderate a variaţiilor intervenite în mărimea salariului orar al diferitelor tipuri de muncă, utilizând din nou remunerarea angajaţilor drept coeficienţi de ponderare. Dacă un indice de volum de tipul Laspeyres este calculat indirect deflatând variaţiile remuneraţiei angajaţilor la valori curente cu un indice de variaţie medie a salariului orar, acest din urmă indice trebuie să fie tip Paasche.

10.55. Pentru măsurarea puterii de cumpărare reale a remuneraţiei angajaţilor, acest flux poate fi deflatat cu un indice exprimând utilizările rezultate din aceste câştiguri. Indicele de preţ ales în mod normal corespunde deflatorului implicit al cheltuielilor de consum individual sau indicelui preţurilor de consum.

Subsecţiunea 6: Stocurile de active fixe produse şi variaţia stocurilor

10.56. Fie că este vorba de evaluarea stării stocurilor de active fixe produse, fie de variaţia stocurilor, este necesar să se dispună de date la preţuri constante. Pentru primele, utilizarea metodei inventarului permanent permite de a dispune de datele necesare calculului coeficienţilor de capital. În celelalte cazuri, informaţia referitoare la valorile stocurilor de active poate fi obţinută de la producători, deflatarea fiind efectuată prin intermediul indicilor de preţ utilizaţi pentru formarea de capital fix, ţinând cont de structura vechimii stocurilor.

Variaţia stocurilor este măsurată ca valoare a intrărilor în stocuri, diminuată cu valoarea ieşirilor din stocuri, şi valoarea pierderilor curente de bunuri stocate în cursul unei perioade date. Deflatarea acestor diferite componente permite obţinerea estimărilor la preţuri constante. Atunci când variaţiile de preţ şi de volum ale stocurilor sunt relativ regulate este, de asemenea, posibil de a se obţine estimări ale variaţiilor stocurilor, multiplicând variaţia în volum a acestora cu preţurile medii ale anului curent sau ale anului de bază. O alternativă care permite, de asemenea, de a verifica exactitatea rezultatelor obţinute prin metoda precedentă, constă în estimarea variaţiei stocurilor ca diferenţă între valoarea stocurilor la începutul şi la sfârşitul perioadei considerate. În acest scop, valoarea stocurilor, mai puţin reevaluarea aşa cum este dată de conturile producătorilor, trebuie să fie reevaluată şi exprimată la preţuri medii fie prin raportare la anul curent, fie prin raportare la anul de bază. Dacă este vorba de anul curent, valoarea obţinută măsoară variaţiile în volum ale stocurilor, la preţuri curente. Dacă preţurile medii corespund anului de bază, atunci valoarea obţinută exprimă variaţiile în volum ale stocurilor la preţurile anului de bază.

Subsecţiunea 7: Măsurarea venitului real din economie

10.57. Nu este posibilă descompunerea fluxurilor de venituri într-o componentă de preţ şi o componentă de cantitate; din acest motiv, măsurarea preţului şi a volumului nu poate fi definită în acelaşi mod ca fluxurile şi stocurile descrise mai sus. Fluxurile de venituri pot fi măsurate în termeni reali numai dacă se alege un coş de bunuri şi servicii pentru achiziţionarea căruia se cheltuie venitul în mod tipic şi se foloseşte indicele de preţ pentru acest coş ca deflator al veniturilor curente. O asemenea alegere este întotdeauna arbitrară, în sensul că venitul nu este decât rar cheltuit în mod specific pentru efectuarea de achiziţii în cursul perioadei respective. O parte poate fi economisită pentru achiziţii ulterioare sau achiziţiile din timpul perioadei de referinţă pot fi, în parte, achitate din economii anterioare.

10.58. Produsul intern brut la preţuri constante măsoară ansamblul producţiei (mai puţin consumul intermediar) din economia naţională în termeni de volum. Venitul real total al rezidenţilor este influenţat nu numai de volumul producţiei, dar şi de rata de schimb a exporturilor faţă de importurile din restul lumii. Dacă termenii schimbului se ameliorează, atunci un volum mai mic de exporturi va fi necesar pentru a plăti un anumit volum de importuri, permiţând ca la un anumit nivel al producţiei interne o parte din bunuri şi servicii să fie scoase din exporturi şi dirijate spre consum sau formare de capital.

10.59. Venitul intern brut real poate fi obţinut prin însumarea excedentului comercial şi a cifrelor în volum ale produsului intern brut. Excedentul - sau eventual deficitul - comercial se defineşte în felul următor:

$$T = \frac{X - M}{P} - \left[\frac{X}{P_x} - \frac{M}{P_m}\right]$$

adică este egal cu soldul curent al exporturilor mai puţin importurile, deflatat cu un indice de preţ P şi diminuat cu diferenţa dintre valoarea deflatată a exporturilor şi valoarea deflatată a importurilor. Alegerea unui deflator P cât mai apropiat de particularităţile balanţei comerciale curente trebuie să fie realizată de diferitele autorităţi statistice naţionale, acestea luând în considerare caracteristicile ţării respective. Atunci când există o anumită incertitudine legată de alegerea acestui deflator, media indicilor de preţ a importurilor (P_m) şi a exporturilor (P_x) constituie, probabil, un deflator adecvat.

10.60. Diverse agregate ale venitului real sunt astfel identificate şi definite: Produs intern brut la preţuri constante
plus excedentul sau deficitul comercial rezultat din variaţiile termenilor de schimb
venitul intern brut real
plus veniturile reale primare primite din restul lumii
minus veniturile reale primare plătite restului lumii
= venitul naţional brut real
plus transferuri curente reale primite din restul lumii
minus transferuri curente reale plătite restului lumii
venitul naţional brut real disponibil
minus consumul de capital fix la preţuri constante
venitul naţional net real disponibil.

Pentru a putea reflecta diversele agregate ale venitului naţional în termeni reali, este indicată deflatarea veniturilor primare şi a transferurilor primite din restul lumii şi vărsate restului lumii cu un indice al cheltuielii finale interne brute. Venitul naţional real disponibil poate fi exprimat într-o bază netă, prin deducerea din valoarea sa brută a consumului de capital fix la preţuri constante.

SUBCAPITOLUL 4: ALEGEREA FORMULELOR INDICELUI ŞI A ANULUI DE BAZĂ

10.61. Realizarea unui sistem integrat de indici de preţ şi de volum implică alegerea deliberată a tipurilor de indici ce vor fi utilizaţi.

10.62 Cea mai bună metodă de a măsura variaţiile în volum ale unui an faţă de altul constă în a alege un indice de volum Fisher, care se defineşte ca o medie geometrică a indicilor Laspeyres şi Paashe. Variaţiile în volum pe perioade mai lungi pot fi obţinute prin înlănţuire, adică cumulând variaţiile în volum ale unui an faţă de altul.

10.63. Cea mai bună metodă de măsurare a variaţiilor de preţ ale unui an faţă de altul constă în recurgerea la un indice de preţ Fisher. Variaţiile de preţ pe perioade mai lungi pot fi obţinute prin înlănţuirea variaţiilor de preţ ale unui an faţă de altul.

10.64. Indicii în lanţ construiţi pe baza indicilor de volum Laspeyres, utilizaţi în măsurarea variaţiilor în volum, şi pe baza indicilor de preţ Paashe pentru măsurarea variaţiilor de preţ ale unui an faţă de altul, pot constitui un înlocuitor acceptabil al indicilor Fisher.

10.65. Deşi indicii în lanţ constituie cea mai bună măsurare a volumelor şi a preţurilor, trebuie admis faptul ca absenţa aditivităţii poate fi un serios inconvenient pentru numeroase analize.

Un agregat se defineşte ca sumă a componentelor sale. Proprietatea de aditivitate impune ca această identitate să fie respectată atunci când valorile unui agregat şi ale componentelor sale, în cursul unei anumite perioade de referinţă, sunt extrapolate în timp prin intermediul unei serii de indici de volum.

10.66. Pentru principalele agregate se recomandă prin urmare a se calcula date la preţuri constante dezagregate, ceea ce înseamnă a proceda la o evaluare directă a cantităţilor curente la preţurile anului de bază, în plus faţă de indicii în lanţ.

Estimarea datelor la preţuri constante trebuie să aibă loc la nivelul detaliat cel mai fin posibil, dacă se doreşte ca aceste date să fie coerente în cadrul unui sistem integrat de măsurare a preţului şi volumului. Tabelele resurselor şi utilizărilor constituie cadrul central, conceptual şi statistic al tuturor evaluărilor la preţuri constante. Datele adiţionale provin din tabele suplimentare.

Pentru seriile la preţuri constante este necesară schimbarea, în mod regulat, a anului de bază. SEC adoptă principiul schimbării anului de bază la fiecare cinci ani, începând cu 19 9 5. Atunci când se schimbă baza, se obişnuieşte să se lege datele din baza veche cu cele din baza nouă mai degrabă decât să se efectueze o rebazare retroactivă. În caz de actualizare a anului de bază, înlănţuirea indicilor poate avea ca efect suprimarea aditivităţii.

10.67. Atunci când valorile unui an de bază sunt extrapolate cu ajutorul indicilor de volum în lanţ, se va conveni să se explice utilizatorilor motivul absenţei aditivităţii din tabele.

Datele "la preţuri constante" neaditive sunt publicate fără nici o ajustare. Această metodă asigură transparenţa şi permite utilizatorilor să aprofundeze mai bine importanţa problemei.

Acest mod de a proceda nu exclude posibilitatea ca, în anumite circumstanţe, responsabilii cu elaborarea datelor să estimeze că e preferabil să se elimine discrepanţele pentru a ameliora coerenţa globală a datelor.

SUBCAPITOLUL 5: COMPARABILITATEA INTERNAŢIONALĂ A INDICILOR DE PREŢ ŞI DE VOLUM

10.68. Pentru a realiza comparaţii de preţ şi de volum la nivel internaţional, trebuie să se depăşească dificultatea pusă de existenţa unor monede naţionale diferite. Dat fiind că ratele de schimb sunt insuficient de stabile pentru acest scop şi faptul că ele nu reflectă într-un mod corect diferenţele între puterile de cumpărare, este necesar să se recurgă la o metodă similară celei utilizate pentru comparaţiile în timp, în cadrul aceleaşi ţări. Indicii de preţ şi de volum trebuie deci să fie stabiliţi pentru perechi de ţări, aplicând aceleaşi tipuri de formule ale indicilor, ca în cazul măsurării variaţiilor de la o perioadă la alta. Una sau alta dintre cele două ţări (A sau B) poate fi utilizată pentru stabilirea coeficienţilor de ponderare: astfel, se va putea, din punctul de vedere al ţării A să se stabilească un indice de tip Laspeyres cu coeficienţi de ponderare corespunzători ţării A, sau un indice de tip Paashe, utilizând coeficienţi de ponderare obţinuţi din ţara B.

10.69. Dacă economiile naţionale din două ţări sunt net diferite una de cealaltă, diferenţa dintre cei doi indici poate fi foarte importantă, iar în acest caz rezultatele vor depinde într-un mod prea accentuat de ţara care a fost aleasă. Pentru a recurge la asemenea comparaţii binare, SEC impune stabilirea unei medii între cele două ţări, sub forma unui indice Fisher.

10.70. Comparaţiile cantitative directe între situaţii economice care prezintă puţine puncte comune sunt, prin esenţă, dificil de realizat şi metoda de deflatare a valorilor curente cu ajutorul indicilor de preţ va constitui, în acest caz, cea mai bună soluţie. Acest principiu se aplică, de altfel, mai mult pentru comparaţiile în spaţiu decât pentru cele în timp. O specificare şi o identificare corectă a produselor va permite calcularea coeficienţilor de preţ plecând de la anchetele de preţuri organizate în fiecare ţară. Preţurile, fiind indicate în monedele naţionale, interpretarea acestor coeficienţi de preţ determină luarea în considerare a noţiunii de paritate a puterii de cumpărare (PPC). Pentru un produs dat, PPC între monedele respective ale ţărilor A şi B se defineşte ca numărul de unităţi din moneda ţării B necesare pentru a cumpăra, în această ţară B, aceeaşi cantitate de produse care se poate cumpăra în ţara A, cu o unitate de monedă a ţării A. PPC pentru grupele de produse şi pentru nivelele de agregare superioare, ajungând până la PIB, sunt obţinute ponderând PPC ale diferitelor produse cu partea din cheltuiala totală destinată fiecărui produs. Pentru a obţine un indice de preţ între cele două ţări, indicele PPC trebuie să fie împărţit cu rata de schimb curentă între cele două devize.

10.71. Pentru serviciile necomerciale, comparaţiile internaţionale se găsesc în situaţia de a se confrunta cu aceleaşi probleme ca la comparaţiile în timp. Aceasta înseamnă că pentru măsurarea ieşirilor este utilizată suma intrărilor. Metoda folosită în prezent în comparaţiile internaţionale constă în calculul PPC pe baza coeficienţilor de preţ caracteristici ai principalelor componente ale acestor intrări. Această metodă, care necesită recurgerea la comparaţii ale volumului intrărilor, nu ţine seama de diferenţele de productivitate ce caracterizează producţia serviciilor necomerciale în ţările care fac obiectul comparaţiei. Deci, este necesar să fie puse la punct metode care să permită în schimb recurgerea la comparaţii ale volumului producţiei (ieşirilor) de servicii necomerciale. Acest lucru ar trebui, în principiu, să fie posibil pentru serviciile necomerciale individualizabile, metoda generală fiind aceeaşi cu cea folosită pentru comparaţiile în timp.

10.72. SEC recunoaşte necesitatea procedării la comparaţii internaţionale ale preţului şi volumului. Principalul obiectiv constă în efectuarea comparaţiilor de volum ale PIB şi utilizărilor sale; criteriul de tranzitivitate trebuie, din acest punct de vedere, respectat. Tranzitivitatea înseamnă că indicele direct stabilit pentru ţara C, plecând de la ţara A, este egal cu indicele indirect obţinut prin multiplicarea indicelui direct referitor la ţara B şi stabilit plecând de la ţara A cu indicele direct referitor la ţara C şi stabilit plecând de la ţara B.

10.73. Metoda adoptată de SEC pentru calculul unei serii de măsurare multilaterală a volumului şi a PPC porneşte de la comparaţii binare între toate perechile posibile de ţări considerate. Deşi indicii Fisher folosiţi în acest scop nu sunt tranzitivi, este posibilă derivarea unei serii de indici tranzitivi foarte apropiaţi de indicii Fisher iniţiali, folosind tehnica tradiţională a celor mai mici pătrate. Minimizarea diferenţelor între indicii Fisher iniţiali şi indicii tranzitivi doriţi duce la aşa numita formulă EKS.

10.74. Indicele EKS foloseşte toţi indicii indirecţi ce leagă o ţară i de o ţară k, cât şi indicele direct existent între cele două ţari. Este o medie geometrică între indicele direct ce leagă i de k şi fiecare indice indirect posibil ce leagă cele două ţări îşi k. Coeficientul de ponderare aplicat indicelui direct este egal cu de două ori coeficientul de ponderare al fiecărui indice indirect. Tranzitivitatea este asigurată prin posibilitatea de participare a fiecărei ţări din bloc la indicele EKS stabilit pentru oricare dintre perechile de ţări considerate.

CAPITOLUL 11: POPULAŢIA ŞI FORŢA DE MUNCĂ

SUBCAPITOLUL 0:

11.01. Unele comparaţii între ţări sau între ramuri de activitate sau sectoare ale aceleiaşi economii devin semnificative numai dacă agregatele din contabilitatea naţională (de ex. produsul intern brut, consumul final al gospodăriilor populaţiei, valoarea adăugată a unei ramuri de activitate, remuneraţia angajaţilor) sunt raportate la numărul de locuitori şi la variabilele reprezentative ale forţei de muncă ocupate. Este deci necesar de a dispune de definiţiile populaţiei totale, a populaţiei ocupate, a locurilor de muncă, a totalului orelor lucrate, a echivalentului în timp complet şi a volumului muncii salariate cu remunerare constantă, care să fie strâns legate de conceptele utilizate în contabilitatea naţională.

11.02. Aceste noţiuni sunt definite în sistem pe baza conceptelor de teritoriu economic şi centru de interes.

11.03. Intrările referitoare la forţa de muncă trebuie să fie clasificate pe baza acelor unităţi statistice care sunt utilizate şi pentru analiza producţiei, anume unitatea tip de activitate locală şi unitatea instituţională.

11.04. Agregatele la care se raportează cifrele privind populaţia şi forţa de muncă reprezintă totaluri anuale. Prin urmare, trebuie să se utilizeze valorile medii ale populaţiei şi forţei de muncă în cursul anului.

În cazul anchetelor efectuate în mai multe etape în cursul anului, se reţine media rezultatelor obţinute la diverse date de referinţă.
Atunci când se face o singură anchetă este important să se asigure că perioada utilizată este pe deplin reprezentativă; ultimele informaţii disponibile asupra variaţiilor observate în cursul anului trebuie să fie utilizate pentru a estima datele privind întregul an. De exemplu, pentru estimarea forţei de muncă ocupate medii trebuie ţinut cont de faptul că anumite persoane nu muncesc în tot timpul anului (lucrătorii ocazionali şi/sau sezonieri).

SUBCAPITOLUL 1: POPULAŢIA TOTALĂ

11.05. Definiţie: La o dată determinată, populaţia totală a unei ţări cuprinde totalitatea persoanelor, având cetăţenia respectivă sau cetăţenie străină, stabilite în mod definitiv pe teritoriul economic al ţării, chiar dacă acestea sunt temporar absente. În anumite cazuri, media anuală a numărului de locuitori poate servi ca bază adecvată pentru estimarea variabilelor contabilităţii naţionale sau pentru comparaţii.

11.06. Populaţia totală utilizată în contabilitatea naţională este definită după conceptul reşedinţei (a se vedea capitolul referitor la unităţi şi gruparea unităţilor).
Prin persoană stabilită definitiv se înţelege orice persoană care se găseşte sau are intenţia de a se afla pe teritoriul economic al unei ţări pe o perioadă de cel puţin un an.
Prin persoană temporar absentă se înţelege orice persoană stabilită într-o ţară, dar care stă sau are intenţia să stea în restul lumii pe o perioadă de cel mult un an.
Toate persoanele care aparţin aceleiaşi gospodării ([1]) sunt rezidente acolo unde aceasta are centrul său de interes economic, adică acolo unde gospodăria posedă un spaţiu de locuit sau o serie de spaţii de locuit pe care membrii săi le tratează sau utilizează ca reşedinţă principală. Un membru al unei gospodării rezidente continuă să fie rezident chiar dacă efectuează frecvent călătorii în afara teritoriului economic, pentru că centrul său de interes economic continuă să se situeze pe teritoriul economic unde se află gospodăria.

11.07. Populaţia totală a unei ţări cuprinde:
a)cetăţenii proprii, stabiliţi în ţară;
b)propriile persoane civile care se află în străinătate pentru o perioadă mai mică de un an (lucrători de frontieră, lucrători sezonieri, turişti, persoane la tratament etc.);
([1])Noţiunea de gospodărie este definită la capitolul "Unităţi şi grupări de unităţi".
c)persoanele civile străine stabilite în ţară pentru o perioadă de cel puţin un an (inclusiv personalul instituţiilor Comunităţilor Europene şi al organizaţiilor internaţionale civile situate pe teritoriul geografic al ţării);
d)personalul militar străin ([2]) activând pe lângă organizaţii militare internaţionale situate pe teritoriul geografic al ţării;
e)personalul de asistenţă tehnică străin ([2]) în misiune de lungă durată în respectiva ţară şi care este considerat ca fiind angajat de guvernul gazdă în numele guvernului sau al organizaţiei internaţionale care finanţează de fapt activitatea sa.
Prin convenţie, populaţia totală cuprinde de asemenea, indiferent de durata şederii în afara ţării:
(a) studenţii naţionali, indiferent de durata studiilor lor în străinătate;
(b) membrii ([2]) forţelor armate naţionale staţionate în restul lumii;
(c) cetăţenii proprii ([2]) care fac parte din personalul bazelor ştiinţifice naţionale stabilite în afara teritoriului geografic al ţării;
(d) cetăţenii proprii ([2]) care fac parte din personalul misiunilor diplomatice din străinătate;
(e) cetăţenii proprii ([2]) care sunt membri ai echipajelor navelor de pescuit, altor nave, aeronave şi platforme plutitoare activând parţial sau în întregime în afara teritoriului economic.
([2])Inclusiv membrii însoţitori din gospodăriile lor.

11.08. Invers, din populaţia totală a unei ţări se exclud:
(a) civilii străini aflaţi în ţară pentru o perioadă mai mică de un an (lucrători de frontieră, lucrători sezonieri, turişti, persoane la tratament etc.);
(b) persoanele civile proprii aflaţi în străinătate pentru o perioadă mai mare de un an;
(c) personalul militari naţional activând pe lângă organizaţii internaţionale situate în restul lumii;
(d) personalul naţional de asistenţă tehnică aflat în misiune de lungă durată în străinătate şi care este considerat ca angajat de guvernul gazdă în numele guvernului sau al organizaţiei internaţionale care finanţează de fapt activitatea sa şi, prin convenţie,
(a)studenţii străini, indiferent de durata studiilor lor în ţară;
(b)membrii forţelor armate ale unei ţări străine, staţionaţi în ţară;
(c)personalul străin al bazelor ştiinţifice străine stabilite pe teritoriul geografic al ţării;
(d)membrii misiunilor diplomatice străine aflate la post în ţara respectivă.

11.09. Populaţia definită mai sus se diferenţiază de populaţia prezentă (sau de facto) care corespunde persoanelor efectiv prezente pe teritoriul geografic al unei ţări, la o dată determinată.

SUBCAPITOLUL 2: POPULAŢIA ACTIVĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC

11.10. Definiţie: Populaţia activă din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele de ambele sexe, peste o anumită vârstă determinată, care furnizează, pe o perioadă de referinţă specifică, forţa de muncă necesară activităţilor de producţie (aşa cum sunt definite în limitele producţiei din sistem). Ea cuprinde toate persoanele care reunesc condiţiile necesare pentru a fi considerate ca persoane având o ocupaţie (angajaţi sau lucrători care desfăşoară o activitate independentă) sau ca şomeri.
"Angajaţii" şi "lucrătorii care desfăşoară o activitate independentă" sunt definiţi în titlul "Populaţia ocupată".
"Şomerii" sunt definiţi în titlul "Şomaj".

SUBCAPITOLUL 3: POPULAŢIA OCUPATĂ

SECŢIUNEA 0:

11.11. Definiţie: Populaţia ocupată cuprinde toate persoanele - atât angajaţi, cât şi lucrători care desfăşoară o activitate independentă - care exercită o activitate productivă în cadrul limitelor producţiei din sistemul contabilităţii naţionale.

SECŢIUNEA 1: ANGAJAŢII ([3])

([3])Noţiunea de "angajaţi" corespunde definiţiei de "forţă de muncă plătită" utilizată de către Organizaţia Internaţională a Muncii.

11.12. Definiţie: Prin angajaţi, sunt definite toate persoanele care muncesc, pe baza unui contract, pentru o altă unitate instituţională rezidentă şi primesc o remuneraţie (înregistrată în D.1 Remunerarea angajaţilor).
Există o relaţie între patron şi angajat atunci când există un contract, formal sau neformal, între o întreprindere şi o persoană, încheiat în mod normal pe bază voluntară de ambele părţi, conform căruia persoana munceşte pentru întreprindere în schimbul unei remuneraţii în numerar sau în natură.
Angajaţii sunt clasificaţi în această categorie cu condiţia ca ei să nu exercite în acelaşi timp, cu titlu principal, o activitate independentă; în caz contrar ei sunt încadraţi în categoria "lucrători care desfăşoară o activitate independentă".

11.13. Se includ următoarele categorii:
(a) persoanele angajate de un angajator printr-un contract de muncă (lucrători manuali şi nemanuali, personal de conducere, personal gospodăresc, persoane exercitând o activitate productivă remunerată în cadrul programelor de creare de locuri de muncă);
(b) funcţionarii publici şi alţi angajaţi guvernamentali în cazul cărora condiţiile de angajare sunt stipulate printr-un statut de drept public;
(c) forţele armate, constând din cei înrolaţi pe termen lung şi scurt şi de asemenea recruţii (inclusiv recruţii care prestează o activitate în scopuri civile);
(d) preoţii, dacă sunt direct retribuiţi de administraţia publică sau instituţii fără scop lucrativ;
(e) proprietarii societăţilor şi cvasi-societăţilor, dacă aceştia lucrează în aceste întreprinderi;
(f) studenţii care sunt angajaţi în mod formal pentru a contribui la procesele de producţie ale unei întreprinderi în schimbul unui salariu şi/sau calificării;
(g) lucrătorii la domiciliu ([4]) cu condiţia încheierii unui acord explicit în baza căruia să fie plătiţi pe baza muncii efectuate, adică a cantităţii de muncă care reprezintă contribuţia lor la procesul de producţie al întreprinderii;
([4])Un lucrător la domiciliu este o persoană care acceptă să lucreze pentru o întreprindere sau să furnizeze o anumită cantitate de bunuri şi servicii unei întreprinderi la termenele prevăzute într-un acord sau contract încheiat cu acea întreprindere, dar al cărei loc de muncă nu este în acea întreprindere.
(h) lucrătorii cu incapacitate de muncă, cu condiţia să existe o relaţie formală sau neformală angajator-salariat;
(i) persoanele angajate de către agenţiile de muncă temporară, care trebuie să fie incluse în ramura de activitate a agenţiei care angajează şi nu în aceea a întreprinderii pentru care ele lucrează efectiv. Pentru analiza intrări-ieşiri, o reclasare a acestor persoane şi a costurilor legate de munca lor poate să fie luată în considerare (a se vedea punctul 9.51).

11.14. În egală măsură sunt considerate ca angajaţi persoanele care absentează temporar de la locul lor de muncă, cu condiţia ca ele să aibă un angajament formal. Acest angajament formal trebuie să fie determinat de unul sau mai multe dintre criteriile următoare:
(a) plata neîntreruptă a salariului;
(b) o asigurare de revenire la locul de muncă la sfârşitul situaţiei de excepţie sau un acord cu privire la data revenirii;
(c) durata absenţei de la locul de muncă care, după cum este cazul, poate fi perioada în care lucrătorii primesc o indemnizaţie fără obligaţia de a accepta un alt loc de muncă.
Sunt cuprinse aici persoanele care absentează temporar de la muncă din motive de boală, accident, concediu de odihnă sau vacanţă, grevă a angajaţilor sau grevă patronală, concedii de studii sau de pregătire profesională, concedii de maternitate sau paternitate, reducere a activităţii economice, dezorganizare sau suspendare provizorie a muncii din cauza intemperiilor, defecţiunilor mecanice sau electrice sau lipsei de materii prime sau combustibil sau orice altă absenţă temporară, cu învoire sau nu.

SECŢIUNEA 2: LUCRĂTORII CARE DESFĂŞOARĂ O ACTIVITATE INDEPENDENTĂ

11.15. Definiţie: Prin lucrători care desfăşoară o activitate independentă se înţeleg persoanele care sunt singurii proprietari sau coproprietari de întreprinderi fără personalitate juridică în care muncesc, cu excepţia întreprinderilor fără personalitate juridică clasate în cvasi-societăţi. Lucrătorii care desfăşoară o activitate independentă sunt clasificaţi în această rubrică dacă ei nu exercită în acelaşi timp şi cu titlu principal o muncă salariată, caz în care sunt cuprinşi în categoria "angajaţi".
Poate exista situaţia ca ei să nu fie temporar prezenţi la muncă în cursul perioadei de referinţă pentru un motiv oarecare. Remuneraţia primită de lucrătorii care desfăşoară o activitate independentă constituie un venit mixt.

11.16. Lucrătorii care desfăşoară o activitate independentă includ, de asemenea, următoarele categorii de persoane:
a) lucrătorii familiali neremuneraţi, inclusiv aceia care lucrează în întreprinderi fără personalitate juridică angajate în întregime sau parţial în producţia de piaţă;
b) lucrătorii la domiciliu, al căror venit este în funcţie de valoarea produselor rezultate din procesul de producţie pentru care ei sunt responsabili, indiferent de volumul muncii lor;
c) lucrătorii care exercită, atât individual, cât şi colectiv, activităţi de producţie cu privire exclusiv la consumul final propriu sau formarea de capital propriu.
De asemenea, din categoria lucrătorilor care desfăşoară o activitate independentă fac parte lucrătorii voluntari, neremuneraţi, dacă activităţile lor pe bază de voluntariat sunt producătoare de bunuri (de exemplu, construcţia unei locuinţe, a unui edificiu de cult sau a altei clădiri). În cazul în care activităţile voluntare conduc la o producţie de servicii (de exemplu, îngrijirea persoanelor, servicii de curăţenie, prestate fără remuneraţie), lucrătorii implicaţi nu sunt incluşi în rândul populaţiei ocupate, pentru că aceste servicii voluntare nu constituie producţie (a se vedea punctul 3.08.).
În cazul producţiei de servicii legate de locuinţele ocupate de proprietarii acestora nu este o intrare de forţă de muncă, întrucât proprietarii ocupanţi ai locuinţelor nu sunt consideraţi lucrători care desfăşoară o activitate independentă.

SECŢIUNEA 3: POPULAŢIA OCUPATĂ ŞI REZIDENŢA

11.17. Compararea rezultatului activităţii unităţilor productive cu populaţia ocupată nu se poate face decât dacă aceasta din urmă cuprinde atât rezidenţii, cât şi nerezidenţii care lucrează pentru unităţile productive rezidente.
În consecinţă, populaţia ocupată trebuie să includă în egală măsură următoarele categorii de persoane:
(a) lucrătorii de frontieră nerezidenţi, adică persoanele care traversează zilnic frontiera pentru a veni să muncească pe teritoriul economic;
(b) lucrătorii sezonieri nerezidenţi, adică persoanele care se instalează pe teritoriul economic pentru a exercita, pe o perioadă mai mică de un an, o activitate în cadrul ramurilor unde periodic este necesar un supliment de mână de lucru;
(c) membrii forţelor armate naţionale staţionaţi în restul lumii;
(d) cetăţenii naţionali care lucrează la bazele ştiinţifice naţionale situate în afara teritoriului geografic al ţării;
(e) cetăţenii proprii care fac parte din personalul misiunilor diplomatice din străinătate;
(f) membrii echipajelor navelor de pescuit, altor nave, aeronave, platforme plutitoare exploatate de unităţile rezidente;
(g) angajaţii locali ai organelor de administraţie publică situate în afara teritoriului economic.

11.18. Pe de altă parte, următorii sunt excluşi din rândul populaţiei ocupate:
(a) lucrătorii de frontieră şi sezonieri rezidenţi, adică cei care lucrează pe un alt teritoriu economic;
(b) cetăţenii proprii care fac parte din echipajele navelor de pescuit, altor nave, aeronave şi platforme plutitoare exploatate de unităţi nerezidente;
(c) angajaţii locali ai agenţiilor guvernamentale străine situate pe teritoriul geografic al ţării;
(d) personalul instituţiilor Comunităţilor Europene şi al organizaţiilor internaţionale civile situate pe teritoriul geografic al ţării (inclusiv angajaţii locali recrutaţi direct);

(e) membrii forţelor armate care lucrează în cadrul organizaţiilor militare internaţionale situate pe teritoriul geografic al ţării;
(f) cetăţenii proprii care lucrează la bazele ştiinţifice străine constituite pe teritoriul economic.
11.19. Pentru a permite trecerea la conceptele utilizate în general în statisticile privind forţa de muncă (populaţia ocupată la scară naţională), SEC prevede evidenţierea separată a următoarelor rubrici:
(a) persoanele încorporate pentru serviciul militar (necuprinse în statisticile privind forţa de muncă dar incluse în SEC la serviciile administraţiei publice);
(b) rezidenţii care lucrează la unităţi producătoare nerezidente (cuprinşi în statisticile privind forţa de muncă, dar neincluşi în populaţia ocupată după cum se defineşte în SEC);
(c) nerezidenţii care lucrează la unităţi producătoare rezidente (necuprinşi în statisticile privind forţa de muncă, dar incluşi în populaţia ocupată după cum se defineşte în SEC);
(d) lucrătorii rezidenţi care locuiesc permanent în cadrul unei instituţii;
(e) lucrătorii rezidenţi care nu au atins vârsta specificată pentru a fi recenzaţi în statisticile privind forţa de muncă.

SUBCAPITOLUL 4: ŞOMAJUL

11.20. Definiţie: Conform normelor stabilite de Organizaţia Internaţională a Muncii (a 13-a Conferinţă internaţională a statisticienilor din domeniul muncii), în categoria de şomeri sunt incluse toate persoanele care au depăşit o anumită vârstă şi care, în cursul perioadei de referinţă erau:
(a) "fără ocupaţie", adică nu aveau un loc de muncă remunerat sau care desfăşoară o activitate independentă;
(b) "disponibili pentru a munci", adică erau disponibili pentru a ocupa un loc de muncă remunerat sau care desfăşoară o activitate independentă în perioada de referinţă;
(c) "în căutarea unui loc de muncă", adică cei care au întreprins demersurile specifice într-o perioadă recentă, determinată, pentru a căuta un loc de muncă remunerat sau care desfăşoară o activitate independentă.

Demersurile specifice pot include: înregistrarea la un birou public sau privat de plasare; cereri de angajare; solicitarea de informaţii privind posibilitatea angajării în cadrul unor spaţii de lucru, ferme sau la poarta uzinelor, pieţe sau în alte locuri unde se recrutează în mod obişnuit lucrători; publicarea sau răspunsul la anunţuri în ziare; căutările prin relaţii personale; căutarea de terenuri, de imobile, de maşini sau echipamente pentru crearea de întreprinderi proprii; demersurile pentru obţinerea resurselor financiare, a permiselor, a licenţelor etc.

11.21. Definiţie: Rata şomajului reflectă procentajul persoanelor fără un loc de muncă în totalul populaţiei active.

Rata şomajului este calculată pe sexe/categorii de vârstă care la rândul lor pot fi încrucişate altor variabile demografice, precum starea civilă, nivelul de calificare sau naţionalitatea.

SUBCAPITOLUL 5: LOCURI DE MUNCĂ

11.22. Definiţie: Un loc de muncă se defineşte drept un contract explicit sau implicit încheiat ([5]) între o persoană şi o unitate instituţională rezidentă pentru prestarea unei munci ([6]) exercitate contra unei remunerări ([7]) pentru o durată determinată sau până la dispoziţii contrare.

([5])Contractul explicit sau implicit se referă la aportul de forţă de muncă şi nu la furnizarea unui bun sau serviciu.

([6])Muncă înseamnă o activitate care contribuie la producţia de bunuri sau servicii în limitele producţiei. În principiu, legalitatea prestării muncii şi vârsta muncitorului sunt irelevante.

([7])Remunerarea trebuie interpretată aici în sens larg, incluzând venitul mixt al lucrătorilor care desfăşoară o activitate independentă.

Această definiţie cuprinde atât locurile de muncă ale angajaţilor (persoanele la care se face referire aparţin unei alte unităţi instituţionale decât cea din care face parte angajatorul), cât şi cele ale lucrătorilor care desfăşoară o activitate independentă (persoanele la care se face referire aparţin aceleiaşi unităţi instituţionale ca şi angajatorul).

11.23. Noţiunea de loc de muncă diferă de cea de populaţie ocupată, definită mai sus, în sensul că:
(a) include al doilea, al treilea etc. loc de muncă deţinut de aceeaşi persoană, care pot fi exercitate fie una în continuarea celeilalte în cursul unei perioade de referinţă (în mod obişnuit o săptămână), fie în paralel, când o persoană are, de exemplu, o slujbă ziua şi o alta seara;
(b) pe de altă parte, exclude persoanele care temporar nu sunt la locul de muncă, dar care au un "ataşament formal faţă de locul lor de muncă" sub forma, de exemplu, a unei "asigurări de revenire la muncă sau un acord privind data revenirii". Asemenea acorduri încheiate între un angajator şi o persoană în şomaj temporar sau plecată din unitate în vederea pregătirii profesionale nu sunt luate în calculul numărului de locuri de muncă din cadrul sistemului.

LOCURI DE MUNCĂ ŞI REZIDENŢĂ

11.24. Un loc de muncă pe teritoriul economic al ţării reprezintă un contract explicit sau implicit încheiat între o persoană (care poate fi rezident pe un alt teritoriu economic) şi o unitate instituţională cu locul de reşedinţă în ţară.

Pentru a măsura mâna de lucru ocupată în economie, se ţine cont numai de rezidenţa unităţii instituţionale a producătorului, deoarece numai producătorii rezidenţi contribuie la formarea produsului intern brut.

11.25. Mai mult:
(a) locurile de muncă sunt incluse în calculul locurilor de muncă existente pe teritoriul economic atunci când angajaţii unui producător rezident lucrează temporar pe un alt teritoriu economic şi când natura şi durata activităţii nu justifică tratarea acesteia drept unitate rezidentă fictivă celuilalt teritoriu;
(b) locurile de muncă sunt excluse de la calculul locurilor de muncă existente pe teritoriul economic când munca se prestează pentru unităţi instituţionale nerezidente, adică unităţi care au centrul de interes în altă ţară şi nu au intenţia de a exercita o activitate pe teritoriul naţional pe parcursul unei perioade de cel puţin un an;
(c) locurile de muncă ale personalului organizaţiilor internaţionale şi ale personalului recrutat local care lucrează în serviciul ambasadelor străine sunt excluse din calcul, deoarece unităţile angajatoare nu sunt rezidente.

SUBCAPITOLUL 6: TOTALUL ORELOR LUCRATE

11.26. Definiţie: Totalul orelor lucrate reprezintă suma orelor efectiv lucrate în calitate de salariat sau lucrător care desfăşoară o activitate independentă în cursul perioadei contabile, în cadrul limitelor producţiei.

Contractul explicit sau implicit se referă la aportul de forţă de muncă şi nu la furnizarea unui bun sau serviciu.

Muncă înseamnă o activitate care contribuie la producţia de bunuri sau servicii în limitele producţiei. În principiu, legalitatea prestării muncii şi vârsta muncitorului sunt irelevante.

Remunerarea trebuie interpretată aici în sens larg, incluzând venitul mixt al lucrătorilor care desfăşoară o activitate independentă.

Având în vedere că se dă o definiţie largă a angajaţilor, incluzând lucrătorii care temporar nu sunt prezenţi la lucru, dar şi-au exprimat un ataşament formal faţă de acesta, precum şi angajaţii cu fracţiune de normă, SEC recomandă ca măsură potrivită de calcul a productivităţii numărul total de ore lucrate şi nu numărul de persoane.

În cadrul sistemului se preferă totalul orelor lucrate ca măsură a forţei de muncă ocupate.

11.27. Conform normelor stabilite de Organizaţia Internaţională a Muncii (a 10-a Conferinţă internaţională a statisticienilor din domeniul muncii), totalul orelor efectiv lucrate cuprinde:
(a) orele lucrate efectiv în timpul perioadelor normale de lucru;
(b) orele efectuate în plus faţă de orele lucrate în timpul perioadelor normale de lucru şi în general remunerate la tarife superioare baremului normal (ore suplimentare);
(c) timpul petrecut la locul de muncă şi afectat pentru: pregătirea locului de muncă, lucrări de reparaţii şi întreţinere, pregătirea şi curăţarea instrumentelor, precum şi întocmirea chitanţelor, facturilor, a fişelor privind orele lucrate şi a altor rapoarte;
(d) timpul petrecut la locul de muncă ca timp mort din cauză, de exemplu, a lipsei ocazionale de lucru, defectării maşinilor sau accidentelor sau timpul petrecut la locul de muncă fără a se presta nici o muncă, dar care se remunerează în baza unui contract de muncă garantat;
(e) timpul corespunzător unor perioade scurte de pauză la locul de muncă, inclusiv pauzele de lucru pentru gustări.

11.28. Pe de altă parte, orele efectiv lucrate nu includ:
(a) orele remunerate dar neefectuate, cum ar fi concediile anuale plătite, zilele de sărbătoare şi concediile de boală;
(b) pauzele pentru masă;
(c) orele consacrate drumului de la domiciliu la locul de muncă, chiar şi când sunt plătite (de exemplu, în sectorul construcţiilor). Cu toate acestea deplasările organizate în timpul orelor de muncă fac parte din orele lucrate.

11.29. Totalul orelor lucrate corespunde sumei orelor efectiv lucrate în timpul perioadei contabile de către angajaţii şi lucrătorii care desfăşoară o activitate independentă de pe teritoriul economic:
(a) inclusiv munca prestată în afara teritoriului economic în contul unităţilor instituţionale angajatoare rezidente care nu au nici un centru de interes economic în străinătate;
(b) exclusiv munca prestată pentru unităţi instituţionale angajatoare străine care nu au nici un centru de interes economic în cadrul teritoriului economic.

11.30. Numeroasele anchete efectuate în cadrul întreprinderilor urmăresc orele remunerate şi nu orele lucrate.

În aceste cazuri, orele lucrate trebuie să fie evaluate pentru fiecare grupă de locuri de muncă, utilizând toate informaţiile disponibile privind concediile plătite etc.

11.31. Pentru analiza unui ciclu economic poate fi utilă ajustarea totalului orelor lucrate prin adoptarea unui număr standard de zile de lucru pe an.

SUBCAPITOLUL 7: ECHIVALENT NORMĂ ÎNTREAGĂ

11.32. Definiţie: Populaţia ocupată echivalent normă întreagă, care este egală cu numărul de locuri de muncă echivalent normă întreagă, se defineşte ca numărul total de ore lucrate împărţite la media anuală a orelor lucrate în locuri de muncă normă întreagă pe teritoriul economic.

11.33. Această definiţie nu descrie neapărat modul în care conceptul este evaluat: deoarece durata programului de lucru cu normă întreagă a evoluat pe parcursul timpului şi diferă de la o ramură de activitate la alta, trebuie folosite metode care să stabilească, pentru fiecare grupă de activitate, proporţia medie şi numărul mediu de ore lucrate în alte activităţi, altele decât cele care utilizează forţa de muncă cu normă întreagă. In primul rând trebuie evaluată o săptămână normală cu normă întreagă, pe fiecare grupă de activitate. Dacă este posibil, o grupă de activitate poate fi definită într-o ramură de activitate pe baza sexului şi/sau tipului de muncă efectuat. Numărul de ore convenit contractual constituie pentru activităţile salariate criteriile adecvate pentru stabilirea acestor cifre. Echivalentul normă întreagă se calculează separat pentru fiecare grupă de activitate, iar apoi este totalizat.

11.34. Cu toate că numărul de ore lucrate constituie modalitatea cea mai bună de măsurare a forţei de muncă ocupate, echivalentul normă întreagă are avantajul de a fi mai uşor de estimat şi de a uşura comparaţiile internaţionale cu ţările care nu pot calcula decât populaţia ocupată echivalent normă întreagă.

SUBCAPITOLUL 8: VOLUMUL MUNCII SALARIATE CU REMUNERARE CONSTANTĂ

11.35. Definiţie: Volumul muncii salariate cu remunerare constantă măsoară aporturile curente de mână de lucru evaluate la nivelurile remunerării ocupaţiilor salariate în vigoare în cursul unei perioade de referinţă determinate.

11.36. Remunerarea angajaţilor la preţuri curente divizată cu volumul de muncă salariată la preţuri constante dă un indice implicit al costului salarial comparabil cu indicele implicit al preţurilor utilizărilor finale.

11.37. Conceptul volumului de muncă salariată cu remunerare constantă serveşte la exprimarea schimbărilor intervenite în cadrul forţei de muncă (de exemplu, mişcarea de la lucrătorii cu salarii mici către lucrătorii cu salarii mai mari). Pentru ca să fie pertinentă şi utilă, analiza ar trebui să fie realizată pe ramuri de activitate.

CAPITOLUL 12: CONTURI ECONOMICE TRIMESTRIALE

SUBCAPITOLUL 0:

12.01. Parte integrantă a sistemului de conturi naţionale, conturile economice trimestriale servesc, între altele, la analiza anului curent şi la calculul estimărilor provizorii pentru anul precedent. Conturile trimestriale economice constituie un ansamblu coerent de operaţii, de conturi şi solduri contabile, acoperind atât sfera financiară, cât şi nefinanciară, fiind înregistrate trimestrial. Ele adoptă aceleaşi principii, definiţii şi structuri ca şi conturile anuale, sub rezerva anumitor modificări datorate perioadei acoperite.

12.02. Importanţa conturilor economice trimestriale ţine în mod esenţial de faptul că ele constituie singurul ansamblu coerent de indicatori disponibil în scurt timp şi apt să furnizeze o imagine globală pe termen scurt a activităţii economice, atât pentru mediul financiar, cât şi nefinanciar.

12.03. Perioada acoperită de conturile trimestriale şi necesitatea de a dispune de informaţii fiabile cât mai repede posibil conferă acestor conturi caracteristici specifice care se referă la alegerea metodelor statistice care urmează a fi aplicate, luarea în calcul a variaţiilor sezoniere, cercetarea coerenţei dintre conturile trimestriale şi conturile anuale precum şi particularităţi legate de perioada de referinţă. Aceste caracteristici vor fi studiate detaliat în manualul conturilor trimestriale pe care Eurostat are intenţia de a-l publica înainte de intrarea în vigoare a prezentei metodologii.

12.04. Metodele statistice utilizate pentru elaborarea conturilor trimestriale se pot deosebi sensibil câteodată de cele folosite pentru conturile anuale. Ele se pot clasifica în două mari categorii: proceduri directe şi proceduri indirecte. Recurgerea la procedurile directe depinde de disponibilitatea, la intervale trimestriale, cu ajutorul simplificărilor care se impun, a aceloraşi surse de date ca acelea care servesc la elaborarea conturilor anuale. Pe de altă parte, procedurile indirecte se bazează pe dezagregarea datelor anuale cu ajutorul tehnicilor matematice sau statistice, făcându-se apel la indicatorii de referinţă care permit extrapolări pentru anul curent. Alegerea între diversele proceduri indirecte trebuie să ţină cont mai presus de toate de obligaţia minimizării erorii de previziune pentru anul curent pentru ca estimările anuale provizorii să fie cât mai apropiate de cifrele definitive. Această alegere va depinde printre altele de informaţiile trimestriale disponibile.

12.05. Seriile de conturi trimestriale foarte adesea indică variaţii pe termen foarte scurt, datorate condiţiilor climatice, obişnuinţelor sociale, legislaţiei etc., pe care le denumim adesea variaţii sezoniere. Deşi caracterul sezonier face parte integrantă din datele trimestriale, el este adesea un obstacol în identificarea şi analiza corectă a componentei ciclice a unei tendinţe. De aici necesitatea de a elabora atât conturile brute, cât şi conturile corectate ale variaţiilor sezoniere, trebuind să fie asigurată coerenţa contabilă a cifrelor corectate în funcţie de variaţiile sezoniere. O problemă similară cu ajustarea sezonieră este aceea a corecţiilor care trebuie aduse pentru a se ţine cont de variaţia numărului de zile lucrate. Aceasta va fi, de asemenea, abordată în detaliu în manualul Eurostat.

12.06. Deoarece conturile trimestriale adoptă acelaşi cadru ca şi conturile anuale, trebuie să fie compatibile cu acestea în timp. Pentru variabilele de flux, trebuie deci ca pentru fiecare an, suma celor patru rezultate trimestriale să fie egală cu totalul anual. In principiu, nimic nu împiedică îndeplinirea acestei condiţii pentru anii precedenţi. Pentru anul în curs însă se pune problema priorităţii cronologice între datele anuale şi cele trimestriale, ultimele fiind în mod normal disponibile mai repede. Această problemă poate fi rezolvată hotărând ca estimările provizorii ale cifrelor anuale să

fie obţinute prin agregarea datelor trimestriale. Atunci când informaţiile anuale devin disponibile antrenând o revizuire a cifrelor provizorii, trebuie să se modifice în consecinţă datele trimestriale. În unele sisteme, conturile anuale sunt un subprodus al contabilităţii trimestriale şi nu se procedează la un exerciţiu anual separat.
12.07. Coerenţa cronologică trebuie să fie asigurată pentru datele brute şi, într-o modalitate compatibilă cu procedurile de corecţie a variaţiilor sezoniere, de asemenea pentru cifrele ajustate.
12.08. Dacă în principiu, majoritatea operaţiunilor şi soldurilor contabile se repartizează în mod relativ regulat între diferitele trimestre, există anumite operaţiuni care se concentrează asupra unuia sau a două trimestre ale anului. Este cazul, de exemplu, al impozitelor pe venit, al dividendelor sau al dobânzilor. Tratarea acestor cazuri particulare depinde mult de felul în care sunt obţinute cifrele corespondente.
12.09. Din punct de vedere teoretic, nimic nu se opune ca o prezentare identică cu aceea a conturilor anuale să fie adoptată şi pentru conturile trimestriale. În practică, în orice caz, este util a se proceda la diverse simplificări şi agregări de o manieră care să permită obţinerea de date trimestriale fiabile, într-un timp foarte scurt (a se vedea programul de transmitere de date şi sumarul tabelelor furnizate în cadrul SEC 1955).

CAPITOLUL 13: CONTURILE REGIONALE

SUBCAPITOLUL 0:

13.01. Conturile regionale reprezintă o versiune la nivel regional a conturilor economiei naţionale. Conturile regionale utilizează conceptele folosite pentru conturile economiei naţionale, dacă nu se indică altfel în această secţiune.
13.02. Construirea unui ansamblu complet al conturilor regionale presupune a trata fiecare regiune ca o entitate economică distinctă. În acest context, operaţiunile pe care o regiune le realizează cu alte regiuni devin un fel de operaţiuni cu exteriorul. Este de la sine înţeles că operaţiunile exterioare ale unei regiuni se subdivid în două: operaţiuni cu celelalte regiuni din ţară şi operaţiuni care au loc cu restul lumii.
13.03. Problemele conceptuale (a se vedea punctele 13.10.-13.14.) privind elaborarea conturilor regionale explică, în parte, de ce acestea sunt limitate numai la înregistrarea activităţilor de producţie pe ramuri de activitate şi la construirea conturilor pentru anumite sectoare instituţionale, de exemplu, sectorul "gospodăriile populaţiei".

SUBCAPITOLUL 1: TERITORIUL REGIONAL

13.04. Economia regională a unei ţări face parte din economia sa naţională. Aceasta din urmă este definită în termenii unităţilor instituţionale. Ea cuprinde toate unităţile instituţionale care îşi au centrul de interes pe teritoriul economic (a se vedea punctul 2.04.). Dacă teritoriul economic este constituit, prin esenţă, de teritoriul geografic, cele două nu coincid exact (a se vedea punctul 2.05.). Teritoriul economic al unei ţări poate fi împărţit în mai multe teritorii regionale şi un teritoriu extraregional.
13.05. Teritoriul regional cuprinde:
(a) regiunea, care face parte din teritoriul geografic al unei ţări;
(b) incintele zonelor libere, inclusiv antrepozitele şi uzinele aflate sub control vamal şi care sunt situate în aceste regiuni.
13.06. Teritoriul extraregional este constituit din părţi ale teritoriului economic al unei ţări care nu pot fi atribuite direct unei singure regiuni. El cuprinde:
(a) spaţiul aerian naţional, apele teritoriale şi platforma continentală situată în apele internaţionale asupra cărora ţara dispune de drepturi exclusive;
(b) enclavele teritoriale, adică teritoriile geografice situate în restul lumii şi utilizate în virtutea unor tratate internaţionale sau acorduri între state, de către administraţiile publice ale ţării (ambasade, consulate, baze militare, baze ştiinţifice etc.);
(c) zăcămintele de petrol, gaze naturale etc. situate în apele internaţionale, în afara platformei continentale a ţării, care sunt exploatate de către unităţi rezidente.
13.07. Nomenclatorul unităţilor teritoriale statistice (NUTS) furnizează o defalcare unică şi uniformă a teritoriului economic al Uniunii Europene. NUTS reprezintă clasificarea teritorială în vederea elaborării conturilor regionale.

SUBCAPITOLUL 2: UNITĂŢILE ŞI REZIDENŢA

13.08. Se deosebesc două tipuri de unităţi. În primul rând, unitatea cu activitate economică locală (UAE locală) pentru analiza fluxurilor care intervin în procesele de producţie şi în consecinţă în utilizarea bunurilor şi serviciilor. În al doilea rând, unitatea instituţională pentru analiza fluxurilor afectând veniturile, capitalul, operaţiunile financiare, alte fluxuri şi bilanţurile.
13.09. UAE locală este partea din unitatea cu activitate economică relevantă la nivel local. Unitatea locală este o unitate instituţională producând bunuri şi servicii sau o parte a acesteia situată într-un loc identificat din punct de vedere geografic (a se vedea punctul 2.106.). Ca urmare, în principiu, este posibil să se determine fără nici o ambiguitate rezidenţa regională a unei UAE locale.
Pentru operaţiunile care au o legătură cu activitatea de producţie, este indispensabil de a se inventaria fluxurile între mai multe UAE locale, aparţinând aceleiaşi unităţi instituţionale, dar situate în regiuni diferite. SEC recomandă includerea livrărilor între unităţile locale în definiţia producţiei şi acest lucru este cu deosebire important în contabilitatea regională.
13.10. Pentru elaborarea conturilor regionale se disting două tipuri de unităţi instituţionale. Primul tip este unitatea uniregională, care îşi are centrul de interes economic şi care exercită cea mai mare parte a activităţilor într-o singură regiune. Unităţile uniregionale regrupează gospodăriile populaţiei, societăţile ale căror UAE locale sunt toate situate în aceeaşi regiune, administraţiile statelor federale şi administraţiile locale, cel puţin o parte din asigurările sociale şi numeroase instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei.
Al doilea tip de unitate instituţională este unitatea pluriregională, al cărei centru de interes economic este situat în mai multe regiuni. Numeroasele societăţi şi un anumit număr de întreprinderi fără scop lucrativ se găsesc în această situaţie. De asemenea, este cazul, în cea mai mare parte, al unităţilor instituţionale ale căror activităţi se desfăşoară pe întreg teritoriul ţării, cum ar fi administraţia centrală şi un număr mic de societăţi în general în situaţia de monopoluri sau cvasimonopoluri precum societăţile naţionale de cale ferată sau de electricitate.
13.11. Toate operaţiunile unităţilor instituţionale uniregionale sunt alocate regiunii în care ele îşi au centrul de interes economic. Pentru gospodăriile populaţiei, centrul de interes economic corespunde regiunii unde trăiesc şi nu regiunii unde lucrează. Alte unităţi uniregională sunt considerate a-şi avea centrul de interes economic în regiunea în care ele sunt situate.
13.12. Anumite operaţiuni ale unităţilor pluriregionale nu pot fi regionalizate decât cel mult în teorie. Este cazul, în cea mai mare parte, al operaţiunilor de repartiţie şi a celor financiare. Prin urmare, soldurile contabile ale unităţilor pluriregionale nu pot fi definite fără ambiguitate la nivel regional.
13.13. Ar exista o posibilitate care constă în repartizarea între regiuni a tuturor operaţiunilor unităţilor pluriregionale, după o anumită regulă empirică. Cu toate acestea, s-a căzut de acord să nu se considere această metodă ca o soluţie deosebit de practică. Ea presupune, de fapt, o adaptare conceptuală a SEC, deoarece argumentele care împiedică includerea unei secvenţe complete de conturi pentru UAE locale/ramurile de activitate în cadrul central interzic în principiu să se repartizeze, în totalitate, ansamblul unităţilor instituţionale şi al conturilor lor între diferitele regiuni, pentru că în principiu, acest lucru ar presupune construirea unui ansamblu complet de conturi pentru UAE locale.
13.14. Consideraţiile precedente limitează sistemul conturilor regionale la următoarele elemente:
(a) agregate regionale referitoare la activităţile productive, pe ramuri de activitate:
1.valoarea adăugată brută;
2.remunerarea salariaţilor;
3.populaţia ocupată;
4.salariaţi;
5.formarea brută de capital fix;
(b) produsul intern brut regional (PIBR);
(c) conturile regionale ale gospodăriilor populaţiei.

SUBCAPITOLUL 3: METODE DE REGIONALIZARE

13.15. Contabilitatea regională se rezumă la operaţiunile unităţilor care sunt rezidente într-un teritoriu regional. În ansamblu, regionalizarea se poate face după metodele ascendente, descendente sau mixte. Aceste metode sunt descrise mai jos:
(a) Metoda ascendentă ("de jos în sus")
Metoda ascendentă de estimare presupune a se pleca de la informaţiile relative ale unităţilor rezidente dintr-o regiune şi apoi a le însuma, până la obţinerea totalului regional al agregatului respectiv. Suma valorilor regionale trebuie să fie egală cu valoarea naţională.
(b) Metoda descendentă ("de sus în jos")
Metoda descendentă presupune a repartiza o cifră naţională între diferitele regiuni, fără a căuta să se izoleze rezultatele individuale ale unităţilor rezidente; această repartizare are loc cu ajutorul unei chei de repartiţie, reflectând pe cât posibil caracteristicile estimate. Metoda se numeşte descendentă pentru că agregatul este atribuit unei regiuni şi nu unei unităţi individuale. Cu toate acestea, se recurge la noţiunea de unitate rezidentă pentru a garanta o acoperire regională corectă a cheii de repartiţie utilizate.
(c) Metoda mixtă
Metoda ascendentă poate fi aplicată ca atare numai în rare cazuri. Se admite, în consecinţă, să se recurgă şi la metode mixte. Astfel, de exemplu, se poate găsi o variabilă sau un ansamblu agregat de variabile care nu pot fi regionalizate prin intermediul metodei ascendente decât la nivelul 1 al NUTS şi deci pentru nivelele 2 şi 3 se recurge la metoda descendentă.
13.16. În principiu, metoda ascendentă are avantajul de a face direct apel la sursele de date pertinente la nivel regional. Avantajul metodei descendente este coerenţa numerică garantată între conturile naţionale şi cele regionale. Cu toate acestea, ea prezintă şi inconvenientul de a furniza estimări care nu sunt calculate plecând de la datele directe, ci prin intermediul unei chei care se presupune a fi corelată cu fenomenul măsurat.
13.17. Atunci când acest lucru este posibil, se recomandă ca valorile regionale, care din punct de vedere conceptual corespund exact cu valorile naţionale, să fie estimate direct prin intermediul metodei ascendente. Metoda descendentă nu furnizează o bază de date solidă şi fiabilă care să permită aprecierea exactităţii estimărilor, în timp ce metoda ascendentă atrage atenţia asupra unei posibile neconcordanţe cu totalul naţional.

SUBCAPITOLUL 4: PRINCIPALELE AGREGATE PE RAMURI DE ACTIVITATE

13.18. O ramură de activitate la nivel regional cuprinde toate UAE locale, care exercită o activitate economică identică sau similară în acea regiune (a se vedea punctul 2.108.). Unitatea locală este unitatea care serveşte drept bază de calcul pentru datele referitoare la activităţile de producţie (producţie, consum intermediar etc.).
13.19. În general, agregatele referitoare la activităţile de producţie trebuie să fie repartizate regiunii în care unitatea care efectuează operaţiunile respective îşi are rezidenţa. Locul de rezidenţă a UAE locale este un criteriu esenţial pentru repartizarea acestor agregate unei regiuni determinate.
13.20. Criteriul general de repartizare a formării brute de capital unei regiuni este acela al proprietăţii, după exemplul conturilor naţionale (a se vedea punctul 2.05, nota de subsol 1). Activele fixe care aparţin unei unităţi pluriregionale sunt repartizate UAE locale care le utilizează. Ca şi în conturile naţionale, activele fixe primite în locaţie simplă sunt înregistrate în regiunea proprietarului lor iar cele luate în contract de leasing în regiunea utilizatorului.
13.21. În practică, este posibil să se dispună doar de informaţii la nivelul unităţilor care cuprind mai multe UAE locale angajate în diferite activităţi şi/sau regiuni diferite. În acest caz, se recurge la utilizarea indicatorilor disponibili (cum ar fi remunerarea salariaţilor sau populaţia ocupată din regiune) pentru regionalizarea datelor pe ramuri de activitate.
13.22. Când se face referire la definiţia UAE locală, trebuie avute în vedere următoarele trei situaţii:
(a) o activitate de producţie care necesită un volum semnificativ de mână de lucru ([1]), realizată într-un loc bine stabilit, care nu ridică nici o problemă. Cu toate acestea, în anumite cazuri se impun câteva clarificări (a se vedea punctele 13.24.-13.27.);
([1])În prezentul context, se consideră volum semnificativ de mână de lucru cel puţin echivalentul anual al unui lucrător cu jumătate de normă.
(b) o activitate de producţie care nu necesită un volum semnificativ de mână de lucru, este exercitată într-un loc bine stabilit, nu este considerată ca o UAE locală distinctă, iar producţia corespunzătoare trebuie să fie repartizată unităţii locale responsabile cu gestionarea acestei producţii;
(c) o activitate de producţie care nu se derulează într-un loc stabilit impune a se recurge la conceptul de rezidenţă la nivel naţional.
13.23. Activităţile auxiliare nu sunt izolate astfel încât să formeze entităţi distincte sau nu sunt separate de activităţile sau entităţile principale ori secundare pe care le servesc (a se vedea punctul 2.104.). În consecinţă, activităţile auxiliare trebuie integrate în UAE locale pe care le servesc.
Activităţile auxiliare pot să se desfăşoare în locuri distincte, situate în alte regiuni decât în acelea în care sunt stabilite unităţile locale pe care le servesc. Aplicarea strictă a regulii mai sus menţionate pentru repartizarea geografică a activităţilor auxiliare ar duce la o subestimare a agregatelor calculate pentru regiunile în care sunt concentrate activităţile auxiliare. În consecinţă, conform principiului rezidenţei, activităţile auxiliare trebuie să fie atribuite regiunii în care au loc; ele rămân în cadrul aceleiaşi ramuri de activitate a UAE locale pe care o servesc.
13.24. Metodele de regionalizare necesită anumite clarificări pentru unele ramuri de activitate, cum ar fi:
(a) construcţii;
(b) transporturi, depozitare şi comunicaţii;
(c) intermedieri financiare.
13.25. În ceea ce priveşte construcţiile, şantierele trebuie să fie tratate ca UAE locale independente, atunci când activitatea lor este semnificativă (a se vedea punctul 2.09., nota de subsol 4). Având în vedere mobilitatea unor echipamente (de exemplu, stivuitoare, macarale) între unităţile locale ale aceleiaşi UAE şi absenţa informaţiei la nivelul şantierelor, se recomandă a se aloca formarea brută de capital fix în aceste echipamente sediului UAE.
13.26. Pentru transporturi, inclusiv prin conducte, este important să se definească UAE locale cărora trebuie să le fie atribuite producţia şi formarea de capital. Pentru transporturile terestre (exclusiv transportul pe căile ferate) producţia şi formarea de capital trebuie să fie atribuite depourilor sau unităţilor locale similare unde sunt păstrate echipamentele. Pentru transportul maritim şi fluvial producţia şi utilajele mobile trebuie să fie atribuite portului de care aparţine unitatea. în ceea ce priveşte reţelele de conducte, acestea trebuie să fie atribuite UAE locale care le exploatează.
Referitor la transporturile feroviare şi aeriene, trebuie utilizată o metodă descendentă, permiţând repartizarea agregatelor naţionale între diferitele regiuni cu ajutorul indicatorilor corespunzători. Remunerarea salariaţilor trebuie să fie atribuită regiunii unde lucrează personalul. Excedentul brut de exploatare trebuie să fie repartizat între regiuni pe baza indicatorilor referitori la activitatea liniilor feroviare sau aeriene.
În domeniul comunicaţiilor, cabinele şi aparatele telefonice, liniile de telecomunicaţii şi altele nu îndeplinesc decât un rol logistic, în consecinţă, ele nu constituie o entitate distinctă şi trebuie să fie

imputate UAE locale, care este responsabilă cu gestionarea lor, la fel ca şi investiţiile în infrastructură.
13.27. Referitor la intermedierea financiară, repartizarea valorii adăugate trebuie să se bazeze pe venituri. Remunerarea salariaţilor va fi imputată UAE locale care utilizează respectivul personal. Excedentul brut de exploatare al instituţiilor de credit va fi repartizat între UAE locale, proporţional cu totalul împrumuturilor şi al depozitelor, iar cel al întreprinderilor de asigurări proporţional cu primele încasate. Formarea brută de capital fix fiind în cea mai mare parte formată din clădiri, trebuie să fie atribuită regiunii în care acestea sunt situate.
13.28. Producţia trebuie să fie evaluată la preţurile de bază (a se vedea punctul 3.47.). Produsele incluse în consumul intermediar trebuie să fie evaluate la preţurile de achiziţie din momentul integrării lor în procesul de producţie (a se vedea punctul 3.72.). În consecinţă, valoarea adăugată brută pe ramuri de activitate este evaluată la preţurile de bază.
Formarea brută de capital fix este evaluată la preţurile de achiziţie, incluzând cheltuielile de instalare şi alte cheltuieli cu transferul proprietăţii. Atunci când este produsă pentru contul propriu, ea este evaluată la preţurile de bază ale activelor fixe similare sau, în lipsa lor, la costurile de producţie (a se vedea punctul 3 113.).
13.29. Echivalentul regional al PIB este PIBR (produsul intern brut regional). PIBR este evaluat la preţurile pieţei, prin însumarea valorilor regionalizate ale impozitelor, minus subvenţiile pe produse şi import, cu valoarea adăugată pe regiune la preţurile de bază. Suma PIBR la preţ de piaţă pe regiune, inclusiv PIBR al teritoriului extraregional, este egală cu PIB la preţ de piaţă.

SUBCAPITOLUL 5: CONTURILE SECTORULUI GOSPODĂRIILE POPULAŢIEI

13.30. Produsul intern brut al unei regiuni este rezultatul activităţilor de producţie ale UAE locale rezidente în regiune. Procesele de distribuire sau redistribuire a veniturilor determină alte solduri contabile semnificative, cum ar fi veniturile primare şi veniturile disponibile. Din motivele menţionate la punctele 13.10.-13.14., în contabilitatea regională conceptele despre venituri sunt limitate la gospodăriile populaţiei.
13.31. Conturile regionale ale gospodăriilor populaţiei reprezintă varianta regională a conturilor existente la nivelul naţional. Din considerente practice există doar următoarele conturi:
(a) contul de distribuire primară a venitului;
(b) contul de distribuire secundară a venitului.
În general, ambele conturi servesc la măsurarea venitului primar şi a venitului disponibil al gospodăriilor populaţiei rezidente într-o regiune dată.
13.32. Conturile regionale ale gospodăriilor populaţiei se bazează pe gospodăriile populaţiei rezidente pe un teritoriu regional determinat. Definiţia gospodăriilor populaţiei ca unităţi instituţionale cât şi cea a sectorului instituţional al gospodăriilor populaţiei sunt prezentate la punctele 2.13., 2.16., 2.75. şi 2.76. Suma membrilor gospodăriilor populaţiei rezidente dintr-o regiune corespunde populaţiei totale rezidente a regiunii.
13.33. În general, regulile pentru determinarea rezidenţei gospodăriilor populaţiei la nivel naţional se aplică şi conturilor regionale ale gospodăriilor populaţiei. Cu toate acestea, în ceea ce priveşte rezidenţa studenţilor şi a bolnavilor internaţi pentru o perioadă mai lungă, există o excepţie atunci când regiunea care-i primeşte este situată în aceeaşi ţară. În contabilitatea regională aceste persoane sunt tratate ca rezidenţi ai regiunii în care sunt primiţi dacă ei stau acolo pe o perioadă mai mare de un an.
13.34. În conturile regionale ale gospodăriilor populaţiei, trebuie făcute două consideraţii cu privire la gospodăriile care posedă o întreprindere nonprofit, teren şi/sau o a doua locuinţă într-o altă regiune:
(a) cazul unei gospodării care posedă o întreprindere nonprofit (care nu este considerată ca o cvasi-societate la nivel naţional) într-o altă regiune:
întreprinderea nonprofit este considerată ca rezidentă (unitate fictivă) în regiunea gazdă. Ca urmare, venitul mixt provenit din calculul agregatelor pe ramuri de activitate face parte din venitul mixt al regiunii gazdă. Însă venitul mixt înregistrat în contul de afectare a veniturilor primare ale gospodăriilor pe regiuni trebuie să fie egal cu venitul mixt total obţinut de gospodăriile rezidente într-o regiune, oricare ar fi regiunea în care acest venit este generat;
(b) cazul unei gospodării care posedă un teren şi/sau o a doua locuinţă într-o altă regiune:
terenul şi/sau cea de-a doua locuinţă sunt şi ele considerate unităţi fictive rezidente în regiunea gazdă. În consecinţă, arendele şi chiriile plătite de către locatarii terenului şi/sau ai locuinţei sunt vărsate acestei unităţi fictive. Dacă cea de-a doua locuinţă este utilizată de către proprietar cu scopul de consum final propriu, valoarea chiriei trebuie să fie înregistrată ca un export între regiuni, din regiunea în care este situată locuinţa către regiunea de rezidenţă a proprietarului. Aceasta din urmă importă deci un serviciu şi îl utilizează cu titlu de cheltuială pentru consum final al gospodăriilor populaţiei. Ca şi în cazul veniturilor mixte, excedentul de exploatare provenind din acest proces de producţie diferă de excedentul de exploatare care apare în conturile de distribuire a veniturilor primare ale gospodăriilor, cu toate că la nivelul economiei totale cele două sunt egale.

ANEXA I: SERVICIILE DE INTERMEDIERE FINANCIARĂ INDIRECT MĂSURATE (SIFIM)

MODIFICĂRI DE ADUS TEXTULUI SEC ÎN CAZUL REPARTIZĂRII SIFIM

Capitolul 1	◆	◆
1.13. litera (d)	Se elimină textul literei (d) care urmează după "SCN conţine de asemenea multe convenţii specifice, ca de exemplu:" "Înregistrarea utilizării serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate ca un consum intermediar al unui sector fictiv sau al unei ramuri de activitate fictivă."	Se înlocuieşte cu: "repartizarea utilizării serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) între sectoarele/ramurile de activitate beneficiare."
◆	◆	◆
1.25.	◆	La sfârşitul paragrafului care începe cu "Unele dintre principalele diferenţe în materie de concepte sunt:": "(i) utilizarea serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) se repartizează acum pe sectoarele/ramurile de activitate beneficiare şi nu se mai alocă unui sector fictiv sau ramuri de activitate fictivă. Ca urmare, utilizările SIFIM nu se mai înregistrează, prin convenţie, în întregime la consumul intermediar, ci pot figura şi la consumul final şi la exporturi. Acest lucru înseamnă că pot apare şi importuri de SIFIM."
Capitolul 3	◆	◆
3.70. litera (j)	Se elimină: "exclusiv pentru totalul economiei: ansamblul serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) furnizate de către producătorii rezidenţi."	Se înlocuieşte cu: "utilizarea serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) de către producătorii rezidenţi."
◆	◆	◆
3.76. litera (e)	◆	Se adaugă după serviciile de intermediere financiară facturate direct": "şi partea de servicii de intermediere financiară indirect măsurate care este folosită pentru consumul final al gospodăriilor populaţiei;"
◆	◆	◆
3.142. litera (h)	◆	Se adaugă imediat după serviciile financiare după valoarea comisioanelor şi taxelor facturate explicit": "(h) partea de servicii de intermediere financiară indirect măsurate utilizată de nerezidenţi;"
Capitolul 4	◆	◆
4.51.	Se elimină: "Valoarea serviciilor furnizate de intermediarii financiari nefiind repartizată între clienţii lor, plăţile efective sau încasarea dobânzilor de către/de la intermediarii financiari nu sunt corectate pentru a elimina adaosul care reprezintă taxele implicite percepute de intermediarii financiari. Este nevoie şadar de un post de ajustare în contul de alocare a veniturilor primare al intermediarilor financiari şi în cel al unei ramuri de activitate fictive, căreia îi este atribuită, prin convenţie, întreaga producţie a intermediarilor financiari, cu titlu de consum intermediar."	Se înlocuieşte cu: "Valoarea serviciilor furnizate de intermediarii financiari fiind repartizată între clienţii lor, plăţile efective sau încasarea dobânzilor de către/de la intermediarii financiari trebuie corectate pentru a elimina adaosul care reprezintă taxele implicite percepute de intermediarii financiari. Valoarea dobânzii plătită de debitori intermediarilor financiari trebuie diminuată cu valoarea estimată a taxelor datorate, iar valoarea dobânzii primite de depunători trebuie majorată în mod asemănător. Taxele sunt considerate drept plată pentru serviciile prestate de intermediarii financiari clienţilor lor şi nu ca o plată a dobânzii."
Capitolul 8	◆	◆
8.09.	◆	La cifrele prezentate se adaugă: Tabelele A.I.1 şi A.I.2 care prezintă consecinţele repartizării SIFIM asupra datelor prezentate în capitolul 8 "Secvenţa de conturi şi soldurile contabile" (exemplul numeric).
◆	◆	◆
8.14.	Se elimină: "Având în vedere că producţia serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) nu este repartizată între sectoarele beneficiare, întreaga valoare a producţiei de astfel de servicii este tratată ca un consum intermediar al unui sector fictiv cu o producţie nulă şi o valoare adăugată negativă, egală cu consumul intermediar, dar cu semn schimbat. În acest fel, totalul valorii adăugate a ansamblului sectoarelor instituţionale şi ramurilor de activitate se reduce cu această sumă. Pentru a uşura prezentarea conturilor, există posibilitatea de a nu insera o coloană suplimentară pentru sectorul fictiv, ci de a lua în calcul cifra corespunzătoare din coloana totalului economiei."	Se înlocuieşte cu: "Având în vedere ca producţia serviciilor de intermediere financiara indirect măsurate (SIFIM) este repartizată între sectoarele beneficiare, anumite părţi ale plăţii dobânzii sunt reclasificate la remunerări de servicii. Aceasta reclasificare are consecinţe asupra valorii producţiei şi a consumului intermediar (ca şi asupra valorii importurilor, exporturilor şi consumului final)."
8.24.	Se elimină: "Având în vedere că serviciile de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) nu sunt repartizate între sectoarele beneficiare, datele înregistrate la poziţia dobânzi reprezintă dobânzile efectiv plătite şi primite. În resurse este operată o ajustare, cu semn negativ, în coloana societăţilor financiare, şi cu semn pozitiv, în coloana care corespunde sectorului fictiv. Pentru a simplifica prezentarea conturilor, există posibilitatea de a nu insera o coloană suplimentară pentru sectorul fictiv, ci de a lua în calcul cifra corespunzătoare în coloana totalului economiei.".	Se înlocuieşte cu: "Având în vedere că producţia de serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) este repartizată între sectoarele beneficiare, postul «dobânzi» din contul de alocare a veniturilor primare corespunde dobânzilor de primit şi de plătit după scăderea SIFIM din sumele efective de plătit de către debitori şi adăugarea SIFIM la sumele efective de primit de către creditori."
Capitolul 9	◆	◆

9.25. litera (a)	Se elimină: "consumul intermediar pe ramuri de activitate include utilizarea serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate care sunt înregistrate la o ramură de activitate fictivă (a se vedea punctul 9.33.)"	◆
◆	◆	◆
9.25. litera (b)	Se elimină: "minus utilizarea serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (înregistrate într-o ramura de activitate fictiva, a se vedea punctul 9.33.)"	◆
◆	◆	◆
9.33.	Se elimină: "În toate tabelele resurselor şi utilizărilor, la clasificarea ramurilor de activitate - NA CE Rev. 1, se adaugă o ramură de activitate fictivă pentru utilizarea serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate. În tabelul resurselor, nu este contabilizată nici o operaţie pentru această ramură de activitate. În tabelul utilizărilor, totalul utilizărilor de servicii de intermediere financiară indirect măsurate se înregistrează la consumul intermediar al acestei ramuri de activitate fictive. Având în vedere că nu efectuează nici o altă operaţiune, excedentul net de exploatare al acestei ramuri este negativ, fiind egal cu valoarea consumului său intermediar; toate celelalte componente ale valorii adăugate sunt nule. În consecinţă, valoarea adăugată brută totală a acestei ramuri este egală cu excedentul său net de exploatare (negativ)."	◆

Tabelul A.1.1 Consecinţele repartizării SIFIM pe sectoare instituţionale, inclusiv modificările pentru producătorii necomerciali

Utilizări	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Resurse			◆	◆	◆	◆	◆	◆
Conturi	Total	Bunuri şi servicii (res.)	S.2 Restul lumii	S.1 Total economie	S.15 IFSLSGP	S.14 Gospodăriile populaţiei	S.13 Administraţii publice	S.12 Societăţi financiare	S.11 Societăţi Nefinanciare	◆	Operaţiuni şi solduri contabile	S.11 Societăţi Nefinanciare	S.12 Societăţi financiare	S.13 Administraţii publice	S.14 Gospodăriile populaţiei	S.15 IFSLSGP	S.1 Total economie	Bunuri şi servicii (utilizări)	Total	Conturi
[. Contul de producţie/	2	2	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.72	Importuri de servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	2	2	I. Contul de producţie/
Contul de bunuri şi servicii externe	4	◆	4	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.62	Exporturi de servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	4	4	Contul de bunuri şi servicii externe
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.1	Producţia	◆	48	6	◆	3	57	◆	57	◆
◆	27	◆	◆	27	3	0	6	0	18	P.2	Consumul intermediar	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	30	◆	-2	30	◆	◆	◆	48	-18	B.1	Valoarea adăugată/sold	- 18	48	◆	◆	◆	30	◆	30	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	extern	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
II. 1.1 Contul de producere a venitului	30	◆	◆	30	◆	◆	◆	48	-18	B.2	Excedent din exploatare	- 18	48	◆	◆	◆	30	◆	30	II.1.1 Contul de producere a venitului
II. 1.2 Contul de alocare a veniturilor	230	◆	13	217	6	14	35	106	56	D.41	Dobânzi	33	106	14	49	7	209	21	230	II.1.2 Contul de alocare a veniturilor
primare	22	◆	◆	22	1	35	-21	48	-41	B.5	Soldul veniturilor primare	-41	48	-21	35	1	22	◆	22	primare
II.2. Contul de distribuire secundară a venitului	22	◆	◆	22	1	35	-21	48	-41	B.6	Venitul disponibil	-41	48	-21	35	1	22	◆	22	II.2 Contul de distribuire secundară a venitului
II.4 Contul de utilizare a venitului	28	◆	◆	28	3	19	6	◆	◆	P. 3	Cheltuiala pentru consum final	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	II.4 Contul de utilizare a venitului
◆	◆	◆	6	-6	-2	16	-27	48	-41	B.8n	Economiile nete/sold extern	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Tabelul A.1.2: Consecinţele repartizării SIFIM pe un singur sector fictiv

Utilizări	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Resurse		◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Conturi	Total	Bunuri şi servicii (res.)	S.2 Restul lumii	S.1 Total economie	S.15 IFSLSGP	S.14 Gospodăriile populaţiei	S.13 Administraţii publice	S.12 Societăţi financiare	S.11 Societăţi nefinanciare	Nominal	Operaţiuni şi solduri contabile		Nominal	S.11 Societăţi nefinanciare	S.12 Societăţi financiare	S.13 Administraţii publice	S.14 Gospodăriile populaţiei	S.15 IFSLSGP	S.1 Total economie	S.2 Restul lumii	Bunuri şi servicii (res.)	Total	Conturi
[. Contul de producţie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.1	Producţie	◆	◆	48	◆	◆	◆	48	◆	◆	48	I. Contul de producţie
◆	48	◆	◆	48	◆	◆	◆	◆	◆	48	P.2	Consumul intermediar	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	48	48	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	48	◆	-48	B.1	Valoarea adăugată/sold extern	-48	◆	48	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
II.1.1 Contul de producere a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	48	◆	-48	B.2	Excedent din exploatare	-48	◆	48	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	II.1.1 Contul de producere a venitului
II. 1.2 Contul de alocare a	222	◆	16	206	7	17	39	77	66	◆	D.41	Dobânzi	◆	25	125	12	33	5	200	22	◆	222	II.1.2 Contul de alocare a
veniturilor primare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.119	Ajustare pentru SIFIM	48	◆	-48	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	veniturilor
◆	◆	◆	◆	-6	-2	16	-27	48	-41	◆	B.5	Soldul veniturilor primare	◆	-41	48	-27	16	-2	-6	◆	◆	◆	◆
II.2 Contul de distribuire secundară a venitului	◆	◆	◆	-6	-2	16	-27	48	-41	◆	B.6	Venitul disponibil	◆	-41	48	-27	16	-2	-6	◆	◆	◆	II.2 Contul de distribuire secundară a venitului
II.4 Contul de utilizare a venitului	◆	◆	6	-6	-2	16	-27	48	-41	◆	B.8n	Economii nete/sold extern	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	II.4 Contul de utilizare a venitului

ANEXA II: CONTRACTUL DE LEASING, ÎNCHIRIEREA ŞI CONTRACTUL DE ÎNCHIRIERE-VÂNZARE A BUNURILOR DE FOLOSINŢĂ ÎNDELUNGATĂ

Partea 1: DEFINIŢII

SECŢIUNEA 0:

1. Pentru obţinerea dreptului de utilizare a unui bun de folosinţă îndelungată, o unitate instituţională poate să recurgă, în afară de cumpărarea acestuia, la o simplă închiriere, la un contract de leasing sau la un acord de închiriere-vânzare. În toate cele trei cazuri unitatea instituţională respectivă obţine dreptul de utilizare a unui bun de folosinţă îndelungată, chiar dacă, din punct de vedere juridic, bunul rămâne în proprietatea altei unităţi.

SECŢIUNEA 1: Închirierea

2. Atunci când o unitate instituţională A are drept de proprietate asupra unui bun de folosinţă îndelungată şi transferă dreptul de utilizare a acestui bun unei alte unităţi B, unitatea A este denumită "locator" iar B "locatar". Sumele plătite de unitatea B unităţii A în schimbul dreptului de utilizare se numesc "chirii". Locatorul poate fi producătorul sau vânzătorul bunului de folosinţă îndelungată sau poate fi o filială a acestuia; poate fi, de asemenea, o unitate total independentă, care nu are nici o legătură nici cu producătorul sau cu vânzătorul. Se pot închiria toate tipurile de bunuri de folosinţă îndelungată - de la clădiri şi alte construcţii până la bunuri de consum - iar drepturile de folosire ale acestora prin închiriere pot fi obţinute de orice fel de unitate instituţională. SEC face distincţie între simpla închiriere şi leasing, pe care le tratează în mod complet diferit.

SECŢIUNEA 2: Închirierea simplă

3. În cazul închirierii simple, locatarul obţine dreptul de utilizare a unui bun de folosinţă îndelungată pe o anumită perioadă, care poate avea o durată mai mare sau mai mică, şi care nu este neapărat stabilită în avans. La sfârşitul perioadei de închiriere, locatorul urmăreşte să-şi recupereze bunul său, mai mult sau mai puţin în aceeaşi stare în care se prezenta când l-a închiriat, ţinând cont şi de uzura normală. El are deci posibilitatea de a-l închiria din nou unui alt locatar, sau de a-l utiliza în alt fel. Prin urmare, perioada de închiriere nu cuprinde întreaga sau ceea mai mare parte a duratei de viaţă economică a bunului.

O unitate care dă cu chirie bunuri de folosinţă îndelungată posedă cunoştinţe de specialitate despre aceste bunuri. Ea îşi constituie un stoc cu astfel de bunuri pentru a le închiria la cerere sau cu o întârziere minimă. În general, ea oferă o varietate de modele la alegere. Pentru păstrarea bunurilor de închiriat din stoc într-o stare bună de funcţionare, locatorul trebuie să se ocupe de toate lucrările de întreţinere şi reparaţii ale bunurilor care urmează să fie închiriate. De obicei, acesta îşi asumă şi răspunderea pentru repararea şi întreţinerea bunurilor, precum şi înlocuirea lor în cazul defectării survenite în perioada de închiriere.

Închirierea simplă nu cuprinde cazurile de închiriere care includ şi furnizarea personalului care se ocupă de operarea bunului respectiv şi nici închirierea de active neproduse, acestea fiind clasificate în altă parte (a se vedea punctul 7).

SECŢIUNEA 3: Contractul de leasing

4. În cazul contractului de leasing, locatarul obţine dreptul de utilizare a bunului de folosinţă îndelungată pe o perioadă stabilită în avans, relativ lungă, în schimbul plăţii de chirii. Existenţa contractului de leasing este legată de transferul de facto - dar nu şi de jure - al tuturor riscurilor şi avantajelor legate de proprietatea asupra unui bun, de la locator la locatar. În cazul leasingului, perioada de închiriere acoperă întreaga sau aproape întreaga durată de viaţă economică a bunului de folosinţă îndelungată. La sfârşitul perioadei de închiriere, locatarul poate opta de obicei pentru cumpărarea bunului respectiv la un preţ simbolic. Nu este nevoie ca locatorul să posede nici o competenţă legată de bunul respectiv. Acesta nu oferă locatarului nici un serviciu de reparaţie, întreţinere sau înlocuire a bunului în caz de defectare. În general, bunul este ales de către locatar şi îi este furnizat direct de către producător sau vânzător. Rolul unităţii care închiriază

este strict de natură financiară.
SEC ţine cont de realitatea economică privind leasingul, înregistrându-l astfel: locatorul acordă un împrumut locatarului, care-i permite acestuia să cumpere un bun de folosinţă îndelungată şi să devină proprietarul lui de facto. SEC consideră deci că bunul de folosinţă îndelungată se află în proprietatea locatarului de la începutul perioadei de închiriere. Chiriile efectiv vărsate de locatar locatorului trebuie subdivizate într-o componentă de rambursare a principalului şi o alta de plată a dobânzii pentru împrumutul fictiv acordat.

SECŢIUNEA 4: Contractul de închiriere-vânzare

5. În cazul acordului de închiriere-vânzare, un bun de folosinţă îndelungată este vândut unui cumpărător în baza unui anumit număr de plăţi viitoare convenite. Cumpărătorul intră imediat în posesia bunului, deşi, din punct de vedere juridic, acesta este încă în proprietatea vânzătorului sau unităţii care închiriază, ca o garanţie, până la vărsarea întregii sume convenite. Acordul de închiriere-vânzare se limitează, în general, la bunuri de consum de folosinţă îndelungată, majoritatea cumpărătorilor fiind gospodăriile populaţiei. Unităţile care operează contracte de închiriere-vânzare sunt, de regulă, unităţi instituţionale distincte care lucrează în strânsă cooperare cu vânzătorii de bunuri de folosinţă îndelungată.

Partea 2: ÎNREGISTRAREA CONTABILĂ

SECŢIUNEA 1: Închirierea simplă

6. Un bun de folosinţă îndelungată cumpărat de un locator în scopul de a-l închiria face parte din formarea brută de capital fix a acestei unităţi (P. 51) şi este înregistrat în bilanţ ca activ fix corporal (AN. 111) pe întreaga sa durată de viaţă economică. Consumul de capital fix (K.1) ulterior pentru acest bun se înregistrează, în mod corespunzător, în conturile acestuia.
Chiriile primite de locator se înregistrează în contul său de producţie, la producţia de servicii de închirieri (P.1). Dacă locatarul este un producător, chiriile vărsate de acesta se înregistrează la consumul său intermediar (P.2). În cazul în care locatarul face parte din gospodăriile populaţiei, în calitate de consumator final, chiriile vărsate de acesta se înregistrează la cheltuiala pentru consumul final (P.3).

7. În NACE Rev. 1 închirierea simplă de bunuri imobiliare este clasificată în clasa 70.20 "Închirierea bunurilor aflate în proprietate proprie", în timp ce închirierile altor bunuri durabile este clasificată la diviziunea 71 "Închirierea maşinilor şi echipamentelor fără operator şi a bunurilor de uz personal şi gospodăresc". Închirierea simplă nu cuprinde închirierea de maşini şi echipamente cu operator, care se clasifică în funcţie de serviciile prestate de operator şi echipament. Astfel, spre exemplu, închirierea unui camion cu şofer se clasifică la clasa 60.24 "Transport rutier de mărfuri". Din punct de vedere instituţional, societăţile care efectuează astfel de închirieri sunt clasificate în sectorul S.11 "Societăţi nefinanciare", deşi unele unităţi care închiriază pot face parte din sectorul S.14 "Gospodăriile populaţiei".
Dacă locatorul este rezident iar locatarul este nerezident, chiriile se înregistrează ca exporturi de servicii (P.62). Având în vedere că bunul închiriat continuând să figureze în bilanţul unei unităţi rezidente (locatorul), bunul nu apare în nici unul dintre conturile restului lumii. Dacă locatorul este nerezident, iar locatarul rezident, chiriile se înregistrează la importuri de servicii (P.72). În acest caz, se consideră că bunul însuşi nu pătrunde pe teritoriul economic (ci doar serviciile aferente acestuia). În acest fel, bunul închiriat nu va apare nici în conturile restului lumii, nici într-un alt cont.

SECŢIUNEA 2: Contractul de leasing

8. Atunci când locatarul este producător, bunul de folosinţă îndelungată se înregistrează la formarea sa brută de capital fix (P. 51) la începutul perioadei de închiriere. Pe parcursul întregii perioade de închiriere (în afara cazului în care locatarul nu respectă plata chiriilor), bunul figurează ca activ fix corporal (AN.111), în bilanţul locatarului, iar consumul de capital fix ulterior (K.1) figurează în conturile locatarului. La sfârşitul perioadei de închiriere, (i) fie locatarul cumpără bunul la valoarea sa reziduală, iar acesta rămâne în bilanţul său, (ii) fie locatorul îşi recuperează bunul, caz în care acesta se înregistrează ca cifră negativă la formarea brută de capital fix în contabilitatea locatarului şi astfel bunul iese din bilanţul acestuia şi intră în cel al locatorului sau al unui terţ căruia i-a fost vândut.

9. În cazul în care locatarul este o gospodărie a populaţiei în calitate de consumator final, se consideră că bunul de folosinţă îndelungată este cumpărat de locatar pentru consumul său final la începutul perioadei de închiriere. Aceasta înseamnă că preţul de achiziţie al bunului închiriat face parte din cheltuielile de consum final (P.3) ale locatarului la începutul perioadei contabile şi că bunul apare înregistrat doar la postul excepţional "Bunuri de folosinţă îndelungată" din bilanţul acestuia.
Se consideră că locatorul acordă un credit fictiv locatarului (F.4). Principalul creditului este preţul de achiziţie al bunului închiriat la care se adaugă eventualele cheltuieli de transfer. Creditul imputat şi neachitat (AF.4) figurează ca activ financiar în bilanţul locatorului şi ca pasiv financiar în cel al locatarului. Se consideră că chiriile plătite cuprind două componente: rambursarea principalului (F.4) şi dobânzile (D.41), iar ultima plată coincide cu terminarea leasingului.

10. Rata dobânzii pentru creditul fictiv se calculează implicit, astfel încât plăţile cumulate pe întreaga perioadă de leasing să corespundă exact cu valoarea principalului. Atunci când chiriile rămân constante de la o perioadă la alta, partea de dobândă se va diminua progresiv, în timp ce partea corespunzătoare rambursării principalului urmează o evoluţie inversă, la fel ca şi în cazul unui împrumut rambursabil în tranşe egale. Când se cunoaşte valoarea principalului, a chiriilor, cât şi durata perioadei de leasing pentru fiecare contract, este uşor de calculat, cu ajutorul formulei tip, rata dobânzii şi sumele de rambursat pentru principal şi dobânzi. Dacă nu există date detaliate disponibile pentru fiecare contract de leasing, caz frecvent întâlnit în practică, se recurge la ipoteze rezonabile pentru aceste calcule. În multe ţări, în contabilitatea de întreprindere, contractul de leasing este tratat în acest fel, ceea ce faciliteazăobţinerea situaţiei datelor.

11. Activitatea productivă a societăţilor de leasing financiar este intermedierea financiară. În general, aceste societăţi nu facturează separat serviciile de intermediere pe care le prestează. Producţia lor este constituită aşadar, exclusiv sau în principal, din servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) a căror valoare se calculează în acelaşi fel ca şi cea a altor servicii de intermediere financiară, adică scăzând dobânzile de plătit din veniturile din proprietate de primit, cu excepţia veniturilor din proprietate obţinute din plasamentul de fonduri proprii ([1]). Unele societăţi de leasing contractează angajamente în numele altor unităţi independente; în acest caz, dobânzile se cunosc, iar calculul SIFIM este simplu. Alte societăţi de leasing contractează angajamente numai în numele societăţilor lor mamă, caz în care dobânzile de plătit sunt mai greu de aflat. În acest caz, aceste dobânzi trebuie estimate cu ajutorul unei rate ad-hoc adecvate a dobânzii.
Societăţile de leasing se încadrează în subsectorul instituţional S.123 "Alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii". Activitatea acestora se încadrează în clasa 65.21 din NACE Rev.1 "Leasing".

12. Modul de tratare a leasing-ului în SEC face ca bunurile aflate sub contract de leasing să nu apară în nici unul din conturile locatorului. Faptul că aceasta este rezident sau nerezident nu are nici o importanţă în ceea ce priveşte modul de tratare al bunului însuşi. Dacă producătorul sau vânzătorul bunului este rezident, iar locatarul este nerezident, bunul aflat sub contract de leasing este tratat ca şi când ar fi exportat (P.61) din momentul în care intră în posesia locatarului, adică de la începutul perioadei de închiriere. Dacă producătorul sau vânzătorul bunului este nerezident iar locatarul este rezident, se consideră că bunul este importat (P.71) atunci când începe perioada de închiriere.
Dacă locatorul este rezidentă în timp ce locatarul nu este, se înregistrează un credit (F.4/AF.4) acordat de unitatea rezidentă (locatorul) unei unităţi nerezidente (locatarul). În cazul în care unitatea care închiriază este nerezidentă iar locatarul este rezident, se înregistrează un credit acordat de unitatea nerezidentă (locatorul) unei unităţi rezidente (locatarul). Ca şi în cazul operaţiunilor de leasing între rezidenţi, chiriile se împart în cele două componente: rambursarea creditului (F.4) şi dobânda (D.41).

SECŢIUNEA 3: Contractul de închiriere-vânzare

13. Bunul de folosinţă îndelungată este înregistrat ca şi cum ar fi fost cumpărat de cumpărător în momentul în care intră în posesia acestuia, la preţul la care acesta l-ar fi plătit în numerar. Cumpărătorul primeşte un credit (F.4/AF.4) impozitat, cu valoare echivalentă. SEC împarte plăţile efectuate de cumpărător către finanţator în plăţi eşalonate ale sumei împrumutate, adică principalul (F.4) şi în plăţi ale dobânzii (D.41), aplicând aceeaşi metodă ca şi în cazul contractului de leasing financiar.
Activitatea productivă desfăşurată de finanţatorii contractelor de închiriere-vânzare este intermedierea financiară. Având în vedere că, de regulă, aceştia nu taxează în mod explicit serviciile pe care le prestează, întreaga lor producţie este constituită din servicii de intermediere financiară (SIFIM) măsurate indirect, calculată ca venit din proprietate din care se deduc dobânzile, exclusiv veniturile din proprietate obţinute din fondurile proprii. Ca şi în cazul contractului de leasing financiar, suma dobânzilor de plătit poate fi dificil de observat şi, prin urmare, trebuie să fie estimată.

14. În clasificarea NACE Rev.1 finanţatorii contractelor de închiriere-vânzare se încadrează în clasa 65.22 "Alte activităţi de creditare". Aceştia se clasifică la subsectorul instituţional S123 "Alţi intermediari financiari, exclusiv

([1])Pentru detalii suplimentare, a se vedea capitolul 3 punctul 3.63.

societăţile de asigurare şi fondurile de pensii", însă finanţatorii contractelor de închiriere-vânzare pot fi încadrate şi în sectorul S.14 "Gospodăriile populaţiei".
În cazul în care cumpărătorul este nerezident, iar finanţatorul este rezident, bunul este tratat ca şi cum ar fi exportat (P.61) atunci când cumpărătorul intră în posesia acestuia. În acest caz, finanţatorul acordă un credit (F.4/AF.4) unităţii nerezidente (cumpărătorul). Atunci când cumpărătorul este o unitate rezidentă iar finanţatorul este nerezident, bunul se înregistrează ca fiind importat (P.71) atunci când este livrat cumpărătorului, care în acelaşi timp primeşte un credit (F.4/AF.4) din partea finanţatorului nerezident. Rambursarea principalului (F.4) şi a dobânzilor (D.41) sunt tratate în acelaşi mod ca şi în cazul leasingului financiar al unităţilor nerezidente.

ANEXA III: ASIGURĂRI

Partea 1: INTRODUCERE

1. Există două mari categorii de asigurări, asigurări sociale şi alte asigurări.
Asigurările sociale pot fi împărţite în:
a) sisteme de asigurări sociale ale administraţiilor publice;
b) sisteme private de asigurări cu constituirea de rezerve şi
c) sisteme de asigurări sociale fără constituirea de rezerve, administrate de angajatori.
Celelalte asigurări pot fi împărţite în:
(a)alte asigurări de viaţă şi
(b)alte asigurări generale.
Reasigurarea şi auxiliarii de asigurare fac obiectul unor secţiuni distincte ale prezentei anexe. Chiar dacă ele se leagă în special de alte asigurări, pot să intereseze şi asigurările sociale.

Partea 2: DEFINIŢII

SECŢIUNEA 1: Asigurări sociale

Subsecţiunea 0:

2. Sistemele de asigurări sociale sunt sisteme în care contribuţiile sociale sunt plătite de angajaţi sau alte persoane individuale sau de angajatori, în folosul angajaţilor, în scopul de a le asigura angajaţilor sau altor cotizanţi, persoanelor aflate în întreţinerea acestora sau moştenitorilor lor, dreptul la prestaţiile de asigurări sociale (1). Sistemele de asigurări sociale acoperă riscuri sau nevoi sociale. Contrar prestaţiilor de asistenţă socială, acordarea prestaţiilor de asigurări sociale depinde de participarea la un sistem.

3. Sistemele de asigurări sociale sunt adesea organizate în mod colectiv, astfel încât participanţii nu sunt obligaţi să semneze poliţele de asigurare individuale în nume propriu. Cu toate acestea, anumite sisteme de asigurări sociale pot să permită sau chiar să impună participanţilor semnarea unor poliţe în nume propriu. Poliţele individuale sunt considerate ca făcând parte din sistemul asigurărilor sociale dacă ele acoperă riscuri sau nevoi sociale şi dacă este îndeplinită cel puţin una dintre următoarele trei condiţii:
a) participarea la un sistem este obligatorie prin lege sau prin contractul de muncă;
b) sistemul este administrat în interesul unui grup de persoane şi limitat la membrii acestui grup sau
c) angajatorul varsă contribuţii la sistemul respectiv în folosul unui angajat.

Subsecţiunea 1: Sisteme de asigurări sociale ale administraţiilor publice

4. Aceste sisteme sunt impuse, controlate şi finanţate de unităţile administraţiilor publice şi cuprind întreaga comunitate sau părţi importante ale acesteia. Sistemele de asigurări sociale ale administraţiilor publice pot opera cu sau fără constituirea de rezerve distincte. În cazul constituirii de rezerve distincte, acestea din urmă rămân în proprietatea autorităţii publice şi nu în cea a beneficiarilor sistemului. Veniturile sistemelor de asigurări sociale provin în principal din contribuţiile vărsate de persoane individuale şi de angajatori în folosul angajaţilor, dar ele pot include şi transferurile din partea altor unităţi ale administraţiei publice. Participarea la sistemele de asigurări sociale este în general, deşi nu întotdeauna, obligatorie. Prestaţiile oferite persoanelor individuale nu este neapărat stabilită pe baza contribuţiilor plătite anterior.

([1])Pentru definiţia riscurilor sau nevoilor sociale, a se vedea capitolul 4 punctele 4.83. - 4.86.

Trebuie arătat că sistemele de asigurări sociale organizate de unităţile administraţiilor publice în profitul propriului personal nu sunt clasificate ca sisteme de asigurări sociale, ci ca sisteme de asigurări sociale private, cu sau fără constituirea de rezerve.

Subsecţiunea 2: Sisteme private de asigurări sociale cu constituirea de rezerve

5. Acest sistem prezintă două categorii. În prima, contribuţiile sociale sunt vărsate societăţilor de asigurare sau fondurilor de pensii autonome care constituie unităţi instituţionale distincte atât de angajatori, cât şi de angajaţi. Societăţile de asigurare sau fondurile de pensii autonome răspund de gestionarea fondurilor care le sunt încredinţate, ca şi de plata prestaţiilor. În cea de-a doua categorie, angajatorii constituie rezerve speciale menite să asigure plata prestaţiilor. Deşi separate de alte rezerve, ele nu se constituie în unităţi instituţionale distincte de cele ale angajatorilor şi sunt cunoscute sub numele de fonduri de pensii neautonome.

Subsecţiunea 3: Sisteme de asigurări sociale fără constituirea de rezerve, administrate de angajatori

6. În aceste sisteme, angajatorii varsă prestaţii sociale angajaţilor lor, foştilor angajaţi sau persoanelor aflate în întreţinerea acestora, din resursele proprii ale angajatorilor, fără a crea rezerve speciale în acest scop.

SECŢIUNEA 2: Alte asigurări

Subsecţiunea 0:

7. Alte asigurări garantează unor unităţi instituţionale individuale expuse la anumite riscuri o protecţie financiară împotriva consecinţelor materializării acestor riscuri. De asemenea, este o formă de intermediere financiară, în care fondurile sunt colectate de la titularii de poliţe de asigurare şi investite în active financiare sau alte active care constituie provizioane tehnice destinate să permită plata despăgubirilor aferente materializării riscurilor acoperite de poliţele de asigurare.

Alte poliţe de asigurare deţinute de gospodăriile populaţiei pot acoperi aceleaşi riscuri sau nevoi ca şi cele acoperite de sistemele de asigurări sociale. Diferenţa constă în faptul că celelalte poliţe de asigurare ale gospodăriilor populaţiei sunt subscrise în mod voluntar şi individual de către gospodării în avantajul propriu, independent de angajatori sau de administraţiile publice.

Subsecţiunea 1: Alte asigurări de viaţă

8. Titularii de alte poliţe de asigurare de viaţă sunt în toate cazurile gospodăriilor populaţiei, rezidente sau nerezidente. Titularul poliţei varsă plăţi regulate unui asigurator, pentru care acesta se angajează să furnizeze o prestaţie la o dată precisă sau mai devreme dacă titularul decedează înainte de această dată. Dacă titularul poliţei reziliază poliţa înainte de data de expirare convenită, el are dreptul la o prestaţie parţială din partea asiguratorului. Există deci, întotdeauna, plata unei prestaţii pentru asigurat sau pentru urmaşii lui. Poliţele de asigurare care prevăd plata unei prestaţii numai în caz de deces în cursul unei perioade determinate excluzând toate celelalte situaţii (în acest caz, se vorbeşte în general de asigurare pe termen scurt), nu sunt considerate ca alte asigurări de viaţă, ci ca alte asigurări generale. În practică însă, felul în care societăţile de asigurare îşi ţin contabilitatea nu permite întotdeauna să se facă distincţie între asigurările temporare şi alte asigurări de viaţă. În acest caz, din motive pur practice, asigurările temporare trebuie să fie tratate în acelaşi fel ca asigurările de viaţă.

O indemnizaţie de asigurare de viaţă poate fi vărsată sub formă fie de sumă forfetară, fie de rentă viageră. Suma totală a despăgubirilor poate fi fixă sau variabilă, în funcţie de veniturile obţinute din investiţiile primelor de asigurare încasate pe toată durata poliţei (poliţe "cu participarea asiguraţilor la beneficii"). Un tip special de poliţă cu participarea la beneficii este poliţa legată de un fond de investiţii pentru care despăgubirea variază în funcţie de performanţele acestui fond.

Subsecţiunea 2: Alte asigurări generale

9. Toate tipurile de unităţi instituţionale pot fi deţinătoare de alte poliţe de asigurare generală. Acestea includ asigurarea pe termen scurt şi asigurarea contra tuturor riscurilor, altele decât decesul, ca de exemplu accident, boală sau incendiu. Despăgubirile sunt în general vărsate sub formă de sumă forfetară, dar pot de asemenea să fie vărsate sub forma unei rente. Nu este obligatorie plata unei indemnizaţii în cazul altor asigurări de daune. În general, numărul de persoane care solicită despăgubiri este mult mai mic decât cel al titularilor de poliţe de asigurare. Pentru titularul individual, nu există o corelare, chiar pe termen lung, între suma totală a primelor plătite şi cea a despăgubirilor încasate.

SECŢIUNEA 3: Reasigurare

10. O societate de asigurare care practică asigurarea directă transferă adesea altor societăţi de asigurare o parte a riscurilor acoperite. Aceste operaţii între societăţi de asigurare sunt numite operaţii de reasigurare.

Atât asigurătorii pentru asigurări de viaţă, cât şi cei pentru asigurări generale pot participa la operaţii de reasigurare. Societăţile de asigurare care acceptă reasigurarea pot practica în acelaşi timp reasigurarea şi asigurarea directă sau se pot specializa în reasigurare.

SECŢIUNEA 4: Auxiliarii de asigurare

11. Auxiliarii de asigurare sunt unităţi care exercită, în principal, activităţi strâns legate de asigurare, dar care nu sunt supuse ele-însele nici unui risc. Auxiliarii de asigurare cuprind în special:

a) agenţii de asigurare;

b) instituţii fără scop lucrativ în serviciul societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii;

c) unităţi a căror activitate principală constă în supervizarea activităţilor societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii şi a pieţei de asigurare.

ÎNREGISTRAREA CONTABILĂ

12. Pentru simplificarea prezentării, descrierea care urmează, referitoare la diferite tipuri de asigurare se concentrează asupra cazurilor în care nu intervin decât unităţi rezidente. La sfârşitul fiecărei secţiuni, sunt analizate caracteristicile specifice ale situaţiilor în care intervin unităţi nerezidente.

Asigurări sociale

Sisteme de asigurări sociale ale administraţiilor publice

13. Producţia unităţilor care gestionează aceste sisteme face parte din producţia administraţiilor publice şi este evaluată la costuri de producţie. În consecinţă, nici un comision la serviciu nu este calculat pentru sistemele de asigurări sociale ale autorităţilor publice.

Contribuţiile sociale ale angajatorilor (D.121) la sistemul de asigurări sociale organizat de autorităţile publice sunt considerate ca făcând parte din remunerarea angajaţilor şi sunt contabilizate ca sume de plătit, în contul de producere a venitului al sectorului căruia îi aparţine angajatorul, şi ca sume de primit în contul de distribuire a venitului primar al sectorului gospodăriilor populaţiei. Aceste contribuţii ale angajatorilor sunt înregistrate de asemenea în contul de distribuire secundară a venitului, ca parte a contribuţiilor sociale efective în sarcina angajatorilor (D.6111) şi contabilizate ca sume de plătit de către sectorul gospodăriilor şi de primit de către administraţia publică. Contribuţiile sociale ale angajaţilor (D.6112) şi contribuţiile sociale ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie (D.6113) sunt de asemenea înregistrate în contul de distribuire secundară a venitului, sub formă de sume de plătit de către sectorul gospodăriilor populaţiei şi de primit de către administraţia publică. Prestaţiile de asigurări sociale în numerar (D.621) sunt înregistrate în contul de distribuire secundară a venitului ca sumă de plătit de către administraţia publică şi de primit de către gospodăriile populaţiei, în timp ce prestaţiile de asigurări sociale în natură sunt contabilizate la posturile D.6311 şi D.6312 ale contului de redistribuire a venitului în natură, ca sumă de plătit de către administraţia publică şi de primit de către gospodăriile populaţiei.

14. Unităţile care administrează sistemele de asigurări sociale organizate de către administraţiile publice sunt clasificate în subsectorul S.1314 "Fonduri de asigurări sociale". NACE Rev.1 grupează această activitate în clasa 75.30 "Asigurări sociale obligatorii".

Atunci când un rezident lucrează pentru un angajator nerezident, contribuţiile angajatorului sunt înregistrate în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente ca sume de plătit de către restul lumii. Dacă angajatul participă şi la un sistem de asigurări sociale administrat de o administraţie publică nerezidentă, toate sumele de primit şi de plătit în mod normal de către sectorul administraţiei publice sunt considerate ca sumele de primit sau de plătit de restul lumii şi înregistrate în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente. Cu toate acestea, în SEC, transferurile sociale în natură se efectuează exclusiv între unităţile rezidente. Prestaţiile acordate rezidenţilor de către sistemele de asigurări sociale nerezidente constituie deci, prin definiţie, prestaţii sociale, altele decât transferuri sociale în natură (D.62).

Atunci când un nerezident lucrează pentru un angajator rezident, contribuţiile angajatorului sunt înregistrate în contul extern de venituri primare şi transferuri curente ca sume de primit de către restul lumii. Dacă angajatul nerezident este cuprins într-un sistem de asigurări sociale rezident, operaţiile între angajat şi sectorul administraţiei publice sunt înregistrate în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente. Prin definiţie, toate prestaţiile acordate angajaţilor nerezidenţi sunt considerate ca prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură (D.62).

Tabelul A.III. 1 propune un exemplu de fluxuri înregistrate pentru sistemele de asigurări sociale organizate de administraţia publică.

Sisteme private de asigurări sociale cu constituirea de rezerve

15. Sistemele finanţate din fondurile autonome sunt tratate în mod diferit faţă de sistemele finanţate de fonduri neautonome. În cazul fondurilor autonome, acest serviciu se calculează astfel (ecuaţia A):

total contribuţii efective primite

plus total prime suplimentare

minus prestaţii datorate

minus creşterea (plus diminuarea) rezervelor fondurilor de pensii.

16. Aceste patru posturi nu includ câştigurile sau pierderile din deţinere. Totalul contribuţiilor suplimentare este egal cu cel al veniturilor din proprietate atribuite deţinătorilor de poliţe de asigurare, adică cu veniturile obţinute de fondurile private de asigurare socială din plasarea provizioanelor tehnice şi de pensii. SEC consideră că aceste provizioane sunt proprietatea asiguraţilor care primesc deci veniturile produse de această proprietate. Serviciul este înregistrat ca o producţie (P.1) în cazul fondurilor autonome şi ca o cheltuială de consum final (P.3) în cazul sectorului gospodăriilor populaţiei.

În ceea ce priveşte fondurile neautonome nu este calculat nici un comision la serviciu. Cheltuielile de gestiune sunt contabilizate, împreună cu celelalte costuri, în contul de producţie al angajatorului.

17. Celelalte operaţii se aplică atât fondurilor autonome, cât şi fondurilor neautonome. Contribuţiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.121) sunt considerate ca făcând parte din remunerarea angajaţilor şi contabilizate ca sume de plătit în contul de producere a venitului al sectorului căruia îi aparţine angajatorul şi ca sume de primit în contul de distribuire a venitului primar al gospodăriilor angajaţilor. Sectorul angajatorului poate fi oricare dintre sectoarele instituţionale, inclusiv administraţia publică şi gospodăriile populaţiei (în calitate de angajator). Veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor (componente ale D.4) sunt înregistrate în contul de distribuire a veniturilor primare ca sume de plătit de către sectorul în care este clasificat fondul şi ca sume de primit de sectorul gospodăriilor. Fondurile autonome rezidente sunt clasificate în subsectorul societăţi de asigurare şi fonduri de pensii (S. 125). Fondurile neautonome aparţin evident aceluiaşi sector ca cel al angajatorului respectiv. NACE Rev.1 grupează activitatea fondurilor de pensii în clasa 66.02 "Case de pensii".

18. Contribuţiile sociale efective în sarcina angajatorilor sunt de asemenea înregistrate în contul de distribuire secundară a venitului (componente ale D.6111) ca sume de plătit de către gospodării şi de primit de sectorul în care este clasificat fondul. Contribuţiile sociale în sarcina angajaţilor (D.6112) ca şi contribuţiile vărsate de către lucrătorii independenţi şi de persoanele fără ocupaţie (D.6113) sunt, de asemenea, înregistrate în contul de distribuire secundară a venitului, ca sume de plătit de către sectorul gospodăriilor şi de primit de sectorul căruia îi aparţin fondurile. Valoarea contribuţiilor vărsate de angajaţi, lucrători independenţi şi persoane fără ocupaţie este egală cu plăţile directe efectuate, plus veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor şi minus cu valoarea serviciului (egal cu zero în cazul fondurilor neautonome). Prestaţiile de asigurări sociale oferite în cadrul sistemelor private, inclusiv pensiile, sunt înregistrate în contul de distribuire secundară a venitului ca sume de plătit de către fonduri şi de primit de către gospodării. Prin definiţie, toate prestaţiile de asigurare socială în regim privat sunt considerate ca făcând parte din postul D.62 "Prestaţii sociale altele decât transferurile sociale în natură".

19. Înregistrarea operată în contul financiar prezintă două elemente:

a) plăţi anticipate ale primelor de asigurare şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate (F.62) care înregistrează orice diferenţă între contribuţiile de plătit şi contribuţiile de încasat ca şi între prestaţiile datorate şi prestaţiile plătite ([1]). Prin convenţie acest element este înregistrat sub forma unei variaţii (eventual negative) a pasivelor fondurilor şi a activelor gospodăriilor;

b) drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii (F.612) care sunt, de asemenea, înregistrate sub forma unei variaţii (eventual negative) a pasivelor fondurilor şi a rezervelor gospodăriilor. Valoarea acestui element este egală cu cotizaţiile pentru pensii vărsate de către angajatori şi angajaţi aşa cum sunt înregistrate în contul de distribuire secundară a venitului - diminuate cu pensiile care trebuie plătite.

20. Ca o consecinţă a unei asemenea înregistrări, posturile F.612 şi F.62 apar în bilanţurile sectorului gospodăriilor (la active) ca şi în cele al sectorului căruia îi aparţine fondul (la pasive).

În contul de utilizare a venitului disponibil, este operată o ajustare pentru a ţine cont de variaţia drepturilor nete a gospodăriilor populaţiei asupra fondului de pensii (D.8); aceasta este înregistrată sub forma unei sume de primit de către gospodării şi de plătit de către fonduri. Valoarea acestei înregistrări este egală cu al doilea element al înregistrării operat în contul financiar.

Angajatorii şi administraţiile publice efectuează, din timp în timp, vărsăminte cu caracter extraordinar în favoarea fondurilor private de asigurare socială, cu scopul de a creşte rezervele acestor fonduri. Aceste plăţi sunt înregistrate în contul de capital sub forma altor transferuri de capital (D.99) de plătit de către sectorul angajatorului sau al administraţiei publice şi de primit de sectorul căruia îi aparţin fondurile. Având în vedere că rezervele fondului de asigurare socială sunt considerate ca proprietate a gospodăriilor populaţiei, este necesar să se opereze o ajustare a conturilor atât în sectorul căruia îi aparţin fondurile, cât şi în sectorul gospodăriilor populaţiei. Această ajustare este înregistrată în alte transferuri de capital (D.99) de plătit de sectorul fondurilor şi de primit de sectorul gospodăriilor populaţiei.

21. În cazul angajaţilor rezidenţi care lucrează pentru un angajator nerezident, contribuţiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.121) sunt considerate ca făcând parte din remunerarea angajaţilor şi contabilizate ca sume totale de plătit de către restul lumii şi de primit de către gospodării. Atunci când angajatorul are statut de nerezident, toate fondurile de asigurări sociale neautonome sunt de asemenea nerezidente; din contră, un fond autonom poate avea statut de rezident sau nerezident. Dacă angajatul este cuprins într-un fond nerezident, toate fluxurile dintre sectorul gospodăriilor şi cel căruia îi aparţin fondurile sunt înregistrate ca operaţii între sectorul gospodăriilor şi restul lumii. Comisionul la serviciu (în cazul fondurilor autonome nerezidente) este contabilizat ca un import de servicii (P.72). Variaţia drepturilor nete legate de provizioanele tehnice de asigurare (F.6) este înregistrată în contul financiar al restului lumii, în timp ce celelalte fluxuri sunt contabilizate în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente.

22. Atunci când un angajat nerezident lucrează pentru un angajator rezident, contribuţiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.121) sunt considerate ca făcând parte din remunerarea angajaţilor şi contabilizate ca sumă de plătit de către sectorul căruia îi aparţine angajatorul şi de primit de către restul lumii. Dacă angajatul nerezident este cuprins într-un fond de asigurare socială rezident, eventualul comision la serviciu este înregistrat ca un export de servicii (P.62). Toate celelalte fluxuri între fonduri şi angajat sunt înregistrate ca operaţii între sectorul căruia îi aparţin fondurile şi restul lumii.

În special în cazul unităţilor nerezidente, nu sunt întotdeauna disponibile toate datele necesare. În anumite cazuri, calculele unora dintre posturi trebuie să fie efectuate pe bază de ipoteze.

Tabelul A.III.2 propune un exemplu de fluxuri înregistrate pentru sisteme private de asigurări sociale cu constituirea de rezerve.

Sisteme de asigurări sociale fără constituirea de rezerve, administrate de angajatori

23. Ca şi în cazul sistemelor finanţate de fondurile neautonome, costurile de gestiune ale sistemelor de asigurare socială fără constituirea de rezerve sunt contabilizate, împreună cu alte elemente ale costurilor, în contul de producţie al angajatorului. În consecinţă, nu este calculat nici un comision la serviciu.

Având în vedere că sistemele de asigurare socială fără constituirea de rezerve nu formează unităţi instituţionale distincte de cele ale angajatorilor care le administrează, toate operaţiile se efectuează între sectorul angajatorilor şi cel al gospodăriilor.

([1])Contribuţiile efective plătite, care acoperă riscurile apărute în cursul perioadei curente, diferă în general, de contribuţiile efective de plătit, care acoperă adesea riscurile atât pentru perioada curentă cât şi pentru perioade ulterioare. În acelaşi fel, prestaţiile datorate nu sunt întotdeauna egale cu prestaţiile de plătit, pentru că este posibil ca prestaţiile care trebuie vărsate în urma unui eveniment intervenit în cursul unei perioade contabile determinate să fie plătite în cursul unei perioade ulterioare.

24. SEC consideră că angajatorul care administrează un sistem fără constituirea de rezerve contribuie în mod ficticiu, în folosul personalului său. Contribuţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.122) sunt considerate ca făcând parte din remunerarea angajaţilor şi sunt contabilizate ca sume totale de plătit în contul de producere a venitului al patronului şi ca sume totale de primit în contul de venit primar al gospodăriilor. Aceste contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor apar, de asemenea, în contul de distribuire secundară al venitului (postul D.612) sub forma sumelor de plătit de gospodării şi de primit de către angajator. Valoarea contribuţiei trebuie stabilită în raport cu angajamentele viitoare luate de angajator de a furniza prestaţii. În

practică, cu toate acestea, valoarea contribuţiilor este, în general, egală cu prestaţiile de plătit în cursul perioadei curente (din care se deduc contribuţiile sociale în sarcina angajaţilor).
25. Eventualele contribuţii efective vărsate de angajaţi sunt contabilizate în D.6112 ca sume de plătit de către gospodării şi de primit de către sectorul căruia îi aparţine angajatorul. Contul de distribuire secundară a venitului înregistrează, de asemenea, pensiile şi alte prestaţii ca parte a D.62, adică sume de primit de gospodăriile populaţiei şi de plătit de angajatori.
Sistemele de asigurări sociale fără constituirea de rezerve pot fi încadrate în acelaşi sector instituţional ca cel al angajatorului respectiv. NACE Rev.1 consideră aceste sisteme ca activitate auxiliară.
26. În cazul în care un rezident lucrează pentru un angajator nerezident care administrează un sistem de asigurări sociale fără constituirea de rezerve, toate operaţiile se efectuează între sectorul gospodăriilor şi restul lumii şi sunt înregistrate în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente. Atunci când un nerezident lucrează pentru un angajator rezident care administrează un sistem de acest tip, toate operaţiile se efectuează între restul lumii şi sectorul căruia îi aparţine angajatorul şi sunt înregistrate în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente.
Tabelul A.III. 3 propune un exemplu de fluxuri înregistrate pentru sistemul de asigurări sociale fără constituirea de rezerve, administrat de angajator.
Alte asigurări
27. Producţia celorlalte servicii de asigurare, atât "de viaţă" cât şi "generale", se calculează în modul următor (ecuaţia B):
prime efective plătite
plus prime suplimentare
minus despăgubiri datorate
minus creşteri (plus diminuări) de provizioane tehnice pentru riscuri în curs şi pentru participarea asiguraţilor la beneficii.
28. Primele efective plătite sunt prime efective care acoperă riscurile materializate în cursul perioadei curente. Valoarea primelor efective plătite nu corespunde în general, cu cea a primelor efective de primit, deoarece acestea din urmă acoperă adesea riscurile care pot apare atât în perioada curentă, cât şi în perioadei ulterioare.
Valoarea primelor suplimentare este egală cu veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor, adică cu ansamblul veniturilor obţinute de către societăţile de asigurare din plasamentul provizioanelor tehnice; exclusiv veniturile societăţilor de asigurare obţine din plasarea fondurilor proprii. Provizioanele tehnice de asigurare se compun din două elemente: (a) plăţi anticipate ale primelor de asigurare şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate rezultate din diferenţa între primele plătite şi primele de primit, ca şi între indemnizaţiile de plătit şi indemnizaţiile datorate, şi (b) provizioanele tehnice pentru riscuri în curs şi pentru participarea asiguraţilor la beneficii. Acest din urmă element se referă numai la asigurarea de viaţă. Provizioanele tehnice de asigurare sunt în general investite în active financiare care produc venituri sub formă de dobânzi sau dividende. Ele pot cu toate acestea să fie investite într-un alt mod, ca de exemplu în bunuri imobiliare, iar în acest caz veniturile generate constituie un excedent din exploatare.
29. Indemnizaţiile datorate acoperă riscuri care se materializează în cursul perioadei curente. Adesea, indemnizaţiile nu trebuie să fie efectiv vărsate decât cu un anumit decalaj faţă de momentul materializării riscului. În consecinţă, indemnizaţiile datorate nu sunt egale cu indemnizaţiile de plătit.
Variaţiile provizioanelor tehnice pentru riscuri în curs şi pentru participarea asiguraţilor la beneficii cuprind suma alocată celor două posturi, în scopul constituirii capitalului garantat de aceste poliţe. Aceste provizioane se referă numai la asigurările de viaţă.
Cele patru posturi ale ecuaţiei (B) trebuie să fie măsurate fără câştigurile şi pierderile din deţinere. Alte asigurări de viaţă
30. Producţia totală de alte asigurări de viaţă este calculată prin intermediul ecuaţiei (B) şi constituie postul P.1 al contului de producţie al subsectorului societăţilor de asigurare şi fondurilor de pensii. Dacă nu este consumată de către gospodăriile nerezidente, producţia celorlalte asigurări de viaţă este utilizată în întregime pentru consumul final al gospodăriilor rezidente. Producţia serviciilor de asigurare de viaţă trebuie să fie repartizată între sectorul gospodăriilor şi restul lumii, proporţional cu primele de plătit de către gospodăriile rezidente şi nerezidente. Serviciile de asigurare de viaţă consumate de către rezidenţi sunt înregistrate ca o cheltuială de consum final a gospodăriilor (P.3), iar cele consumate de către nerezidenţi ca un export de servicii (P.62).
31. Alte asigurări de viaţă necesită înregistrarea altor două operaţii. În contul de distribuire a venitului primar, veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor (partea D.4) sunt înregistrate ca sume de plătit de către sectorul societăţilor de asigurare şi de primit de către gospodării. În contul financiar, postul "Drepturile nete ale gospodăriilor asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă" apare ca o variaţie (dacă e cazul, negativă) a activelor gospodăriilor şi a pasivelor societăţilor de asigurare. Variaţia drepturilor nete ale gospodăriilor este influenţată de variaţia provizioanelor de asigurare de viaţă, adică de provizioanele tehnice pentru riscuri în curs şi pentru participarea asiguraţilor la beneficii (F.611). Această variaţie este deci egală cu primele efective de plătit (ne-plătite) plus primele suplimentare şi minus, pe de o parte, indemnizaţiile de primit (ne-datorate) şi, pe de altă parte, de comisionul la servicii.
32. Datorită acestei înregistrări în contul financiar, postul F.611 apare de asemenea în bilanţul sectorului gospodăriilor (la active), cât şi în cel al sectorului asiguratorului (la pasive).
Ca şi în cazul comisionului la servicii, veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor (care sunt suplimente de primă) trebuie să fie repartizate între sectorul gospodăriilor şi restul lumii proporţional cu primele.
Din punct de vedere instituţional, societăţile de asigurări de viaţă sunt clasificate la S.125 "Societăţi de asigurare şi fonduri de pensii". În NACE Rev.1 această activitate este cuprinsă în clasa 66.01 "Asigurări de viaţă".
33. Atunci când o societate de asigurări de viaţă rezidentă furnizează servicii gospodăriilor nerezidente, serviciul este contabilizat ca un export de servicii (P.62). Veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor sunt înregistrate în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente ca sume de plătit de către sectorul societăţilor de asigurare şi de primit de către restul lumii. Variaţia drepturilor nete ale gospodăriilor nerezidente asupra provizioanelor de asigurare de viaţă este înregistrată în contul financiar ca o variaţie a activelor din restul lumii şi ca o variaţie a pasivelor din sectorul asigurărilor.
Atunci când gospodăriile rezidente subscriu poliţe de viaţă asiguratorilor nerezidenţi, procedura este în principiu foarte simplă: comisionul la serviciu este tratat ca un import de servicii (P.72), veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor sunt înregistrate în contul extern al veniturilor primare şi al transferurilor curente ca valoare de plătit de către restul lumii şi de primit de către gospodării, în timp ce variaţia drepturilor nete este înregistrată ca o variaţie a activelor gospodăriilor şi ca o variaţie a pasivelor din restul lumii. Cu toate acestea, datele necesare pentru a calcula aceste posturi nu sunt disponibile de obicei; în general, singurele date existente se referă la primele de plătit. De aceea se recurge la ipoteze, ca de exemplu aplicarea, la primele plătite de gospodăriile rezidente către asiguratorii de viaţă nerezidenţi, a raporturilor "comision la serviciu/prime" şi "venituri din proprietate atribuite/prime" utilizate pentru asiguratorii de viaţă rezidenţi.
Tabelul A.III.4 propune un exemplu de fluxuri înregistrate pentru celelalte asigurări de viaţă. Alte asigurări generale
34. Producţia (P.1) societăţilor care practică alte asigurări generale este calculată cu ajutorul ecuaţiei (B) şi înregistrată în contul de producţie al subsectorului societăţilor de asigurare şi fondurilor de pensii. Serviciile de asigurare generală pot fi utilizate ca un consum intermediar (P.2) de orice sector rezident, ca o cheltuială de consum final (P.3) a sectorului gospodăriilor atunci când ele fac parte din cheltuiala de consum final a acestora sau ca un export (P.62). Serviciile de asigurare generală utilizate ca un consum intermediar trebuie repartizat pe ramuri de activitate.
Ecuaţia (B) trebuie folosită pentru a estima valoarea totală a producţiei de asigurare generală. Această producţie trebuie apoi să fie repartizată între sectoarele şi ramurile de activitate beneficiare proporţional cu primele efective de plătit de către fiecare. Atunci când toate sectoarele rezidente, cu excepţia gospodăriilor populaţiei, utilizează serviciile de asigurare generală numai ca un consum intermediar, sectorul gospodăriilor poate să le aloce atât consumului intermediar, cât şi consumului final. Serviciile de asigurare generală utilizate de către gospodării trebuie să fie defalcate în cele destinate consumului intermediar şi cele destinate consumului final, proporţional cu primele efective de plătit. Primele care sunt legate de activitatea productivă a întreprinderilor neconstituite în societăţi trebuie să fie considerate ca un consum intermediar, în timp ce celelalte prime plătite de către gospodării trebuie tratate ca un consum final.
35. În contul de distribuire a veniturilor primare, veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor sunt considerate ca făcând parte din D.4 şi înregistrate ca sume de plătit de către sectorul societăţilor de asigurare şi de primit de către sectorul asiguraţilor. Dacă, în teorie, veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor trebuie să fie repartizate între diferite sectoare, proporţional cu rezervele atribuite fiecărui sector asigurat, această soluţie se dovedeşte greu de aplicat în practică. În consecinţă, veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor trebuie repartizate proporţional cu primele efective plătite de către fiecare sector asigurat.
36. În contul de distribuire secundară a venitului, primele nete plătite sunt contabilizate ca sume totale de plătit de către toate sectoarele asigurate şi de primit de către sectorul societăţilor de asigurare. Primele nete plătite se calculează în felul următor: primele efective plătite plus veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor şi minus valoarea serviciilor consumate. În ecuaţia (B), primele nete plătite sunt egale cu indemnizaţiile datorate ([1]). Contul de distribuţie secundară a venitului înregistrează de asemenea indemnizaţiile datorate ca sume totale de plătit de către sectorul societăţilor de asigurare şi de primit de către toate sectoarele asiguraţilor. Primele nete plătite, precum şi indemnizaţiile datorate fac parte din postul D.7 "Alte transferuri curente".
([1])Indemnizaţiile datorate "sunt sumele datorate care trebuie vărsate solicitanţilor. Aceste indemnizaţii datorate nu corespund deci cu" cheltuielile suferite "înregistrate în conturile societăţilor de asigurare, deoarece acestea din urma pot includ şi cheltuielile de gestiune pe care conturile naţionale le înregistrează ca parte fie a consumului intermediar, fie a remunerării angajaţilor."
Anumite cereri de despăgubire apar în urma daunelor sau prejudiciilor cauzate de asiguraţi unor terţe părţi sau proprietăţilor acestora. În acest caz, cererile de despăgubire admise sunt înregistrate ca sumă totală de plătit direct de către societatea de asigurări părţilor lezate şi nu ca sume plătibile indirect, adică prin asigurat.
37. În contul financiar, drepturile nete ale asiguraţilor asupra provizioanelor de asigurare generală sunt înregistrate ca o variaţie a activelor asiguraţilor şi ca o variaţie a pasivelor sectorului societăţilor de asigurare. Aceste variaţii ale drepturile nete, care sunt contabilizate în F.62, se datorează plăţilor anticipate a primelor şi constituirii de provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate. Postul F.62 este, de asemenea, înregistrat ca un pasiv în bilanţul asigurătorilor de asigurări generale şi ca un activ în cel al asiguraţilor.
Societăţile de asigurare generală sunt grupate în clasa 66.03 din NACE Rev.1 "Asigurări generale". Din punct de vedere instituţional, ele aparţin sectorului S.125 "Societăţi de asigurare şi fonduri de pensii".
38. Atunci când unităţile nerezidente se asigură la asiguratorii de asigurări generale rezidenţi, comisionul la serviciu este contabilizat ca un export de servicii (P.62). Veniturile din proprietate atribuite asiguraţilor, primele nete plătite şi indemnizaţiile datorate sunt toate înregistrate în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente, în timp ce drepturile nete ale asiguraţilor asupra provizioanelor de asigurare - daune sunt contabilizate în contul financiar al restului lumii. În acest caz, calculul datelor pentru restul lumii nu se dovedeşte mai dificil decât calculul datelor pentru oricare sector asigurat rezident.
În cazul unităţilor rezidente care se asigură la asiguratorii de asigurări generale nerezidenţi, înregistrarea este mult mai complexă; singurele date disponibile, în general, se referă la primele de plătit şi la indemnizaţiile de primit. În consecinţă, se aplică o metodă simplificată care nu ia în calcul provizioanele de asigurare generală şi veniturile din proprietate pe care ele le generează; comisionul la serviciu care este contabilizat ca un import de servicii (P.72) - se calculează ca prime de plătit minus indemnizaţii de primit ([1]). Primele nete de plătit se calculează ca prime de plătit minus comisionul la serviciu, devenind astfel egale cu indemnizaţiile de primit. Atât primele nete de plătit cât şi indemnizaţiile de primit sunt contabilizate în contul extern al veniturilor primare şi transferurilor curente.
([1])Dacă sunt disponibile, se preferă datele privind primele plătite şi indemnizaţiile datorate în locul celor privind primele de plătit şi indemnizaţiile de primit.
Tabelul A.III.5 propune un exemplu de fluxuri înregistrate pentru celelalte asigurări generale.
Reasigurarea
39. În SEC, operaţiile de reasigurare sunt înregistrate într-un mod mult mai simplu decât operaţiile de asigurare directă (adică operaţiile între societăţile de asigurare şi asiguraţii obişnuiţi). În locul înregistrării separate a diferitelor fluxuri (prime plătite, indemnizaţii datorate, comisioane etc.), operaţiile de reasigurare sunt înregistrate mai simplu, ca un serviciu furnizat de către reasigurator asiguratorului direct. Valoarea serviciului este soldul tuturor fluxurilor care au loc între reasigurator şi asiguratorul direct.
În cazul societăţilor de asigurare de viaţă şi asigurare generală rezidente, serviciile de reasigurare produse sunt contabilizate ca o producţie (P.1), în timp ce serviciile de reasigurare primite sunt înregistrate ca un consum intermediar (P.2). Serviciile de reasigurare furnizate de către reasiguratorii rezidenţi pentru asiguratorii nerezidenţi sunt înregistrate ca un export de servicii (P.62), în timp ce serviciile furnizate de către reasiguratorii nerezidenţi asiguratorilor rezidenţi sunt contabilizate ca un import de servicii (P.72).
40. În cazul societăţilor de asigurare rezidente, datele pentru producţia şi consumul intermediar al serviciilor de reasigurare pot fi obţinute din statisticile de asigurări. Calculul importurilor şi exporturilor de servicii de reasigurare poate să se dovedească mai dificil, în special datorită disponibilităţii şi calităţii statisticilor balanţei de plăţi. Cu toate acestea, soldul extern al serviciilor de reasigurare poate fi uşor calculat plecând de la datele statistice de asigurări.
Operaţiile de reasigurare între societăţile de asigurare rezidente sunt adesea consolidate. Cu toate acestea, pentru a se alinia la directivele comunitare privind asigurările, SEC recomandă înregistrarea serviciilor de reasigurare fără consolidare. (Ne)consolidarea serviciilor de reasigurare între rezidenţi afectează nivelul producţiei serviciilor de asigurare, dar nu şi soldurile contabile cum ar fi valoarea adăugată, excedentul de exploatare şi economiile.
Auxiliarii de asigurare
41. Producţia de servicii a auxiliarilor de asigurare este evaluată pe bază de onorarii sau comisioane încasate. În cazul organismelor fără scop lucrativ care activează ca asociaţii comerciale pentru societăţile de asigurare şi fondurile de pensii, producţia este evaluată conform valorii cotizaţiilor vărsate de membrii asociaţiilor. Această producţie este utilizată ca un consum intermediar al membrilor asociaţiilor.
Unităţile instituţionale care exercită în principal activitatea de auxiliari de asigurare sunt clasificate în S.124 "Auxiliarii financiari". În clasificarea activităţilor NACE Rev.1, această activitate este cuprinsă în clasa 67.20 "Activităţi auxiliare ale caselor de asigurări şi de pensii".
EXEMPLU NUMERIC DE ASIGURARE
Tabelul A.III.1: Sisteme de asigurări sociale ale administraţiilor publice

Utilizări										Resurse							
	Intrări corespunzătoare din	S.1	S.15.	S.14	S.13	S.12	S.11			S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din	

Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Total economie	Inst fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor	Gospodăriile populaţiei	Administraţiile publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţiile publice	Gospodăriile populaţiei	Inst. fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Total economie	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Contul de producere a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
155	◆	0	155	8	0	45	4	98	D.121	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Contul de distribuire primară a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.121	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	◆	◆	◆	155	◆	155	0	◆	155
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Contul de distribuire secundară a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
155	◆	0	155	◆	155	◆	◆	◆	D.6111	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	◆	◆	155	◆	◆	155	0	◆	155
76	◆	0	76	◆	76	◆	◆	◆	D.6112	Contribuţii sociale în sarcina angajaţilor	◆	◆	76	◆	◆	76	0	◆	76
32	◆	◆	32	◆	32	◆	◆	◆	D.6113	Contribuţii sociale ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	◆	◆	32	◆	◆	32	0	◆	32
232	◆	0	232	◆	◆	232	◆	◆	D.621	Prestaţii de asigurări sociale în numerar	◆	◆	◆	232	◆	232	0	◆	232
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Contul de redistribuire a venitului în natură	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
78	◆	◆	78	◆	◆	78	◆	◆	D.6311	Rambursări de prestaţii de asigurări sociale	◆	◆	◆	78	◆	78	◆	◆	78
65	◆	◆	65	◆	◆	65	◆	◆	D.6312	Alte prestaţii de asigurări sociale în natura	◆	◆	◆	65	◆	65	◆	◆	65

Tabelul A.III.2: Sisteme private de asigurări sociale cu constituire de rezerve

Utilizări	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Resurse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Total economie	Inst. fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţiile publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţiile publice	Gospodăriile populaţiei	Inst. fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Total economie	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Contul extern	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.6	Exporturi de bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	0
0	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.7	Importuri de bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆	0
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Contul de producţie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
3	3	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.1	Producţia	◆	3	◆	◆	◆	3	◆	◆	3
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Contul de producere a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
19	◆	0	19	2	0	3	0	14	D.121	Contribuţii sociale efective vărsate de angajatori la sistemele private cu constituire de rezervă	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Contul de distribuire primară a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.121	Contribuţii sociale efective vărsate de angajatori la sistemele private cu constituire de rezervă	◆	◆	◆	19	◆	19	0	◆	19
12	◆	0	12	◆	◆	◆	12	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	◆	◆	◆	12	◆	12	0	◆	12
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Contul de distribuire secundară a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
19	◆	0	19	◆	19	◆	◆	◆	D.121	Contribuţii sociale efective vărsate de angajatori la sistemele private cu constituire de rezervă	1	18	0	0	0	19	0	◆	19
21	◆	0	21	◆	21	◆	◆	◆	D.611	I Contribuţii sociale nete ale angajaţilor	1	20	0	0	0	21	0	◆	21
29	◆	0	29	0	0	0	28	1	D.622	Prestaţii sociale directe private	◆	◆	◆	29	◆	29	0	◆	29
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Contul de utilizare a veniturilor disponibile	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0
3	◆	◆	3	◆	3	◆	◆	0	P.3	Cheltuiala pentru consum final	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	3	3
11	◆	0	11	0	◆	0	10	1	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	◆	◆	◆	11	◆	11	0	◆	11

Tabelul A.III.2: Sisteme private de asigurări sociale cu constituire de rezerve (continuare)

Utilizări	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Resurse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆

Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Total economie	Inst. fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţiile publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare		Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţiile publice	Gospodăriile populaţiei	Inst. fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Total economie	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
										Cont financiar									
11			11		11				F.612	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	1	10	0		0	11	0		11
1			1		1				F.62	Plăţi anticipate ale primelor şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate		1				1			1

Tabelul A.III.3: Sisteme de asigurări sociale fără constituirea de rezerve, administrate de angajatori

Utilizări											Resurse								
	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Total economie	Inst. fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Administraţiile publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare		Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţiile publice	Gospodăriile populaţiei	Inst. fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Total economie	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
										Contul de producere a venitului									
19		0	19	1	0	5	1	12	D.122	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor									
										Contul de distribuire primară a venitului									
									D.122	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor				19		19	0		19
										Contul de distribuire secundară a venitului									
19		0	19		19				D.612	Contribuţii sociale imputate	12	1	5	0	1	19	0		19
19		0	19	1	0	5	1	12	D.623	Prestaţii sociale directe ale angajatorilor				19		19	0		19

Tabelul A.III.4: Alte asigurări de viaţă

Utilizări											Resurse								
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1 Total economie	S.15 Inst. fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	S.14 Gospodăriile populaţiei	S.13 Administraţiile publice	S.12 Societăţi financiare	S.11 Societăţi nefinanciare		Operaţiuni şi solduri contabile	S.11 Societăţi nefinanciare	S.12 Societăţi financiare	S.13 Administraţiile publice	S.14 Gospodăriile populaţiei	S.15 Inst. fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	S.1 Total economie	Intrări corespunzătoare din		Total
	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii															Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	
										Contul extern									
0		0							P.6	Exporturi de bunuri şi servicii								0	0
0	0								P.7	Importuri de bunuri şi servicii							0		0
										Contul de producţie									
4	4								P.1	Producţia		4				4			4
										Conturi de distribuţie primară a venitului									
7			7				7		D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor				7		7	0		7
										Contul de utilizare a venitului disponibil									
4		0	4		4				P.3	Cheltuiala pentru consum final								4	4
										Contul financiar									
22		0	22		22				F.611	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă		22				22	0		22

Tabelul A.111.5: Alte asigurări generale

Utilizări											Resurse								
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1 Total economie	S.15 Inst. fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	S.14 Gospodăriile populaţiei	S.13 Administraţiile publice	S.12 Societăţi financiare	S.11 Societăţi nefinanciare		Operaţiuni şi solduri contabile	S.11 Societăţi nefinanciare	S.12 Societăţi financiare	S.13 Administraţiile publice	S.14 Gospodăriile populaţiei	S.15 Inst. fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	S.1 Total economie	Intrări corespunzătoare din		Total
	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii															Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	
										Contul extern									
0		0							P.6 P.7	Exporturi de bunuri şi servicii Importuri de bunuri şi servicii								0	0
0	0								P.7	Importuri de bunuri şi servicii							0		0
										Contul de producţie									
6	6								P.1 P.2	Producţia Consumul intermediar		6				6			6
4		0	4	0	3	0	0	1	P.2	Consumul intermediar								4	4
										Contul de distribuire primară a veniturilor									

6	◆	◆	6	◆	◆	◆	6	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asigurarilor	5	0	0	1	0	6	0	◆	6
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Contul de distribuire secundară a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
45	◆	2	43	0	31	4	0	8	D.71	Prime nete de asigurare generală	◆	45	◆	◆	◆	45	◆	◆	45
45	◆	0	45	◆	◆	◆	45	◆	D.72	Indemnizaţii de asigurare generală	6	0	1	35	0	42	3	◆	45
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Contul de utilizare a venitului disponibil	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
2	◆	◆	2	◆	2	◆	◆	◆	P. 3	Cheltuiala pentru consum final	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	2	2
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Contul financiar	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
2	◆	0	2	0	2	0	0	0	F.62	Plăţi anticipate ale primelor şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate	◆	2	◆	◆	◆	2	◆	◆	2

ANEXA IV: CLASIFICĂRI ŞI CONTURI

CAPITOLUL 1: CLASIFICĂRI

SUBCAPITOLUL 1: CLASIFICAREA SECTOARELOR INSTITUŢIONALE (S)

S.1	Economia totală
S.11	Societăţi nefinanciare
S.11001	Societăţi nefinanciare publice
S.11002	Societăţi nefinanciare private naţionale
S.11003	Societăţi nefinanciare sub control străin
S.12	Societăţi financiare
S.121	Banca centrală
S.122	Alte instituţii financiare monetare
S.12201	Publice
S.12202	Private naţionale
S.12203	Sub control străin
S.123	Alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii
S.12301	Publice
S.12302	Private naţionale
S.12303	Sub control străin
S.124	Auxiliari financiari
S.12401	Publici
S.12402	Privaţi naţionali
S.12403	Sub control străin
S.125	Societăţi de asigurare şi fonduri de pensii
S.12501	Publice
S.12502	Private naţionale
S.12503	Sub control străin
S.13	Administraţii publice
S.1311	Administraţie centrală
S.1312	Administraţiile statelor federale
S.1313	Administraţiile locale
S.1314	Fonduri de asigurări sociale
S.14	Gospodăriile populaţiei
S.141 +S.142	Angajatori (inclusiv lucrători care desfăşoară o activitate independentă)
S.143	Angajaţi
S.1441	Beneficiari de venituri din proprietate
S.1442	Beneficiari de pensii
S.1443	Beneficiari de alte venituri din transferuri
S.145	Alte gospodării ale populaţiei
S.15	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei
S.2	Restul lumii
S.21	Uniunea Europeană
S.211	State membre ale Uniunii Europene
S.212	Instituţii ale Uniunii Europene
S.22	Ţări terţe şi organizaţii internaţionale

SUBCAPITOLUL 2: CLASIFICAREA OPERAŢIUNILOR ŞI A ALTOR FLUXURI

	Operaţiuni cu bunuri şi servicii (produse) (P)
P.1	Producţia
P.11	Producţia de piaţă
P.119	Ajustarea pentru servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)
P.12	Producţia pentru consumul final propriu
P.13	Alta producţie non-piaţă
P.2	Consumul intermediar
P.3	Cheltuiala pentru consum final
P.31	Cheltuiala pentru consum individual
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv
P.4	Consumul final efectiv
P.41	Consumul individual efectiv
P.42	Consumul colectiv efectiv
P.5	Formarea brută de capital
P.51	Formarea brută de capital fix
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe corporale
P.5111	Achiziţii de active fixe corporale noi
P.5112	Achiziţii de active fixe corporale existente
P.5113	Cedări de active fixe corporale existente
P.512	Achiziţii minus cedări de active fixe necorporale
P.5121	Achiziţii de active fixe necorporale noi
P.5122	Achiziţii de active fixe necorporale existente
P.5123	Cedări de active fixe necorporale existente
P.513	Adăugări la valoarea activelor nefinanciare neproduse
P5131	îmbunătăţiri majore ale activelor nefinanciare neproduse
P5132	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse
P.52	Variaţia stocurilor
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare
P.6	Exporturi de bunuri şi servicii
P.61	Exporturi de bunuri
P.62	Exporturi de servicii
P.7	Importuri de bunuri şi servicii
P.71	Importuri de bunuri
P.72	Importuri de servicii
	Operaţiuni de repartiţie (D)
D.1	Remunerarea angajaţilor
D.11	Salarii şi indemnizaţii
D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor
D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor
D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
D.2	Impozite pe producţie şi taxe de import
D.21	Impozite pe produse
D.211	Taxe de tip TVA
D.212	Impozite şi taxe de import, exclusiv TVA
D.2121	Taxe de import
D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA şi taxele de import
D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi taxele de import
D.29	Alte impozite pe producţie
D.3	Subvenţii
D.31	Subvenţii pe produse

D.311	Subvenţii la importuri
D.319	Alte subvenţii pe produse
D.39	Alte subvenţii pe producţie
D.4	Venituri din proprietate
D.41	Dobânzi
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor
D.421	Dividende
D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe
D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor
D.45	Chirii
D.5	Impozite curente pe venit, pe avere etc.
D.51	Impozite pe venit
D.59	Alte impozite curente
D.6	Contribuţii şi prestaţii sociale
D.61	Contribuţii sociale
D.611	Contribuţii sociale efective
D.6111	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor
D.61111	Contribuţii sociale efective obligatorii în sarcina angajatorilor
D.61112	Contribuţii sociale voluntare ale angajatorilor
D.6112	Contribuţii sociale în sarcina angajaţilor
D.61121	Contribuţii sociale obligatorii în sarcina angajaţilor
D.61122	Contribuţii sociale voluntare ale angajaţilor
D.6113	Contribuţii sociale ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie
D.61131	Contribuţii sociale obligatorii ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie
D.61132	Contribuţii sociale voluntare ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie
D.612	Contribuţii sociale imputate
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură
D.621	Prestaţii de asigurări sociale în numerar
D.622	Prestaţii de asigurări sociale ale sistemelor private
D.623	Prestaţii de asigurări sociale directe ale angajatorilor
D.624	Prestaţii de asistenţă socială în numerar
D.63	Transferuri sociale în natură
D.631	Prestaţii sociale în natură
D.6311	Rambursări de prestaţii de asigurări sociale
D.6312	Alte prestaţii de asigurări sociale în natură
D.6313	Prestaţii de asistenţă socială în natură
D.632	Transferuri de bunuri şi servicii non-piaţă individuale
D.7	Alte transferuri curente
D.71	Prime nete de asigurare generală
D.72	Indemnizaţii de asigurare generală
D.73	Transferuri curente între administraţiile publice
D.74	Cooperare internaţională curentă
D.75	Transferuri curente diverse
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii
D.9	Transferuri de capital
D.91	Impozite pe capital
D.92	Credite pentru investiţii
D.99	Alte transferuri de capital

Operaţiuni cu instrumente financiare (F) (Achiziţii nete de active financiare/creşteri nete de pasive)	
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
F.11	Aur monetar
F.12	Drepturi speciale de tragere (DST)
F.2	Numerar şi depozite
F.21	Numerar
F.22	Depozite transferabile
F.29	Alte depozite
F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile
F.33	Titluri de valoare, altele decât acţiunile, exclusiv produse financiare derivate
F.331	Titluri de valoare pe termen scurt, altele decât acţiunile şi produse financiare derivate
F.332	Titluri de valoare pe termen lung, altele decât de acţiunile şi produsele financiare derivate
F.34	Produse financiare derivate
F.4	Credite ([a])
F.41	Credite pe termen scurt
F.42	Credite pe termen lung
F5	Acţiuni şi alte participaţii ([a])
F.51	Acţiuni şi alte participaţii, exclusiv acţiuni ale fondurilor mutuale
F.511	Acţiuni cotate
F.512	Acţiuni necotate
F.513	Alte participaţii
F.52	Acţiuni ale fondurilor mutuale
F.6	Provizioane tehnice de asigurare
F.61	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi
◆	asupra fondurilor de pensii
F.611	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă
F.612	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii
F.62	Plăţi anticipate ale primelor de asigurare şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate
F.7	Alte conturi debitoare/creditoare ([a])
F.71	Credite comerciale şi avansuri
F.79	Alte conturi debitoare/creditoare exclusiv creditele comerciale şi avansurile
Alte posturi ale conturilor de acumulare (K)	
K.1	Consumul de capital fix
K.2	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse
K.21	Achiziţii minus cedări de terenuri şi alte active corporale neproduse
K.211	Achiziţii de terenuri şi alte active corporale neprodus
K.212	Cedări de terenuri şi alte active corporale neproduse

([a])Post memo F.m.: investiţii străine directe.

K.22	Achiziţii minus cedări de active necorporale neproduse
K.221	Achiziţii de active necorporale neproduse
K.222	Cedări de active necorporale neproduse
K.3	Apariţia economică a activelor neproduse
K.4	Apariţia economică a activelor produse
K.5	Creşterea naturală a resurselor biologice necultivate
K.6	Dispariţia economică a activelor neproduse
K.61	Epuizarea activelor economice naturale
K.62	Alte dispariţii economice de active neproduse
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor
K.8	Confiscări fără compensaţie
K.9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte
K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte
K.11	Câştiguri/pierderi nominale din deţinere
K.11.1	Câştiguri/pierderi neutre din deţinere
K.11.2	Câştiguri/pierderi reale din deţinere
K.12	Modificări de clasificare sau de structură
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială sau de structură
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor
K.12.21	Monetizarea/demonetizarea aurului
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului

SUBCAPITOLUL 3: CLASIFICAREA SOLDURILOR CONTABILE (b) (B)

B.1	Valoarea adăugată/B 1*Produsul intern
B.2	Excedentul de exploatare
B.3	Venitul mixt
B.4	Venitul întreprinderii
B.5	Soldul veniturilor primare/B 5*Venitul naţional
B.6	Venitul disponibil
B.7	Venitul disponibil ajustat
B.8	Economiile
B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare
B.10	Variaţii totale ale valorii nete
B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital ([c]) ([d])
B10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor

([b])Toate soldurile contabile pot fi calculate cu sau fără consumul de capital fix. În primul caz, codul pentru soldul contabil brut este format din codul soldului respectiv urmat de litera "b". In acelaşi fel, litera "n" adăugată unui cod indică o valoare netă.

([c])"Variaţiile valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital" nu constituie un sold contabil în structura sistemului. Este totalul laturii din dreapta a contului de capital. Cu toate acestea, deoarece este o componentă importantă a variaţiei valorii nete, este codificat împreună cu celelalte componente ale acesteia din urmă.

([d])"Variaţiile valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital" pentru restul lumii se referă la variaţia valorii nete datorate soldului curent extern şi altor transferuri de capital.

B10.3	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere
B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere
B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere
B.11	Soldul schimburilor externe cu bunuri şi servicii
B.12	Soldul curent extern
B.90	Valoarea netă
B.F.90	Active financiare nete

SUBCAPITOLUL 4: CLASIFICAREA ACTIVELOR (A)

Active nefinanciare (AN)

AN.1	Active produse
AN. 11	Active fixe
AN.1 11	Active fixe corporale
AN.1111	Locuinţe
AN.1 112	Alte clădiri şi construcţii civile
AN.1 1121	Clădiri nerezidenţiale
AN.1 1122	Alte construcţii civile
AN.1 113	Maşini i echipamente
AN.1 1131	Echipamente de transport
AN.1 1132	Alte maşini şi echipamente
AN.1 114	Active cultivate
AN.1 1141	Animale de prăsilă, animale de lapte, animale de povară etc.
AN.1 1142	Podgorii, a se vedea şi alte plantaţii permanente care produc recolte repetate
AN.1 12	Active fixe necorporale
AN.1 121	Prospecţiuni miniere şi petroliere
AN.1122	Software
AN.1 123	Lucrări recreative, opere literare sau artistice originale
AN.1 129	Alte active fixe necorporale
AN.1 2	Stocuri
AN.1 21	Materii prime şi semifabricate
AN.1 22	Producţia neterminată
AN.1221	Producţia neterminată de active cultivate
AN.1 222	Producţia neterminată de alte produse
AN,123	Produse finite
AN.1 24	Bunuri destinate revânzării
AN.1 3	Obiecte de valoare
AN.1 31	Pietre şi metale preţioase
AN.1 32	Antichităţi şi alte obiecte de artă
AN.139	Alte obiecte de valoare
AN.2	Active neproduse
AN.21	Active corporale neproduse
AN.211	Terenuri
AN.2111	Terenuri pe care sunt amplasate construcţii şi lucrări civile
AN.2112	Terenuri cultivate
AN.2113	Terenuri şi suprafeţe de apă pentru recreare
AN.2119	Alte terenuri şi suprafeţe de apă
AN.212	Zăcăminte
AN.2121	Rezerve de cărbune, petrol şi gaze naturale
AN.2122	Rezerve de minereuri metalifere
AN.2123	Rezerve de minereuri nemetalifere
AN.213	Resurse biologice necultivate
AN.214	Rezerve de apă
AN.22	Active necorporale neproduse
AN.221	Brevete
AN.222	Închirieri de active şi alte contracte transferabile
AN.223	Fonduri comerciale cumpărate
AN.229	Alte active necorporale neproduse
Active şi pasive financiare (AF)	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (D.S.T)
AF.11	Aur monetar
AF.1 2	Drepturi speciale de tragere(D.S.T.)
AF.2	Numerar şi depozite
AF.21	Numerar
AF.22	Depozite transferabile
AF.29	Alte depozite
AF. 3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile
AF.33	Titluri de valoare, altele decât acţiunile, exclusiv produsele financiare derivate
AF.331	Titluri de valoare pe termen scurt, altele decât acţiunile şi produsele financiare derivate
AF.332	Titluri de valoare pe termen lung, altele decât acţiunile şi produsele financiare derivate
AF.34	Produse financiare derivate
AF.4	Credite ([e])
AF.41	Credite pe termen scurt
AF.42	Credite pe termen lung
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii ([e])
AF.51	Acţiuni şi alte participaţii, exclusiv acţiunile fondurilor mutuale
AF.511	Acţiuni cotate
AF.512	Acţiuni necotate
AF.513	Alte participaţii
AF.52	Acţiuni ale fondurilor mutuale
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare
AF.61	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensii
AF.611	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare - viaţă
AF.612	Drepturi ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii
AF.6 2	Plăţi anticipate ale primelor de asigurare şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate
AF.7	Alte conturi debitoare/creditoare
AF.71	Credite comerciale şi avansuri
AF.79	Alte conturi debitoare/creditoare exclusiv creditele comerciale şi avansurile

([e])Post memo F.m.: investiţii străine directe.

SUBCAPITOLUL 5: REGRUPAREA ŞI CODIFICAREA RAMURILOR DE ACTIVITATE (A), A PRODUSELOR (P) ŞI A INVESTIŢIILOR

(FORMAREA DE CAPITAL FIX) (PI)

A60

Cod	Descriere	Referinţă NACE Rev.1
01.	Agricultură, vânătoare şi servicii anexe	01
02.	Silvicultură, exploatare forestieră şi servicii anexe	02
05.	Pescuit, piscicultura şi servicii anexe	05
10.	Extracţia de huilă, de lignit şi de turbă	10
11.	Extracţia de ţiţei şi gaze naturale; servicii anexe cu excepţia prospecţiunilor	11
12.	Extracţia de minereu de uraniu şi toriu	12
13.	Extracţia de minereuri metalifere	13
14.	Alte industrii extractive	14
15.	Industria alimentară şi a băuturilor	15
16.	Industria tutunului	16
17.	Industria textilă	17
18.	Industria confecţiilor; prelucrarea şi vopsirea blănurilor	18
19.	Industria pielăriei (tăbăcirea şi prelucrarea pieilor), curelărie şi marochinărie; industria încălţămintei	19
20.	Prelucrarea lemnului şi fabricarea de articole din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; fabricarea articolelor din paie şi împletituri	20
21.	Industria hârtiei şi cartonului	21
22.	Editare, imprimare şi reproducerea înregistrărilor	22
23.	Cocsificare, rafinarea ţiţeiului şi combustibili nucleari	23
24.	Industria chimică şi fabricarea produselor chimice	24
25.	Industria cauciucului şi a maselor plastice	25
26.	Fabricarea altor produse minerale nemetalifere	26
27.	Metalurgie	27

28.	Fabricarea produselor de metal, cu excepţia maşinilor şi echipamentelor	28
29.	Fabricarea maşinilor şi echipamentelor neclasificate în altă parte	29
30.	Fabricarea maşinilor de birou şi a materialului informatic	30
31.	Fabricarea maşinilor şi aparatelor electrice neclasificate în altă parte	31
32.	Fabricarea echipamentelor radio, televiziune şi comunicaţii	32
33.	Fabricarea instrumentelor medicale, de precizie, de optică şi ceasornicărie	33
34.	Industria de autovehicule, remorci şi semiremorci	34
35.	Fabricarea altor echipamente de transport	35
36.	Industria mobilei şi alte industrii manufacturiere neclasificate în altă parte	36
37.	Reciclare	37
40.	Producţia şi distribuţia de electricitate, gaz şi căldură	40
41.	Captarea, tratarea şi distribuţia apei	41
45.	Construcţii	45
50.	Vânzări, întreţinere şi reparaţii autovehicule şi motociclete; vânzarea cu amănuntul a combustibilului pentru autovehicule	50
51.	Comerţul cu ridicata şi pe bază de comision, cu excepţia autovehiculelor şi a motocicletelor	51
52	Comerţul cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor; reparaţii ale articolelor de uz personal şi gospodăresc	52
55.	Hoteluri şi restaurante	55
60.	Transporturi terestre; transporturi prin conducte	60
61.	Transporturi pe apă	61
62.	Transporturi aeriene	62
63.	Servicii auxiliare de transport; activităţi ale agenţiilor de călătorie	63
64.	Poştă i telecomunicaţii	64
65.	Intermedieri financiare, cu excepţia asigurărilor şi fondurilor de pensii	65
66.	Asigurări şi fonduri de pensii, cu excepţia asigurărilor sociale obligatorii	66
67.	Auxiliari de intermediere financiară	67
70.	Activităţi imobiliare	70
71.	Închirieri de maşini şi echipamente fără operator şi închirieri de personal şi bunuri de uz gospodăresc	71
72.	Activităţi informatice	72
73.	Cercetare şi dezvoltare	73
74.	Alte activităţi comerciale	74
75.	Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale obligatorii	75
80.	Învăţământ	80
85.	Sănătate şi asistenţă socială	85
90.	Canalizare, depozitarea gunoaielor; activităţi igienico-sanitare şi similare	90
91.	Activităţi asociative neclasificate în altă parte	91
92.	Activităţi recreative, culturale şi sportive	92
93.	Alte servicii	93
95.	Gospodării particulare cu personal angajat	95
99.	Organizaţii şi organisme extrateritoriale	99

A31

AA	Agricultură, vânătoare, silvicultură	A
BB	Pescuit	B
CA	Extracţia de produse energetice	CA
CB	Extracţia de produse neenergetice	CB
DA	Industria alimentară, a băuturilor şi a tutunului	DA
DB	Industria textilă şi a produselor textile	DB
DC	Industria pielăriei şi a produselor din piele	DC
DD	Prelucrarea lemnului şi fabricarea produselor din lemn	DD
DE	Industria celulozei, hârtiei şi cartonului; editare şi imprimare	DE
DF	Cocsificare, rafinarea ţiţeiului, combustibili nucleari	DF
DG	Industria chimică, fabricarea produselor chimice şi a firelor şi fibrelor artificiale	DG
DH	Industria cauciucului şi a maselor plastice	DH
DI	Fabricarea altor produse din minerale nemetalifere	DI
DJ	Metalurgie şi prelucrarea metalelor	DJ
DK	Fabricarea maşinilor şi echipamentelor neclasificate în altă parte	DK
DL	Fabricarea echipamentelor electrice şi optice	DL
DM	Fabricarea echipamentelor de transport	DM
DN	Alte industrii manufacturiere neclasificate în altă parte	DN
EE	Producţia şi distribuţia de electricitate, gaz şi apă	E
FF	Construcţii	F
GG	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; reparaţii autovehicule, motociclete şi articole de uz personal şi gospodăresc	G
HH	Hoteluri şi restaurante	H
II	Transporturi, depozitări şi telecomunicaţii	I
JJ	Intermedieri financiare	J
KK	Tranzacţii imobiliare, închirieri şi activităţi comerciale	K
LL	Administraţie publică	L
MM	Învăţământ	M
NN	Sănătate şi asistenţă socială	N
00	Servicii comunitare, sociale şi personale	0
PP	Gospodării particulare cu personal angajat	P
QQ	Organizaţii şi organisme extrateritoriale	Q

A17

A	Agricultură, vânătoare, silvicultură	A
B	Pescuit	B
C	Industria extractivă	C
D	Industria manufacturieră	D
E	Producţia şi distribuţia de electricitate, gaz şi apă	E
F	Construcţii	F
G	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; reparaţii autovehicule, motociclete şi articole de uz personal şi gospodăresc	G
H	Hoteluri şi restaurante	H
I	Transporturi, depozitări şi telecomunicaţii	I
J	Intermedieri financiare	J
K	Tranzacţii imobiliare, închirieri şi activităţi comerciale	K
L	Administraţie publică	L
M	Învăţământ	M
N	Sănătate şi asistenţă socială	N
O	Servicii comunitare, sociale şi personale	0
P	Gospodării particulare cu personal angajat	P
Q	Organizaţii şi organisme extrateritoriale	Q

P60

Cod	Descriere	Referinţă CPA
01.	Produse de agricultură, vânătoare şi servicii asociate	01
02.	Produse de silvicultură şi servicii asociate	02
05.	Peşte şi produse de pescuit şi piscicultură; servicii asociate	05
10.	Huilă şi lignit; turbă	10
11	Ţiţei brut şi gaze naturale; servicii asociate extracţiei ţiţeiului şi gazelor naturale, cu excepţia prospecţiunilor	11
12.	Minereuri de uraniu şi toriu	12
13.	Minereuri metalifere	13
14.	Alte produse ale industriilor extractive	14
15.	Produse alimentare şi băuturi	15
16.	Produse din tutun	16
17.	Textile	17
18.	Confecţii şi blănuri	18
19.	Pielărie şi articole din piele	19
20.	Lemn şi produse din lemn şi plută (cu excepţia mobilei); articole din paie şi împletituri	20
21.	Celuloză, hârtie şi carton	21
22.	Tipărituri şi înregistrări	22
23.	Produse de cocsificare, din ţiţei rafinat şi combustibili nucleari	23
24.	Substanţe şi produse chimice, fire şi fibre artificiale	24
25.	Produse din cauciuc şi din mase plastice	25
26.	Alte produse minerale nemetalifere	26
27.	Produse metalurgice	27
28.	Produse din prelucrarea metalelor, cu excepţia maşinilor şi echipamentelor	28
29.	Maşini i echipamente neclasificate în altă parte	29
30.	Maşini de birou şi material informatic	30
31.	Maşini şi aparate electrice neclasificate în altă parte	31

32.	Echipamente şi aparate de radio, televiziune şi comunicaţii	32
33.	Instrumente medicale, de precizie, optice şi de ceasornicărie	33
34.	Autovehicule, remorci şi semiremorci	34
35.	Alte echipamente de transport	35
36.	Mobilă şi alte produse manufacturiere neclasificate în altă parte	36
37.	Materii brute secundare reciclate	37
40.	Electricitate, gaz, abur şi apă caldă	40
41.	Apă colectată şi tratată; servicii de distribuire a apei	41
45.	Lucrări de construcţii	45
50.	Comerţ, servicii de întreţinere şi reparaţii ale autovehiculelor şi motocicletelor; vânzarea cu amănuntul a combustibilului pentru autovehicule	50
51.	Vânzări cu ridicata şi pe bază de comision, cu excepţia autovehiculelor şi a motocicletelor	51
52.	Vânzări cu amănuntul cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor; reparaţii ale articolelor de uz personal şi gospodăresc	52
55.	Servicii hoteliere şi ale restaurantelor	55
60.	Transporturi terestre şi transporturi prin conducte	60
61.	Transporturi pe apă	61
62.	Transporturi aeriene	62
63.	Servicii auxiliare de transport; servicii ale agenţiilor de călătorie	63
64.	Servicii poştale şi de telecomunicaţii	64
65.	Servicii de intermediere financiară, cu excepţia serviciilor prestate de societăţile de asigurare şi de fondurile de pensii	65
66.	Servicii de asigurare şi ale fondurilor de pensii, cu excepţia celor de asigurări sociale obligatorii	66
67.	Servicii auxiliare de intermediere financiară	67
70.	Servicii imobiliare	70
71.	închirierea maşinilor şi echipamentelor fără operator; închirierea articolelor de uz personal şi gospodăresc	71
72.	Servicii informatice şi asociate	72
73.	Servicii de cercetare şi dezvoltare	73
74.	Alte servicii comerciale	74
75.	Servicii ale administraţiei publice şi de apărare; servicii de asigurări sociale obligatorii	75
80.	Servicii educative	80
85.	Servicii de sănătate şi de asistenţă socială	85
90.	Servicii de canalizare, colectarea gunoaielor, igienico-sanitare şi similare	90
91.	Servicii furnizate de asociaţii neclasificate în altă parte	91
92.	Servicii recreative, culturale şi sportive	92
93.	Alte servicii	93
95.	Servicii casnice prestate de personal angajat	95
99.	Servicii furnizate de organizaţii şi organisme extrateritoriale	99

P31

AA	Produse de agricultură, vânătoare şi silvicultură	A
BB	Peşte	B
CA	Huilă şi lignit; turbă; ţiţei brut şi gaze naturale; uraniu şi toriu	CA
CB	Minereuri metalifere şi alte produse de extracţie	CB
DA	Produse alimentare, băuturi şi din tutun	DA
DB	Produse textile şi confecţii	DB
DC	Piele şi articole din piele	DC
DD	Lemn şi produse din lemn	DD
DE	Celuloză, hârtie şi carton; tipărituri şi înregistrări; servicii de imprimerie	DE
DF	Produse de cocsificare, din ţiţei rafinat şi combustibili nucleari	DF
DG	Substanţe şi produse chimice; fire şi fibre artificiale	DG
DH	Produse de cauciuc şi din mase plastice	DH
DI	Alte produse minerale nemetalifere	DI
DJ	Produse metalurgice şi din prelucrarea metalelor	DJ
DK	Maşini i echipamente	DK
DL	Echipamente electrice şi optice	DL
DM	Echipamente de transport	DM
DN	Alte produse manufacturiere neclasificate în altă parte	DN
EE	Electricitate, gaz, abur şi apă caldă	E
FF	Lucrări de construcţii	F
GG	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; reparaţii autovehicule, motociclete şi articole de uz personal şi gospodăresc	G
HH	Servicii hoteliere şi ale restaurantelor	H
II	Transporturi, depozitări şi telecomunicaţii	I
JJ	Servicii de intermediere financiară	J
KK	Servicii imobiliare, închirieri şi servicii comerciale	K
LL	Servicii ale administraţiei publice şi de apărare; servicii de asigurări sociale obligatorii	L
MM	Servicii educative	M
NN	Servicii de sănătate şi de asistenţă socială	N
OO	Servicii comunitare, sociale şi personale	0
PP	Gospodării particulare cu personal angajat	P
QQ	Servicii furnizate de organizaţii şi organisme extrateritoriale	Q

P 17

A	Produse de agricultură, vânătoare şi silvicultură	A
B	Peşte	B
C	Produse de extracţie	C
D	Produse manufacturiere	D
E	Electricitate, gaz, abur şi apă caldă	E
F	Lucrări de construcţii	F
G	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; reparaţii autovehicule, motociclete şi articole de uz personal şi gospodăresc	G
H	Servicii hoteliere şi ale restaurantelor	H
I	Transporturi, depozitări şi telecomunicaţii	I
J	Servicii de intermediere financiară	J
K	Servicii imobiliare, închirieri şi servicii comerciale	K
L	Servicii ale administraţiei publice şi de apărare; servicii de asigurări sociale obligatorii	L
M	Servicii educative	M
N	Servicii de sănătate şi de asistenţă socială	N
O	Servicii comunitare, sociale şi personale	0
P	Gospodării particulare cu personal angajat	P
Q	Servicii furnizate de organizaţii şi organisme extrateritoriale	Q

A6-A3

A6

Cod	Descriere	Referinţă NACE REV.1
1.	Agricultură, vânătoare şi silvicultură; pescuit şi piscicultură	A + B
2.	Industrie, inclusiv industria energetică	C + D + E
3.	Construcţii	F
4.	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; reparaţii autovehicule şi articole de uz gospodăresc; hoteluri şi restaurante; transporturi şi comunicaţii	G + H + I
5.	Activităţi financiare; imobiliare, închirieri şi servicii comerciale	J + K
6.	Alte activităţi de servicii	Lla P

A3

1. 2. 3.	Agricultură, vânătoare şi silvicultură; pescuit şi piscicultură Industrie, inclusiv industria energetică şi construcţiile Activităţi de servicii	A + B C + D + E + F Ga P

P6-P3

P6

Cod	Descriere	Referinţă CPA
1.	Produse de agricultură, silvicultură, piscicultura şi acvacultură	A + B
2.	Produse de extracţie, produse manufacturiere şi energetice	C + D + E
3.	Lucrări de construcţii	F
4.	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; reparaţii; hoteluri şi restaurante; transporturi şi comunicaţii	G + H + I
5.	Servicii de intermediere financiară, imobiliare, de închiriere şi comerciale	J + K
6.	Alte servicii	Lla P

P3

Cod	Descriere	Referinţă CPA
1. 2. 3.	Produse de agricultură, silvicultură, piscicultura şi acvacultură Produse de extracţie, produse manufacturiere şi energetice şi lucrări de construcţii Servicii	A + B C + D + E + F de la G la P

Pi6-Pi3

Pi6

Cod	Descriere	Referinţă CPA
1.	Produse de agricultură, silvicultură, piscicultura şi acvacultură	01 + 02 + 05
◆	Echipamente:	-
2.	Produse din metal şi maşini	28 la 33 + 36
3.	Echipamente de transport	34 + 35
◆	Construcţii:	45
4.	din care, locuinţe	-
5.	din care, alte construcţii	-
6.	Alte produse	Diviziunile rămase

Pi3

Cod	◆	Descriere	Referinţă CPA
1.	Produse din metal	şi maşini; echipamente de transport	28 la 36
2.	Construcţii	◆	45
3.	Alte produse	◆	Diviziunile
◆	◆	◆	rămase

SUBCAPITOLUL 6: CLASIFICAREA CONSUMULUI INDIVIDUAL DUPĂ SCOP (COICOP) (*)

(*) Prezenta clasificare este în curs de revizuire.

(Nivel	de 1 şi 2 cifre)
1.	Produse alimentare, băuturi şi ţigări
1.1.	Produse alimentare
1.2.	Băuturi
1.3.	Ţigări
2.	Articole de îmbrăcăminte şi încălţăminte
2.1.	Articole de îmbrăcăminte
2.2.	Încălţăminte
3.	Locuinţă, apă, gaz, electricitate şi alţi combustibili
3.1.	Chirii brute
3.2.	Reparaţii şi întreţinere curentă a locuinţelor
3.3.	Alte servicii legate de locuinţe
3.4.	Electricitate, gaz şi alţi combustibili
4.	Mobilier, articole gospodăreşti şi de întreţinere curentă a locuinţei
4.1.	Mobilă, articole de mobilier şi decoraţiuni interioare, covoare şi alte produse similare, inclusiv reparai acestora
4.2.	Articole gospodăreşti din textile
4.3.	Aparate de încălzit şi de gătit, frigidere, maşini de spălat şi alte aparate de uz gospodăresc importante, incl. accesoriile şi reparaţiile acestora
4.4.	Sticlărie, veselă şi ustensile casnice
4.5.	Unelte şi alte echipamente pentru casă şi gradină
4.6.	Bunuri şi servicii pentru întreţinerea curenta a gospodăriei
5.	Sănătate
5.1.	Medicamente şi alte produse farmaceutice, aparate şi echipamente terapeutice
5.2.	Servicii medicale şi de asistenţă sanitară, prestate în afara spitalelor
5.3.	Servicii spitaliceşti
5.4.	Servicii de asigurare în caz de accidente şi de boală
6.	Transporturi
6.1.	Cumpărări de vehicule
6.2.	Cheltuieli legate de utilizarea vehiculelor
6.3.	Servicii de transport
7.	Petrecerea timpului liber, divertisment şi cultură
7.1.	Aparate şi accesorii, inclusiv reparaţiile acestora
7.2.	Servicii culturale şi recreative
7.3.	Ziare, cărţi şi articole de papetărie
8.	Învăţământ
8.1.	Servicii educative
8.2.	Materiale didactice
8.3.	Servicii auxiliare de învăţământ
9.	Hoteluri, cafenele şi restaurante
9.1.	Restaurante
9.2.	Servicii de cazare
10.	Bunuri şi servicii diverse
10.1.	Îngrijire personală
10.2.	Efecte personale, neclasificate în altă parte
10.3.	Comunicaţii
10.4.	Servicii sociale
10.5.	Servicii financiare, neclasificate în altă parte
10.6.	Alte servicii neclasificate în alta parte

SUBCAPITOLUL 7: CLASIFICAREA FUNCŢIILOR ADMINISTRAŢIILOR PUBLICE (CFAP) (*)

01.	Servicii generale ale administraţiilor publice
01.1.	Organe executive şi organe legislative, servicii financiare şi fiscale, relaţii externe, altele decât ajutoarele pentru străinătate
01.2.	Ajutoare economice externe
01.3.	Activităţi şi servicii de cercetare fundamentală
01.4.	Servicii generale
01.5.	Servicii publice generale, neclasificate în altă parte
02.	Activităţi şi servicii de apărare naţională
02.1.	Administraţia şi funcţionarea apărării militare şi civile
02.2.	Ajutoare militare pentru străinătate
02.3.	Cercetarea aplicată şi dezvoltarea experimentală privind apărarea
02.4.	Afaceri privind apărarea, neclasificate în altă parte
03.	Ordinea şi siguranţa publică
03.1.	Activităţi şi servicii ale poliţiei şi protecţia contra incendiilor
03.2.	Tribunale
03.3.	Administrarea şi funcţionarea închisorilor
03.4.	Activităţi de ordine şi siguranţă publică, neclasificate în altă parte
04.	Activităţi şi servicii de învăţământ
04.1.	Activităţi şi servicii de învăţământ preşcolar şi primar (nivelul 0 şi 1 din CITE)
04.2.	Activităţi şi servicii de învăţământ secundar (nivelul 2 şi 3 din CITE)
04.3.	Activităţi şi servicii de învăţământ terţiar (nivelul 5, 6 şi 7 din CITE)
04.4.	Servicii de învăţământ care nu sunt definite după nivel (nivelul 9 din CITE)
04.5.	Servicii secundare de învăţământ
04.6.	Activităţi şi servicii de învăţământ, neclasificate în altă parte
05.	Activităţi şi servicii de sănătate
05.1.	Activităţi şi servicii spitaliceşti
05.2.	Clinici şi clinicieni în medicina, stomatologie şi personal afiliat
05.3.	Activităţi şi servicii de sănătate publică
05.4.	Medicamente, proteze, materiale şi aparate medicale sau alte articole legate de sănătate prescrise de medic
05.5.	Cercetare aplicată şi dezvoltare experimentală privind sistemul de îngrijiri medicale şi prestarea serviciilor medicale
05.6.	Activităţi şi servicii de sănătate, neclasificate în altă parte
06.	Activităţi şi servicii de asigurări sociale şi bunăstare socială
06.1.	Activităţi şi servicii de asigurări sociale
06.2.	Activităţi şi servicii de bunăstare socială
06.3.	Activităţi de asigurări sociale şi bunăstare socială, neclasificate în altă parte

(*) Prezenta clasificare este în curs de revizuire.

07.	Activităţi şi servicii de locuit şi dezvoltare comunitară
07.1.	Locuinţe şi dezvoltare comunitară
07.2.	Activităţi şi servicii de aprovizionare cu apă
07.3.	Activităţi şi servicii igienico-sanitare inclusiv diminuarea şi controlul poluării
07.4.	Activităţi şi servicii privind iluminatul public
07.5.	Activităţi şi servicii privind locuinţele şi instalaţiile colective, neclasificate în altă parte
08.	Activităţi şi servicii de petrecere a timpului liber, cultura şi cultele
08.0.	Activităţi şi servicii de petrecere a timpului liber, cultura şi cultele
09.	Activităţi şi servicii privind combustibilul şi energia
09.1.	Activităţi şi servicii privind combustibilul
09.2.	Electricitatea şi alte surse de energie
09.3.	Activităţi şi servicii privind combustibilul şi energia, neclasificate în altă parte
10.	Activităţi şi servicii de agricultură, silvicultură, vânătoare şi pescuit
10.1.	Activităţi şi servicii de agricultură
10.2.	Activităţi şi servicii de silvicultură

10.3.	Activităţi şi servicii de vânătoare şi pescuit
10.4.	Cercetare şi dezvoltare experimentală în domeniul agriculturii, neclasificate în altă parte
10.5.	Activităţi şi servicii de agricultură, silvicultura, vânătoare şi pescuit, neclasificate în altă parte
11.	Activităţi şi servicii privind industriile extractive şi resursele minerale, cu excepţia combustibililor; activităţi şi servicii privind industriile manufacturiere; activităţi şi servicii privind construcţiile şi lucrările publice
11.1.	Activităţi şi servicii privind industriile extractive şi resursele minerale cu excepţia combustibililor
11.2.	Activităţi şi servicii privind industriile manufacturiere
11.3.	Activităţi şi servicii privind construcţiile şi lucrările publice
11.4.	Activităţi şi servicii privind industriile extractive şi resursele minerale, neclasificate în altă parte; activităţi şi servicii privind industriile manufacturiere, neclasificate în altă parte; activităţi şi servicii privind construcţiile şi lucrările publice, neclasificate în altă parte
12.	Activităţi şi servicii de transport şi comunicaţii
12.1.	Activităţi şi servicii de transporturi rutiere
12.2.	Activităţi şi servicii de transporturi pe apă
12.3.	Activităţi şi servicii de transporturi pe calea ferată
12.4.	Activităţi şi servicii de transporturi aeriene
12.5.	Activităţi şi servicii de transporturi prin conducte şi alte sisteme de transport
12.6.	Activităţi şi servicii de transporturi, neclasificate în altă parte
12.7.	Activităţi şi servicii de comunicaţii
12.8.	Activităţi şi servicii de transport şi comunicaţii, neclasificate în altă parte
13.	Alte activităţi şi servicii economice
13.1.	Activităţi şi servicii de distribuţie comercială, inclusiv antrepozitele şi depozitele; activităţi şi servicii privind hotelurile şi restaurantele
13.2.	Activităţi şi servicii turistice
13.3.	Activităţi şi servicii privind proiectele de dezvoltare multiplă
13.4.	Activităţi economice şi comerciale generale cu excepţia activităţilor generale privind forţa de muncă
13.5.	Activităţi şi servicii generale privind forţa de muncă
13.6.	Alte activităţi şi servicii economice, neclasificate în altă parte
14.	Cheltuieli neclasificate pe grupuri majore
14.0.	Cheltuieli neclasificate pe grupuri majore

CAPITOLUL 2: CONTURI

Tabelul A.IV.1 - Contul 0: Contul de bunuri şi servicii

Utilizări			Resurse		
P.1	Producţia	3 595	P.2	Consumul intermediar	1 904
P.11	Producţia de piaţă	3 048			
P.12	Producţia pentru consumul final propriu	171	P.3/P.4	Cheltuiala pentru consum final/Consumul final efectiv	1 371
			P.31/P.41	Cheltuiala pentru consum individual/Consumul individual efectiv	1 215
P.13	Altă producţie necomercială	376	P.32/P.42	Cheltuiala pentru consum colectiv/Consumul colectiv efectiv	156
D.21	Impozite pe produse	141			
D.31	Subvenţii pe produse	-8	P.51	Formarea brută de capital fix	376
			P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe corporale	303
P.7	Importuri de bunuri şi servicii	497	P.5111	Achiziţii de active fixe corporale noi	305
P.71	Importuri de bunuri	392	P.5112	Achiziţii de active fixe corporale existente	11
P.72	Importuri de servicii	105	P.5113	Cedări de active fixe corporale existente	- 13
			P.512	Achiziţii minus cedări de active fixe necorporale	51
			P.5121	Achiziţii de active fixe necorporale noi	53
			P.5122	Achiziţii de active fixe necorporale existente	6
			P.5123	Cedări de active fixe necorporale existente	-8
			P.513	Adăugări la valoarea activelor nefinanciare neproduse	22
			P.5131	Îmbunătăţiri majore ale activelor nefinanciare neproduse	5
			P.5132	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse	17
			P.52	Variaţia stocurilor	28
			P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	10
			P.6	Exporturi de bunuri şi servicii	536
			P.61	Exporturi de bunuri	462
			P.62	Exporturi de servicii	74

Tabelul A.IV.2 - Secvenţa completă a conturilor pentru totalul economiei

- I: Contul de producţie

Utilizări			Resurse		
P.2	Consumul intermediar	1 904	P.1	Producţia	3 595
			P.11	Producţia de piaţă	3 048
			P.12	Producţia pentru consumul final propriu	171
			P.13	Altă producţie necomercială	376
			D.21-D.31	Impozite minus subvenţii pe produse	133
B.1*b	Produsul intern brut	1 824			
K.1	Consumul de capital fix	222			
B.1*n	Produs intern net	1 602			

- II. Contul de distribuire şi utilizare a venitului

- II. 1. Contul de distribuire primară a venitului II.1.1. Contul de producere a venitului

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea angajaţilor	762	B.1*	Produsul intern	1 602
D.11	Salarii şi indemnizaţii	569			
D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	193			
D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	174			
D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	19			
D.2	Impozite pe producţie şi taxe la import	235			
D.21	Impozite pe produse	141			
D.211	Taxe de tip TVA	121			
D.212	Taxe şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	17			
D.2121	Drepturi asupra importurilor,	17			
D.2122	Taxe la import, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor	0			
D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi taxele la import	3			
D.29	Alte impozite pe producţie	94			
D.3	Subvenţii	-44			
D.31	Subvenţii pe produse	-8			
D.311	Subvenţii pe importuri	0			
D.319	Alte subvenţii pe produse	-8			
D.39	Alte subvenţii pe producţie	- 36			
B.2	Excedentul de exploatare	217			
B.3	Venitul mixt	432			

II.1.2: Contul de alocare a veniturilor primare

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	380	B.2	Excedentul de exploatare	217
D.41	Dobânzi	206	B.3	Venitul mixt	432
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	84			
D.421	Dividende	60	D.1	Remunerarea angajaţilor	766
D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	24	D.11	Salarii şi indemnizaţii	573
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	193

D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	25	D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	174
D.45	Chirii	65	D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	19
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.2	Impozite pe producţie şi taxe la import	235
◆	◆	◆	D.21	Impozite pe produse	141
◆	◆	◆	D.211	Taxe de tip TVA	121
◆	◆	◆	D.212	Taxe şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	17
◆	◆	◆	D.2121	Drepturi asupra importurilor	17
◆	◆	◆	D.2122	Taxe la import, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor	0
◆	◆	◆	D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi taxele la import	3
◆	◆	◆	D.29	Alte impozite pe producţie	94
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.3	Subvenţii	-44
◆	◆	◆	D.31	Subvenţii pe produse	-8
◆	◆	◆	D.311	Subvenţii pe importuri	0
◆	◆	◆	D.319	Alte subvenţii pe produse	-8
◆	◆	◆	D.39	Alte subvenţii pe producţie	-36
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.4	Venituri din proprietate	407
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	200
◆	◆	◆	P.119	Ajustare pentru serviciile de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	0
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	103
◆	◆	◆	D.421	Dividende	46
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	57
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	14
◆	◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	25
◆	◆	◆	D.45	Chirii	65
B.5*	Venit naţional	1 633	◆	◆	◆

- II.1.2.1: Contul de venit al întreprinderii

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	217	B.2	Excedentul de exploatare	217
D.41	Dobânzi	147	B.3	Venitul mixt	432
D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	25	◆	◆	◆
D.45	Chirii	45	D.4	Venituri din proprietate	247
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	150
◆	◆	◆	P.119	Ajustare pentru serviciile de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	0
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	37
◆	◆	◆	D.421	Dividende	37
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	0
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	11
◆	◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	5
◆	◆	◆	D.45	Chirii	44
B.4	Venitul întreprinderii	679	◆	◆	◆

- II.1.2.2. Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	163	B.4	Venitul întreprinderii	679
D.41	Dobânzi	59	◆	◆	◆
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	84	D.1	Remunerarea angajaţilor	766
D.421	Dividende	60	D.11	Salarii şi indemnizaţii	573
D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	24	D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	193
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	174
D.45	Chirii	20	D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	19
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.2	Impozite pe producţie şi taxe la import	235
◆	◆	◆	D.21	Impozite pe produse	141
◆	◆	◆	D.211	Taxe de tip TVA	121
◆	◆	◆	D.212	Taxe şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	17
◆	◆	◆	D.2121	Drepturi asupra importurilor	17
◆	◆	◆	D.2122	Taxe la import, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor	0
◆	◆	◆	D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi taxele la import	3
◆	◆	◆	D.29	Alte impozite pe producţie	94
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.3	Subvenţii	-44
◆	◆	◆	D.31	Subvenţii pe produse	-8
◆	◆	◆	D.311	Subvenţii pe importuri	0
◆	◆	◆	D.319	Alte subvenţii pe produse	-8
◆	◆	◆	D.39	Alte subvenţii pe producţie	-36
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.4	Venituri din proprietate	160
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	50
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	66
◆	◆	◆	D.421	Dividende	9
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	57
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	3
◆	◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	20
◆	◆	◆	D.45	Chirii	21
B.5*	Venit naţional	1 633	◆	◆	◆

- II.2: Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.5	Impozite curente pe venit, pe avere etc.	212	B.5*	Venitul naţional	1 633
D.51	Impozite pe venit	203	◆	◆	◆
D.59	Alte Impozite curente	9	D.5	Impozite curente pe venit, pe avere etc.	213
◆	◆	◆	D.51	Impozite pe venit	204
D.61	Contribuţii sociale	322	D.59	Alte impozite curente	9
D.611	Contribuţii sociale efective	303	D.61	Contribuţii sociale	322
D.6111	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	174	D.611	Contribuţii sociale efective	303
D.61111	Contribuţii sociale efective obligatorii în sarcina angajatorilor	160	D.6111	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	174
D.61112	Contribuţii sociale efective voluntare ale angajatorilor	14	D.61111	Contribuţii sociale efective obligatorii în sarcina angajatorilor	160
D.6112	Contribuţii sociale în sarcina angajaţilor	97	D.61112	Contribuţii sociale efective voluntare ale angajatorilor	14
D.61121	Contribuţii sociale obligatorii în sarcina angajaţilor	85	D.6112	Contribuţii sociale în sarcina angajaţilor	97
D.61122	Contribuţii sociale voluntare în sarcina angajaţilor	12	D.61121	Contribuţii sociale obligatorii în sarcina angajaţilor	85
D.6113	Contribuţii sociale ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	32	D.61122	Contribuţii sociale voluntare ale angajaţilor	12
D.61131	Contribuţii sociale obligatorii ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	22	D.6113	Contribuţii sociale ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	32
D.61132	Contribuţii sociale voluntare ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	10	D.61131	Contribuţii sociale obligatorii ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	22

D.612	Contribuţii sociale imputate	19	D.61132	Contribuţii sociale voluntare ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	10
◆	◆	◆	D.612	Contribuţii sociale imputate	19
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	332	◆	◆	◆
D621	Prestaţii de asigurări sociale în numerar	232	D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	332
D.622	Prestaţii de asigurări sociale ale sistemelor private	29	D621	Prestaţii de asigurări sociale în numerar	232
D.623	Prestaţii de asigurări sociale directe ale angajatorilor	19	D.622	Prestaţii de asigurări sociale ale sistemelor private	29
D.624	Prestaţii de asistenţă socială în numerar	52	D.623	Prestaţii de asigurări sociale directe ale angajatorilor	19
◆	◆	◆	D.624	Prestaţii de asistenţă socială în numerar	52
D.7	Alte transferuri curente	269	◆	◆	◆
D.71	Prime nete de asigurare generală	43	D.7	Alte transferuri curente	239
D.72	Indemnizaţii de asigurare generală	45	D.71	Prime nete de asigurare generală	45
D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	96	D.72	Indemnizaţii de asigurare generală	42
D.74	Cooperare internaţională curentă	31	D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	96
D.75	Transferuri curente diverse	54	D.74	Cooperare internaţională curentă	1
◆	◆	◆	D.75	Transferuri curente diverse	55
B.6	Venitul disponibil	1 604	◆	◆	◆

- II.3: Contul de redistribuire a venitului în natură

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.63	Transferuri sociale în natură	219	B.6	Venitul disponibil	1 604
D.631	Prestaţii sociale în natură	162	◆	◆	◆
D.6311	Rambursări de prestaţii de asigurări sociale	78	D.63	Transferuri sociale în natură	219
D.6312	Alte prestaţii de asigurări sociale în natură	65	D.631	Prestaţii sociale în natură	162
D.6313	Prestaţii de asistenţă socială în natură	19	D.6311	Rambursări de prestaţii de asigurări sociale	78
D.632	Transferuri de bunuri şi servicii necomerciale individuale	57	D.6312	Alte prestaţii de asigurări sociale în natură	65
◆	◆	◆	D.6313	Prestaţii de asistenţă socială în natură	19
◆	◆	◆	D.632	Transferuri de bunuri şi servicii necomerciale individuale	57
B.7	Venitul disponibil ajustat	1 604	◆	◆	◆

- II.4. Contul de utilizare a venitului
- II.4.1. Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
P.3	Cheltuiala pentru consum final	1 371	B.6	Venit disponibil	1 604
P.31	Cheltuiala pentru consum individual	1 215	◆	◆	◆
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	156	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	11
◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	11	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.8	Economii	233	◆	◆	◆

- II.4.2. Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
P.4	Consumul final efectiv	1 371	B.7	Venitul disponibil ajustat	1 604
P.41	Consumul individual efectiv	1 215	◆	◆	◆
P.42	Consumul colectiv efectiv	156	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	11
◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	11	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.8	Economii	233	◆	◆	◆

- III: Conturi de acumulare
- III.1: Contul de capital
- III. 1.1: Contul variaţiilor valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital

Variaţii ale activelor	◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
B.10. Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	230	B.8n	Economii, net	233
◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆ ◆	D.9	Transferuri de capital de primit	62
◆	◆	D.91	Impozite pe capital	2
◆	◆	D.92	Ajutoare pentru investiţii	23
◆	◆	D.99	Alte transferuri de capital	37
◆	◆ ◆	◆	◆	◆
◆	◆ ◆	D.9	Transferuri de capital de plătit	-65
◆	◆	D.91	Impozite pe capital	-2
◆	◆	D.92	Ajutoare pentru investiţii	-27
◆	◆ ◆	◆	◆	◆
◆	◆ ◆	D.99	Alte transferuri de capital	- 36

- III. 1.2: Contul de achiziţii al activelor nefinanciare

Variaţii	ale activelor	◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete	◆
P.51	Formarea brută de capital fix	376	B.10.1 Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	230
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe corporale	303	◆	◆
P.5111	Achiziţii de active fixe corporale noi	305	◆	◆
P.5112	Achiziţii de active fixe corporale existente	11	◆	◆
P.5113	Cedări de active fixe corporale existente	-13	◆	◆
P.512	Achiziţii minus cedări de active fixe necorporale	51	◆	◆
P.5121	Achiziţii de active fixe necorporale noi	53	◆	◆
P.5122	Achiziţii de active fixe necorporale existente	6	◆	◆
P.5123	Cedări de active fixe necorporale existente	-8	◆	◆
P.513	Adăugări la valoarea activelor nefinanciare neproduse	22	◆	◆
P.5131	Îmbunătăţiri majore ale activelor nefinanciare neproduse	5	◆	◆
P.5132	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse	17	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆
K.1	Consumul de capital fix	-222	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆
P.52	Variaţia stocurilor	28	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	10	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆
K.2	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse	0	◆	◆
K.21	Achiziţii minus cedări de terenuri şi alte active corporale neproduse	0	◆	◆
K.22	Achiziţii minus cedări de active necorporale neproduse	0	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	38	◆	◆

- III. 2: Contul financiar

Variaţii ale activelor

Variaţii ale pasivelor şi valorii nete

F	Achiziţii nete de active	641	F	Creşteri nete de pasive	603
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	- 1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.2	Numerar şi depozite	119	F.2	Numerar şi depozite	132
F.21	Numerar	34	F.21	Numerar	35
F.22	Depozite transferabile	62	F.22	Depozite transferabile	65
F.29	Alte depozite	23	F.29	Alte depozite	32
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	138	F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	123
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.4	Credite	244	F.4	Credite	217
F.41	Credite pe termen scurt	83	F.41	Credite pe termen scurt	76
F.42	Credite pe termen lung	161	F.42	Credite pe termen lung	141
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.5	Acţiuni şi alte participaţii	44	F.5	Acţiuni şi alte participaţii	43
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.6	Provizioane tehnice de asigurare	36	F.6	Provizioane tehnice de asigurare	36
F.61	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare viaţă şi asupra fondurilor de pensii	33	F.61	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare viaţă şi asupra fondurilor de pensii	33
F.611	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă	22	F.611	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă	22
F.612	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	11	F.612	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	11
F.62	Plăţi anticipate ale primelor şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate	3	F.62	Plăţi anticipate ale primelor şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate	3
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.7	Alte conturi creditoare	61	F.7	Alte conturi debitoare	52
F.71	Credite comerciale şi avansuri	18	F.71	Credite comerciale şi avansuri	18
F.79	Alte conturi creditoare, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	43	F.79	Alte conturi debitoare cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	34
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	38

- III. 3: Alte modificări ale conturilor de active

- III.3.1: Alte modificări de volum ale conturilor de active

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
AN	Active nefinanciare	10	AF	Pasive	-2
AN.1	Active produse	- 7	K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0
K.4	Apariţia economică a activelor produse	3	K.8	Confiscări fără compensaţie	0
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	-9	K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi ale pasivelor financiare nete, neclasificate în altă parte	-2
K.8	Confiscări fără compensaţie	0	K.12	Modificări de clasificare şi de structură	0
K.9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte	1	K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	0
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	-2	K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	0	K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	-2	◆	◆	◆
K.12.21	Monetizarea/demonetizarea aurului	-2	din care: AF.2	Numerar şi depozite	0
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
◆	◆	◆	AF.4	Credite	-4
din care: AN.11	Active fixe	-4	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AN.12	Stocuri	- 1	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	2
AN.13	Obiecte de valoare	-2	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN.2	Active neproduse	17	◆	◆	◆
K.3	Apariţia economică a activelor neproduse	24	◆	◆	◆
K.5	Creşterea naturală a resurselor biologice necultivate	4	◆	◆	◆
K.6	Dispariţia economică a activelor neproduse	-9	◆	◆	◆
K.61	Epuizarea activelor naturale	-8	◆	◆	◆
K.62	Alte dispariţii economice ale activelor neproduse	- 1	◆	◆	◆
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	-2	◆	◆	◆
K.8	Confiscări fără compensaţie	0	◆	◆	◆
K.9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte	0	◆	◆	◆
K.12	Modificări de clasificare sau d structură	0	◆	◆	◆
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0	◆	◆	◆
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0	◆	◆	◆
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	◆	◆	◆
din care: AN.21	Active corporale neproduse	17	◆	◆	◆
AN.22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	5	◆	◆	◆
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0	◆	◆	◆
K.8	Confiscări fără compensaţie	0	◆	◆	◆
K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	3	◆	◆	◆
K.12	Modificări de clasificare sau de structură	2	◆	◆	◆
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	0	◆	◆	◆
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	2	◆	◆	◆
K.12.21	Monetizarea/demonetizarea aurului	2	◆	◆	◆
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	◆	◆	◆
din care: AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	7	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	-4	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	2	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	17

- III.3.2: Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
K.11	Câştiguri (+)/pierderi (-)nominale din deţinere	◆	K.11	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	280	AF	Pasive	76
AN.1	Active produse	126	AF.2	Numerar şi depozite	0

AN. 11	Active fixe	111	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	42
AN. 12	Stocuri	7	AF.4	Credite	0
AN. 13	Obiecte de valoare	8	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	34
AN. 2	Active neproduse	154	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN.21	Active corporale neproduse	152	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN.22	Active necorporale neproduse	2	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	84	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	12	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	40	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	31	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.3	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	288

- III.3.2.1: Contul de câştiguri/pierderi neutre din deţinere

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
K.11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere	◆	K.11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	198	AF	Pasive	126
AN.1	Active produse	121	AF.2	Numerar şi depozite	29
AN. 11	Active fixe	111	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	26
AN. 12	Stocuri	5	AF.4	Credite	29
AN. 13	Obiecte de valoare	5	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	28
AN. 2	Active neproduse	78	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	7
AN. 21	Active corporale neproduse	76	AF.7	Alte conturi creditoare	6
AN. 22	Active necorporale neproduse	1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	136	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	15	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	30	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	25	◆	◆	◆
AF.4	Credite	28	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	26	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	7	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	5	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere 208	◆

- III.3.2.2: Contul de câştiguri/pierderi reale din deţinere

Variaţii ale	activelor	◆	Variaţii ale	pasivelor şi valorii nete	◆
K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-) reale din deţinere	◆	K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-) reale din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	81	AF	Pasive	-50
AN.1	Active produse	5	AF.2	Numerar şi depozite	-29
AN.11	Active fixe	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	16
AN.12	Stocuri	3	AF.4	Credite	-29
AN.13	Obiecte de valoare	2	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	6
AN.2	Active neproduse	77	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	-7
AN.21	Active corporale neproduse	76	AF.7	Alte conturi creditoare	-6
AN.22	Active necorporale neproduse	1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	-52	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	-3	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	- 30	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	15	◆	◆	◆
AF.4	Credite	-28	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	5	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	- 7	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	- 5	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.32	Variaţii ale valoni nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	80

- IV: Bilanţuri
- IV. 1: Bilanţul iniţial

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
AN	Active nefinanciare	9 922	AF	Pasive	6 298
AN.1	Active produse	6 047	AF.2	Numerar şi depozite	1 471
AN. 11	Active fixe	5 544	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	1 31
AN. 12	Stocuri	231	AF.4	Credite	1 437
AN. 13	Obiecte de valoare	272	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	1 406
AN. 2	Active neproduse	3 875	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	371
AN. 21	Active corporale neproduse	3 809	AF.7	Alte conturi creditoare	302
AN. 22	Active necorporale neproduse	66	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	6 792	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	770	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	1 482	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	1 263	◆	◆	◆
AF.4	Credite	1 384	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	1 296	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	370	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	227	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.32	Valoarea netă	10416

- IV.2: Variaţia bilanţului

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
◆	Variaţii totale ale activelor	◆	◆	Variaţii totale ale pasivelor	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	482	AF	Pasive	677
AN.1	Active productive	289	AF.2	Numerar şi depozite	132
AN.11	Active fixe	239	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	165
AN.12	Stocuri	34	AF.4	Credite	213
AN.13	Obiecte de valoare	16	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	77
AN.2	Active neproduse	193	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	38
AN.21	Active corporale neproduse	191	AF.7	Alte conturi creditoare	52
AN.22	Active necorporale neproduse	2	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	730	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	18	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	119	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	178	◆	◆	◆
AF.4	Credite	240	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	75	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	38	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	61	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete	535
◆	◆	◆	B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	230

◆	◆	◆	B.10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	17
◆	◆	◆	B.10.3	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	288
◆	◆	◆	B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	208
◆	◆	◆	B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	80

- IV. 3: Bilanţul final

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
AN	Active nefinanciare	10 404	AF	Pasive	6 975
AN.1	Active produse	6 336	AF.2	Numerar şi depozite	1 603
AN. 11	Active fixe	5 783	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	1 476
AN. 12	Stocuri	265	AF.4	Credite	1 650
AN.1 3	Obiecte de valoare	288	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	1 483
AN. 2	Active neproduse	4 068	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	409
AN. 21	Active corporale neproduse	4 000	AF.7	Alte conturi creditoare	354
AN. 22	Active necorporale neproduse	68	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	7 522	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	788	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	1 601	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	1 441	◆	◆	◆
AF.4	Credite	1 624	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	1 371	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	408	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	288	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	10951

Tabelul A.IV.3 - Secvenţa completă a conturilor societăţilor nefinanciare

- I: Contul de producţie

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
P.2	Consumul intermediar	881	P.1	Producţia	1 753
◆	◆	◆	P.11	Producţia de piaţă	1 722
◆	◆	◆	P.1 2	Producţia pentru consumul final propriu	31
B.1b	Valoarea adăugată brută	872	◆	◆	◆
K.1	Consumul de capital fix	137	◆	◆	◆
B.1n	Valoarea adăugată netă	735	◆	◆	◆

- II: Conturile de distribuire şi utilizare a venitului
- II. 1: Contul de distribuire primară a venitului
- II.1.1: Contul de producere a venitului

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.1	Remunerarea angajaţilor	545	B.1n	Valoarea adăugată netă	735
D.11	Salarii şi indemnizaţii	421	◆	◆	◆
D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	124	◆	◆	◆
D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	112	◆	◆	◆
D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	12	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.29	Alte impozite pe producţie	86	◆	◆	◆
D.39	Alte subvenţii pe producţie	-35	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.2	Excedentul de exploatare	139	◆	◆	◆

- II.1.2: Contul de alocare a veniturilor primare

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	145	B.2	Excedentul de exploatare	139
D.41	Dobânzi	66	◆	◆	◆
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	48	D.4	Venituri din proprietate	78
D.421	Dividende	24	D.41	Dobânzi	25
D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	24	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	3
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	D.421	Dividende	3
D.45	Chirii	31	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	0
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	4
◆	◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	5
◆	◆	◆	D.45	Chirii	41
B.5	Soldul veniturilor primare	72	◆	◆	◆

- II. 1.2.1: Contul de venit al întreprinderii

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	97	B.2	Excedentul de exploatare	139
D.41	Dobânzi	66	◆	◆	◆
D.45	Chirii	31	D.4	Venituri din proprietate	78
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	25
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	3
◆	◆	◆	D.421	Dividende	3
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	0
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	4
◆	◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	5
◆	◆	◆	D.45	Chirii	41
B.4	Venitul întreprinderii	120	◆	◆	◆

- II.1.2.2: Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	48	B.4	Venitul întreprinderii	120
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	48	◆	◆	◆
D.421	Dividende	24	◆	◆	◆
D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	24	◆	◆	◆
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	◆	◆	◆
B.5	Soldul veniturilor primare	72	◆	◆	◆

- II.2: Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.5	Impozite curente pe venit, pe avere etc.	24	B.5	Soldul veniturilor primare	72
D.51	Impozite pe venit	20	◆	◆	◆
D.59	Alte impozite curente	4	D.61	Contribuţii sociale	14
◆	◆	◆	D.611	Contribuţii sociale efective	2
D.62	Prestaţii sociale altele decât transferurile sociale în natură	13	D.6111	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	1
D.622	Prestaţii de asigurări sociale ale sistemelor private	1	D.6111	Contribuţii sociale efective obligatorii în sarcina angajatorilor	1
D.623	Prestaţii de asigurări sociale directe ale angajatorilor	12	D.61112	Contribuţii sociale efective voluntare ale angajatorilor	1
◆	◆	◆	D.6112	Contribuţii sociale în sarcina angajaţilor	1
D.7	Alte transferuri curente	11	D.61121	Contribuţii sociale obligatorii în sarcina angajaţilor	1
D.71	Prime nete de asigurare generală	8	D.61122	Contribuţii sociale voluntare ale angajaţilor	0
D.75	Transferuri curente diverse	3	D.612	Contribuţii sociale imputate	12
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.7	Alte transferuri curente	10
◆	◆	◆	D.72	Indemnizaţii de asigurare generală	6
◆	◆	◆	D.75	Transferuri curente diverse	4
B.6	Venitul disponibil	48	◆	◆	◆

- II.4: Contul de utilizare a venitului
- II.4.1: Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări	◆	Resurse	◆	◆

D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	0	B.6	Venitul disponibil	48
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.8	Economii	48	◆	◆	◆

- III: Conturi de acumulare
- III. 1: Contul de capital
- III. 1.1: Contul variaţilor valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital

Variaţia activelor		◆	Variaţia pasivelor şi a valorii nete		◆
B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	65	B.8n	Economii, net	48
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.9	Transferuri de capital de primit	33
◆	◆	◆	D.92	Ajutoare pentru investiţii	23
◆	◆	◆	D.99	Alte transferuri de capital	10
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.9	Transferuri de capital de plătit	-16
◆	◆	◆	D.91	Impozite pe capital	0
◆	◆	◆	D.99	Alte transferuri de capital	- 16

- III. 1.2: Contul de achiziţii de active nefinanciare

Variaţia activelor		◆	Variaţia pasivelor şi a valorii nete		◆
P.51	Formarea brută de capital fix	250	B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	65
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe corporale	209	◆	◆	◆
P.5111	Achiziţii de active fixe corporale noi	211	◆	◆	◆
P.5112	Achiziţii de active fixe corporale existente	4	◆	◆	◆
P.5113	Cedări de active fixe corporale existente	-6	◆	◆	◆
P.512	Achiziţii minus cedări de active fixe necorporale	21	◆	◆	◆
P.5121	Achiziţii de active fixe necorporale noi	21	◆	◆	◆
P.5122	Achiziţii de active fixe necorporale existente	1	◆	◆	◆
P.5123	Cedări de active fixe necorporale existente	- 1	◆	◆	◆
P.513	Adăugări la valoarea activelor nefinanciare neproduse	20	◆	◆	◆
P.5131	Îmbunătăţiri majore ale activelor nefinanciare neproduse	3	◆	◆	◆
P.5132	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse	17	◆	◆	◆
K.1	Consumul de capital fix	137	◆	◆	◆
P.52	Variaţia stocurilor	26	◆	◆	◆
P.53	Achiziţii minus cedările de obiecte de valoare	2	◆	◆	◆
K.2	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse	-7	◆	◆	◆
K.21	Achiziţii minus cedări de terenuri şi alte active corporale neproduse	-6	◆	◆	◆
K.22	Achiziţii minus cedări de active necorporale neproduse	-1	◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	-69	◆	◆	◆

- III.2: Contul financiar

Variaţia activelor		◆	Variaţia pasivelor şi a valorii nete		◆
F	Achiziţii nete de active financiare	71	F	Creşteri nete de pasive	140
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.2	Numerar şi depozite	17	F.2	Numerar şi depozit	0
F.21	Numerar	5	F.22	Depozite transferabile	0
F.22	Depozite transferabile	10	F.29	Alte depozite	0
F.29	Alte depozite	2	◆	◆	◆
◆	◆	◆	F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	6
F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	18	◆	◆	◆
◆	◆	◆	F.4	Credite	71
F.4	Credite	27	F.41	Credite pe termen scurt	16
F.41	Credite pe termen scurt	16	F.42	Credite pe termen lung	55
F.42	Credite pe termen lung	11	◆	◆	◆
◆	◆	◆	F.5	Acţiuni şi alte participaţii	26
F.5	Acţiuni şi alte participaţii	2	◆	◆	◆
◆	◆	◆	F.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
F.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	F.61	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensii	0
F.62	Plăţi anticipate ale primelor şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate	0	F.612	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	0
F7	Alte conturi debitoare	7	F7	Alte conturi creditoare	37
F.71	Credite comerciale şi avansuri	6	F.71	Credite comerciale şi avansuri	8
F.79	Alte conturi debitoare, exclusiv creditele comerciale şi avansurile	1	F.79	Alte conturi creditoare, exclusiv creditele comerciale şi avansurile	29
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆◆	B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	-69

- III. 3: Alte modificări ale conturilor de active
- III.3.1: Conturile altor modificări de volum ale activelor

Variaţia activelor		◆	Variaţia pasivelor şi a valorii nete		◆
AN	Active nefinanciare	12	AF	Pasive	-3
AN.1	Active produse	-2	K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0
K.4	Apariţia economică a activelor produse	0	K.8	Confiscări fără compensaţie	0
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	- 5	K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	-4
K.8	Confiscări fără compensaţie	- 1	K.12	Modificări de clasificare şi de structură	1
K.9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte	1	K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	1
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	3	K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	3	K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0	◆	◆	◆
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	din care: AF.2	Numerar şi depozite	0
◆	◆	◆	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
din care: AN.11	Active fixe	- 1	AF.4	Credite	- 3
AN.12	Stocuri	- 1	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN.2	Active neproduse	14	AF.7	Alte conturi creditoare	0
K.3	Apariţia economică a activelor neproduse	24	◆	◆	◆
K.5	Creşterea naturală a resurselor biologice necultivate	0	◆	◆	◆
K.6	Dispariţia economică a activelor neproduse	- 7	◆	◆	◆
K.61	Epuizarea de active naturale	-6	◆	◆	◆
K.62	Alte dispariţii economice de active neproduse	- 1	◆	◆	◆
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0	◆	◆	◆
K.8	Confiscări fără compensaţie	-4	◆	◆	◆
K.9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte	0	◆	◆	◆
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	1	◆	◆	◆
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	1	◆	◆	◆
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0	◆	◆	◆

K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	◆	◆	◆
din care: AN. 21	Active corporale neproduse	14	◆	◆	◆
AN. 22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	2	◆	◆	◆
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0	◆	◆	◆
K.8	Confiscări fără compensaţie	0	◆	◆	◆
K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	0	◆	◆	◆
K.12	Modificări de clasificare sau de structură	2	◆	◆	◆
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	2	◆	◆	◆
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0	◆	◆	◆
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	◆	◆	◆
din care: AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	2	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	17

- III.3.2: Contul de reevaluare

Variaţia	activelor	◆	Variaţia pasivelor şi a valorii nete		◆
K.11	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere	◆	K.11	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	144	AF	Pasive	18
AN.1	Active produse	63	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN. 11	Active fixe	58	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	1
AN. 12	Stocuri	4	AF.4	Credite	0
AN.1 3	Obiecte de valoare	1	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	16
AN. 2	Active neproduse	81	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN. 21	Active corporale neproduse	80	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN. 22	Active necorporale neproduse	1	◆	◆	◆
Variaţia	activelor	◆	Variaţia pasivelor şi a valorii nete	◆	◆
AF	Active financiare	8	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	3	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	5	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.3 Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere 134	◆	◆

- III.3.2.1: Contul de câştiguri/pierderi neutre din deţinere Variaţia activelor

Variaţia activelor		◆	Variaţia pasivelor şi a valorii nete		◆
K.11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere	◆	K.11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	101	AF	Pasive	36
AN.1	Active produse	60	AF.2	Numerar şi depozite	1
AN.11	Active fixe	58	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	1
AN.12	Stocuri	2	AF.4	Credite	18
AN.13	Obiecte de valoare	1	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	14
AN.2	Active neproduse	41	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN.21	Active corporale neproduse	40	AF.7	Alte conturi creditoare	3
AN.22	Active necorporale neproduse	1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	18	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	8	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	2	◆	◆	◆
AF.4	Credite	1	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	4	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	1	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	82

- III.3.2.2: Contul de câştiguri/pierderi reale din deţinere

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-) reale din deţinere	◆	K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-) reale din deţinere	
◆	◆	◆	◆	◆	
AN	Active nefinanciare	43	AF	Pasive - 18	
AN.1	Active produse	3	AF.2	Numerar şi depozite	-1
AN.11	Active fixe	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	1
AN.12	Stocuri	3	AF.4	Credite	-18
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	3
AN.2	Active neproduse	40	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN.21	Active corporale neproduse	40	AF.7	Alte conturi creditoare	-3
AN.22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	-10	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	-8	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	1	◆	◆	◆
AF.4	Credite	-1	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	- 1	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	- 1	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	- 3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	51

- IV: Bilanţuri
- IV.1: Bilanţul iniţial

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
AN	Active nefinanciare	5 041	AF	Pasive	1 817
AN.1	Active produse	3 001	AF.2	Numerar şi depozite	40
AN.11	Active fixe	2 878	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	44
AN.12	Stocuri	85	AF.4	Credite	897
AN.13	Obiecte de valoare	38	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	687
AN.2	Active neproduse	2 040	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	12
AN.21	Active corporale neproduse	1 989	AF.7	Alte conturi creditoare	137
AN.22	Active necorporale neproduse	51	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	897	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	382	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	90	◆	◆	◆
AF.4	Credite	50	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	200	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	25	◆	◆	◆

AF.7	Alte conturi debitoare	150	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	4121

- IV. 2: Variaţii ale bilanţului

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
◆	Variaţii totale ale activelor	◆	◆	Variaţii totale ale pasivelor	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	290	AF	Pasive	155
AN.1	Active produse	182	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.11	Active fixe	150	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	7
AN.12	Stocuri	29	AF.4	Credite	68
AN.13	Obiecte de valoare	3	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	42
AN.2	Active neproduse	108	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN.21	Active corporale neproduse	108	AF.7	Alte conturi creditoare	37
AN.22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	81	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	17	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	21	◆	◆	◆
AF.4	Credite	27	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	9	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	7	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete:	216
◆	◆	◆	B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	65
◆	◆	◆	B.10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	17
◆	◆	◆	B.10.3	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	134
◆	◆	◆	B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	82
◆	◆	◆	B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	51

- IV.3: Bilanţul final

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
AN	Active nefinanciare	5 331	AF	Pasive	1 972
◆	◆	◆	AF.2	Numerar şi depozite	40
AN.1	Active produse	3 183	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	51
AN.11	Active fixe	3 028	AF.4	Credite	965
AN.12	Stocuri	114	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	729
AN.13	Obiecte de valoare	41	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	12
AN.2	Active neproduse	2 148	AF.7	Alte conturi creditoare	174
AN.21	Active corporale neproduse	2 097	◆	◆	◆
AN.22	Active necorporale neproduse	51	◆	◆	◆
AF	Active financiare	978	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	389	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	111	◆	◆	◆
AF.4	Credite	77	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	209	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	25	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	157	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	4 337

Tabelul A.IV.4 - Secvenţa completă a conturilor societăţilor financiare

- I: Contul de producţie

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
P.2	Consumul intermediar	29	P.1	Producţia	102
◆	◆	◆	P.11	Producţia de piaţă	102
◆	◆	◆	P.12	Producţia pentru consumul final propriu	0
B.1b	Valoarea adăugată brută	73	◆	◆	◆
K.1	Consumul de capital fix	10	◆	◆	◆
B.1n	Valoarea adăugată netă	63	◆	◆	◆

- II: Conturile de distribuire şi utilizare a venitului
- II.1: Contul de distribuire primară a venitului
- II.1.1: Contul de producere a venitului

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.1	Remunerarea angajaţilor	15	B.1n	Valoarea adăugată netă	63
D.11	Salarii şi indemnizaţii	10	◆	◆	◆
D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	5	◆	◆	◆
D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	4	◆	◆	◆
D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.29	Alte impozite pe producţie	3	◆	◆	◆
D.39	Alte subvenţii pe producţie	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.2	Excedentul de exploatare	45	◆	◆	◆

- II.1.2: Contul de alocare a veniturilor primare

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	138	B.2	Excedentul de exploatare	45
D.41	Dobânzi	77	◆	◆	◆
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	36	D.4	Venituri din proprietate	160
D.421	Dividende	36	D.41	Dobânzi	125
◆	◆	◆	P.119	Ajustarea pentru SIFIM	-48
D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	0	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	25
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	D.421	Dividende	25
D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	25	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	0
D.45	Chirii	0	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	7
◆	◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite angajaţilor	0
◆	◆	◆	D.45	Chirii	3
B.5	Soldul veniturilor primare	19	◆	◆	◆

- II.1.2.1: Contul de venit al întreprinderii

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	102	B.2	Excedentul de exploatare	45
D.41	Dobânzi	77	◆	◆	◆
D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	25	D.4	Venituri din proprietate	160
D.45	Chirii	0	D.41	Dobânzi	125
◆	◆	◆	P.119	Ajustare pentru SIFIM	-48
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	25
◆	◆	◆	D.421	Dividende	25
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi - societăţilor	0
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	7
◆	◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	0
◆	◆	◆	D.45	Chirii	3
B.4	Venitul întreprinderii	55	◆	◆	◆

- II.1.2.2: Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	36	B.4	Venitul întreprinderii	55
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	36	◆	◆	◆
D.421	Dividende	36	◆	◆	◆
D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	0	◆	◆	◆

D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.5	Soldul veniturilor primare	19	◆	◆	◆

- II.2: Contul de distribuire secundară a venitului Utilizări

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.5	Impozite curente pe venit, pe avere etc.	10	B.5	Soldul veniturilor primare	19
D.51	Impozite pe venit	7	◆	◆	◆
D.59	Alte impozite curente	3	D.61	Contribuţii sociale	39
◆	◆	◆	D.611	Contribuţii sociale efective	38
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	29	D.6111	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	18
D.622	Prestaţii de asigurări sociale ale sistemelor private	28	D.61111	Contribuţii sociale efective obligatorii în sarcina angajatorilor	15
D.623	Prestaţii de asigurări sociale directe ale angajatorilor	1	D.61112	Contribuţii sociale voluntare ale angajatorilor	3
◆	◆	◆	D.6112	Contribuţii sociale în sarcina angajaţilor	20
D.7	Alte transferuri curente	46	D.61121	Contribuţii sociale obligatorii în sarcina angajaţilor	15
D.71	Prime nete de asigurare generală	0	D.61122	Contribuţii sociale voluntare ale angajaţilor	5
D.72	Indemnizaţii de asigurare generală	45	D.612	Contribuţii sociale imputate	1
D.75	Transferuri curente diverse	1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.7	Alte transferuri curente	49
◆	◆	◆	D.71	Prime nete de asigurare generală	45
◆	◆	◆	D.72	Indemnizaţii de asigurare generală	0
◆	◆	◆	D.75	Transferuri curente diverse	4
B.6	Venitul disponibil	22	◆	◆	◆

- II.4: Contul de utilizare a venitului
- II.4.1: Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	11	B.6	Venitul disponibil	22
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.8	Economii	11	◆	◆	◆

- III: Conturi de acumulare
- III. 1: Contul de capital
- III.1.1: Contul variaţiei valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital

B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	4	B.8n	Economii, net	11
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.9	Transferuri de capital de primit	0
◆	◆	◆	D.92	Ajutoare pentru investiţii	0
◆	◆	◆	D.99	Alte transferuri de capital	0
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.9	Transferuri de capital de primit	-7
◆	◆	◆	D.91	Impozite pe capital	0
◆	◆	◆	D.99	Alte transferuri de capital	-7

- III. 1.2: Contul achiziţiilor de active nefinanciare

Variaţii	ale activelor	◆	Variaţii	ale pasivelor şi valorii nete	◆
P.51	Formarea brută de capital fix	9	B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	4
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe corporale	S	◆	◆	◆
P.5111	Achiziţii de active fixe corporale noi	7	◆	◆	◆
P.5112	Achiziţii de active fixe corporale existente	1	◆	◆	◆
P.5113	Cedări de active fixe corporale existente	0	◆	◆	◆
P.512	Achiziţii minus cedări de active fixe necorporale	1	◆	◆	◆
P.5121	Achiziţii de active fixe necorporale noi	1	◆	◆	◆
P.5122	Achiziţii de active fixe necorporale existente	0	◆	◆	◆
P.5123	Cedări de active fixe necorporale existente	0	◆	◆	◆
P.513	Adăugări la valoarea activelor nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
P.5131	Îmbunătăţiri majore ale activelor nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
P.5132	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.1	Consumul de capital fix	-10	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.52	Variaţia stocurilor	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.2	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
K.21	Achiziţii minus cedări de terenuri şi alte active corporale neproduse	0	◆	◆	◆
K.22	Achiziţii minus cedări de active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	5	◆	◆	◆

- III. 2: Contul financiar

Variaţii	ale activelor	◆	Variaţii	ale pasivelor şi valorii nete	◆
F	Achiziţii nete de active financiare	237	F	Creşteri nete de pasive	232
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DTS)	-1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.2	Numerar şi depozite	15	F.2	Numerar şi depozite	130
F.21	Numerar	15	F.21	Numerar	35
F.22	Depozite transferabile	0	F.22	Depozite transferabile	63
Variaţii ale activelor	◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete	◆	◆	◆
F.29	Alte depozite	0	F.29	Alte depozite	32
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	53	F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	53
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.4	Credite	167	F.4	Credite	0
F.41	Credite pe termen scurt	63	F.41	Credite pe termen scurt	0
F.42	Credite pe termen lung	104	F.42	Credite pe termen lung	0
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.5	Acţiuni şi alte participaţii	3	F.5	Acţiuni şi alte participaţii	13
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	F.6	Provizioane tehnice de asigurare	36
F.62	Plăţi anticipate ale primelor şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate	0	F.61	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensii	33
◆	◆	◆	F.611	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă	22
F.7	Alte conturi debitoare	0	F.612	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	11

F.71	Credite comerciale şi avansuri	0	F.62	Plăţi anticipate ale primelor şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate	3
F.79	Alte conturi debitoare cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	F.7	Alte conturi creditoare	0
◆	◆	◆	F.71	Credite comerciale şi avansuri	0
◆	◆	◆	F.79	Alte conturi creditoare cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	0
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆ ◆	◆ ◆	B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	5

- III. 3: Alte modificări ale conturilor de active
- II.3.1: Alte modificări de volum ale conturilor de active

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale activelor şi valorii nete		◆
AN	Active nefinanciare	-2	AF	Pasive	2
AN.1	Active produse	-2	K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0
K.4	Apariţia economică a activelor produse	0	K.8	Confiscări fără compensaţie	0
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0	K.10	Alte modificări în volumul activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	2
K.8	Confiscări fără compensaţie	0	K.12	Modificări de clasificare şi de structură	0
K.9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte	0	K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	0
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	-2	K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	0	K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0
K12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	-2	◆	◆	◆
K12.21	Monetizarea/demonetizarea aurului	-2	din care: AF.2 Numerar şi depozite	0	◆
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	AF.3 Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0	◆
◆	◆	◆	AF.4 Credite	0	◆
din care: AN.11	Active fixe	0	AF. 5 Acţiuni şi alte participaţii	0	◆
AN.12	Stocuri	0	AF.6 Provizioane tehnice de asigurare	2	◆
AN.13	Obiecte de valoare	-2	AF.7 Alte conturi creditoare	0	◆
AN.2	Active neproduse	0	◆	◆	◆
K.3	Apariţia economică a activelor neproduse	0	◆	◆	◆
K.5	Creşteri naturale de resurse biologice necultivate	0	◆	◆	◆
K.6	Dispariţia economică a activelor neproduse	0	◆	◆	◆
K.61	Epuizarea de active naturale	0	◆	◆	◆
K.62	Alte dispariţii economice de active neproduse	0	◆	◆	◆
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0	◆	◆	◆
K.8	Confiscări fără compensaţie	0	◆	◆	◆
K.9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte	0	◆	◆	◆
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	0	◆	◆	◆
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0	◆	◆	◆
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0	◆	◆	◆
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	◆	◆	◆
din care: AN. 21	Active corporale neproduse	0	◆	◆	◆
AN. 22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆ ◆	◆	◆
AF	Active financiare	0	◆ ◆	◆	◆
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0	◆	◆	◆
K.8	Confiscări fără compensaţie	- 3	◆	◆	◆
K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	1	◆	◆	◆
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	2	◆	◆	◆
K.12.1	Modificări de clasificare are sectorială şi de structură	0	◆	◆	◆
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	2	◆	◆	◆
K12.21	Monetizarea/demonetizarea aurului	2	◆	◆	◆
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	◆	◆	◆
din care: AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (D.S.T)	7	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	-3	◆	◆	◆
AF.4	Credite	-4	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor - 4	◆

- III.3.2: Contul de reevaluare

K.1.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere	◆	K.11	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	4	AF	Pasive	51
AN.1	Active produse	2	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.11	Active fixe	2	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	34
AN.12	Stocuri	0	AF.4	Credite	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	17
AN.2	Active neproduse	2	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN.21	Active corporale neproduse	1	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN.22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	57	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi DST	11	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	30	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	16	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.3	Variaţii ale valoni nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	10

- III.3.2.1: Contul câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere		K.11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere	
AN	Active nefinanciare	3	AF	Pasive	68
AN.1	Active produse	2	AF.2	Numerar şi depozite	26
AN.11	Active fixe	2	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	21
AN.12	Stocuri	0	AF.4	Credite	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	14
AN.2	Active neproduse	1	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	7
AN.21	Active corporale neproduse	1	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN.22	Active necorporale neproduse	0			
AF	Active financiare	70			
AF.1	Aur monetar şi DST	14			
AF.2	Numerar şi depozite	0			
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	19			
AF.4	Credite	24			
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	13			
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	1			
AF.7	Alte conturi debitoare	0			
			B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	5

- III.3.2.2: Contul câştigurilor/pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-) reale din deţinere		K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-) reale din deţinere	
AN	Active nefinanciare	1	AF	Pasive	- 17
AN.1	Active produse	0	AF.2	Numerar şi depozite	-26
AN.11	Active fixe	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	13
AN.12	Stocuri	0	AF.4	Credite	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	3
AN.2	Active neproduse	1	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	- 7
AN.21	Active corporale neproduse	1	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN.22	Active necorporale neproduse	0			
AF	Active financiare	-13			
AF.1	Aur monetar şi DST	- 3			
AF.2	Numerar şi depozite	0			
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	11			
AF.4	Credite	-24			
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	3			
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	- 1			
AF.7	Alte conturi debitoare	0			
			B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere 5	

- IV: Bilanţuri
- IV. 1: Bilanţul iniţial

Active			Pasive ş	i valoarea netă	
AN	Active nefinanciare	144	AF	Pasive	3 384
AN.1	Active produse	104	AF.2	Numerar şi depozite	1 281
AN.11	Active fixe	99	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	1 053
AN.12	Stocuri	0	AF.4	Credite	0
AN.13	Obiecte de valoare	5	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	715
AN.2	Active neproduse	40	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	335
AN.21	Active corporale neproduse	37	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN.22	Active necorporale neproduse	3			
AF	Active financiare	3 508			
AF.1	Aur monetar şi DST	690			
AF.2	Numerar şi depozite	0			
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	950			
AF.4	Credite	1 187			
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	651			
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	30			
AF.7	Alte conturi debitoare	0			
			B.90	Valoarea netă	268

- IV.2: Variaţia bilanţului

Active			Pasive şi valoarea netă		
	Variaţii totale ale activelor			Variaţii totale ale pasivelor	
AN	Active nefinanciare	1	AF	Pasive	285
AN.1	Active produse	1	AF.2	Numerar şi depozite	130
AN.11	Active fixe	1	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	87
AN.12	Stocuri	0	AF.4	Credite	0
AN.13	Obiecte de valoare	2	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	30
AN.2	Active neproduse	2	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	38
AN.21	Active corporale neproduse	1	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN. 22	Active necorporale neproduse	0			
AF	Active financiare	294			
AF.1	Aur monetar şi DST	17			
AF.2	Numerar şi depozite	15			
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	80			
AF.4	Credite	163			
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	19			
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0			
AF.7	Alte conturi debitoare	0			
			B.10	Variaţii totale ale valorii nete:	10
			B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	4
			B.10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	-4
			B.10.3	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	10
			B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	5
			B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	5

- IV. 3: Bilanţul final

Active			Pasive şi valoarea netă		
AN	Active nefinanciare	145	AF	Pasive	3 669
AN.1	Active produse	103	AF.2	Numerar şi depozite	1 411
AN.11	Active fixe	100	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	1 140
AN.12	Stocuri	0	AF.4	Credite	0
AN.13	Obiecte de valoare	3	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	745
AN.2	Active neproduse	42	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	373
AN.21	Active corporale neproduse	38	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN.22	Active necorporale neproduse	3			
AF	Active financiare	3 802			
AF.1	Aur monetar şi DST	707			
AF.2	Numerar şi depozite	15			

AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	1 030	◆	◆	◆
AF.4	Credite	1 350	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	670	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	30	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	278

Tabelul A.IV.5 - Secvenţa completă a conturilor administraţiilor publice

- I: Contul de producţie

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
P.2	Consumul intermediar	246	P.1	Producţia	434
◆	◆	◆	P.11	Producţia de piaţă	74
◆	◆	◆	P.12	Producţia pentru consumul final propriu	0
◆	◆	◆	P.13	Altă producţie non-piaţă	360
B.1b	Valoarea adăugată brută	188	◆	◆	◆
K.1	Consumul de capital fix	30	◆	◆	◆
B.1n	Valoarea adăugată netă	158	◆	◆	◆

- II: Conturile de distribuire şi utilizare a venitului
- II.1: Contul de distribuire primară a venitului
- II.1.1: Contul de producere a venitului

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.1	Remunerarea angajaţilor	140	B.1n	Valoarea adăugată netă	158
D.11	Salarii şi indemnizaţii	87	◆	◆	◆
D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	53	◆	◆	◆
D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	48	◆	◆	◆
D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	5	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.29	Alte impozite pe producţie	2	◆	◆	◆
D.39	Alte subvenţii pe producţie	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.2	Excedentul de exploatare	16	◆	◆	◆

- II.1.2: Contul de alocare a veniturilor primare

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	46	B.2	Excedentul de exploatare	16
D.41	Dobânzi	39	◆	◆	◆
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	0	D.2	Impozite pe producţie şi taxe la import	235
D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	24	D.21	Impozite pe produse	141
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	D.211	Taxe de tip TVA	121
D.45	Chirii	7	D.212	Taxe şi drepturi asupra importurilor,exclusiv TVA	17
◆	◆	◆	D.2121	Drepturi asupra importurilor	17
◆	◆	◆	D.2122	Taxe la import, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor	0
◆	◆	◆	D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi taxele la import	3
◆	◆	◆	D.29	Alte impozite pe producţie	94
◆	◆	◆	◆	◆	◆

Utilizări	◆	Resurse	◆	◆
◆	◆	D.3	Subvenţii	-44
◆	◆	D.31	Subvenţii pe produse	-8
◆	◆	D.311	Subvenţii pe importuri	0
◆	◆	D.319	Alte subvenţii pe produse	-8
◆	◆	D.39	Alte subvenţii pe producţie	- 36
◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	D.4	Venituri din proprietate	30
◆	◆	D.41	Dobânzi	12
◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	18
◆	◆	D.421	Dividende	5
◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	13
◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0
◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	0
◆	◆	D.45	Chirii	0
B.5 Soldul veniturilor primare	191	◆	◆	◆

- II.1.2.1: Contul de venit al întreprinderii

Resurse	◆	◆	Utilizări	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	9	B.2	Excedentul de exploatare	16
D.41	Dobânzi	2	◆	◆	◆
D.45	Chirii	7	D.4	Venituri din proprietate	4
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	0
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	4
◆	◆	◆	D.421	Dividende	4
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	0
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0
◆	◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	0
◆	◆	◆	D.45	Chirii	0
B.4	Venitul întreprinderii	11	◆	◆	◆

- II.1.2.2: Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	37	B.4	Venitul întreprinderii	11
D.41	Dobânzi	37	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.2	Impozite pe produse şi taxe la import	235
◆	◆	◆	D.21	Impozite pe produse	141
◆	◆	◆	D.211	Taxe de tip TVA	121
◆	◆	D.212	Taxe şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	17	◆
◆	◆	D.2121	Drepturi asupra importurilor	17	◆
◆	◆	D.2122	Taxe la import, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor	0	◆
◆	◆	D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi taxele la import	3	◆
◆	◆	D.29	Alte impozite pe producţie	94	◆
◆	◆ ◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆ ◆	D.3	Subvenţii	-44	◆
◆	◆	D.31	Subvenţii pe produse	-8	◆
◆	◆	D.311	Subvenţii pe importuri	0	◆
◆	◆	D.319	Alte subvenţii pe produse	-8	◆
◆	◆	D.39	Alte subvenţii pe producţie	-36	◆

◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	D.4	Venituri din proprietate	26	◆
◆	◆	D.41	Dobânzi	12	◆
◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	14	◆
◆	◆	D.421	Dividende	1	◆
◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	13	◆
B.5 Soldul veniturilor primare	191	◆	◆	◆	◆

- II.2: Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.5	Impozitele curente pe venit, pe avere etc.	0	B.5	Soldul veniturilor primare	191
D.59	Alte impozite curente	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.5	Impozitele curente pe venit, pe avere etc.	213
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	289	D.51	Impozite pe venit	204
D.621	Prestaţii de asigurări sociale în numerar	232	D.59	Alte impozite curente	9
D.622	Prestaţii de asigurări sociale ale sistemelor private	0	◆	◆	◆
D.623	Prestaţii de asigurări sociale directe ale angajatorilor	5	D.61	Contribuţii sociale	268
D.624	Prestaţii de asistenţă socială în numerar	52	D.611	Contribuţii sociale efective	263
◆	◆	◆	D.6111	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	155
D.7	Alte transferuri curente	139	D.61111	Contribuţii sociale efective obligatorii în sarcina angajatorilor	144
D.71	Prime nete de asigurare generală	4	D.61112	Contribuţii sociale voluntare ale angajatorilor	11
D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	96	D.6112	Contribuţii sociale în sarcina angajaţilor	76
D.74	Cooperare internaţională curentă	31	D.61121	Contribuţii sociale obligatorii în sarcina angajaţilor	69
D.75	Transferuri curente diverse	8	D.61122	Contribuţii sociale voluntare în sarcina angajaţilor	7
◆	◆	◆	D.6113	Contribuţii sociale ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	32
◆	◆	◆	D.61131	Contribuţii sociale obligatorii ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	22
◆	◆	D.61132	Contribuţii sociale voluntare ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	10	◆
◆	◆	D.612	Contribuţii sociale imputate	5	◆
◆	◆	D.7	Alte transferuri curente	108	◆
◆	◆	D.72	Indemnizaţii de asigurare generală	1	◆
◆	◆	D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	96	◆
◆	◆	D.74	Cooperare internaţională curentă	1	◆
◆	◆	D.75	Transferuri curente diverse	10	◆
B.6 Venitul disponibil	352	◆	◆	◆	◆

- II. 3: Contul de redistribuire a venitului în natură

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.63	Transferuri sociale în natură	206	B.6	Venitul disponibil	352
D.631	Prestaţii sociale în natură	162	◆	◆	◆
D.6311	Rambursări de prestaţii de asigurări sociale	78	◆	◆	◆
D.6312	Alte prestaţii de asigurări sociale în natură	65	◆	◆	◆
D.6313	Prestaţii de asistenţă socială în natură	19	◆	◆	◆
D.632	Transferuri de bunuri şi servicii non-piaţă individuale	44	◆	◆	◆
B.7	Venitul disponibil ajustat	146	◆	◆	◆

- II.4: Contul de utilizare a venitului
- II.4.1: Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
P.3	Cheltuiala pentru consum final	362	B.6	Venitul disponibil	352
P.31	Cheltuiala pentru consum individual	206	◆	◆	◆
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	156	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.8	Economii	-10	◆	◆	◆

- II.4.2: Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
P.4	Consumul final efectiv	156	B.7	Venitul disponibil ajustat	1 468
P.42	Consumul colectiv efectiv	156	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.8	Economii	-10	◆	◆	◆

- III: Conturile de acumulare
- III. 1: Contul de capital
- III.1.1: Contul variaţiei valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital

Variaţii ale activelor	◆	Variaţii	ale pasivelor şi valorii nete	◆
B.10.1 Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	-38	B.8n	Economii, net	-10
◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆◆	D.9	Transferuri de capital de primit	6
◆	◆	D.91	Impozite pe capital	2
◆	◆	D.92	Ajutoare pentru investiţii	0
◆	◆	D.99	Alte transferuri de capital	4
◆	◆◆	◆	◆	◆
◆	◆◆	D.9	Transferuri de capital de plătit	-34
◆	◆	D.91	Impozite pe capital	0
◆	◆	D.92	Ajutoare pentru investiţii	-27
◆	◆◆	◆	◆	◆

◆		◆ ◆	D.99	Alte transferuri de capital	-7

- III.1.2: Contul achiziţiilor de active nefinanciare

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
P.51	Formarea brută de capital fix	37	B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	-38
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe corporale	23	◆	◆	◆
P.5111	Achiziţii de active fixe corporale noi	24	◆	◆	◆
P.5112	Achiziţii de active fixe corporale existente	1	◆	◆	◆
P.5113	Cedări de active fixe corporale existente	-2	◆	◆	◆
P.512	Achiziţii minus cedări de active fixe necorporale	12	◆	◆	◆
P.5121	Achiziţii de active fixe necorporale noi	12	◆	◆	◆
P.5122	Achiziţii de active fixe necorporale existente	2	◆	◆	◆
P.5123	Cedări de active fixe necorporale existente	-2	◆	◆	◆
P.513	Adăugări la valoarea activelor nefinanciare neproduse	2	◆	◆	◆
P.5131	Îmbunătăţiri majore ale activelor nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆
P.5132	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.1	Consumul de capital fix	-30	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.52	Variaţia stocurilor	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.53	Achiziţii minus cedările de obiecte de valoare	3	◆	◆	◆
K.2	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse	2	◆	◆	◆
K.21	Achiziţii minus cedări de terenuri şi alte active corporale neproduse	2	◆	◆	◆
K.22	Achiziţii minus cedări de active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	-50	◆	◆	◆

- III. 2: Contul financiar

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
F.	Achiziţii nete de active financiare	120	F	Creşteri nete de pasive	170
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.2	Numerar şi depozite	7	F.2	Numerar şi depozite	2
F.21	Numerar	2	F.21	Numerar	0
F.22	Depozite transferabile	4	F.22	Depozite transferabile	2
F.29	Alte depozite	1	F.29	Alte depozite	0
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	26	F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	64
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.4	Credite	45	F.4	Credite	94
F.41	Credite pe termen scurt	1	F.41	Credite pe termen scurt	32
F.42	Credite pe termen lung	44	F.42	Credite pe termen lung	62
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.5	Acţiuni şi alte participaţii	36	F.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	F.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
F.62	Plăţi anticipate ale primelor şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate	0	F.61	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensii	0
◆	◆	◆	F.612	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	0
F.7	Alte conturi debitoare	6	◆	◆	◆
F.71	Credite comerciale şi avansuri	1	F.7	Alte conturi creditoare	10
F.79	Alte conturi debitoare, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	5	F.71	Credite comerciale şi avansuri	6
◆	◆	◆	F.79	Alte conturi creditoare, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	4
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	-50

- III. 3: Alte modificări ale conturilor de active
- III.3.1: Conturile altor modificări de volum ale activelor

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
AN	Active nefinanciare	0	AF	Pasive	-1
AN.1	Active produse	-3	K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0
K.4	Apariţia economică a activelor produse	- 3	K.8	Confiscări fără compensaţie	0
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	-4	K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	0
K.8	Confiscări fără compensaţie	1	K.12	Modificări de clasificare şi de structură	-1
K9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte	0	K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	-1
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	-3	K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	-3	K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0	◆	◆	◆
K12.21	Monetizarea/demonetizarea aurului	0	din care: AF.2	Numerar şi depozite	0
K12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
◆	◆	◆	AF4	Credite	-1
din care: AN.11	Active fixe	-3	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AN.12	Stocuri	0	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN.2	Active neproduse	3	◆	◆	◆
K.3	Apariţia economică a activelor neproduse	0	◆	◆	◆
K.5	Creşteri naturale de resurse biologice necultivate	4	◆	◆	◆
K.6	Dispariţia economică a activelor neproduse	-2	◆	◆	◆
K.61	Epuizarea de active naturale	-2	◆	◆	◆
K.62	Alte dispariţii economice de active neproduse	0	◆	◆	◆
K7	Pierderi de active datorate catastrofelor	-2	◆	◆	◆
K.8	Confiscări fără compensaţie	4	◆	◆	◆
K.9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte	0	◆	◆	◆
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	-1	◆	◆	◆
K12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	-1	◆	◆	◆
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0	◆	◆	◆
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	◆	◆	◆
din care: AN.21	Active corporale neproduse	3	◆	◆	◆
AN.22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
AF	Active financiare	1	◆	◆	◆
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0	◆	◆	◆

K.8	Confiscări fără compensaţie	3	◆	◆	◆
K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	0	◆	◆	◆
K.12	Modificări de clasificare sau de structură	-2	◆	◆	◆
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	-2	◆	◆	◆
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0	◆	◆	◆
K.12.21	Monetizarea/demonetizarea aurului	0	◆	◆	◆
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	◆	◆	◆
din care: AF.1	Aur monetar şi DST	0	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	3	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	-2	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	2

- III.3.2: Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
K.11	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere	◆	K.11	Câştiguri (+)/pierderi (-)nominale din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	44	AF	Pasive	7
AN.1	Active produse	20	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN. 11	Active fixe	18	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	7
AN. 12	Stocuri	1	AF.4	Credite	0
AN. 13	Obiecte de valoare	1	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AN. 2	Active neproduse	23	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN. 21	Active corporale neproduse	23	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN. 22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	2	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi DST	1	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.3	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere 3 8	◆

- III.3.2.1: Contul câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
K11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere	◆	K11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	32	AF	Pasive	14
AN.1	Active produse	20	AF.2	Numerar şi depozite	2
AN.11	Active fixe	18	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	4
AN.12	Stocuri	1	AF.4	Credite	7
AN.13	Obiecte de valoare	1	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AN.2	Active neproduse	12	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN.21	Active corporale neproduse	12	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN.22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	8	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi DST	2	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	3	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	2	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	26

- III.3.2.2: Contul câştigurilor/pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-)reale din deţinere	◆	K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-)reale din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	12	AF	Pasive	-7
AN.1	Active produse	0	AF.2	Numerar şi depozite	-2
AN.11	Active fixe	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	3

Variaţii	ale activelor	◆	Variaţii	ale pasivelor şi valorii nete	◆
AN.12	Stocuri	0	AF.4	Credite	- 7
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AN.2	Active neproduse	12	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN.21	Active corporale neproduse	12	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN.22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	-6	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi DST	0	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	- 3	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	-2	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	12

- IV: Bilanţuri
- IV.1: Bilanţul iniţial

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
AN	Active nefinanciare	1 591	AF	Pasive	687
AN.1	Active produse	1 001	AF.2	Numerar şi depozite	102
AN. 11	Active fixe	913	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	212
AN. 12	Stocuri	47	AF.4	Credite	328
AN. 13	Obiecte de valoare	41	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	4
AN. 2	Active neproduse	590	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	19
AN. 21	Active corporale neproduse	578	AF.7	Alte conturi creditoare	22
AN. 22	Active necorporale neproduse	12	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	396	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi DST	80	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	150	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	115	◆	◆	◆

AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	12	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	20	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	19	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	1 300

- IV.2: Variaţia bilanţului

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
◆	Variaţiile totale ale activelor	◆	◆	Variaţiile totale ale pasivelor	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	56	AF	Pasive	176
AN.1	Active produse	25	AF.2	Numerar şi depozite	2
AN. 11	Active fixe	20	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	71
AN. 12	Stocuri	1	AF.4	Credite	93
AN.1 3	Obiecte de valoare	4	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AN. 2	Active neproduse	30	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN. 21	Active corporale neproduse	30	AF.7	Alte conturi creditoare	10
AN. 22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	123	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi DST	1	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	7	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	29	◆	◆	◆
AF.4	Credite	45	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	34	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	6	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete, din care:	2
◆	◆	◆	B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	-38
◆	◆	◆	B.10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	2
◆	◆	◆	B.10.3	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	38
◆	◆	◆	B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	26
◆	◆	◆	B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	12

- IV. 3: Bilanţul final

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
AN	Active nefinanciare	1 647	AF	Pasive	863
AN.1	Active produse	1 026	AF.2	Numerar şi depozite	104
AN. 11	Active fixe	933	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	283
AN. 12	Stocuri	48	AF.4	Credite	421
AN.13	Obiecte de valoare	45	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	4
AN. 2	Active neproduse	620	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	19
AN. 21	Active corporale neproduse	608	AF.7	Alte conturi creditoare	32
AN.22	Active necorporale neproduse	12	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	519	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi DST	81	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	157	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	29	◆	◆	◆
AF.4	Credite	160	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	46	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	20	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	25	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	1 302

- I: Contul de producţie Utilizări

Tabelul A.IV.6 - Secvenţa completă a conturilor gospodăriilor populaţiei

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
P.2	Consumul intermediar	694	P.1	Producţia	1 269
◆	◆	◆	P.11	Producţia de piaţă	1 129
◆	◆	◆	P.1 2	Producţia pentru consumul final propriu	140
B.1b	Valoarea adăugată brută	575	◆	◆	◆
K.1	Consumul de capital fix	42	◆	◆	◆
B.1n	Valoarea adăugată netă	533	◆	◆	◆

- II: Conturile de distribuire şi utilizare a venitului
- II.1: Contul de distribuire primară a venitului
- II.1.1: Contul de producere a venitului

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.1	Remunerarea angajaţilor	39	B.1n	Valoarea adăugată netă	533
D.11	Salarii şi indemnizaţii	39	◆	◆	◆
D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.29	Alte impozite pe producţie	3	◆	◆	◆
D.39	Alte subvenţii pe producţie	- 1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.2	Excedentul de exploatare	60	◆	◆	◆
B.3	Venitul mixt	432	◆	◆	◆

- II.1.2: Contul de alocare a veniturilor primare
- II. 1.2.1: Contul de venit al întreprinderii

Utilizări	◆	Resurse	◆	◆
D.4 Venituri din proprietate	44	B.2	Excedentul de exploatare	60
D.41 Dobânzi	17	B.3	Venitul mixt	432
D.45 Chirii	27	◆	◆	◆
◆	◆	D.1	Remunerarea angajaţilor	766
◆	◆	D.11	Salarii şi indemnizaţii	573
◆	◆	D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	193
◆	◆	D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	174
◆	◆	D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	19
◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	D.4	Venituri din proprietate	134
◆	◆	D.41	Dobânzi	33
◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	57
◆	◆	D.421	Dividende	13
◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	44
◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	3
◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	20
◆	◆	D.45	Chirii	21
B.5 Soldul veniturilor primare	1 348	◆	◆	◆

D.4	Venituri din proprietate	7	B.2	Excedentul de exploatare	60
D.41	Dobânzi	0	B.3	Venitul mixt	432
D.45	Chirii	7	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.4	Venituri din proprietate	5
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	0
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	5
◆	◆	◆	D.421	Dividende	5
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	0

◆	◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	0
B.4	Venitul întreprinderii	490	◆	◆	◆

- II.1.2.2: Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	37	B.4	Venitul întreprinderii	490
D.41	Dobânzi	17	◆	◆	◆
D.45	Chirii	20	D.1	Remunerarea angajaţilor	766
◆		◆	D.11	Salarii şi indemnizaţii	573
◆		◆	D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	193
◆		◆	D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	174
◆		◆	D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	19
◆		◆	◆	◆	◆
◆		◆	D.4	Venituri din proprietate	129
◆		◆	D.41	Dobânzi	33
◆		◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	52
◆		◆	D.421	Dividende	8
◆		◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	44
◆		◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	3
◆		◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	20
◆		◆	D.45	Chirii	21
B.5 Soldul veniturilor primare		1 348	◆	◆	◆

- II.2: Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.5	Impozitele curente pe venit, pe avere etc.	178	B.5	Soldul veniturilor primare	1 348
D.51	Impozit pe venit	176	◆	◆	◆
D.59	Alte impozite curente	2	D.61	Contribuţii sociale	0
◆	◆	◆	D.611	Contribuţii sociale efective	0
D.61	Contribuţii sociale	322	D.6111	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0
D.611	Contribuţii sociale efective	303	D.61111	Contribuţii sociale efective obligatorii în sarcina angajatorilor	0
D.6111	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	174	D.61112	Contribuţii sociale voluntare efective ale angajatorilor	0
D.61111	Contribuţii sociale efective obligatorii în sarcina angajatorilor	160	D.6112	Contribuţii sociale în sarcina angajaţilor	0
D.61112	Contribuţii sociale voluntare efective ale angajatorilor	14	D.61121	Contribuţii sociale obligatorii în sarcina angajaţilor	0
D.6112	Contribuţii sociale în sarcina angajaţilor	97	D.6112	Contribuţii sociale voluntare ale angajaţilor	0
D.61121	Contribuţii sociale obligatorii în sarcina angajaţilor	85	◆	◆	◆
D.61122	Contribuţii sociale voluntare ale angajaţilor	12	D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	332
D.6113	Contribuţii sociale ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	32	D.621	Prestaţii de asigurări sociale în numerar	232
D.61131	Contribuţii sociale obligatorii ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	22	D.622	Prestaţii de asigurări sociale ale sistemelor private	29
D.61132	Contribuţii sociale voluntare ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	10	D.623	Prestaţii de asigurări sociale directe ale angajatorilor	19
D.612	Contribuţii sociale imputate	19	D.624	Prestaţii de asistenţă socială în numerar	52
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	0	D.7	Alte transferuri curente	36
D.622	Prestaţii de asigurări sociale ale sistemelor private	0	D.72	Indemnizaţii de asigurare generală	35
◆	◆	◆	D.75	Transferuri curente diverse	1
D.7	Alte transferuri curente	71	◆	◆	◆
D71	Prime nete de asigurare generală	31	◆	◆	◆
D.75	Transferuri curente diverse	40	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.6	Venitul disponibil	1 145	◆	◆	◆

- II.3: Contul de redistribuire a venitului în natură

Utilizări	◆	Resurse	◆	◆
◆	◆	B.6	Venitul disponibil	1 145
◆	◆ ◆	◆	◆	◆
◆	◆ ◆	D.63	Transferuri sociale în natură	219
◆	◆	D.631	Prestaţii sociale în natură	162
◆	◆	D.6311	Rambursări de prestaţii de asigurări sociale	78
◆	◆	D.6312	Alte prestaţii de asigurări sociale în natură	65
◆	◆	D.6313	Prestaţii de asistenţă socială în natură	19
◆	◆	D.632	Transferuri de bunuri şi servicii non-piaţă individuale	57
B.7 Venitul disponibil ajustat	1 364	◆	◆	◆

- II.4: Contul de utilizare a venitului
- II.4.1: Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
P.3	Cheltuiala pentru consum final	996	B.6	Venitul disponibil	1 145
P.31	Cheltuiala pentru consum individual	996	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	11
B.8	Economii	160	◆	◆	◆

- II.4.2: Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
P.4	Consumul final efectiv	1 215	B.7	Venitul disponibil ajustat	1 364
P.41	Consumul individual efectiv	1 215	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	11
B.8	Economii	160	◆	◆	◆

- III: Conturile de acumulare
- III. 1: Contul de capital
- III. 1.1: Contul variaţiei valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii net		◆
B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	178	B.8n	Economii, net	160
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.9	Transferuri de capital de primit	23
◆	◆	◆	D.92	Ajutoare pentru investiţii	0
◆	◆	◆	D.99	Alte transferuri de capital	23
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.9	Transferuri de capital de plătit	- 5
◆	◆	◆	D.91	Impozite pe capital	-2
◆	◆	◆	D.99	Alte transferuri de capital	-3

- III. 1.2: Contul achiziţiilor de active nefinanciare

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
P.51	Formarea brută de capital fix	61	B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	178
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe corporale	49	◆	◆	◆
P.5111	Achiziţii de active fixe corporale noi	50	◆	◆	◆
P.5112	Achiziţii de active fixe corporale existente	4	◆	◆	◆
P.5113	Cedări de active fixe corporale existente	- 5	◆	◆	◆

P.512	Achiziţii minus cedări de active fixe necorporale	12	◆	◆	◆
P.5121	Achiziţii de active fixe necorporale noi	9	◆	◆	◆
P.5122	Achiziţii de active fixe necorporale existente	3	◆	◆	◆
P.5123	Cedări de active fixe necorporale existente	0	◆	◆	◆
P.513	Adăugări la valoarea activelor nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
P.5131	Îmbunătăţiri majore ale activelor nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
P.5132	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.1	Consumul de capital fix	-42	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.52	Variaţia stocurilor	2	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.53	Achiziţii minus cedările obiectelor de valoare	5	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.2	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse	4	◆	◆	◆
K.21	Achiziţii minus cedări de terenuri şi active corporale neproduse	3	◆	◆	◆
K.22	Achiziţii minus cedări de active necorporale neproduse	1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	148	◆	◆	◆

- III.2: Contul financiar

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
F	Achiziţii nete de active financiare	181	F	Creşteri nete de pasive	33
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.2	Numerar şi depozite	68	F.2	Numerar şi depozite	0
F.21	Numerar	10	F.22	Depozite transferabile	0
F.22	Depozite transferabile	41	F.29	Alte depozite	0
F.29	Alte depozite	17	◆	◆	◆
◆	◆	◆	F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	29	◆	◆	◆
◆	◆	◆	F.4	Credite	28
F.4	Credite	5	F.41	Credite pe termen scurt	11
F.41	Credite pe termen scurt	3	F.42	Credite pe termen lung	17
F.42	Credite pe termen lung	2	◆	◆	◆
◆	◆	◆	F.7	Alte conturi creditoare	5
F.5	Acţiuni şi alte participaţii	3	F.71	Credite comerciale şi avansuri	4
◆	◆	◆	F.79	Alte conturi creditoare cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	1
F.6	Provizioane tehnice de asigurare	36	◆	◆	◆
F.61	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensii	33	◆	◆	◆
F.611	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă	22	◆	◆	◆
F.612	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	11	◆	◆	◆
F.62	Plăţi anticipate ale primelor şi provizioane pentru cereri de despăgubire neachitate	3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.7	Alte conturi debitoare	40	◆	◆	◆
F.71	Credite comerciale şi avansuri	11	◆	◆	◆
F.79	Alte conturi debitoare cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	29	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	148

- III. 3: Alte modificări ale conturilor de active
- III.3.1: Alte modificări de volum ale conturilor de active

Variaţii	ale activelor	◆	Variaţii	ale activelor şi valorii nete	◆
AN	Active nefinanciare	0	AF	Pasive	0
AN.1	Active produse	0	K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0
K.4	Apariţia economică a activelor produse	0	K.8	Confiscări fără compensaţie	0
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0	K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	0
K.8	Confiscări fără compensaţie	0	K.12	Modificări de clasificare şi de structură	0
K.9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte	0	K12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	0
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	0	K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	0	K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0
K12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0	◆	◆	◆
K12.21	Monetizarea/demonetizarea aurului	0	din care: AF.2	Numerar şi depozite	0
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
◆	◆	◆	AF.4	Credite	0
din care: AN.11	Active fixe	0	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN.12	Stocuri	0	◆	◆	◆
AN.13	Obiecte de valoare	0	◆	◆	◆
AN.2	Active neproduse	0	◆	◆	◆
K.3	Apariţia economică a activelor neproduse	0	◆	◆	◆
K.5	Creşteri naturale de resurse biologice necultivate	0	◆	◆	◆
K.6	Dispariţia economică a activelor neproduse	0	◆	◆	◆
K.61	Epuizarea de active naturale	0	◆	◆	◆
K.62	Alte dispariţii economice de active neproduse	0	◆	◆	◆
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0	◆	◆	◆
K.8	Confiscări fără compensaţie	0	◆	◆	◆
K.9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte	0	◆	◆	◆
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	0	◆	◆	◆
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	0	◆	◆	◆
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0	◆	◆	◆
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	◆	◆	◆
din care: AN. 21	Active corporale neproduse	0	◆	◆	◆
AN. 22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
AF	Active financiare	2	◆	◆	◆
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0	◆	◆	◆
K.8	Confiscări fără compensaţie	0	◆	◆	◆
K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	2	◆	◆	◆
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	0	◆	◆	◆
K.12.1	Modificări de clasificare are sectorială şi de structură	0	◆	◆	◆

K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0	♦	♦	♦
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	♦	♦	♦
din care AF.2	Numerar şi depozite	0	♦	♦	♦
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0	♦	♦	♦
AF.4	Credite	0	♦	♦	♦
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0	♦	♦	♦
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	2	♦	♦	♦
AF.7	Alte conturi debitoare	0	♦	♦	♦
♦	♦	♦	B.10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	2

- III.3.2: Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor		♦	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		♦
K.11	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere	♦	K.11	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere	♦
♦	♦	♦	♦	♦	♦
AN	Active nefinanciare	80	AF	Pasive	0
AN.1	Active produse	35	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.11	Active fixe	28	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
AN.12	Stocuri	2	AF.4	Credite	0
AN.1 3	Obiecte de valoare	5	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN.2	Active neproduse	45	♦	♦	♦
AN.21	Active corporale neproduse	45	♦	♦	♦
AN.22	Active necorporale neproduse	0	♦	♦	♦
♦	♦	♦	♦	♦	♦
AF	Active financiare	16	♦	♦	♦
AF.2	Numerar şi depozite	0	♦	♦	♦
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	6	♦	♦	♦
AF.4	Credite	0	♦	♦	♦
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	10	♦	♦	♦
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	♦	♦	♦
AF.7	Alte conturi debitoare	0	♦	♦	♦
♦	♦	♦	B.10.3	Variaţii ale valoni nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	96

- III.3.2.1: Contul câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale activelor		♦	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		♦
K.11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere	♦	K.11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere	♦
♦	♦	♦	♦	♦	♦
AN	Active nefinanciare	56	AF	Pasive	6
AN.1	Active produse	34	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.11	Active fixe	28	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
AN.12	Stocuri	2	AF.4	Credite	3
AN.13	Obiecte de valoare	4	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AN.2	Active neproduse	22	AF.7	Alte conturi creditoare	2
AN.21	Active corporale neproduse	22	♦	♦	♦
AN.22	Active necorporale neproduse	0	♦	♦	♦
♦	♦	♦	♦	♦	♦
AF	Active financiare	36	♦	♦	♦
AF.2	Numerar şi depozite	17	♦	♦	♦
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	4	♦	♦	♦
AF.4	Credite	0	♦	♦	♦
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	8	♦	♦	♦
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	6	♦	♦	♦
AF.7	Alte conturi debitoare	1	♦	♦	♦
♦	♦	♦	B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	87

- III.3.2.2: Contul câştigurilor/pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale activelor		♦	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		♦
K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-) reale din deţinere	♦	K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-) reale din deţinere	♦
♦	♦	♦	♦	♦	♦
AN	Active nefinanciare	24	AF	Pasive	-6
AN.1	Active produse	1	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.11	Active fixe	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
AN.12	Stocuri	0	AF.4	Credite	-3
AN.13	Obiecte de valoare	1	AF.7	Alte conturi creditoare	-2
AN.2	Active neproduse	22	♦	♦	♦
AN.21	Active corporale neproduse	22	♦	♦	♦
AN.22	Active necorporale neproduse	0	♦	♦	♦
♦	♦	♦	♦	♦	♦
AF	Active financiare	-20	♦	♦	♦
AF.2	Numerar şi depozite	- 17	♦	♦	♦
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	2	♦	♦	♦
AF.4	Credite	0	♦	♦	♦
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	2	♦	♦	♦
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	-6	♦	♦	♦
AF.7	Alte conturi debitoare	- 1	♦	♦	♦
♦	♦	♦	B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere 9	♦

- IV: Bilanţuri
- IV.1: Bilanţul iniţial

Active	♦	♦	Pasive şi valoarea netă		♦
AN	Active nefinanciare	2 822	AF	Pasive	289
AN.1	Active produse	1 698	AF.2	Numerar şi depozite	10
AN.11	Active fixe	1 423	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	2
AN.12	Stocuri	97	AF.4	Credite	169
AN.13	Obiecte de valoare	178	AF.7	Alte conturi creditoare	108
AN.2	Active neproduse	1 124	♦	♦	♦
AN.21	Active corporale neproduse	1 124	♦	♦	♦
AN.22	Active necorporale neproduse	0	♦	♦	♦
♦	♦	♦	♦	♦	♦
AF	Active financiare	1 819	♦	♦	♦
AF.2	Numerar şi depozite	840	♦	♦	♦
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	198	♦	♦	♦
AF.4	Credite	24	♦	♦	♦
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	411	♦	♦	♦
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	291	♦	♦	♦
AF.7	Alte conturi debitoare	55	♦	♦	♦
♦	♦	♦	B.90	Valoarea netă	4 352

- IV.2: Variaţia bilanţului

Active	♦	♦	Pasive şi valoarea netă		♦
♦	Variaţii totale ale activelor	♦	♦	Variaţii totale ale pasivelor	♦
♦	♦	♦	♦	♦	♦
AN	Active nefinanciare	110	AF	Pasive	33
AN.1	Active produse	61	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.11	Active fixe	47	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0

Active	♦	♦	Pasive şi	valoarea netă	♦
AN. 12	Stocuri	4	AF.4	Credite	28
AN. 13	Obiecte de valoare	10	AF.7	Alte conturi creditoare	5
AN. 2	Active neproduse	49	♦	♦	♦
AN. 21	Active corporale neproduse	48	♦	♦	♦
AN. 22	Active necorporale neproduse	1	♦	♦	♦
♦	♦	♦	♦	♦	♦
AF	Active financiare	199	♦	♦	♦
AF.2	Numerar şi depozite	68	♦	♦	♦

AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	35	◆	◆	◆
AF.4	Credite	5	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	13	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	38	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	40	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete, din care:	276
◆	◆	◆	B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	178
◆	◆	◆	B.10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	2
◆	◆	◆	B.10.3	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	96
◆	◆	◆	B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	87
◆	◆	◆	B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	9

- IV.3: Bilanţul final

Pasive şi valoarea netă

Active	◆	◆	Pasive	şi valoarea netă	◆
AN	Active nefinanciare	2 932	AF	Pasive	322
AN.1	Active produse	1 759	AF.2	Numerar şi depozite	10
AN.11	Active fixe	1 470	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	2
AN.12	Stocuri	101	AF.4	Credite	197
AN.13	Obiecte de valoare	188	AF.7	Alte conturi creditoare	113
AN.2	Active neproduse	1 173	◆	◆	◆
AN.21	Active corporale neproduse	1 172	◆	◆	◆
AN.22	Active necorporale neproduse	1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	2018	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	908	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	233	◆	◆	◆
AF.4	Credite	29	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	424	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	329	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	95	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	4 628

Tabelul A.IV.7 - Secvenţa completă a conturilor instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei

- I: Contul de producţie

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
P.2	Consumul intermediar	6	P.1	Producţia	37
◆	◆	◆	P.11	Producţia de piaţă	21
◆	◆	◆	P.12	Producţia pentru consumul final propriu	0
◆	◆	◆	P.1 3	Altă producţie non piaţă	16
B.1b	Valoarea adăugată brută	31	◆	◆	◆
K.1	Consumul de capital fix	3	◆	◆	◆
B.1n	Valoarea adăugată netă	28	◆	◆	◆

- II: Conturile de distribuire şi utilizare a venitului
- II. 1: Contul de distribuire primară a venitului
- II.1.1: Contul de producere a venitului

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.1	Remunerarea angajaţilor	23	B.1n	Valoarea adăugată netă	28
D.11	Salarii şi indemnizaţii	12	◆	◆	◆
D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	11	◆	◆	◆
D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	10	◆	◆	◆
D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.29	Alte impozite pe producţie	0	◆	◆	◆
D.39	Alte subvenţii pe producţie	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.2	Excedentul de exploatare	5	◆	◆	◆

- II.1.2: Contul de alocare a veniturilor primare

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	7	B.2	Excedentul de exploatare	5
D.41	Dobânzi	7	◆	◆	◆
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	0	D.4	Venituri din proprietate	5
D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	0	D.41	Dobânzi	5
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	0
D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	0	D.421	Dividende	0
D.45	Chirii	0	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	0
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0
◆	◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	0
◆	◆	◆	D.45	Chirii	0
B.5	Soldul veniturilor primare	3	◆	◆	◆

- II.1.2.1: Contul de venit al întreprinderii

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	2	B.2	Excedentul de exploatare	5
D.41	Dobânzi	2	◆	◆	◆
D.45	Chirii	0	D.4	Venituri din proprietate	0
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	0
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	0
◆	◆	◆	D.421	Dividende	0
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	0
B.4	Venitul întreprinderii	3	◆	◆	◆

- II.1.2.2: Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.4	Venituri din proprietate	5	B.4	Venitul întreprinderii	3
D.41	Dobânzi	5	◆	◆	◆
D.45	Chirii	0	D.4	Venituri din proprietate	5
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	5
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	0
◆	◆	◆	D.421	Dividende	0
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasi-societăţilor	0
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0
◆	◆	◆	D.44	Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor	0
◆	◆	◆	D.45	Chirii	0
B.5	Soldul veniturilor primare	3	◆	◆	◆

- II.2: Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări	◆	◆	Resurse	◆	◆
D.5	Impozitele curente pe venit, pe avere etc.	0	B.5	Soldul veniturilor primare	3
D.59	Alte impozite curente	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.61	Contribuţii sociale	1
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	1	D.611	Contribuţii sociale efective	0
D.622	Prestaţii de asigurări sociale ale sistemelor private	0	D.6111	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0
D.623	Prestaţii de asigurări sociale directe ale angajatorilor	1	D.61111	Contribuţii sociale efective obligatorii în sarcina angajatorilor	0
◆	◆	◆	D6112	Contribuţii sociale în sarcina angajaţilor	0

D.7	Alte transferuri curente	2	D.61121	Contribuţii sociale obligatorii în sarcina angajaţilor	0
D.71	Prime nete de asigurare generală	0	D.61122	Contribuţii sociale voluntare ale angajaţilor	0
D.75	Transferuri curente diverse	2	D.612	Contribuţii sociale imputate	1

◆	◆	◆	D.7	Alte transferuri curente	36
◆	◆	◆	D.72	Indemnizaţii de asigurare generală	0
◆	◆	◆	D.75	Transferuri curente diverse	36
B.6	Venitul disponibil	37	◆	◆	◆

- II.3: Contul de redistribuire a venitului în natură

Utilizări	◆	◆	Resurse
D.63	Transferuri sociale în natură	13	B.6 Venitul disponibil 37
D.631	Prestaţii sociale în natură	0	◆
D.6313	Prestaţii de asistenţă socială în natură	0	◆
D.632	Transferuri de bunuri şi servicii non-piaţă individuale	13	◆
◆	◆	◆	◆
B.7	Venitul disponibil ajustat	24	◆

- II.4: Contul de utilizare a venitului
- II.4.1: Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări	◆	◆	Resurse
P.3	Cheltuiala pentru consum final	13	B.6 Venitul disponibil 37
P.31	Cheltuiala pentru consum individual	13	◆
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	0	◆
◆	◆	◆	◆
B.8	Economii	24	◆

- II.4.2: Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat

Utilizări		◆	Resurse		◆
D.8.	Ajustare pentru variaţia drepturilor gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	0	B.7	Venitul disponibil ajustat	24
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.8	Economii	24	◆	◆	◆

- III: Conturile de acumulare
- III.1: Contul de capital
- III.1.1: Contul variaţiilor valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	21	B.8n	Economii, net	24
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆◆	D.9	Transferuri de capital de primit	0
◆	◆	◆	D.92	Ajutoare pentru investiţii	0
◆	◆	◆	D.99	Alte transferuri de capital	0

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.9	Transferuri de capital de plătit	-3
◆	◆	◆	D.91	Impozite pe capital	0
◆	◆	◆	D.99	Alte transferuri de capital	- 3

- III. 1.2: Contul achiziţiilor de active nefinanciare

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
P.51	Formarea brută de capital fix	19	B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	21
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe corporale	14	◆	◆	◆
P.5111	Achiziţii de active fixe corporale noi	13	◆	◆	◆
P.5112	Achiziţii de active fixe corporale existente	1	◆	◆	◆
P.5113	Cedări de active fixe corporale existente	0	◆	◆	◆
P.512	Achiziţii minus cedări de active fixe necorporale	5	◆	◆	◆
P.5121	Achiziţii de active fixe necorporale noi	10	◆	◆	◆
P.5122	Achiziţii de active fixe necorporale existente	0	◆	◆	◆
P.5123	Cedări de active fixe necorporale existente	- 5	◆	◆	◆
P.513	Adăugări la valoarea activelor nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
P.5131	Îmbunătăţiri majore ale activelor nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
P.5132	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆◆	◆	◆
K.1	Consumul de capital fix	-3	◆◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆◆	◆	◆
P.52	Variaţia stocurilor	0	◆◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆◆	◆	◆
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	0	◆◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆◆	◆	◆
K.2	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse	1	◆◆	◆	◆
K.21	Achiziţii minus cedări de terenuri şi active corporale neproduse	1	◆	◆	◆
K.22	Achiziţii minus cedări de active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	4	◆◆	◆	◆

- III.2: Contul financiar

Variaţii ale activelor		◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		◆
F	Achiziţii nete de active financiare	32	F	Creşteri nete de pasive	28
◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.2	Numerar şi depozite	12	F.2	Numerar şi depozite	0
F.21	Numerar	2	F.22	Depozite transferabile	0
F.22	Depozite transferabile	7	F.29	Alte depozite	0
F.29	Alte depozite	3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
F.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	12	◆	◆	◆
◆	◆	◆	F.4	Credite	24
F.4	Credite	0	F.41	Credite pe termen scurt	17
F.41	Credite pe termen scurt	0	F.42	Credite pe termen lung	7
F.42	Credite pe termen lung	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	F.5	Acţiuni şi alte participaţii	4
F.5	Acţiuni şi alte participaţii	0	F.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
F.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	F.61	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra provizioanelor tehnice de asigurare de viaţă şi asupra fondurilor de pensii	0
F.62	Plăţi anticipate ale primelor şi provizioane pentru cererile de despăgubire neachitate	0	F.612	Drepturi nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	0
F.7	Alte conturi debitoare	8	F.7	Alte conturi creditoare	0
F.71	Credite comerciale şi avansuri	0	F.71	Credite comerciale şi avansuri	0
F.79	Alte conturi debitoare cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	8	F.79	Alte conturi creditoare cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	0
◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆◆	◆◆	B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	4

- III.3: Alte modificări ale conturilor de active
- III.3.1: Alte modificări de volum ale conturilor de active

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
AN	Active nefinanciare	0	AF	Pasive	0
AN.1	Active produse	0	K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0
K.4	Apariţia economică a activelor produse	0	K.8	Confiscări fără compensaţie	0
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0	K10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	0
K.8	Confiscări fără compensaţie	0	K.12	Modificări de clasificare şi de structură	0
K9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte	0	K12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	0
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	0	K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	0	K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0
K12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0			
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0	din care AF.2	Numerar şi depozite	0
			AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
din care AN.11	Active fixe	0	AF.4	Credite	0
AN.12	Stocuri	0	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN.2	Active neproduse	0	AF.7	Alte conturi creditoare	0
K.3.	Apariţia economică a activelor neproduse	0			
K.5	Creşteri naturale de resurse biologice necultivate	0			
K.6	Dispariţia economică a activelor neproduse	0			
K.61	Epuizarea de active naturale	0			
K.62	Alte dispariţii economice de active neproduse	0			
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0			
K.8	Confiscări fără compensaţie	0			
K.9	Alte modificări de volum ale activelor nefinanciare, neclasificate în altă parte	0			
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	0			
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	0			
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0			
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0			
din care: AN.21	Active corporale neproduse	0			
AN.22	Active necorporale neproduse	0			
AF	Active financiare	0			
K.7	Pierderi de active datorate catastrofelor	0			
K.8	Confiscări fără compensaţie	0			
K.10	Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor financiare, neclasificate în altă parte	0			
K.12	Modificări de clasificare şi de structură	0			
K.12.1	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	0			
K.12.2	Modificări de clasificare a activelor şi a pasivelor	0			
K.12.22	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor, altele decât monetizarea/demonetizarea aurului	0			
din care: AF.2	Numerar şi depozite	0			
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0			
AF.4	Credite	0			
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0			
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0			
AF.7	Alte conturi debitoare	0			
			B.10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	0

- III.3.2: Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.11	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere		K.11	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere	
AN	Active nefinanciare	8	AF	Pasive	0
AN.1	Active produse	5	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN. 11	Active fixe	5	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
AN. 12	Stocuri	0	AF.4	Credite	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AN. 2	Active neproduse	3	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN. 21	Active corporale neproduse	3	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN. 22	Active necorporale neproduse	0			
AF	Active financiare	2			
AF.2	Numerar şi depozite	0			
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	1			
AF.4	Credite	0			
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	1			
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0			
AF.7	Alte conturi debitoare	0			
			B.10.3	Variaţii ale valoni nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	10

- III.3.2.1: Contul câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere		K.11.1	Câştiguri (+)/pierderi (-) neutre din deţinere	
AN	Active nefinanciare	7	AF	Pasive	2
AN.1	Active produse	5	AF.2	Numerar şi depozite	1
AN.11	Active fixe	5	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
AN.12	Stocuri	0	AF.4	Credite	1
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AN.2	Active neproduse	2	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN.21	Active corporale neproduse	2	AF.7	Alte conturi creditoare	1
AN.22	Active necorporale neproduse	0			
AF	Active financiare	3			
AF.2	Numerar şi depozite	2			
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	1			
AF.4	Credite	0			
AF.5	Acţiuni şi alte participării	0			
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0			
AF.7	Alte conturi debitoare	0			
			B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	8

- III.3.2.2: Contul câştigurilor/pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-) reale din deţinere		K.11.2	Câştiguri (+)/pierderi (-) reale din deţinere	
AN	Active nefinanciare	2	A	Pasive	-2

AN.1	Active produse	0	AF.2	Numerar şi depozite	-1
AN. 11	Active fixe	0	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
AN. 12	Stocuri	0	AF.4	Credite	-1
AN. 13	Obiecte de valoare	0	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AN. 2	Active neproduse	2	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN. 21	Active corporale neproduse	2	AF.7	Alte conturi creditoare	-1
AN. 22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	-2	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	-2	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	2

- IV: Bilanţuri

- IV. 1: Bilanţul iniţial

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
AN	Active nefinanciare	324	AF	Pasive	121
AN.1	Active produse	243	AF.2	Numerar şi depozite	38
AN. 11	Active fixe	231	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
AN. 12	Stocuri	2	AF.4	Credite	43
AN. 13	Obiecte de valoare	10	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	0
AN. 2	Active neproduse	81	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	5
AN. 21	Active corporale neproduse	81	AF.7	Alte conturi creditoare	35
AN. 22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	172	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	110	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	25	◆	◆	◆
AF.4	Credite	8	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	22	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	4	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	375

- IV.2: Variaţia bilanţului

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
◆	Variaţiile totale ale activelor	◆	◆	Variaţiile totale ale pasivelor	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	25	AF	Pasive	28
AN.1	Active produse	21	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN. 11	Active fixe	21	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
AN. 12	Stocuri	0	AF.4	Credite	24
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	4
AN. 2	Active neproduse	4	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0
AN. 21	Active corporale neproduse	4	AF.7	Alte conturi creditoare	0
AN. 22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	33	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	12	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	13	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	1	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	0	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	8	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete, din care:	31
◆	◆	◆	B.10.1	Variaţii ale valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	21
◆	◆	◆	B.10.2	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	0
◆	◆	◆	B.10.3	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	10
◆	◆	◆	B.10.31	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	8
◆	◆	◆	B.10.32	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	2

- IV. 3: Bilanţul final

Active	◆	◆	Pasive şi valoarea netă		◆
AN	Active nefinanciare	349	AF	Pasive	149
AN.1	Active produse	264	AF.2	Numerar şi depozite	38
AN. 11	Active fixe	252	AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	0
AN. 12	Stocuri	2	AF.4	Credite	67
AN. 13	Obiecte de valoare	10	AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	4
AN. 2	Active neproduse	85	AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	5
AN. 21	Active corporale neproduse	85	AF.7	Alte conturi creditoare	35
AN. 22	Active necorporale neproduse	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	205	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	122	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de valoare, altele decât acţiunile	38	◆	◆	◆
AF.4	Credite	8	◆	◆	◆
AF.5	Acţiuni şi alte participaţii	23	◆	◆	◆
AF.6	Provizioane tehnice de asigurare	4	◆	◆	◆
AF.7	Alte conturi debitoare	11	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	406

ANEXA B: PROGRAMUL DE TRANSMITERE A DATELOR CONTURILOR NAŢIONALE

Imagine generală a tabelelor

Prima transmitere	Termen t + luni	Transmitere pentru anii	Subiectul tabelelor	Tabel nr.
1999	4	95-98	Principale agregate, anual	1
1999	4	95-98	Principalele agregate, trimestrial	1
1999	8	95-98	Principalele agregate ale administraţiei publice	2
2000	9	95-99	Tabele pe ramuri de activitate	3
2000	9	95-99	Exporturi şi importuri în/din ţări UE/ţări terţe	4
2000	9	95-99	Cheltuieli de consumul final ale gospodăriilor populaţiei după scop	5
2000	9	95-99	Conturi financiare pe sectoare (operaţiuni)	6
2000	9	95-99	Bilanţuri pentru active şi pasive financiare	7
2000	12	95-99	Conturi nefinanciare pe sectoare	8
2000	12	95-99	Venituri detaliate din taxe şi impozite pe sectoare	9
2000	24	95-98	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS II, A17	10
2001	12	95-00	Cheltuieli ale administraţiei publice după funcţii	11
2001	24	95-99	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS III, A3	12
2001	24	95-99	Conturi ale gospodăriilor populaţiei pe regiuni, NUTS II	13
2001	24	95-99	Active fixe pe economia totală şi pe produse, Pi3	14
2002	36	95-99	Tabelul de procurare la preţuri de bază inclusiv transformarea în preţuri de achiziţie A60xP60	15
2002	36	95-99	Tabelul de utilizări la preţuri de achiziţie, A60xP60	16
2002	36	95 (*)	Tabel simetric de intrări-ieşiri la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	17
2002	36	95 (*)	Tabel simetric de intrări-ieşiri pentru producţia internă, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	18
2002	36	95 (*)	Tabel simetric de intrări-ieşiri pentru importuri, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	19
2003	36	00	Clasificare încrucişată a activelor fixe pe ramuri de activitate şi pe produse, A31xPi3, la cinci ani	20

2003	36	00	Clasificare încrucişată a contului de producţie pe ramuri de activitate şi pe sectoare, A60x(S11, S12, S13, S14, S15), la cinci ani	21
2003	36	00	Clasificare încrucişată a formării brute de capital fix pe ramuri de activitate şi pe produse, A31xP60, la cinci ani	22
A se vedea tabel	A se vedea tabel	A se vedea tabel	Calcule retrospective	23

t an de referinţă;

(*) Tabelul pe cinci ani pentru anul 2000 trebuie transmis în 2003.

Tabelul 1 - Principalele agregate - exerciţiu trimestrial şi anual

Cod	Lista variabilelor	Defalcare +	Preţuri curente	Preţuri constante
Valoarea adăugată şi produsul intern brut		◆	◆	◆
B.1b	1. Valoarea adăugată brută la preţuri de bază	A6	X	X
D.21-D.31	2. Impozite mai puţin subvenţii pe produse	◆	X	X
P.119	3. SIFIM	◆	X	X
B.1*b	4. Produsul intern brut la preţurile pieţei	◆	X	X
Cheltuieli din produsul intern brut		◆	◆	◆
P.3	5. Total cheltuieli de consum final	◆	X	X
P.3	6. (a) Cheltuieli de consum final ale gospodăriilor populaţiei (concept intern)	◆	X	X
P.3	6. (b) Cheltuieli de consum final ale gospodăriilor populaţiei (concept naţional)	◆	X	X
P.3	7. Cheltuieli ale consumului final ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	◆	X	X
P.3	8. Cheltuieli de consum final al administraţiei publice	◆	X	X
P.31	(a) Cheltuieli de consum individual	◆	X	X
P.32	(b) Cheltuieli de consum colectiv	◆	X	X
P.4	9. Consum final efectiv al gospodăriilor populaţiei	◆	X	X
P.41	(a) Consum individual efectiv	◆	X	X
P.5	10. Formare brută de capital	◆	X	X
P.51	(a) Formare brută de capital fix	Pi6	X	X
P.52	(b) Variaţia stocurilor	◆	X	X
P.53	(c) Achiziţii mai puţin cedări de obiecte de valoare	◆	X	X
P.6	11. Exporturi de bunuri (fob) şi servicii	◆	X	X
P.7	12. Importuri de bunuri (fob) şi servicii	◆	X	X
	Venituri, economii şi capacitatea netă de finanţare	◆	◆	◆
B.5	13. Soldul veniturilor primare cu restul lumii	◆	X	X
B.5*b	14. Venitul naţional brut la preţurile pieţei	◆	X	(x)
K.1	15. Consumul de capital fix	◆	X	X
B.5*n	16. Venitul naţional net la preţurile pieţei	◆	X	X
D.5, D.6, D.7	17. Transferuri curente nete cu restul lumii	◆	X	◆
B.6n	18. Venit disponibil net	◆	X	(x)
B.8n	19. Economii naţionale, net	◆	X	◆
D.9	20. Transferuri nete de capital cu restul lumii	◆	X	◆
B.9	21. Capacitatea sau necesarul net de finanţare a naţiunii	◆	X	◆
◆	◆	◆	◆	◆
Populaţie, ocuparea forţei de muncă, remunerarea angajaţilor		◆	◆	◆
◆	22. Date privind populaţia şi ocuparea forţei de muncă	◆	◆	◆
◆	(a) Total populaţia (1 000)	◆	◆	◆
◆	(b) Total şomeri (1 000)	◆	◆	◆
◆	(c) Ocuparea forţei de muncă, concept naţional şi intern (1 000)	◆	◆	◆
◆	- lucrători independenţi	A6**	◆	◆
◆	- angajaţi	A6**	◆	◆
D.1	23. Remunerarea angajaţilor, concept naţional şi intern	A6*	x	◆
D.11	(a) Salarii şi indemnizaţii brute	A6*	x	◆

* Dacă nu este indicată nici o defalcare, este economia totală.

** A6 se aplică numai pentru conceptul intern.

(x)În termeni reali.

Tabelul 2 - Principalele agregate ale administraţiei publice

P.1	Producţie
P.11 +P.12	- Producţia de piaţă şi producţia pentru uz propriu
P.13	- Altă producţie necomercială
P.2	Consum intermediar
B.1b	Valoare adăugată, brut
K.1	Consum de capital fix
B.1n	Valoare adăugată, net
D.1	Remunerarea angajaţilor, plătită
D.29-D.39	Alte impozite pe producţie plătite - Alte subvenţii pe producţie primite
B.1n	Excedentul de exploatare, net
D.2	Impozite pe producţie şi taxe la importuri, primite
D.4	Venituri din proprietate, primite
D.3	Subvenţii plătite
D.4	Venituri din proprietate, plătite
D.41	- Dobânzi
D.42 + D.43 + D.44 + D.45	- Altele
B.5n	Soldul veniturilor primare, net
D.5	Impozite curente pe venituri şi avere, primite
D.61	Contribuţii sociale, primite
D.611	- Contribuţii sociale efective
D.612	- Contribuţii sociale imputate
D.7	Alte transferuri curente, primite
D.5	Impozite curente pe venituri şi sănătate, plătite
D.62	Prestaţii sociale altele decât transferurile sociale în natură, plătite
D.7	Alte transferuri curente, plătite
B.6n	Venit disponibil net
P.3	Cheltuieli de consum final
P.31	- Cheltuieli de consum individual
P.32	- Cheltuieli de consum colectiv
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii
B.8	Economii, net
K.1	Consum de capital fix
D.9	Transferuri de capital, primite
D.91	- Impozite pe capital
D.92 + D.99	- Altele
D.9	Transferuri de capital, plătite
P.5	Formarea brută de capital
P.51	- Formarea brută de capital fix
P.52 + P.53 + K.2	- Variaţia stocurilor şi achiziţii minus cedări de obiecte de valoare şi achiziţii de active nefinanciare neproduse
B.9	Capacitatea (+)/necesarul net de finanţare (-)

Tabelul 3 - Tabele pe ramuri de activitate - exerciţiu anual

Cod	Lista variabilelor	Defalcare	Preţuri curente	Preţuri constante
Valoarea P.1	adăugată 1. Producţia la preţuri de bază	A31	X	◆
P.2	2. Consum intermediar la preţurile de achiziţie	A31	X	◆
B.1b	3. Valoarea adăugată brută la preţurile de bază pe ramuri de activitate	A31	X	X
K.1	4. Consum de capital fix pe ramuri de activitate	A31	X	X
Formarea P.5	de capital 5. Formare brută de capital pe ramuri de activitate	◆	◆	◆
P.51	(a) Formare brută de capital fix pe ramuri de activitate	A31	X	X
P.52	(b) Variaţia stocurilor pe ramuri de activitate	A31	X	X
P.53	(c) Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare pe ramuri de activitate	A31	X	X
Ocuparea	forţei de muncă şi remunerarea angajaţilor, concept intern 6. Gradul de ocupare a forţei de muncă pe ramuri de activitate (1 000)	◆	◆	◆
◆	(a) lucrători independenţi pe ramuri de activitate	A31	◆	◆
◆	(b) angajaţi pe ramuri de activitate	A31	◆	◆
◆	(c) ore lucrare pe ramuri de activitate (*)	A31	◆	◆
D.1	7. Remunerarea angajaţilor pe ramuri de activitate	A31	X	◆
D.1	(a) Salarii şi indemnizaţii pe ramuri de activitate	A31	X	◆

(*) Până în 2003: opţional.

Tabelul 4 - Exporturi şi importuri în/din ţări UE/ţări terţe

Cod	Lista variabilelor	Defalcare	Preţuri curente	Preţuri constante
P.6	1. Exporturi de bunuri şi servicii în	Economia totală	X	X
◆	(a) ţări UE	◆◆	X	X
◆	(b) ţări terţe	◆◆	X	X
P.7	2. Importuri de bunuri şi servicii din	◆◆	X	X
◆	(a) ţări UE	◆◆	X	X
◆	(b) ţări terţe	◆◆	X	X

Tabelul 5 - Cheltuieli de consum final al gospodăriilor după scop

Cod	Lista variabilelor	Defalcare	Preţuri curente	Preţuri constante
P.3	Cheltuieli de consum final ale gospodăriilor populaţiei după scop	COICOP 2 cifre	X	X

Tabelul 6 - Conturi financiare pe sectoare (operaţiuni), consolidate şi neconsolidate (Monedă naţională)

Sectoare şi subsectoare	◆	◆	◆	Societăţi financiare			◆	◆	Administraţii publice			Gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	◆
◆	◆	Societăţi nefinanciare	Total	Instituţii financiare monetare	Alţi intermediari financiari	Auxiliari financiari	Societăţi de asigurare şi fonduri de pensii	Total	Administraţie publică centrală şi a statului	Administraţie publică locală	Fonduri de asigurări	◆◆	Restul lumii
Variaţii ale activelor şi pasivelor financiare	ESA	S.11	S.12	S.121/S.122	S.123	S.124	S.12 5	S.13	S.1311/ S.1312	S.1313	S.1314	S.14/S.15	S.2
Achiziţii nete de active financiare	F.A	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Aur monetar şi DST	F.1	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Numerar şi depozite	F.2	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Titluri de valoare, altele decât acţiunile	F.3	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Credite	F.4	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Acţiuni şi alte participaţii	F.5	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Provizioane tehnice de asigurare	F.6	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Drepturi nete ale gospodăriilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
populaţiei asupra provizioanelor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
tehnice de asigurare de viaţă şi	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
asupra fondurilor de pensii	F.61	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Plăţi anticipate ale primelor de	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
asigurare şi provizioane pentru	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
cererile de despăgubire neachitate	F.62	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Alte conturi debitoare	F.7	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Creşteri nete de pasive	F.L	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Numerar şi depozite	F.2	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Titluri de valoare, altele decât acţiunile	F.3	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Credite	F.4	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Acţiuni şi alte participaţii	F.5	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Provizioane tehnice de asigurare	F.6	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Drepturi nete ale gospodăriilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
populaţiei asupra provizioanelor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
tehnice de asigurare de viaţă şi	F.61	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Plăţi anticipate ale primelor de	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
asigurare şi provizioane pentru	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
cererile de despăgubire neachitate	F.62	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Alte conturi creditoare	F.7	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Capacitatea (+)/necesarul net de finanţare	B.9	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Tabelul 7- Bilanţuri ale activelor şi pasivelor financiare, consolidate şi neconsolidate (Monedă naţională)

Sectoare şi subsectoare	◆	◆	◆	◆	Societăţi financiare		◆	◆	Administraţii publice		◆	Gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	◆
◆	◆	Societăţi nefinanciare	Total	Instituţii financiare monetare	Alţi intermediari financiari	Auxiliari financiari	Societăţi de asigurare şi fonduri de pensii	Total	Administraţie publică centrală şi a statului	Administraţie publică locală	Fonduri de asigurări sociale	◆◆	Restul lumii
Variaţii ale activelor şi pasivelor financiare	ESA	S.11	S.12	S.121/S.122	S.123	S.124	S.125	S.13	S.1311/ S.1312	S.1313	S.1314	S.14/S.15	S.2
Active financiare	AF.A	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Aur monetar şi DST	AF.1	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Numerar şi depozite	AF.2	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Titluri de valoare, altele decât acţiunile	AF.3	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Credite	AF.4	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Acţiuni şi alte participaţii	AF.5	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Provizioane tehnice de asigurare	AF.6	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Drepturi nete ale gospodăriilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
populaţiei asupra provizioanelor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
tehnice de asigurare de viaţă şi	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
asupra fondurilor de pensii	AF.61	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Plăţi anticipate ale primelor de	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
asigurare şi provizioane pentru	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
cererile de despăgubire neachitate	AF.62	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Alte conturi debitoare	AF.7	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Pasive	AF.L	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Numerar şi depozite	AF.2	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Titluri de valoare, altele decât acţiunile	AF.3	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Credite	AF.4	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Acţiuni şi alte participaţii	AF.5	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Provizioane tehnice de asigurare	AF.6	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Drepturi nete ale gospodăriilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
populaţiei asupra provizioanelor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
tehnice de asigurare de viaţă şi	AF.61	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Plăţi anticipate ale primelor de	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
asigurare şi provizioane pentru	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
cererile de despăgubire neachitate	AF.62	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Alte conturi creditoare	AF.7	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Active financiare nete	BF.90	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Tabelul 8 - Conturi nefinanciare pe sectoare

◆	◆	Total economie	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţie publică	Administraţie centrală	Administraţia statului	Administraţie locală	Fonduri de asigurări sociale	Gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Nesectorizate	Restul lumii	Uniunea Europeană	Ţări membre UE	Instituţii ale UE	Ţări terţe şi organizaţii internaţionale	Total
◆	I. Contul de producţie/Contul extern de bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Resurse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
p.1	Producţie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
p.11	- Producţie de piaţă	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.119	- SIFIM	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.12	- Producţie pentru consum final propriu	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.l3	- Altă producţie necomercială	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.7	Importuri de bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.71	- Importuri de bunuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.72	- Importuri de servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.21-D.31	Impozite mai puţin subvenţii pe produse Total resurse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	I. Contul de producţie/Contul extern de bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Utilizări	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.2	Consum intermediar	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.119	SIFIM	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.6	Exporturi de bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.61	Exporturi de bunuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.62	Exporturi de servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.1g	Produsul intern brut/Valoare adăugată, brută	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.11	Sold extern de bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Total utilizări	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.1	Consum de capital fix	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.1n	Produs intern net/Valoare adăugată, netă	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	II. 1.1. Contul de producere a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Resurse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.1n	Produs intern net/Valoare adăugată netă	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Total resurse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	II.1.1. Contul de producere a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Utilizări	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.1	Remunerarea angajaţilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.2	Impozite pe producţie şi taxe la import, plătite	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

	- către administraţia publică																
	- către instituţii ale UE																
D.21	- Impozite pe produse																
D.29	- Alte impozite pe producţie																
D.3	Subvenţii, primite																
	- de la instituţii ale UE																
	- de la administraţia publică																
D.31	- Subvenţii pe produse																
D.39	- Alte subvenţii pe producţie																
B.2n	Excedentul de exploatare, net																
	Total utilizări																
	II.1.1. Contul de alocare a veniturilor primare																
	Resurse																
B.2n	Excedentul de exploatare, net																
D.1	Remunerarea angajaţilor																
D.2	Impozite pe producţie şi taxe la import, primite																
D.21	- Impozite pe produse																
D.211	- - TVA																
D.212	- - Taxe şi drepturi la import, exclusiv TVA																
D.2121	- - - Taxe vamale la import																
D.2122	- - - Drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA şi taxele vamale																
D.214	- - Impozite pe produse, mai puţin TVA şi drepturile la import																
D.29	- Alte impozite pe producţie																
D.3	Subvenţii, plătite																
D.31	- pe produse																
D.39	- altele																
D.4	Venituri din proprietate																
	- - de la administraţia publică																
	- - de la alte sectoare																
D.41	- Dobânzi																
	- - de la administraţia publică																
	- - de la alte sectoare																
P.119	- - SIFIM																
D.42	- Venituri distribuite ale societăţilor																
	- - de la administraţia publică																
	- - de la alte sectoare																
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe																
	- - de la administraţia publică																
	- - de la alte sectoare																
D.44	- Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor																
D.45	- Chirii																
	- - de la administraţia publică																
	- - de la alte sectoare																
	Total resurse																
	II.1.2. Contul de alocare a veniturilor primare																
	Utilizări																
D.4	- Venituri din proprietate																
	- - către administraţia publică																
	- - către alte sectoare																
D.41	- Dobânzi																
	- - către administraţia publică																
	- - către alte sectoare																
P.119	- - SIFIM																
D.42	- Venituri distribuite ale societăţilor																
	- - către administraţia publică																
	- - către alte sectoare																
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe																
	- - către administraţia publică																
	- - către alte sectoare																
D.44	- Venituri din proprietate atribuite asiguraţilor																

D.45	- Chirii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - către administraţia publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - către alte sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.5n	Venit naţional net/Soldul veniturilor primare, net	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Total utilizări	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	II.2. Contul de distribuire secundară a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Resurse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.5n	Venit naţional, net/Soldul veniturilor primare, net	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.5	Impozite curente pe venituri, pe avere etc.	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.51	- Impozite pe venituri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.59	- Alte impozite curente	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.61	- Contribuţii sociale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.611	- - Contribuţii sociale efective	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.6111	- - - Contribuţii sociale efective ale angajatorilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.6112	- - - Contribuţii sociale efective ale angajaţilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.6113	- - - Contribuţii sociale ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.612	- - Contribuţii sociale imputate	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.62	- Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.7	Alte transferuri curente	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- de la administraţia publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- de la alte sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.71	- Prime nete de asigurare generală	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.72	- Indemnizaţii de asigurare generală	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.73	- Transferuri curente între administraţiile publice	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.74	- Cooperare internaţională curentă	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - de la instituţii CE	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.75	- Transferuri curente diverse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - de la administraţia publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - de la alte sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - - Resurse proprii provenite din PNB	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Total resurse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	II.2. Contul de distribuire secundară a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Utilizări	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.5	Impozite curente pe venituri, pe avere etc.	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.51	- Impozite pe venituri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.59	- Alte impozite curente	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.61	- Contribuţii sociale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.611	- - Contribuţii sociale efective	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.6111	- - - Contribuţii sociale efective ale angajatorilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.6112	- - - Contribuţii sociale efective ale angajaţilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.6113	- - - Contribuţii sociale ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără ocupaţie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.612	- - - Contribuţii sociale imputate	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.62	- Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.7	Alte transferuri curente	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- către administraţia publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- către alte sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.71	- Prime nete de asigurare generală	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.72	- Indemnizaţii de asigurare generală	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.73	- Transferuri curente între administraţiile publice	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.74	- Cooperare internaţională curentă	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - către instituţii CE	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.75	- Transferuri curente diverse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

◆	- - către administraţia publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - către alte sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - - Resurse proprii provenite din PNB	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.6n	Venit disponibil net	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Total utilizări	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	II.4.1. Contul de utilizare a venitului disponibil	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Resurse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.6n	Venit disponibil, net	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Total resurse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	II.4.1. Contul de utilizare a venitului disponibil	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Resurse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.3	Cheltuieli de consum final	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.31	- Cheltuieli de consum individual	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.32	- Cheltuieli de consum colectiv	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor nete ale gospodăriilor populaţiei asupra fondurilor de pensii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.8n	Economii, net	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.12	Soldul extern curent	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Utilizări totale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	II.1.1. Contul variaţiilor valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.8n	Economii, net/Soldul extern curent	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.9	Transferuri de capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- de la administraţia publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- de la alte sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.91	- Impozite pe capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - de la administraţia publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - de la alte sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.92	- Ajutoare pentru investiţii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - de la administraţia publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - de la alte sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.99	- Alte transferuri de capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - de la administraţia publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - de la alte sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Variaţia totală a pasivelor şi valorii nete	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	II.1.1. Contul variaţiilor valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Variaţii ale activelor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- către administraţia publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- către alte sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.91	- Impozite pe capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - către administraţia publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - către alte sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.92	- Ajutoare pentru investiţii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - către administraţia publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - către alte sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.99	- Alte transferuri de capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - către administraţia publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	- - către alte sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.10.1	Variaţiile valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Variaţii totale ale activelor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	III.1.2. Contul de achiziţii al activelor nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Variaţii ale pasivelor şi valorii nete	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

B.10.1	Variaţiile valorii nete datorate economiilor şi transferurilor de capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.1	Consum de capital fix Variaţia totală a pasivelor şi valorii nete	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	III.1.2. Contul de achiziţii al activelor nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Variaţia activelor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.5	Formarea brută de capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.51	- Formarea brută de capital fix	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.52	- Variaţia stocurilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.53	- Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.2	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/nevoia (-) netă de finanţare Variaţia totală a activelor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Tabelul 9 - Venituri detaliate din taxe şi impozite pe sectoare

◆	Cod SCN	Administraţie publică	Administraţie centrală	Administraţia statului	Administraţie locală	Fonduri de asigurări sociale	Instituţii ale UE	Total
◆	Venituri detaliate din taxe şi impozite pe sectoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.5	Impozite curente pe venit, pe avere etc.	◆	◆	◆	◆	◆	-	◆
D.51	Impozite pe venit	◆	◆	◆	◆	◆	-	◆
D.51a	Impozite pe venituri individuale sau ale gospodăriilor populaţiei ...	◆	◆	◆	◆	◆	-	◆
D.51b	Impozite pe veniturile societăţilor ...	◆	◆	◆	◆	◆	- -	◆
D.51c	Impozite pe câştiguri de capital ...	◆	◆	◆	◆	◆	- -	◆
D.51d	Impozite pe câştiguri de la loterii sau jocuri de noroc ...	◆	◆	◆	◆	◆	- -	◆
D.59	Alte impozite curente	◆	◆	◆	◆	◆	-	◆
D.59.1	Impozite curente pe capital	◆	◆	◆	◆	◆	-	◆
D.59.1a	Impozite curente pe terenuri şi clădiri ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆ -	◆
D.59.1b	Impozite curente pe averea netă ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆ -	◆
D.59.1c	Impozite curente pe alte active ...	◆	◆	◆	◆	◆	- -	◆
D.59.2	Diverse impozite curente	◆	◆	◆	◆	◆	-	◆
D.59.2a	Impozite pe cap de locuitor ...	◆	◆	◆	◆	◆	- -	◆
D.59.2b	Impozite pe cheltuieli ...	◆	◆	◆	◆	◆	- -	◆
D.59.2c	Plăţi ale gospodăriilor populaţiilor pentru a obţine diverse licenţe ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆ -	◆
D.59.2d	Impozite pe tranzacţii internaţionale ...	◆	◆	◆	◆	◆	- -	◆
D.2	Impozite pe producţie şi importuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.21	Impozite pe produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.211	Impozite tip valoare adăugată ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.212	Taxe vamale şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.2121	Taxe vamale ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.2122	Drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA şi taxele vamale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.2122a	Impozite pe vânzări generale sau pe cifra de afaceri ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.2122b	Accize ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.2122c	Impozite pe servicii specifice ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.2122d	Profiturile monopolurilor la import ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.2122e	Impozite rezultând din cursurile de schimb multiple ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.214	Impozite pe produse, cu excepţia TVA şi drepturilor la import	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.214a	Impozite pe vânzări generale sau pe cifra de afaceri ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.214b	Accize ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.214c	Impozite pe servicii specifice ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.214d	Impozite pe tranzacţii financiare şi de capital ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.214e	Profiturile monopolurilor fiscale ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.29	Alte impozite pe producţie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.29a	Impozite pe forţa de muncă ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

D.29b	Impozite periodice pe terenuri, clădiri sau alte structuri ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.29c	Autorizaţii profesionale şi ale firmelor ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.29d	Impozite pe utilizarea activelor fixe sau alte activităţi ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.29e	Taxe poştale ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.29f	Impozite pe poluare ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.29g	Impozite pe tranzacţii internaţionale ...	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.91	Impozite pe capital	◆	◆	◆	◆	◆	-	◆
D.91a	Taxe pe capital ...	◆	◆	◆	◆	◆	-	◆
D.91b	Impozite pe transferurile de capital ...	◆	◆	◆	◆	◆	-	◆
◆	Total venituri din taxe şi impozite	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.611	Contribuţii sociale efective	◆	◆	◆	◆	◆	-	◆
D.6111	- Contribuţii sociale efective ale angajatorilor	◆	◆	◆	◆	◆	-	◆
D.6112	- Contribuţii sociale ale angajatorilor	◆	◆	◆	◆	◆	-	◆
D.6113	- Contribuţii sociale ale lucrătorilor independenţi şi ale persoanelor fără loc de muncă	◆	◆	◆	◆	◆	-	◆
◆	Venituri totale din taxe şi impozite şi contribuţii sociale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Tabelul 10 - Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni (NUTS II), preţuri curente

Cod	Lista variabilelor	Defalcare	t + luna
B.1b	1. Valoarea adăugată brută la preţuri de bază	A17	24
B.1b	2. Valoarea adăugată brută la preţuri de bază	-	18
D.1	3. Remunerarea angajaţilor	A17	24
P.51	4. Formarea brută de capital fix	A17	24
◆	5. Ocuparea forţei de muncă	◆	◆
◆	- Total	A17	24
◆	- Angajaţi	A17	24

Tabelul 11- Cheltuielile administraţiei publice pe funcţii

◆	◆	Cheltuieli de consum final	Din care: remunerarea angajaţilor	Subvenţii	Venituri din proprietate (consolidate)	Prestaţii sociale altele decât transferuri sociale în natură	Alte transferuri curente (consolidate)	Formare brută de capital	Transferuri de capital (consolidate)	Cheltuieli totale
◆	◆	P.3	D.1	D.3	D.4	D.62	D.7	P.5	D.9	◆
1	Servicii publice generale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
2	Servicii de apărare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
3	Servicii de ordine şi siguranţă publică	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
4	Servicii de învăţământ	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
5	Servicii de sănătate	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
6	Protecţie socială şi servicii de asistenţă socială	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
7	Locuinţe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
8	Servicii culturale, recreative şi religioase	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
9	Servicii de aprovizionare cu combustibili şi energie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
10	Servicii în agricultură, silvicultură, pescuit şi vânătoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
11	Servicii în industria extractivă şi a resurselor minerale, altele decât combustibili; servicii în industria prelucrătoare; servicii în construcţii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
12	Servicii de transport şi comunicaţii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
13	Alte servicii economice	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
14	Cheltuieli neclasificate în grupele majore	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	TOTAL	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Tabelul 12 - Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni (NUTS III), preţuri curente

Cod	Lista variabilelor	Defalcare	t + luna
B.1b	1. Valoarea adăugată la preţuri de bază	A3	24
◆	2. Ocuparea forţei de muncă	◆	◆
◆	- Total	A3	18
◆	- Angajaţi	A3	18

Tabelul 13- Contul gospodăriilor populaţiei pe regiuni (NUTS II), preţuri curente t + 36

Contul de alocare a veniturilor primare ale gospodăriilor populaţiei

◆	Utilizări	◆	Resurse
D.4	Venituri din proprietate	B.2/B.3	Excedent din exploatare/Venit mixt
◆	◆	D.1	Remunerarea angajaţilor
B.5	Venituri primare	D.4	Venituri din proprietate

Contul de distribuire secundară a veniturilor gospodăriilor populaţiei

◆	Utilizări	◆	Resurse
D.5	Impozite curente pe venit, avere etc.	B.5	Venituri primare
D.61	Contribuţii sociale	D.62	Prestaţii sociale altele decât prestaţiile sociale în natură
D.7	Alte transferuri curente	D.7	Alte transferuri curente
B.6	Venit disponibil	◆	◆

Tabelul 14 - Active fixe pe economia totală şi pe produse, Pi3

Cod	Lista variabilelor	Defalcare
AN. 11	Active fixe	Pi 3

Tabelul 15 - Tabel privind procurarea la preţuri de bază, inclusiv transformarea în preţuri de achiziţie

Preţuri: curente şi constante
n = 60, m = 60

◆		Ramuri de activitate (NACE) 1 2 3 4.....n	Σ (1)	Importuri (cif)	Procurare totală la preţuri de bază	Margini comerciale şi de transport	Impozite minus subvenţii pe produse	Total procurare la preţuri de achiziţie
◆ ◆		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1 2 3 4 . . Produse (CPA) . . m (Elemente de ajustare)	(1)	Producţie pe produse şi pe ramuri de activitate la preţurile de bază	◆	(a) Intra UE (b) Extra UE	◆	◆	◆	◆
Σ(1)	(2)	Producţie totală pe ramuri de activitate	◆	◆	◆	0	◆	◆
Total din care: Producţie de piaţă Pentru consum final propriu altă producţie necomercială	(3)	◆	◆	0 0	◆	0 0	◆	◆

Tabelul 16 - Tabel de utilizare la preţurile de achiziţie Preţuri: curente şi constante
n = 60, m = 60

◆		Ramuri de activitate (NACE) 12 3.....n	Σ (1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
◆ ◆		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . Produse (CPA) . . m (Elemente de ajustare)	(1)	Consum intermediar la preţurile de achiziţie pe produse şi pe ramuri de activitate	◆	Utilizări finale la preţurile de achiziţie Cheltuieli de consum final: (a) pe gospodării ale populaţiei (b) pe instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei [t + 12 împreună cu (a)] (c) pe administraţie publică Formarea brută de capital: (d) formarea brută de capital fix; (e) variaţia stocurilor şi a obiectelor de valoare (f) exporturi - în interiorul UE - în afara UE	◆	◆
1(1)	(2)	Consum intern total pe ramuri de activitate	◆	Total utilizări finale pe tipuri	◆	Total utilizare
Remunerarea angajaţilor Contribuţii de asigurări sociale ale angajatorilor	◆	◆	◆	◆		
Alte impozite nete pe producţie	(3)	Elemente ale valorii adăugate pe ramuri de activitate	◆	◆		
Consumul de capital fix Excedent din exploatare, net	◆	◆	◆	◆		
Σ (3)	(4)	Valoarea adăugată pe ramuri de activitate	◆	◆		
Σ (1) + Σ (3)	(5)	Producţia la preţuri de bază pe ramuri de activitate	◆	◆		

Tabelul 17 - Tabel simetric de intrări-ieşiri la preţurile de bază (pentru fiecare produs) Preţuri: curente şi constante
n = 60

◆		Produse (CPA) 12 3..... n	Σ (1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
◆ ◆		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . Produse (CPA) . . n	(1)	Consum intermediar la preţurile de bază (pentru fiecare produs)	◆	Utilizări finale la preţurile de bază: Cheltuieli de consum final: (a) pe gospodării ale populaţiei (b) pe instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (c) pe administraţie publică Formarea brută de capital: (d) formarea brută de capital fix; (e) variaţia stocurilor şi a obiectelor de valoare (f) exporturi - în interiorul UE - în afara UE	◆	◆
Σ (1)	(2)	Consum intermediar total la preţurile de bază pe produs	◆	Utilizări finale la preţuri de bază pe tipuri	◆	Total utilizări la preţuri de bază
Impozite pe produse Subvenţii pe produse (-)	(3)	Impozite nete pe produse pe fiecare produs în parte	◆	Impozite nete pe produse pe tip de utilizare finală	◆	Impozite nete totale pe produse
Impozite nete pe produse	(4)	Impozite nete pe produse pentru consumul intermediar pe produse	◆	Impozite nete pe produse pentru utilizare finală	◆	Total impozite nete pe produse
Σ (1) + (3) + (4)	(4)	Consum intermediar total la preţuri ale cumpărătorului	◆	Total utilizări finale pe tipuri	◆	Total utilizări la preţul de achiziţie
Remunerarea angajaţilor Alte impozite nete pe producţie Consumul de capital fix Excedent din exploatare, net	(5)	Componente ale valorii adăugate pe produs	◆	◆ ◆	◆ ◆	◆ ◆
Σ (5)	(6)	Valoarea adăugată pe produse	◆	◆ ◆	◆ ◆	◆ ◆
Σ (1) + (3) + Σ (5)	(7)	Producţia la preţuri de bază pe produse	◆	◆ ◆	◆ ◆	◆ ◆
Importuri	(8)	Importuri cif pe produse	◆	◆ ◆	◆ ◆	◆ ◆
(7) + (8)	(9)	Oferta la preţuri de bază pe produse	◆	◆ ◆	◆ ◆	◆ ◆
Formare de capital fix Stocul de capital fix Aportul de forţă de muncă	(10)	◆	◆	◆ ◆	◆ ◆	◆ ◆

Tabelul 18 - Tabel simetric de intrări-ieşiri pentru producţia internă la preţuri de bază (pe produse)
Preţuri: curente şi constante
n = 60

◆	Produse (CPA) 12 3..... n	Σ (1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
◆ ◆	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

1 2 3 . . Produse (CPA) . . n	(1)	Pentru producţia internă: consum intermediar la preţuri de bază (pentru fiecare produs)	◆	Pentru producţia internă: Utilizări finale la preţuri de bază: Cheltuieli de consum final: (a) pe gospodării ale populaţiei (b) pe instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (c) pe administraţie publică Formarea brută de capital: (d) formarea brută de capital fix; (e) variaţia stocurilor şi a obiectelor de valoare (f) exporturi - în interiorul UE - în afara UE	◆	◆
Σ (1)	(2)	Consum intermediar total de producţie internă pe produse	◆	Utilizări finale ale producţiei interne	◆	Total producţie internă
Utilizări ale produselor importate	(3)	Consumul intermediar total de produse importate pe produse, cif	◆	Utilizare finală a produselor importate, cif	◆	Total importuri
Impozite nete pe produse	(4)	Impozite nete pe produse pentru consumul intermediar pe produse	◆	Impozite nete pe produse pentru utilizare finală	◆	Total impozite nete pe produse
Σ (1) + (3) + (4)	(5)	Consum intermediar la preţuri de achiziţie pe produse	◆	Total utilizări finale pe tipuri de preţuri de achiziţie	◆	Total utilizare
Remunerarea angajaţilor Alte impozite nete pe producţie Consumul de capital fix Excedent din exploatare, net	(6)	Componente ale valorii adăugate pe produse	◆	◆		
Σ (6)	(7)	Valoarea adăugată pe produse	◆	◆ ◆		
Σ (1) + (3) + (4) + Σ (6)	(8)	Producţia la preţuri de bază pe produse	◆	◆ ◆		
Formare de capital fix Stocul de capital fix Aport de forţă de muncă	(9)	◆	◆	◆ ◆		

Tabel 19 - Tabel simetric de intrări-ieşiri pentru importuri la preţuri de bază (pentru fiecare produs), cif
Preţuri: curente şi constante
n = 60

◆		Produse (CPA) 12 3..... n	2(1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
◆ ◆		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . Produse (CPA) . . n	(1)	Pentru importuri: consum intermediar la preţuri de bază (pentru fiecare produs)	◆	Pentru importuri: Utilizări finale la preţuri de bază: Cheltuieli de consum final: (a) pe gospodării ale populaţiei (b) pe instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (c) pe administraţie publică Formarea brută de capital: (d) formarea brută de capital fix; (e) variaţia stocurilor şi a obiectelor de valoare (f) exporturi - în interiorul UE - în afara UE	◆	◆
Σ (1)	(2)	Consum intermediar total al importurilor la preţuri de bază pe produse	◆	Utilizare finală a importurilor la preţurile de bază	◆	Total import

Tabelul 20 - Clasificarea încrucişată a activelor fixe, pe ramuri de activitate şi pe produse

Ramuri de activitate:	A31 NACE Rev.1
Produse:	Pi3 CPA
Variabile:	Active fixe, brut Active fixe, net
Preţuri:	Costuri curente de înlocuire Cost istoric Costuri constante de înlocuire

Tabelul 21 - Clasificarea încrucişată a contului de producţie, pe ramuri de activitate şi pe sectoare

Ramuri de activitate:	A60 NACE Rev.1
Sectoare:	S11 S12 S13 S14 S15
Variabile:	Producţie - de piaţă - consum final propriu - altă producţie necomercială Consum intermediar Valoarea adăugată brută - Remunerarea angajaţilor - Alte impozite minus subvenţiile pe producţie - Excedent net de exploatare - Consum de capital fix
Preţuri:	Curente

Tabelul 22 - Clasificarea încrucişată a formării brute de capital, pe ramuri de activitate şi pe produse

Ramuri de activitate:	A31 NACE Rev.1
Produse:	P60 CPA
Variabile:	Formare brută de capital fix
Preţuri:	Curente şi constante

Tabelul 23 - Calcule retrospective

Tabele, prevăzute pentru recalculare	Anuale		Trimestriale	
◆ ◆	Perioade	Transmitere	Perioade	Transmitere
◆	◆	◆	◆	◆
◆	88 - 94	aprilie 99	88-94	aprilie 99
Tabelul 1: Principale agregate	80-87	decembrie 99	80- 87	decembrie 99
Tabelul 2: Principalele agregate ale administraţiei publice	70- 94	decembrie 99	◆	◆
Tabelul 3: Tabele pe ramuri de activitate	70-94	decembrie 00	◆	◆
Tabelul 5: Cheltuieli de consum final ale gospodăriilor populaţiei după scop	80- 94	decembrie 00	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆
Tabelul 8: Conturi nefinanciare pe sectoare	90-94	decembrie 99	◆	◆
◆	80- 89	decembrie 00	◆	◆
Tabelul 11: Cheltuieli ale administraţiei publice după funcţii	90-94	decembrie 01	◆	◆

Partea 1: DEROGĂRI PENTRU TABELELE DE TRANSMIS ÎN CADRUL CHESTIONARULUI "SEC - 95" PE ŢARI
SECŢIUNEA 1: AUSTRIA
Subsecţiunea 1: Derogări pentru tabele

Tabel nr.	Tabel	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, anual	Termen: t + 9 luni	1999

1	Principale agregate, anual	Calcule retrospective: tabelele pentru anii 88 - 94 se transmit în decembrie 00	2000
1	Principale agregate, anual	Calcule retrospective: tabelele pentru anii 70 - 87 nu se recalculează	2005
1	Principalele agregate, trimestrial	Termen: t + 12 luni	1999
1	Principalele agregate, trimestrial	Calcule retrospective: tabelele pentru anii 88 - 94 se transmit în decembrie 00	2000
1	Principalele agregate, trimestrial	Calcule retrospective: tabelele pentru anii 80 - 87 nu se recalculează	2005
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Termen: t + 9 luni	1999
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 88-94	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Termen: t + 12 luni	1999
3	Tabele pe ramuri de activitate	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 88-94	2005
5	Cheltuieli de consum final ale gospodăriilor populaţiei după scop	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 88-94	2005
11	Cheltuieli ale administraţiei publice după funcţii	Calcule retrospective: tabelele pentru anii 90 - 94 nu se recalculează	2005
12	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS III, A3	Prima transmitere 2002	2002
13	Conturi ale gospodăriilor populaţiei pe regiuni, NUTS II	Prima transmitere 2005	2005
15	Tabelul de procurare la preţuri de bază inclusiv transformarea în preţuri de achiziţie cumpărătorului, A60xP60	Prima transmitere 2003 şi numai la doi ani	2003
16	Tabelul de utilizări la preţurile de achiziţie, A60xP60	Prima transmitere 2003 şi numai la doi ani	2003
17	Tabelul simetric de intrări-ieşiri la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Prima transmitere 2003	2003
18	Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru producţia internă, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Prima transmitere 2003	2003
19	Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru importuri, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Prima transmitere 2003	2003

Subsecţiunea 2: Derogări pentru variabile/sectoare unice în tabele

Tabel nr.	Tabel	Variabilă/Sector	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, trimestrial	Cheltuieli de consum individual	Nu se calculează	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Cheltuieli de consum colectiv	Nu se calculează	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Consum individual efectiv	Nu se calculează	2005
1	Principalele agregate, trimestrial	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Nu se calculează	2005
1	Principalele agregate, trimestrial	Total populaţie	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principalele agregate, anual	Cheltuieli de consum individual	Termen: t + 12 luni	2005
1	Principalele agregate, anual	Cheltuieli de consum colectiv	Termen: t + 12 luni	2005
1	Principalele agregate, anual	Consum individual efectiv	Termen: t + 12 luni	2005
1	Principalele agregate, anual	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Prima transmitere 2003	2003
1	Principalele agregate, anual	Total populaţie	Termen: t + 9 luni	2005
3 8	Tabele pe ramuri de activitate Conturi nefinanciare pe sectoare	Consumul de capital fix pe ramuri de activitate sau sectoare	Prima transmitere 2002	2002
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Defalcarea societăţi-lor după proprietar	Prima transmitere 2005	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Defalcarea gospodăriilor private pe grupe	Prima transmitere 2005	2005
16 18	Tabelul de utilizări la preţurile de achiziţie, A60xP60 Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru producţia internă la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Consumul de capital fix pe ramuri de activitate	Prima transmitere 2003	2003

SECŢIUNEA 2: DANEMARCA

Subsecţiunea 1: Derogări pentru tabele

Tabel nr.	Tabel	Derogare	Până în anul
6	Conturi financiare pe sectoare (operaţiuni)	Termen: t + 13 luni	2005
7	Bilanţuri pentru active şi pasive financiare	Termen: t + 13 luni	2005
20	Clasificare încrucişată a activelor fixe pe ramuri de activitate şi pe produse, A31xPi3, la cinci ani	Prima transmitere 2005	2005

Subsecţiunea 2: Derogări pentru variabile/sectoare unice în tabele

Tabel nr.	Tabel	Variabilă/Sector	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, anual şi trimestrial	Ocuparea forţei de muncă	Numai conceptul intern	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Salarii şi indemnizaţii pe ramuri de activitate	Nu se raportează	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Consum de capital fix	Termen: t + 36 luni	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Formare brută de capital fix	Termen: t + 36 luni	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Variaţia stocurilor pe ramuri de activitate	Termen: t + 36 luni	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare pe ramuri de activitate	Termen: t + 36 luni	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Lucrători independenţi pe ramuri de activitate	Termen: t + 36 luni	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Angajaţi pe ramuri de activitate	Termen: t + 36 luni	2005
3	rate pe ramuri de activitate	Ore lucrate pe ramuri de activitate	Termen: t + 36 luni	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Remunerarea angajaţilor pe ramuri de activitate	Termen: t + 36 luni	2005
9	Venituri detaliate din taxe şi impozite pe sectoare	Impozite pe vânzări generale sau cifra de afaceri (drepturi asupra importurilor) Impozite pe vânzări generale sau cifra de afaceri (impozite pe produse)	Ambele variabile împreună	2005
9	Venituri detaliate din taxe şi impozite pe sectoare	Accize (drepturi asupra importurilor) Accize (impozite pe produse)	Ambele variabile împreună	2005
9	Venituri detaliate din taxe şi impozite pe sectoare	Impozite pe servicii specifice (drepturi asupra importurilor) Impozite pe servicii specifice (impozite pe produse)	Ambele variabile împreună	2005
17	Tabelul simetric de intrări-ieşiri la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Consum de capital fix, excedentul net de exploatate	Ambele variabile împreună la P60	2005
18	Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru producţia internă, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	◆	◆	◆
19	Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru importuri, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	◆	◆	◆
21	Clasificare încrucişată a contului de producţie pe ramuri de activitate şi pe sectoare, A60x(S11, S12, S13, S14, S15), la cinci ani	◆	◆	◆
17 18 19	Tabelul simetric de intrări-ieşiri la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru producţia internă, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru importuri, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Formare de capital fix	Numai P31	2005

17 18 19	Tabelul simetric de intrări-ieşiri la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru producţia internă, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru importuri, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Stocul de capital fix	Nu se raportează	2005
21	Clasificare încrucişată a contului de producţie pe ramuri de activitate şi pe sectoare, A60x(S11, S12, S13, S14, S15), la cinci ani	Sectorul gospodăriilor private Sectorul instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Ambele sectoare împreună	2005

SECŢIUNEA 3: GERMANIA

Subsecţiunea 1: Derogări pentru tabele

Tabel nr.	Tabel	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, trimestrial	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 91-94	2005
1	Principale agregate, anual	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 91-94	2005
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 91-94	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 91-94	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	t + 9 luni numai pentru A17, A 31 numai cu o întârziere t + 21 luni	2005
5	Cheltuieli de consum final ale gospodăriilor populaţiei după scop	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 91-94	2005
5	Cheltuieli de consumului final ale gospodăriilor populaţiei după scop	În parte, numai poziţiile la o cifră	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 91-94	2005
9	Venituri detaliate din taxe şi impozite pe sectoare	Fără poziţii exprimate prin litere la sfârşitul codului	2005
10	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS II, A17	Numai NUTS 1 şi A6	2005
11	Cheltuieli ale administraţiei publice după funcţii	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 91-94	2005
12	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS III, A 3	Termen: t + 30 luni, numai la 2 ani	2005
13	Conturi ale gospodăriilor populaţiei pe regiuni, NUTS II	Termen: t + 30 luni, numai NUTS I	2005
15	Tabelul de procurare la preţuri de bază inclusiv transformarea în preţuri de achiziţie, A60xP60	Numai la 2 ani	2005
16	Tabelul de utilizări la preţurile de achiziţie, A60xP60	Numai la 2 ani	2005
21	Clasificare încrucişată a contului de producţie pe ramuri de activitate şi pe sectoare, A60x(S11, S12, S13, S14, S15), la cinci ani	Fără preţuri constante	2005

Subsecţiunea 2: Derogări pentru variabile/sectoare unice în tabele

Tabel nr.	Tabel	Variabilă/Sector	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, anual şi trimestrial	Formare brută de capital fix	Pi6: fără date trimestriale, anual cu o întârziere t + 12 luni	2005
1	Principale agregate, anual şi trimestrial	Total populaţie	Termen: t + 12 luni	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare pe ramuri de activitate Variaţia stocurilor pe ramuri de activitate	Ambele variabile împreună, nu pe ramuri de activitate	2005
6 7	Conturi financiare pe sectoare (operaţiuni) Bilanţuri pentru active şi pasive financiare	Sectorul administraţie publică	S.1311/S.1312 şi S.1313 numai împreună	2005
10	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS II, A17	Formarea brută de capital fix	Termen: t + 30 luni	2005

SECŢIUNEA 4: GRECIA

Subsecţiunea 1: Derogări pentru tabele

Tabel nr.	Tabel	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, trimestrial	Prima transmitere 2000	2000
1	Principale agregate, trimestrial	Calcule retrospective: tabelele pentru anii 88 - 94 se transmit în decembrie 00	2000
1	Principale agregate, trimestrial	Calcule retrospective: anii 80 - 87 nu se recalculează	2005
1	Principale agregate, anual	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual şi trimestrial	Prima transmitere 2000	2000
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Termen: t + 9 luni	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 88-94	2005
5	Cheltuieli de consum final ale gospodăriilor populaţiei după scop	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 88-94	2005
6	Conturi financiare pe sectoare (operaţiuni)	Prima transmitere: răspunsul neclar	2005
6	Conturi financiare pe sectoare (operaţiuni)	Întârziere: răspunsul neclar la momentul respectiv	2005
7	Bilanţuri pentru active şi pasive financiare	Prima transmitere 2005	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 88-94	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Calcule retrospective: anii 80-89 nu se recalculează	2005
11	Cheltuieli ale administraţiei publice după funcţii	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 88-94	2005
20	Clasificare încrucişată a activelor fixe pe ramuri de activitate şi pe produse, A31xPi3, la cinci ani	Prima transmitere 2005	2005

Subsecţiunea 2: Derogări pentru variabile/sectoare unice în tabele

Tabel nr.	Tabel	Variabilă/Sector	Derogare	Până în anul
3	Tabele pe ramuri de activitate	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Prima transmitere 2005	2005
3	rate pe ramuri de activitate	Ore lucrate pe ramuri de activitate	Prima transmitere 2005	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Defalcarea societăţilor după proprietar	Prima transmitere 2005	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Defalcarea gospodăriilor private pe grupe	Prima transmitere 2005	2005

SECŢIUNEA 5: SPANIA

Subsecţiunea 1: Derogări pentru tabele

Tabel nr.	Tabel	Derogare	Până în anul
11	Cheltuieli ale administraţiei publice după funcţii	Termen: t + 21 luni	2005

Subsecţiunea 2: Derogări pentru variabile/sectoare unice în tabele

Tabel nr.	Tabel	Variabilă/Sector	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, trimestrial	Consum final al instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor	Nu se transmite	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Defalcarea cheltuielilor de consum final ale administraţiilor publice în consum individual şi colectiv	Nu se transmite	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Consum final efectiv	Nu se transmite	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Consum individual efectiv	Nu se transmite	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Împreună cu variaţia stocurilor	2005
1	Principale agregate, anual	Cheltuieli de consum final ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Defalcarea cheltuielilor consumului final al administraţiilor publice în consum individual şi colectiv	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Consum final efectiv	Termen: t + 9 luni	2005

1	Principale agregate, anual	Consum individual efectiv	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Prima transmitere 2005	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Consum de capital fix pe ramuri de activitate	Prima transmitere 2005	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare pe ramuri de activitate	Prima transmitere 2005	2005
3	rate pe ramuri de activitate	Ore lucrate pe ramuri de activitate	Prima transmitere 2005	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Prima transmitere 2005	2005
9	Venituri detaliate din taxe şi impozite pe sectoare	Defalcarea impozitelor curente pe venit, avere etc., taxe vamale şi drepturi la importuri, exclusiv TVA şi alte impozite pe producţie pentru subsectoarele administraţiei statului (S1312) şi administraţiei locale (S1 313)	Termen: t + 21 luni	2005
16	Tabelul de utilizări la preţurile de achiziţie, A60xP60	Consumul de capital fix pe ramuri de activitate (A 60)	Prima transmitere 2005	2005
17 18 19	Tabelul simetric de intrări-ieşiri la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru producţia internă, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru importuri, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Consum de capital fix (P60)	Prima transmitere 2005	2005
17	Tabelul simetric de intrări-ieşiri la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Stocuri de active fixe	Prima transmitere 2005	2005
18	Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru producţia internă, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	◆	◆	◆
19	Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru importuri, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	◆	◆	◆

SECŢIUNEA 6: FRANŢA

Subsecţiunea 1: Derogări pentru tabele

◆	Tabel nr.	Tabel	◆	Derogare	Până în anul
10	◆	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS II, A 17	Termen: t +	36 luni	2005
12	◆	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS III, A 3	Termen: t +	36 luni	2005
13	◆	Conturi ale gospodăriilor pe regiuni, NUTS II	Termen: t +	42 luni	2005

Subsecţiunea 2: Derogări pentru variabile/sectoare unice în tabele

Tabel nr.	Tabel	Variabilă/Sector	Derogare	Până în anul
3	Tabele pe ramuri de activitate	Toate variabilele	Defalcare pe ramuri de activitate pentru a fi calculate pe ramuri de activitate omogene	2005
10	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS II, A17	◆	◆	◆
12	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS III, A3	◆	◆	◆
15	Tabel de procurare la preţuri de bază inclusiv transformarea în preţuri de achiziţie, A60xP60	◆	◆	◆
16	Tabelul de utilizări la preţurile de achiziţie, A60xP60	◆	◆	◆
20	Clasificare încrucişată a activelor fixe pe ramuri de activitate şi pe produse, A31xPi3, la cinci ani	◆	◆	◆
21	Clasificare încrucişată a contului de producţie pe ramuri de activitate şi pe sectoare, A60x(S11, S12, S13, S14, S15), la cinci ani	◆	◆	◆
22	Clasificare încrucişată a formării brute de capital fix pe ramuri de activitate şi pe produse, A31xP60, la cinci ani	◆	◆	◆

SECŢIUNEA 7: IRLANDA

Subsecţiunea 1: Derogări pentru tabele

Tabel nr.	Tabel	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, trimestrial	Prima transmitere 2002	2002
1	Principale agregate, trimestrial	Calcule retrospective: anii 88 - 94 nu se recalculează	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Calcule retrospective: anii 80 - 87 nu se recalculează	2005
1	Principale agregate, anual	Termen: t + 6 luni	2002
1	Principale agregate, anual	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 85-94	2005
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 85-94	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Prima transmitere 2005	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Calcule retrospective: anii 70 - 94 nu se recalculează	2005
5	Cheltuieli de consum final ale gospodăriilor populaţiei după scop	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 85-94	2005
6	Conturi financiare pe sectoare (operaţiuni)	Prima transmitere 2005	2005
7	Bilanţuri pentru active şi pasive financiare	Prima transmitere 2005	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Prima transmitere 2005	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Calcule retrospective: anii 90 - 94 nu se recalculează	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Calcule retrospective: anii 80 - 89 nu se recalculează	2005
15	Tabelul de procurare la preţuri de bază inclusiv transformarea în preţuri de achiziţie A60xP60	Prima transmitere 2005	2005
16	Tabelul de utilizări la preţurile de achiziţie, A60xP60	Prima transmitere 2005	2005
17	Tabelul simetric de intrări-ieşiri la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Prima transmitere 2005	2005
18	Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru producţia internă, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Prima transmitere 2005	2005
19	Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru importuri, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Prima transmitere 2005	2005
20	Clasificare încrucişată a activelor fixe pe ramuri de activitate şi pe produse, A31xPi3, la cinci ani	Prima transmitere 2005	2005
21	Clasificare încrucişată a contului de producţie pe ramuri de activitate şi pe sectoare, A60x(S11, S12, S13, S14, S15), la cinci ani	Prima transmitere 2005	2005
22	Clasificare încrucişată a formării brute de capital fix pe ramuri de activitate şi pe produse, A31xP60, la cinci ani	Prima transmitere 2005	2005

Subsecţiunea 2: Derogări pentru variabile/sectoare unice în tabele

Tabel nr.	Tabel	Variabilă/Sector	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, anual şi trimestrial	Cheltuieli de consum final al instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Nu se furnizează	2005
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	P52 + P53 + K2	Nu se furnizează	2003

SECŢIUNEA 8: . ITALIA

Subsecţiunea 1: Derogări pentru tabele

Tabel Nr.	Tabel	Derogare	Până
1	Principale agregate, trimestrial	Termen: t + 6 luni	1999
1	Principale agregate, trimestrial	Calcule retrospective: anii 80 - 87 se transmit în decembrie 00	2000

1	Principale agregate, anual	Calcule retrospective: anii 80 - 87 se transmit în decembrie 00	2000
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Calcule retrospective: anii 70 - 94 nu se transmit	2005
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Calcule retrospective: anii 80 - 94 se transmit în decembrie 01	2001
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Termen: t + 9 luni	2005
20	Clasificare încrucişată a activelor fixe pe ramuri de activitate şi pe produse, A31xPi3, la cinci ani	Nu se calculează	2005
22	Clasificare încrucişată a formării brute de capital fix pe ramuri de activitate şi pe produse, A31xP60, la cinci ani	Prima transmitere 2005	2005

Subsecţiunea 2: Derogări pentru variabile/sectoare unice în tabele

Tabel nr.	Tabel	Variabilă/Sector	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, trimestrial	Cheltuieli de consum ale administraţiilor publice luate individual	Termen: t + 16 luni	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Cheltuieli de consum colectiv	Termen: t + 16 luni	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Consum final efectiv	Termen: t + 16 luni	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Consum individual efectiv	Termen: t + 16 luni	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Împreună cu variaţia stocurilor	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Consum de capital fix	Prima transmitere decembrie 01	2001
1	Principale agregate, trimestrial	Venit naţional, net	Prima transmitere decembrie 01	2001
1	Principale agregate, anual	Cheltuieli de consum al administraţiilor publice luate individual	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Cheltuieli de consum colectiv	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Consum final efectiv	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Consum individual efectiv	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Împreună cu variaţia stocurilor	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Consum de capital fix pe ramuri de activitate	Defalcare A17, prima transmitere 2002	2002
3	Tabele pe ramuri de activitate	Consum de capital fix pe ramuri de activitate	Defalcare A31, prima transmitere 2005	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare pe ramuri de activitate	Împreună cu variaţia stocurilor	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare pe ramuri de activitate	Împreună cu variaţia stocurilor	2005

SECŢIUNEA 9: LUXEMBURG

Subsecţiunea 1: Derogări pentru tabele

Tabel nr.	Tabel	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, trimestrial	Calcule retrospective: anii 95 - 98 nu se recalculează	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Calcule retrospective: anii 88 - 94 nu se recalculează	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Calcule retrospective: anii 80 - 87 nu se recalculează	2005
1	Principale agregate, anual	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 80-87	2005
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 90-94	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 80-94	2005
6	Conturi financiare pe sectoare (operaţiuni)	Prima transmitere 2005	2005
7	Bilanţuri pentru active şi pasive financiare	Prima transmitere 2005	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Calcule retrospective: anii 90 - 94 nu se recalculează	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Calcule retrospective: anii 80-89 nu se recalculează	2005
10	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS II, A17	Nu se calculează	2005
11	Cheltuieli ale administraţiei publice după funcţii	Calcule retrospective: anii 90 - 94 nu se recalculează	2005
12	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS III, A 3	Nu se calculează	2005
13	Conturi ale gospodăriilor pe regiuni, NUTS II	Nu se calculează	2005

Subsecţiunea 2: Derogări pentru variabile/sectoare unice în tabele

Tabel nr.	Tabel	Variabilă/Sector	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, anual	Formare brută de capital fix	Defalcare Pi3	2005
1	Principale agregate, anual	Soldul veniturilor primare cu restul lumii	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Venit naţional brut la preţurile pieţei	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Consumul de capital fix	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Venit naţional net la preţurile pieţei	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Transferuri nete curente cu restul lumii	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Venit disponibil, net	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Economia naţională, netă	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Transferurile nete de capital cu restul lumii	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Capacitatea de finanţare a naţiunii	Termen: t + 9 luni	2005
1	Principale agregate, anual	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Prima transmitere 2005	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Formare brută de capital fix	Fără defalcare Pi 3	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Consumul de capital fix	Prima transmitere 2005	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Venit naţional net la preţurile pieţei	Prima transmitere 2005	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Transferuri nete curente cu restul lumii	Prima transmitere 2005	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Venit disponibil, net	Prima transmitere 2005	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Economii naţionale, net	Prima transmitere 2005	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Transferurile nete de capital cu restul lumii	Prima transmitere 2005	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Capacitatea/necesarul net de finanţare a naţiunii	Prima transmitere 2005	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Prima transmitere 2005	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Formare brută de capital fix pe ramuri de activitate	Termen: t + 36 luni	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Prima transmitere 2005	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	S11, S12, S14 + 45, S211, S212	Prima transmitere 2005	2005
20	Clasificare încrucişată a activelor fixe pe ramuri de activitate şi pe produse, A60 x (S11, S12, S14 + 45,S211,S212), la cinci ani	Tabel la valoarea costurilor istorice	Prima transmitere 2005	2005

SECŢIUNEA 10: ŢĂRILE DE JOS

Subsecţiunea 1: Derogări pentru tabele

Tabel nr.	Tabel	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, trimestrial	Calcule retrospective: anii 86 - 94 se transmit în octombrie 01	2001
1	Principale agregate, trimestrial	Calcule retrospective: anii 80 - 85 se transmit în martie 02	2002
1	Principale agregate, anual	Calcule retrospective: anii 86 - 94 se transmit în iulie 01	2001
1	Principale agregate, anual	Calcule retrospective: anii 70 - 85 se transmit în decembrie 01	2001

2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Calcule retrospective: anii 86 - 94 se transmit în iulie 02	2001
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Calcule retrospective: anii 70 - 85 se transmit în decembrie 01	2001
3	Tabele pe ramuri de activitate	Calcule retrospective: anii 86 - 94 se transmit în iulie 01	2001
3	Tabele pe ramuri de activitate	Calcule retrospective: anii 70 - 85 se transmit în decembrie 01	2001
5	Cheltuieli de consum final ale gospodăriilor populaţiei după scop	Calcule retrospective: anii 86 - 94 se transmit în iulie 01	2001
5	Cheltuieli de consum final ale gospodăriilor populaţiei după scop	Calcule retrospective: anii 80-85 se transmit în decembrie 01	2001
7	Bilanţuri pentru active şi pasive financiare	Termen: t + 19 luni	2003
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Calcule retrospective: anii 86 - 94 se transmit în iulie 01; anii 80 - 85 se transmit în decembrie 01	2001
10	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS II, A17	Termen: t + 30 luni	2005
13	Conturi ale gospodăriilor populaţiei pe regiuni, NUTS II	Termen: t + 36 luni	2005

Subsecţiunea 2: Derogări pentru variabile/sectoare unice în tabele

Tabel nr.	Tabel	Variabilă/Sector	Derogare	Până în anul
10	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS II, A17	Formarea brută de capital fix, pe regiuni	Nu se calculează	2005
10 12	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS II, A17 Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTS III, A 3	Ocupare totală a forţei de muncă pe regiuni	Nu se calculează	2005

SECŢIUNEA 11: PORTUGALIA

Derogări pentru tabele

Tabel nr.	Tabel	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, anual	Calcule retrospective: anii 88 - 94 se transmit în decembrie 99	1999
1	Principale agregate, anual	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 77 - 87, se transmit în decembrie 00	2005/2000
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 77 - 94, se transmit în decembrie 00	2005/2000
3	Tabele pe ramuri de activitate	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 77-94	2005
5	Cheltuieli de consum final ale gospodăriilor populaţiei după scop	Termen: t + 12 luni	2005
5	Cheltuieli de consum final ale gospodăriilor populaţiei după scop	Calcule retrospective: nu se recalculează	2005
6	Conturi financiare pe sectoare (operaţiuni)	Termen: t + 12 luni	2005
7	Bilanţuri pentru active şi pasive financiare	Termen: t + 12 luni	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Calcule retrospective: anii 90 - 94 se transmit în decembrie 99	1999
11	Cheltuieli ale administraţiei publice după funcţii	Calcule retrospective: nu se recalculează	2005

SECŢIUNEA 12: FINLANDA

Subsecţiunea 1: Derogări pentru tabele

Tabel nr.	Tabel	◆	Derogare	Până în anul
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Calcule retrospective:	se recalculează numai anii 75-94	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Calcule retrospective:	se recalculează numai anii 75-94	2005

Subsecţiunea 2: Derogări pentru variabile/sectoare unice în tabele

Tabel nr.	Tabel	Variabilă/Sector	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, trimestrial	Cheltuieli de consum individual	Nu se calculează	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Cheltuieli de consum colectiv	Nu se calculează	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Consum individual efectiv	Nu se calculează	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Consum final efectiv	Nu se calculează	2005
1	Principale agregate, trimestrial	Variaţia stocurilor	Nu se calculează	2005
1	Principale agregate, anual şi trimestrial	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Nu se calculează	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Nu se calculează	2005
15	Tabelul de procurare la preţuri de bază inclusiv transformarea în preţuri de achiziţie, A60xP60	Toate	Defalcarea A31 şi P31 numai la preţuri curente	2005
16	Tabelul de utilizări la preţurile de achiziţie, A60xP60	Toate	◆	◆
17	Tabelul simetric de intrări-ieşiri la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Toate	◆	◆
18	Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru producţia internă, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Toate	◆	◆
19	Tabelul simetric de intrări-ieşiri pentru importuri, la preţurile de bază, P60xP60, la cinci ani	Toate	◆	◆
21	Clasificare încrucişată a contului de producţie pe ramuri de activitate şi pe sectoare, A60x(S11, S12, S13, S14, S15), la cinci ani	Toate	Defalcarea A31	2005

SECŢIUNEA 13: SUEDIA

Subsecţiunea 1: Derogări pentru tabele

Tabel nr.	Tabel	Derogare	Până în anul
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 80-94	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Termen: t + 12 luni	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Calcule retrospective: se recalculează numai anii 80-94	2005
6	Conturi financiare pe sectoare (operaţiuni)	Termen: t + 12 luni	2005
7	Bilanţuri pentru active şi pasive financiare	Termen: t + 12 luni	2005
11	Cheltuieli ale administraţiei publice după funcţii	Termen: t + 16 luni	2005

Subsecţiunea 2: Derogări pentru variabile/sectoare unice în tabele

Tabel nr.	Tabel	Variabilă/Sector	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, anual şi trimestrial	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Prima transmitere 2005	2005
1	Principale agregate, anual şi trimestrial	Defalcarea cheltuielilor de consum final ale administraţiilor publice în consum individual şi colectiv	Termen: t + 16 luni	2005
1	Principale agregate, anual şi trimestrial	Consumul final efectiv al gospodăriilor populaţiei	Termen: t + 16 luni	2005
1	Principale agregate, anual şi trimestrial	Consumul individual efectiv	Termen: t + 16 luni	2005
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Prima transmitere 2005	2005
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Defalcarea cheltuielilor de consum final ale administraţiilor publice în consum individual şi colectiv	Termen: t + 16 luni	2005
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Consumul final efectiv al gospodăriilor populaţiei	Termen: t + 16 luni	2005
2	Principalele agregate ale administraţiei publice	Consumul individual efectiv	Termen: t + 16 luni	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Prima transmitere 2005	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Defalcarea A31	Termen: t + 12 luni	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Prima transmitere 2005	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Defalcarea cheltuielilor de consum final ale administraţiilor publice în consum individual şi colectiv	Termen: t + 16 luni	2005

8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Consumul final efectiv al gospodăriilor populaţiei	Termen: t + 16 luni	2005
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Consumul individual efectiv	Termen: t + 16 luni	2005

SECŢIUNEA 14: REGATUL UNIT

Derogări pentru variabile/sectoare unice în tabele

Tabel nr.	Tabel	Variabilă/Sector	Derogare	Până în anul
1	Principale agregate, anual şi trimestrial	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare şi exporturi şi importuri de bunuri şi servicii	Exclude tranzacţiile cu aur ca rezervă de avere, efectuate de Instituţiile Monetare şi Financiare (IMF)	2005
3	Tabele pe ramuri de activitate	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	Exclude tranzacţiile cu aur ca rezervă de avere, efectuate de IMF	2005
4	Exporturi şi importuri în/din ţări UE/ţări terţe	Exporturi şi importuri în/din ţări UE/ţări terţe	Exclude tranzacţiile cu aur ca rezervă de avere, efectuate de IMF	2005
6	Conturi financiare pe sectoare (operaţiuni)	Aur monetar şi DST	Include tranzacţiile cu aur ca rezervă de avere, efectuate de IMF	2005
6	Conturi financiare pe sectoare (operaţiuni)	Auxiliari financiari	De inclus în societăţi nefinanciare	2002
7	Bilanţuri pentru active şi pasive financiare	Aur monetar şi DST	Include tranzacţiile în aur ca rezervă de avere, efectuate de IMF	2005
7	Bilanţuri pentru active şi pasive financiare	Auxiliari financiari	De inclus în societăţi nefinanciare	2002
8	Conturi nefinanciare pe sectoare	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare şi exporturi şi importuri de bunuri şi servicii	Exclude tranzacţiile în aur ca rezervă de avere, efectuate de IMF	2005
10	Tabele pe ramuri de activitate şi pe regiuni, NUTSII, A17	PIB	Pentru NUTS II numai A17	2001

Publicat în Ediţia Specială a Jurnalului Oficial cu numărul 0 din data de 1 ianuarie 2007